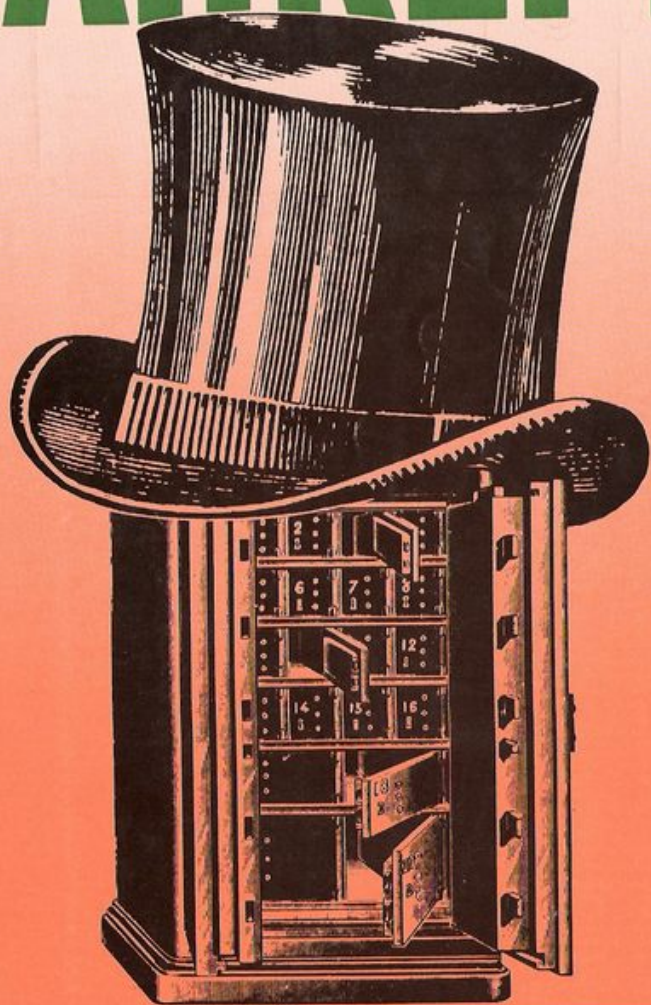

АРТЪР ХЕЙЛИ

БАНКЕРИ

СВЯТ

THE MONEYCHANGERS

Артър Хейли

Банкери

Богат, ти пак си беден,
защото мъкнеш своите кюлчета
като магаре цял живот, дорде
смъртта те разтовари.

Уилям Шекспир, Мяра за мяра

Отвратителна ръжда разяжда скритото богатство,
но златото, което се използва, ражда ново злато.

Венера и Адонис

ПЪРВА ЧАСТ

1

Тези два дни от първата седмица на октомври оставиха у мнозина твърде ярък и болезнен спомен, към който се връщаха неведнъж по-късно.

Във вторник старият Бен Розели, президент на Първа търговска американска банка и внук на основателя на банката, направи едно потресаващо и тъжно съобщение, което отекна във всички кътчета на банката и далеч извън пределите ѝ. На следващия ден, сряда, в главния градски клон на банката бе разкрита кражба – тя постави началото на серия от събития, които едва ли някой би могъл да предвиди и които приключиха с финансов крах, с истински трагедии и смърт.

Съобщението на президента се появи съвсем внезапно и удивителното бе, че не бе изтекла никаква предварителна информация. Рано сутринта Бен Розели се обади лично на някои от висшите си служители. Едни още закусваха в домовете си, други току-що бяха пристигнали на работа. Обади се и на няколко дългогодишни служители, които не бяха от ръководния състав, но които старият Бен смяташе за свои приятели.

На всеки от тях каза: „Моля, бъдете в заседателната зала на централната сграда на банката в единайсет сутринта“.

И така, всички с изключение на Бен се бяха събрали в заседателната зала, около двадесетина души, които разговаряха тихо на групи и чакаха. Стояха прави, никой не се осмеляваше да седне на столовете, подредени около блестящата директорска маса, по-дълга от корт за скуош и побираща четирийсет души.

– Кой позволи това? – Гласът се открои рязко на фона на тихите разговори.

Всички обърнаха глави. Роскоу Хейуърд, изпълнителен вицепрезидент, се бе обърнал с този въпрос към облечения в бяло сако сервитьор от трапезарията за висшите служители. Мъжът беше внесъл гарафи с шери и пълнеше чашите.

Строгият Хейуърд бе един от висшите служители на Първа търговска американска банка и заклет въздържател. Той демонстративно погледна часовника си с недвусмислен жест – не само, че ще се пие, но и толкова рано! Няколко души вече бяха посегнали към шерито, но

тутакси отдръпнаха ръце.

– Указания на господин Розели, сър – каза сервитьорът. – Специално поръча от най-хубавото шери.

Един от присъстващите – широкоплещест мъж, модерно облечен в светлосиво, се обърна и подхвърли:

– Колкото и да е часът, защо трябва да се лишаваме от най-хубавото шери?

Това беше Алекс Вандервурт. Синеок, с руса, леко посребрена на слепоочията коса, той също бе изпълнителен вицепрезидент. Симпатичен и общителен, Алекс бе непреклонно упорит и непринуденият му нрав само заблуждаваше. Хейуърд и Вандервурт представляваха управленческия ешелон и макар че всеки от тях бе опитен и умееше да работи в сътрудничество с другия, в много отношения те бяха съперници. Съперничеството им и различните гледни точки даваха отражение и всеки имаше свои поддръжници на по-ниските нива в йерархията.

Алекс взе две чаши шери и подаде едната на Едуина Д'Орси, достолепна брюнетка и висша служителка в банката.

Едуина проследи неодобрителния поглед на Хейуърд, насочен към нея. Няма да му обърна внимание, помисли си тя. И без това Роскоу знаеше, че Едуина е сред верните привърженици на Вандервурт.

– Благодаря, Алекс – каза тя и пое чашата.

Напрежението поотмина и другите последваха примера им.

Лицето на Роскоу Хейуърд се изопна в недоволна гримаса. Той почне да каже още нещо, но промени решението си.

Застанал на вратата на заседателната зала, вицепрезидентът по сигурността Нолан Уейнрайт – висок, с фигура на Отело и един от двамата цветнокожи присъстващи висши служители – каза високо:

– Госпожо Д'Орси, господа, господин Розели!

Шумът стихна.

Бен Розели стоеше на вратата и оглеждаше с лека усмивка присъстващите. Както винаги външният му вид внушаваше респект, а това се дължеше на покровителствената бащинска фигура и солидната осанка на човек, на когото хиляди обикновени граждани са поверили парите си. Той не само имаше внушителен вид, но и се обличаше в съответствие с положението си – строг черен костюм, разбира се с жилетка и тънка златна верижка на джобния часовник. Приликата му с първия Розели – Джовани Розели, който беше основал банката в приземния етаж на магазин за бакалски стоки преди един век – бе поразяваща. Бен Розели имаше аристократичното излъчване, олицетворяващо честност и

неподкупност, гъста сребриста коса и широк мустак като на Джовани, чийто лик можеше да се види върху банковите книжки и пътническите чекове на банката. Бюстът на Джовани красеше и площада пред банката – площад Розели.

Бен Розели имаше почти същите разкошни мустаци и сребриста коса. За един век модата беше направила пълен кръг. Онова, което не бе изложено на показ, бе неимоверната работоспособност на фамилията Розели. Приложена с изобретателност и безгранична енергия, тя издигна Първа търговска американска банка до сегашната ѝ значимост.

Днес, обаче, обичайната енергичност на Бен Розели сякаш се бе изпарила. Той се движеше с бастун. Никой от присъстващите не го беше виждал с бастун преди.

Бен протегна ръка, за да притегли един от тежките директорски столове пред себе си. Но Нолан Уейнрайт, който беше най-близо, го изпревари. Шефът по сигурността завъртя стола около високата облегалка. Президентът му благодари и се настани в него.

Розели махна с ръка и каза:

– Събранието е неофициално. И няма да продължи много. Седнете, ако обичате. Благодаря.

Последната реплика бе насочена към сервитьора, който му поднесе чаша шери. Сервитьорът излезе, като затвори след себе си вратите на заседателната зала.

Някой подаде стол на Едуина Д'Орси, няколко души седнаха, но повечето останаха прави.

Пръв се обади Алекс Вандервурт:

– Очевидно сме тук, за да празнуваме – той поклати чашата шери в ръката си, – но въпросът е за какво?

По лицето на Бен Розели отново пробяга бърза усмивка.

– И аз бих искал това да е празненство, Алекс! Но това е просто случай, в който смятам, че едно питие би било от полза. – Той замълча и залата отново бе обзета от напрежение. Беше повече от ясно, че това не е обикновено събрание. Лицата на присъстващите придобиха озадачено и загрижено изражение. – Аз умирам – продължи Бен Розели. – Докторите ми казаха, че не ми остава още много. Сметнах, че всички вие трябва да го знаете.

Той вдигна чашата си, огледа я и отпи глътка шери.

Пълната тишина стана едва ли не потискаща. Никой не помръдваше и не говореше. Дочуваха се приглушени шумове – чукането на пишеща машина, бръмченето на климатичната инсталация, воят на

реактивен самолет, прелитащ над града.

Старият Бен се облегна на бастуна си.

– Хайде сега, без притеснения. Ние сме стари приятели. Затова и ви извиках тук. И за да не ме питате допълнително, искам да ви кажа, че всичко, което ви съобщих, е съвсем сигурно. Ако се надявах, че има шанс да оздравея, бих изчакал. Предполагам, че ще отговоря и на друг ваш въпрос като ви кажа, че имам рак на белите дробове в много напреднала форма. Възможно е да не дочакам Коледа. – Той замълча и слабостта и умората му изведнъж проличаха. После добави тихо: – Така че сега вече знаете и сами ще решите дали и кога ще кажете на останалите.

Едуина Д'Орси си каза, че „когато“ всъщност щеше да е веднага. Миг след като напуснеха заседателната зала, новината щеше да се разпространи из банката, а и извън нея, с бързината на прериен огън. Тя щеше да засегне мнозина – кого емоционално, кого съвсем прозаично. Едуина беше изумена и чувстваше, че реакцията и на останалите беше същата.

– Господин Бен! – обади се с треперещ глас Поп Мънро, един от по-възрастните мъже. Той беше началник на кредитния отдел. – Господин Бен, така сме изненадани! Наистина не знаем какво бихме могли да ви кажем...

Чу се шепот, почти въздишка на съгласие и съчувствие.

Гласът на Роскоу Хейуърд се извиси над шепота:

– Това, което можем и трябва да кажем – в тона му се чувстваше нотка на укор, сякаш другите би трябвало да почакаат и да го оставят той да говори най-напред, – е, че докато тази ужасна новина ни шокира и натъжи, ние се молим да има някакъв изход от това положение и някаква надежда. Прогнозите на лекарите, както знаят мнозина от нас, не винаги са точни. А медицинската наука вече е постигнала значителен напредък в ограничаването, дори в лекуването на...

– Роскоу, аз казах, че съм напълно сигурен – каза Бен Розели, като за пръв път прояви леко раздражение. – А що се отнася до лекарите, аз се консултирах с най-добрите. Нима се съмняваш в това?

– Не, разбира се – кимна Хейуърд. – Но да не забравяме, че има и по-висша сила от лекарите – той погледна убедително към присъстващите – и че наше задължение е да се молим на Бога за милост или поне за повече време, отколкото очакваш...

– Имам чувството, че Бог е взел решение – каза горчиво старият мъж.

– Бен, всички сме объркани. Съжالياвам за това, което казах –

обади се Алекс Вандервурт.

– За празнуването ли? Няма нищо. Как би могъл да знаеш? – Старецът се засмя. – Освен това, защо пък не? Имах добър живот, а не всеки може да се похвали с подобно нещо, така че със сигурност това е повод за празнуване. – Той потупа джобовите на самото си, после се огледа и попита: – Някой да има цигара? Лекарите ми забраниха, но...

Няколко души му протегнаха кутиите си.

– Сигурен ли си, че можеш да си го позволиш? – попита Роскоу Хейуърд.

Бен Розели го изгледа язвително, но не му отговори. Не беше тайна, че старецът ценеше възможностите на Хейуърд като banker, ала двамата така и не успяха да се сблизат.

Алекс Вандервурт запали цигарата му. Очите на Алекс бяха влажни, както и на другите в стаята.

– Моето положение си има и добрите страни – каза Бен. – Едната от тях е, че получих предварително предупреждение и имам време да се огледам и да свърша това-онова. – Димът от цигарата се изви около него. – От друга страна, разбира се, може да се съжалева за начина, по който се развиха някои неща. Те също не излизат от главата ми.

Всички знаеха за едно от нещата, за които Бен съжеляваше – той нямаше наследник. Единственият му син беше убит във Втората световна война, а голямата надежда – внукът му, бе една от безсмислените жертви във Виетнам.

Старецът се задави от кашлица. Нолан Уейнрайт, който беше най-близко, се протегна, пое цигарата от треперещите му пръсти и я загаси в пепелника. Стана съвсем ясно колко много е отпаднал Бен Розели и колко бързо се бе уморил.

Макар никой все още да не го знаеше, това бе последното му посещение в банката.

Всички стиснаха ръката му, търсейки подходящи за случая думи. Когато дойде ред на Едуина Д'Орси, тя го целуна леко по бузата, а той ѝ намигна.

2

Роскоу Хейуърд беше един от първите, които напуснаха заседателната зала. Изпълнителният вицепрезидент имаше две спешни задачи, свързани с вестта, която току-що бе научил.

Първата бе да се осигури по-лесното прехвърляне на ръководството на банката след смъртта на Бен Розели. А втората – да гарантира своето собствено назначение като президент и главен ръководител.

Хейуърд беше солиден кандидат. Но такъв беше и Алекс Вандервурт, който като че ли имаше повече привърженици сред банковите служители. В директорския съвет, обаче, – а това имаше най-важно значение – Хейуърд се надяваше да получи по-широка подкрепа.

Добре запознат с подходите в банковата политика, хладнокръвен и разумен, Хейуърд започна да планира своята кампания още преди края на сутрешното събрание. Щом свършиха, той се насочи право към своите служебни владения. Стаите му бяха облицовани с тъмнобежова ламперия и имаха приятен изглед към града. Веднага след като се настани на бюрото си, той извика по-възрастната от двете секретарки – госпожа Калахан, и ѝ даде спешни инструкции.

Най-напред трябваше да се свърже по телефона с всички външни директори, членове на съвета. Списъкът на директорите беше на бюрото му. Освен за тези специални телефонни разговори, той забрани да бъде обезпокояван по какъвто и да било повод.

Другата инструкция беше да затвори вратата на кабинета му, когато излезе. Това беше доста необичайно, защото по традиция висшите служители на банката държаха вратите си отворени – тази традиция беше установена още преди сто години и упорито поддържана от Бен Розели. Но в сегашния момент усамотението бе особено важно.

Хейуърд бе забелязал, че на сутрешното събрание освен висшите ръководители, присъстваха само двама от директорите, членове на управителния съвет на Първа търговска американска банка. И двамата бяха лични приятели на Бен Розели. Очевидно по тази причина бяха и поканени. Но това означаваше, че останалите петнайсет члена на съвета все още не бяха информирани за предстоящата смърт. Хейуърд щеше да направи така, че всички до един да научат новината от него.

Той пресметна, че съществуват две възможности. Първата – фактите бяха толкова внезапни и разстройващи, че биха могли да породят инстинктивен съюз между този, който научава новината и онзи, който му я съобщава. А втората – някои директори вероятно щяха да негодуват, че не са били информирани предварително, преди служителите от банката с по-нисък ранг, чули съобщението в заседателната зала. Роскоу Хейуърд възнамеряваше да използва това негодувание.

Телефонът извънтя. Той вдигна слушалката и започна да говори. Последва втори разговор, после трети. Някои от директорите бяха извън

града, но Дора Калахан, като опитна и предана секретарка, продължаваше да ги търси.

Половин час след като започна телефонните разговори Роскоу Хейуърд информираше със сериозен глас достопочтения Харолд Остин:

– В банката, разбира се, сме ужасно развълнувани и объркани. Това, което ни каза Бен, просто не изглежда възможно и реално.

– Боже господи – продължаваше да говори слисано Остин, – как ли се е чувствал, докато го е съобщавал!

Харолд Остин бе един от видните хора в града, представител трето поколение на стара фамилия. Преди години бил избран за един мандат в Конгреса – оттам и титлата „достопочтен“, която бе особено важна за него. Харолд Остин притежаваше най-голямата рекламна агенция в щата и беше един от ветераните сред банковите директори с много голямо влияние в съвета.

Хейуърд веднага се възползва от репликата му за съобщаването на вестта и рече:

– Разбирам отлично учудването ти от начина, по който бяхме известени. Честно казано, и на мен ми изглежда някак странно. Това, което ме засегна най-много, беше, че директорите не бяха уведомени. Смятам, че първи те трябваше да научат. Но при сегашното положение реших, че е мое задължение да се свържа незабавно с теб и останалите.

Орловият нос и строгите черти на Хейуърд подсилваха напрегнатото му изражение, а сивите му очи бяха студени зад стъклата без рамки.

– Съгласен съм с теб, Роскоу – отвърна Харолд Остин. – Смятам, че трябваше да ни бъде съобщено и оценявам това, което направи.

– Благодаря ти, Харолд. В такива случаи човек никога не е напълно сигурен кое е най-правилното решение. Единственото сигурно нещо е, че някой трябва да поеме ръководството.

Обръщението на първо име не затрудняваше Хейуърд. Той самият произхождаше от стар род, имаше много познати сред влиятелните среди в щата и беше сред видните членове на така наречената от англичаните „Old boys network“. Неговите лични контакти се простираха далеч извън границите на щата, стигаха до Вашингтон и до много други места. Хейуърд се гордеше със социалното си положение и с приятелските си връзки по върховете. Не забравяше да изтъква и факта, че един от предците му бе сред онези, подписали Декларацията за независимост.

– Друга причина, поради която членовете на управителния съвет трябва да са уведомени, е, че тъжната новина за Бен ще има големи последиствия и ще се разпространи много бързо – продължи Роскоу.

– Несъмнено – съгласи се достопочтеният Харолд. – Още утре пресата ще започне да задава въпроси.

– Точно така. И ако не съумеем да обясним нещата както трябва, нашите вложители ще бъдат обзети от несигурност, има вероятност да спаднат и цените на акциите ни...

– Да...

Роскоу Хейуърд почувства, че е успял да насочи мислите на своя колега в нужната посока. Тръстът на фамилията Остин, която достопочтеният Харолд представляваше, притежаваше голямо количество акции на Първа търговска американска банка.

– Ако съветът предприеме енергични мерки – намекна Хейуърд, – и успокои вложителите и притежателите на акции, а и обществеността изобщо, – ефектът от тъжната новина може да бъде незначителен.

– Освен за приятелите на Бен Розели – съдържано заяви Харолд Остин.

– Аз говоря извън рамките на личната загуба. Моята болка, уверявам те, е толкова дълбока, колкото и на останалите.

– Какво по-точно имаш предвид, Роскоу?

– Накратко, Харолд, – продължаването на ръководството. И по-точно – банката не бива да остава без ръководител нито ден. Въпреки голямото ми уважение към Бен и без да пренебрегвам дълбоката ни привързаност към него, аз смятам, че банката прекалено дълго бе смятана за институция, ръководена от един човек. Разбира се, това съвсем не е така, и то от години. Никоя банка, получила място сред двайсетте най-крупни в страната, не би могла да се управлява от един човек. Но все още има хора – предимно външни – които мислят, че е така. Затова, макар че преживяваме тъжни дни, днес директорите би трябвало да използват предоставената възможност и да разрушат тази легенда.

Хейуърд усети, че мъжът отсреща обмисля внимателно отговора. Той дори си го представяше – красив, макар и позастаряващ плейбой, винаги издокаран, с модно подстригана стоманеносива коса. Както обикновено, вероятно и в момента той пушеше голяма пура. Ала достопочтеният Харолд съвсем не беше глупак, той имаше репутация на пронацателен, преуспяващ бизнесмен. Най-сетне той каза:

– Смятам, че си напълно прав по отношение на перспективите. Съгласен съм с теб, че въпросът за заместника трябва да бъде решен, а вероятно и името му да бъде оповестено още преди смъртта на Бен.

Хейуърд внимателно слушаше какво ще каже събеседникът му понататък.

– Аз смятам, че този човек трябва да бъдеш ти, Роскоу. Отдавна съм го решил. Ти притежаваш качества, опит, а и твърдост също. Така че бих искал да ти предложи моята подкрепа. Бих могъл да убедя и други членове на съвета да последват примера ми. Нямах нищо против, нали?

– Разбира се, много съм ти благодарен...

– Е, в замяна може би ще искам някоя и друга услуга от време на време.

– Това е съвсем естествено.

– Чудесно. Значи се разбрахме.

Роскоу Хейуърд затвори телефона с чувство на задоволство. Харолд Остин бе стабилен човек, който държеше на думата си.

И следващите телефонни разговори бяха доста успешни.

По време на разговора с друг директор – Филип Йохансън, президент на Мидконтинънт Ръбър – се появи още една възможност. Йохансън сам повдигна въпроса, като спомена, че не би могъл да подкрепи Алекс Вандервурт, тъй като мисленето му е често в разрез с общоприетото.

– Алекс наистина е неортодоксален – каза Хейуърд. – Разбира се, той има някои лични проблеми, но не знам дали между двете неща има някаква връзка.

– Какви проблеми?

– Всъщност става дума за жени. Не знам дали е удобно...

– Това е важно, Роскоу. Можеш да разчиташ на дискретността ми. Казвай какво има.

– Алекс има трудности с брака си. Освен това поддържа връзка с друга жена. И трето, тя е активист в движение с лява ориентация, често я споменават в новините и то в контекст, който не би бил полезен за банката. Не знам доколко му влияе... Но както вече ти казах, не бих искал да...

– Добре направи, че ме уведоми, Роскоу – прекъсна го Йохансън. – Това е нещо, за което директорите би трябвало да знаят. Значи лява ориентация, а?

– Да, казва се Марго Бракън.

– Мисля, че съм чувал за нея. И това, което съм чувал, съвсем не ми харесва.

Хейуърд се усмихна.

Ала по-късно, когато успя да се свърже по телефона с един от директорите, който се намираще извън града, той изпита известно

разочарование Ленард Кингзуд, председател на управителния съвет на Нортам Стийл, беше започнал трудовия си път като механик на пещ в стоманодобивен завод. Когато Роскоу Хейуърд започна да го убеждава, че банковите директори би трябвало да бъдат предварително предупредени за съобщението на Бен Розели, той го сряза:

– Не ми ги пробутвай тия на мен! Аз бих постъпил точно като Бен. Бих казал първо на най-близките си хора, а след това на директорите и на останалите служители.

Колкото до възможността цените на акциите на Първа търговска американска банка да спаднат, Лен Кингзуд само каза:

– Какво от това? – И добави: – Вероятно курсът ще спадне с един-два пункта, когато новината се разчуе. Така е то, след като повечето от сделките с акции се осъществяват от невротичи, които не могат да преценят разумно разликата между опасността и реалния факт. Но само след седмица акциите ще достигнат отново предишната си стойност, банката ни е стабилна и всички добре го знаем.

По-нататък разговорът продължи така:

– Роскоу, твоята агитация е прозрачна като току-що измити прозорци. Затова ще ти кажа мнението си направо, така и двамата ще спестим време. Ти си превъзходен банкер, когато става дума за сметки и пари – нямаш равен. И ако един ден решиш да дойдеш при мен в Нортам, ще получиш повече пари и процент от сделките в акции. Бих разчистил собствените си хора и бих те сложил на върха, за да управляваш нашите финанси. Това е предложение и обещание. Можеш да разчиташ на мен.

Без да обръща внимание на думите на благодарност, които Хейуърд промърмори, председателят на стоманодобивната компания продължи:

– Но колкото и да си добър, Роскоу, искам веднага да ти кажа, че ти не си безспорният лидер. Това е мнението ми и аз ще го споделя, когато се събере управителният съвет, за да решава кой ще замести Бен. Другото нещо, което бих искал да ти съобща, е, че моят избор е за Вандервурт. Смятам, че трябва да го знаеш.

– Благодаря ти за откровеността, Ленард – отговори спокойно Хейуърд.

– И така, обади се, ако си склонен да обмислиш сериозно предложението ми.

Роскоу Хейуърд нямаше никакво намерение да работи за Нортам Стийл. Макар че парите бяха важни, гордостта му не би го позволила след хапливите думи на Ленард Кингзуд. Освен това той все още бе напълно убеден, че ще получи висшето ръководство на Първа търговска

американска банка.

Отново звънна телефонът. Когато вдигна слушалката, Дора Калахан му съобщи, че е успяла да се свърже с още един директор.

– Господин Флойд Лъобер.

– Флойд – започна Хейуърд с приглушен и сериозен глас, – много съжалявам, че ще трябва точно аз да ти съобщя една тъжна и трагична новина...

3

Не всички присъстващи на извънредното събрание напуснаха заседателната зала така бързо, както Роскоу Хейуърд. Неколцина останаха до вратата, все още шокирани от новината. Те разговаряха тихо.

– Това е един тъжен, много тъжен ден – промълви ветеранът от кредитния отдел Поп Мънро, обръщайки се към Едуина Д'Орси.

Едуина само поклати глава, все още не беше в състояние да говори. Бен Розели бе за нея скъп приятел, който наистина се гордееше с издигането ѝ в ръководството на банката.

Алекс Вандервурт се спря до Едуина и кимна с глава към кабинета си, който се намираше няколко врати по-нататък.

– Искаш ли да дойдеш за няколко минути? – покани я той.

– Естествено – съгласи се тя с готовност.

Кабинетите на висшите служители се намираха на етаж на заседателната зала – на трийсет и шестия, високо в централната сграда на Първа търговска американска банка. Както останалите, Алекс Вандервурт разполагаше със стая за неофициални заседания. Едуина си наля кафе от машината. Вандервурт извади лулата си и я запали. Тя забеляза, че пръстите му изпълняваха всяко движение уверено, без никакво излишно движение. Ръцете бяха като тялото му – къси и широки, пръстите му завършваха с дълбоко подрязани, но добре оформени нокти.

Те бяха стари приятели. Едуина ръководеше един от градските клонове на банката и в банковата йерархия беше няколко нива по-ниско от Алекс, но той винаги се беше отнасял с нея като с равна и често, особено когато ставаше дума за нейния клон, пренебрегваше междинните организационни нива и се обръщаше направо към нея.

– Алекс – започна Едуина, – искам да ти кажа, че почти си заприличал на скелет.

– Личи си, значи. – Топла усмивка озари гладкото му кръгло лице.

Алекс Вандервурт обичаше празненствата, вкусната храна и виното. За съжаление това се отразяваше на теглото му. Периодично, както в момента, той пазеше строги диети.

По негласно споразумение те отбягваха темата, която владееше мислите им.

– Как е бизнесът в твоя клон този месец? – попита Алекс.

– Доста добре. Оптимист съм и за следващата година.

– Като заговорихме за следващата година, какви са предвижданията на Луис?

Луис Д'Орси, съпругът на Едуина, беше издател, собственик на широко разпространявано сред вложителите списание.

– Нищо окуражаващо. Той смята, че ще има временно покачване на курса на долара, последвано от рязък спад, точно както се случи с английската лира. Казва също, че онези във Вашингтон, които смятат, че американската рецесия е „погребана“, са просто мечтатели – нещо като фалшивите пророци, които виждаха „светлина в края на тунела“ по време на събитията във Виетнам.

– Съгласен съм с него – каза замислено Алекс, – особено що се отнася до долара. Знаеш ли, Едуина, според мен едно от слабите места в американската банкова система е, че ние никога не сме съветвали клиентите си да държат сметки в чужда валута – швейцарски франкове, германски марки... така, както постъпват европейските банкери. Е, ние се приспособяваме към големите корпорации, защото те се ориентират добре и проявяват настойчивост, така че американските банки получават добри печалби за себе си от другите валути. Но дребните и средни вложители печелят много рядко, да не кажа никога. Ако им бяхме препоръчали сметки в европейски валути преди десет, та дори и преди пет години, някои от нашите клиенти щяха да спечелят вместо да загубят от девалвацията на долара.

– Американското министерство на финансите няма ли да се противопостави на това?

– Може би. Но под натиска на обществеността щяха да отстъпят. Винаги става така.

– Лансирал ли си досега тази идея – повече хора да разполагат със сметки в чужда валута? – попита Едуина.

– Опитвах веднъж. Но веднага ме отрязаха. Сред нас, американските банкери, доларът е свещен, независимо колко слаб е в даден момент. С това, обаче, приличаме на щрауса, дето си крие главата в пясъка. Тази концепция налагаме и на хората, а това им струва пари. Само една

малка част се ориентираха правилно и откриха сметки в швейцарски франкове преди за започне девал-вирането на долара.

– Често съм мислила за това – каза Едуина. – Банкерите винаги знаят предварително кога девалвацията е неизбежна. И въпреки това не предупреждаваме нашите вложители, с малки изключения, разбира се, и не им препоръчваме да продават доларите си.

– Смята се, че това не е патриотично. Дори Бен...

Алекс млъкна. Те седяха няколко минути, без да кажат нито дума.

През прозорците, които заемаха цялата източна стена на кабинета, се открояваше централната част на един преуспяващ град в Средния Запад. Наблизо бе търговската част, чиито високи сгради се извисяваха току под централния корпус на Първа търговска американска банка. Отвъд градската част се виеше в двойно S широка река, по която се осъществяваше интензивно движение. Както обикновено и днес водите й бяха мръсносиви. Оплетена мрежа от мостове, железопътни линии и пешеходни прелези се стелеха като размотана панделка между промишлените комплекси и предградията в далечината. Съществуването на предградията по-скоро се долавяше, отколкото се виждаше през гъстата мъгла. Преди индустриалната зона и предградията се ширеха градските жилищни квартали – един лабиринт от преобладаващо бедняшки жилища, които според някои бяха истински срам за града. В центъра им се открояваше едно високо ново здание и стоманена конструкция на сграда в строеж.

Загледана в двете сгради, Едуина каза:

– Ако бях в положението, в което се намира Бен, и исках да бъда запомнена с нещо, то струва ми се, че това нещо би било „Форум Ист“.

– И аз мисля така. – Погледът на Алекс бе насочен натам, накъдето гледаше и Едуина. – Без него всичко това щеше да остане само една идея и нищо повече.

Форум Ист беше амбициозен проект, чиято цел бе да се възобнови централната градска част. Бен Розели допринесе за финансовото приобщаване на Първа търговска американска банка към проекта, а Алекс Вандервурт отговаряше пряко за банковото участие. Големият главен градски клон, който се ръководеше от Едуина, отпускаше заемите за строителство и реконструкция и движеше въпросите с лихвите.

– Мислех си какви ли промени ще настъпят... – рече Едуина и за малко да добави след като Бен умре...

– Ще има промени, разбира се, и някои твърде съществени. Надявам се, че те няма да засегнат Форум Ист.

– Няма и час, откакто Бен ни каза... – въздъхна тя.

– А ние обмисляме бъдещия банков бизнес, все едно, че е вече в гроба. Длъжни сме да го сторим, Едуина. Бен би очаквал това от нас. Скоро ще трябва да се вземат някои много важни решения.

– Включително и кой ще бъде следващият президент.

– Да, и това.

– Мнозина от нас се надяват, че това ще бъдеш ти.

– Честно казано, и аз се надявам.

Това, което и двамата не казаха бе, че до днес всички смятаха Алекс Вандервурт за избрания от Бен Розели наследник. Но не и толкова скоро. Алекс беше в Първа търговска американска банка едва от две години. Преди това беше служител във Федералния резерв и Бен Розели лично го убеди да се премести, като изтъкваше перспективата за евентуално издигане до върха. При назначаването на Алекс старият Бен му каза:

– След около пет години бих искал да предам банката на някой, който да се справя с големите мащаби и същевременно да следва една последователна печеливша политика, защото това е единственият начин за банкера да остане силен. Но той трябва да е не само превъзходен специалист. Бих искал човекът, който ще управлява тази банка, никога да не забравя, не дребните вложители – всеки един от тях – винаги са били нашата здрава опора. Проблемът на bankerите в днешно време е, че те твърде много се отдалечават от реалността. Имам чувството, Алекс, че точно ти си човекът, от когото се нуждаем – добави той, като даде да се разбере, че не му обещава нищо определено. – Нека поразработим заедно, а после ще видим.

И така Алекс се премести в банката. Богатият опит и добрият нюх към новите технологии му спечелиха бърз авторитет. Що се отнася до идеите, той откри, че с Бен са често на едно и също мнение.

Още преди години Алекс бе получил някои първоначални представи за bankerството от своя баща – датски емигрант, фермер в Минесота.

Питър Вандервурт се беше нагърбил с банков заем, и за да изплаща лихвите, работеше от ранни зори до късна вечер, по седем дни в седмицата. В края на краищата умря от преумора, разорен, след което банката продаде земята му, за да си прибере неплатените лихви, а и първоначално дадената сума. Тъжният опит на баща му показва на Алекс, че той би трябвало да се стреми да бъде от другата страна в банковите операции – или на страната на онези, които предоставят заемите.

Пътят на младия Алекс към bankerството премина през

Харвардския университет и научната степен по икономика.

– Може би всичко все пак ще се уреди – каза Едуина Д'Орси. – Вярвам, че управителният съвет ще избере теб за президент.

– Да – отвърна разсеяно Алекс. Той мислеше за Бен Розели и за баща си, спомените му за двамата някак странно се преплитаха.

– Продължителната работа в банката не е всичко.

– Тя има значение.

Алекс обмисляше възможностите. Той знаеше, че притежава талант и опит, за да оглави Първа търговска американска банка, но може би директорите щяха да предпочетат някой, който е работил по-дълго в нея. Роскоу Хейуърд, например, бе работил в банката почти двайсет години и независимо, че от време на време имаха разногласия с Бен Розели, Хейуърд се ползваше със значителна подкрепа в управителния съвет.

Вчера шансовете за успех бяха на страната на Алекс. Днес бе точно обратното.

Той стана и изгръска лулата си.

– Трябва да се връщам на работа.

– Аз също.

Когато остана сам, Алекс седна, мълчалив и замислен.

Едуина взе експресния асансьор от директорския етаж до етажа, където се намираше главното фоайе – то представляваше архитектурна смесица между Линкълн Сентър и Сикстинската капела. Фоайето беше пълно с хора – забързани банкови служители, куриери, посетители, туристи. Тя кимна на приятелския поздрав на полица.

През извитата стъклена фасада се виждаше площад Розели – дърветата, пейките, високите струи на фонтана. През лятото площадът беше място за срещи и чиновниците в центъра хапваха тук обедните си сандвичи, но сега всичко изглеждаше пусто и враждебно. Студеният есенен вятър вдигаше вихрушки от листа и прах и принуждаваше минувачите да търсят уюта на сградите.

Едуина си мислеше, че това е най-омразният й сезон. Той навяваше меланхолия, мисли за приближаваща зима и за смъртта.

Тя неволно потрепери, после се отправи към „тунела“ – покрит с килим и приятно осветен, той свързваше централното управление на банката с великолепната едноетажна сграда на главния градски клон.

Това беше нейното владение.

Тази сряда в главния градски клон започна както обикновено.

Едуина Д'Орси беше дежурен отговорник за клона през седмицата. Тя пристигна точно в осем и трийсет, половин час преди тежките метални врати на банката да се отворят за клиентите.

Като ръководител на водещия клон на Първа търговска американска, а и като корпоративен вицепрезидент, тя всъщност не беше задължена да поема седмични дежурства. Но Едуина предпочиташе да дежури, когато ѝ идваше редът. По този начин се стремеше да покаже, че не разчита на специални привилегии само защото е жена – през петнайсетте години, прекарани в Първа търговска американска банка, тя винаги бе държала на това. Пък и дежурствата ѝ бяха веднъж на десет седмици.

Тя се спря пред страничния вход и започна да търси ключа в чантата си кожена чанта Намери го под червилото, портмонето, кредитните карти, пудриерата, гребена и списъка за пазаруване – в чантата ѝ винаги цареше страшна бъркотия. Преди да отключи, тя провери дали предупредителният сигнал е на мястото си. Беше там, където трябваше да бъде – малко жълто картонче, като че ли случайно оставено на рамката на прозореца. Ако всичко беше наред, портиерът, чието задължение бе да пристига пръв, поставяше сигнала така, че да го видят пристигащите служители. Но ако през нощта се бяха вмъкнали крадци, които чакаха да вземат заложенници – най-напред, естествено, портиера – сигналът нямаше да бъде на мястото си и това беше един вид предупреждение. Служителите не само нямаше да влязат, но веднага щяха да потърсят помощ.

Тъй като грабежите непрекъснато се увеличаваха, всяка банка използваше подобен предупредителен сигнал, като видът и местоположението му често се променяха.

Щом влезе, Едуина се насочи към таблото на стената и го отвори. Вътре имаше звънец и тя повзъни по специален кодиран начин – два пъти дълго, един път късо, един път дълго. Така в главната оперативна зала по безопасността в централната сграда щяха да разберат, че аларменият сигнал, получен само преди миг при влизането на Едуина, не е опасен, тъй като в банката се намира вътрешен служител. При влизането си портиерът също подаваше свой собствен код.

В оперативната зала прехвърляха, алармената система от „тревога“ на „готовност за действие“.

Ако дежурният отговорник, в случая Едуина, или портиерът не подадяха правилно своя код, от оперативната зала веднага щяха да алармират полицията. И само след броени минути банковият клон щеше да бъде обкръжен.

Алармените системи и кодовете често се променяха.

Утвърдена практика на банките за гарантиране на сигурността беше да се поставят сигнали, когато всичко е наред. Отсъствието на тези сигнали означаваше, че е възникнала опасност. По този начин банковите служители, попаднали в беда, биха могли да предупредят останалите, без да праят нищо.

Междувременно служителите на банката започнаха да пристигат. Всички минаваха покрай униформения портиер, застанал на странична врата.

– Добро утро, госпожо Д'Орси. – Към Едуина се приближи Тотънхоу – побелял мъж, ветеран в банката. Той отговаряше за персонала и за рутинните операции в клона, а заради издълженото, печално лице мнозина го сравняваха с уморено кенгуру. Само-вгълбеността и песимизмът му се засилваха с приближаването на времето, когато трябваше да се пенсионира. Той мразеше възрастта си и като че обвиняваше другите за стареенето си. Едуина и Тотънхоу прекосиха голямата зала на банката и слязоха по широките, застлани с килим стъпала в трезора. Задължение на дежурния служител бе да присъства при отварянето и затварянето на трезора.

– Чух да се говори, че господин Розели е тежко болен. Вярно ли е? – тъжно попита Тотънхоу, докато чакаха пред вратата на трезора.

– За съжаление – да. – И Едуина му разказа накратко за вчерашната среща в заседателната зала.

Цялата предишна вечер Едуина мисли само за това. Но тази сутрин бе твърдо решена да се съсредоточи единствено върху банковите си задължения. Бен би очаквал тъкмо това.

Тотънхоу промълви нещо, но тя не го чу.

Едуина погледна часовника си. Беше 8,40. Секунда по-късно се чу тихо прещракване на масивната врата от хромирана стомана. Това означаваше, че нощната автоматична ключалка, която се включваше всяка вечер преди затварянето на банката, е вече изключена. Следваше набирането на комбинацията на ключалката на трезора, което бе възможно само след изключването на автомата.

Като използва друг скрит бутон, Едуина сигнализира на Централната оперативна зала, че трезорът ще бъде отворен – обичайното

сутрешно, а не принудително отваряне.

Застанали един до друг, Едуина и Тотънхоу завъртяха комбинациите си. Никой не знаеше комбинацията, използвана от другия. Това правеше невъзможно отварянето на трезора от един човек.

Скоро пристигна и Майлс Истън, един от оперативните служители. Млад, красив, елегантен мъж, винаги в прекрасно настроение, Майлс бе приятен контраст на неизменно мрачния Тотънхоу. Едуина харесваше Майлс Истън. С него дойде и един от старшите касиери, който щеше да наблюдава вноса и износа от трезора до края на деня. Паричната наличност, в банкноти и монети, която щеше да мине през ръцете му за следващите шест часа, бе не по-малко от един милион долара.

А чековете, които минаваха през големия банков клон за същия период, бяха на стойност около двацет милиона.

Едуина застана встрани, а старшият касиер и Майлс Истън отвориха огромната, прецизно конструирана врата на трезора. Тя щеше да остане отворена до приключване на деловата дейност в края на деня.

– Току-що ми съобщиха по телефона, че днес ще отсъстват още двама касиери – обърна се Истън към оперативния служител.

Погледът на Тотънхоу стана още по-замислен.

– Пак ли грип? – попита Едуина.

През последните десет дни в града имаше грипна епидемия и в банката отсъстваха много служители, особено касиери.

– Да, грип – отвърна Майлс Истън.

– Ако можех и аз да се разболея – промърмори Тотънхоу, – поне щях да си лежа вкъщи и нямаше да се тревожа за това как да намеря хора, които да застанат на касите. Наистина ли смятате, че трябва да отворим днес? – обърна се той към Едуина.

– Точно това се очаква от нас.

– Тогава ще трябва да изпразним канцелариите. Ще започнем най-напред с теб – каза той на Майлс Истън. – Вземай една кутия с пари и се приготви да застанеш на някоя от касите. Не си забравил да броиш, нали?

– До двацет ме бива – каза Истън, – а и без това няма да си давам повече зор.

Едуина се усмихна. Тя не се тревожеше за младия Истън, той се справяше отлично с всичко. Тотънхоу се пенсионираше догодина и тя смяташе да назначи Майлс Истън на мястото му.

– Не се тревожете, госпожо Д'Орси – отвърна на усмивката ѝ той, – аз съм много добър и полезен за запълване на всякакво празно място.

Освен това съм във форма, снощи играх хандбал в продължение на три часа и се справих отлично с резултата.

– Успя ли да спечелиш?

– Разбира се.

Едуина знаеше, че хобито на Истън – изучаването и колекционирането на банкноти и монети – е много полезно за банката. Затова Майлс Истън въвеждаше в работата всички новопостъпили. Той го правеше с удоволствие, като се впускаше в исторически подробности и обясняваше, че и банкнотите, и инфлацията, са били изобретени в Китай. Първият документиран случай на инфлация, разясняваше той, е бил през тринайсети век, когато монголският император Кублай хан не могъл да плати на своите войници с монети и използвал дървено печатно блокче за изработка на военни пари. За съжаление било отпечатано такова огромно количество, че парите скоро загубили всякаква стойност. „Някои хора, вмъкваше между другото младият Истън, са на мнение, че сега и доларът се монголизира.“

Благодарение на своите познания, Истън стана главен експерт по фалшивите пари – той проверяваше всички онези банкноти, които пораждаха някакво съмнение.

Едуина, Истън и Тотънхоу се върнаха отново в главната банкова зала. Там пренасяха пълните с пари брезентови чували, пристигнали с бронирания, придружаван от двама въоръжени полицаи пикап.

Пренасянето на големи количества пари ставаше рано сутринта, като преди това, още по-рано, те се прехвърляха от Федералния резерв в централния паричен трезор на Първа търговска американска банка. Оттук ставаше разпределението им в системата от клонове. Причината за този всекидневен график бе проста. Неизползваните пари в трезора не носеха никаква печалба, освен това имаше опасност от загуба или грабеж.

Майсторлъкът на всеки ръководител на банков клон се свеждаше до това, никога да не държи прекалено много пари, но и да не се стига до там, че те да липсват.

Голям клон като централния градски на Първа търговска американска разполагаше с работно количество от около половин милион долара. Парите, които пристигнаха тази сутрин – четвърт милион, бяха разликата, която обикновено бе необходима за един ден в банката.

– Надявам се, че този път сте ни докарали по-чисти пари – измърмори Тотънхоу на полицаите, които носеха чувалите.

– Казах на момчетата от централния трезор за вашите оплаквания,

господин Тотънхоу – отвърна единият от полицаите. Той беше младодетин, с дълга черна коса, която се подаваше под униформената шапка и стигаше до яката му. Едуина го огледа и насочи поглед към обувките му. – Споменаха, че сте им се обадили – добави той. – Що се отнася до мен, аз взимам каквито пари ми дадат, и чисти, и мръсни.

– За съжаление, обаче, някои от нашите клиенти са по-придирчиви – заяви оперативният отговорник.

Обикновено банките се състезаваха, за да получат повече от новите емисии пари в банкноти и монети, които се изработваха в Бюрото за печатане и леене и след това отиваха във Федералния резерв. Учудващо голям брой от клиентите, наричани от служителите „изисканата клиентела“, отказваха да вземат мръсните банкноти и настояваха за нови, или най-малкото за чисти пари, известни в банковите среди като „годни“. За щастие имаше и такива, на които им бе все едно, и касиерите бяха инструктирани да пробутват старите, изпоцапани банкноти винаги, когато беше възможно, а да пазят новите и чисти банкноти за възискателните клиенти.

– Чувам, че имало големи количества майсторски изработени фалшиви пари. Бихме могли да ви прехвърлим някой чувал – подметна другият полицай, като намигна на колегата си.

– Спокойно можем да минем без тях – каза Едуина. – И без това си ги имаме достатъчно.

Само през миналата седмица в банката бяха разкрити фалшиви банкноти на стойност хиляда долара – внесени от неизвестен източник. Най-вероятно бяха постъпили чрез многобройните вложители – някои от тях също измамани, прехвърляха загубата си върху банката, други пък нямаха ни най-малка представа, че банкнотите са фалшиви. И в това нямаше нищо чудно, тъй като фалшификацията бе на ниво.

Служителите от секретните служби, които разговаряха с Едуина и Майлс Истън, бяха сериозно разтревожени.

– Досега не сме виждали толкова майсторски фалшифицирани пари, при това толкова много – призна единият от тях. Според приблизителни данни само миналата година са били произведени трийсет милиона фалшиви долара. А кой знае колко въобще не са били открити.

Главните източници за снабдяване с фалшиви американски долари бяха Англия и Канада. Но агентите от секретните служби съобщиха, че огромно количество от тях се върти и в Европа: „Там те се откриват много по-трудно. Така че предупредете ваши приятели, които пътуват в Европа, никога да не приемат американски долари. Огромна е

вероятността тези долари да са без никаква стойност“.

– Не се тревожете, приятели – каза единият от въоръжените полицаи и преметна брезентовия чувал на раменете си. – Тези банкноти са истински. Взети са от сигурно място.

Двамата полицаи се насочиха надолу по стълбите към трезора.

Едуина тръгна към своето бюро. Животът в банката започваше да кипи. Главните външни врати бяха вече отворени, влизаха и първите клиенти.

Бюрото на Едуина – на такова бюро по традиция работеха висшите банкови служители – бе на леко повдигната, застлана с червен килим платформа. Едуина седеше на най-голямото и най-внушителното бюро, а зад гърба ѝ висяха две знамена – вдясно държавното със звездите и чертите, а вляво триъгълният флаг на щата. Понякога ѝ се струваше, че се намира в телевизионно студио и се готви да направи тържествено съобщение, заобиколена от въртящи се камери.

Сградата на централния градски клон бе нова и модерна. Тя бе ново изградена преди година-две, когато в съседство бе издигната главната сграда на банката. Зданието на клона бе построено по специален нов проект, за чието изпълнение не се пожалиха средства. И така, новото вътрешно оформление, в което преобладаваше червеното и махагона и само тук-там малко златисто, създаваше чудесна обстановка за клиентите и отлични условия за работа сред несъмнен разкош. Едуина си даваше сметка, че понякога този разкош има своето значение и оказва определено въздействие.

Тя отпусна стройното си тяло в удобния въртящ се стол с висока облегалка и оправи с ръка косата си – ненужен жест, защото, както винаги, косата ѝ беше безупречно сресана.

Едуина посегна към папката с молбите за по-големи от официално разрешените заеми.

Тя имаше право да разрешава еднократен заем максимално до един милион долара с предварителното съгласие на още двама служители от клона. В това отношение нямаше проблеми. Молбите за по-големи заеми се прехвърляха в Центъра, в управлението по кредитна политика.

В Първа търговска американска банка, както и във всяка друга банкова система, големината на заема, който един служител имаше право да разреши, беше всепризнатият показател за позицията му в служебната йерархия. Той определяше неговото – или нейното – положение и се наричаше „силата на парафа“, защото този подпис беше достатъчен за получаването на искания заем.

„Силата на парафа“ на Едуина бе наистина голяма, защото отразяваше отговорността ѝ в управлението на един важен клон на Първа търговска американска банка. Ръководителят на един по-малък клон би могъл да одобрява заеми в размер между десет хиляди и половин Милион долара, в зависимост от качествата на служителя и мястото на клона в системата. Едуина винаги се удивляваше на факта, че „силата на парафа“ всъщност поддържаше една цяла система от касти, на която се предоставят определени права и привилегии. В централната сграда, в управлението по кредитна политика, един помощник-инспектор по заемите, чиито пълномощия се ограничаваха едва до петдесет хиляди, работеше на незабележимо бюро в голямата обща зала. Следващият в обществената йерархия, инспекторът по заемите, чиято „сила на парафа“ стигаше до четвърт милион, разполагаше с по-голямо бюро и работеше сам, ограден от стъклени стени.

Почти прекрасен кабинет с врата и прозорец се полагаше на помощник-контрольора по заемите, чиято „сила на парафа“ стигаше до половин милион. На него му се полагаше голямо бюро, картина с маслени бои, табелка с името на вратата, безплатен абонамент за „Уолстрийт Джърнъл“ и в допълнение – лустро за обувки в малко пликче всяка сутрин. На двама помощник-контрольори се полагаше една секретарка.

Вицепрезидентът по заемите, чиито пълномощия се простираха до един милион, работеше в ъглов кабинет с два прозореца, с две картини с маслени бои на стените и със своя собствена секретарка. Името му беше гравирано върху вратата. Той също разполагаше с безплатно лустро за обувки и абонамент, но освен това получаваше списания, използваше кола на компанията, когато работата го изискваше, и имаше право да обядва в трапезарията на висшите служители.

Положението на Едуина ѝ гарантираше всичките привилегии, произтичащи от „силата на парафа“. Ала никога не беше използвала безплатното лустро.

Тази сутрин прегледа две молби за заеми, парафира едната, а върху другата написа с молив няколко въпроса. Третата молба я слиса.

Изненадана, тя прочете документа още веднъж, осъзнавайки странното съвпадение с вчерашните събития.

Набра по вътрешния телефон номера на служителя, който беше подготвил документа.

- Касълман – обади се той.
- Клиф, моля ви, елате за малко.
- Идвам – отговори той.

Касълман, който седеше през няколко бюра в залата, погледна към Едуина и добави: – Знам защо ме викате.

Минута по-късно той седна до бюрото ѝ, погледна разтворената папка и рече:

– Така и очаквах. Настръхна ви кожата, нали?

Клиф Касълман беше дребен, но добре сложен, с кръгло розово лице и приятна усмивка. Просителите на заеми го харесваха, защото беше внимателен и търпеливо ги изслушваше. Но той беше твърде опитен и умееше трезво да преценява всяка молба.

– Надявах се, че всичко това е само една лоша шега, макар и доста отвратителна – каза Едуина.

– Може би е по-правилно да се каже жестока, госпожо Д'Орси. И макар че всичко това е ужасно, то е напълно реално, уверявам ви. – Касълман погледна към папката. – Включил съм всички подробности, защото бях сигурен, че ще ги искате. Очевидно сте прочели доклада ми. И препоръките.

– Вие сериозно ли предлагате да предоставим парите за *такава* цел?

– Честен кръст. – Служителят по заемите млъкна объркано. – Съжалявам, тук няма място за черен хумор. Но аз се надявам, че ще одобрите заема.

Всичко беше подробно описано. Четирийсет и три годишен фармацевт, който работеше в една аптека наблизо, искаше заем от двайсет и пет хиляди долара. Името му беше Гозбърн, женен – първи брак, който продължаваше вече седемнайсет години Семейство Гозбърн почти беше изплатило къщата си в едно от предградията. Двамата имаха обща сметка в Първа търговска американска банка от осем години – никакви проблеми. Предишният по-малък заем, взет от банката, бе изплатен. Положението на Гозбърн в службата, както и другите финансови въпроси, бяха в ред.

Сегашният заем им беше необходим за купуването на голяма неръждаема стоманена капсула, в която да поставят дъщеря си Андреа – починала преди шест дни на петнайсет години от злокачествено бъбречно заболяване. Тялото на Андреа се пазело в хладилна камера в погребалното бюро. Кръвта ѝ била източена веднага след установяването на смъртта и заменена с „подобна“ течност, наречена диметилсулфоксид.

Стоманената капсула била направена така, че да поддържа температурата на течния нитроген под нулата. Тялото, обгърнато в алуминиева обвивка, щяло да бъде поставено в тази течност.

Капсулата – огромна бутилка, известна под името „криокрипта“, щели да докарат със самолет от Лос Анжелос – стига банката да предоставела искания заем. Около една трета от парите бяха необходими, за да се предплати таксата за съхраняването на капсулата и за подменянето на нитрогенната течност на всеки четири месеца.

– Чували ли сте за така наречените „крио“ общества? – попита Касълман.

– Бегло. Нещо псевдонаучно, нали? С не особено добра репутация.

– Да, те нямат добра репутация и са наистина псевдонаучни. Но пък имат немалко последователи. Те са убедили Гозбърн и съпругата му, че когато науката напредне – да кажем след петдесет или сто години – Андреа може да бъде размразена, върната към живота и излекувана. Не случайно са си измислили мотото: „Замрази се – чакай – съживи се!“

– Ужасно – каза Едуина.

– Съгласен съм с вас, но се поставете на тяхното място! Те вярват. Това са възрастни, разумни, интелигентни и силно религиозни хора. Кои сме ние, от банката, та да ги съдим и упрекваме? Според мен единственият въпрос е: Ще може ли Гозбърн да изплати заема? Аз проследих финансовото му положение и съм убеден, че ще се справи. Може и да е смахнат, но фактите показват, че смахнат или не, винаги изплаща заемите си.

– Тия хора наистина ще се заробят – каза Едуина, докато изучаваше е нежелание цифрите.

– Човекът го съзнава, но настоява да му дадем парите. Ще работи допълнително през свободното си време. А и жена му си търси работа.

– Но те имат още четири по-малки деца – каза Едуина.

– Да.

– Няма ли някой, който да му каже, че другите деца – живите, скоро ще имат нужда от пари, за учение и за какво ли не още, така че тези двамайсет и пет хиляди долара биха могли да се използват много по-разумно!

– Аз му го казах. Проведохме два дълги разговора. Но според него това е решение на цялото семейство. Те вярват, че си заслужава да се направят всякакви жертви в името на надеждата, че някой ден Андреа отново ще живее. Децата обещават, че когато пораснат, ще поемат грижата за нейното тяло.

– О, Господи! – Мислите на Едуина отново се върнаха към вчерашния ден. Смъртта на Бен Розели, когато и да дойде, ще бъде достойна. А това правеше смъртта грозна, превръщаше я във фарс. Редно ли е парите

на банката, в известна степен парите на Бен, да се използват за такава цел?

– Госпожо Д'Орси – продължи Касълман, – тези документи лежат на бюрото ми от два дни. Отначало се чувствах така, както и вие се чувствате сега – знам, че това наистина е ужасно. Но после обмислих нещата и промених мнението си. Според мен, това е един приемлив риск.

Приемлив риск. Едуина съзнаваше, че Клиф Касълман е прав, защото приемливите рискове бяха в основата на bankerството. Той беше прав и за друго – банката не трябваше да бъде съдник или съветник по повечето лични въпроси.

Точно този риск можеше да донесе и загуби. Но дори да загубе, Касълман не би имал вина. Докладът му беше издържан, доводите му „за“ бяха много повече от тези „против“. Всъщност в банката се гледаше с неодобрение на чиновниците, които винаги правеха предложения за заеми, несвързани с риск. Нещо съвсем естествено, дори задължително за един отрупан с работа служител е от време на време да предлага заем, който да донесе загуби. В противен случай, той би имал дори и неприятности, защото компютърът предупреждаваше ръководството, че той губи клиенти поради прекалената си предпазливост.

– Добре – каза Едуина. – Всичко това ме ужасява, но ще подкрепя мнението ви.

Тя подписа документа и Касълман се върна на бюрото си.

И така – като изключим заема за замразената дъщеря, – денят започна както обикновено.

Всичко вървеше нормално до ранния следобед.

В дните, когато обядваше сама, Едуина сядаше в кафенето, разположено на приземния етаж на централната сграда. Там беше шумно, храната много не я биваше, но обслужваха бързо и обедът ѝ отнемаше само петнайсетина минути.

Днес беше поканила на обяд един клиент и затова реши да се възползва от привилегията си на вицепрезидент, като го заведе в специалния салон за висши служители, който се намиреше на последния етаж в централната сграда. Гостът ѝ беше касиерът на най-големия в града универсален магазин, който искаше краткосрочен заем от три милиона долара, за да покрие финансовия дефицит, получен в резултат на слабите продажби през есента, а и на по-скъпите от обикновено търговски цени на коледните стоки.

– Тази ужасна инфлация... – оплакваше се касиерът, докато дождаше спаначеното суфле. После избърса устни и добави: – Но ние ще успеем да върнем парите си през следващите два месеца, а и да спечелим нещо. Дядо Коледа е винаги добър към нас.

Представената от универсалния магазин оферта беше добра. Независимо от това, Едуина доста се пазари, докато се споразумеят за условията. Въпреки недоволството на клиента, съгласието беше постигнато със сервирането на десерта – мелба с праскови. Заемът от три милиона надхвърляше личните пълномощия на Едуина, но тя обикновено не срещаше затруднения при одобряването на предложенията си. За да спести време, би могла да говори и с Алекс Вандервурт, който винаги я подкрепяше.

Пиеха кафето, когато келнерката се приближи и каза:

– Госпожо Д'Орси, на телефона е господин Тотънхоу. Търси вас, казва, че е спешно.

Едуина се извини и отиде на телефона във фойето.

– Отдавна ви търся – смутено рече оперативният администратор на нейния клон.

– Ето че ме намерихте. Какво има?

– Установихме сериозна липса. – И той продължи да обяснява: – Една от касиерките докладва преди около час и половина. Веднага започнахме проверката.

Едуина усети паника и отчаяние в гласа му и го попита колко пари липсват. Чу го, че преглъща, преди да отговори:

– Шест хиляди долара.

– Идвам веднага.

Извини се на госта си и след по-малко от минута беше в експресния асансьор и пътуваше към главния етаж.

5

– Доколкото разбирам – каза мрачно Тотънхоу, – единственото нещо, което всички ние със сигурност знаем, е, че шест хиляди долара в банкноти не са там, където трябва да бъдат.

Освен оперативния администратор около бюрото на Едуина Д'Орси седяха и младият Майлс Истън, помощникът на Тотънхоу и касиерката Хуанита Нунес.

Парите бяха изчезнали от чекмеджето на Хуанита Нунес.

Беше изминал половин час от завръщането на Едуина. Тя се обърна към Тотънхоу:

– Прав сте, но сме длъжни да положим още усилия. Искам да премислим всички факти, бавно и внимателно.

Беше малко след три следобед. Клиентите си бяха отишли. Външните врати бяха затворени.

Както обикновено, служителите продължаваха с традиционните си задължения, но Едуина долавяше скритите им погледи, насочени към бюрото ѝ – те вече знаеха, че нещо не е наред.

Тя непрекъснато си повтаряше, че не трябва да се паникьосва, за да може да прецени и анализира всеки, дори и най-дребния факт. Искаше да проследи внимателно нюансите в разказа и мнението особено на госпожа Нунес.

Едуина ясно осъзнаваше, че скоро ще бъде принудена да осведоми централното ръководство за очевидно голямата липса на пари, след което ще се намеси управлението по сигурността, а вероятно и ФБР. Но тя възнамеряваше да направи всичко възможно, за да реши проблема тихо-мълком, без включване на тежката артилерия, докато все още имаше шансове за това.

– Ако желаете, госпожо Д'Орси – обади се Майлс Истън, – ще започна аз, тъй като Хуанита доложи най-напред на мен за случилото се. – Присъщата му бодрост бе изчезнала.

Едуина кимна с одобрение.

Истън разказа, че научил за липсата на парите няколко минути преди два часа. Хуанита Нунес му докладвала, че според нея от чекмеджето ѝ липсват шест хиляди долара.

В момента Майлс Истън работел също като касиер, налагало се поради отсъствието на много служители. Истън работел през две гишета от Хуанита Нунес и тя отишла най-напред при него, като преди това заключила чекмеджето си.

Като чул за липсата, Истън също заключил чекмеджето си и отишъл при Тотънхоу.

По-тъжен от обикновено, Тотънхоу продължи по-нататък.

Той отишъл веднага при госпожа Нунес и разговарял с нея. Най-напред се усъмнил, че липсват точно шест хиляди долара, защото според него, било невъзможно да се знае точната сума. Тотънхоу обясни, че Хуанита Нунес работила през целия ден, започнала сутринта с малко повече от десет хиляди долара, получени от трезора. Приемала и изплащала пари от отварянето на банката в 9 сутринта. Това означаваше, че е

работила в продължение на пет часа, като прекъснала само за четирийсет и пет минути на обяд, а през това време банката е била пълна с хора и всички каси са работели. Освен това паричните вноски били по-големи от обикновено, така че парите в чекмеджето – без да се смятат чековете – вероятно възлизали на двайсет, двайсет и пет хиляди долара. Накрая Тотънхоу направи следния извод: би ли могла госпожа Нунес да знае със сигурност не само че липсват пари, но и точната сума?

Едуина поклати глава. Тя вече си беше задала този въпрос.

Като се стремеше да не бъде забелязана, тя внимателно изучаваше младата жена. Хуанита бе дребна, слаба и тъмнокоса. Тя не беше красива, но в нея имаше някаква странна предизвикателност. Беше пуерториканка, това си личеше от пръв поглед, и говореше с лек акцент. Отговаряше кратко, когато я питаха нещо.

Трудно беше да се прецени какво изживяваше Хуанита Нунес. Тя сякаш не се стремеше да им помогне, поне външно изглеждаше така, мислеше Едуина. Касиерката не пожела да даде никаква допълнителна информация, освен това, което бе съобщила в началото. Изражението ѝ се менеше от мрачно до враждебно. От време на време изглеждаше доста разсеяна, сякаш беше отегчена и смяташе по-нататъшните разговори за напълно излишни. Но беше и изнервена, това личеше от стиснатите ѝ ръце и от непрекъснатото въртене на тънката венчална халка.

Едуина Д'Орси беше погледнала в списъка на служителите, който винаги беше на бюрото ѝ, и оттам научи, че Хуанита Нунес е на двайсет и пет години, разведена, с дете на три години. В Първа търговска американска банка работеше от две години – като касиерка. Това, което липсваше в списъка, но което Едуина бе чувала да се говори, бе, че младата Нунес сама издържа детето си и че има – може би и сега – финансови трудности: изплащала дълговете на съпруга си, който я изоставил.

Тотънхоу добави, че независимо от съмненията си, че госпожа Нунес би могла да знае точната липсваща сума, той я освободил от задълженията ѝ на гишето и я „заключил с парите“.

Тъй нареченото „заключване“ бе един вид опит да се помогне на пострадалия банков служител, а също така стандартна процедура, която се прилагаше в подобна ситуация. Това означаваше, че касиерът оставаше сам в малка канцелария заедно с парите и един калкулатор и правеше баланс на всички операции през деня.

Тотънхоу чакал отвън.

Когато го извикала, Хуанита му каза, че парите наистина не излизат. Липсвали шест хиляди долара.

Тотънхоу извикал Майлс Истън и двамата заедно направили повторна проверка, докато Хуанита Нунес ги наблюдавала. Те открили, че изчисленията ѝ са правилни. Вече нямало никакво съмнение, че липсват пари и то точно толкова, колкото били обявени в самото начало.

И тогава Тотънхоу се обадил на Едуина.

– Това всъщност ни връща там, откъдето започнахме – заяви Едуина – На някой да му е хрумнало нещо ново?

– Аз бих искал да задам на Хуанита още няколко въпроса, ако тя не възразява – обади се Майлс Истън.

Едуина кимна.

– Помисли внимателно, преди да ми отговориш, Хуанита – каза Истън. – Днес правила ли си КР с някой касиер?

КР означаваше размяна между касиерите. На тях често им се случваше да останат без нужните банкноти или монети. Когато имаха много хора за обслужване, вместо да се бавят да ходят до трезора, касиерите си помагаша един на друг и си „продаваха“ и „купуваха“ пари. КР обикновено се записваше. Но понякога, поради бързина или невнимание, ставаха грешки и в края на работния ден на един касиер парите не му достигаха, а на друг бяха повече. Ала грешка с такова голямо количество пари – шест хиляди долара – бе почти невъзможна.

– Не – отговори касиерката. – Никакви размени. Днес не.

– А да си забелязала някой да се е навъртал около гишетото ти, така че да може незабелязано да измъкне пари? – продължаваше да настоява Майлс Истън.

– Не.

– Когато дойде при мен, ти каза, че смяташ, че липсват пари. Кога точно го установи?

– Няколко минути преди това.

– Колко време след обедната почивка, госпожо Нунес? – намеси се Едуина.

– Може би двадесетина минути след това – колебливо отвърна момичето; явно не беше много сигурно.

– Тогава да поговорим за времето преди да отидете на обяд – каза Едуина. – Смятате ли, че парите са липсвали тогава?

Хуанита Нунес поклати отрицателно глава.

– Но как можете да бъдете сигурна?

– Сигурна съм.

Едуина започваше да се дразни от тези кратки отговори, които не помагаша с нищо. Освен това ѝ се стори, че мрачната враждебност на

момичето сякаш се беше засилила.

– Но как така разбра, че липсват пари, при това точната сума? – повтори съдбоносния си въпрос Тотънхоу.

– Разбрах. – Малкото лице на младата жена придоби предизвикателен вид.

Последва тишина, породена от явно недоверие.

– Смяташ ли, че е възможно да си сгрешила и да си дала на някой клиент шест хиляди долара повече?

– Не.

– Когато напусна гишето, за да отидеш на обяд, ти взе чекмеджето с парите, отнесе го в трезора, остави го там и затвори ключалката чрез специалната комбинация. Така ли беше? – попита Майлс Истън.

– Да.

– Сигурна ли си, че заключи?

Момичето кимна в знак на потвърждение.

– А ключалката на оперативния администратор затворена ли беше?

– Не, тя беше отворена.

Това също беше нормално. Всяка сутрин след като комбинацията на оперативния администратор се поставяше на положение „отворено“, тя оставаше така до края на деня.

– И когато се върна от обяд, твоето чекмедже с парите беше на мястото си, все още заключено?

– Да.

– Някой друг да знае твоята комбинация? Казвала ли си я на някого?

– Не.

За миг въпросите спряха. Според Едуина всички насядали около бюрото прехвърляха на ум подробностите около процедурите, свързани с трезора.

Чекмеджето с парите, за което питаше Майлс Истън, представляваше здрава кутия, поставена на стенд с колелца, за да се придвижва лесно от едно място на друго. Наричаха го и количка за пари. Всеки касиер си имаше количка с поставен на видно място номер. Обикновено тя се използваше само от един човек. Винаги имаше няколко колички повече. С една от тях днес бе работил Майлс Истън.

Всички колички се проверяваха на излизане и влизане в трезора от главния касиер, който следеше движението им. Невъзможно беше да вземеш количка, нарочно или случайно, без да бъдеш забелязан от главния касиер, нито пък да влезеш в трезора с чужда количка. През нощта и

в края на седмицата масивната врата на трезора се затваряше плътно, по-плътно дори от плочата над гроба на фараон.

Всяка количка имаше по две ключалки, които се задействаха чрез комбинация от цифри, така че фалшификациите бяха изключени. Едната се отключваше лично от касиера, а другата от оперативния администратор или от помощника му. Отключването се осъществяваше всяка сутрин в присъствието на касиера и оперативния администратор.

На касиерите бе наредено да помнят наизуст комбинацията и да не я казват на никого. Тя можеше да се промени по всяко време, стига да реши касиерът. Единственият писмен документ, съдържащ комбинацията на касиера, се пазеше в запечатан плик с два подписа, който, заедно с други такива пликове, бе грижливо прибран в депозитна кутия. Печатът върху плика се разчупваше в три случая – при смърт, болест или смяна на работата на касиера.

С други думи, правеше се всичко възможно само активно работещият с парите да знае комбинацията, а така и касиерите, и банката, бяха застраховани срещу обири.

Друга особеност на количката за пари бе вградената алармена система. Електрическа верига свързваше всяка една от тях с банковата комуникативна мрежа. Предупредителният бутон бе скрит под пачка пари, която наричаха „стръвта“.

Касиерите бяха инструктирани никога да не използват „стръвта“, но при опасност трябваше да грабнат най-напред нея. Преместването на пачката освобождаваше безшумен повдигач, който задействаше системата. Така банковите служители по сигурността и полицията получаваха предупреждение и довтасаха само след няколко минути. Задействаха се и скритите мрежи, разположени на тавана. Серийните номера на „стръвта“ бяха записани, за да се използват като евентуално доказателство.

– Има ли сред липсващите шест хиляди долара и от „стръвта“? – обърна се Едуина към Тотънхоу.

– Не – отвърна оперативният администратор. – Те са на мястото си. Проверих.

Тогава Едуина си каза, че и тази възможност да стигнат до някакво заключение отпада.

– Хуанита – обърна се още веднъж Майлс Истън към касиерката, – смяташ ли, че съществува някаква възможност някой друг да измъкне парите от чекмеджето ти?

– Не – заяви Хуанита Нунес.

Едуина наблюдаваше внимателно момичето и ѝ се стори, че усети страх в гласа му. Основания за страх имаше – никоя банка не би подмисляла с лека ръка такава значителна липса.

Едуина вече не се чудеше къде са шестте хиляди. Момичето ги беше откраднало. Друго обяснение нямаше. Трудността беше да открият как го е сторила.

Възможно бе Хуанита Нунес да ги е предала през гишето на свой съучастник. Никой не би забелязал, защото това би изглеждало като обикновено теглене на пари. Друга алтернатива бе момичето да ги е скрило и изнесло по време на обедната почивка, но в този случай рискът би бил много по-голям.

Госпожа Нунес не може да не си е давала сметка, че ще загуби работата си в банката, независимо дали ще бъде доказано, че е откраднала парите, или не. Банковите касиери установяваха понякога парични липси и подобни грешки бяха нормални и очаквани. Всяка година им се случваше да направят около осем такива грешки – парите да им излязат по-малко или повече, но ако ставаше дума за сума не по-голяма от двадесет и пет долара, обикновено нямаше никакви последствия. Но при липса в по-голям размер нито един касиер не би запазил работата си, и всички добре го знаеха.

Хуанита Нунес вероятно бе пресметнала, че тези шест хиляди са достатъчна компенсация, ако загуби работата си, макар че трудно би могла да си намери друга работа при тези обстоятелства. Независимо от всичко на Едуина ѝ бе жал за момичето. То очевидно се намираще в ужасно положение. Може би нуждите ѝ от пари са били свързани с детето.

– Надали ще можем да измислим нещо повече – каза Едуина на останалите. – Трябва да съобща на ръководството. То ще се заеме по-нататък с разследването.

– Госпожо Нунес, моля ви, останете – добави тя, след като всички понечиха да си тръгнат. Момичето се върна и отново седна.

Едуина се увери, че наблизко няма някой, който да ги чуе и се обърна към момичето, като се опитваше да говори сърдечно и предразполагашо:

– Хуанита, сега е моментът да си поговорим искрено, като приятели. – Едуина беше преодоляла предишната си припряност. Тя забеляза, че тъмните очи на момичето са насочени право към нейните. – Сигурна съм, че сте се досетили поне за две неща. Първото е, че ще има сериозно разследване около случая, с участието на ФБР, защото нашата банка е с

федерална осигуровка. Второ, няма никакъв начин подозрението да не падне върху вас. – Едуина направи малка пауза. – Казвам ви го напълно открито. Разбрахте ли?

– Разбирам, но не съм взимала никакви пари.

Едуина забеляза, че младата жена продължава да върти венчалния си пръстен.

– Колкото и дълго да продължи разследването – не се предаваше Едуина, като подбираше много внимателно думите си, защото ѝ беше ясно, че няма право да отправя никакви преки обвинения – по-късно това би могло да навреди на банката, – почти сигурно е, че истината ще бъде разкрита, обикновено става точно така. Следователите са много опитни. И работят много сериозно. Те не се предават лесно.

– Не съм взела парите – повтори още по-твърдо момичето.

– Не съм казала, че сте вие. Но наистина искам да знаете, че ако случайно има още нещо, което не сте съобщили, сега е времето да го кажете. По-нататък няма да имате такива възможности. Ще бъде твърде късно.

Хуанита Нунес вдигна глава, готова отново да каже нещо. Но Едуина я спря:

– Не, изслушайте ме. Искам да ви обещаю нещо. Ако парите бъдат върнати в банката, да кажем, не по-късно от утре, няма да има никакви разследвания. Разбира се, който е взел парите, не би могъл да работи повече тук. Но нищо повече няма да се случи. Гарантирам за това. Хуанита, имате ли нещо да ми кажете?

– Не, не, не! *Te lo juro por mi hija!*¹ – Очите ѝ блестяха, лицето ѝ беше разгневено. – Казах ви, че не съм взимала никакви пари – нито преди, нито сега!

Едуина въздъхна.

– Добре, това е всичко засега. Но, моля ви, не напускате банката, без да ми се обадите.

Хуанита Нунес сякаш беше решила да каже още нещо, но след това се отказа. Леко вдигна рамене, стана и си тръгна.

От бюрото си Едуина виждаше всичко, което ставаше в залата: това беше нейният малък свят, за който тя лично носеше отговорност. Банковите служители все още правеха балансите и описваха операциите, осъществени в клона през деня, макар предварителната проверка да показва, че нито една касиерка няма излишък от шест хиляди долара. Не остана

---

1. Кълна се в дъщеря си! (исп.) – Б.пр.

никаква надежда да се разкрие нещо.

Чуваха се приглушени шумове: шепот на тихи гласове, шум от прехвърляне на листове, звън на монети, потракване по клавишите на изчислителните машини. Тя гледаше залата и си мислеше, че ще запомни тази седмица по две причини. Давайки си сметка, че повече не може да отлага, тя вдигна слушалката и набра номера.

– Управление по сигурността – чу се женски глас.

– Господин Уейнрайт, моля – каза Едуина.

6

След вчерашния ден, на Нолан Уейнрайт му беше трудно да се съредоточи върху всекидневната си работа.

Шефът на управлението по сигурността преживяваше дълбоко трагичната вест, която научи на срещата в заседателната зала във вторник сутринта. До голяма степен това се дължеше на факта, че повече от десетилетие Бен Розели и той бяха добри приятели и взаимно се уважаваха.

Макар че преди това не беше така.

Вчера, когато се върна от заседателната зала на етаж на висшите банкови служители в своята по-скромна канцелария, Уейнрайт помоли секретарката да не го безпокои известно време. Седна на бюрото тъжен и замислен, и се опита да си припомни времето, когато за пръв път се противопостави на Бен Розели.

Беше преди десет години. Нолан Уейнрайт току-що беше назначен за шеф на полицията в едно малко градче в щата. Преди това беше лейтенант, ръководител на следствено звено в полицейското управление на един голям град и си беше създал много добро име. Той притежаваше всички качества, за да бъде шеф на полицията, а като се има предвид и какво беше времето тогава, немалка роля изигра фактът, че беше цветнокож.

Наскоро след назначаването му, Бен Розели беше засечен, че кара колата в околностите на градчето със скорост 80 мили в час. Полицейският патрул му връчи призовка за нарушението. Може би защото животът му в повече отношения бе доста традиционен, Бен Розели обичаше бързите коли и ги караше така, както бяха изчислени от конструкторите им – с десния крак близо до пода.

Призовката за превишена скорост бе нещо съвсем обикновено.

След като се върна в банката, той я изпрати на шефа на управлението по сигурността. За най-богатия човек в щата много неща можеха лесно да се уредят и често се уреждаха.

Призовката беше изпратена по куриер до ръководителя на местния клон на банката – или там, където бе издадена. Така се случи, че ръководителят на клона бе член на местната управа и беше помогнал за назначаването на Нолан Уейнрайт за шеф на полицията. Той се отби в полицейското управление, за да уреди въпроса с оттеглянето на призовката. Беше много любезен. Нолан Уейнрайт беше непреклонен.

Вече не толкова любезно членът на управата припомни на Нолан Уейнрайт, че е нов в този район, че ще има нужда от приятели и че липсата на отзивчивост съвсем няма да му помогне. Но Уейнрайт продължаваше да упорства.

Докато си слагаше меката шапка, членът на управата не пропусна да спомене и за личната молба на шефа на полицията за заем от Първа търговска американска банка. Без този заем Уейнрайт не би могъл да купи къща и да доведе съпругата и семейството си в града. А господин Розели, някак между другото добави ръководителят на клона, е президент именно на тази банка.

Нолан Уейнрайт каза, че не вижда никаква връзка между молбата за заем и призовката за пътно нарушение.

След всичко това господин Розели, който бе представен в съда от адвокатата си, бе осъден за превишена скорост. Плати голяма глоба, а върху галона му нанесеха три дупки. Розели беше бесен.

По същото време банката отхвърли молбата за заем на Нолан Уейнрайт.

След по-малко от седмица Уейнрайт отиде в кабинета на Розели в централната сграда на Първа търговска американска банка. Той се възползва от лесния достъп до кабинета, нещо, с което президентът на банката се гордеше.

Когато чу името му, Бен Розели много се учуди, че шефът на полицията е цветнокож. Никой не му го беше споменавал. Това, разбира се, не променяше нещата. Банкерът все още си спомняше с гняв за трите позорни дупки върху талона – първите през живота му.

Уейнрайт съдържано изложи проблема си. За негова чест, Бен Розели не знаеше нищо за молбата на шефа на полицията, нито за отхвърлянето ѝ. Тези неща се решаваха на много по-ниско равнище и не достигаха до него. Той усети, че тук се таи някаква несправедливост. Помоли да му донесат документите по заема и ги прегледа, докато Нолан Уейнрайт

чакаше.

– Между другото – каза Бен Розели, след като свърши с четенето, – какво възнамерявате да правите, ако не получите този заем?

– Да се боря – студено отговори Уейнрайт. – Ще си наема адвокат и най-напред ще се обърнем към Комисията по гражданските права. Ако не успеем, ще направя всичко възможно, за да ви причиня повече неприятности.

Беше ясно, че ще го направи.

– Не се страхувам от заплахи – сръза го банкерът.

– Аз не заплашвам. Вие ми зададохте въпрос и аз ви отговорих.

Бен се поколеба, но сложи подписа си на документа.

– Молбата ви е удовлетворена – каза той, без да се усмихва.

Накрая банкерът попита Уейнрайт:

– А какво ще стане, ако отново бъда заловен, че карам с превишена скорост?

– Отново ще ви изпратим призовка. И ако пак става дума за такова безразсъдно каране, този път ще отидете в затвора.

Бен Розели изпроводи с поглед полицаия и си каза: „Ах, ти, самодоволни нещастнико, ще те пипна аз някой ден“.

След време стана така, че той разказа на Уейнрайт за своята закана. Розели всъщност я осъществи, но само в известен смисъл.

Две години по-късно банката търсеше ръководител на управлението по сигурността. Според изискванията на управителния съвет, той трябваше да бъде изключително способен и неподкупен. Бен Розели заяви: „Аз познавам такъв човек“.

Скоро след това предложиха поста на Нолан Уейнрайт, подписан бе договор и Уейнрайт започна работа в Първа търговска американска банка.

Оттогава Бен Розели и Уейнрайт не се скараха нито веднъж. Новият ръководител на сигурността си вършеше безупречно работата и, за да повиши квалификацията си и да бъде по-полезен на банката, учеше във вечерни курсове теория на банковото дело. Розели, от своя страна, никога не наложи на Уейнрайт да пренебрегне твърдите си разбирания за етика. Банкерът се стараяше да урежда проблемите с призовките за превишена скорост по друг начин, без да занимава с това шефа по сигурността, като се надяваше, че той не знае. А обикновено той знаеше. Междувременно двамата станаха добри приятели. След смъртта на жената на Бен Розели, Уейнрайт често вечеряше със стареца и двамата играеха шах до късно през нощта.

Тези срещи бяха приятни и за Уейнрайт, който се разведе с жена си, наскоро след като постъпи на работа в банката. Новите задължения и вечерите с Бен му помогнаха да запълни празнотата.

През тези дълги вечери двамата обсъждаха доста неща, без да си дават сметка колко силно си влияят. Всъщност Уейнрайт – макар че за това знаеха само двамата, помогна и убеди президента на банката да вложи престижа си и парите на Първа търговска американска банка в проекта Форум Ист, сред старата, позападнала част на града, където се беше родил Уейнрайт и където беше прекарал юношеските си години.

Така че, както и много други служители в банката, Нолан Уейнрайт имаше лични спомени, свързани с Бен Розели, и скърбеше за него.

Днес беше още повече потиснат и след като цяла сутрин прекара на бюрото си, като избягваше да се среща с когото и да било, освен ако не се налагаше, Уейнрайт отиде на обяд сам. Приюти се в едно малко кафене в другия край на града. Обичаше да се отбива там, защото това място му помагаше поне за миг да забрави за банката и за проблемите, свързани с нея. Той се върна навреме за срещата с Вандервурт.

Мястото на срещата бе в отдела за кредитни карти, в централната сграда.

Първа търговска американска бе първата банка, която въведе кредитни карти по системата Кийчардж. От тази система се ползваха вече много банки в Съединените щати, Канада и отвъд океана. По своите мащаби Кийчардж се нареждаше веднага след системи като Банк Америкакард и Мастърчардж. В Първа търговска американска банка Алекс Вандервурт отговаряше за отдела за кредитни карти.

Вандервурт беше дошъл по-рано и Нолан го завари в Центъра за потвърждаване на Кийчардж – наблюдаваше протичащите операции. Шефът на отдела по сигурността застана до него.

– Толкова е интересно – каза Алекс. – Това е най-забавното безплатно шоу в града.

В голяма, подобна на аудитория зала, с мека светлина, акустични стени и таван, петдесетина оператори, предимно жени, седяха пред командните табла. Всяко командно табло се състоеше от катодна тръба и клавиатура и приличаше на телевизионен екран.

В тази зала притежателите на карти Кийчардж получаваха разрешение или отказ за кредит. Когато представяха кредитните си карти, за да платят някаква стока или услуга, на съответното място решаваха дали да приемат картата или не. Обикновено проблеми нямаше, когато покупката беше под една предварително договорена граница. Границата се

менеше, но в повечето случаи беше между двайсет и пет и петдесет долара. За по-голяма покупка беше необходимо потвърждение, а то се получаваше само за няколко секунди.

В центъра за потвърждаване постъпваха запитвания по двайсет и четири часа на ден, през цялата седмица. Те идваха от американските щати и канадските провинции. Непрекъснато работеше и редицата от телексни машини, приемащи запитвания от трийсет страни, включително и някои от съветския комунистически блок. Както строителите на Британската империя се бяха гордели с тяхното „червено, бяло и синьо“, така и създателите на икономическата империя Кийчардж превъзнасяха своето „синьо, зелено и златисто“ – международните цветове на кредитната карта Кийчардж.

Процедурите се извършваха със светкавична бързина. Запитванията се отправяха директно чрез ДТО (Далекопроводно телекомуникативно обслужване) до центъра на Кийчардж, разположен в централната сграда на Първа търговска американска банка. Всяко повикване автоматично се отнасяше към някой от свободните оператори, чийто първи въпрос бе: „Кой е вашият търговски номер?“

След като получеше отговор, операторът набираше цифрите, които се появяваха същевременно и на екрана. Следеше номера на кредитната карта и сумата, която трябваше да се плати; те също се набираха и появяваха на екрана.

После операторът натискаше един клавиш, с което предаваше информацията на компютър, и почти веднага се появяваше сигнал „ДА“ или „НЕ“. Първото означаваше, че кредитът може да бъде отпуснат и покупката осъществена, а второто, че притежателят на кредитната карта не разполага с исканите средства и кредит не му се отпуска. Тъй като правилата на кредитиране бяха много гъвкави, защото редица банки в рамките на системата бяха готови да предоставят пари назаем, положителните отговори далеч надхвърляха отрицателните. Операторът информираше продавача, докато компютърът записваше сделката. За един ден се получаваха около петнайсет хиляди запитвания.

Алекс Вандервурт и Нолан Уейнрайт си бяха сложили слушалки и чуваха разговорите.

Шефът по сигурността докосна Алекс по рамото, кимна към един от операторите и двамата смениха слушалките си. Върху посоченото от Уейнрайт табло се появи съобщение „ОТКРАДНАТА КАРТА“.

Операторът отговори със спокоен глас и според инструкциите: „Имаме сведения, че представената ви кредитна карта е открадната. Ако

е възможно, задръжете човека и повикайте полиция. Запазете кредитната карта. За предаването ѝ ще получите трийсет долара награда“.

Дочу се припрян шепот, а след това гласът съобщи: „Този мошеник току-що избяга от магазина. Но успях да грабна проклетата пластмасова карта. Ще ви я изпратя по пощата“.

Собственикът на магазина очевидно беше доволен, че ще получи така лесно трийсет долара. За системата Кийчардж това беше също така добра сделка, защото ако останеше в обръщение, тази кредитна карта би могла да нанесе много по-големи загуби.

Уейнрайт свали слушалките. Същото направи и Алекс Вандервурт.

– Добре действа – каза Уейнрайт. – Стига да получим навреме информацията и да програмираме компютъра. За съжаление повечето от измамите стават преди да ни уведомят за изчезналата кредитна карта.

– Но нали получаваме предупреждение, когато се извършват прекалено много покупки?

– Да. След десетата покупка в един и същ ден компютърът бие тревога.

И двамата знаеха, че малцина от притежателите на кредитни карти правеха повече от шест-седем покупки в един ден. Така че картата би могла да се програмира като „ВЕРОЯТНО ФАЛШИВА“, дори преди истинският собственик да е забелязал липсата ѝ.

Независимо от предупредителните системи, ако откраднатите или загубени кредитни карти се използват предпазливо, загубите от направените с тях покупки възлизаха на около двацет хиляди долара седмично – сравнително кратък период за да бъде регистрирана кражбата или загубването им. Най-често крадците на кредитни карти купуваха самолетни билети за далечни разстояния, а също и големи количества спиртни напитки. После ги препродаваха на изгодни цени. Другият вариант беше да наемат кола – в повечето случаи скъпа. Откарваха колата в друг град, изкарваха ѝ фалшиви документи, поставяха ѝ нов номер, а след това я продаваха или изнасяха. Агенцията, която даваше коли под наем, никога повече не виждаше нито колата, нито клиента. Друг доста разпространен трик бе да се купуват скъпи бижута в Европа. Те се донасяха в Съединените щати и се препродаваха. Кредитната карта в случая бе придружена и с фалшив паспорт. Във всички подобни случаи компанията, предоставила кредитните карти, заплащаше евентуалните щети.

Вандервурт и Уейнрайт знаеха, че престъпниците си имат свои начини, за да разберат дали една кредитна карта, открадната или намерена, може да се използва или е „гореща“. Най-често използваният номер

бе да дадат двайсет и пет долара на някой келнер, който да провери кредитната карта. Той проверяваше в секретния седмичен „предупредителен списък“, който компанията, собственик на кредитните карти, предоставяше на търговските обекти и ресторанти. Щом липсваха данни, че картата е „гореща“, тя се използваше за следващия кръг покупки.

– Напоследък губим много от фалшификати – каза Нолан Уейнрайт. – Много повече от обикновено. Исках да поговорим за това.

Двамата се оттеглиха в кабинета на отговорника по сигурността. Уейнрайт бе помолил предварително да им го отстъпи за малко. Той затвори вратата. Двамата мъже бяха много различни по външен вид – Вандервурт бе светлокос, нисък и набит, малко отпуснат, с фигура съвсем неатлетична, а Уейнрайт бе висок и строен негър, със здраво, мускулесто тяло. Никак не си приличаха и като характери, но пък се разбираха добре.

– А сега една загадка, но на победителите няма да се раздават награди – обърна се Нолан Уейнрайт към изпълнителния вицепрезидент и постави на бюрото осем пластмасови кредитни карти Кийчардж. Нареди ги бавно една след друга, както се редят картите на покер. – Четири от кредитните карти са фалшиви – продължи шефът по сигурността. – Можете ли да отделите добрите от лошите?

– Разбира се. Много лесно. Фалшификаторите винаги използват машини с различен шрифт за нанасяне на името на притежателя на кредитната карта и освен това... – Вандервурт млъкна, като се взря внимателно в картите. – Боже господи! Няма никаква разлика. Шрифтът на всички карти е един и същ!

– Почти един и същ. Ако знаете какво да търсите, може да откриете разликите с помощта на лупа. – Уейнрайт извади една лупа. След това раздели картите на две групи и посочи различията.

– Без лупа нямаше да забележа разликата – каза Вандервурт. – Как изглеждат фалшификатите през ултравиолетови лъчи?

– Същите като истинските.

– Лошо.

Преди няколко месеца, следвайки примера на Америкън Експрес, Кийчардж постави секретен знак на лицевата част на кредитните си карти, който се виждаше само срещу ултравиолетова светлина. По този начин се надяваха бързо и лесно да проверяват автентичността на всяка кредитна карта. Но ето, че и тази предпазна мярка се оказва несигурна.

– Лошо наистина – съгласи се Нолан Уейнрайт. – И това са само мостри. Имам още четири дузини, заловени едва след като са били

успешно използвани за покупки на дребно, за самолетни билети, за спиртни напитки, в ресторанти и къде ли не още. Всичките са фалшификати от най-добро качество, каквото не сме виждали досега.

– Арестуван ли е някой?

– Все още никой. Разберат ли, че са разкрити, веднага се измъкват от магазина или билетната каса. Точно както Стана преди няколко минути. – Той посочи с глава към залата. – Освен това, дори ако успеем да арестуваме някой от тези мошеници, това в никакъв случай не означава, че ще намерим източника на фалшификатите! Те се продават и препродават много внимателно и следите се заличават.

– Пластмасата е досущ като оригиналната – каза Алекс Вандервурт, оглеждайки една от картите в синьо, зелено и златисто.

– Направени са от истински пластмасови форми, които са откраднати. Затова си приличат толкова много. – След кратка пауза шефът по сигурността продължи: – Допускаме откъде са се снабдили с материала. Преди четири месеца един от нашите снабдители беше ограбен. Крадците бяха проникнали в склада, където се съхраняват готовите пластмасови листове. Липсваха триста листа.

Вандервурт подсвирна с уста. От един пластмасов лист можеха да се направят шейсет и шест кредитни карти Кийчардж. Това означаваше, че е възможно да бъдат изработени почти двайсет хиляди фалшиви карти.

– Равносметката е ужасна, а това е само върхът на айсберга – каза Уейнрайт и посочи към фалшивите кредитни карти на бюрото. – Тези фалшификати, за които знаем или мислим, че знаем, ще донесат загуби в размер на десет милиона долара. Ами другите, за които все още нищо не сме чули? Те биха могли да бъдат и десет пъти повече.

– Да, всичко е ясно.

Алекс Вандервурт кръстосваше из малкия кабинет и мислеше какво би могло да се направи.

От самото начало на съществуването на банковите кредитни карти, разсъждаваше той, всички банки понасяха тежки загуби от подобни фалшификации. В началото се крадяха цели пощенски пратки с кредитни карти. Крадците ги използваха, за да си устройват гуляи – за сметка на банките. Някои от откраднатите пощенски пратки с кредитни карти се задържаха и срещу тях искаха откуп. Банките плащаха откупа, защото знаеха, че загубите биха били много по-големи, ако кредитните карти бъдат продадени на черния пазар. По ирония на съдбата, през 1974 година Пан Америкън Еърлайнс беше подложена на остра критика от

пресата и обществеността заради това, че се е съгласила да даде пари на престъпниците, откраднали голямо количество билетни бланки. Аргументът на компанията беше, че само така може да избегне големите загуби от използването на тези бланки. Но критиците на Пан Ам не знаеха, че някои от най-големите национални банки тихомълком правят същото, и то от години.

Постепенно кражбите на пощенските пратки намаляха, но оттогава пък престъпниците измислиха нови, по-изтънчени методи на действие. Един от тях бе фалшифицирането на кредитните карти. Първите фалшификати бяха грубо направени и лесно се разпознаваха, но постепенно качеството се подобри и напоследък – както доказваха показаните от Уейнрайт фалшификати – човек едва ли не трябваше да е експерт, за да види разликата.

При всяка нова мярка, гарантираща сигурността на кредитните карти, престъпниците проявяваха достатъчно изобретателност и я неутрализираха или пък намираха някакъв нов начин за фалшифициране. В момента се произвеждаха нов вид кредитни карти, при които се използваше „подвеждаща“ снимка на собственика. В снимката нямаше нищо подозрително, ала разгледана с едно специално устройство, тя тутакси идентифицираше собственика. Схемата изглеждаше обещаваща, но Алекс не се съмняваше, че в най-близко време организираната престъпност ще намери начин да се пребори и с „подвеждащите“ снимки.

Не рядко крадците и фалшификаторите бяха арестувани и съдени, но полицията успяваше да се докопа до една незначителна част от измамниците. Големият проблем, особено що се отнася до банките, бе, че те не разполагаха с достатъчно хора, които да извършват разследвания по фалшификациите и да предлагат съответните санкции.

Алекс спря да кръстосва кабинета и попита:

– Възможно ли е тези последни фалшификации да са дело на организирана група?

– Не само че е възможно, но е и сигурно, защото всичко е съвсем изпитано. Организацията разполага с пари, техника и отличен специалист, който оформя фалшивата кредитна карта; явно имат и цяла разпределителна мрежа. Има и други факти, които го потвърждават.

– Какви?

– Както знаете, аз поддържам връзка с някои правни агенции. От тях разбрах, че напоследък в целия Среден Запад са се появили големи количества фалшиви пари, пътнически чекове и кредитни карти – и други карти, освен нашите. Забелязва се и много активно разпространение

на откраднатите или фалшиви ценни книжа, на откраднатите или подправени чекове.

– И смятате, че всичко това има връзка с нашите фалшиви кредитни карти?

– Бих казал, че е възможно.

– И какво прави управлението по сигурността?

– Максималното. Всяка загубена или открадната кредитна карта се регистрира и ако е възможно, се издирва. С всеки изминат месец броят на подправените кредитни карти нараства. Отбелязали сме го в нашите доклади. Такова явление се нуждае от по-задълбочено разследване, само че не мога да го направя – липсват ми както хора, така и пари.

– Мисля, че въпросът с парите може да се уреди – усмихна се Алекс Вандервурт.

Той познаваше добре проблемите на Нолан Уейнрайт.

Като вицепрезидент на Първа търговска американска банка, Уейнрайт отговаряше за всичко, свързано със сигурността в централната сграда и в клоновете. Звеното по сигурността в отдела за кредитни карти бе само една от неговите задачи. През последните години авторитетът на управлението по сигурността в банката се повиши, средствата, с които разполагаше, нараснаха, но все още бяха недостатъчни. Всеки от ръководството знаеше това. Но тъй като управлението по сигурността осъществяваше дейност, която не носеше приходи, то оставаше назад в списъка за отпускане на допълнителни средства.

– Както винаги, Нолан, надявам се, че и този път сте приготвили предложение с точните цифри.

– Тук е описано всичко – каза Уейнрайт, и извади една кафява папка. – Най-спешната ни нужда е да назначим още двама души за разследване в кредитния отдел. Искам също така средства, за да ангажирам един таен агент, чиято задача ще бъде да разкрие източника на фалшивите кредитни карти, а също така и евентуалната му връзка вътре в банката.

– Мислите ли, че е възможно да се намери такъв човек? – попита учудено Вандервурт.

– Е, не смятам, че ще го открия чрез обява във вестника – усмихна се Уейнрайт, – но все пак ще опитам.

– Ще прегледам внимателно предложението ви и ще направя всичко, което зависи от мен. Повече от това не мога да ви обещаая. Може ли да взема тези кредитни карти?

Шефът по сигурността кимна с глава.

– Друго има ли?

– Да, Алекс. Не смятам, че някой от ръководството, включително и вие, осъзнавате сериозността на проблема с фалшивите кредитни карти. Вярно, че можем да се поздравим, защото сме успели да ограничим загубите само в рамките на три четвърти процент от общия оборот, но общият оборот се увеличи неимоверно, а процентът на загубите остана твърд, дори нарасна. Както разбрах, прогнозите вещаят, че следващата година приходите от кредитните карти Кийчардж могат да достигнат три милиарда долара.

– Надявам се, че ще бъде така.

– Тогава – при същия процент – загубите от фалшивите кредитни карти ще бъдат повече от двайсет и два милиона!

– Ние предпочитаме да работим с проценти – заяви Вандервурт. – Звучи по-добре, а и директорите го приемат по-спокойно.

– Но това е цинизъм.

– Може и така да е.

Алекс си даваше сметка, че това бе подходът, използван от всички банки. Те съзнателно прикриваха загубите, свързани с кредитните карти, като приемаха, че това е естествено за всяка сделка. Ако някой друг от отделите имаше загуби в размер на седем и половина милиона само за една година, това щеше да предизвика страхотни дискусии в управителния съвет. Но когато ставаше дума за кредитните карти, загубата от „три четвърти процент“ се приемаше или отминаваше с мълчание, което беше удобно за всички. Алтернативната позиция – обявяването на тотална война на престъпността – би струвала значително повече. Би могло да се каже, разбира се, че позицията на банкерите е трудно защитима, тъй като вследствие на редица повишения в края на краищата техните клиенти, притежателите на кредитни карти, плащаха за тези фалшификации. Но от финансова гледна точка позицията им беше разумна.

– Има случаи, когато проблемите с кредитните карти съвсем не зависят от мен – каза Алекс. – Или поне в известна степен. Но аз се стремя да се разпростирам в границите на онова, което смятам, че мога да променя, и се съобразявам с онова, което не мога. Същото се отнася и за приоритетите в бюджета. – Той посегна към кафявата папка, която Уейнрайт беше оставил на бюрото. – Оставете папката. Вече обещах, че ще направя всичко възможно.

– Ако не ми помогнете, все едно, че съм с вързани ръце.

Алекс Вандервурт си тръгна, а Нолан Уейнрайт се позабави, защото му предадоха веднага да се свърже с госпожа Д'Орси, шефката на

главния градски клон.

7

– Обадих се във ФБР – каза Нолан на Едуина. – Утре ще изпратят двама от специалните агенти.

– Защо не днес?

– Тук няма труп – усмихна се той, – нито пък се е стреляло. Те също си имат проблем. Нарича се недостиг на хора.

– И с нас е също го, нали?

– Да разреши ли тогава на хората да се прибират по домовете си? – попита Майлс Истън.

– Да, на всички с изключение на момичето – отговори Уейнрайт. – Бих искал отново да поговоря с нея.

Вече се свечеряваше и бяха изминали два часа, откакто Уейнрайт се обади на Едуина и пое разследването около изчезналите пари. Той направи същото, което бяха направили ръководителите на банковия клон: разговаря с касиерката Хуанита Нунес, с Едуина Д'Орси и с оперативния администратор Тотънхоу и неговия млад помощник Майлс Истън.

Не научи нищо особено, но се увери, че може би става дума за кражба и според федералните закони бе задължен да се обърне към ФБР. Уейнрайт знаеше много добре, че при такива случаи федералните закони не се следват особено стриктно. Първа търговска американска банка, а и други банки често окачествяваха кражбите на пари като „мистериозно изчезване“ и по този начин инцидентите се уреждаха вътрешно, като се избягваха разследвания и дискредитиране пред обществеността. В такива случаи заподозреният в кражба банков служител бе уволняван поради някаква друга причина. И тъй като виновните служители нямаха никакво желание да дават гласност на фактите, учудващо голям брой от кражбите бяха запазвани в тайна, дори в самите банки.

Но сегашната липса, която най-вероятно беше кражба, бе твърде голяма и очевидна, за да се прикрие.

Едва ли имаше смисъл да се изчаква. Уейнрайт знаеше, че хората от ФБР ще негодуват, ако бъдат извикани няколко дни след събитието, когато ще липсват горещи следи. Но преди да пристигнат агентите, той все пак се опитваше да направи каквото може.

Когато Едуина и Майлс Истън напуснаха малкия кабинет,

младежът услужливо предложи:

– Аз ще изпратя госпожа Нунес.

Миг по-късно на вратата се появи дребната, слабичка Хуанита Нунес.

– Влезте – нареди Нолан Уейнрайт. – Затворете вратата и седнете.

Той съзнателно ѝ говореше с официален и делови тон. Инстинктът му подсказваше, че фалшивата добронамереност няма да заблуди момичето.

– Бих искал да чуя цялата история още веднъж. Дума по дума.

Хуанита Нунес продължаваше да гледа все така мрачно и предизвикателно, но по лицето ѝ вече се забелязваха следи от умора. С внезапен изблик на енергия тя заяви:

– Вече три пъти разказах всичко. Всичко!

– Може би предишните пъти сте забравили нещо?

– Нищо не съм забравила!

– Тогава това ще бъде четвъртият път, а когато пристигнат от ФБР, ще има и пети, а може би и шести. – Той я гледаше право в очите и ѝ говореше властно, без да повишава глас. Ако съм полицейски служител, мислеше Уейнрайт, трябва да я уведомя за правата ѝ. Но той не беше полицаи и нямаше да го направи. Понякога представителите на отделите по сигурността имаха някои предимства в сравнение с полицията.

– Знам какво си мислите – каза момичето. – Мислите си че този път ще кажа нещо различно, за да можете да ме уличите в лъжа.

– Защо, вие *лъжете* ли?

– Не!

– Тогава защо се притеснявате?

– Защото съм уморена. И искам да си тръгна. – Гласът ѝ леко потрепери.

– Аз също. Ако не бяха липсващите шест хиляди, които признахте, че са били във вашето чекмедже, аз щях да съм свършил работата си за днес и щях да пътувам с колата към къщи. Но парите ги няма и ние искаме да ги намерим. Затова разкажете ми отново всичко, което се случи днес следобед – когато по вашите думи за първи път сте забелязали, че нещо не е наред.

– Както вече ви казах, забелязах липсата двайсетина минути след обяд.

Нолан прочете омраза в очите ѝ. Още в началото на разпита той усети, че момичето се отнася с по-голямо доверие към него, отколкото към другите. То явно се надяваше, че двамата ще могат да се разберат,

или че той би се държал по-внимателно с нея – нали беше пуерториканка, а Нолан – негър. Но тя не знаеше нещо много важно: когато ставаше дума за разследване на престъпление, той беше сляп за цветовете. За него нямаха значение и личните ѝ проблеми. Едуина Д'Орси му спомена за тях, но според Уейнрайт никакви лични обстоятелства не можеха да оправдаят кражбата и безчестието.

Момичето беше право – той наистина искаше да открие някакви различия в разказа ѝ, които да използва против нея. Това не беше изключено, въпреки очевидната ѝ предпазливост. Тя се бе оплакала, че е уморена. Като опитен следовател Уейнрайт знаеше, че уморените виновни хора често допускат грешки по време на разпитите. Някой малък гаф, после още един и още един, докато напълно се оплетат в мрежите на своите лъжи.

И така, той продължи да оказва натиск върху нея.

Всичко продължи около четирийсет и пет минути, през които версията на Хуанита Нунес за събитията от следобеда напълно съвпадна с онова, което бе казала по-рано. Разочарован, че не успя да разкрие нищо ново, Уейнрайт беше поразен от сигурността, с която момичето повтаряше своя разказ. Опитът му като полицаи го караше да мисли, че една такава точност може да се дължи на две причини: момичето или казваше истината, или се беше подготвило толкова старателно, че бе постигнало истинско съвършенство. Второто изглеждаше по-вероятно, защото невинните хора обикновено допускаха някои дребни различия, когато повтаряха показанията си. Това беше симптом, който детективите познаваха и за който следяха особено внимателно.

– Добре, това е всичко за днес – каза най-сетне Уейнрайт. – Утре ще трябва да се явите пред детектора на лъжата. Тук, в банката.

Каза го сякаш между другото, но не свали погледа си от нея. Острата ѝ реакция го изненада.

– Не, няма да отида! Няма да се подложа на такъв тест!

Малкото тъмно лице на момичето се покри с гъста червенина. Тя седеше като вдървена на стола си.

– Защо?

– За мен това е унижително!

– Не е унижително. Много хора се подлагат на този тест. Ако сте невинна, машината ще го докаже.

– Не вярвам на такива машини. Нито на вас. *Basta con mi palabra.*²

---

2. Моята дума е достатъчна. (исп.) – Б.пр.

Той не обърна внимание на последната реплика, макар да подозираше, че реди обидни думи по негов адрес.

– Нямайте никакво основание да не ми вярвате – каза той. – Единственото нещо, което искам, е да открия истината.

– Вие чухте истината. Но не искате да ми повярвате. И вие като другите смятате, че аз съм взела парите. Няма смисъл да ви казвам, че не съм го направила.

Уейнрайт се изправи. Той отвори вратата на кабинета и направи знак на момичето да си тръгва.

– Надявам се, че до утре ще премислите – посъветва я той. – Ще бъде лошо, ако откажете да направите теста.

– Значи не съм задължена да го правя, така ли? – попита тя, като го гледаше право в очите.

– Не.

– Тогава няма да го направя.

С малки, бързи стъпки тя напусна кабинета. Без да бърза, Уейнрайт я последва.

В главната зала на банката бяха останали само малцина от служителите, които все още седяха на бюрата си. Повечето хора си бяха тръгнали и осветлението беше намалено. Мракът беше обгърнал студения есенен ден.

Хуанита Нунес отиде до гардероба, за да се облече. Когато се върна, тя не обърна никакво внимание на Уейнрайт. Майлс Истън я чакаше с ключ в ръка на главната врата.

– Хуанита – каза той, – мога ли да направя нещо за теб? Искаш ли да те закарам с колата до вас?

Тя само поклати глава и излезе, без да продума.

Нолан Уейнрайт застана на прозореца и я видя да се отправя към отсрещната автобусна спирка. Ако разполагаше с повече хора, би могъл да изпрати някой да я проследи, макар да се съмняваше, че това би дало някакъв резултат. Госпожа Нунес съвсем не беше глупава и нямаше да се издаде така лесно. Тя не би предала парите на улицата, нито пък би ги скрила на случайно място.

Той беше убеден, че парите не са в нея. Хуанита беше твърде умна, за да поеме такъв риск. А и сумата беше доста обемиста и трудно би могла да се скрие. Той я огледа внимателно по време на разговора и забеляза, че дрехите ѝ бяха плътно прилепнали към дребното тяло – нямаше никакви подозрителни издутини. Чантата, която взе на тръгване от банката, беше малка, а друго не носеше.

Уейнрайт беше сигурен, че е имала съучастник. А и че именно тя е виновна. Твърде показателен бе фактът, че Хуанита отказа да се подложи на теста с детектора на лъжата. Това го убеди окончателно във вина на й. Емоционалният изблик преди няколко минути може би също е бил предварително планиран. Всички банкови служители знаят, че когато възникнат подозрения в кражба, често се използват детекторите на лъжата. Момичето също го е знаело. Досетило се е, че и в нейния случай може да стане дума за тест и предварително е подготвило реакцията си.

Като си спомни омразата, с която го изгледа, а и безмълвната й враждебност, Уейнрайт усети прилив на гняв. Испита и необикновено силно желание хората от ФБР сериозно да се заемат с нея и да я сложат на мястото й. Макар че това нямаше да бъде никак лесно. Тя беше упорита.

Майлс Истън беше заключил главната външна врата и се връщаше.

– Какъв ден, а? – каза бодро той.

– Ужасен ден наистина – кимна шефът по сигурността.

Истън като че се канеше да каже още нещо, но после се отказа.

– Има ли нещо? – попита го Уейнрайт.

Истън отново се поколеба, но каза:

– Да, има. Не съм го споменавал на никого, защото не съм съвсем сигурен.

– Има ли нещо общо с липсващите пари?

– Би могло да има.

– Тогава независимо дали си сигурен или не – каза твърдо Уейнрайт, – трябва да го кажеш.

– Добре – поклати глава помощникът на оперативния администратор.

Уейнрайт чакаше.

– Беше ви споменато, мисля, от госпожа Д'Орси, че Хуанита Нунес е омъжена. Мъжът й я изоставил. И тя живее сама с детето си.

– Да.

– Когато мъжът й живееше с нея, той понякога идваше тук. Предполагам, за да я вземе от работа. Разговарял съм с него няколко пъти. Казва се Карлос.

– Е, и какво?

– Стори ми се, че днес беше в банката.

– Сигурен ли си? – рязко попита Уейнрайт.

– Почти, но не бих могъл да се закълна в съда. Стори ми се, че е той. След това ми изхвъркна от ума. Бях много Зает. Пък и нямаше

причина да се замислям, поне докато не станаха известни някои неща.

– По кое време го забеляза?

– Сутринта.

– Забеляза ли дали човекът, който ти заприлича на съпруга на Нунес, се приближи до гишетото, на което работеше тя?

– Не, не обърнах внимание. – Красивото младо лице на Истън изглеждаше неспокойно. – Както вече ви казах, въобще не се замислих върху това. Но ако наистина е бил той, едва ли е отивал някъде другаде, освен при Хуанита, нали?

– Това ли е всичко?

– Ами да – каза Майлс Истън, сякаш се извиняваше. – Съжалявам, не е кой знае какво, но...

– Добре, че ми го каза. Може да се окаже важно.

Ако това се окажеше вярно, замисли се Уейнрайт, посещението на съпруга би било потвърждение на теорията му за съучастник отвън. Вероятно Нунес и съпругът ѝ отново живееха заедно или предварително бяха подготвили всичко. Тя му беше дала парите през гишетото, той ги беше изнесъл от банката и по-късно щяха да си ги поделят. Това със сигурност беше хипотеза, по която би трябвало да порботят хората от ФБР.

– Освен за липсващите пари – каза Истън, – всички в банката говорят за господин Розели. Научихме за болестта му. Много сме натъжени.

Уейнрайт изпита едва ли не болка при споменаването на Розели. Той погледна младия, обикновено жизнерадостен и весел мъж, и съзря в очите му тъга.

Уейнрайт осъзна, че разследването е изтикало на втори план всичките му мисли за Бен Розели. И отново изпита гняв, че една кражба оставяше грозния си отпечатък именно в такова време.

Той промълви нещо в отговор, каза лека нощ на Истън и се отправи през тунела (имаше свой собствен ключ) към централната сграда.

8

Хуанита Нунес – една дребна фигура на фона на извисяващите се сгради на банката и на площад Розели – все още чакаше своя автобус.

Тя беше зърнала лицето на шефа по сигурността на прозореца на банката и изпита известно облекчение, когато то изчезна оттам. Но знаеше, че това облекчение е само временно, че ужасите от днешния ден ще

се повторят и че може би утре ще бъде още по-лошо.

Студеният вятър фучеше из улиците и като нож проникваше през тънкото ѝ палто. Тя потреперваше и чакаше. Беше изпуснала автобуса, който взимаше обикновено на връщане от работа. Надяваше се, че скоро ще дойде друг.

Хуанита си даваше сметка, че това треперене бе по-скоро от страх – за първи път се чувстваше толкова уплашена и изпълнена с ужас.

Уплашена и объркана.

Объркването ѝ се дължеше на факта, че не можеше да разбере как са изчезнали парите.

Хуанита не беше откраднала парите, нито ги беше дала на някой клиент, нито беше направила нещо друго с тях.

Лошото беше, че никой не ѝ вярваше.

При други обстоятелства, мислеше си тя, може би и тя не би повярвала на самата себе си.

Как биха *могли* да изчезнат цели шест хиляди долара? Това беше *невъзможно*, невъзможно. И все пак беше се случило.

Опитваше се да си спомни подробно целия ден, като се надяваше, че това ще ѝ помогне да намери някакво обяснение. Ала напразно. Тя си припомни операциите с клиентите на гишето сутринта и рано следобед, като за това ѝ помогна забележителната памет, която притежаваше, но не можа да намери никакво разрешение. Не стигна дори до някакво предположение, което поне в известна степен да ѝ се струваше реално.

Беше убедена, че заключи чекмеджето с парите преди да го остави в трезора, и че чак тогава отиде на обяд. Намери го заключено и когато се върна. Що се отнася до комбинацията, която Хуанита беше избрала и използваше, тя никога и на никого не я беше споменавала, нито пък я беше записвала, защото както обикновено разчиташе на паметта си.

До известна степен именно тази нейна памет бе причина да изпадне в още по-сериозна беда.

Хуанита знаеше, че никой не ѝ вярва – нито госпожа Д'Орси, нито господин Тотънхоу, нито пък Майлс – той поне се държеше по-приятелски за разлика от останалите, които заявиха, че е невъзможно да се знае точната сума на липсващите пари.

Но тя я *знаеше*. Всъщност тя *винаги* знаеше точно колко пари има в чекмеджето, макар че ѝ беше трудно да си го обясни.

Сама не разбираше как се задържаха в главата ѝ тези бързо променящи се цифри. Те се запечатваха в паметта ѝ, без да полага някакви специални усилия. Сметачният ѝ механизъм се включваше и толкова.

Събирането, изваждането, умножението и делението винаги ѝ бяха изглеждали съвсем прости и естествени действия – като дишането например.

Тя пресмяташе всичко автоматично, докато вземаше пари от клиентите или им ги изплащаше. Беше свикнала да поглежда в чекмеджето само за да се увери, че там наистина има толкова пари, колкото би трябвало да има, а също, че банкнотите с различна стойност са на мястото си и в достатъчно количество. Всеки момент знаеше приблизително с какво количество монети разполага, а колкото до банкнотите, тя почти никога не грешеше. Понякога, в края на напрегнат работен ден и след балансирането на касата, установяваше, че цифрата в главата ѝ не е съвсем точна, но обикновено разликата бе само няколко долара.

Хуанита нямаше ни най-малка представа на какво се дължи тази нейна способност.

В училище не беше отличничка. А в горния курс, който изкара надве-натри, рядко получаваше повече от среден по повечето предмети. Дори по математика не се открояваше с особени качества; като изключим способността ѝ да пресмята със светкавична бързина, и то наум.

Най-накрая автобусът пристигна с неравно бръмчене и с остра мизантропия на нафта. Свободни места нямаше, автобусът беше препълнен. Тя успя да се докопа до една от дръжките и продължи да мисли, мъчейки се да си спомни нещо ново и важно, докато автобусът обикаляше из градските улици.

Какво ще стане утре? Майлс ѝ беше казал, че ще дойдат хора от ФБР. Тази мисъл я изпълни с нов ужас и на лицето ѝ се изписа мрачно безпокойство – това бе същият израз, който Едуина Д'Орси и Нолан Уейнрайт погрешно преценяваха като израз на враждебност.

Утре ще говори колкото може по-малко, както направи и днес, след като откри, че никой не ѝ вярва.

Що се отнася до машината, до този детектор на лъжата, ще откаже. Хуанита нямаше никаква представа как работи тази машина, но след като никой не можеше да я разбере, да ѝ повярва и да ѝ помогне, как би могла една машина да стори това?

Тя мина покрай трите блока между спирката и детската градина, където беше оставила Естела рано тази сутрин. Хуанита бързаше, защото знаеше, че е закъсняла.

Малкото момиченце се затича към нея, веднага щом я видя да влиза в неголямата стая за игра. Детската градина беше разположена в приземния етаж на една къща. Като повечето къщи в района, и тази беше

стара и позанемарена, но стаите в детската градина бяха чисти и приветливи. Ето защо Хуанита я беше предпочела пред други, макар че таксата беше по-висока и ѝ беше доста трудно да я плаща.

Както обикновено, Естела беше засмяна и изпълнена с радост.

– Мамо, мамо, погледни ми рисунката! – сочеше тя с изцапани с боички пръстчета. – Това е влак! А това е локомотивът! Вътре има човек!

Тя беше дребничка за възрастта си, тъмна като Хуанита, с големи влажни очи, които блестяха от изумление пред всяко ново и интересно нещо, пред всяко „невиждано“ разкритие.

– Локомотив, миличкото ми – нежно я поправи Хуанита, като я притисна към себе си.

От тишината, която цареше в стаята, беше ясно, че останалите деца са си тръгнали.

Госпожица Феро, собственичка и директорка на детската градина, се приближи намръщено.

– Госпожо Нунес, аз ви направих специална услуга, като се съгласих Естела да остава до по-късно, но това е наистина прекалено...

– Много съжалявам, госпожице Феро. Нещо непредвидено се случи в банката.

– Аз имам и лични задължения. Другите родители се съобразяват с часа на затваряне.

– Това няма да се повтори, обещавам ви.

– Добре. Мога ли да ви напомня, че сметката на Естела за миналия месец не е платена.

– Ще я платя в петък. Тогава получавам заплатата.

– Извинявайте, че ви напомням, госпожо Нунес. Естела е малко сладко момиченце и аз се радвам, че е при нас. Но нали трябва да плащам сметки...

– Разбирам ви. Ще платя в петък. Обещавам.

– Обещанията станаха две, госпожо Нунес.

– Да, знам.

– Лека нощ тогава. Лека нощ, скъпа Естела.

Въпреки своята педантичност госпожица Феро се грижеше отлично за детската градина и Естела беше щастлива там. Хуанита реши, че трябва да плати таксата за детската градина, веднага щом получи заплатата си за тази седмица. А след това ще се оправи някак до следващото плащане. Как ли точно щеше да стане това... Заплатата ѝ като касиерка беше 98 долара седмично, но без удръжката за социална осигуровка тя взимаше 83 долара. С тези пари трябваше да се хранят, да плаща таксата

за детската градина, плюс наема за жилището им – малък приземен апартамент във Форум Ист. А и финансовата компания щеше да настоява да ѝ се плати, след като беше пропуснала да го стори миналия месец...

Преди Карлос да я напусне – той просто излезе от къщи и изчезна преди една година – тя беше достатъчно наивна и подписа някакви финансови документи заедно със съпруга си. Той си купи костюми, кола на старо и цветен телевизор, ала всичко това взе със себе си. Хуанита все още плащаше и имаше чувството, че никога няма да успее да изплати вноските докрай.

Може би трябваше да помоли финансовата компания да плаща по-малка сума. Със сигурност знаеше, че ще се държат отвратително, както беше миналия път, но все някак трябваше да изтърпи.

По пътя към къщи Естела подскочаше весело, като малката ѝ ръчичка стискаше здраво ръката на Хуанита. В другата си ръка Хуанита държеше рисунката на Естела. След вечеря двете обикновено играеха и се смееха заедно. Но тази вечер на Хуанита никак не ѝ беше до смях.

Притесненията ѝ се засилиха, когато се замисли какво би станало, ако загуби работата си. Тя разбираше, че вероятността това да стане е голяма.

Знаеше също така, че ще ѝ бъде много трудно да си намери друга работа. Коя банка би я наела – та нали бъдещите ѝ работодатели ще искат да знаят къде е работила преди и ще разберат за изчезналите пари.

Какво би могла да прави без работа? Как ще издържа Естела? Хуанита се спря внезапно напред улицата, сграбчи дъщеря си и я притисна силно към себе си.

Тя се молеше утре някой да ѝ помогне и да разкрие истината.

Някой, *някой*.

Но кой?

9

Алекс Вандервурт още не се беше прибрал.

Когато се върна от срещата си с Нолан Уейнрайт, той дълго се разхожда из кабинета, като се опитваше да подреди последните събития в логическа последователност. Главната му тема за размисъл бе вчерашното съобщение на Бен Розели. Какви ли щяха да са последиците за банката? Мислеше и за очакващите го в близките месеци събития в личния

му живот.

Той не спираше да обикаля кабинета – дванайсет крачки насам и дванайсет натам – това бе негов стар навик. Един-два пъти се спря и отново разгледа фалшивите кредитни карти Кийчардж. Кредитите и кредитните карти бяха сред допълнителните му задължения – не само фалшивите, но и истинските.

На бюрото му бяха разпръснати няколко реклами, в които се изтъкваше предимството от ползването на кредитни карти. Те бяха подготвени от Рекламната агенция на Остин и главната им цел бе да подтикнат притежателите на Кийчардж да използват своя кредит и своите карти по-често.

Едно от съобщенията съветваше:

„Защо да се безпокоите за пари?
Използвайте своята карта Кийчардж
и
нека ние да се безпокоим за вас!“

Друго твърдеше:

„Сметките са безболезнени,
когато кажете:
«Ще платя с моята Кийчардж!»“

А трето агитираше така:

„Защо да чакате?
Още днес можете да реализирате утрешната си мечта!
Използвайте вашата кредитна карта –
СЕГА!“

Имаше още около половин дузина, все на същата тема.

Алекс Вандервурт се чувстваше неловко, когато ги четеше.

Но той едва ли би могъл да направи нещо Рекламите, които вече бяха одобрени от отдела за кредитни карти на банката, бяха изпратени просто за информация. Освен това главната насока на съдържанието им бе одобрена на управителния съвет на директорите преди няколко седмици, като основната цел беше да се увеличат печалбите от системата Кийчардж, която, както и всички системи за кредитни карти, бе донесла известни загуби в началото на нейното въвеждане. Въпреки всичко

Алекс се питаше дали управителният съвет си е давал сметка, че рекламната кампания ще бъде чак толкова шумна и агресивна.

Той събра рекламите и ги подреди в папката. Реши да помисли отново по този въпрос довечера вкъщи. Искаше да чуе още едно, при това компетентно мнение – мнението на Марго.

Марго.

Мисълта за нея му напомни за разкритието, което направи Бен Розели вчера. Това, което беше казано тогава, бе едно предупреждение за Алекс – за крехкостта на живота, за краткостта на времето, което ни остава, за неизбежността на края, едно напомняне, че неочакваното винаги е толкова близко. Беше му мъчно за Бен. Но старецът несъзнателно беше повдигнал отново един въпрос, който Алекс непрекъснато си задаваше: трябваше ли да започне нов живот с Марго? Да почака ли? И за какво да чака?

За Силия?

Хиляди пъти си беше задавал и този въпрос.

Алекс се загледа към града, в посоката, където знаеше, че се намира Силия. Чудеше се какво ли прави, как ли се чувства.

Не беше трудно да разбере.

Върна се при бюрото и набра номера, който знаеше наизуст.

– Здравителен център – чу се женски глас.

Той се представи и каза:

– Бих желал да говоря с доктор Макартни.

Само след миг един спокоен, но твърд мъжки глас попита:

– Къде сте, Алекс?

– В службата. Как е съпругата ми?

– Попитах ви, защото имах намерение да ви се обадя днес и да ви предложа да дойдете да я видите.

– Последния път ми казахте да не идвам.

Лекарят внимателно уточни:

– Казах ви, че за известно време посещенията не са за препоръчване, защото, както си спомняте, по-скоро влошаваха състоянието на съпругата ви.

– Е, да – съгласи се Алекс, а след това попита: – Има ли някаква промяна?

– Има. Ще ми се да кажа, че е към добро, но...

Толкова пъти беше слушал за подобни промени, че вестта изобщо не го учуди.

– Какво точно имате предвид?

– Съпругата ви все повече се затваря в себе си. Бягството ѝ от действителността е почти тотално. Затова си мисля, че едно ваше посещение може да ѝ подейства добре. – Лекарят веднага се поправи: – Или най-малкото, не би могло да ѝ навреди.

– Добре. Ще дойда довечера.

– Когато ви е удобно, Алекс, а след това се отбийте при мен да се видим. Както знаете, при нас няма определени часове за посещение и режимът е доста свободен.

– Да, знам.

Тъкмо свободният режим, мислеше си Алекс, докато затваряше телефона, го накара да избере Оздравителния център преди около четири години, когато беше поставен пред необходимостта да вземе това крайно решение. В центъра се поддържаше атмосфера, различна от болничната. Медицинските сестри не носеха бели престилки. Ако състоянието на болните позволяваше, те се разхождаха свободно наоколо и бяха поощрявани сами да решават как да прекарват времето си. Само с някои изключения, приятелите и близките бяха добре дошли по всяко време. Дори и името Оздравителен център бе избрано съвсем съзнателно вместо отблъскващото „Психиатрия“. Другата важна причина бе, че д-р Тимъти Макартни бе млад, талантлив и новатор в своята професия. Екипът му беше постигнал някои успехи в лечението на психиатричните заболявания, при които традиционните начини на лечение не даваха никакъв резултат.

Центърът беше малък. Пациентите никога не надхвърляха сто и петдесет души. Затова пък персоналът беше сравнително голям. В известен смисъл Центърът наподобяваше училище с малобройни класове, където към учениците се проявяваше специално внимание. При други условия, това би било невъзможно.

Модерната сграда и обширната градина представляваха сполучливо съчетание на пари и въображение и създаваха приятна обстановка.

Клиниката беше частна. И ужасно скъпа, но Алекс беше решил на всяка цена да осигури на Силия най-доброто лечение. Това беше най-малкото, което би могъл да направи за нея.

Той приключи обичайните си дела и веднага след шест си тръгна от банката. Каза на шофьора адреса на Оздравителния център и докато пълзяха по задръстените улици, прочете вечерния вестник. Колата и шофьорът, винаги на разположение в гаража на банката, бяха сред приятните предимства, полагащи се на изпълнителен вицепрезидент.

Както повечето психиатрични заведения, Оздравителният център

бе заобиколен с ограда и приличаше на голяма частна къща. На вратата нямаше никаква табела, само номера на улицата.

Привлекателна блондинка в шарена рокля посрещна Алекс. Малкият емблемен знак, закачен близо до лявото ѝ рамо бе единственото, по което личеше, че е сестра. Само по този знак се различаваше и облеклото на персонала и на пациентите.

– Докторът ни предупреди, че ще дойдете, господин Вандервурт. Ще ви заведе при съпругата ви.

Той тръгна със сестрата по приятния, боядисан в жълто и зелено коридор. От нишите в стените надничаха свежи цветя.

– Разбрах, че съпругата ми не е по-добре – каза той.

– Да, за съжаление. – Медицинската сестра го погледна скришом. Очите ѝ наистина изразяваха съжаление. Но към кого? Както винаги, когато идваше тук, той усети, че присъщата му жизнерадост отново го напуска.

Вървяха по коридора в едно от трите крила, които започваха от централната приемна. Сестрата се спря пред една врата.

– Съпругата ви е в стаята си, господин Вандервурт. Днес не се чувства много добре. Опитайте се да не го забравяте, ако... – Тя не довърши изречението, докосна леко ръката му и го въведе в стаята.

Оздравителният център настаняваше пациентите си или в самостоятелна, или в двойна стая, в зависимост от това как се отразява на състоянието им съжителството с друг човек. Когато постъпи, Силия беше в двойна стая, но това не ѝ се отрази добре и сега беше сама в стая. Обстановката бе уютна. В малката стая имаше легло, голям фотьойл и диван, ниска масичка и етажерка за книги. Стените бяха украсени с рисунки на импресионисти.

– Госпожо Вандервурт – тихо каза медицинската сестра, – съпругът ви е дошъл да ви види.

Алекс не беше виждал Силия от около месец и половина. Макар да очакваше някакво влошаване, видът ѝ го накара да потрепери.

Тя беше седнала – ако изобщо позата ѝ можеше да се нарече така – на леглото. С гръб към вратата. Раменете ѝ бяха отпуснати, главата наведена, ръцете кръстосани отпред, като всяка от дланите ѝ притискаше срещуположното рамо. Тялото ѝ беше привито, а коленете плътно притиснати едно към друго. Седеше напълно неподвижно.

Той се приближи и докосна с ръка рамото ѝ.

– Здравей, Силия. Аз съм, Алекс. Мислех си за теб и дойдох да те видя.

– Да – промълви тя. Лицето ѝ беше съвсем безизразно. Не се помръдна.

Той я хвана за рамото.

– Няма ли да се обърнеш и да ме погледнеш? Можем да поседим и да поговорим.

Отговор не последва. Тя остана абсолютно неподвижна и все така приведена.

Алекс забеляза, че по кожата ѝ се бяха появили петна, а русата ѝ коса като че ли не беше ресана. Нежните ѝ, красиви черти все още личаха, но по всичко изглеждаше, че скоро ще бъдат заличени.

– Отдавна ли е така? – тихо попита той медицинската сестра.

– Вчера беше така няколко часа, а днес от сутринта няма промяна. Случвало се е и преди. – Сестрата веднага добави утешително: – Тя се чувства по-добре така, затова се правете, че не забелязвате състоянието ѝ, просто седнете и ѝ поговорете.

Алекс кимна, отиде до фотьойла и се настани в него, а медицинската сестра излезе на пръсти и тихо затвори вратата.

– Миналата седмица ходих на балет, Силия – каза Алекс. – Представяха „Копелия“. Главната роля се изпълняваше от Наталия Макарова, а Иван Наги играеше Франц. Спомни си колко много обичаш „Копелия“ – знам, че е едно от любимите ти представления. Спомняш ли си онази вечер, беше наскоро след като се оженихме, когато заедно...

Той съвсем ясно си спомняше как изглеждаше Силия онази вечер – с дълга бледозелена рокля от тафта с малки пайети, които блещукаха на светлината. Както обикновено, тя беше някак нереално красива, тънка и ефирна, и човек имаше чувството, че не я ли закриля, и най-лекият бриз би могъл да я отнесе. Ала по онова време Алекс не я закриляше. Бяха женени вече шест месеца, но тя все още се притесняваше, когато се срещаше с приятелите му, и понякога, когато бяха в компания, здраво стискаше ръката му. Тъй като беше десет години по-млада от него, той не възразяваше. Плахостта на Силия бе една от причините, поради които се влюби в нея. Той се гордееше с това, че тя напълно разчита на него. Но с времето тази нейна свитост и несигурност започнаха да му изглеждат глуповати, дразнеха го все повече и повече, дори го нервираха.

Колко малко, колко трагично малко я бе разбирал! Ако беше проявил към нея по-голямо внимание, той би прозрял, че условията, при които бе живяла Силия преди да се срещнат, бяха съвсем различни от неговите. Ето защо активният обществен и личен живот – нещо напълно естествено за него – бе за нея чужд и непонятен. Този начин на живот я

объркваше, понякога ѝ се виждаше дори страшен. Единствено дете на саможиви родители със скромни доходи, Силия бе учила в девическо училище-пансион и никога не бе имала възможността да усети благотворното влияние на колежанския живот. Преди да срещне Алекс, тя бе живяла изолирана от обществото и опитът ѝ в социалните контакти бе равен на нула. Женитбата им задълбочи вродената ѝ притеснителност. В същото време неувереността ѝ растеше, докато в края на краищата – според обяснението на лекарите – у нея се загнезди натрапчивата мисъл за някаква вина, която я доведе и до сегашното ѝ състояние. Алекс обвиняваше себе си за това, което ѝ се бе случило. Той вярваше, че навремето би могъл да ѝ помогне, да ѝ даде съвет, да разсее нервното ѝ напрежение, да ѝ предложи подкрепа. Но когато неговата помощ ѝ бе така необходима, той не направи нищо. Защото бе прекалено небрежен, зает, амбициозен.

– Представлението, Силия, ме накара да съжалявам, че не го гледаме заедно...

Всъщност, той беше на „Копелия“ с Марго, която познаваше от година и половина и която за щастие бе запълнила дългогодишната празнота в живота му. Имаше нужда от Марго или от някоя друга жена, защото в противен случай – Алекс добре го съзнаваше – щеше да се превърне от здрав, жизнен мъж в пациент на психиатрите. Или това беше самозаблуда, с помощта на която се спасяваше от чувството за вина?

Както и да е, сега не му беше нито времето, нито мястото да споменава за Марго.

– А, исках да ти кажа, че наскоро се видях със семейство Харингтън. Спомняш си Джон и Елис, нали? Между другото ми казаха, че били на гости в Скандинавия при родителите на Елис.

– Да – каза глухо Силия.

Тя все още седеше свита на кълбо, но очевидно го слушаше, така че той продължи да говори, като в същото време се питаше: *Как се случи всичко това? И защо?*

– Бяхме така заети напоследък в банката, Силия...

Една от причините, продължаваше мислено да анализира той, беше неговата голяма заетост в работата, дългите часове, през които оставяше Силия сама. В същото това време бракът им се рушеше. Чак сега си даваше сметка каква голяма нужда е имала от него. Всъщност Силия приемаше отсъствията му, без да се оплаква, но ставаше все по-резервирана и мълчалива, потъваше в някоя книга или пък безкрайно дълго наблюдаваше цветята, сякаш искаше да забележи точно как растат. Понякога в

разрез с всичко това, без никаква видима причина, тя ставаше странно оживена, говореше без да спре, често несвързани неща. Това бяха периоди, в които Силия изглеждаше изключително енергична. А след това, също така внезапно, енергията ѝ изчезваше и тя отново изпадаше в депресия. Контактите им ставаха все по-ограничени.

Точно по това време – мисълта за случилото се все още предизвикваше у него чувство на болка и срам – той ѝ предложи да се разведат. Ала Силия така се разстрои, че Алекс се отказа да разисква този въпрос, като се надяваше, че нещата ще се подобрят. Но това не се случи.

След време почти случайно му дойде мисълта, че може би тя се нуждае от помощта на психиатър. Заведе я на лекар и тогава се разбра истината за нейната болест. За известно време силната болка и състраданието съживиха любовта му, ала беше вече твърде късно.

Понякога се успокояваше, като си казваше: *А може би и в начало то е било късно. Може би по-голямото внимание и разбиране също не биха могли да помогнат. Никога нямаше да узнае това. Как би могъл да се успокоява с мисълта, че е направил всичко възможно, за да се спаси от чувството за вина, което непрекъснато го гнетеше!*

– Всички мислят само за пари – как да ги харчат, как да ги влагат, откъде да вземат назаем. Всъщност, това не е нещо необикновено, затова са и банките. Вчера, обаче, се случи нещо много тъжно. Нашият президент, Бен Розели, ни съобщи, че е фатално болен. Свика ни най-неочаквано и...

Алекс ѝ разказа за събранието в заседателната зала, за реакциите на колегите му и внезапно млъкна – Силия беше започнала да трепери. Тялото ѝ се тресеше. От устата ѝ се отрони звук, подобен на стон.

Дали споменаването на банката я разстрои? Банката, към която бе насочил цялата си енергия и която доведе до тяхното отчуждаване. Навремето Алекс работеше в друга банка – Федералния резерв, но за Силия всички банки бяха еднакви. Или може би ѝ подейства разказът за Бен Розели?

Бен щеше скоро да умре. Колко ли години след него щеше да живее Силия? Много, може би. Та тя би могла да надживее и него самия, би могла да живее дълго така...

В израза ѝ имаше нещо животинско!

Съжалението му към нея се изпари. Изпълни го гняв, онова раздразнение, което разруши брака им.

– За бога, овладей се – повтаряше той.

Тя продължаваше да трепери и да стене.

Мразеше я. Тя вече не приличаше на човешко същество. Освен това се бе превърнала в бариера, която го лишаваше от възможността да води пълноценен живот.

Алекс скочи и отчаяно натисна звънеца. Имаше нужда от помощ. После се спусна към вратата – искаше му се по-скоро да се махне оттук.

Обърна се за миг и погледна жената, която някога беше обичал, погледна това, което представляваше тя сега. Между тях имаше пропаст, която не можеше да бъде запълнена. Той се спря, от очите му потекоха сълзи.

Сълзи на съжаление, на болка, на вина; моментният му гняв изчезна, омразата – също. Той се върна, застана на колене пред леглото ѝ и започна да я моли:

– О, Силия, прости ми. Прости ми, за бога!

Усети, че някой докосва рамото му и чу гласа на младата медицинска сестра:

– Господин Вандервурт, мисля, че е време да си тръгвате.

– Обикновена или газирана вода, Алекс?

– Газирана.

Доктор Макартни извади от малкия хладилник в кабинета си бутилка газирана вода, отвори я и наля в почти пълната с уиски чаша, после добави лед. Подаде чашата на Алекс, а в своята наля останалата газирана вода.

Доктор Макартни беше едър мъж – висок над метър и осемдесет, с гърди и рамене на футболист и с огромни ръце, затова движенията му изглеждаха необичайно бързи. Директорът на клиниката беше млад, трийсет и няколко годишен, но Алекс намираше, че гласът и маниерите му го правеха по-възрастен, при това късо подстриганата му кестенява коса бе започнала да посивява. Може би побеляваше в резултат на многобройните разговори, подобни на сегашния, помисли си Алекс и отпи от уискито – как се нуждаеше от тази глътка...

Преобладаващите тонове в облицованата с ламперия стая с меко осветление бяха по-убити, отколкото в коридора и стаите на пациентите. Рафтовете с книги и лавици със списания изпълваха едната стена, сред тях най-известните произведения на Фройд, Адлер, Юнг и Роджърс.

Алекс бе все още разтърсен от срещата със Силия и въпреки това имаше чувството, че целият този ужас е някак нереален.

Доктор Макартни отиде до стола зад бюрото си и го завъртя, за да бъде с лице към канапето, на което бе седнал Алекс.

– Бих искал най-напред да ви съобщя, че общата диагноза на жена ви е същата – шизофрения, тип кататоник. Спомнете си, че сме разговаряли за това и преди.

– Да, помня термините.

– Ще се опитам да ви спестя повече подробности.

Алекс разбърка леда в чашата и отново отпи. Усети загарящото въздействие на алкохола.

– Кажете ми какво е състоянието ѝ.

– Може би ще ви е трудно да го приемете, но независимо от вида си, жена ви е сравнително щастлива.

– Да – каза Алекс, – наистина ми е трудно да повярвам.

– Щастието е нещо относително – настоя психиатърът. – За всеки от нас то е различно. Силия е доволна, защото има някаква сигурност и е освободена от всякаква отговорност или необходимост да контактува. Тя може да се затваря в себе си колкото си иска и колкото ѝ е необходимо. Тази поза, която заема напоследък, вие също сте я видели, е типичното положение на ембриона. Когато застане така, тя се чувства по-спокойна, макар че за физическото ѝ състояние това не е полезно и когато можем, се опитваме да я накараме да се раздвижи.

– Не знам дали е спокойна или не – каза Алекс, – но главното според мен е, че след като получава най-доброто възможно лечение в продължение на четири години, състоянието на жена ми е все още безнадеждно. – Той погледна събеседника си право в очите. – Така ли е?

– Да, за съжаление сте прав.

– Съществува ли реална възможност за подобрене, дори след време, но такова подобрене, че Силия да води нормален или почти нормален живот?

– В медицината винаги има надежда...

– Но аз говоря за *реална* възможност.

Доктор Макартни въздъхна и поклати глава.

– Не.

– Благодаря ви за искрения отговор. – Алекс млъкна за момент, после продължи: – Както разбирам, Силия е вече – не знам как да се изразя – постоянен пациент. Тя се е откъснала от човешката раса. Нито знае, нито пък я интересува нещо извън нея самата.

– Прав сте за това, че е наш постоянен пациент. Но не и за останалото – каза психиатърът. – Жена ви не е напълно откъсната от

действителността, поне засега. Тя все още знае, макар и малко, за онова, което става навън. Не е забравила, че има съпруг и ние с нея сме разговаряли за вас. Но тя смята, че вие сте напълно в състояние да се грижите за себе си и без нейна помощ.

– Така че не се тревожи за мен?

– Общо взето, не.

– Как би се почувствала, ако разбере, че съпругът ѝ се е развел с нея и се е оженил отново?

Доктор Макартни се поколеба, след това каза:

– Това би означавало окончателно прекъсване и на малката ѝ връзка с външната действителност. Резултатът би могъл да бъде пълно полудяване.

В настъпилата тишина Алекс се наведе напред и покри с длани лицето си. След това изправи глава.

– Искаш ли откровен отговор, трябва да си готов да го чуеш – подметна иронично той.

Психиатърът поклати замислено глава.

– Явно съм ви надценил, Алекс. Повярвах, че действително искате да знаете истината. Не бих бил толкова искрен с никой друг. Освен това, искам да добавя, че може и да не съм прав в оценката си.

– Кажете ми, какво по дяволите би могъл да направи човек?

– Това риторичен въпрос ли е?

– Не. Очаквам отговор. Можете да го включите в сметката.

– Тази вечер е без сметка. – Младият мъж се усмихна, после продължи: – Значи питате ме – какво би могъл да направи човек при подобни обстоятелства? Е, за начало трябва да направи всичко, което би могъл – така, както сте постъпили. А след това да взима решения въз основа на онова, което преценява като най-справедливо и най-добро за всички, включително и за самия себе си. Но когато взима тези решения, трябва да има предвид две неща. Първото е, че ако той е честен човек, чувството му за вина най-вероятно е преувеличено, защото съвестните хора имат навика да се самобичуват много повече, отколкото е необходимо. Второто е, че малцина могат да се похвалят, че са светци. Повечето от нас са замесени от друго тесто.

– Това ли е всичко? – попита Алекс. – И нищо по-конкретно?

Доктор Макартни поклати глава.

– Решенията ще вземете сам. Тези няколко последни стъпки всеки от нас прави сам.

Психиатърът погледна часовника си и се изправи. Двамата мъже си

стиснаха ръцете и си пожелаха лека нощ.

Колата чакаше Алекс, шофьорът беше зад волана, моторът работеше, вътре, беше топло и уютно.

10

– Това е една отвратителна колекция от измами и долнопробни лъжи – заяви Марго Бракън.

Вирнала малката си, но решителна главица, тя гледаше надолу, с ръце на тънкия кръст и предизвикателно щръкнали лакти. Привлекателно момиче, мислеше си Алекс Вандервурт, както се казва – „момиче – един път“, с приятни, изразителни черти, остра, агресивна брадичка и тънки устни, но подчертано чувствена уста. Очите бяха най-забележителното нещо в нея – големи, зелени, със златисти точки, а миглите ѝ бяха дълги и гъсти. В този миг очите ѝ блестяха. Нейният гняв и напоритост го възбуждаха.

Причина за възмущението ѝ бяха текстовете на рекламите за кредитните карти Кийчардж, които Алекс беше донесъл вкъщи и двамата ги разглеждаха върху застлания с килим хол в апартамента му. Присъствието и жизнеността на Марго създаваха така необходимия за Алекс контраст след преживяното преди няколко часа.

– Знаех си, Бракън, че няма да харесаш рекламите – каза той.

– Какво ти харесване? Те са отвратителни!

– Защо?

Тя отметна с машинален жест дългата си кестенява коса. Изритала още с влизането обувките си, Марго стоеше право по чорапи – беше висока около метър и шейсет.

– Ето, погледни това! – Тя посочи съобщението, което започваше със: „Защо да чакате? Още днес можете да осъществите утрешната си мечта!“ – Какво е това? Това е една нечестна лъжа! Високопарна, агресивна измама, предназначена да вкара в капан наивните! Утрешната мечта за всеки със сигурност е нещо доста скъпо. Затова е и мечта. И никой не може да си я позволи, освен ако не разполага с парите сега или ако не е сигурен, че ще ги получи скоро.

– Не биха ли могли хората сами да преценят това?

– Не! Не и хората, които ще се поддадат на тази заблуждаваща реклама. Точно тези, към които всъщност е насочена. Това са по-наивните хора, които се убеждават лесно и които вярват, че всичко написано е

истина. Знам го много добре. Имала съм много такива клиенти в адвокатската си практика. Тази моя практика, която не ми носи кой знае какви доходи.

– Може би хората с нашите кредитни карти не са такива?

– Глупости, Алекс, ти отлично знаеш, че това не е истина! Кредитна карта притежава кой ли не! И е така, защото вие непрекъснато и упорито ни подтиквате към това. Единственото нещо, което още не сте започнали да правите, е да ни ги пробутвате по ъглите на улиците. Не бих се изненадала, ако се случи и това.

Алекс се усмихна. Той изпитваше удоволствие от споровете с Марго и обичаше да поддържа огъня.

– Ще кажа на нашите хора да помислят върху текста.

– Аз пък бих искала всички тези хора да помислят за „скромната“ лихва от осемнайсет процента, която банките прибират от кредитните карти.

– И преди сме говорили за това.

– Да, говорили сме. Но досега не съм чула задоволително обяснение.

– Може би не си слушала добре – рязко каза той.

Независимо дали беше приятно да се спори с нея или не, но Марго понякога му действаше на нервите. Имаше случаи, когато споровете им прерастваха в истински битки.

– Казвал съм ти, че кредитната карта е едно голямо улеснение – удобство, което предлага множество услуги – не отстъпваше Алекс. – Имайки предвид всички тези услуги, лихвата, която вземаме, съвсем не е висока.

– Тя е безбожно висока за тези, които са задължени да я плащат.

– Никой не е *задължен* да плаща. Защото никой не е задължен да взима пари назаем.

– Чувам те отлично. Няма нужда да крещиш.

– Добре.

Той си пое дъх, твърдо решен да не се оставя да бъде победен в този спор. И все пак, докато търсеше доводи срещу аргументите на Марго, чиито разбирания и в икономиката, и в политиката бяха наляво от центъра, той се наслаждаваше на последователността и логиката на адвокатския ѝ ум. Практиката на Марго ѝ даваше възможност да осъществява контакти, каквито на него му липсваха – сред бедните и непривилегирани хора, с които бе свързана по-голяма част от работата ѝ като адвокат.

– Още един коняк? – попита Алекс.

– Да, благодаря.

Наближаваше полунощ. Дънерът, който доскоро осветяваше с пламъците си стаята, догаряше в камината на уютния хол в малкия, но луксозен ергенски апартамент.

Бяха вечеряли преди час и половина – храната бяха поръчали в ресторанта на приземния етаж. Пиха и великолепно „Бордо“ – избрано от Алекс, „Шато Грюо-Лароз'66“.

Осветлението беше силно само в хола, където бяха разпръснати рекламите на кредитните карти Кийчардж.

След като напълни чашите с коняк, Алекс се върна отново към спора.

– Ако хората си платят цялата сметка за ползването на кредитната карта, ние не взимаме никаква лихва.

– Имаш предвид наведнъж?

– Точно така.

– Но колцина го правят? Нали повечето от хората, които използват кредитни карти, плащат именно изгодния „минимален баланс“?

– Повечето плащат минимума, това е вярно.

– А останалата част се прехвърля на сметката им като дълг – ето какво целите вие, банкерите. Така ли е?

– Да, така е – съгласи се Алекс. – Но нали и банките трябва да печелят?

– По цели нощи не мога да спя от грижа за горкичките банки.

Той се засмя, но тя продължи съвсем сериозно.

– Виж, Алекс, хиляди хора си навличат на главата неприятности с тези дългосрочни дългове. А не би трябвало да е така. Защото те купуват разни боклуци – най-обикновени неща от магазина, кухненски пособия, плочи, книги, храна. Правят го, защото не могат да си представят какви ще са последиците, а и защото съвсем лесно получават кредит. Но кредитът преминава в страхотни дългове, които са непоносимо бреме за тези неразумни хора в продължение на години.

Стиснал чашата с коняк с две ръце, за да я стопли, Алекс я разкла-ти, отпи една глътка и стана, за да сложи в камината още дърва.

– Прекалено много се тревожиш – възрази той. – Проблемът съвсем не е толкова голям.

Въпреки това, каза си той, част от аргументите на Марго са съвсем сериозни. Докато някога – както се казваше в една стара песен – „душите на миньорите принадлежаха на компанията“, сега се бяха появили

вечни длъжници от нов тип, които наивно бяха ипотекирали бъдещия си живот и доходи в полза на „милата квартална банка“. Една от причините за това беше, че кредитните карти до голяма степен заместиха малките заеми. Преди години хората бяха разубеждавани да взимат ненужни заеми, но сега сами решаваха този въпрос – и често не особено разумно. Алекс знаеше, че според някои политически наблюдатели тази система бе довела до моралната деградация на американското общество.

Заемът чрез кредитна карта бе много по-изгоден за банката, а, от друга страна, клиентът, който ползваше малкия заем, плащаше значително по-висока лихва, отколкото за един традиционен заем. Цялата лихва, която получаваше банката, възлизаше на около двацет и четири процента, тъй като и търговците, които приемаха плащания с кредитни карти, ѝ даваха една допълнителна сума в рамките между два и шест процента.

Ето защо всички банки, включително и Първа търговска американска банка, залагаха изключително много на бизнеса с кредитни карти. Тази тенденция тепърва щеше да се развива. Истината, обаче, беше, че първоначалните загуби от въвеждането на кредитни карти от всякакъв вид бяха значителни – на банкерски жаргон това се наричаше „студена баня“. Но същите тези банкери бяха убедени, че успехът е близък и че той ще им донесе повече пари, отколкото всички други видове банков бизнес.

Освен това банкерите добре разбираха, че тези кредитни карти са една необходима основа по пътя към СЕТС – системата за електронен трансфер на средства, която най-много след десет-петнайсет години щеше да замести сегашната лавина от банкноти, като превърне в задължително използването на чекове и банкови сметки.

– Хайде стига – каза Марго, – започваме да приличаме на участници в годишната среща на акционерите.

Тя се приближи към него и страстно го целуна по устните.

Разгорещеният им спор му бе подействал възбуждащо, както често се бе случвало досега. Всъщност благодарение на един спор се бяха и запознали. Като че ли колкото по-ядосани бяха, толкова по-силно ставаше желанието им един към друг. След миг той промърмори:

– Обявявам годишната среща на акционерите за закрыта.

– Да, но – Марго се изплъзна от ръцете му и го погледна закачливо, – все още има нещо, за което не сме се разбрали – рекламите, скъпи. Надявам се, че няма да се съгласиш те да се появят в този вид, нали?

– Добре – каза той, – ще измисля нещо.

Рекламите за кредитните карти Кийчардж бяха много важни за успеха на бизнеса, твърде важни, и той трябваше да използва целия си авторитет, за да ги спре утре сутринта. А Алекс и без това имаше намерение да го направи. Марго просто го убеди, че следобедното му решение е съвсем правилно.

Дървата се бяха подпалили и пращяха, а огънят пламтеше ярко.

Марго опря главата си на рамото на Алекс и промълви:

– За един скучен стар банков чиновник не си чак толкова лош...

– Обичам те, Бракън. – Той нежно я прегърна.

– Наистина ли? Честна банкерска?

– Кълна ти се!

– Тогава люби ме сега! – И тя започна да се съблича.

– Тук ли? – пошепна с учудване той.

– А защо не?

– Защо не, наистина... – въздъхна с усмивка Алекс.

Скоро след това той се почувства успокоен и радостен, сякаш изминалият кошмарен ден бе сън.

Двамата останаха дълго притиснати един до друг, сгрети от любовта си и от огъня. Марго се раздвижи и каза:

– Казвала съм го и преди, казвам го и сега: ти си прелъстен любовник.

– И тебе си те бива, Бракън – каза той. – Ще останеш ли да спиш тук?

Тя често оставаше, а и Алекс от време на време прекарваше нощта в апартамента ѝ. Беше глупаво да поддържат две жилища, но той съзнателно държеше на това, защото първо искаше да се ожени за Марго – стига да беше възможно.

– Ще остана още малко – каза тя. – После ще се прибера, защото трябва рано да бъда в съда.

Марго често ходеше в съда. Двамата се бяха срещнали преди година и половина след един от нейните процеси. Малко преди запознанството им, тя беше защитавала неколцина демонстранти, които се бяха сбили с полицията по време на протестна акция за даване на пълна амнистия на дезертърите от Виетнам. Пламнената и защита не само на демонстрантите, но и на каузата им, предизвика широк интерес. Много бе коментирана и победата ѝ в този процес – всички обвинения срещу подсъдимите бяха оттеглени.

Няколко дни по-късно, на коктейла, организиран от Едуина Д'Орси и съпруга ѝ Луис, Марго беше заобиколена от обожатели и критици. Тя

бе дошла сама. Алекс също беше сам, той бе чувал за Марго и преди, но едва по-късно разбра, че е братовчедка на Едуина. Посърбвайки от чудесния „Шрамсберг“ на семейство Д'Орси, той се заслуша в споровете, а след това се присъедини на страната на критиците. След известно време другите се оттеглиха и спорът продължи само между Марго и Алекс. Голяма част от гостите ги заобиколиха и двамата приличаха на словесни гладиатори.

По едно време Марго попита:

– Кой, по дяволите, сте вие?

– Обикновен американец, който смята, че в армията трябва да има дисциплина.

– Дори в една неморална война като вьетнамската?

– Войникът не решава проблемите на морала. Той действа според заповедите. Алтернативата е хаос.

– Който и да сте вие, вашите разсъждения се родят с нацистките.

След Втората световна война ние осъдихме на смърт немците, които използваша подобни аргументи в своя защита.

– Но положението тогава бе съвършено различно.

– Няма никаква разлика. По време на Нюрнбергския процес съюзниците настояваха, че немците трябвало да проявят разум и да откажат да изпълняват заповедите. Точно това направиха американците, които отказаха да отидат в армията или дезертираха от нея, за да не участват във войната във Виетнам.

– Но американската армия не унищожаваше евреите.

– Не, само вьетнамските селяни. В Сонг Ми и на други места.

– Няма война без жертви.

– Но вьетнамската беше една мръсна война. Като се започне от главнокомандващия и се стигне до последния войник. Затова толкова млади американци – тези, които бяха достатъчно смели, се подчиниха на своята съвест и отказаха да участват в нея.

– Те няма да получат безусловна амнистия.

– Би трябвало да я получат. И ще я получат, може би след време, когато справедливостта победи.

Двамата продължаваха разгорещения си спор, когато Едуина ги прекъсна и ги представи един на друг. Миг след това те възобновиха спора, като всеки търсеше нови аргументи в своя защита. Това продължи и в колата, когато Алекс закара Марго до дома ѝ. Там те едва не се сбиха, но изведнъж усетиха силно физическо желание един към друг и се любиха пламенно, горещо и страстно до пълно изтощение. И двамата

разбраха, че нещо ново и много важно се беше случило в живота им.

И така, Алекс постепенно започна да променя твърдите си възгледи, осъзнавайки, както и много други загубили илюзиите си средни американци, фалша и безсмислеността на лозунга на Никсън за „мир с чест“. След време, когато бе разкрита аферата Уотъргейт, а и други подобни позорни действия, стана ясно, че тези от висшите кръгове, които най-силно крещяха: „Никаква амнистия!“, всъщност са извършили много по-големи престъпления от дезертърите по време на вьетнамската война.

Последваха много други случаи, когато аргументите на Марго му помагаша да промени или да разшири своите възгледи.

Марго си избра нощница от шкафа в спалнята, който Алекс ѝ бе освободил, облече я и загаси лампата.

Те лежаха тихо в тъмната стая и им беше приятно, че са един до друг. Марго попита неочаквано:

– Ходил си при Силия, нали?

Той се обърна учуден към нея.

– Как разбра?

– Винаги ти личи. Изписано е на лицето ти. Искаш ли да ми разкажеш?

– Да – каза той.

– Обвиняваш себе си, нали?

– Да.

И той ѝ разказа за срещата със Силия, за разговора с доктор Макарти и за мнението на психиатъра за последствията върху Силия при евентуален развод и повторна женитба.

– Щом е така, няма да се развеждаш с нея – заяви Марго.

– Ако не го направя – каза Алекс, – между теб и мен никога няма да има постоянна връзка.

– Разбира се, че ще има. Казвала съм ти неведнъж, че всичко ще бъде постоянно, докато и двамата го желаем. Бракът отдавна вече не е нещо постоянно. Кой ли всъщност в наше време вярва в брака? Може би само неколцина стари епископи.

– Аз вярвам – каза Алекс. – И то дотолкова, че да желая да бъдем свързани в брак.

– Нека бъдем тогава. По наш начин. Това, от което нямам нужда, скъпи, е да притежавам къс хартия, който официално да удостоверява, че съм омъжена. Защото прекалено много съм свикнала с официалните документи и те не ми правят особено впечатление. Вече ти казах, че ще

живее с теб – с голямо удоволствие и любов. Но не мога да обременя съвестта си, нито да натоваря твоята с вина за окончателното загубване на разсъдъка на Силия.

– Знам, знам. Всичко, което казваш, е разумно – съгласи се Алекс, но в гласа му липсваше убеденост.

Тя продължи с нови аргументи:

– Аз съм по-щастлива от всякога с това, което имаме. Ти си, който иска повече.

Алекс въздъхна и скоро след това заспа.

Когато се убеди, че спи дълбоко, Марго се облече, целуна го и си тръгна.

11

Алекс Вандервурт прекара само част от нощта сам, докато Роскоу Хейуърд щеше да спи сам през цялата нощ. Той си беше у дома, в триетажната къща с оригинална несиметрична архитектура в предградията Шейкър Хайтс. Седеше до бюрото си в малката, приятно обзаведена стая, която използваше за кабинет, а на облицования с кожа плот пред него имаше куп документи.

Жена му Беатрис се беше качила в спалнята си преди близо два часа. И тази вечер тя не пропусна да заключи вратата. Заклучваше я вече дванайсет години, откакто – по взаимно споразумение – всеки спеше в отделна стая.

Превъртането на ключа – макар и демонстративно – не обиждаше Хейуърд. Много преди да решат да спят в отделни стаи, двамата бяха свели сексуалните си контакти до минимум, а накрая дори до нула.

Когато се замисляше за това, Хейуърд установяваше, че липсата на секс помежду им се дължеше главно на Беатрис. Дори през първите години на брака тя показваше неудоволствието си от тези опипвания и движения в леглото, макар понякога тялото ѝ да изпитваше нужда от това. Тя се надяваше, че рано или късно силният ѝ дух ще успее да потисне тази отвратителна нужда и постепенно това наистина стана.

В минути на откровение, Хейуърд си мислеше, че и единственият им син, Елмър, напълно споделя възгледите на Беатрис за зачеването и появяването на децата на бял свят – и за двамата това бе обидно, своеволно посегателство върху човешкото тяло. Елмър вече приближаваше трийсетте и беше отдал всичките си сили, за да стане добър експерт-

счетоводител. Той проявяваше открито неодобрение към всяко нещо, което смяташе за нетрадиционно в живота и бягаше като попарен от „непристойни“ връзки. Дори Роскоу Хейуърд смяташе, че Елмър понякога прекалява.

Що се отнася до Хейуърд, липсата на сексуални контакти не го измъчваше, тъй като преди дванайсет години те вече не бяха от особено значение за него, пък и работата в банката се бе превърнала в най-голямата му амбиция. И както машината ръждясва, когато не се използва, така и неговите сексуални желания постепенно угаснаха. Днес те възкръсваха много рядко – при това едва-едва – тъжен спомен за онази стра-на от живота му, която вече не съществуваше.

Ала Хейуърд признаваше, че в някои други отношения Беатрис беше много полезна за него. Тя произхождаше от известна бостънска фамилия и както си му е реда на времето бе официално „представена“ в обществото. Още на първия бал тя се запозна с Роскоу – млад мъж с папионка и бели ръкавици, който стоеше като вдървен. Двамата започнаха да се срещат, но винаги в присъствието на придружители, известно време бяха сгодени и две години след първата среща се ожениха. На сватбеното тържество, за което Хейуърд си спомняше с гордост, присъстваше и една известна личност от справочника „Кой кой е“ за висшето бостънско общество.

И тогава, и сега, Беатрис споделяше неговите възгледи за важността на общественото положение и порядъчността. Тя участваше активно в дейността на Дъщерите на американската революция и заемаше поста генерален секретар. Роскоу се гордееше с нея и с престижните обществени контакти, които носеше този пост. Само едно липсваше на знатната фамилия на Беатрис – пари. Роскоу Хейуърд винаги бе искал съпругата му да има богато наследство.

Най-големият проблем на Роскоу и Беатрис беше как да успеят да живеят прилично единствено със заплата от банката.

Ето че Роскоу разглеждаше цифрите от часове и все повече се убеждаваше, че разходите на семейството щяха значително да надхвърлят приходите. През април ще трябва отново да вземе пари назаем, за да плати данъците. Точно както му се беше наложило и миналата, и по-миналата година. Така вероятно щеше да я кара още много години, освен ако не му излезеше късметът с инвестициите.

Много хора със значително по-ниски доходи биха се изсмели, ако чуеха за затрудненията му при заплата на изпълнителен вицепрезидент от 65 000 долара годишно. От такава заплата можеше и да се спестява.

Но не така мислеше семейство Хейуърд.

Преди всичко повече от една трета отиваше за данъци. Погасяването на заема за къщата поглъщаше 16 000 долара, а за разни други такси трябваше да се дадат още 2 500 долара. Оставаха около 23 000 долара – приблизително по 450 долара на седмица, с които трябваше да покриват всички останали разходи, включително ремонти, застраховки, храна, дрехи, кола на Беатрис (банката осигуряваше на Роскоу кола и шофьор), домашна прислужничка и готвачка, щедри дарения и един невероятно дълъг списък от дреболии на ужасяващо голяма сума.

Хейуърд си даваше сметка, че къщата бе доста екстравагантна за тях. Още от самото начало беше ясно, че тя значително надхвърля нуждите им – дори когато Елмър живееше при тях. Вандервурт, който имаше подобна заплата, бе доста по-разумен. Той живееше в апартамент под наем. Но Беатрис, която бе влюбена в голямата им, представителна къща, не я даваше за нищо на света, пък и Роскоу държеше на нея.

Налагаше се да правят икономии, а Беатрис не можеше да свикне с това и непрекъснато настояваше, че трябва да има пари – да се тревожи за пари за нея бе едва ли не *lese majeste*. Тя държеше на своя стил. Никога не използваше ленените салфетки повторно – независимо дали бяха изцапани или не, те се хвърляха за пране. Същото се отнасяше и за хавлиените кърпи, и затова сметките за прането на салфетки и хавлиени кърпи бяха големи. Много често водеше междуселищни телефонни разговори и много, рядко се сещаше да загаси лампите, когато не беше в стаята. Преди малко Хейуърд отиде до кухнята да си налее чаша мляко и видя, че всички лампи долу светеха. Той ядосано ги загаси.

Но независимо от всичко, фактите си бяха факти и имаше много неща, които те не можеха да си позволят. Например почивките – семейството не беше ходило на почивка вече две години. Миналото лято Роскоу каза на колегите си:

– Мислехме да направим пътешествие по Средиземноморието, но след това решихме, че най-добре е да си останем у дома.

Другото голямо неудобство беше, че те практически нямаша никакви спестявания – само няколко акции от Първа търговска американска банка, които може би щяха да бъдат принудени да продадат, макар че парите едва ли щяха да покрият годишния им дефицит.

Единственият извод, до който стигна Хейуърд тази вечер, бе, че след като вземат заема, ще трябва да ограничат разходите си и да се надяват на благоприятен финансов обрат в бъдеще.

А такъв, при това доста благоприятен обрат, би могъл да се появи –

стига да станеше президент на банката.

Както в повечето банки, така и в Първа търговска американска банка между заплатата на президента и вицепрезидента съществуваше голяма разлика. Бен Розели получаваше 130 000 долара годишно. Почти сигурно беше, че заместникът му ще получава също толкова.

Ако изборът паднеше на Роскоу Хейуърд, това означаваше незабавно удвояване на сегашната му заплата. Независимо от по-високите данъци, онова, което оставаше, би ликвидирало финансовите му проблеми.

Докато прибираше документите, той започна да мечтае за това, мечта, която продължи през цялата нощ.

12

Петък сутрин.

Едуина и Луис Д'Орси закусуваха в апартамента си на върха на модерната многоетажна жилищна сграда Кейман Мейнър, на около миля от града.

Бяха изминали три дни от драматичното съобщение на Бен Розели за предстоящата му смърт и два дни от разкритието за липсващите пари в главния градски клон на Първа търговска американска банка. В този момент изчезването на парите тежеше повече на Едуина.

Нищо ново не беше разкрито след сряда следобед. През целия вчерашен ден двама специални агенти на ФБР разпитваха персонала на банковия клон, но никакъв съществен резултат не бе постигнат. Хуани-та Нунес, касиерката, свързана с инцидента, остана главното заподозряно лице, но тя продължаваше да настоява, че е невинна, като отказваше да се подложи на теста с детектора на лъжата.

Този отказ засилваше общото подозрение за вината ѝ, и все пак един от агентите на ФБР каза на Едуина:

– Можем да я подозираме колкото си искаме, но истината е, че нямаме никакво доказателство за вината ѝ. Що се отнася до парите, дори да ги е скрила в дома си, ще ни трябва солидно доказателство, за да получим разрешително за обиск. Такова доказателство нямаме. Естествено, ще държим касиерката под око, но в случая не става дума за пресъпление, което да задължава Бюрото да осигури денонощно слеждане.

Агентите от ФБР щяха да дойдат в банковия клон и днес, но едва ли щяха да открият нещо ново.

Доста потискащ и незадоволителен край на цялата история.

Едуина насочи отново вниманието си към закуската – бъркани яйца и препечени хлебчета, които прислужницата бе сервирала току-що. Луис, скрит зад „Уолстрийт Джърнъл“, мърмореше неодобрително по повод на последното безумие на Вашингтон: заместник-министърът на финансите бе заявил в сенатския комитет, че САЩ никога няма да се върнат към стандартите на златото. Министърът бе използвал знаменит цитат, наричайки златото „варварска жълта реликва“. Златото, смяташе той, вече никога няма да бъде използвано като международна разменна единица.

– Господи! Каква свещена простота! – възкликна Луис Д'Орси, а очите му заблестяха зад очилата в метални рамки.

Той хвърли вестника на пода до прочетените „Ню Йорк Таймс“, „Чикаго Трибюн“ и вчерашния „Файненшъл Таймс“, пристигнал от Лондон.

– Пет века след като такива тъпаци ще са изгнели в земята, златото ще продължава да бъде единствената солидна ценностна и парична база в света – продължаваше да се ядосва Луис. – Но след като на власт са такива слабоумни хора, за нас няма никаква надежда, абсолютно никаква!

Луис хвана чашата с кафе, приближи я към слабото си намръщено лице и отпи от нея, след това избърса устните си с ленена салфетка.

Едуина прелистваше „Крисчън Сайънс Монитор“. Тя вдигна очи и го погледна.

– Колко жалко, че няма да си жив след пет века, за да кажеш: „Аз ви предупреждавах!“

Луис беше дребен, слаб като вейка и имаше вид на човек, който непрекъснато не си дояжда. Това, естествено, не беше вярно. Лицето беше като тялото му – слабо и изпито. Движенията му бяха бързи, гласът – неспокоен. Луис често се шегуваше с незабележителната си физика и като се потупваше по челото, казваше:

– Природата може да не ме е надарила с тяло, но пък с глава...!

И това беше самата истина. Дори тези, които го ненавиждаха, признаваха забележителния му ум – особено когато ставаше дума за пари и финанси.

Сутрешните му избухвания не тревожеха Едуина. За повече от четиринайсет години брак тя беше разбрала, че те съвсем не са насочени към нея. Пък и чрез тях той се настройваше за поредната статия, в която щеше да излее като Йеремия гнева си – читателите на финансовото му списание, което излизаше веднъж на две седмици, бяха свикнали

именно с този негов стил.

Скъпото частно списание съдържаше съветите на Луис Д'Орси за инвестиране на средства, читателите му бяха от финансовия елит, главно в чужбина. Издаването на списанието му даваше възможност да живее охолно и да държи на мушката си правителства, президенти, премиер-министри и всякакви политици и да реагира, когато някое от действията им в областта на финансите го разгневяваше. Това се случваше доста често.

Много финансисти, привърженици на съвременните теории, включително и от Първа търговска американска банка, ненавиждаха независимото, хапливо, ултраконсервативно списание на Луис Д'Орси. Затова пък повечето от ентузиазираните му абонати го считаха за комбинация между Мойсей и Мидас сред поколение от финансови глупаци. Едуина смяташе, че те имат достатъчно основания за това. Ако целта на живота им беше правенето на пари, Луис бе специалист, от когото можеха да научат много. Беше го доказвал не веднъж, когато необичайните му съвети бяха донесли доста добри пари на онези, които ги бяха последвали.

Един такъв пример беше със златото. Луис Д'Орси предрече драматичното покачване на цената му на свободния пазар много преди това да се случи, ала навремето предвижданията му предизвикаха присмех у мнозина. Той настойчиво съветваше бързо да се купуват акции от южноафриканските златни мини, когато бяха евтини. Скоро след това някои от абонатите на неговото списание му писаха, че са станали милионери, благодарение на неговия съвет.

Със същата далновидност той беше предвидил и последвалите една след друга девалвации на американския долар и бе посъветвал читателите си да прехвърлят всички средства, с които разполагат, в други валути – за предпочитане в швейцарски франкове или в германски марки. Мнозина го послушаха и реализираха добра печалба.

В последния брой на своето списание Д'Орси беше написал следното:

„Американският долар, някогашната горда и честна валута, сега загнива, както нацията, която представлява във финансово отношение Америка премина границата, от която няма връщане назад. Благодарение на неразумната финансова политика, погрешно водена от некомпетентни и корумпирани политици, които мислят единствено за себе си и за своето преизбиране, ние живеем във финансов хаос, и положението ще става все по-лошо.

Тъй като нашите ръководители са негодници и некадърници, а

послушното ни общество проявява наивно безразличие, време е всеки да помисли за собственото си финансово спасение. Всеки човек за себе си!

Ако имате долари, запазете само толкова, колкото ще са ви необходими за данъци, храна, пощенски марки. Плюс сумата за самолетен билет до някоя по-благополучна страна.

Умният вложител би трябвало да напусне Американските щати, да живее в чужбина и да се откаже от американското си гражданство. Според Правилника за държавните приходи, точка 877, ако американски гражданин се откаже от своето гражданство само за да се спаси от плащането на данъци върху доходите си, и Отделът за държавни приходи може да го докаже, този гражданин не се освобождава от задължението да плаща данъци. Но когато законите се познават добре, могат да се намерят легални начини за заобикаляне на Правилника за държавните приходи. Справка в същото списание, брой от юни миналата година, в материала на тема как да станем бивши американски граждани. Разполагам с ограничени бройки, цената е 16 долара или 30 швейцарски франка.

Причината, поради която трябва да настъпи промяна в полето ви на действие: стойността на американския долар ще продължава да намалява, а заедно с това и финансовата свобода на американците.

Ако не можете да напуснете страната, изпратете парите си отвъд океана. Превърнете американските долари, докато това е възможно (защото скоро едва ли ще имате такъв шанс) в германски марки, швейцарски франкове, датски гулдени, австрийски шилинги или друга валута.

След това ги вложете, така че американските бюрократи да не могат да ги докопат, в някоя европейска банка, за предпочитане в швейцарска...“

Луис Д'Орси развиваше тази теория в различни вариации вече няколко години. В последния брой на своето списание той отново изложи аргументите си, като ги допълни със специфични съвети за най-изгодно инвестиране на парични средства, но разбира се, в европейска валута.

Разпродажбите на злато, осъществявани от американското министерство на финансите, също предизвикаха неговия гняв:

„След години, когато ни замести следващото поколение, американците ще се пробудят и ще разберат, че тяхното национално наследство е разпродадено на безценица, само за да се удовлетвори ученическата суета на вашингтонските теоретици. Всички, които носят отговорност за това, ще бъдат обявени за предатели и прокълнати завинаги от

историята“.

Анализите на Луис бяха популярни в Европа, но се пренебрегваха във Вашингтон и от американската преса.

Едуина продължаваше да чете „Монитор“ и по-точно статията за законопроекта на Палатата на представителите на Американския конгрес, който предлагаше да се променят законите за данъците, за да се намалят загубите за бюджета от освободеното от данък недвижимо имущество. Това щеше да окаже влияние върху заемите, предоставяни от банката за купуване на къщи и тя попита Луис какво е мнението му за вероятността този законопроект да се превърне в закон.

– Никаква – отсече той. – Дори да бъде приет в Палатата на представителите, той никога няма да мине през Сената. Вчера разговарях по телефона с няколко сенатори. Изобщо не гледат сериозно на този законопроект.

Луис имаше широк кръг от приятели и доста връзки – там се криеше и една от няколкото причини за неговия успех. Той бе винаги в течение на всичко, свързано с данъците и безпогрешно насочваше вниманието на читателите си към най-благоприятните възможности за печалба.

Луис плащаше почти символичен годишен данък върху доходите си. Той заявяваше с гордост, че сумата не надхвърля неколкостотин долара – макар реалните му приходи да се измерваха със седемцифрени числа. Луис постигаше това, като използваше най-рационално всички възможни вратички в закона за данъците – инвестиции в нефтената промишленост, недвижимо имущество, преработка на дървен материал, фермерство, ограничено съдружие и освободени от данъци облигации. Всичко това му даваше възможност да харчи свободно, да живее охолно и въпреки това – на хартия – да понася лични загуби всяка година.

Естествено всичко това постигаше с напълно легални средства.

– Само глупаците се опитват да скриват доходите си или мамят с данъците си по някакъв друг начин – често казваше той. – Защо да поемам такъв риск, след като законните начини да се избегне плащането на данъци са повече и от дупките на швейцарското сирене. Човек трябва само да ги проучи и да положи усилия, за да използва съществуващите възможности.

Засега Луис не бе последвал собствения си съвет – не живееше отвъд океана и не беше се отказал от американското си гражданство. Той ненавиждаше Ню Йорк, където някога беше живял и работил, и го наричаше „леговище на западаци, самодоволни, банкрутирали разбойници, където всичко е сведено до краен субективизъм и едва се диша“. Луис

твърдеше, че арогантните ниййоркчани усилено поддържат илюзията, че най-умните хора живеят в този град. Според него това съвсем не отговаряше на истината. Той предпочиташе Средния Запад, където живееше и където бе срещнал Едуина преди петнайсетина години.

Независимо от примера на съпруга си по отношение на данъците, Едуина имаше свое мнение и плащаше много по-големи данъци от Луис, макар приходите ѝ да бяха доста по-скромни. Всъщност Луис се грижеше за всички разходи, свързани с апартамента и прислугата, за двата мерцедеса и за луксозния живот, който водеха.

Едуина съзнаваше, че високият стандарт на живот, който ѝ доставяше удоволствие, бе една от причините, оформили решението ѝ да се омъжи за Луис. Благодарение на този стандарт тя бързо и лесно се адаптира към този брак. Всичко тръгна добре, тъй като и двамата запазиха своята независимост и всеки работеше за своята кариера.

– Би ми се искало тази твоя способност да предвиждаш да се разпростре и върху разкриването на изчезналите от банката пари – подхвърли тя.

– Още ли не сте ги открили? Значи отново доблестните непохватни юнаци от ФБР не успяха да се справят?

– Ами горе-долу – да.

Тя му разказа за задънената улица, до която бяха стигнали, и за решението си да уволни касиерката още днес.

– След това вероятно никой друг няма да я вземе на работа.

– Със сигурност не и някоя банка.

– Доколкото си спомням, ти казваше, че имала дете.

– Да, за съжаление.

– Още две жертви, в името на добре охранената армия на благополучието – тъжно каза Луис.

– О, моля те, запази тези теории за читателите си.

На лицето на Луис блесна една от редките му усмивки.

– Извинявай, но не съм свикнал да ми искаш съвет. Правиш го толкова рядко.

Това беше комплимент. Едно от нещата в техния брак, което Едуина високо ценеше, бе, че Луис се отнасяше с нея като с равностоен в интелектуално отношение партньор. Не ѝ го беше казвал открито, но тя знаеше, че той се гордее с ръководния ѝ пост в Първа търговска американска банка – твърде необичаен пост за жена, особено в шовинистичния мъжки свят на банкерството.

– Аз естествено не мога да ти кажа къде са липсващите пари – каза

замислено Луис, – но ще ти дам един съвет, който, убеден съм, може да бъде полезен в подобни объркани ситуации.

– Слушам те.

– Не вярвай на очевидното!

Едуина беше разочарована. Колкото и да е странно, тя се беше наядвала да чуе някакво магическо решение. Вместо това Луис ѝ бе предложил една стара известна формула.

Тя погледна часовника си. Наближаваше осем часа.

– Благодаря ти – каза Едуина. – Трябва да тръгвам.

– Между другото, довечера заминавам за Европа. Ще се върна в сряда – съобщи Луис.

Преди да излезе, Едуина го целуна по бузата. Внезапното му съобщение не я учуди. Луис имаше офиси в Цюрих и Лондон и пътуванията му бяха нещо обикновено.

Тя слезе с асансьора, крито свързваше жилището им с вътрешния гараж.

Докато пътуваше с колата към банката, в главата ѝ все се въртеше това: „Не вярвай на очевидното!“

Разговорът с двамата агенти от ФБР беше кратък и не доведе до нищо ново.

Срещата се състоя в стаята за съвещания в задната част на банката, където вече два дни служителите от ФБР разпитваха персонала. На срещата присъстваха Едуина и Нолан Уейнрайт.

По-старшият от двамата агенти се казваше Инес и говореше по характерния за щата Ню Ингленд носов начин. Той се обърна към Едуина и към шефа по сигурността:

– Ние приключихме с разследванията. Случаят остава открит. Ще поддържае връзка, информирайте ни, ако изникнат факти, които биха хвърлили нова светлина. Ако се случи още нещо, моля ви, обадете се незабавно в Бюрото.

– Разбира се – каза Едуина.

– А, исках да ви кажа нещо. – Агентът от ФБР погледна в бележника си. – За съпруга на тази млада жена Нунес – Карлос. Един от служителите ви смята, че го е видял в банката в деня, когато са изчезнали парите.

– Майлс Истън – обади се Уейнрайт. – Той сподели с мен, а аз ви предадох информацията.

– Да, ние разпитахме Истън. Той смята, че би могъл и да греши. Все едно, ние издирихме Карлос Нунес. Той е във Финикс, щата

Аризона. Работи като автомеханик. Нашите хора във Финикс са го разпитвали и са убедени, че е бил на работа в сряда, и въобще през всичките дни на седмицата, така че той е извън всякакво подозрение.

Нолан Уейнрайт излезе да изпрати агентите от ФБР. Едуина се върна на бюрото си. Тя беше информирала за липсващите пари – беше длъжна да го направи – своя непосредствен началник в централното управление. Изглежда, че нещата вече бяха стигнали и до Алекс Вандервурт. Късно снощи Алекс ѝ се обади по телефона, изрази загрижеността си и я попита дали може да ѝ помогне с нещо. Тя му благодари, но каза, че ще се справи сама, защото смяташе, че след като носи отговорността за клона, е длъжна да решава проблемите си без чужда помощ.

Тази сутрин нищо не се бе променило.

Малко преди обяд Едуина помоли Тотънхоу да съобщи на счетоводния отдел, че Хуанита Нунес ще бъде уволнена, за да изпратят в клона чека с обезщетение поради прекъсване на трудовия договор. Изпратен по куриер, чекът бе на бюрото ѝ, когато се върна на обяд.

Едуина смутено го въртеше в ръце.

Хуанита Нунес все още вършеше работата си. Вчерашното решение на Едуина да не я уволни веднага предизвика сърдитите протести на Тотънхоу:

– Колкото по-скоро се отървем от нея, толкова по-сигурни ще бъдем, че това няма да се повтори!

Дори Майлс Истън я погледна учудено от бюрото си, но Едуина наложи своята воля.

Тя се чудеше защо ли се тревожи толкова, след като очевидно беше крайно време да приключи с този случай и да му сложи точка.

Очевидно. Очевидното решение. Отново се сети за съвета на Луис: Не вярвай на очевидното!

Но как? Как да постъпи?

Едуина реши да обмисли нещата още веднъж, като започне от самото начало.

Кои бяха *очевидните* факти в този случай и в каква последователност се бяха появили? Първият очевиден факт беше, че парите липсват. Тук нямаше място за съмнение. Вторият, че сумата изчезнали пари е шест хиляди долара. С това се съгласиха четирима души: Хуанита Нунес, Тотънхоу, Майлс Истън и главният касиер в трезора. Никакви съмнения.

Третият очевиден факт беше увереността на Нунес, че знае точната сума на парите, които липсваха в два без десет следобед, и то след като

бе работила усилено около пет часа, без да е правила проверка на касата. Всички служители в клона, включително и Едуина, смятаха, че това е невъзможно. Още от самото начало оповестяването на точната сума оформи убеждението, че Хуанита Нунес е откраднала парите.

Точната сума... *Очевидно* невероятно... *очевидно* невъзможно.

И все пак, защо да е невъзможно?... На Едуина изведнъж ѝ хрумна една идея.

Часовникът на стената показваше два и десет. Едуина погледна към близкото бюро на оперативния администратор, изправи се и каза:

– Господин Тотънхоу, бихте ли дошли с мен, моля?

Тотънхоу я последва унило. Тя прекоси залата, като набързо размени поздрав с няколко от клиентите на банката. Както обикновено, в следобедните часове на последния ден от седмицата, клонът беше изпълнен с народ и работата беше напрегната. Хуанита Нунес приемаше пари от поредния клиент.

– Госпожо Нунес – каза тихо Едуина, – след като свършите с клиента, сложете табелката „Затворено“ и заключете чекмеджето с парите.

Хуанита Нунес не каза нито дума, приключи приемането на парите и постави малката метална табелка на гишето. Когато се обърна, за да заключи чекмеджето, Едуина видя, че момичето плаче, а сълзите се стичат по бузите му.

Едуина се опита да не обръща внимание на сълзите ѝ и каза:

– Господин Тотънхоу, госпожа Нунес работи на касата откакто сме отворили, нали?

– Да – потвърди той.

Часът е приблизително толкова, колкото беше и в сряда, когато разбраха за изчезналите пари, мислеше си Едуина, само дето работата днес беше повече.

Тя посочи чекмеджето с парите.

– Госпожо Нунес, вие твърдите, че винаги знаете какво количество пари имате в чекмеджето. Знаете ли колко са парите ви сега?

Младата жена се поколеба за миг. След това кимна с глава, тъй като не можеше да говори, задавена от сълзите си.

– Запишете сумата.

Хуанита Нунес се замисли. След това взе молива и написа 23 765 долара.

Едуина подаде листа на Тотънхоу.

– Моля, отидете с госпожа Нунес и останете с нея, докато направи баланс на касата си за днес. Проверете резултата. Сравнете го с тази

цифра.

Тотънхоу погледна скептично листа.

– Аз съм доста зает, и ако трябва да стоя при всеки касиер...

– Ще останете само при нея – заяви Едуина.

Тя прекоси отново залата и се върна на бюрото си.

Тотънхоу се появи след четирийсет и пет минути.

Изглеждаше притеснен. Едуина забеляза, че ръцете му треперят. Той остави листа хартия на бюрото. Цифрата, която Хуанита Нунес бе написала, бе дебело оградена с молив.

– Ако не бях видял с очите си – каза той, – не бих повярвал.

От обичайното му мрачно настроение нямаше и следа. Той беше слисан.

– Точна ли е цифрата?

– *Свършено* точна.

Едуина се мъчеше да събере мислите си. Ето че всичко, свързано с разследването, се беше променило, рязко и драматично. Аргументите и предположенията до този момент изключваха подобна феноменална памет.

– Спомних си нещо, докато идвах насам – каза Тотънхоу. – Преди години, може би преди двайсет и повече, познавах един човек, който работеше в малък провинциален банков клон. Той притежаваше необичайната способност да запомня цифри. Чувал съм, че има и други такива хора. Те сякаш разполагат със сметачна машина в главите си.

– Да се бяхте сетили за това в сряда – заяви Едуина.

Тотънхоу се върна на бюрото си, а тя записа в своя бележник:

Все още не е ясно дали Нунес е невинна, но поне може да ѝ се вярва. Може би е неволна жертва?

Но ако не е Нунес, тогава кой?

Някой, който добре познава реда в банката.

Човек от клона? Служител на банката?

Но как?

„Как“ ще се разбере по-късно. Първо трябва да открием причината, после човека.

Причината? Сигурно е някой, който ужасно се нуждае от пари.

Тя написа повторно с главни букви: НУЖДАЕ СЕ ОТ ПАРИ. И добави: *Да се проверят личните чекови/спестовни влогове на всички служители – ДОВЕЧЕРА!*

Едуина започна да прелиства телефонния указател на централното управление на банката, за да се обади на шефа на отдела за финансови

ревизии.

13

В петък следобед всички клонове на Първа търговска американска банка работиха три часа повече.

Външните врати на главния градски клон бяха заключени от дежурния по охраната в шест следобед. Последните няколко клиенти излязоха един по един през страничната стъклена врата, съпроводени от дежурния.

Точно в шест и пет някой почука делово по стъклената врата. Пазачът обърна глава и видя млад мъж, облечен с костюм и тъмен шлифер. Той носеше куфарче. Мъжът беше почукал с монета от петдесет цента, увита в носна кърпичка.

Дежурният се приближи и човекът с куфарчето залепи документа си за самоличност на стъклото. Пазачът го погледна, отключи вратата и мъжът влезе вътре.

Преди пазачът да затвори вратата, отнякъде изникнаха още хора. Сякаш със замах на вълшебна пръчица зад мъжа с куфарчето се появиха още пет-шест души, а зад тях – още толкова, и още толкова. Появата им беше бърза и неочаквана.

Най-възрастният, който очевидно им бе началник, заяви:

– Състав за финансова ревизия от централното управление.

– Да, сър – кимна дежурният, който беше ветеран в банката и това не беше първата му ревизия. Той продължи да проверява картите на служителите – общо двайсет души, повечето мъже, жените бяха само четири. Ревизорите веднага се отправиха в различни посоки на банката.

Възрастният мъж се насочи към бюрото на Едуина. Тя стана да го поздрави и с нескрито учудване се загледа в сновящите ревизори.

– Цялостна ревизия ли ще правите, господин Бърнсайд?

– Да, госпожо Д'Орси.

Ръководителят на отдела за финансови ревизии съблече палтото си и го закачи до бюрото на Едуина.

Банковите служители бяха смутени, някои мърмореха, а други коментираха на висок глас:

– Ох, да му се не види! От всички дни избраха точно петък!

– По дяволите, канен съм на вечеря...

– Кой казва, че ревизорите са хора?...

На тях им беше ясно с какво е свързана неочакваната визита Налагаше се отново да преброят парите в касите, а съдържанието на трезора също щеше да бъде проверено. Трябваше да останат, докато данните се подредят в списък и се проверят. Шефовете надали щяха да имат късметта да си тръгнат преди полунощ.

Тихо и любезно, ревизорите вече бяха взели всички главни счетоводни книги. Повече не можеха да се правят никакви допълнения или промени.

– Аз поисках проверка на сметките на хората от персонала и съвсем не съм очаквала това – каза Едуина.

В банковите клонове се правеше ревизия веднъж на осемнайсет месеца до две години. Предишната пълна финансова ревизия в главния градски клон бе само преди осем месеца и тази беше съвсем неочаквана.

– Ние решаваме как, къде и кога да правим ревизиите, госпожо Д'Орси.

Както винаги, Хал Бърнсайд бе съдържан и хладен – типичен банков ревизор. Във всяка голяма банка отделът за финансови ревизии бе независимо контролно звено с авторитет и права, подобни на инспектората в армията. Този отдел не правеше компромиси и със служителите с висок ранг, дори висшите ръководители бяха уличавани в допуснати пропуски – а такива винаги се намираха при една цялостна ревизия.

– Знам това – съгласи се Едуина. – Но съм учудена, че успяхте да се организирате толкова бързо.

– Ние си имаме собствени методи и възможности усмихна се шефът на отдела.

Това, което не й каза, беше, че тази вечер бяха предвидили внезапна ревизия в друг клон на банката. След като Едуина им се обади преди три часа, те се отказаха от предишния план и бързо се подготвиха, като извикаха още хора, за да осъществят сегашната операция.

Тази маневрена тактика беше нещо съвсем обичайно. Най-важната задача на отдела за ревизии беше да се появява внезапно и без предупреждение. Вземаха се всички необходими мерки, за да се запази решението в тайна. Ако някой служител си позволише да издаде тайната, можеше сериозно да пострада. Малцина го правеха, дори поради невнимание.

Всички участници в днешната ревизия се събраха преди един час в салона на близкия хотел. Дори мястото на срещата бе оповестено в последния възможен момент. Задачата им бе разяснена накратко и всеки получи конкретни поръчения. Съвсем незабележимо, по двама, по

трима, те се приближиха към главния градски клон на банката. До последния миг се мотаха из преддверията на съседните сгради, разхождаха се или разглеждаха витрините на магазините. След това, както си беше традицията, най-младият служител се приближи към вратата на банката и почука по стъклото. Пазачът отключи и всички влязоха, строени един подир друг.

За минути банката бе окупирана от ревизорите.

Един осъден през седемдесетте години банков служител, злоупотребил с голяма сума пари и успял да прикрива фалшификациите си близо двацет години, бе казал пред съда:

– Ревизорите влязоха, но около четирийсетина минути се размотаваха, а само за половината от това време аз успях да прикрия всичко.

Отделът за финансови ревизии в Първа търговска американска банка, а и в другите големи североамерикански банки, не предоставяха подобна възможност. Не бяха минали пет минути от внезапното пристигане на ревизорите и всичко вече беше под тяхно наблюдение.

Служителите в клона примирено продължаваха да си вършат работата и помагаша на ревизорите, ако се наложеше.

Веднъж започнала, ревизията можеше да продължи и през следващата седмица, а може би и по-дълго. Основната проверка обаче се правеше през първите няколко часа.

– Хайде да се залавяме за работа, госпожо Д'Орси – каза Бърнсайд. – Ще започнем с депозитните сметки, като проверката ще обхване и времето, и условията.

Той постави куфарчето си на бюрото на Едуина и го разтвори.

Учудването от внезапното появяване на ревизорите постепенно премина и към осем часа бе свършена доста работа, като повечето служители бяха освободени да си тръгват. Всички касиери си бяха отишли, а също и някои от счетоводителите. Наличните пари бяха преброени, доста бе напреднала проверката и по другите документи. Ревизорите бяха любезни и в някои случаи посочваха дребни грешки, което беше част от работата им.

Едуина, Тотънхоу и Майлс Истън бяха от ръководния състав на клона и все още не си бяха тръгнали. Двамата мъже отговаряха на въпросите на ревизорите и им помагаша с необходимата информация. Тотънхоу изглеждаше доста изморен. За разлика от него младият Истън отговаряше услужливо и усмихнато на всички въпроси и беше все така свеж и енергичен. Той поръча кафе и сандвичи за ревизорите и за персонала.

Част от ревизорите се занимаваше със спестяванията и с текущите сметки, като един от тях непрекъснато донасяше писмени сведения на шефа на ревизионния отдел, който седеше на бюрото на Едуина. Шефът поглеждаше бележката, поклащаше глава и прибавяше листчето към останалите в куфарчето си.

Бележката, която получи в девет без десет, бе по-дълга и придружена с няколко документа. Бърнсайд я разгледа много внимателно и каза:

– Госпожо Д'Орси, хайде да починем малко. Да излезем да хапнем и да прием по едно кафе.

След няколко минути двамата се отправиха към същата врата, през която ревизорите бяха влезли преди близо три часа. Щом излязоха от сградата, шефът на ревизорите бе извини:

– Съжалявам, но се наложи да разиграя този малък театър. С други думи, вечерята ни, ако има такава, ще трябва да почака.

Едуина го погледна изумено, а той добави:

– Предстои ни важна среща, но трябваше да я пазя в тайна.

Двамата тръгнаха наядно край все още ярко осветената банка, след това минаха по улицата за пешеходци и се върнаха обратно на площад Розели в централната сграда на банката. Ношта беше студена и Едуина се загърна плътно с палтото си, като се питаше защо не минаха през тунела – щеше да бъде хем по-бързо, хем по-топло. Защо наистина бе необходим този театър?

В централната сграда на банката Хал Бърнсайд се разписа в книгата за нощни посетители, а дежурният по охраната ги придружи с асансьора до единайсетия етаж. Табела, заострена в единия край като стрелка, сочеше към отдела по сигурността. Там ги чакаха Нолан Уейнрайт и двамата агенти от ФБР. Скоро дойде и един от ревизорите, който очевидно бе последвал Едуина и Бърнсайд.

Запознаха се набързо. Ревизорът беше млад мъж на име Гейн, със студени, зорки очи зад очила с дебели рамки, които му придаваха строг вид.

Именно Гейн носеше сведенията на Бърнсайд, докато работеха в клона.

По предложение на Нолан Уейнрайт те се преместиха в залата за съвещания. Седнаха около кръглата маса и Хал Бърнсайд се обърна към агентите от ФБР:

– Господа, надявам се, че нашето разкритие е достатъчно основание да ви извикаме тук по това време.

Едуина си даваше сметка, че срещата е била планирана преди

няколко часа.

– Значи сте разкрили нещо? – попита тя.

– Да, госпожо Д'Орси, но за съжаление разкритото надминава всичките ни очаквания.

Бърнсайд кимна на помощника си Гейн и той започна да подрежда документите.

– В резултат на вашето предложение – започна Бърнсайд с равен глас, сякаш се готвеше да изнесе цяла лекция, – ние направихме проверка на личните банкови сметки – спестовни и чекови – на всички хора от персонала в главния градски клон на банката. Търсехме доказателства за лични финансови затруднения. И най-общо казано, ги намерихме.

Едуина установи, че изказването му прилича на помпозна лекция, но продължи да слуша внимателно.

– Може би трябваше да поясня – обърна се шефът на ревизорите към агентите от ФБР, че повечето от банковите служители държат личните си сметки в клона, в който работят. Една от причините за това е, че техните сметки са „свободни“ – или не се облагат с данък за услугата. Другата, по-важна причина е, че служителите получават заеми със специална, по-ниска с около един процент лихва.

– Знаем това – кимна с глава Инес, по-старшият от двамата агенти на ФБР.

– Тогава разбирате, че когато един служител се е възползвал от предоставената му възможност за специален банков кредит-или е взел заем в максималния възможен размер, а след това е взимал и допълнителни суми от външни източници, като например някои финансови компании, където лихвите са изключително високи, това означава, че той или тя се намира в трудно финансово положение.

– Разбира се – каза Инес с нотка на нетърпение в гласа.

– Оказа се, че в банката имаше такъв служител.

Той направи знак на своя помощник и Гейн обърна няколко осребрени чека, които бяха поставени наопаки.

– Тези чекове са взети от три различни финансови компании. Ние се свързахме по телефона с две от тях и въпреки че, както виждате, парите са взети, вноските за връщането им са отдавна просрочени. Имаме всички основания да смятаме, че утре сутринта и третата компания ще ни разкаже същата история.

– Тези чекове – намеси се Гейн, – са само от текущия месец. Утре ще разгледаме микрофилмите с документите от предишните месеци.

Стана известен още един факт добави шефът на отдела. – Човекът,

за когото става дума, не би могъл да изплати тези суми той посочи към чековете, с помощта на заплатата си от банката, която ни е известна. Ето защо през последните няколко часа търсихме доказателства за кражби от банката и вече успяхме да ги открием.

И Гейн отново започна да нарежда на масата разни документи.

... доказателства за кражби от банката, успяхме вече да ги открием...

Едуина почти не слушаше разясненията. Тя бе насочила погледа си към подписа, който стоеше под всеки от осребрените чекове, ясен, делови подпис, който ѝ беше добре познат. Това, че виждаше този подпис именно при тези обстоятелства, я ужаси и натъжи.

Това беше подписът на Истън – младия Майлс, когото толкова харесваше, който така добре се справяше като помощник оперативен администратор и който беше така сърдечен и неуморим (дори тази вечер), че само преди седмица тя бе решила да го повиши, след като Тотънхоу се пенсионира.

Ръководителят на отдела за финансови ревизии продължи разясненията си:

– Нашият коварен крадец е сложил ръка на неизползваните сметки. След като открихме един случай на измама, вече не беше трудно да открием и други.

Все така в лекторски стил заради хората от ФБР, той разясни какво означава неизползвана сметка – спестовна или чекова сметка, която се използва рядко или почти никога. Всички банки имаха клиенти, които поради различни причини разполагаха с такива сметки. Те не ги използваха дълго време, понякога години наред, дори когато сумите бяха учудващо големи. Спестовните сметки натрупваха макар и неголеми лихви и за някои хора това без съмнение имаше значение. Ала колкото и да е невероятно, имаше и такива, които напълно изоставяха сметките си.

На притежателите на чекови сметки, в които не се внасят и от които не се теглят никакви суми, се изпращаше не ежемесечно, а ежегоднишно извлечение за състоянието на сметката. Но понякога дори и тези съобщения се връщаха обратно с бележка: „Лицето се е преместило на неизвестен адрес“.

Шефът на ревизионния отдел поясни и стандартните мерки, които се вземаха за предотвратяване на измамите, свързани с неизползваните сметки. Сметките се отделяха в специална партида и при всеки превод случаят се проверяваше от оперативния администратор, който преценяваше дали всичко е законно. Предохранителните мерки бяха наистина

ефективни. Като помощник оперативен администратор Майлс Истън е имал право да наблюдава и одобрява преводите по неизползваните сметки. Ала той е използвал пълномощията си, за да прикрие собствениците си недостойни депа или факта, че е вземал пари от тези сметки!

– Истън е действал много хитро, избирал е сметките, при които вероятността да възникне някакъв проблем е била най-малка – продължи шефът на отдела. – Ние разполагаме с фалшифицирани документи за прехвърляне на суми от тези сметки. Фалшификациите не са правени много умело, защото доста лесно може да се открие неговият почерк в тях. След това сумите са били прехвърляни във фиктивни сметки, които са били негови, но са се водели на друго име. Съвсем очевидно е, че почеркът е един и същ, но естествено, ще имаме нужда от експерти, които да го потвърдят.

Те разгледаха внимателно документите за прехвърляне на сумите, като сравниха почерка с този на чековете. Приликата не пораждаше никакво съмнение.

Вторият агент от ФБР, Далримпъл, си водеше бележки. Той вдигна глава и попита:

– Ясно ли е за колко точно пари става дума?

– Досега със сигурност сме установили около осем хиляди долара – отвърна Гейн. – Утре ще прегледаме още документи, които са на микрофилм и в компютъра. Така че парите могат да се окажат и повече.

– Ако притиснем Истън с това, което вече знаем – добави Бърнсайд, – той може би ще реши да опрости нещата, като си признае и за останалите суми. Този метод се използва при заловени престъпници.

Този човек изпитва задоволство от всичко това, помисли си Едуина, той наистина е доволен. Това я подразни и тя изпита желание да защити Майлс Истън.

– Имате ли представа колко време е продължило всичко това? – попита Едуина.

– Най-малко година, а може би и повече – информира Гейн.

Едуина се обърна към Хал Бърнсайд:

– Това значи, че нищо не сте забелязали при последната си ревизия! Проверката на неизползваните сметки не влиза ли във вашите задължения?

Сякаш се спуска огромен балон. Шефът на ревизионния отдел пламна и промълви:

– Да, влиза, но и ние пропускаме някои неща, особено когато престъпникът се е прикрил така добре.

– Очевидно! Макар сам да казахте, че почеркът тутакси разкривал измамата...

– Е, да, но сега го забелязахме – каза нацупено Бърнсайд.

– След като ви извиках – не се предаваше Едуина.

Последвалата тягостна тишина бе нарушена от агента на ФБР Инес:

– Но всичко това съвсем не ни доближава до въпроса къде са изчезналите в сряда пари.

– Освен, че превръща Истън в главния заподозрян – каза Бърнсайд, който бе доволен от възможността да прехвърли разговора на друга тема. – Той може би ще признае и за това.

– Няма да признае – заяви Нолан Уейнрайт. – Прекалено умен е. И освен това, как бихме могли да го принудим? Ние все още не знаем как го е направил.

До този момент шефът по сигурността бе доста мълчалив, макар че в началото не скри учудването си, а лицето му се изопна, докато гледаше представените от ревизорите документи и доказателства за вина. Едуина се питаше дали и Уейнрайт не си мисли за натиска, който двамата оказаха върху Хуанита Нунес, изключвайки възможността да е невинна. Може би момичето беше действало заедно с Истън, но това изглеждаше твърде неправдоподобно.

Хал Бърнсайд стана, затвори куфарчето си и каза:

– Ето тук ревизорите се оттеглят и оставят всичко на закона.

– Бихме искали да получим тези документи, както и писмено заключение – каза Инес.

– Господин Гейн ще остане и ще бъде на ваше разположение.

– Още един въпрос. Дали Истън подозира, че е разкрит?

– Съмнявам се. – Бърнсайд погледна помощника си, който поклати глава.

– Сигурен съм, че не подозира. Ние съзнателно се стремяхме да не разкриваме какво търсим, питахме и за други неща, които не ни интересуваха.

– И аз мисля така – каза Едуина. Тя си спомни с тъга колко непринудено весел беше Майлс Истън точно когато излязоха с Бърнсайд. *Защо го е направил? Защо, защо?*

Инес кимна с одобрение.

– Тогава ще постъпим така: ще извикаме Истън на разпит, веднага след като изясним всичко, но той не бива да бъде предупреждаван. Дали все още е в банката?

– Да – каза Едуина. – Със сигурност ще ни изчака да се върнем

Обикновено е сред последните, които си тръгват.

– Много добре – необичайно рязко каза Нолан Уейнрайт. – Задръжте го колкото може повече. А след това нека си тръгне, без да допуска, че е разкрит.

Всички погледнаха сепнато към шефа по сигурността. Двата мъже от ФБР и Уейнрайт си размениха продължителни погледи и между тях сякаш се установи безмълвно съгласие.

Инес помисли и каза:

– Добре, ще направим така.

След няколко минути Едуина и Бърнсайд се качиха в асансьора.

Инес се обърна към ревизора и каза учтиво:

– Преди да ви изслушаме, бихте ли ни оставили за малко сами?

– Разбира се – отвърна Гейн и излезе от съвещателната зала.

Далримпъл затвори бележника си и остави молива върху него.

– Имате нещо предвид ли? – обърна се Инес към Нолан Уейнрайт.

– Да. – Уейнрайт все още се колебаеше между желанието да действат и гласа на съвестта си. Опитът му подсказваше, че в доказателствата срещу Истън има празноти, които трябва да бъдат запълнени. Но за да го направи, той трябваше да наруши закона, а това напълно противоречеше на схващанията му. Той се обърна към Инес:

– Сигурен ли сте, че искате да знаете какво имам предвид?

Двата мъже си размениха погледи. Познаваха се от години и се уважаваха.

– Събирането на доказателства в днешно време е деликатен въпрос – каза Инес. – Не можем да си позволяваме някои волности, както преди, защото може да пострадаме...

Последва мълчание.

– Кажете ни толкова, колкото смятате, че е необходимо – обади се колегата на Инес.

Уейнрайт преплете пръстите на ръцете си и вторачи поглед в тях. И в тялото, и в гласа му се долавяше напрежение.

– Да предположим, че имаме достатъчно доказателства, за да предадем Истън на съд за кражба. Да приемем, че откраднатите пари са около осем хиляди. На колко години смятате, че ще го осъдят?

– Тъй като му е за първи път, най-вероятно ще получи условна присъда – каза Инес. – В съда не се безпокоят кой знае колко за парите. Те смятат, че в банките има достатъчно пари, пък нали са и застраховани...

– Точно така! – Уейнрайт силно стисна пръсти и добави: – Но ако успеем да докажем, че той е откраднал и другите пари – шестте хиляди,

че се е опитал да хвърли вината върху момичето и че почти беше успял, то, по дяволите...

– Е, ако можете да го докажете, всеки разумен съдия ще го прати право в затвора – съгласи се Инес. – Но можете ли?

– Ще опитам! Защото държа да видя този мошеник зад решетките.

– Разбирам ви – каза замислено Инес. – Да не мислите, че аз не го искам...

– Тогава постъпете, както ви предлагам. Не арестувайте Истън тази вечер. Дайте ми възможност до утре.

– Не знам – размишляваше Инес. – Не съм сигурен, че имам право да постъпя така.

Тримата мълчаха, потънали в мисли за дълга и отговорността, разкъсвани между аргументите за и против. Агентите разбираха намеренията на Уейнрайт. Но дали подобни действия бяха оправдани и какъв щеше да е резултатът от тях? Главният проблем се свеждаше до свободата на действие на служителите на закона.

Случаят бе ясен за агентите на ФБР и те напълно споделяха аргументите на Уейнрайт.

– Да изчакаме до сутринта – подзе Далримпъл, – но дали Истън няма да избяга? Това ще причини неприятности на всички ни.

– Не бих искал да се появи и посинен от бой – обади се Инес.

– Няма да избяга. Нито пък ще бъде посинен. Гарантирам ви го.

Инес погледна колегата си, а той сви рамене.

– О'кей! – рече Инес. – До утре сутринта. Но запомнете едно, Нолан, – този разговор никога не се е състоял.

Той отиде до вратата и я отвори.

– Можете да влезете, господин Гейн. Господин Уейнрайт си тръгва, а ние сме готови да ви изслушаме.

14

В отдела по сигурността имаше списък с адресите и телефоните на банковите служители. Нолан Уейнрайт преписа телефона и адреса на Майлс Истън.

Той познаваше района, в който живееше Истън. Квартал за хора със средни доходи, на около две мили от центъра. Апартаментът, който го интересуваше, беше „2Г“.

След като напусна централната сграда на банката, шефът по

сигурността влезе в една телефонна кабина на площад Розели и набра телефонния номер. Никой не отговори. Майлс Истън беше ерген и Уейнрайт се надяваше, че живее сам. Ако беше вдигнал телефона, Уейнрайт щеше да се извини – уж е сгрешил номера. Но при това положение той се отправи към подземния гараж, където беше паркирана колата му. Преди да излезе от гаража, отвори жабката на колата, извади тънка кожена чантичка и я сложи във вътрешния си джоб. След това потегли към града.

Той се приближи към сградата, в която се намираше апартамент „2Г“, като мимоходом се стремеше да запомня всички подробности. Триетажната постройка, вероятно на около четирийсет години и не особено добре поддържана, беше с двайсетина апартамента. Портиер не се виждаше. В преддверието имаше кутии за писма и звънци с имена. Към тях водеше двойна стъклена врата. Следваше втора, по-солидна врата, несъмнено заключена.

Беше десет и половина вечерта. По улицата почти не минаваха коли. Не се виждаха и пешеходци. Той влезе в сградата.

До кутиите за писма имаше три реда звънци и домофон. Уейнрайт намери звънеца с табелка ИСТЪН и го натисна. Както очакваше, никой не отговори.

Като предполагаше, че „2Г“ е на втория етаж, той избра наслуки един звънец в третата редица и го натисна. По домофона се чу мъжки глас:

– Да, кой е?

Името срещу звънеца беше Апълбай.

– Поща – каза Уейнрайт. – Телеграма за Апълбай.

– Донесете я горе.

Зад тежката врата се чу тихо бръмчене и ключалката се отвори. Уейнрайт натисна вратата и бързо влезе. Насреща беше асансьорът, но той го отмина. Качи се по страничната стълба, като прескачаше по две стъпала наведнъж.

Докато бързаше към втория етаж, Уейнрайт си мислеше за изключителната наивност на някои хора. Той се надяваше, че Апълбай няма да чака дълго телеграмата и скоро ще забрави за нея. Щеше да се почувди къде ли е пощаджията и толкова. Би могло да му се случи нещо доста по-лошо. Въпреки многобройните предупреждения, обитателите на жилищни сгради продължаваха да проявяват небрежна наивност. Апълбай можеше и да се обади в полицията, но Уейнрайт почти изключваше подобна проява на бдителност. Така или иначе, след няколко минути това

вече щеше да бъде без значение.

Апартамент „2Г“ се намираше към края на коридора. Ключалката се оказа доста елементарна. Уейнрайт извади тънките метални пластинки от кожената си чантичка. При четвъртия опит ключалката превъртя. Той влезе и затвори вратата.

Почака известно време, докато очите му свикнат с тъмнината, след това отиде до прозореца и пусна завесите. Намери ключа на лампата и го завъртя.

Апартаментът беше малък, за един човек. Част от голямата стая бе приспособена за всекидневна – в нея имаше канапе, фотьойл, портативен телевизор и малка маса. Леглото беше отделено с вътрешна стена. Кухненският бокс беше зад подвижна врата, а две врати водеха съответно към банята и вградения гардероб. Жилището беше чисто и подредено. Етажерките с книги и картините по стените даваха допълнителна представа за обитателя му.

Без да губи време, Уейнрайт се зае с бързо и внимателно претърсване на апартамент, като непрекъснато опитваше да потисне вътрешното си недоволство срещу тези нелегални действия. Това чувство го измъчваше. Нолан Уейнрайт си даваше сметка, че всичко, което беше направил досега, противоречи на разбиранията му за ред и закон. Но гневът го караше да продължи. Гневът и чувството за поражение, което бе претърпял преди четири дни.

Той си спомняше с поразителна яснота мълчаливата молба в очите на младата пуерториканка Хуанита Нунес. Погледът ѝ миналата сряда бе очевиден апел: Ти и аз... и двамата сме цветнокожи. Единствен ти от всички наоколо би могъл да разбереш моята безпомощност и да ми помогнеш. Той долови тази молба, но я пренебрегна. И тогава молбата в очите на Нунес премина в омраза.

Като капак на всичко, Майлс Истън бе успял да то измами. Това въбесяваше Уейнрайт. Той трябваше да постави Истън на мястото му, независимо дали нарушава закона или не.

С полицейска методичност Уейнрайт продължаваше да претърсва, твърдо убеден, че стига да има доказателства, той ще успее да ги открие. След половин час беше почти приключил. Беше прегледал гардеробите и шкафовете, мебелите и куфарите, бе проверил зад картините и в кутията на телевизора. Прелисти и книгите, като забеляза, че една от етажерките е запълнена с литература, посветена на хобито на Истън – история на парите през вековете. Освен книгите, имаше и албум със снимки и рисунки на древни монети и банкноти. Нямахме и следа от

нещо, което би могло да послужи като доказателство за обвинение. Уейнрайт премести мебелите в единия ъгъл, нави килима и с помощта на лампа започна да преглежда всеки инч от дървения под.

Без лампата едва ли щеше да забележи двете плоскости с малко по-светъл цвят – те издайнически показваха, че там настилката е била рязана. Той внимателно ги повдигна и отдолу видя черна счетоводна книга и цял куп банкноти от двайсет долара.

С бързи движения нареди дъските, постла килима и върна мебелите на местата им.

После преброи парите. Бяха общо шест хиляди долара. След това прегледа малката черна книга и веднага разбра, че в нея се водеха сметки за залагания. Той подсвирна с уста, като се вгледа в размера на сумите. После остави парите и книгата – проучването ѝ търпеше отлагане – на малката масичка пред канапето.

Уейнрайт беше учуден, че намери парите. Той не се съмняваше, че това бяха шестте хиляди долара, които изчезнаха в сряда от банката, но се чудеше защо Истън ги държи у дома си, защо не ги е разменил или вложил. От опита си в полицията знаеше, че понякога престъпниците постъпваха съвсем необмислено – случаят Истън беше пример за това. Оставаше да разбере как бе успял да вземе и да донесе парите.

Уейнрайт огледа апартамента и угаси лампите. Дръпна завесите и като се настани удобно в канапето, зачака.

Малкият апартамент се осветяваше само от отраженията на уличната светлина и в полумрака отново го налегнаха предишните мисли. Сети се за Хуанита Нунес – как ли би могъл да ѝ се извини... Спомни си изчезналия ѝ съпруг Карлос, който бе открит във Финикс, Аризона. Дойде му на ум, че тази информация би могла да се използва, за да ѝ помогне.

Твърденията на Майлс Истън, че е видял Карлос Нунес в банката точно в деня, когато изчезнаха парите, бе чиста измислица. Целта му е била да насочи подозренията към Хуанита.

Жалко копеле такова! Та това беше нечовешко – първо да насочиш обвиненията срещу момичето, а след това да измисляш и още „факти“. Уейнрайт сви дланите си в юмруци, макар да си повтаряше, че не трябва да позволява на чувствата си да взимат връх.

Той трябваше да се владее. Заради оня вече заровен дълбоко в паметта му случай, за който дори не искаше да си спомня. Но ето, че случаят изплува пред него.

Нолан Уейнрайт приближаваше петдесетте. Той се бе появил на този свят в бедняшкия квартал на града и от дете бе разбрал, че животът е

против него. Всеки ден водеше битка за оцеляване, а престъпленията – малки и големи – бяха просто начин на живот в неговото обкръжение. През юношеските си години участваше в една банда, чиито членове смятаха, че нарушаването на закона е доказателство за мъжественост.

Както всички момчета, израснали в бедняшките квартали, Нолан винаги бе изпитвал огромното желание да бъде някой, да бъде забелязан по какъвто и да било начин, да освобождава без задръжки вътрешния си гняв. Той нямаше нито опит, нито своя философия, за да обмисли и прецени алтернативите, и затова участието в уличните престъпления му изглеждаше единственият и неизбежен път. Той, обаче, не стигна както повечето от своите връстници до затвора. Дължеше го на късмета си, но и на Бъфалхед Кели.

Бъфалхед беше глуповатият и мързелив, но симпатичен позастарял местен полицаи. Той знаеше, че съществуването на полицаи в гетото зависи от едно: никога да не е там, където възниква проблемът, и да се намесва само тогава, когато престъплението става пред очите му. Началниците му се оплакваша, че по брой на арестите той е на последно място в района, ала в замяна на това оттеглянето му в пенсия благополучно се приближаваше с всяка година.

Но ето че младият Нолан Уейнрайт се изпречи точно пред очите на Бъфалхед. Това стана през една нощ, когато бандата се опита да обере един склад, а пустото му ченге съвсем случайно се оказа там. Всички успяха да избягат, с изключение на Уейнрайт, който се спъна и падна в краката на Бъфалхед.

– Ах, ги, глупава, непохватна маймуно – замърмори Бъфалхед, – знаеш ли какви неприятности ми създаваш! Колко хартия трябва да изпиша сега, че да се влача и до съда!

Кели ненавиждаше писмените доклади и явяването в съда. Всичко това беше неприятно и отнемаше от свободното време на полицаи.

В края на краищата той реши да направи компромис. Вместо да арестува и да праща Уейнрайт в съда, Бъфалхед го отведе още същата нощ в спортната зала на полицейския участък и там, на боксовия ринг му „изби всички дяволи от главата“, както самият той се изрази.

Макар да не получи заповед за арестуване, посинелият Нолан Уейнрайт се опита да отвърне с омраза. Заяви, че ще направи Бъфалхед Кели на кайма и поради тази закана отново се озова в полицейската тренировъчна зала, където получи още няколко „урока“ от Бъфалхед. След време и Уейнрайт си даде сметка, че всичко се е дължало на нуждата да излее гнева си. Той схващаше бързо. Но когато му падна случай Да

превърне глупавото, мързеливо чеше в пихтиеста маса, той усети, че няма никакво желание за това. А какво беше учудването му, когато забележа, че всъщност се е привързал към старчето.

Измина една година. Уейнрайт тренираше бокс, ходеше на училище, и внимаваше да не се забърка в някоя каша. Една нощ Бъфалхед се натъкна на грабеж в бакалски магазин. Както се оказа, изненадата му явно била по-голяма и от изненадата на двамата новоизлюпени гангстери и той със сигурност не би се намесил, тъй като крадците били въоръжени. Според разследването Бъфалхед дори не се опитал да извади револвера си.

В уплахата си единият от крадците бе изстрелял цял пълнител в корева на Бъфалхед.

Новината се разпространи бързо и събра цяла тълпа. И младият Нолан Уейнрайт беше там.

Никога нямаше да забрави тази гледка, тя и сега беше пред очите му: безобидният, добродушен Бъфалхед беше все още в съзнание, стенеше и се гърчеше от болка във влудяваща агония, а кръвта и вътрешностите му бликаха от огромната, смъртоносна рана.

Линейката се забави твърде дълго. Минути преди да пристигне Бъфалхед умря, като до последния си миг крещеше от болка.

Този случай остави завинаги отпечатък върху Нолан Уейнрайт. Но не смъртта на Бъфалхед му подейства така силно. Нито пък залавянето и екзекутирането на крадеца, който бе стрелял, и на неговия съучастник.

Това, което го потресе, бе ужасяващата, безсмислена загуба. Само то престъпление беше долно, глупаво, предварително обречено на провал. Но провалът му предизвика ужасни последици. Това заключение сякаш се загнезди в главата на младия Уейнрайт. То беше като катарзис, през който Нолан премина, за да може да прозре, че всички престъпления са еднакво осъдителни и еднакво разрушителни, а и за да осъзнае по-късно, че всички те са пагубно зло, срещу което трябва да се води борба. Може би дълбоко в него винаги бе дремела склонността към пуританство. И ето, че тя се пробуди.

Той премина от младостта към зрелия период в живота си като личност, която не е склонна да прави никакви компромиси. Постепенно се превърна в самотник сред приятелите си, а и по-късно сред колегите си полицаи. Стана добър полицай – старателен и възприемчив – и бързо се издигна. Освен това беше неподкупен. В това се убедиха и Бен Розели, и помощниците му.

Тези качества не го напуснаха и след време, когато премина на

работа в Първа търговска американска банка.

Шефът по сигурността като че ли беше задрямал, защото изсцраването на ключа в бравата го сепна. Той се поизправи внимателно на канапето. Осветеният циферблат на часовника му показваше, че е малко след полунощ.

По силуета на влизащата, осветена от външната лампа фигура, той разпозна Истън. Вратата се затвори и Истън посегна към ключа. Лампата светна.

Истън веднага забеляза Уейнрайт и замръзна в изненада. Устната му увисна, кръвта се смъкна от лицето му. Той се опита да каже нещо, но само преглътна и не можа да продума.

Уейнрайт се изправи, без да сваля поглед от него. Гласът му режеше като нож:

– Колко открадна днес?

Без да дава възможност на Истън да отговори или да дойде на себе си, Уейнрайт го сграбчи за реверите на палтото и го блъсна. Истън се строполи на канапето. Учудването му премина във възмущение и младият човек каза бързо и смутено:

– Кой ви пусна вътре? Какво по дяволите правите?... – В този момент погледът му се насочи към парите и черната счетоводна книга и той млъкна.

– Да – отсече Уейнрайт, – доход за парите на банката, или малкото, което е останало от тях. – Той пристъпи към подредените върху масата банкноти. – Ние знаем къде са парите, които открадна в сряда. И за да не се чудиш, ще ти кажа, че знаем и за присвоените сметки, и за всичко останало.

Майлс Истън зяпна от изумление и лицето му придоби глупаво изражение. Спазъм премина по тялото му. Той наведе глава и покри лице с дланите си.

– Без превземки! – Уейнрайт се доближи до него, махна ръцете му и бутна главата му нагоре, макар и не много грубо, защото си спомни за обещанието, което бе дал на хората от ФБР. Никакъв бой.

– Имаш да разказваш някои неща, така че да започваме – добави той.

– Не можете ли малко да почакате – помоли Истън, – дайте ми една минута да помисля.

– Не се и надявай! – Последното нещо, което Уейнрайт би му разрешил, е време за мислене. Истън бе умен млад мъж и нямаше да му е много трудно да вземе правилното решение, а именно – да млъчи.

Шефът по сигурността разбираше, че в този момент имаше две преимущества. Първото бе, че изненада Майлс Истън неподготвен, и второто – че законът не ограничаваше действията му.

Ако тук бяха агентите на ФБР, те трябваше да информират Истън за правата му – той имаше право да не отговаря на въпросите им, а и да поиска да бъде извикан адвокатът му. Уейнрайт, обаче, не беше полицай и нямаше подобни задължения.

Това, към което се стремеше шефът по сигурността, бе да получи несъмнени доказателства, че шестте хиляди долара са били откраднати от Майлс Истън. Едно подписано самопризнание би свършило работа.

Той седна с лице срещу Истън, като не откъсваше очи от него.

– Всичко може да продължи много, много дълго, а можем да го свършим и бързо.

Тъй като не последва никакъв отговор, Уейнрайт взе черната счетоводна книга и я разтвори.

– Хайде да започнем с това. – Той постави пръста си върху списъка със суми, дати и цифри, които приличаха на някакъв код. – Това са залагания. Нали?

Напълно объркан, Истън поклати утвърдително глава.

– Обясни ми ги.

– Това е залагане на стойност двеста и петдесет долара – промърмори Истън. – Облогът е за резултата от футболния мач между Тексас и Нотр Дам.

Истън разясни и странните цифри. Той бе заложил за Нотр Дам. Спечелил бе Тексас.

– Ами това? – продължаваше да пита Уейнрайт.

– Друг футболен мач. Отново загуба.

– Продължавай – упорстваше Уейнрайт, като местеше пръста си по страниците и го подканяше настойчиво.

Отговорите идваха бавно, един след друг. Някои от залаганията бяха за баскетболни мачове. Имаше и печеливши залагания, но загубите значително ги превишаваха. Най-ниският залог бе сто долара, най-високият – триста.

– Сам ли залагаш или групово?

– Групово.

– Кои са другите?

– Още четирима души.

– В банката ли работят?

Истън поклати глава.

- Не, на други места.
- И те ли губеха?
- Понякога. Но общият им резултат бе по-добър от моя.
- Как се казват?

Отговор не последва. Уейнрайт се отказа да настоява.

- Не сте залагали на коне. Защо?

– Така решихме. Всеки знае, че при конните състезания се разиграват нечестни игри, нещата са нагласени предварително. Футболът и баскетболът са друго нещо. Изработихме си система. Когато играта е честна, изненадите могат да се предвидят.

Ала големите загуби говореха точно обратното.

- При един букмейкър ли залагахте?

– При един.

- Как се казва?

Истън остана безмълвен.

- Къде са другите откраднати пари?

Лицето на Истън бе унило. Той промълви:

- Проиграх ги.

- А може би си проиграл още по-голяма сума?

Последва кимване с глава.

– Ще се върнем на това по-късно. А сега да поговорим за *тези* пари. – Уейнрайт докосна шестте хиляди долара на масата. – Ти ги взе в сряда. Как?

Истън се поколеба, след това сви рамене и каза:

- Предполагам, че знаете как.

– Правилно предполагаш, но по-добре не ми губи времето – сръзга го Уейнрайт.

– В сряда отсъстваха много хора поради грипната епидемия. Наложих се да помогна и работих като касиер.

- Знам това. Кажете какво се случи по-нататък.

– Преди да отворим банката, отидох в трезора да си взема количка с чекмедже. Хуанита Нунес беше също там. Тя отключи своята каса. Бях съвсем наблизо. Видях комбинацията ѝ, без Хуанита да забележи.

- И?

- Запомних я. А веднага щом се откри възможност, я записах.

Под настойчивите въпроси на Уейнрайт изникнаха още факт.

Трезорът на главния градски клон се намираще в обширно помещение. Главният касиер работеше като затворен в клетка в близост до тежката врата, чиято ключалка беше с часовников механизъм. Главният

касиер не вдигаше глава от работа, броеше пари, предаваше или получаваше пакети с чекове, проверяваше касиерите и чекмеджетата при влизане и излизане. Никои не можеше да мине покрай главния касиер, без да бъде забелязан. От своя страна той не обръщаше никакво внимание на хората около себе си.

В сряда сутринта Майлс Истън изглеждаше безгрижен и весел, ала всъщност ужасно се нуждаеше от пари. Беше загубил от залаганията предишната седмица, а освен това го притискаха да плати старите си дългове.

– Но ти вече си ползвал заем като банков служител – прекъсна го Уейнрайт. – Дължиш пари и на няколко финансови компании. А също и на букмейкъра.

– Точно така.

– Има ли още някой, на когото да дължиш пари?

Истън поклати утвърдително глава.

– На някой съмнителен лихвар от подземния свят?

– Да – призна младият мъж след известно колебание.

– И той те заплашва, така ли?

Майлс Истън облиза устните си.

– Да, но не само той. Заплашва ме и букмейкърът. Те са комбина – рече Истън и погледна към шестте хиляди долара.

Нещата се изясняваха. Уейнрайт посочи парите:

– Значи ти си обещал тези пари на лихваря и на букмейкъра?

– Да.

– И по колко на всеки?

– По три хиляди.

– Кога?

– Утре – Истън погледна смутено часовника на стената и се поправи: – Днес.

– Да се върнем към сряда – настоя Уейнрайт. – Какво направи, след като видя комбинацията на ключалката?

Майлс Истън изложи подробностите. Всичко изглеждаше изумително просто. Взел си обедната почивка по същото време, когато обядвала Хуанита Нунес. Преди да излязат, те закарали количките с чекмеджетата в трезора. Оставили количките една до друга, заключени.

Истън се върнал рано от обяд и отишъл в трезора. Главният касиер го проверил на влизане, след това продължил работата си. Били само двамата.

Майлс Истън застанал до количката на Хуанита Нунес и отворил

чекмеджето ѝ, като използвал записаната комбинация. Нужни били само няколко секунди, за да извади три пачки с банкноти, или общо шест хиляди долара. След това затворил и заключил чекмеджето. Пачките бутнал във вътрешните си джобове. Не се забелязвала почти никаква издуптина. Взел своята количка, минал през проверката на излизане от трезора и се върнал на работното си място.

Последва тишина. След това Уейнрайт каза:

– Значи докато провеждахме разпитите в сряда следобед, в които участваше и ти, и докато двамата разговаряхме по-късно същия ден – през цялото това време парите са били у тебе?

– Да – каза Майлс Истън. И като си спомни колко лесно се бе справил, лека усмивка озари лицето му.

Уейнрайт забеляза усмивката. Без да се колебае и като направи само едно-единствено движение напред, той се наведе и удари силно Истън по двете страни на лицето. При първия удар използва разтворената си длан, а при втория – опакото на дланта. Ударите бяха толкова силни, че го заболя ръката. На лицето на Майлс Истън се появиха две червени петна. Той залитна към канапето и от очите му потекоха сълзи.

– Това ти е, за да разбереш, че не виждам нищо смешно в постъпката ти спрямо банката и спрямо госпожа Нунес! Абсолютно нищо смешно! – заяви гневно Уейнрайт.

Той току-що бе научил още нещо: Майлс Истън се страхуваше от физическо насилие. Забеляза, че е вече един часът и каза:

– Следващото нещо, което трябва да направим, са писмените показания. С твоя собствен почерк ще напишеш всичко, което ми разказа.

– Не, няма да го направя! – вяло рече Истън.

– При това положение няма никакъв смисъл да оставам повече тук – сви рамене Уейнрайт. Той посегна към шестте хиляди долара и започна да ги прибира в джобовете си.

– Вие не можете да направите това!

– Така ли? Опитай се да ме спреш. Ще ги върна обратно в банката – в нощния депозитор.

– Но вие не можете да докажете... – Младият мъж замълча, защото се сети – твърде късно – че серийните номера на банкнотите не бяха записани.

– Може би ще успее да докажа, че това са същите пари, които изчезнаха в сряда, а може и да не успее. Във втория случай винаги би могъл да дадеш под съд банката и да си ги вземеш обратно.

– Но те ми трябват днес – замоли се Истън.

– О, разбира се, за да дадеш част от тях на букмейкъра и част на лихваря. Или на момчетата с яки мускули, които ще изпратят. Е, ти би могъл да им разкажеш кой е взел парите, но се съмнявам, че ще те изслушат.

За първи път шефът по сигурността изгледа Истън с язвителна усмивка.

– Ти *наистина* си в беда – продължи той. – Може би „приятелите“ ти ще дойдат заедно и всеки ще ти ступи по една ръка и един крак. Те са известни с подобни постъпки. Или може би не го знаеш, а?

Панически страх изпълни очите на Истън.

– Знам го. Вие трябва да ми помогнете. Моля ви!

Уейнрайт му отвърна с равен тон:

– Ще си помисля. След като напишеш показанията.

Шефът по сигурността диктуваше, а Истън записваше дума по дума.

Аз, Майлс Бродърик Истън, правя това признание доброволно. Върху мен не е упражняван никакъв натиск. Не е използвано никакво насилие или заплаха с насилие.

Признавам, че откраднах от Първа търговска американска банка сумата от шест хиляди долара в банкноти. Това стана приблизително към 1,30 следобед в сряда.

Взех и скрих парите по следния начин...

Преди около четвърт час, след като Уейнрайт заплаши, че ще си тръгне, Майлс Истън бе напълно сразен и се съгласи да направи писмени признания.

Докато Истън продължаваше да пише самопризнанията си, Уейнрайт се обади на Инес.

15

През първата седмица на ноември състоянието на Бен Розели се влоши. От деня, в който президентът на банката съобщи за своята неизлечима болест, бяха изминали само четири седмици, но силите му бяха съвсем намалели, а тялото му се топеше, докато množащите се агресивни ракови клетки затягаха смъртоносната си хватка.

Тези, които посещаваша стария Бен въщи – Роскоу Хейуърд, Алекс Вандервурт, Едуина Д'Орси, Нолан Уейнрайт и някои от директорите на

банката – бяха потресени от бързината, с която се развиваше болестта. Беше ясно, че на Розели не му остава много живот.

В средата на ноември, когато градът бе връхлетян от силна буря с яростни ветрове, Бен Розели бе закаран с линейка в частното крило на болницата Маунт Адамс и това беше последното кратко пътуване в живота му. Оттогава беше почти непрекъснато под въздействието на силни болкоуспокояващи лекарства и от ден на ден миговете, в които беше в пълно съзнание, ставаха все по-кратки.

Розели вече не упражняваше контрол върху Първа търговска американска банка. Висшите директори в банката се събраха и решиха, че трябва да бъде свикан управителният съвет в пълния му състав, за да изберат нов президент.

За тази важна среща бе определен денят четвърти декември.

Директорите започнаха да пристигат малко преди десет сутринта. Те се поздравяваха сърдечно и от тях се излъчваше увереност и самочувствие – както беше редно за всеки преуспяващ бизнесмен в компанията на колеги.

Сърдечността им бе по-сдържана от обикновено – в знак на уважение към умиращия Бен Розели, който все още се крепеше, макар и на края на сетните си сили, на около миля оттук. Директорите, които пристигаха, бяха истински адмирал и фелдмаршали в търговията, както беше и самият Бен. Всички те знаеха, че каквото и да се случи, бизнесът, който гарантира развитието на цивилизацията, трябва да продължи. Настроението им подсказваше, че поводът, поради който са се събрали, е тъжен, но това не би ги спряло да изпълнят задълженията си. И така, те влизаха самоуверено в облицованата с орехово дърво заседателна зала, чиито стени бяха украсени с портрети и фотографии на изтъкнати предшественици, които бяха дали своя важен принос, но сега бе останал единствено споменът за тях.

Управителният съвет на всяка голяма американска корпорация прилича на изискан клуб. Освен трима-четирима висши ръководители, които са на щатна работа, в съвета влизат и двайсетина изтъкнати бизнесмени с различна сфера на дейност. Те често са президенти или членове и на други управителни съвети.

Външните директори се канят в състава на управителния съвет заради личните си постижения, заради престижа на институцията, която представляват, или заради стабилната си връзка – обикновено

финансова – с компанията.

Сред бизнесмените се смята за голяма чест да си директор на компания и колкото по-престижна е компанията, толкова по-голяма е славата. Намираха се и такива хора, които колекционираха директорски постове, както индианците някога са колекционирали скалпове. Към директорите се отнасят с уважение, а това повишава самочувствието им, пък и с щедрост – големите компании им плащат от хиляда до две хиляди долара за посетено заседание на управителния съвет, десетина пъти в годината.

Особено висок престиж има директорският пост в големите банки. За американския бизнесмен поканването му в управителния съвет на някоя от големите банки е почти равностойно на удостояването му с почетна титла от кралицата. И, естествено, е негова заветна мечта. Управителният съвет на Първа търговска американска банка, която беше сред двайсетте най-големи национални банки, бе наистина внушителен.

Или поне всички смятаха така.

Алекс Вандервурт наблюдаваше директорите, докато заемаха местата си около голямата елипсовидна маса, и си мислеше, че сред тях има много мъртви души. Съществуваха също така противоречиви интереси, защото някои от директорите, или по-точно техните компании, дължаха големи заеми на банката. Изберат ли го за президент, една от дългосрочните му задачи щеше да бъде да промени състава на управителния съвет, за да не прилича повече на приятен клуб.

Но дали ще стане президент? Или ще изберат Хейуърд?

Двамата кандидати щяха да изложат в кратко експозе своите възгледи. Джеръм Патертън, заместник-председателят на управителния съвет, бе разговарял с Алекс преди два дни.

– Ти знаеш, както и всички останали, че нашето решение ще бъде между теб и Роскоу. И двамата сте подходящи, затова е трудно да се направи избор. Така че, ще трябва да ни помогнете. Разкажете ни как виждате бъдещето на банката. Сами решете какво ще съдържат експозетата ви.

Алекс знаеше, че същият разговор с бил проведен и с Роскоу Хейуърд.

Хейуърд, верен на себе си, се бе въоръжил с предварително подготвен текст. Седнал точно срещу Алекс, той преглеждаше написаното, орловото му лице беше сериозно, а сивите очи зад очилата без рамки неотклонно следяха напечатаните думи. Сред положителните качества на Хейуърд много важна бе способността му да се съсредоточава, особено

върху цифри. Един от колегите им бе казал за него: „Роскоу може да прочете доклада за печалбите и загубите така, както диригентът на симфоничен оркестър чете партитурите – той усеща нюансите, силните ноти, незавършените пасажки, кресчендата и скритите възможности, които другите пропускат да забележат“. Без съмнение, цифрите щяха да бъдат в основата на експозето на Хейуърд.

Алекс се двоумеше дали да използва цифри в изказването си. Ако го стори, трябваше да се довери на паметта си, защото не се бе подготвял предварително. Алекс размишлява до късно през нощта и реши, че ще е най-добре да говори импулсивно, като даде възможност на мислите и думите сами да дойдат на мястото си.

Той си припомни, че неотдавна в същата тази зала Бен бе съобщил: „Аз умирам. Докторите ми казаха, че не ми остава много.“ Думите му бяха потвърждение на това, че в живота всичко има своя край. Те бяха един вид присмех към собствените му амбиции, към амбициите на Роскоу Хейуърд, към амбициите въобще.

Независимо дали амбициите се оказваха безсмислени или не, Алекс държеше да стане президент на банката. Мечтаеше да има възможността на Бен да определя посоките, да решава тактиката и да утвърждава приоритетите, така че приносят му да бъде наистина значим. И независимо дали след време щяха да го оценят, той вярваше в смисъла на вложените усилия – да имаш възможността да работиш, да ръководиш, да се бориш и да се състезаваш.

Достопочтеният Харолд Остин зае традиционното си място в десния ъгъл на масата. Той беше облечен в светъл кариран костюм, с елегантна риза и пепитена връзка – приличайте на манекен от страниците на „Плейбой“. В устата му имаше дебела пура, която се готвеше да запали. Алекс му кимна. Остин отвърна на кимването му, но с подчертана сдържаност.

Преди седмица достопочтеният Харолд се беше отбил, за да протестира срещу ветото, което Алекс наложи на подготвените от агенцията на Остин реклами за кредитните карти Кийчардж.

– На свое заседание управителният съвет одобри разширяването на търговията с кредитни карти – заяви достопочтеният Харолд. – Освен това, ръководителите на отдела за кредитни карти поддържат провеждането на такава рекламна кампания. И след всичко това – твоята намеса. Питам се дали да не поставя въпроса за своеволното ти вето на вниманието на управителния съвет.

Алекс беше безкомпромисен:

– Знам много добре за решението на управителния съвет, защото и аз участвах в него. Изобщо не сме решавали да разширяваме търговията с помощта на материали, които са евтини, подвеждащи, та дори лъжливи и компрометиращи банката. Твоите рекламни агенти биха могли да измислят нещо по-добро, Харолд. Всъщност вече са го направили – видях и одобрих новите вариант. Що се отнася до своеволието ми, мисля, че съм взел решение, което е напълно в моите компетенции, и ако се наложи, отново ще направя същото. Така че, ако решиш да поставиш въпроса пред управителния съвет, аз не възразявам. Но ако те интересува моето мнение, те няма да ти благодарят за това – по-вероятно е да изкажат благодарност на мен.

Харолд Остин се намръщи, но очевидно прецени, че ще е по-добре да си замълчи. Постъпи разумно, тъй като рекламната му агенция спечели доста от кампанията с новите реклами за кредитни карти Кийчардж. Но Алекс разбра, че си е създал един враг. Това надали имаше някакво значение за днешния избор, тъй като достопочтеният Харолд предпочиташе Роскоу Хейуърд и при всички случаи щеше да гласува за него.

Алекс знаеше, че един от силните му привърженици е Ленард Л. Кингзуд – уважаваният, енергичен ръководител на Нортам Стийл. Кингзуд седеше близо до председателското място и разговаряше оживено със съседа си. Лен Кингзуд бе телефонира на Алекс преди няколко седмици, за да го предупреди, че Роскоу Хейуърд активно агитира директорите да подкрепят кандидатурата му за президент.

– Не казвам, че трябва да направиш същото, Алекс, ти сам ще си решиш. Но те предупреждавам, че действията на Роскоу могат да донесат известен ефект. Не и върху мен, разбира се. За мен гой не е лидер и аз му го казах. Но Роскоу действа по един доста убедителен начин, пуска въдици навсякъде и някои могат да се хванат.

Алекс благодари на Лен Кингзуд за информацията, но не направи опит да последва тактиката на Хейуърд. Агитацията би могла да помогне в някои случаи, но често имаше обратен ефект – не всички обичаха да им се оказва натиск. Освен това на Алекс му беше неудобно да води активна кампания за поста на Бен – та старецът беше все още жив.

Въпреки всичко, Алекс смяташе, че днешното заседание и решението му са наистина наложителни.

Шумът от разговорите стихна. Последните двама закъснели се насатняваха на местата. Джеръм Патергън, седнал начело на масата, почука с малкото чукче и обяви:

– Господа, заседанието на управителния съвет започва.

Патертън, който днес изпълняваше толкова значителна роля, беше доста незабележителен служител и в ръководния ешелон на банката го смятаха за приспособленец. Той беше прехвърлил шейсетте и скоро щеше да се пенсионира. В банката дойде преди години след сливане с друга, по-малка банка. Оттогава задълженията му намаляваха постепенно, и то по взаимно съгласие. Напоследък разпределяше времето си между проблемите на кредитния отдел и играта на голф с клиенти. Голфът дори вземаше връх и Джеръм Патертън рядко биваше в кабинета си след два и половина следобед. Постът му като заместник-председател на управителния съвет бе по-скоро почетен.

Патертън приличаше на застаряващ фермер. Беше почти плешив, ивица побеляла коса опасваше заострената му като яйце розова глава. Веждите му, обаче, бяха много гъсти и стърчаха напред, а изпъкналите му сиви очи леко сълзяха. В тон с фермерския си вид, той обикновено се обличаше в костюм от туид. Алекс Вандервурт смяташе, че Патертън притежава остър, но напоследък позанемарен ум.

Джеръм Патертън започна с кратко слово за Бен Розели, след това прочете преценката на лекарите за здравословното му състояние, в която се споменаваше за „отпадналост и губене на съзнание“. Някои от директорите свиха устни, други поклатиха глави.

– Но животът на нашата общност продължава – каза Патертън и изброи причините за свикването на заседание, и по-специално необходимостта от избор на нов президент на Първа търговска американска банка. – Господа, повечето от вас са запознати с утвърдените в управителния съвет процедури – продължи той и съобщи, че предстоят очакваните от всички изказвания на Роскоу Хейуърд и Алекс Вандервурт. След това двамата щяха да напуснат заседанието и да изчакат, докато се обсъждат кандидатурите им.

– Що се отнася до реда, по който ще говорят, ще използваме древния, независещ от пристрастия метод на азбучната последователност. – Джеръм Патертън погледна Алекс. – Понякога съм страдал затова, че презимето ми започва с „П“. Надявам се, че твоето „В“ не ти е създавало прекалено много проблеми.³

– Прав сте, господин председател – каза Алекс. – Дори понякога ми предоставя правото на последна дума.

Около масата се чу смях, за първи път през днешния ден. Роскоу Хейуърд също се усмихна, макар усмивката му да изглеждаше

3. В английската азбука „V“ е една от последните букви. – Б.пр.

неискрена.

– Роскоу – подкани го Джеръм Патергън, – ако си готов, можеш да започваш.

– Благодаря, господин председател.

Хейуърд стана, отдръпна стола си назад и спокойно огледа деветнайсетте мъже около масата. Отпи глътка вода, покашля се и заговори с ясен, равен глас.

– Уважаеми колеги, тъй като това е закрито заседание, за което няма да се дава информация в пресата и на другите акционери, аз смятам, че трябва да се спра на основната цел на нашата банка, която определя както моите задължения, така и задълженията на управителния съвет. А това е печалбата на Първа търговска американска банка. – Той повтори, като специално наблягаше на думите: – Печалбата, господа, е нашият приоритет номер едно.

Хейуърд погледна листа с бележките и продължи:

– Позволете ми да се спра малко по-подробно на този въпрос. Според мен, твърде много решения в областта на банковото дело, а и в бизнеса въобще, се взимат под силното влияние на различни социални мотиви или на други проблеми на нашето време. Като banker аз смятам това за погрешно. Позволете ми да подчертая, че съвсем не подценявам значимостта на социалното съзнание на индивида – моето собствено, надявам се, е добре развито. Приемам също така, че от време на време всеки от нас трябва да подлага на проверка своите собствени ценности, да ги съпоставя с новите идеи и да дава личния си принос в тяхното развитие. Но политиката на една корпорация е нещо друго. Тя не би трябвало да се подлага на влиянието на променящия се социален вятър, на разни прищявки и капризи. Допуснем ли подобен начин на мислене да ни ръководи, ние ще подложим на риск развитието на частната стопанска инициатива, а за банката това би било губително: нашата мощ ще отслабне, ще се забави прогресът, ще се ограничат печалбите. Накратко казано, и този път ние трябва да стоим встрани от обществено-политическата сцена. Тя би трябвало да е обект на нашето внимание само дотолкова, доколкото оказва влияние върху финансовото състояние на клиентите ни.

Ораторът наруши сериозността си с лека усмивка.

– Разбирам, че ако тези думи бяха изречени на публично място, те биха звучали някак недипломатично. Истината е, че аз никога не бих ги казал на публично място. Но тук между нас се вземат големите, истинските решения, определя се и политиката на действие и такава

откровение е съвсем допустимо.

Няколко от директорите кимнаха с глави. Един дори потропа одобрително с юмрук по масата. Други – стоманопроизводителят Ленард Кингзуд бе сред тях – останаха безмълвни.

Алекс Вандервурт размисляше върху речта. Роскоу Хейуърд явно се стремеше към директна конфронтация, към пълен сблъсък на възгледите. Хейуърд добре разбираше, че всичко, казано досега, бе в пълно противоречие с разбиранията на Алекс, а и със схващанията на Бен Розели, демонстрирани чрез нарастващото либерализиране на банката през последните години. Бен беше този, който ангажира Първа търговска американска банка в граждански проекти, свързани както с града, така и с щата – такъв проект например бе Форум Ист. Алекс не хранеше никакви илюзии. Значителна част от управителния съвет не подкрепяше, а често беше и против политиката на Бен. Тази част щеше да приветства твърдата и изгодна за бизнеса линия на Хейуърд. Въпросът беше – колко силни бяха привържениците на твърдата линия.

Алекс беше напълно съгласен с изявлението на Роскоу Хейуърд, че... „това е закрито заседание, където се вземат големи, истински решения и се чертае политиката на действие“.

Възловата дума беше „истински“.

На акционерите и на обществеността би могло да се представи една захаросана, приспиваща бдителността версия за политиката на банката чрез старателно напечатани годишни доклади и сведения. Но истинските, безкомпромисни решения се взимаха единствено зад затворените врати на заседателната зала. Затова сред задължителните изисквания към всеки директор бе дискретността по отношение на решенията, вземани на тези заседания.

– Може да се направи паралел – говореше Хейуърд, – между това, за което говорих току-що, и това, което се случи с църквата, която посещавам и чрез която осъществявам социалната си благотворителност. През шейсетте години нашата църква отделяше много пари, време и усилия за социалните цели, по-специално за подпомагане на цветнокожите. Това се дължеше на някои външни фактори, но и на някои членове на нашата общност, които смятаха, че сме длъжни да го сторим. Църквата ни едва ли не заприлича на социална агенция. Напоследък, обаче, някои от нас взеха нещата в свои ръце. Решихме, че е неправилно да се развива толкова активна социална дейност и че трябва да се върнем към същността на религиозното преклонение. Увеличихме броя на религиозните церемонии – та това е основната функция на нашата църква – и

оставихме социалната дейност на правителството и на някои други институции, създадени за това.

Алекс се питаше дали и другите директори не се чудят като него, какво толкова „неправилно“ има в социалната активност на църквата...

– Аз споменах, че печалбата е наша главна цел – продължи Роскоу Хейуърд. – Тук има хора, които се противопоставят на тази идея. Те се опитват да докажат, че самоцелното преследване на печалбата е както грозно, така и глупаво, че е проява на егоизъм и недалновидност и че ни лишава от значителни социални придобивки. – Ораторът се усмихна пренебрежително и добави: – Вие, господа, знаете аргументите им. Като banker аз категорично не съм съгласен с тях. Преследването на печалба не означава липса на далновидност. И независимо дали става дума за тази или за друга банка, наличието или липсата на печалба също е с висока социална значимост. Бих искал да доизясня мисълта си. Всички банки измерват своите печалби според приходите, които носи всяка една акция. Увеличението на тези приходи – с което обществеността е запознатата – се следи от акционери, вложители, инвеститори и от деловите среди в национален и международен мащаб. Покачването или падането на приходите от акциите се възприема като знак за стабилност или нестабилност.

Когато приходите от акциите са високи и доверието към банката е високо. Но ако в няколко големи банки те започнат да падат, какво ще се случи тогава? Настава паническо, всеобщо безпокойство. Вложителите теглят парите си, акционерите – дяловете си, паричният фонд на банката рязко спада и съществуването ѝ е застрашено. С една дума – стига се до дълбока обществена криза.

Роскоу Хейуърд свали очилата си и ги избърса с бяла ленена кърпа.

– Не казвайте, че това не може да се случи. Случвало се е по време на депресията през 1929 година, а днес, когато банките са значително по-големи, ефектът би бил наистина катастрофален. Ето защо банка като нашата трябва преди всичко да се стреми да прави пари както за себе си, така и за своите акционери.

Около масата отново се разнесе шепот на одобрение. Хейуърд мина на нова страница.

– Въпросът е как бихме могли да получим максимална печалба. Ще ви кажа най-напред как не бихме могли да я получим. Няма да я получим, ако се оставим да бъдем въввлечени в проекти, които, макар и благородни по своя замисъл, са или финансово нестабилни, или замразяват с години банкови капитали при ниска печалба. Досещате се, че имам

предвид финансирането на неефективно жилищно строителство. В никакъв случай не бива да влагаме значителни средства в строителството на такива жилища – то е известно с това, че носи твърде ниски печалби. Друг начин да не постигнем добри печалби ни осигурява предоставянето на заеми при по-ниски лихви от установените стандарти. Като например – така наречените бизнес заеми за представители на малцинствата. Що се отнася до тези заеми, напоследък банките са подложени на огромен натиск. Ние трябва да му се противопоставим, но не с расистки мотиви, а с делова упоритост: ще предоставяме на представителите на малцинствата заеми винаги, когато е възможно, ала условията на тези заеми трябва да бъдат същите като условията на останалите заемопросители.

Не бива да потъваме и в неясните проблеми, свързани с опазването на околната среда. Не е наша работа да съдим как клиентите ни въртят бизнеса си и какво отношение има той към екологията. Нас ни интересува единствено тяхното добро финансово състояние.

Накратко, ние няма да получим добри печалби, ако се превърнем в пазители на ближния си, нито пък в негови съдници и обвинители. Понякога бихме могли да изразим подкрепата си към евтиното жилищно строителство, градските реконструкции, опазването на околната среда и другите обществени проблеми. Все пак нашата банка има влияние и престиж – защо да не го използваме, след като това не ни носи финансови загуби. Бихме могли да отпуснем и символични суми, специалният ни отдел за връзки с обществеността ще даде гласност на тези благородни прояви. А понякога може и да ги попреувеличи – усмихна се Хейуърд. – Но главните ни усилия трябва да са насочени другаде.

Алекс Вандервурт си мислеше: за каквото и да критикуват Хейуърд, никой не би могъл да го обвини в неяснота на позициите. В речта му всичко бе декларирано съвсем открито. Това не бе случайно. То бе част от хитрите му, дори цинични сметки.

Много от лидерите в областта на бизнеса и финансите – включително и значителна част от директорите в залата – бяха недоволни от ограниченията върху свободата им да правят пари. Те ненавиждаха и необходимостта да проявяват предпазливост при публичните си изявления – в противен случай ставаха обект на яростни атаки от страна на консуматорските кръгове и разни други критици. За тях бе голямо облекчение да чуят собствените си убеждения, изречени недвусмислено и на висок глас.

Ето защо Роскоу Хейуърд бе повдигнал този въпрос. Алекс беше сигурен, че преди да каже всичко това, Хейуърд бе преброил главите

около масата в заседателната зала, преценявайки кой как ще гласува.

Алекс също беше направил своята преценка. Той вярваше, че голяма част от директорите са по-толерантно настроени и ще обърнат съветите на Хейуърд срещу него самия. Само че се нуждаеха от насърчение.

– Тази банка би трябвало да разчита на традиционните си връзки с американската индустрия – говореше Хейуърд. – И по-специално с онези клонове на индустрията, които са доказали своята висока рентабилност – само така бихме увеличили и своята печалба. С други думи, аз съм убеден, че Първа търговска американска банка не отделя достатъчно от свободните си фондове за предоставяне на големи заеми на индустрията. Смятам, че би трябвало веднага да заложим на програма за увеличаване на тези заеми...

Това бе една стара идея, по която Роскоу Хейуърд, Алекс Вандервурт и Бен Розели бяха спорили в миналото. Аргументите на Хейуърд не бяха нови, макар че той ги представи убедително, като използва цифри и графики. Алекс забеляза, че директорите го слушаха заинтересовано.

Хейуърд посвети още трийсетина минути на предимствата от предоставянето на заеми на индустрията пред вложенията в разни обществени проекти. Той завърши с „апел към разума“:

– Това, от което банковото дело се нуждае най-много в момента, е прагматично ръководство. Ръководство, което няма да се поддаде на емоции, нито пък ще отстъпи пред обществения натиск, като вложи неефективно парите си. Ние сме банкери и трябва настойчиво да казваме „не“ на всяка идея, която противоречи на финансовата ни политика. Прогнозираме ли печалба, отговорът ни винаги трябва да бъде „да“. Не трябва да си купуваме евтина популярност за сметка на акционерите ни, а да предоставяме в заем нашите пари и парите на нашите вложители единствено тогава, когато ще получим добра печалба. Може да ни нарекат „твърдолинейни банкери“, но нека бъде така. Аз лично бих се радвал да бъда такъв.

Хейуърд седна сред аплодисменти.

– Господин председател – стоманопроизводителят Ленард Кингзуд се наведе напред и вдигна ръка, – имам няколко въпроса и искам да изразя известни несъгласия.

От другия ъгъл на масата се обади достопочтеният Харолд Остин:

– А аз, господин председател, нямам *никакви въпроси* по изказването и съм *напълно* съгласен с всичко.

Избухна смях, сред който се открои един нов глас – този на Филип

Йохансън, президента на Мидконтинънт Ръбър.

– Аз съм с теб, Харолд – обади се Йохансън. – Съгласен съм, че е време да възприемем една по-твърда линия.

– Аз също – дочу се и друг глас.

– Господа, моля ви – Джеръм Патертън потропа с чукчето си. – Още не сме свършили. Ще имате време и за въпроси, и за възражения. Предлагам да ги оставим за нашата дискусия, след като Роскоу и Алекс се оттеглят. Нека преди това чуем и Алекс.

– Повечето от вас добре ме познават и като човек, и като banker – започна Алекс. Той стоеше непринудено до масата в обичайната си поприведена поза и само от време на време се облягаше напред, за да види по-добре директорите, които седяха от двете му страни и срещу него. Тонът му беше равен и спокоен.

– Вие знаете, или би трябвало да знаете, че аз съвсем не съм от отстъпчивите банкери – дори смятам, че съм непреклонен. Доказателство за това, са финансовите ми дела в банката, всички те са печеливши и нито едно не е донесло загуба. Очевидно и в bankerството, както и във всеки друг бизнес, трябва да се проявява твърдост, за да се постигнат добри печалби. Същото се отнася и за хората, които се занимават с bankerство. Доволен съм, че Роскоу повдигна този въпрос, защото това ми дава възможност да изразя собственото си разбиране за печалбата. А също и за свободата, демокрацията, любовта и майчинството.

Някой се изхили. В отговор Алекс се усмихна. Той избута стола си назад, за да си освободи пространство за движение.

– Що се отнася до печалбите в Първа търговска американска банка, аз определено смятам, че те би трябвало значително да нараснат. Но за това ще говоря по-късно. Първо ще се спра на някои основни възгледи. Мое лично мнение е, че през последното десетилетие цивилизацията търпи много по-бързи и значими промени в сравнение с който и да е друг период след индустриалната революция. Това, което става около нас и в което участваме, е социална революция на съзнанието и поведението.

Някои не харесват тази революция. Лично аз я харесвам. Но независимо дали я харесваме или не, тя е тук, тя съществува, няма да се види-измени или да изчезне. Защото движещата сила на това, което става, е решимостта на мнозинството от хората да подобрят качеството на живота, да спрат замърсяването на околната среда, да запазят поне това, което е останало от природните ресурси. Пред индустрията и бизнеса се поставят изисквания за нови стандарти и името на играта днес е

„всеобща социална отговорност“. Твърде съществено е, че тези по-високи стандарти на отговорност бяха постигнат без значителни загуби на печалби.

Алекс направи няколко крачки в ограниченото пространство зад масата. Преодоля колебанието си дали да отговори и на останалите предизвикателства на Хейуърд и отново заговори:

– Във връзка с отговорността и съпричастността, Роскоу използва примера с неговата църква. Той каза, че са „взели нещата в свои ръце“ и следват политиката на ненамеса. По мое мнение Роскоу и хората от неговата църковна общност се мъчат да върнат нещата назад. Подобно отношение не е полезно нито за християнството, нито за bankerството.

Хейуърд скочи на крака, протестирайки:

– Това е недопустима лична нападка, а и погрешна интерпретация.

– Не смятам, че е така – отвърна спокойно Алекс.

Харолд Остин почука с кокалчетата на свитата си в юмрук ръка.

– Господин председател, възразявам, Алекс си служи с лични обиди.

– Роскоу намеси своята църква, а аз само коментирам – защити се Алекс.

– По-добре да не беше го правил. – Гласът на Филип Йохансън прозвуча остро и грубо. – Защото има какво да кажем и за компанията, в която се движиш. Роскоу с неговата църква е нищо в сравнение с...

Алекс пламна, но попита:

– Мога ли да знам какво искаш да кажеш?

– Доколкото ми е известно, твоята най-близка приятелка, в отсъствието на съпругата ти, е левичарски активист. Може би затова подкрепяш съпричастността...

Този път Джеръм Патертън удари силно с чукчето.

– Достатъчно, господа. Забранявам да се правят подмятания от този род.

Йохансън се усмихна. Въпреки правилата, той все пак бе успял да каже това, което искаше.

Алекс Вандервурт се вбеси и замалко да заяви, че личният му живот си е негова работа, но после се отказа. Може би щеше да му се наложи някой друг път. Не и сега. Той разбра, че е направил голяма грешка с коментара за църквата и смени темата:

– Бих искал да се върна към въпроса дали ние, bankerите, можем да си позволим да пренебрегваме промените в света? Ако се опитваме да го правим, ще заприличаме на шраусите, които крият главите си в

пясъка.

Ние не можем да се опираме единствено на прагматичните финансови основи. Всички вие добре знаете, че бизнес не се прави, като се пренебрегват промените, а като се действа гъвкаво и в тон с тях. Ние сме един вид опекуни на парите и всеки ще спечели, ако следим посоките на вятъра в областта на инвестирането, ако внимаваме, ако се ослушваме и адаптираме към новата обстановка.

Той усещаше, че с изключение на грешката, която допусна преди малко, практическата насоченост на неговия гамбит привлече вниманието на директорите. Почти всеки от външните директори в управителния съвет се бе сблъсквал със законодателството по въпросите на замърсяването на околната среда, защитата на потребителските интереси, шарлатанството в рекламата, наемането на работа на хората от малцинствата и равнопоставянето на жените. Понякога законите се приемаха въпреки яростната съпротива на компаниите, ръководени от тези банкови директори. Но след като законите се превърнеха в реалност, същите тези компании се научаваха да живеят според новите стандарти и с гордост изтъкваха приноса си за обществения напредък. Някои – Ленард Кингзуд например – смятаха, че общата отговорност се отразява добре на бизнеса и горещо я подкрепяха.

– В Съединените щати има четиринайсет хиляди банки-напомни Алекс. – Те разполагат с огромна финансова сила за предоставяне на заеми. Но когато тези заеми се дават на индустрията и бизнеса, това означава и отговорност от наша страна. Към критериите за предоставяне на заеми би трябвало да включим и някои утвърдени в обществото показатели, като отчитаме доколко заемопросителите отговарят на тях. Фабриката, която финансираме, ще замърсява ли въздуха? Безопасно ли е производството на финансираните от нас нови продукти? Не заблуждават ли рекламите на компанията, която ползва наш заем? И коя компания е по-толерантна към малцинствата, за да помогнем на нея.

Алекс се наведе и огледа директорите, като се опитваше да срещне погледите им.

– Вярно е, че тези въпроси не винаги се задават, че може би в момента те не са най-важните. Но големите банки се съобразяват с тези проблеми и когато става дума за стабилен бизнес, би било разумно Първа търговска американска банка да последва примера им. Водещата роля в индустрията носи стабилни дивиденди, но и водещата роля в банковото дело не бива да се подценява.

Да не забравяме, че ще бъде по-добре да променим доброволно

политиката си. Инак след време ще бъдем принудени да го сторим от съответните разпоредби.

Алекс направи кратка пауза, пристъпи встрани от масата, после се върна на мястото си и попита.

– В кои други области нашата банка би трябвало да поеме обща отговорност? Аз поддържам становището на Бен Розели, че ние би трябвало да имаме свой дял в подобряването на живота в този град и в този щат. Това би могло да се постигне чрез финансиране на нискорентабилното жилищно строителство. Управителният съвет вече го прие чрез проекта за Форум Ист. Надявам се, че с течение на времето нашият принос ще става все по-голям.

Той погледна към Роскоу Хейуърд.

– Естествено, аз разбирам, че тези вложения няма да ни донесат висока печалба. Но бихме могли да компенсираме с други, по-доходоносни операции.

Алекс обясни, че значителни печалби могат да постъпят от решителното и мащабно разширяване на сектора по спестяванията.

– Сумите от вноските по погасяване на жилищни заеми следва да се насочат към спестовните влогове, те също са дългосрочни вложения. По такъв начин нашите печалби ще дойдат от обема – защото, заедно със заемните вноски, спестовните вложения ще придобият значителен обем в сравнение с това, което имаме в момента. Така постигаме и печалба, и финансова стабилност, и значителен социален принос.

Само преди няколко години големите търговски банки като нашата отблъснаха клиентите с неголеми спестявания и бизнес, защото ги смятаха за маловажни И тогава, докато ние дремехме, спестовни и заемни асоциации се възползваха от тази пропусната възможност и развиха такава дейност, че сега са главният ни конкурент. Ала все още съществуват огромни възможности, особено в сферата на личните спестявания. Твърде възможно е след десетина години дребният бизнес да изпревари търговските депозити и по този начин да се превърне в най-важната съществуваща парична сила.

Спестяванията, продължи Алекс, са само една от няколкото сфери, в които Първа търговска американска банка може да развие ефективна дейност.

Като продължаваше да се движи и да говори, той се спря на всеки отдел и предложи някои промени. Всичко това бе подробно изложено в един доклад, който Алекс Вандервурт беше подготвил по молба на Бен Розели, няколко седмици преди съобщението за приближаващата му

смърт. В резултат на последвалите неочаквани събития, този доклад бе останал непрочетен – поне такава бе информацията на Алекс.

Една от препоръките му беше да се открият още девет нови клона в по-отдалечените райони на щата. Другата засягаше някои съществени промени в организацията на банката. Алекс предлагаше да се обърнат към услугите на специализираните консултантски фирми, които биха им помогнали в реструктурирането. По този повод Алекс се обърна към управителния съвет с думите:

– Нашата ефективност е по-ниска, отколкото би трябвало да бъде. Машината буксува.

Накрая той се върна към своята основна тема.

– Нашите връзки с индустрията, разбира се, ще продължат. Заемите за индустрията и търговския бизнес ще останат в основата на нашата дейност. Но не и само те. Тези заеми не би трябвало да представляват преобладаващата част от нашата дейност. Не бива да пренебрегваме и малките сметки, включително и личните. Основателят на банката посвети усилията си да служи на хората със скромни доходи, на които достъпът до други банки бе отказан. За изминалото столетие и целта, и сферите на дейност придобиха по-голяма широта. Но и синът на основателя, и внукът му никога не забравиха за неговата главна цел, никога не пренебрегнаха правилото, че малкото, умножено много пъти, би могло да се превърне в голяма сила.

Бързото и многократно увеличаване на малките спестявания, което управителният съвет трябва да утвърди като своя цел, ще бъде достойно продължение на идеите на основателя на банката, ще увеличи нашата финансова сила и – в съответствие с изискванията на времето – ще спомогне за общото добро – то е и наше, собствено добро.

Членовете на управителния съвет ръкопляскаха и на Алекс. Той знаеше, че някои от ръкоплясканията са просто от учтивост. Но около половината от директорите изглеждаха наистина въодушевени. Шансовете им с Хейуърд бяха като че ли еднакви.

– Благодаря ти, Алекс. – Джеръм Патертън се огледа и попита: – Имате ли въпроси, господа?

Въпросите отнеха още около половин час, след което Роскоу Хейуърд и Алекс Вандервурт напуснаха заседателната зала. Всеки се върна в кабинета си, за да изчака решението на управителния съвет.

Директорите дискутираха до обяд, но не успяха да стигнат до никакво решение. Споровете продължиха и по време на обяда в директорската трапезария. Изходът от заседанието все още не можеше да се

предвиди.

Сервитьорът тихо се приближи до Джеръм Патертън с малък сребърен поднос в ръка. Върху него имаше сгънат лист хартия. Заместник-председателят взе листа, разгъна го и го прочете. След кратка пауза той се изправи на крака и изчака, докато разговорите около масата утихнаха.

– Господа – гласът на Патертън леко потрепери, – с болка трябва да ви съобщя, че нашият уважаван президент, Бен Розели, е починал преди няколко минути.

Скоро след това, по взаимно съгласие и без дискусии, заседанието на управителния съвет бе закрито.

16

Смъртта на Бен Розели бе отбелязана и в чуждестранния печат, а някои репортери, търсейки най-подходящото клише, я нарекоха „краят на една ера“.

Независимо дали беше така или не, с неговата смърт изчезна последната американска банка с еднолично ръководство, предавано по наследство. Банката се приобщаваше към типичната за средата на двайсети век схема на ръководство – съвет от наети специалисти, които осъществяваха управленчески контрол. След погребението на Розели управителният съвет щеше да се събере отново, за да реши кой да оглави ръководството.

Погребението се състоя в сряда, през втората седмица на декември. И то, и тържественото поклонение, което го предшестваше, бяха наситени с всички ритуали на католическата църква, достойни за папски рицар и благодетел, какъвто Бен Розели в действителност беше.

Двудневното поклонение беше в катедралата Свети Матей, съвсем подходящо място, тъй като Матей, бирникът, се смяташе за патрон и светия на банкерите. Около две хиляди души, включително личен пратеник на президента, губернаторът на щата, посланици, ръководители на обществени организации, банкови служители и обикновени граждани минаха покрай саркофага с тялото.

Както се полагаше, на сутринта в деня на погребението архиепископът, епископът и монсиньорът отслужиха литургия за възкресение. В нея участва и целият хор, който внушително пригласяше на молитвите. В претъпканата катедрала мястото до олтара беше запазено за

роднините и приятелите на Розели. До тях седяха директорите и висшите служители на Първа търговска американска банка.

Роскоу Хейуърд, облечен в черно, беше в първата редица на опечалените. До него беше съпругата му Беатрис, внушителна, едра жена, и синът им Елмър. Хейуърд, който принадлежеше към епископалната църква, бе изучил предварително всички католически ритуали, и коленичи елегантно, както преди да седне, така и по-късно, преди да си тръгне – колениченето беше по-скоро въпрос на етикеция и много католици го пренебрегваха. Цялото семейство бе научило припевите на литургията и гласовете им ясно се открояваха.

Алекс Вандервурт беше облечен в тъмносиво, седеше два реда по-назад от семейство Хейуърд и беше от тези, които не припяваха. Агностицизмът на Алекс го караше да се чувства не на място в тази компания. Той се чудеше как ли Бен, който беше толкова непретенциозен човек, би се отнесъл към такава пищна церемония.

До Алекс седеше Марго Бракън и разглеждаше с любопитство всичко наоколо. Марго смяташе да посети погребението заедно с представители на Форум Ист, но снощи остана у Алекс и той я убеди да го придружи. Делегацията от Форум Ист, която беше доста голяма, седеше по-назад в катедралата.

На местата до Марго бяха Едуина и Луис Д'Орси – както винаги, той изглеждаше някак изтощен и явно отегчен. Според Алекс Луис вероятно обмисляше облика на новия брой на списанието си. Д'Орси пристигнаха в една кола с Марго и Алекс. Четиримата често бяха заедно, не само защото Едуина и Марго бяха братовчедки, но и защото много добре се разбираха. След литургията за възкресение щяха да отидат заедно в ритуалната зала на гробището.

Пред Алекс седяха Джеръм Патертън, заместник-председателят, и съпругата му.

Литургията не го развълнува особено, но когато ковчегът мина покрай тях на излизане от катедралата, Алекс усети, че от очите му потичат сълзи. През последните няколко дни се беше убедил, че изпитва към Бен дълбока привързаност, близка до обичта. Старецът му беше като баща и смъртта му остави в живота на Алекс една празнота, която не би могла да се запълни с нищо.

Марго потърси ръката му и нежно я притисна.

Присъстващите на литургията започнаха да излизат и Алекс забеляза, че Роскоу и Беатрис Хейуърд гледат към тях. Алекс кимна, кимнаха му и те. Изразът на лицето на Хейуърд бе смекчен от всеобщата болка –

взаимната вражда, и двамата разбираха това, бе отстъпила пред тъгата от загубата на Бен.

Движението пред катедралата беше спряно. Ковчегът бе поставен в отрупаната с цветя катафалка. Роднините и висшите банкови служители се качваха в колите си – шофьорите ги докарваха една подир друга по знак, даван от полицаи. Боботещите включени мотори на полицейския ескорт вдигаха невъобразим шум.

Денят беше сив и студен, вятърът вдигаше прах от улицата и го носеше на вихрени облаци. Величествените кули на катедралата се рееха високо над потъмнялата от годините внушителна фасада. Според вечерните прогнози Се очакваше да завали сняг.

Алекс вдигна ръка, за да докарат колата му, а Луис Д'Орси, който наблюдаваше над очилата си телевизионните камери, снимащи участниците в литургията, каза:

– Смятам, че всичко това е доста потискащо. Но ми се струва, че утрешните репортажи във вестниците ще окажат още по-потискащо въздействие върху вложителите в Първа търговска американска банка.

Алекс промърмори нещо в знак на съгласие. Той естествено знаеше, че след съобщението за болестта на Бен курсът на акциите им на нийоркската борса бе спаднал с пет пункта и половина. Смъртта на последния Розели – име, което поколения наред бе синоним на банката, засилваше несигурността около линията на бъдещото управление и щеше да предизвика нов спад в курса на акциите. На пръв поглед нелогично, но широкото отразяване на погребението от средствата за масова информация щеше да засили този спад.

– Курсът на нашите акции ще се покачи отново – каза Алекс. – Печалбите са добри и всъщност нищо не се е променило.

– Да, знам – съгласи се Луис. – Утре следобед ще внесе корекции в ниските оценки, които бях дал по-рано.

– Ти си дал ниски оценки за Първа търговска американска банка? – Едуина изглеждаше шокирана.

– Да. Посъветвах някои клиенти да продадат акциите си. Но честно казано, виждам, че нещата се стабилизират.

– Двамата с теб добре знаем – запротестира Едуина, – че никога не споделям служебни тайни. Но другите не знаят. И след като аз работя в банката, ти би могъл да бъдеш обвинен в нечестно използване на секретна информация.

– Не и в този случай, Едуина – поклати глава Алекс. – Болестта на Бен не беше тайна за обществеността.

– Ако някога успеем да се справим с капиталистическата система – каза Марго, – разпродажбите на акции и въобще играта на борсата ще бъде едно от първите неща, които ще забраним.

– Защо? – учудено вдигна вежди Луис.

– Защото са порочни, затова. Разпродажбата на акции е безобразна спекулация, от която едната страна задължително губи. Отвратителна и безсмислена спекулация, която не създава нищо.

– Борсата дава възможност да се завъртят капиталите – усмихна се Луис. Той често спореше с Марго. – А това съвсем не е толкова лесно, особено с американските инвестиции.

– Все пак никак не ми харесва, че си давал съвети да се разпродават акциите на банката – заяви Едуина. – Това ни засяга.

Луис Д'Орси изгледа жена си.

– При това положение, скъпа, след като „поправя“ стореното, повече никога няма да се занимавам с Първа търговска американска банка.

Марго го погледна сърдито.

– Той не се шегува – каза Алекс.

Алекс понякога се чудеше на брака на Едуина. Двамата изглеждаха съвсем неподходящи един за друг – Едуина елегантна, привлекателна, със самочувствие, Луис мършав, с незабележителна външност, доста затворен, дори стеснителен, с изключение на случаите, когато ставаше дума за нещо, което познаваше добре. Сдържаността му, обаче, ни най-малко не се проявяваше в гневния стил на списанието. И все пак по всичко личеше, че бракът им е щастлив, двамата проявяваха уважение и привързаност един към друг. Според Алекс те не само потвърждаваха факта, че противоположностите се привличат, но и че се свързват в траен брак.

Служебният кадилак на Алекс спря на определеното място и четиримата се запътиха към него.

– Щеше да бъде много по-добре, ако Луис обещаеше никога повече да не се занимава с борсови спекулации – каза Марго.

– Алекс, как по дяволите се разбираш с тази твърдоглава социалистка?

– Отлично – отвърна Марго. – Доволен ли си?

– Дори ще ти призная, че в най-скоро време бих искал да се ожена за нея – добави Алекс.

– Наистина се радвам, Алекс – сърдечно каза Едуина.

Едуина и Марго бяха много близки от детинство, независимо от някои сблъсъци на темперамента и възгледите им. До голяма степен ги

свързваше това, че жените и в двата клона на фамилията бяха амбициозни, и по традиция се включваха активно в обществения живот.

Едуина тихо попита Алекс:

– Нещо ново за Силия?

Той поклати глава.

– Никаква промяна. Или ако има промяна, то не е към по-добро.

Алекс направи знак на шофьора да не слиза, отвори задната врата и се дръпна назад, за да влязат останалите. Накрая се качи и той. Стъклената преграда, която отделяше шофьора от пътниците, беше затворена. Те се настаниха, а кортежът се придвижи бавно напред.

Споменаването на Силия натъжи още повече Алекс. Той отново изпита чувство на вина и си каза, че тия дни пак трябва да я посети. След посещението си в Оздравителния център в началото на октомври, което му подейства толкова потискащо, той беше ходил при Силия още веднъж, но тя не излезе от унеса си и не даде дори най-малък знак, че го е познала, като през цялото време тихо ридаше. Тази среща го потисна много и той се страхуваше да отиде отново.

Мина му мисълта, че Бен Розели, там, отпред в ковчега, е много по-добре от Силия, защото си отиде от живота по достоен начин. *Ако можеше и Силия да умре...* Засрамен от себе си, Алекс тутакси прогони тази мисъл.

Марго продължаваше категорично да се противопоставя на развода, най-малкото поне дотогава, докато лекарите сметнат, че той няма да засегне Силия. Марго изглежда бе съгласна да продължат да живеят по начина, по който живееха сега. Но не и Алекс.

Луис се обърна към Едуина:

– Исках да те попитам, какво стана с онзи млад служител, когото пипнахте, че краде от банката? Как му беше името?

– Майлс Истън. Делото ще се гледа следващата седмица. И аз трябва да се явя като свидетел. Не го очаквам с нетърпение.

– Е, поне стигнахте до човека, който наистина е виновен – каза Алекс. Той беше прочел доклада на главния ревизор за фалшификациите и за кражбата на парите, а също и сведенията на Нолан Уейнрайт. – А какво стана с касиерката, която беше замесена – госпожа Нунес? Тя добре ли е?

– Да. Само дето й създадохме доста неприятности. И както се разбра, съвсем незаслужено.

Марго, която слушаше разсеяно, изведнъж заостри вниманието си към разговора.

– Аз познавам Хуанита Нунес много приятна млада жена, която живее във Форум Ист. Доколкото си спомням, съпругът ѝ я напусна. Има дете.

– Да, изглежда, че става дума за същата Нунес – каза Едуина. – Точно така, сега си спомням. Тя наистина живее във Форум Ист.

На Марго ѝ се искаше да разбере какво по-точно се е случило, но усети, че моментът не е подходящ за повече въпроси.

Настъпи тишина и Едуина се замисли. Двете последни събития – смъртта на Бен Розели и глупавият начин, по който Майлс Истън разруши живота си – бяха станали едва ли не едно подир друго. И двете бяха свързани с хора, които харесваше, затова и двете я бяха разстроили. Все пак, тя би трябвало да страда повече за Бен, дължеше му толкова много. Не че бързото издигане в банката не се дължеше на способностите ѝ. Но за разлика от мнозина ръководители Бен нито за миг не се беше поколебал да предостави на една жена равни възможности с мъжете. Едуина ненавиждаше твърде разпространените патетични крясъци за свободите на жените. Тя знаеше, че в бизнеса много често жените бяха предпочитани заради своя пол, а това им даваше известни предимства. Ала Едуина никога не се бе възползвала от това, че е жена. През всичките години, през които бе познавала Бен, неговото присъствие бе гаранция за равнопоставеност.

Както Алекс, така и Едуина бе развълнувана до сълзи, когато покрай нея премина тяло го на Бен, поело своя последен път.

Мислите ѝ се върнаха към Майлс. Той бе достатъчно млад, за да изгради наново живота си, но това нямаше да бъде лесно. Никоя банка не би го наела, не би могъл да получи и друга, изискваща добра репутация работа. Тя се надяваше, че няма да го изпратят в затвора, независимо от това, което беше направил.

– Винаги се чувствам неудобно, когато по време на погребение се водят обикновени, всекидневни разговори – каза Едуина.

– А не би трябвало – обади се Луис. – Е, на моето бих желал да се говори и за някои по-сериозни неща, не само на всекидневни теми.

– За да си абсолютно сигурен, че това ще стане – предложи Марго, – би могъл да подготвиш едно прощално издание на списанието. Тези, които носят ковчега, биха могли да раздават и екземпляри от него.

– Точно така ще направя – усмихна се Луис.

Кортежът започна да се придвижва по-бързо. Ескортът беше надул моторите като по сигнал. Следващите го автомобили увеличиха скоростта си. Катедралата Свети Матей остана в далечината.

Както беше предвидено в прогнозата, започна да вали сняг.

– Много ми харесва идеята на Марго – продължи Луис. – Броят ще се казва „Последно пътуване“. А на титула ще пише. „Погребете американския долар заедно с мен! Можете да го направите – той и без това е загинал, свършено е с него!“ В списанието ще настоявам да се създаде нова парична единица, която да замести долара и да се нарича „US Д'Орси“. Тя, естествено, ще се базира на златото. Всичко това ще стане реалност и останалата част от света ще последва нашия пример.

– В такъв случай – каза Марго, – ти ще се превърнеш в паметник на регреса и ще бъдеш изобразен с лице, обърнато назад. Защото с утвърждаването на стандартите на златото много по-малко хора, отколкото сега, ще притежават цялото богатство на света. А останалата част от човечеството ще трябва да живее в пълна бедност.

– Наистина отвратителна перспектива – Луис се намръщи. – Особено това с бедността. Но за създаването на стабилна парична система си заслужава да се плати дори такава висока цена.

– Защо?

– Защото когато паричните системи се разпадат, най-много страдат бедните. В момента става точно това.

Алекс, който седеше на допълнителната седалка отпред, се обърна, за да се включи в разговора.

– Луис, мъча се да бъда обективен и признавам, че понякога твоята тъга по доларите и паричната система има известно основание. Но не бих могъл да се присъединя към тоталния ти песимизъм. Вярвам, че стабилността на долара може да се възстанови. Не ми се струва особено вероятно паричната система изцяло да се разпадне.

– Да, защото не ти се иска да повярваш в това – заяви Луис. – Ти си banker Ако паричната система се разпадне, ти и твоята банка ще загинете. Единственото, което бихте могли да направите, е да продадете изгубилата вече своята стойност хартия за банкноти, та да направят от нея тапети или тоалетна хартия.

– Е, стига де! – възкликна Марго.

– Знаете, че нещата винаги стигат до тук, когато провокирате Луис – въздъхна Едуина. – По-добре да говорим за друго.

– Не, не – протестираше Луис. – Въпреки цялото ми уважение към теб, скъпа, искам да заявя, че аз говоря съвсем сериозно. И не се нуждая, нито пък искам да се отнасят към мен със специално внимание.

– А какво искаш? – попита Марго.

– Искам да бъде разбрана следната истина: Америка унищожи

своята собствена парична система, а и тази на света, и причината за това е в политиката, алчността и дълговете. Искам съвсем ясно да се разбере, че не само отделни личности и корпорации, а и цели нации могат да банкрутират. Съединените щати са близко до банкрута – и за това има несъмнени доказателства и в миналото, и в настоящето. Погледнете Ню Йорк. Това е един западащ, завладян от престъпност град, в който анархията дебне от всеки ъгъл. Това, което става в Ню Йорк, скоро ще сполети цялата нация. Кризите с паричните единици не са нещо ново – продължи Луис. – Нашият век е изпъстрен с подобни примери, и всички те сочат една единствена причина – правителството предизвиква тази смъртоносна болест, инфлацията, като печата огромно количество пари, които нямат златно покритие и не са защитени от други реални стойности. През последните петнайсет години в Съединените щати се прави точно това.

– Вярно е, че в обръщение има повече долари, отколкото би трябвало – призна Алекс. – Никой разумен човек не се съмнява в това.

– Но има и повече дългове, отколкото биха могли да се върнат – поклати глава Луис. – Дълговете нарастват като огромен сапунен мехур. Американските правителства са разпилявали безотговорно милиарди, след това са правили неразумни заеми, потъвали са в невъобразими дългове и са използвали печатните преси, за да създадат повече пари и инфлация. Хората следват този пример. – Луис кимна към катафалката отпред и продължи: – Ето банкери като Бен Розели извършиха най-прокълнатото си дело, като натрупаха огромни дългове. Ти правиш същото, Алекс, с твоите кредитни карти, които ускоряват инфлацията, и с тази лесна процедура за вземане на заеми. Кога ли хората ще усвоят отново урока, който учи, че не съществува лесен дълг? И като нация, и като индивиди, американците вече са изгубили онова, което някога притежаваха – разумна финансова политика.

– Ако случайно се чудиш, Марго – обади се Едуина, – ще ти кажа, че ние с Луис не си говорим често за проблемите около банката. Така нещата въкъси вървят много по-добре.

– Луис – усмихна се Марго, – всичко, което каза, звучеше точно като в списанието ти.

– Или като биене на барабан в празна стая, където никой не го чува, а? – не се предаваше Луис.

– Ще бъде едно бяло погребение – внезапно каза Едуина.

Тя се наведе напред и се загледа през замъгления прозорец в сипещия се сняг. Вече бяха в покрайнините на града и улиците бяха

побелели от снега. Кортжът намали скорост по сигнал на моторизирания ескорт, който се движеше по-бавно, за да осигури безопасност на колоната.

Алекс се огледа – гробището беше само на около половин миля.

Луис Д'Орси каза в заключение на разговора им:

– С други думи, за по-голяма част от хората вече не е останала никаква надежда, играта на пари свърши. Спестявания, пенсии, вложения с фиксирани лихви – всичко това губи своята стойност. Стрелките на часовника показват дванайсет и пет. Всеки трябва да реши сам за себе си, дошъл е часът на борба за оцеляване и всеки човек трябва да търси свой спасителен пояс. Не забравяйте, че има начини да се извлече полза от общото нещастие. В случай, че това те интересува, Марго, би трябвало да прочетеш моята последна книга: „Депресии и бедствия – как да спечелим от тях“ Там всичко е описано. Може да ти се стори чудно, но тя се продава много добре.

– Ако нямаш нищо против, няма да се възползвам от тази възможност – заяви Марго. – Все едно да пазя за себе си ваксината, точно когато започва чума!

Алекс гледаше напред през прозореца. Мислеше за склонността на Луис да театралничи и да надценява нещата. И все пак всичко, което казваше, бе подплатено със здрав разум и солидни аргументи. Така беше и днес. Може би Луис бе прав в предвижданията си за предстоящ финансов крах. Този крах щеше да бъде най-унищожителният в историята.

Луис Д'Орси не беше единственият, който вярваше в тези прогнози. Някои финансови капацитети споделяха същите възгледи, но мнението им бе пренебрегвано, често с присмех, може би защото никои, и най-малко банкерите, не искаха да повярват, че са обречени на апокалипсис.

Алекс мислеше като Луис по два основни проблема Единият беше свързан с необходимостта от по-големи икономии и пестене – това накара Алекс да постави специално ударение върху спестовните влогове в изявлението си пред управителния съвет преди седмица. А вторият беше свързан с тревогата, която самият той изпитваше по повод нарастващите дългове в резултат на улесненията при предоставяне на кредит и особено при използването на кредитни карти.

Той се обърна назад и попита Луис:

– Да речем, че катастрофата приближава и да предположим, че ти си един обикновен вложител, който притежава известно количество долари, тогава коя банка би предпочел, за да вложиш парите си?

– Някоя голяма банка – без колебание отговори Луис. – Защото най-напред ще пропаднат малките банки. Това вече се случи през двайсетте години на века, когато малките банки бяха срутени с един замах като картонени основи при игра на кубчета. Същото ще стане и сега, защото малките банки не разполагат с достатъчно капитали, за да преживеят паниката и масовото теглене на пари. В такива случаи не може да се разчита и на федералните депозитни осигуровки. Защото те представляват по-малко от един процент от всички депозити на банките, а това съвсем не е достатъчно в случай, че настъпи серия от банкрути в цялата страна.

Луис се замисли и продължи:

– Но този път няма да пострадат единствено малките банки. Под ударите ще попаднат и някои от големите – особено тези, които са вложили прекалено много милиони за заеми в индустрията, а също и тези с голям процент на международните депозити – горещи пари, които биха могли да изчезнат буквално за една нощ. Няма да е никак лесно и за банките, разполагащи с малко налични средства, те едва ли ще успеят да се справят с паникьосаните вложители, които ще се втурнат да теглят парите си. Да допуснем, Алекс, че аз съм вложител. Първо ще проуча балансите на големите банки и ще избира тази, която е предоставила най-малко заеми в съотношение с вложенията си, и която разполага с широк кръг вложители вътре в страната.

– Чудесно – каза Едуина. – Искам да ти кажа, че Първа търговска американска банка напълно отговаря на тези условия.

– В момента – поклати глава Алекс. Нещата биха могли да се променят, ако управителният съвет приемеше плановете на Роскоу Хейуърд за нови големи заеми за индустрията.

Тази мисъл му напомни, че банковите директори щяха да се съберат след два дни, за да продължат прекъснатото преди седмица заседание.

Колата намали скорост, спря, придвижи се малко напред и отново спря. Бяха навлезли в алеите на гробището.

Вратите на колите се отворяха, отвътре излизаха хора с чадъри или с вдигнати и загърнати срещу студа и снега яки. Извадиха ковчега от катафалката и той бързо побеля от снега.

Марго хвана Алекс за ръка и заедно с Едуина и Луис се присъединиха към тихата процесия, която изпращаше Бен Розели до гроба му.

Както бе предварително уговорено, Роскоу Хейуърд и Алекс Вандервурт не присъстваха на възобновеното заседание на управителния съвет. Всеки чакаше в кабинета си да бъде повикан.

Съобщенията да се явят дойдоха малко преди обяд, два часа след като бяха започнали дискусиите в управителния съвет. В заседателната зала бе повикан и вицепрезидентът Дик Френч, който отговаряше за връзките с обществеността и бе говорител на банката. Той щеше да разпространи съобщението в пресата за избирането на нов президент на Първа търговска, американска банка.

Дик Френч вече бе подготвил два варианта на информацията, всеки придружен със снимка:

РОСКОУ Д. ХЕЙУЪРД
Е ПРЕЗИДЕНТ НА ПЪРВА ТЪРГОВСКА
АМЕРИКАНСКА БАНКА

АЛЕКСАНДЪР ВАНДЕРВУРТ
Е ПРЕЗИДЕНТ НА ПЪРВА ТЪРГОВСКА
АМЕРИКАНСКА БАНКА

Пликите бяха адресирани. Хората, които трябваше да отнесат съобщенията, готови. Копия от единия или от другия вариант трябваше да се предоставят следобед на телеграфните агенции, вестниците в града, телевизионните станции и радиостанциите. Други неколкостотин съобщения щяха да бъдат разпратени с бърза поща вечерта.

Хейуърд и Алекс влязоха заедно в заседателната зала. Те се настаниха на традиционните си места до голямата елипсовидна маса.

Вицепрезидентът Френч надничаше зад гърба на ръководещия заседанието Джеръм Патертън.

Решението бе оповестено от директора с най-продължително членство в управителния съвет – достопочтения Харолд Остин.

За президент на Първа търговска американска банка, съобщи той, е избран Джеръм Патертън, досегашният заместник-председател на управителния съвет.

Самият избраник изглеждаше като зашеметен.

– По дяволите – изруга едва чуто официалният говорител на

банката.

По-късно същия ден Джеръм Патертън проведе разговори поотделно с Хейуърд и Вандервурт.

– Аз съм само един временен папа – каза той на всеки от тях. – Не съм искал тази работа, знаеш това. Знаещ също така, както и всички останали директори, че до изтичането на мандата и пенсионирането ми остават само тринайсет месеца. Управителният съвет бе много затруднен в избора, така че моето избиране ще им предостави необходимото време, за да вземат решение. А какво ще стане тогава, никой не може да предвиди. Междувременно възнамерявам да направя всичко възможно за доброто на банката. И имам нужда от помощта и на двама ви за това. Знаем, че ще я получа, защото това е най-добрата възможност и за вас. Единственото нещо, което мога да обещаая, е една интересна година.

18

Марго Бракън бе свързана с Форум Ист дори още преди да започне строителството му. Тя беше правен съветник на група граждани, които проведоха кампания за даване на ход на проекта, а по-късно изпълняваше същата роля в Асоциацията на наемателите. Марго оказваше юридическа помощ и на някои от семействата в района срещу съвсем ниско заплащане или безплатно. Тя често ходеше във Форум Ист и така опозна хората, които живееха там, включително и Хуанита Нунес.

В събота сутринта, три дни след погребението, Марго срещна Хуанита в търговския център на Форум Ист.

Форум Ист беше проектиран като малък град с евтини жилища – уютни апартаменти, къщи и обновени стари сгради. В него имаше спортен център, кино, театър, магазини и кафенета. Сградите, които бяха завършени, се свързваха чрез пасажи със засадени от двете страни дървета и пешеходни алеи над равнището на автомобилния път. В комплекса бяха използвани много от идеите, осъществени в Голдън Гейтуей в Сан Франциско и в Барбикан в Лондон. Една част от комплекса бе в период на изграждане, трябваше да се направят и известни допълнения към първоначалния план, но за всичко това бяха необходими средства.

– Здравейте, госпожо Нунес – каза Марго. – Какво ще кажете за едно кафе?

Те седнаха на терасата до деликатесния магазин и се заприказваха за дъщерята на Хуанита, която бе на урок по балет. Школата по балет се

спонсорираше от общинския съвет Хуанита разказа, че със съпруга си Карлос били едни от първите, заселници в комплекса, настанени в една от реконструиранияте сгради в малък приземен апартамент. Скоро след като се нанесли, Карлос заминал неизвестно къде. Но Хуанита запазила жилището си, въпреки големите трудности.

– Всички наоколо имат същите проблеми. Едва успяваме да свържем двата края. Тази инфлация! Кога ли ще свърши всичко това?

Според Луис Д'Орси, мислеше си Марго, всичко бе обречено на анархия и провал. Тя запази мисълта за себе си, но това ѝ напомни за разговора преди три дни между Луис, Едуина и Алекс.

– Чух – каза тя, – че сте имали проблеми в банката, където работите.

Лицето на Хуанита посърна. На Марго ѝ се стори, че тя ще се разплаче.

– Съжалявам. Може би не трябваше да ви питам – побърза да каже Марго.

– Не, не! Просто защото изведнъж си припомних всичко... Както и да е, важното е, че свърши. Но ще ви разкажа, ако искате...

– Трябва да знаете, че ние, адвокатите, непрекъснато си пъхаме носа къде ли не – каза Марго.

Хуанита се усмихна, но усмивката ѝ угасна, докато описваше изчезването на шестте хиляди долара и последвалия кошмар от подозрения и разпити, продължил цели четирийсет и осем часа. Марго, която избухваше лесно, усети прилив на гняв.

– Не са имали право да оказват натиск върху вас – та вие не сте използвали юридическа помощ! Защо не ми се обадохте?

– Не съм и помислила за това – каза Хуанита.

– Ето там е проблемът. Повечето невинни хора постъпват така. – Марго се замисли, след това добави: – Едуина Д'Орси ми е братовчедка, ще разговарям с нея за това.

Хуанита се смути.

– Не знаех, че сте братовчедки. Но, моля ви, не я безпокойте. Всъщност госпожа Д'Орси разкри истината.

– Добре – съгласи се Марго, – щом не искате, няма да повдигам този въпрос. Но ще разговарям с един друг човек, когото не познавате. А вие запомнете: ако сте отново в беда, за каквото и да става дума, обадете ми се. Ще се опитам да ви помогна.

– Благодаря – каза Хуанита, – ако се случи нещо, ще ви се обадя. Обещавам.

Вечерта Марго каза на Алекс:

– Ако банката беше изхвърлила Хуанита Нунес, щях да я посъветвам да ви съди и щяхте доста да си изпатите.

– Да, сигурно си права – съгласи се Алекс. Бяха канени на вечеря с танци и той караше фолксвагена на Марго. – Та нали в края на краищата истината за Истън щеше да излезе наяве. За щастие женските инстинкти на Едуина проработиха навреме и ни спасиха от твоите.

– Е, това е вече нагlost.

Той промени тона си.

– Признавам, че си напълно права. Истината е, че се държахме отворително с момичето, и всички го знаят. Знам го и аз, защото четох всичко, свързано със случая. И Едуина го знае. И Нолан Уейнрайт. За щастие в края на краищата не се случи нищо лошо. Госпожа Нунес запази работата си, а нашата банка научи нещо, което ще ни помага да се справяме по-добре в бъдеще.

– С това вече мога да се съглася – каза Марго.

Разговорът приключи дотук – наистина голямо постижение, като се има предвид огромната любов и на двамата към спора.

19

През седмицата преди Коледа Майлс Истън се яви пред съда, за да отговаря по обвинение в злоупотреби по пет различни параграфа. Четири от обвиненията бяха свързани с измамни парични операции на стойност тринайсет хиляди долара. Петото обвинение бе във връзка с кражбата на шестте хиляди долара.

Процесът се ръководеше от съдията Уинслоу Ъндъруд.

Адвокатът, който беше добронамерен, но неопитен млад човек, опереден от съда, след като стана ясно, че Истън няма финансова възможност да поеме разноските за адвокат, се опита да оспори вината на подсъдимия. Както се оказа, това беше лош ход. Един по-опитен адвокат би предложил подсъдимият да признае вината си и така би избегнал представянето пред съда на някои подробности – особено опитът на Истън да прехвърли подозренията върху Хуанита Нунес.

А така всичко излезе наяве.

Показания дадоха Едуина Д'Орси, Тотънхоу, Гейн и още един негов колега ревизор. Агентът на ФБР Инес представи като доказателство

подписаното от Майлс Истън самопризнание за кражбата на пари, което беше направил в районния полицейски участък след разговора с Нолан Уейнрайт в собствения му апартамент.

Две седмици преди процеса, докато траеше предварителното следствие, защитата се бе противопоставила на този документ и бе внесла писмено искане за отхвърлянето му като доказателство по делото. Искането не бе уважено. Съдията Ъндъруд обоснова решението си с обстоятелството, че преди Истън да направи своето изявление, той бил подробно информиран в присъствието на свидетел какви са неговите законни права.

По-ранните самопризнания, измъкнати от Нолан Уейнрайт, чиято законност би могла да се оспорва много по-ефективно, не бяха необходими и по тази причина не бяха представени в съда.

Едуина се разстрои от вида на Майлс Истън. Лицето му беше бледо и измъчено, с тъмни кръгове под очите. Чаровното му момчешко изражение беше помръкнало и в пълен контраст с безупречния външен вид, с който го беше запомнила, косата му беше рошава, а костюмът – измачкан. Истън се беше състарил.

Показанията на Едуина бяха кратки и точни. Докато защитата ѝ даваше въпроси, тя погледна към Майлс Истън, но той беше навел глава, за да не срещне погледа ѝ.

Свидетел на обвинението, макар че нямаше никакво желание за това, беше и Хуанита Нунес. Тя беше доста притеснена и съдът полагаше големи усилия, за да чуе думите ѝ. Съдията се обади два пъти, като помоли Хуанита да говори по-високо, но отношението му към нея бе подчертано внимателно, той знаеше за несправедливо нанесените ѝ обвинения и страдания.

Хуанита беше съдържана в показанията си спрямо Истън и отговаряше кратко, поради което прокурорът непрекъснато я подканяше да се доизясни. Тя очевидно искаше всичко това да свърши колкото може по-бързо.

Този път защитата взе по-мъдро решение и се отказа от правото си да ѝ задава въпроси.

Веднага след показанията на Хуанита, адвокатът, след като се консултира шепнешком със своя клиент, поиска позволение да се обърне с молба към съдебния състав. Разрешиха му и прокурорът, съдията и защитата се събраха за кратък разговор, по време на който защитата оповести, че не настоява Майлс Истън да бъде признат за невинен.

Съдията Ъндъруд запази величественото си спокойствие и изслуша

адвоката. Разговаряха тихо, така че съдебните заседатели не чуваха нищо.

– Много добре, щом защитата иска това, ще бъде разрешено да се внесе промяна – ще се има предвид, че обвиняемият признава вината си. Но искам да се знае, че това вече не променя особено нещата.

След като помоли съдебните заседатели да напуснат залата, съдията разпита Истън, за да се убеди, че е готов да се признае за виновен и че съзнава какви ще бъдат последиците от това. На всички въпроси подсъдимият отговаряше с равен глас: „Да, ваша милост!“

Съдията извика съдебните заседатели и закри заседанието.

На следващото заседание младият адвокат, натоварен със защитата на Майлс Истън, произнесе задълбочена реч. Той призова за снизхождение като напомни, че неговият клиент никога преди това не е бил уличаван в престъпления. Произнасянето на присъдата беше отложено за следващата седмица, като дотогава Майлс Истън остана под арест.

Макар да не беше призован като свидетел, Нолан Уейнрайт присъства на всички съдебни заседания. След като секретарят в съдебната зала обявя началото на следващото дело и призованите като свидетели банкови служители започнаха да си тръгват, шефът по сигурността се запъти към Хуанита.

– Госпожо Нунес, може ли да поговоря с вас няколко минути?

В погледа ѝ се четеше безразличие и враждебност. Тя поклати глава.

– И без това всичко вече свърши. Освен това трябва да се връщам на работа в банката.

Когато излязоха от сградата на Федералния съд, който се намираще съвсем близо до централното управление на Първа търговска американска банка и до главния градски клон, той отново настоя:

– Отивате направо в банката, нали?

Тя кимна с глава.

– Моля ви, бих искал да повървя с вас.

– Щом трябва. – Хуанита сви рамене.

Уейнрайт видя как Едуина Д'Орси, Тотьнхоу и двамата ревизори, които се бяха запътили към банката, пресякоха близкото кръстовище. Той нарочно се забави, като пропусна зеления светофар, така че да изостанат назад.

– Знаете ли – подзе Уейнрайт, – винаги ми е било трудно да кажа,

че съжалявам...

– Няма защо да се измъчвате – язвително отговори Хуанита. – Това е само дума, която не означава нищо.

– Но аз искам да я кажа. Искам да ви я кажа. Съжалявам. За неприятностите, които ви причиних, като не повярвах, когато ми казахте истината, и като не ви помогнах, когато се нуждаехте от това.

– Сега по-добре ли се чувствате? Преглътнахте ли неприятното горчиво хапче? Олекна ли ви?

– Не ми давате възможност...

Тя се спря.

– А вие каква възможност ми дадохте?

Малкото ѝ фино лице бе вирнато нагоре, тъмните ѝ очи не се откъсваха от неговите и за първи път той усети нейната вътрешна сила и независимост. За свое голямо учудване, той почувства и въздействието на силното ѝ сексуално привличане.

– Не ви помогнах, вярно е. Затова искам да ви помогна сега, ако мога...

– За какво?

– За да получите издръжка за вас и за детето от съпруга си.

И той ѝ разказа за разследванията на ФБР и за това, че са открили съпруга ѝ във Финикс, щата Аризона.

– Работи като автомеханик и очевидно печели добре.

– Тогава се радвам за него.

– Би трябвало да се консултирате с някой от адвокатите на банката. Бих могъл да го уредя. Той ще ви посъветва по какъв начин да предявите иск. Аз ще се погрижа да не плащате за това.

– Защо ще го правите?

– Дължим ви го.

Той се чудеше дали го е разбрала правилно.

– Това ще означава, че ще получите съдебно решение и съпругът ви ще бъде длъжен да изпраща пари, за да ви помогне да се грижите за вашето малко момиченце.

– Но от това Карлос надали ще стане истински човек...

– Има ли значение?

– За мен е важно той да не бъде принуждаван. Той знае, че аз съм тук и че Естела е с мен. Ако искаше да ни помогне, щеше да ни изпрати пари. Si no, paга que?⁴ – добави тихо тя.

---

4. Нали така? (исп.) – Б.пр.

Уейнрайт имаше чувството, че е състезател по фехтовка и на главата му е поставен защитен шлем.

– Не ви разбирам – нервно каза той.

Най-неочаквано Хуанита се усмихна.

– Това съвсем не е необходимо.

Краткото разстояние до банката изминаха мълчешком. Уейнрайт се опитваше да се успокои. Тя дори не му благодари за предложението. Ако го беше направила, това поне щеше да означава, че го е приела сериозно. Опитваше се да си обясни възгледите ѝ за живота. Очевидно тя ценеше високо независимостта. Освен това приемаше живота такъв, какъвто е – щастлив или не, с нови надежди или с разбити мечти. До известна степен той ѝ завидваше и затова – а и заради привлекателността ѝ – изпитваше силно желание да я познава по-добре.

– Госпожо Нунес – каза Нолан Уейнрайт, – бих искал да ви помоля за нещо.

– Да?

– Да ми се обадите, ако имате някакви проблеми и смятате, че мога да ви помогна.

– Може и да се обадя.

Това беше второто такова предложение, което получаваше през последните няколко дни.

Щеше да мине доста време, докато Уейнрайт и Хуанита се срещнат и разговарят отново. Той чувстваше, че е направил всичко възможно, и в главата му вече се въртяха други проблеми. Един от тях бе свързан с предложението, което направи на Алекс Вандервурт преди два месеца – да наемат таен информатор, който да се опита да разкрие източника на фалшивите кредитни карти Кийчардж.

Уейнрайт беше установил връзка с един бивш затворник, когото познаваше само като „Вик“. Той беше готов да поеме значителен риск, стига да му се плати добре. Дватама се бяха срещали веднъж, като бяха взели строги предохранителни мерки. Сега се подготвяше нова тайна среща.

Голямото желание на Уейнрайт беше да постави фалшификаторите на кредитни карти на мястото им – така, както стори с Майлс Истън.

Следващата седмица, когато Истън се появи отново пред съдията Ъндъруд, за да чуе присъдата си, Нолан Уейнрайт беше единственият представител на Първа търговска американска банка в съда.

По заповед на секретаря в съдебната зала подсъдимият се изправи с лице към съдията, който в това време прехвърляше някакви документи и ги подреждаше пред себе си. Той погледна студено Истън и попита:

– Имате ли нещо да добавите?

– Не, ваша милост – едва чуто отговори Истън.

– Получих доклада от инспектора по надзора – започна съдията Ъндъруд, после взе един от документите и добави: – Вие изглежда сте успели да го убедите, че искрено се разкайвате за криминалните деяния, за които се признахте виновен.

Съдията наблегна на думите „искрено се разкайвате“, сякаш с неприязън ги стискаше между палеца и показалеца си, като по този начин явно искаше да покаже, че той не е толкова наивен, за да се съгласи с това.

– Разкаянieto – продължи той, – независимо дали е искрено или не, е не само твърде закъсняло, но и ни най-малко не ви оневинява, особено за порочния ви, жалък опит да прехвърлите вината за вашето престъпление върху един невинен, нищо неподозиращ човек – върху една млада жена. При това вие сте били отговорен за нея като банков служител и тя е имала доверие във вас, тъй като сте били неин началник. Доказателствата ми дават основание да мисля, че сте били твърдо решен да следвате тази линия, дори ако нещастната ви жертва е била обвинена, дадена под съд и осъдена вместо вас. За щастие това не се случи, благодарение на бдителността на други хора. Сегашният развой на събитията, обаче, съвсем не се дължеше на някаква промяна във вашето поведение или на „разкайание“ от ваша страна.

Нолан Уейнрайт едва виждаше лицето на Истън, но все пак забеляза, че то пламтеше.

Съдията Ъндъруд започна отново да разглежда документите, а след това вдигна глава. Погледът му пак се насочи към подсъдимия.

– Досега се занимавах с това, което оценявам като най-отвратителната част от вашите престъпления. Тук има и други, допълнителни обвинения – измаменото доверие, което ви е оказано с назначаването ви за банков служител. При това вие сте извършили престъпление не веднъж, а цели пет пъти, и то през различни периоди от време. Ако ставаше дума само за една проява на безчестие, би могло да се сметне, че тя е резултат на някакъв неразумен импулс. Но едва ли подобен аргумент би могъл да се използва, след като имаме налице пет внимателно и умишлено планирани кражби. Банката, като финансова институция, би трябвало да очаква честност от тези, които е избрала за свои служители – а вие също сте

били избран. Тя би трябвало напълно да им се довери. Но банката е и нещо повече от финансова институция. Тя е и място, в което общественото доверие е ненакърнимо и затова обществото е задължено да се защити от тези, които поставят под съмнение това доверие – или с други думи, от хора като вас.

Погледът на съдията се премести върху младия адвокат, натоварен със защитата, който стоеше до своя клиент. Тонът на съдията стана по-остър и официален.

– Ако това беше един обикновен случай, и като се вземе предвид липсата на предишни престъпления, аз бих поискал условна присъда, за каквато пледира защитата. Но това не е обикновен случай. Това е едно изключение и аз вече изтъкнах причините, които обуславят моето твърдение. Затова, Истън, вие ще отидете в затвора. Там ще имате достатъчно време да размислите за всичко онова, което ви доведе тук. Присъдата ви е две години затвор.

По знак на секретаря в съдебната зала към подсъдимия се приближи представител на затвора.

Минути след произнасянето на присъдата Майлс Истън и адвокатът му си размениха няколко думи в една от малките охранявани стаички зад съдебната зала, предназначени за срещи на подсъдимите с техните защитници.

– Първото нещо, което бих искал да запомните – каза младият адвокат на Майлс Истън – е, че двугодишна присъда не означава, че ще останете две години в затвора. Имате право на помилване, веднага след като изтече една трета от присъдата. Това означава след по-малко от една година.

Майлс Истън, обзет от отчаяние, загубил напълно чувство за реалност, само поклати глава.

– Вие можете, разбира се, да обжалвате присъдата, но не би трябвало да решавате този въпрос точно сега. Ще ви кажа честно, че не ви съветвам да обжалвате. Не вярвам, че ще ви освободят, докато дойде ред да се гледа повторно делото. Пък и след като се признахте за виновен, не виждам особени основания за обжалване на присъдата. А освен това, докато се разгледа жалбата ви, вие вече ще сте излежали значителна част от определеното ви време.

– Играта свърши. Няма да обжалвам.

– Все пак ще поддържаме връзка в случай, че промените решението си. Съжалявам, че нещата се развиха така неблагоприятно за вас.

– Аз също – кратко отвърна Истън.

– Главната причина бяха самопризнанията ви. Без тях прокуратурата надали щеше да успее да докаже вашата вина, особено за кражбата на шестте хиляди долара, което беше й най-тежкото обвинение. Подписали сте втората декларация – пред хората от ФБР, защото сте мислели, че първата е напълно законна и че няма никакво значение дали сте подписани веднъж или два пъти. Но всъщност съвсем не е така. Според мен този служител по сигурността, Уейнрайт, съвсем съзнателно ви е подвел.

– Да, вече знам, че е така – кимна осъденият.

Адвокатът погледна часовника си.

– Е, ще трябва да тръгвам. Днес имам тежка програма.

Пазачът го пусна да излезе.

На следващия ден Майлс Истън бе откаран в затвора.

Когато новината за осъждането на Майлс Истън се разнесе в Първа търговска американска банка, някои почувстваха съжаление, други пък сметнаха, че си е получил заслуженото. Но всички бяха единодушни, че в банката повече никой няма да го чуе и види.

Само времето би могло да покаже колко погрешни са били тези твърдения.

ВТОРА ЧАСТ

1

Подобно на мехурчета, които идват от водните дълбини и се пукат на повърхността, първите застрашителни признаци се появиха в средата на януари. В колоната с клюките „Ухо, прилепено към земята“ на неделното издание на градския вестник пишеше следното:

„Из града се носят слухове, които предсказват резки съкращения на финансите за Форум Ист. Твърди се, че огромният проект има финансови проблеми. Кой ли ги няма в днешно време...“

Алекс Вандервурт прочете съобщението в понеделник сутринта, когато секретарката остави на бюрото му пресата. Най-отгоре беше именно този вестник, а информацията беше оградена с червено кръгче.

В понеделник следобед Едуина Д'Орси му телефонира, за да го попита дали е чел съобщението и дали знае нещо повече по този въпрос. Тревогата на Едуина беше основателна. Още от самото начало, нейният централен градски банков клон бе предоставил заеми за строителство във Форум Ист, а също и много от заемите за закупуване на жилища в комплекса. Този проект представляваше важен дял от деловата дейност на клона.

– Ако наистина предстои такова нещо – настоя Едуина, – бих искала да знам.

– Веднага ще ти съобщя. Засега нищо не се е променило – увери я Алекс.

Той посегна към слушалката, за да се обади на Джеръм Патертън, но промени решението си. Дезинформациите около Форум Ист не бяха нещо ново. Проектът предизвикваше голям интерес сред обществеността, естествено, имаше и свои недоброжелатели.

Алекс реши, че е безсмислено да занимава новия президент с ненужни дреболии, особено когато искаше Патертън да подкрепи нещо много по-важно – широкомащабното разширяване на дейността на Първа търговска американска банка в сферата на спестяванията, което беше в плана за обсъждане от управителния съвет.

Алекс бе обзет от тревога няколко дни по-късно, когато в редовните колони за новини на всекидневника „Таймс Реджистър“ се появи една голяма статия.

В нея се казваше:

„Тревогата за бъдещето на Форум Ист нараства поради ширещите се слухове, че финансовата му подкрепа в най-скоро време ще бъде значително намалена или напълно преустановена.

Проектът Форум Ист, чиято дългосрочна цел бе цялостна реконструкция на тази част от града – както районите за делова дейност, така и жилищните сгради, бе подкрепен от финансов консорциум начело с Първа търговска американска банка.

Говорител на Първа търговска американска банка потвърди слуховете, но не пожела да ги коментира. Единственото, което каза, бе «В най-скоро време ще направим официално изявление.»

Според проекта Форум Ист някои жилищни райони в града бяха вече реконструирани или изградени наново. Завършен е комплексът от високоетажни жилищни сгради, където срещу сравнително ниски наеми са настанени много хора. Изгражда се втори такъв комплекс.

Главният десетгодишен план предвижда реконструкция на училища, подпомагане на бизнеса сред малцинствата, създаване на центрове за професионално обучение и настаняване на работа, както и условия за културен живот и почивка. Главните строителни работи, които започнаха преди две години и половина, вървяха според трафика.“

Алекс прочете статията, докато закусваше в апартаментата си. Беше сам. Тази седмица Марго беше извън града по някаква работа.

Веднага щом пристигна в централната сграда на банката, той повика Дик Френч. Бивш редактор във финансово списание, вицепрезидентът по връзките с обществеността беше едър мъж, който винаги говореше прямо и открито и се справяше добре със задълженията си.

– Искам да знам кой е бил този говорител на банката? – попита Алекс.

– Това бях аз – каза Френч. – И веднага искам да ви кажа, че съвсем не ми беше по вкуса да обявявам това „специално изявление в най-скоро време“. Но господин Патергън ми каза да използвам точно тези думи. Той настояваше да не давам никаква друга информация.

– А има ли такава информация?

– Вие ще ми кажете, Алекс. Но очевидно нещо става, и независимо дали е хубаво или лошо, колкото по-скоро го обясним, толкова по-добре.

Алекс усети, че започва да се ядосва.

– Има ли някаква причина, поради която не съм бил уведомен за всичко това?

Френч го погледна учудено.

– Мислех, че знаете. Когато говорих с господин Патертън по телефона, разбрах, че Роскоу Хейуърд е там, защото ги чух да разговарят. Реших, че и вие сте там.

– Следващият път не решавайте нищо.

Той отпрати Френч, а след това нареди на секретарката да провери дали Джеръм Патертън е свободен. Президентът все още не беше дошъл, но вече беше тръгнал към банката и Алекс можеше да се срещне с него в единайсет часа. Той промърмори нещо ядосано и продължи да работи по програмата за разширяване на спестяванията.

В единайсет Алекс отиде в кабинета на президента, който се намираще през няколко врати от неговия и се състоеше от две ъглови стаи с чудесен изглед към града. Вратата на втората стая обикновено беше заключена и президентът никога не канеше в нея. Секретарките не можеха да си обяснят за какво ли би могъл да я използва Патертън.

На безоблачното зимно небе грееше ярко слънце, то проникваше в стаята през високите колкото стените прозорци и се отразяваше в розовата, почти плешива глава на Джеръм Патертън. Седнал зад бюрото, той не беше с любимия си костюм от туид, а с елегантен светъл костюм. Вестникът пред него беше разгърнат на страницата със статията, която накара Алекс да дойде в кабинета.

В сянката, на канапето, седеше Роскоу Хейуърд.

Тримата се поздравиха.

– Помолих Роскоу да остане – започна Патертън, – защото предполагам за какво ще стане дума. – Той посочи към вестника: – Сигурно си прочел това.

– Прочетох го. Освен това разговарях с Дик Френч. Той ми каза, че вчера с Роскоу сте обсъждали какво да съобщите на пресата. Така че първият ми въпрос е защо и аз не съм бил информиран? Аз също съм свързан с Форум Ист.

– Щяхме да те информираме, Алекс – смутено каза Джеръм Патертън. – Истината е, че малко се пообъркахме, когато заваляха обажданията на журналистите и разбрахме, че отнякъде е изтекла информация.

– Информация за какво?

– За предложението, което възнамерявам да направя следващия понеделник пред финансовата комисия – побърза да отговори Хейуърд. – Ще искам да бъдат намалени сегашните вложения на банката във Форум Ист приблизително с петдесет процента.

Думите на Роскоу всъщност бяха потвърждение на слуховете, които вече се ширеха, и място за чудене нямаше. Това, което изуми Алекс,

бяха процентите.

Той се обърна към Патертън.

– Джеръм, да смятам ли, че и ти одобряваш тази невероятна глупост?

Червенина заля лицето и яйцевидната глава на президента.

– И да, и не. Запазвам си правото да се изкажа в понеделник. Това, което прави Роскоу вчера и днес, е просто предварителна агитация.

– Правилно – добави любезно Роскоу. – Една съвсем законна тактика, Алекс. А в случай, че възразяваш, ще ти припомня многобройните случаи, когато внушаваше идеите си на Бен преди заседанията по финансовата политика.

– Дори да съм го правил – каза Алекс, – моите идеи са били поне разумни. За разлика от тази.

– Това, разбира се, е твоето мнение.

– Не само моето. И други хора са на същото мнение.

– А моето мнение е, че ние трябва да вложим парите на банката в значително по-полезни неща – невъзмутимо заяви Роскоу и се обърна към Патертън: – Всъщност, Джеръм, тези слухове, които се носят сега, ще ни бъдат от полза, ако предложението ми за съкращения получи одобрение. Най-малкото, това решение няма да се възприеме като внезапен шок.

– Щом гледаш така на нещата, може би именно ти си пуснал слуховете – каза Алекс.

– Уверявам те, че това не е вярно.

– Тогава как да си обясним появата им?

– Съвпадение, предполагам – сви рамене Роскоу.

Алекс се питаше дали това беше наистина съвпадение. Или може би някой близък на Роскоу Хейуърд е свършил тази работа вместо него? Да. Това би могъл да направи например Харолд Остин, достопочтеният Харолд, който беше ръководител на рекламна агенция и поддържаше редовни контакти със средствата за масова информация. Така или иначе, шансът да се докаже истината бе минимален.

Джеръм Патертън вдигна ръце.

– Моля ви да запазите аргументите си за понеделник. Тогава ще обсъдим всичко подробно.

– Нека не извъртаме въпроса – настоя Алекс Вандервурт.

– Всъщност главното, което обсъждаме, е каква печалба би била

разумна и каква – прекомерна.

– Честно казано, Алекс – усмихна се Роскоу Хейуърд, – никога не съм смятал която и да било печалба за прекомерна.

– Нито пък аз – намеси се Том Строгън. – Но признавам, че преследването на изключително високи печалби понякога е опасно и води до сериозни проблеми, защото става обществено достойние и съответно обект на критика. В края на финансовата година ние все пак ще трябва да публикуваме тези данни.

– Ето още една причина – добави Алекс, – поради която трябва да балансираме между печалбата и предоставянето на помощ.

– Печалбата помага на нашите акционери – каза Хейуърд.

– Тази помощ за мен е по-важна.

Заседанието на финансовата комисия се провеждаше в залата за съвещания на изпълнителните директори. Комисията се състоеше от четирима души и заседаваше през седмица в понеделник сутрин под председателството на Роскоу Хейуърд. Освен Алекс, членове бяха и вицепрезидентите Строгън и Орвил Йънг.

Комисията взимаше решения как да се използват фондовете, с които разполага банката. По-важните решения се предлагаха за одобрение на управителния съвет, макар че съветът рядко правеше промени и обикновено утвърждаваше препоръките на комисията.

Дискутираните суми най-често надхвърляха десетки милиони.

Президентът на банката участваше, и то неофициално, само в по-важните заседания на комисията и гласуваше единствено когато това беше необходимо, за да се стигне до някакво решение. Патертън присъстваше на днешното заседание, но още не се беше включил в разискванията.

В момента обсъждаха предложението на Роскоу Хейуърд за драстични съкращения във финансирането на Форум Ист.

Ако изграждането на Форум Ист продължеше по план, през следващите няколко месеца щяха да са необходими нови заеми за строителството, а също така и нови средства за подпомагане на наемателите на нови жилища. От Първа търговска американска банка се очакваше да подпомогне това финансиране с петдесет милиона долара. Хейуърд предлагаше това количество да се намали наполовина:

– Ние ще обясним на всички, които се интересуват, че нито сме се отказвали, нито ще се откажем от Форум Ист. В обяснението ще се посочва, че някои обстоятелства ни налагат да направим промени в разпределението на фондовете. Проектът няма да бъде спрян, а ще се

осъществява малко по-бавно, отколкото беше планирано.

– Ако погледнем реално, работата по проекта и без това е забавена – възрази Алекс. – Така че най-неуместното, което бихме могли да направим, е да спомогнем за по-нататъшното задълбочаване на този процес.

– Аз наистина гледам реално, и то най-вече на интересите на банката – каза Хейуърд.

Отговорите му бяха безочливи и Алекс си помисли, че може би това се дължи на неговата пълна увереност, че ще бъде взето такова решение, каквото иска той. Алекс беше сигурен, че ще получи подкрепата на Том Стругън против Хейуърд. Стругън беше главният икономист на банката – млад, способен, с широки интереси – и Алекс бе положил не малко усилия, за да му помогне да се издигне по-бързо.

Но Орвил Ъънг, ковчезникът на банката, беше човек на Хейуърд и без съмнение щеше да го подкрепи.

В Първа търговска американска, както и във всяка друга голяма банка, реалните линии на властта рядко се подреждаха в организирани схеми. Истинското влияние и власт се разпростираха в една или в друга посока и зависеха от предаността на едни хора към други, така че тези, които не участваха в борбите за власт, бяха изтиквавани встрани и изоставяха.

Борбата за власт между Алекс Вандервурт и Роскоу Хейуърд бе добре известна. Ето защо служителите в Първа търговска американска банка се ориентираха към единия или другия, като свързваха надеждите си за бъдеща успешна кариера с победата на тяхната страна. Това разделение беше очевидно и във финансовата комисия.

– Печалбата ни през миналата година беше тринайсет процента – продължи Алекс. – Отлично постижение за всеки бизнес, няма спор. Перспективите за тази година са дори по-добри – ще получим петнайсет, а може би и шестнайсет процента възвръщаемост на инвестициите. Трябва ли да се стремим към повече?

– Защо не? – попита Орвил Ъънг.

– Вече обясних защо – рязко каза Стругън. – Защото това би било проява на недалновидност.

– Нека си припомним, че в банковото дело не е трудно да се постигат високи печалби, и всяка банка, която не успява, се ръководи от глупаци – заяви Алекс – В много отношения самите обстоятелства са в наша полза. Ние имаме възможности, натрупали сме опит, разполагаме с добри банкови закони. А законите са много важни Те, обаче, няма да бъдат толкова добри, ако продължаваме да се възползваме от

обстоятелствата и нехаем за отговорностите си пред обществото.

– Що се отнася до Форум Ист, аз не смятам, че пренебрегваме отговорностите си – каза Роскоу Хейуърд. – Дори след намалението, което предлагам, ние продължаваме да бъдем обвързани с проекта.

– Обвързани! С най-тънката връвчица. Точно като останалите американски банки в подобни обществени проекти. Ако вземем строителството на жилища за хора с ниски доходи, ще видим, че в тази област нашата банка, както и останалите банки, има твърде мрачна слава. Защо да се заблуждаваме? Поколения наред банките са пренебрегвали обществените проблеми. Ние правим само минималното, колкото да не е без хич...

Главният икономист Строгън започна да разليства документацията си, погледна написаните на ръка бележки и каза:

– Имах намерение да поставя въпроса за заемите за жилища. Алекс вече говори за това, но аз бих искал да изтъкна, че само двацет и пет процента от спестовните влогове в нашата банка се предоставят за заеми за жилища. Това е нисък процент. Бихме могли да го увеличим до петдесет процента от вложенията, без това да навреди на стабилността на банката. Смятам, че би трябвало да го направим.

– Разбира се – каза Алекс. – Ръководителите на клоновете непрекъснато настояват за повече средства за жилищни заеми. Възвръщаемостта на тези инвестиции е добра. От опит знаем, че рисковете от тези заеми са нищожни.

– Но така парите се задържат за дълго време – възрази Орвил Йънг. – От тези пари бихме могли да спечелим значително повече, ако...

Алекс нервно удари с длан по масата.

– Наше обществено задължение е от време на време да се задоволяваме с по-ниски печалби. Аз държа на това и поради тази причина съм против предложението за Форум Ист.

– Има още една причина – добави Том Строгън. – Алекс спомена за нея – законодателството. В Конгреса вече се долавя известно недоволство. Мнозина биха желали да се приеме закон, подобен на този в Мексико – той изисква определен процент от банковите депозити да се използва за финансиране на строителство на жилища за бедни.

– Това никога няма да стане – усмихна се подигравателно Хейуърд. – Във Вашингтон банковото лоби е най-силното.

Главният икономист поклати глава.

– Не разчитай прекалено на това.

– Том, обещавам, че след една година ще се върнем отново на

заемите за жилища – каза Роскоу Хейуърд. – Може би тогава ще направим това, за което настояваш, може би ще засилим отново финансирането на Форум Ист. Но не тази година. Искам през тази година да имаме необичайно високи печалби – Той погледна към президента на банката, който все още мълчеше. – Същото иска и Джеръм.

Алекс разбра за първи път стратегията на Хейуърд. Една година на изключително високи печалби за банката щеше да превърне президента Джеръм Патертън в герой в очите на директорите и акционерите. Патертън бе получил царството за една година в края на не особено бляскавата си кариера. Но тази една година би могла да му помогне да се оттегли със слава и достойнство, под звуците на фанфари. И Патертън беше човек. Беше съвсем разбираемо, че идеята на Хейуърд му харесваше.

Не беше трудно да се предположи и какви бяха по-нататъшните планове. От благодарност към Роскоу Хейуърд Джеръм Патертън щеше да лансира идеята именно той да бъде негов заместник. И тъй като годината щеше да донесе твърде големи печалби, Патертън щеше да има силни позиции и щеше да успее да прокара своето желание.

Всичко беше така старателно обмислено и подготвено от Хейуърд, че на Алекс би му било много трудно да попречи на логичния ход на събитията.

– Има още нещо, за което не съм ви съобщил – каза Хейуърд. – Не съм го споменал дори пред теб, Джеръм. Но смятам, че то може да повлияе върху решението ни днес.

Всички го погледнаха с любопитство.

– Надявам се в най-скоро време да осъществим делови контакти със Съпранешънъл Корпорейшън. Честно казано, вероятността това да стане е голяма. Ето още едно основание, поради което смятам, че не трябва да влагаме капиталите си другаде.

– Това е фантастична новина – каза Орвил Ъънг.

Том Стругън бе също приятно изненадан.

Съпранешънъл, или Сънеко, както обикновено я наричаха партньорите ѝ в цял свят, представляваше многонационален гигант, нещо като Дженеръл Мотърс, но в сферата на световните комуникации Сънеко притежаваше или държеше контролен пакет акции в десетки други компании, свързани или несвързани с главния предмет на дейността ѝ. Корпорацията имаше изключително влияние върху най-различни правителства – от демокрации до диктатури, и мнозина признаваха, че подобни позиции не бе достигало нито едно обединение от сферата на бизнеса в цялата досегашна история. Политическите наблюдатели твърдяха, че

Сънеко разполага с по-голяма реална власт, отколкото повечето суверенни държави, в които развиваше своята дейност.

До този момент Сънеко бе свързала банковата си дейност в Съединените щати с трите големи банки – Банк ъф Америка, Фърст Нешънъл Сити и Чейс Манхатън. Авторитетът на Първа търговска американска банка би нараснал значително, ако успееше да се присъедини към това забележително трио.

– Това е наистина една вълнуваща Перспектива, Роскоу-каза Патертън.

– Надявам се, че ще мога да изложа повече подробности по въпроса на следващото заседание на финансовата комисия – добави Хейуърд. – Вероятно Сънеко ще поиска от нас да ѝ предоставим значителен кредит.

– Все още не сме гласували за Форум Ист напомни Том Строгън.

– Готови сме – кимна Хейуърд. Той се усмихваше уверено, доволен от реакцията, която породил съобщението му, и сигурен, че съдбата на Форум Ист е решена.

Както се очакваше, те се разделиха двама по двама – Алекс Вандервурт и Том Строгън се противопоставиха на съкращаването на фондовете, Роскоу Хейуърд и Орвил Ъънг го подкрепиха.

Всички гледаха към Джеръм Патертън, който имаше решаващ глас.

Президентът на банката се поколеба за миг, след това каза.

– Алекс, този път ще подкрепя Роскоу.

2

– Няма никаква полза да седим и да се оплакваме – заяви Марго. – Това, което трябва да направим, е да си вдигнем задниците и да се заемем с нещо сериозно.

– Може би трябва да взривим проклетата банка? – обади се някой.

– Нищо подобно. Там имам приятели. Освен това взривяването на банки е незаконно деяние.

– А кой е казал, че трябва да действаме само със законни средства?

– Аз казвам – отсече Марго. – А ако някой се прави на много хитър и мисли по друг начин, прав му път.

Във вторник вечерта, в адвокатската кантора на Марго Бракън, бе свикано съвещание на изпълнителния комитет на асоциацията на наемателите във Форум Ист. Тази асоциация бе едно от многобройните сдружения в по-бедните квартали, на които Марго бе юридически

консултант, и които използваша кантората ѝ за срещи. За тази услуга Марго понякога получаваше наем, но в повечето случаи помещението се ползваше безплатно.

За щастие кантората не беше претенциозна и беше подходяща за целта – бивш магазин за хранителни стоки. Тя се състоеше от две стаи, по чиито стари лавици се приютяваха правните книги на Марго. Мебелите бяха в различен стил, купувани на ниски цени.

Магазините от двете страни на кантората бяха изоставени и запустнати – типична гледка за района. С малко късмет и значителни усилия, може би някой ден вълната на реконструкция във Форум Ист щеше да стигне и дотук. Но засега нямаше никакви признаци.

Изпълнителният комитет се беше събрал именно заради проблемите около Форум Ист.

Чрез официалното си изявление преди два дни Първа търговска американска банка превърна слуха във факт. Финансирането на бъдещите проекти за Форум Ист се съкращаваше наполовина и решението влизаше в сила веднага.

Заявлението на банката бе старателно завоалирано с евфимистични фрази като „временно ограничаване на дългосрочното финансиране“ и „периодично подлагане на обсъждане“, но никой не им вярваше и всички вътре и вън от банката съзнаваха, че това е окончателният край.

Сегашното заседание трябваше да обсъди какво би могло да се направи, ако въобще беше възможно някакво противодействие.

Думата „наематели“ в названието на асоциацията не беше съвсем точно. Голяма част от членовете ѝ наистина бяха жители на Форум Ист, но имаше и много други, които тепърва се надяваха да станат наематели.

– Много от нас очакват да влязат там, по това явно няма да стане, ако ни ударят секирата – каза работникът от стоманодобивния завод Дийкън Юфрейтс.

Марго знаеше, че Дийкън, жена му и петте им деца живеят в тясно жилище в пренаселена, разнебитена сграда, която бъркаше от мишки и която би трябвало да бъде разрушена още преди година. Тя бе опитвала да им помогне, но без резултат. Единствената надежда, с която живееше Дийкън Юфрейтс, беше, че ще се премести заедно със семейството си в някоя от новопостроените сгради във Форум Ист. Но името на семейство Юфрейтс беше едва някъде по средата на дългия списък на чакащи и ако строителните работи се забавеха, той щеше да е принуден да чака доста дълго.

Заявлението на Първа търговска американска банка бе шокиращо и за Марго. Тя беше сигурна, че Алекс се е противопоставил на предложението за съкращаване на банковите кредити, но очевидно е бил принуден да даде съгласието си. Марго не беше разговаряла с него по този въпрос. Пък и колкото по-малко знаеше Алекс за нейните планове, толкова по-добре щеше да бъде и за двамата.

– Според мен – обади се Сет Оринда, също член на комитета, – каквото и да направим, законно или не, след като са решили да не отпускат тези средства, няма абсолютно никакъв начин да измъкнем тези пари от банката.

Гимназиалният учител Сет Оринда беше цветнокож и живееше във Форум Ист. Но будната съвест не му даваше мира и той се безпокоеше за хилядите хора, които с надежда чакаха своя ред. Марго разчиташе доста на авторитета и помощта му.

– Не бъди толкова сигурен, Сет – отвърна тя. – Банките имат и слаби места. Достатъчно е да натиснем едно от тях и може да стане чудо.

– Как да натиснем? – попита Оринда. – Като организираме протестни акции? Или може би седящи стачки? Или демонстрации?

– Не – каза Марго. – Забрави всичко това. Подобни действия са си изпели песента. Кой обръща внимание на демонстрациите! Те са една глупост. Нищо не може да се постигне чрез тях.

Тя огледа хората в претъпканата тясна и задимена кантора – дванайсетина души, бели и цветнокожи, различни по ръст и външен вид, е различни маниери. Някои бяха седнали на разнебитените столове и кашони, други седяха на пода.

– Слушайте внимателно всички. Казах ви, че трябва да направим нещо, при това нещо, което вярвам, ще ни помогне да успеем.

– Госпожице Бракън! – От дъното на стаята близо до вратата се изправи дребна фигура. Това беше Хуанита Нунес, която Марго беше поздравила при влизането ѝ.

– Да, госпожо Нунес?

– Бих искала да помогна. Но вие, мисля, знаете, че работя в Първа търговска американска банка. Може би не трябва да чувам това, което ще кажете на останалите...

– Всъщност аз би трябвало да се досетя за това, вместо да ви поставям в затруднено положение – каза дружелюбно Марго.

Чуха се одобрителни възгласи. Хуанита се запъти към вратата.

– Но това, което вече чу, е тайна – предупреди я Дийкън Юфрейтс.

Хуанита кимна, а Марго побърза да каже:

– Можем напълно да се доверим на госпожа Нунес. Да се надяваме, че и нейните работодатели са толкова етични, колкото нея...

Заседанието продължи и Марго заговори, заела типичната си поза: с ръце на тънката талия, с агресивно насочени напред лакти. Само преди миг тя беше отметнала назад дългата си кестенява коса. Едно движение, което вече ѝ бе станало навик и което правеше преди да предприеме някакво действие – нещо като вдигане на завесата преди представление. Всички я слушаха с нарастващо внимание. Появиха се една-две усмивки. По едно време Сет Оринда се засмя. А към края всички начело с Дийкън Юфрейтс се смееха доволно.

– Господи, о, боже! – възкликна Дийкън.

– Дяволски умно! – обади се друг.

– За да осъществим всичко това, ще имаме нужда от много хора – напомни им Марго. – Най-малко хиляда в началото, а впоследствие и повече.

– За колко време ще ни трябват?

– Ще направим планове за една седмица. Банкова седмица – това означава пет дни. Ако не успеем – ще продължим. Но, честно казано, не вярвам, че ще се стигне до това. И още нещо: с всеки трябва внимателно да се разговаря.

– Наемам се с това – изяви желание Сет Оринда.

– Аз също – обади се в хор още няколко души.

Гласът на Дийкън Юфрейтс се отвори сред останалите:

– Ще имам доста свободно време през следващите дни и ето как ще го използвам! Ще си взема седмица отпуск и се кълна, че ще намеря достатъчно хора.

– Добре – каза Марго и добави решително: – Ще имаме нужда от главен план. Аз ще го подготвя до утре вечер. А всички вие би трябвало да започнете да набирате хора веднага. И помнете, особено важно е всичко да се пази в пълна тайна.

Когато след половин час заседанието свърши, членовете на комитета бяха много радостни и изпълнени с оптимизъм.

По молба на Марго Сет Оринда остана, след като другите се разотидоха.

– Сет, ще имам нужда специално от твоята помощ – каза тя.

– Знаете, че ще направя каквото мога, госпожице Бракън.

– При подобни акции аз винаги съм начело. Ти знаеш – каза Марго.

– Разбира се – усмихна се учителят.

– Този път искам да остана в сянка. Освен това, не желая името ми

да се споменава, когато се появят журналисти от пресата, радиото и телевизията и започнат да разпитват. Правя го, за да не създавам неприятности на двама мои много близки приятели в банката, за които вече споменах. Искан непременно да предотвратя това.

– Мисля, че няма да има проблеми – кимна сериозно Оринда.

– Това, което всъщност искам – настоя Марго, – е ти и останалите да застанете този път начело вместо мен. Аз ще бъда зад кулисите, разбира се. И ако нещо се наложи, бихте могли да ме извикате, макар да се надявам, че няма да се стигне дотам.

– Как бихме могли да ви извикаме, след като никой от нас никога не е чувал името ви – каза Сет Оринда.

В събота вечерта, четири дни след заседанието на асоциацията на наемателите, Марго и Алекс бяха на гости у приятели. След това отидоха в дома на Марго. В сравнение с квартала, в който живееше Алекс, кварталът на Марго не бе така изискан, а апартаментът ѝ не бе голям, но уютно подреден с красиви мебели, които Марго беше купувала на възможно най-ниски цени в продължение на години. Алекс обичаше дома ѝ.

Апартаментът нямаше нищо общо с кантората на Марго.

– Липсваше ми, Бракън – каза Алекс. Той беше облякъл пижамата и халата, които държеше у Марго, и се бе отпуснал в големия стол в стил кралица Ана. Марго беше седнала на килима пред него, главата ѝ бе опряна на коленете му, а той галеше нежно дълг ата ѝ коса. От време на време пръстите му плъзваха по тялото ѝ – Алекс знаеше, че тя обича тези възбуждащи ласки. Марго въздъхна със задоволство. Скоро щяха да си легнат. А докато взаимното им желание нарастваше, те изпитваха удоволствие от това умишлено забавяне.

Не се бяха виждали седмица и половина – най-различни ангажменти им бяха попречили да бъдат заедно.

– Трябва да наваксаме за пропуснатите дни – подхвърли Марго.

Алекс каза:

– Знаеш ли, цяла вечер чакам да започнеш да ме вариш на бавен огън заради Форум Ист. А ги не споменаваши и дума.

Марго притисна глава към коленете му. После учудено попита:

– Но защо да си го изкарвам на теб, скъпи? Съкращаването на банковите средства не е твоя идея. – Тя повдигна вежди и добави. Или може би е твоя?

– Знаеш, че не е.

– Да, както знам, ти си се противопоставил.

– Да, противопоставих се. – После добави с гневен тон: – Но от това нямаше кой знае каква полза.

– Направил си всичко, каквото си могъл. Повече нищо не би могло да се иска от теб.

Той я погледна подозрително.

– Реакцията ти е твърде странна.

– Какво искаш да кажеш?

– Ти си борец. И това е едно от нещата, заради които те обичам. Ти не се предаваш. Нито пък си склонна да приемаш спокойно пораженията.

– Може би някои поражения са тотални. В такива случаи нищо не може да се направи.

Алекс се поизправи в стола.

– Ти си намислила нещо, Бракън, познавам те. Казвай какво е то?

Марго помисли и заговори бавно:

– Не признавам нищо. Но дори това, което току-що каза, да е вярно, струва ми се, че е по-добре да не знаеш всичко. Това, което в никакъв случай не искам, Алекс, е да те поставя в затруднено положение.

– Е, все пак ми каза нещо – усмихна се нежно той. – Добре, щом не желаш да ми кажеш повече, няма да настоявам. Но искам да съм сигурен в едно: всичко, което си намислила, трябва да бъде законно.

Марго веднага пламна:

– Ако не се лъжа, аз съм единственият адвокат тук. И аз ще решавам кое е законно и кое – не.

– Дори умните жени адвокати допускат грешки.

– Не и този път. – Тя сякаш се канеше да продължи с нови аргументи, но се отказа и добави със смекчен тон: – Ти знаеш, че аз винаги се простирам в рамките на закона. Знаеш също така и защо.

– Да – съгласи се Алекс и се отпусна назад, като продължаваше да гали косата й.

След като се бяха сблизили, Марго му беше разказала за своите изградени преди години възгледи – резултат на разочарования и голяма лична трагедия.

Марго била отлична студентка в юридическия факултет. И тя, както много други нейни колеги, се присъединила към протестните акции. Това било по време на въвличането на Щатите във войната във Виетнам и на разделението на нацията по този въпрос. Било и времето на борба

за промяна в професията на юриста, един вид въстание на младите срещу законите на по-възрастните, на онова ново поколение войнстващи адвокати, славен символ на които стана Ралф Нейдър.

В колежа, а по-късно и в юридическия факултет, Марго била много близка с един от своите колеги – двамата подкрепяли авангардистките схващания, заедно участвали в протестното движение, а и както било прието тогава, живеели заедно. Алекс бе чувал само първото му име – Грегъри.

Конфронтацията между студентите и администрацията се засилила особено много, когато започнала кампанията за набиране на доброволци за американската армия и флота. Голяма част от студентите, между които Марго и Грегъри, настоявали да се сложи край на тази акция. Ръководството на университета заело противоположната позиция.

В знак на протест студентите окупирали административната сграда и се барикадирали. Марго и Грегъри също били там.

Преговорите се провалили поради „нереалните искания на студентите“. След два дни администрацията повикала полицията, по-късно доста неразумно подсилена от Националната гвардия. Окупираната сграда била атакувана. Разнасяли се изстрели, имало и жесток ръкопашен бой. Като по чудо никой не бил застрелян. Но по трагично стечение на обстоятелствата, един от ранените получил мозъчен кръвоизлив и починал след няколко часа. Това бил Грегъри.

Под натиска на общественото негодувание, младият, неопитен и уплашен полицай, който нанесъл смъртоносния удар, бил подведен под съдебна отговорност. Но обвиненията срещу него били отхвърлени.

Макар силно разстроена и шокирана, Марго вече знаела законите и си давала сметка за справедливостта на съдебното решение. Юридическото образование ѝ помогнало по-късно, в по-спокойна обстановка, да обмисли внимателно и да направи преоценка на собствените си убеждения. Бързо развиващите се събития и свързаните с тях емоции ѝ попречили да то стори по-рано.

В крайна сметка Марго не се беше отказала от своите политически и социални възгледи. Но преценявайки онези събития, тя бе имала доблестта да признае пред себе си, че с агресивните си действия студентите бяха лишили останалите от същите тези свободи, за чиито защитници се обявяваха. В своя устрем те бяха нарушили закона, онази система, на която бе посветено професионалното им обучение, а и най-вероятно целия живот.

Марго беше стигнала до извода, че може би борбата щеше да бъде

много по-успешна, ако се бяха ограничили в законните рамки.

Тя беше доверила на Алекс по време на единствения им разговор за студентското ѝ минало, че именно онези години са я убедили никога вече да не отстъпва от легалните средства на борба и до ден днешен те бяха ръководен принцип в работата ѝ.

Марго седна по-близо до Алекс и го попита:

– Как вървят работите в банката?

– Понякога се чувствам като Сизиф.

– Онзи грък, който бутал скалата нагоре по хълма? И всеки път, когато почти достигал върха, скалата се търкулвала и се озовавала отново в подножието...

– Точно така. Със същия успех той би могъл да бъде банков изпълнителен директор, който се опитва да осъществи някакви промени. Ще ти издам една тайна за нас, bankerите, Бракън.

– Да?

– Ние успяваме, въпреки че ни липсва перспективно мислене и въображение.

– Може ли да те цитирам?

– Ако го направиш, ще се закълна, че никога не съм го казвал усмихна се той. – Между нас казано, банките реагират на социалните промени, но никога не ги предвиждат. Всички проблеми, с които сме принудени да се занимаваме сега – околна среда, екология, енергия, малцинства – всички те са били просто пред очите ни от години. Всичко това ни засяга и би могло да се предвиди. Ние, bankerите, бихме могли да застанем в авангарда. А вместо това сме на опашката и се придвижваме напред само когато се налага или когато ни тикат.

– Защо тогава продължаваш да стоиш в банката?

– Защото за мен това е много важно. Заслужава си усилията – стига да станеш добър banker. Независимо дали се придвижваме доброволно или не, ние сме професионалисти, от които има нужда. Паричната система придоби такива мащаби, стана толкова сложна и объркана, че единствено bankerите могат да я овладеят.

– Така че главното, от което се нуждаете, е да получавате аплодисменти. Права ли съм?

Той се загледа в нея, а на лицето му се изписа нарастващо любопитство:

– Тази твоя палава главица май замисля нещо...

– Нищо не признавам.

Каквото и да е то, надявам се, че този път няма да окупираме

тоалетните.

– О, господи, не.

Двамата се засмяха, защото си спомниха за една акция на Марго от преди година – блестяща победа, привлякла широкото обществено внимание.

Битката ѝ бе с ръководството на градското летище, което плащаше на неколкостотин портиери и чистачи значително по-ниски надници от приетото. Работническият профсъюз бе корумпиран, поддържаше „сърдечни отношения“ с ръководството и не правеше нищо, за да защити своите членове.

В отчаянието си група от чистачите потърси помощта на Марго, която започваше да си създава име на майстор по разрешаване на подобни заплетени ситуации.

Опитите на Марго да установи пряк контакт с ръководството не доведоха до нищо. Тя реши, че трябва да привлече общественото внимание и един от начините бе да направи за смях летището и ръководеното му. За да се ориентира в обстановката, Марго и няколко симпатизанти, които ѝ бяха помагали и преди, направиха внимателно проучване на голямото летище по време на нощта, когато графикът бе най-интензивен.

Проучването показва, че пристигащите пътници, които бяха хапнали и пийнали в самолета, се насочваха право към тоалетните на летището, така че в продължение на няколко часа там се тълпяха най-много хора.

Седмица след това, в петък вечерта, когато броят на излитащите и кацащите самолети бе най-голям, неколкостотин доброволци, предимно портиери и чистачи, които не бяха на смяна, пристигнаха на летището, водени от Марго. През цялото време те се държаха тихо и кротко, поведението им бе напълно законосъобразно.

Целта им бе да се настанят, и то за продължително време, а някои дори за цялата нощ, във всички обществени тоалетни на летището. И те го направиха. Марго и помощниците ѝ бяха разработили подробен план и доброволците отидоха на точно определените места, платиха таксата за вход и се настаниха вътре, като убиваха времето с четене на книги, слушане на портативни транзистори, а някои си бяха донесли и храна. Сред жените имаше и такива, които бяха дошли с плетките или с гоблените си. Така те поставиха своя ултиматум чрез една съвсем законна окупация.

Пред писоарите в мъжките тоалетни се оформиха огромни опашки и придвижването ставаше изключително бавно. Трябваше да се чака поне час, за да ти дойде редът. Почти никой не оставаше толкова дълго.

Участниците в акцията обясняваха на всеки, който бе готов да ги изслуша, какво всъщност става и защо.

На летището настана пълна бъркотия, стотици ядосани и изнервени хора се оплакваха на земните стюардеси и на другите служители, които веднага сигнализираха на ръководството. То пък се чувстваше объркано и безпомощно, защото не бе в състояние да направи нищо. Част от пътниците, на които не се налагаше да посетят тоалетната, намираха ситуацията за твърде забавна. Така че всъщност никой не остана безразличен.

Скоро се появиха и представители на средствата за масова информация – това също бе работа на Марго, тя ги беше предупредила. Репортерите се надпреварваха кой по-напред да разкаже тази необичайна история и новината се разпространи не само из цялата страна, но чрез телефони и телекси достигна и до други краища на света и се появи на страниците на съветския вестник „Известия“, на южноафриканския „Йоханесбург Стар“ и на лондонския „Таймс“. На другия ден целият свят се смееше.

В повечето репортажи се отделяше значително място на Марго Бракън. Освен това се заявяваше, че акцията ще продължи.

Марго знаеше, че присмехът е едно от най-силните оръжия във всеки арсенал. В края на уикенда ръководството на летището се съгласи да започне преговори по заплатите на портиерите и чистачите, които скоро доведоха до благоприятен резултат. Освен това корумпираното ръководство на профсъюза бе отстранено чрез гласуване и бе заменено с честни хора.

Марго се притисна в Алекс. След това попита тихо:

– Та каква точно глава каза, че съм имала?

– Палава.

– Това хубаво ли е? Или лошо?

– За мен е хубаво. Ободрително. Пък и в повечето случаи аз харесвам каузите, за които работиш.

– Но не и всяка от тях?

– Не, не всяка.

– Е, да, моите акции предизвикват неодобрение. При това доста често. Ами ако това неодобрение е свързано с нещо, което ти също не одобряваш или в което не вярваш? Ако имената ни бъдат свързани точно в такъв случай, в който ти не би искал да имаш нищо общо с мен?

– Ще се науча да живея така. Освен това, аз имам право на личен живот. Така, както и ти.

– Да, всяка жена има това право – каза Марго, – но все пак се питам

дали би могъл да живееш така. Имам предвид, ако непрекъснато сме заедно. Мили, аз не бих могла да се променя, ти го знаеш и трябва добре да ме разбереш. Не бих могла да се откажа от моята независимост и активност, не мога да престана да бъда това, което съм.

Той си помисли за Силия, която никога не беше поемала никаква инициатива, и за това, колко много му се бе искало да го направи – поне веднъж. С болка се замисли за нея. Онова, което беше научил от съвместния им живот, бе, че един мъж не може да бъде щастлив, ако жената, която обича, не е свободна или не разбира смисъла на свободата в осъществяването на собствените желания и стремежи.

Алекс сложи ръце на раменете на Марго. През тънката копринена нощница той усети уханната топлина на тялото ѝ, почувства мекотата на кожата ѝ.

– Обичам те и те желая такава, каквато си – каза нежно той. – Ако се промениш, ще си намеря някоя друга адвокатка и така ще те накажа за злоупотребата с любовта ми.

Ръцете му бавно се спуснаха надолу. Той долови учестеното ѝ дишане. Само след миг тя се обърна към него нетърпелива и изпълнена с желание:

– Но какво чакаме още?

– Един господ знае – каза той. – Хайде да си лягаме.

3

Гледката беше толкова необичайна, че един от чиновниците в заемната служба на клона, Клиф Касълман се приближи към бюрото на Едуина.

– Госпожо Д'Орси – каза той, – случайно да сте поглеждали през прозореца тази сутрин?

– Не – каза Едуина, която преглеждаше сутрешната поща. – Защо, трябва ли?

Беше сряда, девет без пет сутринта.

– Е – продължи Касълман, – помислих си, че това може би ще ви заинтересува. Отвън има опашка, каквато никога преди не съм виждал.

Едуина вдигна очи. Служителите се трупаха по прозорците. Дочуваха се и оживените им разговори – нещо съвсем необичайно за този ранен час. Тя усети, че я обзема тревога.

Едуина се приближи към един от големите прозорци от шлифовано

стъкло, които оформяха фасадата на сградата. Това, което видях, я изуми. Дълга редица от хора, наредени в редица по четирима-петима, се виеше от главния вход по продължение на сградата и краят ѝ не се виждаше. Изглежда всички тези хора чакаха да бъде отворена банката.

– Но какво, за бога... – Тя просто не вярваше на очите си.

– Проверихме преди малко – опашката се е проточила до средата на площада и непрекъснато прииждат нови хора – каза Касълман.

– Питайте ли ги за какво се редят?

– Да, попитал ги е човекът от дежурната охрана. Отговорът бил, че са дошли да си открият сметки.

– Но това е смешно! Толкова много хора? На опашката има поне триста души. Никога не са били откривани толкова много сметки в един-единствен ден.

Касълман сви рамене:

– Аз само ви предавам това, което съм чул.

Оперативният администратор Тотънхоу застана до прозореца. На лицето му отново бе изписано обичайното лошо настроение.

– Съобщих в отдела по сигурността – информира той Едуина, – казваха, че ще изпратят допълнително хора от охраната. Господин Уейнрайт също ще дойде. Освен това ще се обадят в градската полиция.

– Нямаме кой знае какви основания за тревога – каза Едуина. – По-не външно, тези хора изглеждат съвсем миролюбиви.

Около две трети от опашката бяха жени, повечето цветнокожи. Някои бяха довели децата си. Голяма част от мъжете бяха облечени в работни дрехи – сякаш току-що бяха излезли от работа или пък се бяха отбили на път за предприятието си. Малцина бяха добре облечени.

Хората разговаряха, някои доста оживено, но нямаше спречквания, нито кавги. Онези, които забелязаха, че ги наблюдават, се усмихваха и кимаха за поздрав към банковите служители.

– Погледнете там! – възкликна Клиф Касълман и посочи към току-що пристигналия телевизионен екип. Хората от екипа веднага започнаха да снимат.

– Миролюбиви или не – разсъждаваше Касълман, – все пак трябва да има някаква причина, която е накарала тези хора да дойдат тук.

Една внезапна мисъл озари Едуина.

– Това е във връзка с Форум Ист – каза тя. – Обзалагам се, че причината е Форум Ист.

Чиновниците, чиито бюра бяха наблизо, се приближиха и се включиха в разговора.

– Трябва да забавим отварянето на клона, докато дойде допълнителната охрана – каза Тотънхоу.

Погледите се насочиха към стенния часовник, който показваше девет без една минута.

– Не – разпореди се Едуина. Тя дори повиши глас, така че да могат всички да я чуят. – Ще отворим както обикновено, навреме. Моля всички да се върнат на работните си места.

Тотънхоу бързо се отдалечи. Едуина също се върна на бюрото си.

Тя видя как главната външна врата се отвори и първите клиенти нахлуха вътре. Тези, които бяха начело на опашката, поспряха за миг, поогледаха се, но бързо се придвижиха напред под натиска на тълпата. Само за минута централната оперативна зала на големия банков клон се изпълни с шумни, приказливи хора. Сградата, сравнително тиха до преди малко, се превърна в истински кошер. Едуина забеляза един висок, строен тъмнокож мъж, който размаха няколко банкноти и високо заяви:

– Искам да вложа парите си в тази банка.

Един от пазачите го упъти:

– Ето там се откриват нови сметки.

Служителката беше младо момиче и изглеждаше малко притеснена. Високият мъж се приближи към нея, усмихна й се сърдечно и тя тутакси се успокои. Зад него се нареди дълга опашка.

По всичко личеше: предварителните сведения бяха верни – всички тези хора бяха дошли, за да си открият сметки.

Едуина забеляза, че високият мъж, седнал удобно пред бюрото, продължава да стиска банкнотите си. Гласът му ясно се открояваше сред останалите разговори и тя го чу да казва:

– Аз не бързам. Искам да ми изясните някои неща.

Отворени бяха още две гишета. Със същата бързина пред тях се проточиха дълги опашки от хора.

Обикновено с откриването на нови сметки се занимаваха само трима служители. Беше очевидно, че днес няма да могат да се справят. Едуина се огледа, забеляза Тотънхоу в другата част на залата и му се обади по вътрешния телефон:

– Отворете още две гишета за нови сметки, нека всички от персонала, които са свободни в момента, да застанат на тях.

Макар че държеше слушалката плътно до ухото си, беше й много трудно да чува пореди шума в залата.

– Не е възможно да се справим с всички тези хора днес – промърмори в отговор Тотънхоу. – Каквото и да направим, ще закъсаме.

– Тогава дайте указания на всички да съкратят до минимум процедурата по откриването на сметка – нареди Едуина.

Но тя знаеше, че в най-добрия случай откриването на нова сметка ще отнеме между десет и петнайсет минути. За по-кратко време това просто бе невъзможно. Изискваха го документите, които трябваше да се попълнят.

В заявлението за нова сметка трябваше да се впишат подробности по местожителството, работата, социалните осигуровки и семейното положение. Следваше подпис на клиента. Освен това трябваше да се представи документ за самоличност. След това чиновникът отнасяше документите на друг служител за одобрение и поставяне на подпис. Най-накрая се попълваше спестовна книжка или се изготвяше временна чекова книжка.

С други думи, един чиновник в която и да било банка би могъл да открие максимално по пет нови сметки на час. Ако работеха едновременно трима души, те биха могли да се справят с деветдесет клиента дневно, и то при непрекъснато високо темпо, което беше почти невъзможно.

Дори да използваша целия персонал, нямаше да могат да открият повече от около двеста и петдесет нови сметки. А само в първите минути на работния ден в банката се бяха изсипали над четиристотин души, непрекъснато прииждаха нови, а когато Едуина стана, за да провери какво е положението навън, видя, че краят на опашката все така не се вижда.

Шумът в банката нарастваше и ставаше нетърпим.

Възникна още един проблем: тълпите, които изпълниха залата, препречиха пътя до гишетата и касите, и клиентите, които идваха по друга работа, не можеха да се доберат до тях. Едуина забеляза няколко познати лица, които с ужас наблюдаваха тази бъркотия. Повечето от тях бързо се отказаха и си тръгнаха.

Някои от новодошлите задаваха въпроси на касиерките и те, тъй като и без това не можеха да правят нищо друго сред това меле, разговаряха с тях.

Двама заместник-управители бяха застанали в центъра на залата и се опитваха да регулират човешкия поток, така че да се освободи пътят до някои от гишетата. Но те трудно можеха да се похвалят с успех.

И все пак всичко беше спокойно. Залата беше претъпкана с хора, но те разговаряха любезно и усмихнато. Едуина ги гледаше и си мислеше, че всички като че ли са били предварително инструктирани да се

държат добре. Така или иначе, тя реши, че е време да се намеси.

Едуина с мъка започна да си пробива път към входната врата, където тълпата бе най-голяма. Тя даде знак на двама от дежурните по охраната и те се доближиха до нея с помощта на лактите си.

– Вътре има много хора. Повече никой да не влиза. Пускайте само по няколко души, според броя на излезлите от банката. Редовните клиенти да влизат, без да чакат.

По-възрастният от пазачите наклони главата си към нея, така че да може да го чуе:

– Това ще бъде много трудно, госпожо Д'Орси. Ние, естествено, ще разпознаем някои от редовните клиенти, но не и всички. Всеки ден от тук минават толкова много хора, че е невъзможно да ги запомним до един.

– И още нещо – обади се другият пазач, – когато пристигне някой, тези от опашката започват да викат: „Нареди се и чакай“. Ако започнем да даваме предимство, ще се вдигне голям шум.

– Няма да се вдигне шум – увери го Едуина. – Правете това, което ви казвам.

Докато се връщаше обратно, Едуина разговаря с някои от чакащите. Несекващите разговори пречеха на хората да я чуят добре и тя повиши глас.

– Аз съм директорът. Бих помолила някой от вас да ми каже защо всички едновременно дойдохте днес.

– Искаме да си открием сметки – усмихна се една жена, която държеше детето си за ръка. – В това няма нищо лошо, нали?

– Непрекъснато слушаме вашите реклами – обади се още един глас. – Според тях е достатъчно да имаш съвсем малко пари, за да си откриеш сметка.

– Това е вярно – каза Едуина. – Но все пак трябва да има някаква причина, поради която всички сте решили да си откриете сметка точно днес.

– Вие сама бихте могли да се досетите – намеси се един възбледен възрастен мъж. – Всички ние сме от Форум Ист.

– Или искаме да бъдем – обади се друг, по-младежки глас.

– Все пак това не обяснява... – започна Едуина.

– Може би аз бих могъл да ви обясня, госпожо. – Пред тълпата застава цветнокож мъж на средна възраст с приятна външност.

– Моля ви.

Едуина усети, че до нея стои още някой. Обърна се и видя Нолан

Уейнрайт. А на главния вход бяха застанали още няколко души от охраната и помагаха на дежурните. Тя погледна въпросително шефа на сигурността.

– Всичко е наред – каза успокоително той.

Мъжът, който беше излязъл напред, каза:

– Добро утро, госпожо. Не съм знаел, че има жени банкови директори.

– Е, намират се – отвърна Едуина. – И с времето ще стават все повече. Надявам се, че вие подкрепяте равноправието на жените, господин...?

– Оринда. Сет Оринда, госпожо. Разбира се, че го подкрепям. И много други неща, освен него.

– Може би някое от тези други неща ви е довело тук?

– В известна степен...

– И по-точно?

– Тук всички сме от Форум Ист.

– Вече ми казаха.

– Това, което правим, е един вид акт на надежда.

Еlegantно облеченият говорител произнасяше внимателно думите – явно речта му бе предварително написана и запаметена. Наоколо хората се заслушаха. Оринда продължи:

– Бе обявено, че тази банка няма достатъчно пари, за да продължи да подпомага изграждането на Форум Ист. Банката намали средствата наполовина и някои от нас смятат, че положението би могло да се оправи, ако не стоим със скръстени ръце.

– Това, надявам се, не означава да доведете деловата дейност на целия клон до пълен застой – прекъсна го Едуина. Докато говореше, тя забеляза, че няколко души са разтворили бележниците си и записват. Явно бяха репортери.

Някой беше уведомил средствата за масова информация и това обясняваше присъствието и на телевизионните камери. Едуина се чудеше кой ли би могъл да го направи.

Сет Оринда се засегна от думите ѝ:

– Но, госпожо, единственото нещо, което правим, е да внесем всичките си пари, а ние, както знаете, сме бедни хора. Надяваме се да помогнем на банката в този труден момент.

– Не смятате ли, че това е благородна постъпка? – намеси се още един глас.

– Но това е нелепо! – отсече Нолан Уейнрайт. – Тази банка не е в

затруднение.

– Щом не е в затруднение – попита една жена, – защо постъпи така с Форум Ист?

– Позицията на банката бе ясно изложена в нейното изявление – отговори Едуина. – Въпрос на приоритет. Банката се надява в бъдеще да възстанови пълната сума за финансиране на проекта.

Едуина усети, че думите ѝ не звучат убедително. Очевидно и другите мислеха така, защото се разнесоха негодуващи възгласи. Това бе първата проява на недоволство и антагонизъм. Мъжът с приятна външност, Сет Оринда, се обърна рязко и вдигна ръка, за да въдвори спокойствие. Гласовете секнаха.

– Аз не знам как точно стоят нещата в банката – обърна се той към Едуина, – но всички тук сме дошли, за да вложим парите си. Ето защо ви казах, че за нас това е един вид акт на надежда. Ние се надяваме, че след като разберете как се чувстваме и какво мислим, може би ще промените решението си.

– А ако не го направим?

– Тогава ще продължим да търсим още хора, които са готови да ви предоставят парите си. Около нас има още много добри души, склонни да дойдат още днес, утре или вдругиден. Надяваме се, че до петък нещата ще се разчуют – той посочи към репортерите, – и ще се намерят и други, които не са от Форум Ист, но които ще се присъединят към нас. Само за да си открият сметка, разбира се. И да помогнат на тази бедна банка. Нищо повече.

Чуха се весели възгласи:

– Точно така, ще дойдат още много хора... Нямаме кой знае колко за хляб, но поне сме много на брой... Кажете на приятелите си да дойдат и да ни подкрепят.

– Е, някои от приятелите, които влагат парите си днес, може би ще дойдат утре, за да ги изтеглят – продължи Оринда с невинно изражение. – А може би това ще стане след два дни или следващата седмица. Повечето нямат кой знае колко пари, така че няма да могат да ги оставят за дълго. Но затова пък по-късно, когато отново се сдобият с някой долар, ще дойдат и пак ще си открият сметка. – Очите му блеснаха дяволито. – Нашата цел е да ви създаваме работа.

– Да – каза Едуина, – разбирам вашата цел.

– Господин Оринда, каква ще бъде сумата, която ще внесете в банката? – попита една от репортерките, слабо русо момиче.

– Е, няма да е голяма – отвърна бодро той. – Повечето са дошли с

по пет долара. Това е най-малката сума, която банката приема. Нали така? – Той погледна към Едуина и тя кимна.

Едуина, а и всички около нея знаеха, че изискванията на някои банки за откриване на влогови сметки са минимум петдесет долара, а за чекови – сто долара. Други пък банки въобще нямаха ограничения. Първа търговска американска банка – в усилията си да привлече вложителите – се бе спряла на компромисно решение – пет долара. След като сметката бъде открита, по-голямата част от първоначално внесените пет долара биха могли да се изтеглят: трябваше да остане само някаква дребна сума, така че сметката да не се ликвидира. Сет Оринда и останалите знаеха това и явно смятаха да залееят главния градски банков клон с внасяния и тегления на дребни суми. Планът им щеше да успее, мислеше Едуина. Нищо не можеше да ги спре – техните действия не бяха нито незаконни, нито враждебни.

Независимо от цялата ситуация и от раздразнението, което я бе обзело, Едуина я напуши смях, но, естествено, запази самообладание. Тя погледна към Нолан Уейнрайт, който сви рамене и каза тихо:

– След като няма никакво явно нарушение, не можем да направим нищо друго, освен да създадем ред при обслужването.

Шефът по сигурността се обърна към Оринда и заяви:

– Надявам се, че всички вие ще помогнете за създаването на добър ред както вътре в банката, така и отвън. Хората от охраната ще определят по колко души да влизат в залата и как да се подреди опашката.

– Естествено, господине – кимна Оринда. – Приятелите ми и аз ще направим всичко възможно, за да ви помогнем. Ние също не искаме неприятности. Но от вас очакваме да бъдете толерантни.

– Какво искате да кажете?

– Всички ние сме клиенти с равни права. И след като се съгласяваме да стоим спокойно и да чакаме своя ред, не сме съгласни да се разрешава на други клиенти да влизат, без да чакат. Всеки клиент – независимо кой е той – трябва да се нареди отзад на опашката.

– Ще видим как ще решим това.

– И ние ще гледаме, господине. Ако постъпите по друг начин, това ще бъде чиста дискриминация и ще протестираме.

Едуина забеляза, че репортерите продължаваха да пишат. Тя си проправи път и се насочи към трите гишета, където се откриваха нови сметки. До тях бяха отворени две допълнителни гишета, а по-нататък се подготвяха още две.

Едуина забеляза, че на едно от допълнителните гишета работи

Хуанита Нунес. Тя усети погледа на Едуина и двете си размениха усмивки. Едуина внезапно се сети, че момичето живее във Форум Ист. Дали е знаело предварително за днешното нашествие? Без да се замисля, Едуина реши, че това всъщност няма никакво значение.

Двама от по-младшите банкови служители помагаша в откриването на новите сметки и беше ясно, че за днес останалата дейност ще отиде на заден план.

Едуина се приближи към гишетата. Едрият цветнокож мъж, когото бе забелязала сред първите на опашката, тъкмо си тръгваше. Момичето, което го бе обслужвало, вече не беше нервно.

– Това е господин Юфрейтс – представи го то. – Той току-що си откри сметка.

– Дийкън Юфрейтс. Поне така ме наричат повечето хора.

Едуина пое протегнатата му ръка.

– Добре дошли в Първа търговска американска банка, господин Юфрейтс.

– Благодаря ви. Толкова се радвам. Дори ще се опитам да прибавя още нещичко към сметката си. – Той извади от джоба си дребни пари, преброи ги внимателно, отдели половин долар и още две монети и се насочи към касиерката.

– Каква бе вноската му? – попита Едуина.

– Пет долара – отговори служителката.

– Много добре. Постарайте се да действате колкото може по-бързо.

– Разбира се, госпожо Д'Орси. Но този отне доста време, защото задаваше много въпроси – за тегленето, за лихвените проценти. Беше си ги записал на листче.

– Вие взехте ли листчето?

– Не.

– Вероятно и другите ще имат такова листче. Опитайте се да вземете едно и ми го покажете.

Едуина смяташе, че така ще могат да се доберат до ключа на загадката – или кой бе планирал и осъществил тази безупречна акция. Не й се вярваше да е някой от тези, с които беше разговаряла.

Ставаше все по-ясно, че нашествието в банката няма да се ограничи само с откриването на нови сметки. Тези, които вече го бяха сторили, оформяха опашки пред касите, където внасяха допълнително или пък теглеха незначителни суми, задаваха въпроси или просто се опитваха да въвлекат касиерките в разговор.

Редовните посетители не само бяха затруднени да проникнат в

сградата, но и след като влезеха, се сблъскаха с нови проблеми.

Едуина каза на Нолан Уейнрайт за листчето с въпроси и за инструкцията, която бе дала на момичето.

– Аз също бих искал да видя това листче – каза шефът по сигурността.

– Господин Уейнрайт – обади се една от секретарките, – на телефона.

Той пое слушалката и Едуина го чу да казва:

– Това наистина е демонстрация, макар че не може да бъде смятана за закононарушение. Действията са мирни и ние само ще си навредим с прибързани действия. Последното нещо, което бихме желали, е открита конфронтация.

Добре че беше Уейнрайт, мислеше си Едуина, на него можеше да се разчита. След като приключи разговора, тя му каза:

– Някой предложи да повикаме полиция.

– Те пристигнаха тук с мен, но аз ги отпратих. Ще се върнат бързо, ако имаме нужда от тях. Надявам се, че това няма да се наложи. – Той посочи към телефона, а после към централната сграда на банката. – Там вече знаят... И някои започват да създават паника.

– Единственото нещо, което може да се направи, е да се възстанови финансирането на Форум Ист.

Уейнрайт се усмихна за първи път, откакто беше дошъл.

– О, и аз бих искал това. Но не може да се действа по този начин, щом става дума за парите на банката. Външният натиск не може да оказва влияние.

Едуина беше готова да каже: „Съмнявам се в това.“ Но се отказа и замълча.

Тълпата завзе цялата зала и шумът се усили още повече. Отвън чакаше нарастваща опашка от чинно подредени хора. Беше 9,45.

4

Също в 9,45, през три сгради от централното управление на Първа търговска американска банка, Марго Бракън седеше в паркирания на незабележимо място фолксваген и осъществяваше ръководството на акцията.

Марго беше решила да не се приближава до мястото на действието, но в края на краищата не издържа. Като боен кон, който рови с копитата

земята, когато усети дъха на битката, тя не устоя и се включи в акцията.

Марго се безпокоеше, че може да причини неприятности на Алекс и Едуина, и затова не беше на предната линия на действието на площад Розели.

Появеше ли се там, репортерите веднага щяха да я познаят. Марго знаеше, че те вече са пристигнали, тъй като беше подготвила предварителна информация за вестниците, радиото и телевизията. Специални пратеници донасяха в колата новини за развитието на събитията и отнасяха обратно инструкциите ѝ.

Акцията бе старателно подготвена. Докато Марго изработваше главния план, Сет, Дийкън и още неколцина от членовете на комитета набраха доброволци от Форум Ист. Те им описаха плана на действие, а желаещите да участват бяха много. Почти всеки искаше да се включи и препоръчваше приятели, на които можеше да разчита.

Когато късно вечерта в събота списъците бяха готови, в тях фигурираха имената на хиляда и петстотин души. Списъкът продължаваше да набъбва. Според плановете на Марго, щеше да има достатъчно хора, поне за една седмица, а може би и за по-дълго, стига ентузиазмът да се запазеше. Някои от мъжете, които имаха постоянна работа, но искаха да помогнат – Дийкън Юфрейтс например – щяха да си вземат отпуска. Други пък заявиха, че щом се налага, ще отсъстват от работа. За съжаление повечето от желаещите да участват бяха безработни, техният брой се бе увеличил напоследък, тъй като липсваше и сезонна работа. Преобладаваха жените, не само защото повечето от тях не работеха, но и защото за тях – много повече, отколкото за мъжете – Форум Ист се бе превърнал в жадуваният домашен рай, в надеждата на техния живот.

Марго разбра всичко това от подготвителната работа и от информацията, която получаваше. Информацията до този момент бе напълно задоволителна.

Марго държеше представителите на Форум Ист при всички случаи и особено по време на контактите си със служителите на банката да се държат приятелски, любезно и безконфликтно. Ето защо нарекоха акцията „Акт на надежда“ – или с други думи искаха да покажат, че една група заинтересовани хора – макар и с ограничени финансови възможности – са готови да „помогнат“ на „изпадналата в беда“ Първа търговска американска банка.

Марго предполагаше, че самото споменаване, че Първа търговска американска банка е в беда, би засегнало една твърде чувствителна струна. И особено много държеше да не се отпрат директни заплахи

от рода на тези, че парализирането на работата на банката ще продължи, ако не се отпуснат необходимите средства за реконструкция. Тя беше казала на Сет Оринда и на останалите:

– Нека в банката сами стигнат до този извод.

Марго непрекъснато подчертаваше необходимостта да се избягват всякакви заплахи. Тези, които присъстваха на предварителните срещи, си записваха и предаваха инструкциите на останалите.

Разпространиха и списък на въпросите, които трябва да задават, когато откриват банкова сметка. Списъкът също беше подготвен от Марго. Имаше стотици законни въпроси, които всеки можеше да зададе, макар че повечето хора не го правеха. Благодарение на тези въпроси дейността на банката би могла да се забави почти до пълно блокиране.

Сет Оринда бе определен за говорител. Марго написа речта му, а той я научи наизуст. Оказа се, че Оринда е схватлив ученик.

На Дийкън Юфрейтс бе възложено да бъде сред първите, които да открият сметка в клона.

Дийкън⁵ – никой не знаеше дали това е истинското му име или звание, свързано с принадлежността му към някоя религия – оглави работата в района. Той работеше с армия от помощници, които разпращаше във всички посоки.

Беше много важно да се осигурят достатъчна хора за сряда сутринта, така че тълпата пред банката да направи голямо впечатление още в самото начало. Някои хора трябваше да се заместват с други. Имаше и резерви за следобед и за следващия ден.

Чрез специална система – най-много се използваша уличните телефони, пред които стоеше дежурен – се следеше необходимия брой хора и включването на резервите. С малки изключения, импровизираната схема за връзка работеше добре.

Всички данни стигаха до Марго, която седеше на задната седалка на фолксвагена. Информацията включваше броя на хората на опашката и на гишетата, времето, необходимо за откриването на сметка, както и сведения за разговорите между Сет Оринда и представителите на клона.

Марго направи някои изчисления и даде указания на усмихнатия младеж на предната седалка:

– Кажете на Дийкън да не вика повече хора – засега имаме достатъчно. Тези, които чакат отвън, могат да починат за малко, но на групи, не наведнъж. Да дойдат за обяда си. Отново предупредете всички, че по

---

5. Църковно звание. (англ.) – Б.пр.

площад Розели не трябва да остава никакъв боклук, а в банката не бива да се внасят храна и напитки.

Разговорът за обяда напомни на Марго за парите, които в началото бяха голям проблем.

В понеделник Дийкън Юфрейтс ѝ съобщи, че много от желаещите да участват в акцията не разполагат с излишни пет долара. А това беше минималната сума, за да се открие сметка в Първа търговска американска банка. Асоциацията на наемателите във Форум Ист също нямаше пари. В такъв случай всичко щеше да се провали.

Тогавя Марго се обади в профсъюза – Американската федерация на чиновниците, касиерите и служителите – същият този, който защитаваше интересите на пазачите и чистачите на летището.

Марго ги помоли да отпуснат по пет долара на всички, желаещи да участват в акцията. Ръководителите на профсъюза свикаха спешно заседание. Отговорът бе положителен.

Във вторник представители на ръководството на профсъюза помогнаха на Дийкън Юфрейтс и на Сет Оринда да разпределят парите. Несъмнено част от тези пари нямаше да бъдат върнати и някои от петдоларовите банкноти щяха да бъдат изхарчени още във вторник вечерта. Но те вярваха, че повечето от средствата ще бъдат изразходвани според предназначението си. Ситуацията в банката доказа, че са били прави.

Профсъюзът предложи да осигури обяд и да го заплаќи. Предложението бе прието. Марго подозираше, че профсъюзът има и някакви свои интереси, но тъй като те не противоречаха на каузата на Форум Ист, тя реши да не повдига този въпрос.

Марго продължаваше да дава указания на поредния пратеник:

– Трябва да поддържаеме опашката, докато затворят в три часа.

Тя смяташе, че някои от фоторепортерите ще направят снимки точно преди затварянето на банката и държеше броят на хората да не намалява.

Плана за утрешния ден щяха да уточнят късно вечерта. До голяма степен той щеше да бъде повторение на днешния.

За щастие времето беше меко и безоблачно, а и прогнозите за следващите няколко дни бяха добри.

– Продължавайте да говорите на хората, че трябва да се държат *приятелски!* – даваше нареждания Марго. – Дори ако служителите в банката станат нелюбезни, отвръщайте им само с усмивка!

В 11,45 дойде Сет. Той бе широко усмихнат, а в ръцете си държеше ранното издание на градския вестник.

– О! – възкликна Марго, като го разгърна.

Събитията около банката заемаха почти цяла страница. Това беше повече, много повече от очакванията ѝ.

Заглавието беше:

ЖИТЕЛИТЕ НА ФОРУМ ИСТ ЗАМРАЗЯВАТ ДЕЙНОСТТА НА ГОЛЯМА БАНКА

А по-надолу бе написано:

„В беда ли е Първа търговска американска банка?
Мнозина дойдоха да ПОМОГНАТ с малки вноски“.

В добавка имаше големи снимки на огромната опашка пред банката.

– О, боже! – възкликна Марго. – Колко неприятно за Първа търговска американска банка!

Беше наистина много неприятно.

Рано следобед в президентския кабинет на трийсет и шестия етаж в централното управление на банката бе свикано спешно заседание.

Джеръм Патертън и Роскоу Хейуърд имаха угрижен вид. Алекс Вандервурт беше също разтревожен, но докато разговаряха, Алекс проявяваше по-малка съпричастност, а един-два пъти на замисленото му лице се появи едва доловима усмивка. Присъстваха и Том Строгън, младият, способен главен икономист, и Дик Френч, официалният говорител на банката.

Френч пристигна навъсен, дъвчейки незапалена пура. Той донесе цял куп следобедни вестници.

Джеръм Патертън разгърна един от вестниците. Когато прочете: „В беда ли е Първа търговска американска банка?“, той започна да ругае:

– Но това е ужасна лъжа! Този вестник трябва да бъде съден!

– Няма за какво – заяви Френч с присъщата си откровеност. – Вестникът не твърди, че това е факт. Задава въпрос, освен това е ясно, че цитират нечи думи. Така че няма никаква злонамереност.

Френч бе напълно убеден в думите си. Ръцете му бяха зад гърба, а пурата стърчеше напред като дуло на оръдие.

Патертън почервения от гняв, а Роскоу Хейуърд каза:

– Разбира се, че има злонамереност. – Той бе застанал малко

встрани, до прозореца, и сега се обърна към останалите четирима. – Цялото това упражнение е злонамерено. И глупак би го разбрал.

– Каквото и да се крие зад всичко това – въздъхна Френч, – то е организирано, без да противоречи нито на закона, нито на обществените отношения. Това упражнение, както вие го наричате, е подготвено доста умно – то изразява приятелски чувства и дори желание да се помогне на банката. Ние знаем, че банката няма нужда от такава помощ. Но не можем да го докажем и затова предлагам да престанем да си губим времето.

Той взе един от вестниците и го разтвори.

– Една от причините да ми давате тази нелоша заплата е, че съм експерт по въпросите на информацията. И така, моят богат опит ми подсказва, че точно тази история – която е описана и представена доста правдиво, независимо дали на вас ви харесва или не – вече се разпространява от телеграфните агенции из страната. Всичко това напомня историята на Давид и Голиат и засяга важни човешки интереси.

Том Строгън, който беше седнал до Вандервурт, каза:

– Почти съм сигурен, че е така. В новините на Дау Джоунс направиха съобщение и веднага след това курсът на акциите ни спадна с един пункт.

– Още нещо – продължи Дик Френч, без да обръща внимание на думите на Том. – Трябва да се подготвим за вечерните телевизионни новини. Местните станции със сигурност ще ни отделят значително място, но опитът ми подсказва, че с внимание ще ни удостоят и трите големи национални станции. Ще си изям лулата, ако някой от репортерите пропусне да спомене тази прословута фраза за „банката в беда“.

– Свърши ли? – рязко попита Хейуърд.

– Не съвсем. Бих искал да добавя, че дори да бях изразходвал целия бюджет на моя отдел, за да създавам лош имидж на банката, едва ли щях да „постигна“ резултатите, които вие постигнахте без чужда помощ.

Дик Френч смяташе, че добрият професионалист в областта на връзките с обществеността трябва така да си гледа работата, че резултатът от нея да се вижда всеки ден. Той не би трябвало да премълчава неприятните факти, а да ги съобщава на ръководителите си откровено. Откровеността бе част от връзките с обществеността – тя осигуряваше вниманието и доверието на хората. За Дик премълчаването на някои факти или прикриването на част от истината, за да се спечели благоразположението на висшестоящите, бе проява на безотговорност.

Някои дни налагаха наистина пълно откровение. И този ден беше именно такъв.

Роскоу Хейуърд попита навъсено:

– Знаем ли кои са организаторите?

– Конкретно не – отвърна Френч. – Разговарях с Нолан, все още проучват. Но това едва ли има кой знае какво значение.

– Ако се интересувате от последните новини от главния банков клон – намеси се Том Строгън, – мога да ви кажа, защото прескочих до там през тунела. Цялата зала е претъпкана с демонстранти. Почти никой от редовните ни клиенти не може да се добере до касите.

– Те не са демонстранти – поправи го Дик Френч. – Нека изясним и това, след като стана дума. Не носят никакви лозунги, освен плаката „Акт на надежда“. Те са обикновени клиенти и именно там се крие нашият проблем.

– След като знаете толкова много, кажете какво предлагате? – попита Джеръм Патертън.

Вицепрезидентът по връзките с обществеността сви рамене.

– Вие, приятели, се опитахте да измъкнете чергата изпод Форум Ист. Сега вие трябва да решите как да я напъхате обратно.

Лицето на Роскоу Хейуърд се изопна.

Патертън се обърна към Вандервурт:

– Алекс?

– Вие знаете моето мнение – каза Алекс и това бяха първите му думи от началото на съвещанието. – Аз бях против съкращаването на средствата за Форум Ист. И все още съм.

– Тогава вероятно си доволен от това, което става – подхвърли саркастично Хейуърд. – И предполагам, че с удоволствие би отстъпил пред тълпата и заплахите ѝ.

– Ни най-малко не съм доволен. – Очите на Алекс блестяха гневно. – По-скоро съм объркан и смутен, че виждам банката в такова положение. Но струва ми се, че всичко това би могло да се предвиди, и че ние трябваше да сме готови за отпор. Най-важното в момента е да вземем правилно решение.

– Значи все пак си готов да отстъпиш пред заплахите – ухили се Хейуърд. – Точно както казвах.

– Няма значение дали ще го наречем отстъпление или не – отвърна хладно Алекс. – По-важното в случая е друго: прави ли бяхме или сгрешихме, когато ограничихме средствата за Форум Ист? Ако сме сбъркали, би трябвало да обмислим отново всичко и да имаме доблестта да

признаем грешката си.

– Не знам дали да обмисляме повторно или не, защото ако отстъпим сега, в очите на всички ще изглеждаме пълни глупаци – отбеляза Джеръм Патертън.

– Джеръм, първо, мисля, че нещата не стоят така. И второ, има ли значение това? – каза Алекс.

– Не е моя работа да обсъждам финансовата страна на въпроса – намеси се Дик Френч, – но ще ви кажа следното: ако решим да изменим политиката на банката по отношение на Форум Ист, ние само ще спечелим!

– Ако става дума за кураж, бих казал, че той липсва на всички ви – злобно се обърна Хейуърд към Алекс. – Всъщност вие се страхувате да се изправите пред една тълпа.

Алекс поклати нервно глава:

– Роскоу, престани да се държиш като шериф в малък град. Понякога нежеланието да се промени едно погрешно решение е само твърдоглавие и нищо повече. Освен това тези хора, които са в главния градски клон, не са тълпа. Цялата информация, която имаме, го потвърждава!

– Ти май имаш специални пристрастия към тях – каза подозрително Хейуърд. – Да не би да знаеш нещо повече от нас?

– Не.

– Алекс, трябва да ти кажа – започна замислено Джеръм Патертън, – че и на мен не ми харесва идеята да се предаваме.

Том Строгън внимателно следеше разговора. Накрая каза:

– Вие знаете, че аз бях против съкращаването на средствата за Форум Ист. И въпреки това не ми харесва да бъда принуждаван да върша неща под натиска на улицата.

– Ако всички смятате така – въздъхна Алекс, – тогава трябва да се примирим с мисълта, че за известно време дейността на главния банков клон ще бъде блокирана.

– Не е възможно тази папlach да се организира за дълго – рече Хейуърд. – Предполагам, че ако не се поддаваме на техния натиск, всичко ще приключи най-късно утре.

– А аз смятам, че акцията ще продължи и през следващата седмица – каза Алекс.

В края на краищата, и двете предвиждания се оказаха погрешни.

Тъй като липсваше промяна в позицията на банката, нашествието в

главния градски клон продължи и в четвъртък, и в петък до преустановяването на деловата дейност късно следобед.

Банковият клон бе като парализиран. И както беше предвидил Дик Френч, събитието фокусираше общественото мнение, като специално се подчертаваше тежкото положение на банката.

Повечето от репортажите бяха в хумористичен тон. На вложители-те, обаче, никак не им беше до смях, защото в петък на нийоркската борса курсът на акциите на Първа търговска американска банка спадна с два пункта и половина.

Междувременно Марго Бракън, Сет Оринда, Дийкън Юфрейтс и помощниците им подготвиха плана за по-нататъшни действия.

В понеделник сутринта банката капитулира.

На спешно свикана пресконференция в десет сутринта Дик Френч обяви, че веднага ще бъде възстановено пълното финансиране на Форум Ист. Като представител на банката Френч изрази надежда, че всички жители на Форум Ист и техните приятели, които през последните няколко дни откриха сметки в Първа търговска американска банка, ще останат нейни постоянни клиенти.

Капитулацията бе породена от няколко основателни причини. Още преди отварянето на главния банков клон в понеделник сутринта, на площад Розели имаше опашка по-дълга и от тези през предишните дни. Това означаваше, че представлението от миналата седмица ще се повтори.

Много по-тревожно, обаче, беше, че и пред банковия клон на Първа търговска американска банка в предградието Индиан Хил, също се беше проточила опашка. Това не беше неочаквано. Неделните вестници предвиждаха разрастване на акцията в подкрепа на Форум Ист и в останалите клонове на банката. Щом забеляза опашката, разтревоженият директор на банковия клон в Индиан Хил веднага се обади в централното управление с молба за помощ.

Обаждането му бе като че ли последният факт, който натежа за вземането на окончателното решение.

Профсъюзът, който бе дал пари на асоциацията на наемателите и бе осигурил безплатните обеда, публично обяви своята подкрепа. През уикенда говорител на профсъюза охарактеризира Първа търговска американска банка като „гигантска егоистична машина за печалби, която се стреми да осигурява още повече пари на богатите за сметка на бедните“. Той добави, че в най-скоро време ще бъде организирана кампания за профсъюзно обединяване на банковите служители. Така профсъюзът

също допринесе, и то съществено, за вземане на крайното решение.

Банките – всички банки – се страхуваха от профсъюзите и дори ги мразеха. Ръководителите им гледаха на профсъюзите така, както змията гледа мангустата. Банкерите предвиждаха, че ако профсъюзите се намесят в тяхната дейност, това несъмнено ще се отрази отрицателно върху финансовата им свобода. Често страховете им бяха неоснователни, но те все пак съществуваха.

Профсъюзите бяха правили многобройни опити, но не бяха успели да привлекат членска маса от средите на банковите служители. Всеки път bankerите успяваха да надхитрят профсъюзните организатори. Щом събитията около Форум Ист даваха някакво предимство на профсъюзите, то това предимство трябваше веднага да се елиминира. С необичайна за годините си бързина Джеръм Патертън пристигна по-рано от обикновено в банката и веднага взе окончателното решение, като подписа документа за възстановяването на средствата за Форум Ист. Едновременно с това той одобри и официалното изявление на банката и Дик Френч се втурна да го разпространява сред журналистите.

За да успокои нервите си, Патертън прекъсна всички телефони и направи няколко упражнения на пътеката във вътрешната стая.

По-късно сутринта се състоя неофициално заседание на финансовата комисия, на което бе утвърдено новото решение. Роскоу Хейуърд продължаваше да мърмори:

– Това е прецедент, един ден ще съжаляваме, че се предадохме.

Алекс Вандервурт не каза нищо.

Изявлението на Първа търговска американска банка бе прочетено пред двата банкови клона. Чуха се множество одобрителни възгласи, а след това хората спокойно се разпръснаха. Само след половин час двата банкови клона се върнаха към нормалната си дейност.

Всичко би могло да свърши дотук, ако не се бе появила една малка информация. Всъщност, ако се направи преценка на събитието, появата на тази информация бе неизбежно. Тя се появи два дни, след като всичко бе приключило, в колонката под същата онази рубрика „Ухо, прилепено към земята“, и за първи път постави въпроса за организатора на акцията в подкрепа на Форум Ист.

„Може би се питате кой всъщност стои зад жителите на Форум Ист, поставили миналата седмица на колене гордата и могъща Първа търговска американска банка? Ето и тайната. Това е Марго Бракън – феминистката адвокатка и борец за граждански права – същата, която се прослави с организирането на окупацията на тоалетните на летището и с други

акции в защита на бедните и онеправданите.

Този път, макар че операцията по окупирането на банката бе нейна идея и бе организирана главно от нея, госпожица Бракън запази в пълна тайна своята дейност. Тя остана зад кулисите, като избягваше представителите на средствата за масова информация, нейните традиционни съюзници. Сигурно се чудите защо го е направила?

Не се чудете: най-близкият приятел на Марго, с когото често е била забелязвана в града, е известният banker Александър Вандервурт, вицепрезидент на Първа търговска американска банка. Ако бяхте на мястото на Марго и имаште такава връзка, нямаше ли и вие да останете в сянка?

Остава един въпрос: знаел ли е Алекс за подготвяната обсада и дали одобрява подобни действия срещу банката, където си изкарва хляба?‘‘

5

– Повярвай ми, Алекс – каза Марго, – наистина съжалявам!

– И аз съжалявам, че нещата се развиха точно така.

– Бих одрала жив този мръсник, който е написал статията. Добре поне, че не споменава за роднинските ми връзки с Едуина.

– Малцина знаят това, дори в банката – каза Алекс. – А освен това за журналистите са много по-интересни историите с любовници, отколкото с братовчедки.

Наближаваше полунощ. Двата бяха в апартамента на Алекс – това бе първата им среща след началото на обсадата на градския клон. Статията под рубриката „Ухо, прилепено към земята“ се беше появила предишния ден.

Марго пристигна направо от съда – беше защитавала един от постоянните си клиенти, богат гуляйджия. Пийнеше ли си, той имаше отвратителния навик да напада всеки, изпречил се пред очите му. Но за сметка на това беше един от стабилните източници на доходи за Марго.

– Журналистът просто си е свършил добре работата – каза Алекс. – Пък и твоето име все някога щеше да изплува на повърхността.

– Аз положих толкова усилия да остана незабелязана – възрази тя. – За моето участие знаеха съвсем малко хора.

– Не можеш да се скриеш – поклати глава Алекс. – Тази сутрин срещнах Нолан Уейнрайт и той ми каза следното: „Цялата тази лудория

е точно в стила на Марго Бракън“. Предполагам, че Нолан е поразпитал някои от хората. Както знаеш, той е работил като детектив. Някой може би му е подметнал нещо, така че истината щеше да се узнае, дори статията да не се беше появила.

– Но те нямаха право да използват твоето име.

– Ако искаш да знаеш – усмихна се Алекс, – фразата за „известния banker“ ми харесва.

Но усмивката му не беше искрена и той усети, че Марго го долови. Истината беше, че тази идиотска статия го потресе. Той беше все още потиснат, макар че се зарадва, когато преди няколко часа Марго му се обади и каза, че ще дойде.

– Говори ли с Едуина днес? – попита той.

– Да, обадих ѝ се. Не изглеждаше разтревожена. Ние се познаваме отдавна и отлично се разбираме. Освен това тя е доволна, че проектът за Форум Ист ще получи предвиденото финансиране. Предполагам, че и ти се радваш...

– Знаеш отношението ми по този въпрос. Но това не означава, че одобрявам тъмните методи, които използваш, Бракън.

Той каза това по-рязко, отколкото възнамеряваше. Марго реагира веднага:

– Нямахте нищо тъмно в това, което направих. С подобни методи, най-мекото казано, си служи само твоята проклетата банка.

– Нека Да не се караме. – Той вдигна ръце, сякаш се предаваше. – Не тази вечер, моля те.

– Тогавата не говори такива неща.

– Добре, няма.

Моментният им гняв изчезна.

– Кажете ми – попита замислено Марго, – когато всичко това започна, ти досещаше ли се, че съм замесена?

– Да. Отчасти, защото те познавам много добре. А и защото си спомням как избягваше да говориш за Форум Ист. Очаквах, че ще разкъсаш и мен, и банката на парченца.

– Всичко това създаде ли ти затруднения? Имам предвид, докато акцията беше в ход.

– Да – призна той. – Не бях сигурен дали трябва да съобща това, за което се досещах, или да премълча. Но тъй като дори да се прибавяше и твоето име, нещата нямаха да се променят, реших да премълча. Сега се оказва, че съм сгрешил.

– Значи някои вярват, че ти си знаел през цялото време?

– Да, Роскоу например. Може би и Джеръм. За останалите не съм сигурен.

Последва мълчание. Марго се поколеба и попита:

– Това има ли значение за теб? Притеснява ли те?

За първи път, откакто се познаваха, гласът ѝ беше разтревожен. Тревога бе засенчила лицето ѝ.

Алекс сви рамене, но после реши, че трябва да я успокои и каза:

– Не особено. Не се тревожи, ще се оправя.

Но нещата бяха наистина сериозни. Независимо от това, което каза, той разбираше, че позициите му в банката са сериозно разклатени и че това бе най-неподходящото време за подобен инцидент.

Алекс беше сигурен, че повечето от директорите в банката са прочели информацията с неговото име и уместния въпрос: „Знаел ли е Алекс за подготвяната акция и дали одобрява подобни действия срещу банката, където си изкарва хляба?“. Дори да имаше такива, които да не са видели статията, Роскоу Хейуърд щеше да се погрижи да ги осведоми. Позицията на Хейуърд беше ясна.

Тази сутрин Алекс отиде право при Джеръм Патертън – веднага щом президентът на банката пристигна точно в десет. Хейуърд, чийто кабинет бе по-близо, го беше изпреварил.

– Влизай, Алекс – каза Патертън. – Бихме могли да започнем играта наново, след като изкарахме два равни сета.

– Преди да говорим, Джеръм – отвърна Алекс, – искам да съм първият, който ще постави този въпрос. Видя ли това? – Той постави пред него вестника, разгърнат на рубриката „Ухо, прилепено към земята“.

Без да дочака отговор, Хейуърд каза с неприязън:

– Можеш ли да си представиш, че има човек в банката, който да не го е видял?

– Да, Алекс – въздъхна Патертън. – Видях го. Куп хора дойдоха да ми кажат за статията.

– Тогава искам да те уверя – започна твърдо Алекс, – напечатаното тук е една дезинформация и нищо повече. Давам ти честната си дума, че не съм знаел нищо за всичко онова, което се случи в главния градски клон, както и че не съм знаел нищо повече от останалите тук, докато акцията беше в ход.

– Но много хора смятат – не пропусна да се обади Роскоу Хейуърд, – че при твоите връзки – той подигравателно подчерта думата „връзки“ – не е вероятно да не си знаел нищо.

– Моите обяснения – сръза го Алекс, – са насочени към Джеръм!

Но Хейуърд не се предаваше:

– Когато публично се накърнява репутацията на банката, засегнати сме всички. А що се отнася до тези твои така наречени обяснения, ще ти кажа следното: наистина ли очакваш някой да ти повярва, че през цялото време – сряда, четвъртък, петък, през уикенда, че и в понеделник, не си имал абсолютно никаква представа, че приятелката ти, е замесена във всичко това?

– Какво ще кажеш, Алекс? – попита Патертън.

Алекс усети, че се изчервява. Отново бе обзет от яд, че Марго го бе забъркала в тази ужасна ситуация. Колкото може по-спокойно той обясни на Патертън за догадките си и за това, че не е изключвал участието на Марго. Каза му и защо е мълчал: защото дори да бе споделил предположенията си, това не би променило нещата. Алекс добави, че не се е виждал с Марго цялата седмица.

– Нолан Уейнрайт също се е досещал – продължи Алекс. – Говорихме за това сутринта. Но и той си е мълчал, защото и за него, както и за мен, това бе само едно предположение, една догадка. Докато не се появи статията във вестника.

– Е, някой може и да ти повярва, Алекс – каза Хейуърд, чийто тон и изражение ясно показваха, че самият той изобщо не му вярва.

– Да оставим това, Роскоу – възрази Патертън. – Аз, Алекс, приемам твоите обяснения. Но се надявам, че ще използваш влиянието си върху госпожица Бракън, за да я накараш в бъдеще да насочи артилерията в друга посока.

– Или по-добре въобще да си кротува – добави Хейуърд. Като пренебрегна последната забележка, Алекс се обърна към президента на банката и върху изопнатото му от напрежение лице се изписа лека усмивка:

– Можеш да разчиташ на мен.

– Благодаря ти.

Алекс вярваше, че това беше последната дума на Патертън и че взаимоотношенията им отново щяха да се върнат, поне външно, в нормалните рамки. Но това беше само външната страна на нещата. Защото макар и неоткрито, отсега нататък лоялността на Алекс щеше да бъде подлагана на съмнения от страна на Патертън, а и на някои от членовете на управителния съвет. Същото се отнасяше и за дискретността му в по-тесен, приятелски кръг.

Най-вероятно всички тези съмнения щяха да са все още налице и към края на годината, когато Джеръм Патертън щеше да се оттегли и в управителния съвет отново щеше да възникне въпросът за избор на нов

президент. И макар че директорите бяха с достатъчно широки възгледи, Алекс знаеше, че те нерядко проявяваха дребнавост и се подчиняваха на предразсъдъците си.

Защо? Защо трябваше всичко това да се случи и то сега?

Марго продължаваше да го гледа тревожно и смутено и от това настроението му съвсем се влоши.

– Причиних ти много неприятности – каза тя с още по-сериозен глас. – Големи неприятности. Няма защо да се преструваме, че нищо не се е случило.

Алекс не се опита да я разубеждава, тъй като беше ясно, че и двамата са склонни да разговарят съвсем искрено.

– Искам да ти кажа още нещо – продължи Марго. – Ние и преди сме разговаряли за това, че подобен случай ще възникне рано или късно и сме се питали дали можем да останем независими и все пак да живеем заедно...

– Да – каза той, – спомням си.

– Цялата работа е там, че не съм си представяла, че всичко това ще се случи толкова скоро – промълви Марго.

Алекс протегна ръка, за да я прегърне, както правеше често, но тя се дръпна и поклати глава.

– Трябва да изясним нещата докрай.

Той осъзна, че съвсем внезапно и без да го желаят, се бе стигнало до криза в отношенията им.

– Това ще се случи отново, Алекс. Нека не се заблуждаваме, като си въобразяваме, че всичко е приключило. Следващия път може да е нещо, което да не е свързано с банката, но всякак ще е свързано с теб и ще те засегне. Искам да съм сигурна, че ще можем да го понасяме всеки път, а не да си мислим, че повече няма да се повтори.

Той знаеше, че е права. Нейният живот бе изпълнен със стълкновение – и ако някои се разминаваха с неговите собствени интереси, то имаше и такива, при които сблъсъците щяха да засегнат и двамата.

Алекс си спомняше разговора им преди седмица и половина. Но това беше доста абстрактен разговор, който не налагаше взимане на конкретно решение.

– Едно от нещата, които бихме могли да направим – каза Марго, – е да си кажем сбогом. И то сега, когато сериозните проблеми все още не са се появили, а ни свързват само хубави спомени. Така ще запазим добрите си чувства един към друг. Това е едно разумно решение. Не ни ли виждат заедно, и клюката бързо ще отмре. Така става обикновено.

Споменът за всичко, което се случи в банката, няма да бъде скоро заличен, но това е единственият начин да възстановиш доверието към себе си.

Марго отново беше права. Алекс за миг се изкуши да приеме предложението и да се освободи веднъж завинаги от едно усложнение в живота си, усложнение, което тепърва щеше да причини и други проблеми. Защо ли му се бяха струпали толкова много неприятности, и то едновременно – влошеното състояние на Силия, смъртта на Бен Розели, конфликтите в банката, незаслужените обвинения днес. А сега и Марго с това предложение... Защо, защо?

Този въпрос му напомни за посещението му преди години във Ванкувър, когато една млада жена скочи от дваисет и четвъртия етаж на хотела. Преди да се самоубие, тя бе написала с червило върху прозореца: *Защо, о, защо?* Алекс не я познаваше, нито пък разбра какви са били подбудите, тласнали я към тази отчаяна стъпка. Стаята му бе на същия етаж и приказливият помощник-управител му показва потресавания, надраскан с червило въпрос. Никога нямаше да забрави този прозорец.

Защо, о, защо сме принудени да прибягваме до фатален избор? Защо животът ни поднася такива неизбежни ситуации? Защо се бе оженил за Силия? Защо се разболя тя? Защо все още не можеше да направи решителната крачка и да се разведе? Защо ѝ беше на Марго да се бори в защита на другите? Защо трябваше да реши дали би могъл да живее без нея? Много ли искаше да бъде президент на Първа търговска американска банка?

Не чак толкова много!

Алекс изведнъж взе окончателното решение и като че ли веднага му олекна. Да върви всичко по дяволите! Той няма да се откаже от свободата и независимостта си нито заради Първа търговска американска банка, нито заради някакъв управителен съвет, нито дори заради личните си амбиции. Никога! Няма да се откаже и от Марго!

– Най-важното в случая е – каза той, – дали ти би искала да вземем това „разумно решение“...

– Разбира се, че не – промълви тя през сълзи.

– И аз не искам, Бракън. Нито пък съм го искал. Затова нека бъдем доволни, че всичко това се случи. Така се уверихме в нещо, в което никога вече няма да се налага да се уверяваме.

Той отново протегна ръка, за да я прегърне. Този път тя не се отдръпна.

– Здравсти, Роскоу – каза достопочтеният Харолд Остин по телефона с глас, който издаваше задоволство. – Разговарях с Големия Джордж. Покани ни да поиграем голф на Бахамските острови следващия петък.

Роскоу Хейуърд сви устни. В този съботен мартенски следобед той беше в кабинета си, в дома си в Шейкър Хайтс. Точно преди да вдигне слушалката, разглеждаше разпилените на пода около кожения фотьойл финансови документи.

– Не съм сигурен, че ще имам възможност да пътувам така скоро, при това толкова далече. Не можем ли да се срещнем на конференцията в Ню Йорк?

– Разбира се, че можем. Но би било много глупаво от наша страна, защото Големия Джордж предпочита да уредим всичко в Насо, а и Големия Джордж обича да говори за бизнес, докато играе голф – става дума за нашия бизнес, на който той специално държи.

Големия Джордж беше добре известен на всички, които работеха в промишлеността, банковото дело или заемаха важен пост в общественния живот.

Джордж Дж. Куортърмейн, председателят на управителния съвет и главен изпълнителен директор на Събранешънъл Корпорейшън – Сънеко – бе един от асовете в бизнеса и разполагаше с повече власт от държавен глава. Разпореждаше се като истински крал. Интересите и влиянието му се простираха в цял свят. Същото беше и с корпорацията му. Както в рамките на Сънеко, така и в личен аспект, той бе обект на различно отношение: едни го обожаваха, ласкаеха и обграждаха с изключително внимание, други го мразеха, а трети се страхуваха от него.

Влиянието му до голяма степен се дължеше на репутацията, която си беше създал. Преди осем години, благодарение на показаното от него умение да работи във финансовата област, Дж. Куортърмейн бил повикан, за да спаси западащата и потънала в дългове Събранешънъл. Той бе успял да възвърне богатствата на компанията, да я разшири до мащабите на забележителен конгломерат, да увеличи три пъти дяловото участие и четири пъти дивидентите ѝ. Вложителите забогатяха и го обожаваша, те му предоставяха такава свобода на действие, каквато пожелаеше. Наистина, имаше и такива, които, поели ролята на Касандра, вещаеха, че империята му ще се разпадне, защото е изградена от картон. Но финансовите доклади на Сънеко и многобройните ѝ подразделения – които

Роскоу Хейуърд проучваше точно когато достопочтеният Харолд му се обади по телефона – показваха точно обратното.

Хейуърд се бе срещал с президента на Сънеко два пъти: първия път за малко в компанията на други хора и втория път във Вашингтон, когато заедно с Харолд Остин го посети в луксозния му хотелски апартамент.

По време на вашингтонската среща той дочу как достопочтеният Харолд докладва на Куортърмейн за работата, която бе свършил за Съпранешънъл. Хейуърд не можа да разбере каква е била задачата му, защото двамата мъже бяха почти привършили разговора си. Единственото, което долови, бе, че по някакъв начин бе замесено и правителството.

Компанията на Остин се занимаваше с рекламите на Хепълуайт Дистилърс, един от големите филиали на Сънеко, но изглежда, че отношенията на достопочтения Харолд с Куортърмейн се разпростираха и извън тази дейност.

Информацията, която Големия Джордж току-що бе получил, явно бе подобрила настроението му. Когато му представиха Хейуърд, той рече:

– Харолд ми каза, че е директор във вашата банка, и че вие двамата бихте желали да получите нещичко от нашите печалби. Е, надявам се да уредим това в най-скоро време.

След това шефът на Съпранешънъл потупа свойски Хейуърд по рамото и заговори на друга тема.

Именно този разговор бе изкушил Хейуърд преди два месеца, в средата на януари, да информира финансовата комисия на Първа търговска американска банка, че съществуват възможности за делови контакти със Сънеко. По-късно той прецени, че е избързал с информацията. Но ето че нещата май щяха да се попридвижат.

– Добре – съгласи се Хейуърд. – Може би ще успее да се измъкна следващия четвъртък за два дни.

– Надявам се – отговори достопочтеният Харолд. – Каквото и друго да си планирал, то не може да бъде по-важно за банката от това. И още нещо, за което не съм ти споменал. Големия Джордж ще изпрати личния си самолет за нас.

– Наистина ли! – зарадва се Хейуърд. – Голям ли е?

– 707. Доволен си, нали? Излитаме в четвъртък по обяд, прекарваме целия петък на Бахамските острови и се връщаме в събота. Между другото, как изглеждат последните данни за състоянието на Сънеко?

– Току-що ги проучвам – Хейуърд погледна към купа от финансови

справки и документи. – Пациентът изглежда здрав, много здрав, наистина.

– Щом ти го казваш, това е напълно достатъчно за мен.

След като затвори телефона, Хейуърд се подсмихна доволно и лукаво. Предстоящото пътуване, неговата цел, както и фактът, че ще лети до Бахамските острови с частен самолет... – всичко това би могъл да спомене, уж така, между другото, в банката още следващата седмица. Позициите му в управителния съвет щяха да се заздравят, а на това той държеше особено много, тъй като не забравяше нито за миг, че Джеръм Патертън е избран само временно за президент.

Той беше доволен, че ще се върне в събота. Това означаваше, че няма да пропусне седмичната служба в църквата, където всяка неделя четеше ясно и тържествено части от проповедта.

Тази мисъл му напомни да прегледа текста, който щеше да чете утре. Правеше го всеки път. Той взе от шкафа тежката семейна библия и я отвори на отбелязаната страница. От известните притчи имаше една, която Хейуърд особено много обичаше и възнамеряваше да включи в утрешната служба: *Праведният човек се боготвори от цялата нация, ала грехът си е грях за всеки един от нас.*

Екскурзията до Бахамските острови помогна на Роскоу Хейуърд да научи много неща.

Той познаваше луксозния живот на богатите. Като всички висши банкови служители, Хейуърд се бе движил в компанията на клиенти и познати, които свободно харчеха, дори пилееха парите си и живееха сред царски удобства и забавления. Винаги им бе завидял, че притежават такава финансова свобода.

Но богатството на Джордж Куортърмейн превъзхождаше всичко, видяно досега.

Неговият самолет 707, който не можеше да бъде сбъркан поради огромното „К“, изписано на корпуса и на опашката, кацна на международното летище според разписанието, точно на минутата. Той се закова пред частния терминал, където достопочтеният Харолд и Хейуърд бяха оставили колата, докарала ги до летището. Двамата влязоха в самолета. В преддверието, което приличаше на фойе на хотел, ги посрещнаха четирима души – среден на възраст, леко побелял мъж и три млади жени. У мъжа се долавяше смесица от високо самочувствие и дълбоко уважение към околните, което подсказваше, че е главният стюард.

– Добре дошли на борда, господа! – каза той.

Хейуърд кимна, но погледът му веднага бе прикован от жените. Те бяха толкова красиви, че на човек дъхът му можеше да спре. Съвсем млади, около двайсетте, те се усмихваха любезно. Роскоу Хейуърд имаше чувството, че бяха огледали стюардесите на всички авиокомпаниии, за да подберат най-красивите. Едната беше светла блондинка, другата – привлекателна brunetka, а третата беше с дълга червена коса. Всичките бяха с прекрасен тен, дългокраки, стройни и грациозни. Тенът контрастираше със стилните им, възкъсички бледобежови униформени поли.

Униформата на главния стюард беше от същата фина материя. И четиримата имаха избродирано „K“ на горния ляв джоб.

– Добър ден, господин Хейуърд – каза червенокосата. Гласът ѝ беше изключително приятен, с меки, почти прелъстителни нотки. – Аз съм Аврил. Да минем оттук, ще ви покажа стаята ви.

Еlegantната Аврил тръгна пред Хейуърд по коридора, който минаваше по продължение на самолета. От едната страна имаше няколко врати.

Хейуърд я следваше учуден, че в самолета има и стаи, а достопочтеният Харолд вече разговаряше с блондинката.

– Господин Куортърмейн е в сауната, а след това ще му правят масаж – говореше през рамо Аврил. – По-късно ще дойде при вас в салона.

– Сауна? Тук, на борда?

– О, да. Ето там, зад кабината на летците. Разполагаме и със стая за парна баня. Господин Куортърмейн не може без сауна или руска баня и винаги пътува с масажиста си. – Аврил се усмихна ослепително. – Ако искате баня или масаж, има достатъчно време. Само ми кажете, за да приготвим всичко.

– Не, благодаря ви.

Момичето се спря пред една от вратите.

– Стаята ви, господин Хейуърд.

Самолетът изведнъж потегли напред. Хейуърд залитна.

– О! – възкликна Аврил и го обгърна с ръка, за да му помогне да запази равновесие. За миг двамата останаха плътно прилепени един до друг. Той усещаше дългите и слаби пръсти с лакирани в бледорозово нокти, меката ѝ плът и дъха на парфюм.

Тя продължаваше да го държи за лакътя.

– Най-добре седнете и затегнете колана, докато излетим. Капитанът винаги тръгва внезапно и ускорява много бързо. Господин Куортърмейн не обича да се засежда по летищата.

Хейуърд огледа малката, но луксозно обзаведена стая. Аврил го настани в мекото, удобно канапе и пръстите, които вече бе почувствал, затегнаха колана около кръста му. Той усещаше движението на пръсти-те й дори през колана. И това усещане съвсем не беше неприятно.

– Ако нямате нищо против, ще остана с вас, докато самолетът се издигне – каза Аврил.

Тя седна до него на канапето и затегна колана си.

– Разбира се, че нямам нищо против – каза Роскоу Хейуърд. Той се чувстваше като замаян.

Оглеждайки се отново наоколо, той забеляза, че стаята – или кабината – бе подредена така, че малкото пространство бе използвано максимално ефективно, но не и за сметка на комфорта. Три от стените бяха облицовани с тиково дърво, забелязваха се и издълбани позлатени мотиви на буквата „K“. Четвъртата стена бе изцяло заета от голямо огледало, благодарение на което стаята изглеждаше много по-просторна. На стената вляво бе вградено бюро със специална ниша за телефон, а телепринтерът бе зад специална защитна преграда. В малкия бар бяха подредени множество миниатюрни бутилки. На огледалната стена, срещу която седяха Хейуърд и Аврил, имаше вграден телевизионен екран с дистанционно управление на облегалките на канапето. Виждаше се и пълзяща врата, която вероятно водеше към банята.

– Не желаете ли да наблюдавате излитането? – попита Аврил.

Без да дочака отговора му, тя натисна дистанционното управление и на екрана се появи цветна картина. Очевидно камерата се намираше в предната част на самолета, защото след тясната писта на екрана се появи друга, по-широка – 707 беше завил по нея. Без да губи време, самолетът се понесе напред и пистата започна да се отдалечава от тях, а след това напълно изчезна, когато самолетът литна стремително нагоре. Роскоу Хейуърд почувства, че му става лошо, но не само поради гледката на телевизионния екран. Аврил изключи телевизора, тъй като на екрана се виждаха само облаци.

– Можете да включвате всички телевизионни канали – каза тя, а след това посочи с глава към телепринтера: – Чрез него можете да се свържете с борсата, с Асошиейтед Прес, с Юнайтед Прес Интърнешънъл или да използвате телекса. Трябва само да се обадите по телефона в кабината на летците и те ще ви свържат с канала, който ви е нужен.

– Всичко това е малко необичайно за мен – отбеляза Хейуърд.

– Знам. И други са се чувствали като вас, но забележителното е, че всички много бързо се приспособяват към тези удобства. – Аврил

отново го погледна право в очите със зашеметяваща усмивка. – Имаме четири такива кабинни и всяка от тях се превръща много лесно в спалня. Трябва да се натиснат няколко бутона. Ще ви покажа, ако желаете.

Той поклати глава.

– Не се налага. Засега.

– Както желаете, господин Хейуърд.

Тя откопча колана си и стана.

– Ако ви трябва господин Остин, той е в кабината; до вас. Салонът е в дъното на коридора. Можете да заповядате веднага, щом сте готов. До него са трапезарията, кабинетът и апартаментът на господин Куортърмейн.

– Благодаря за разясненията. – Хейуърд свали очилата си без рамки и извади кърпа, за да ги избърше.

– О, моля ви, дайте на мен. – Аврил взе очилата внимателно, но решително и ги лъсна с копринената си кърпичка. След това ги постави върху носа му, като задържа пръстите си зад ушите. На Хейуърд му мина през ум, че може би трябва да се противопостави на този жест, но не го направи.

– Господин Хейуърд, моята единствена работа по време на пътуването е да се грижа за вас, така че да имате всичко, което бихте желали.

На Хейуърд му се стори, че момичето наблегна на думата „всичко“. Може би грешеше. Защото ако тя наистина бе акцентувала върху „всичко“, това би бил един шокиращ намек.

– Ако желаете да ме извикате за каквото и да било, моля натиснете копче номер седем на телефона – добави стройната и привлекателна Аврил като се запъти към вратата.

– Благодаря ви, млада госпожице – отвърна сдържано Хейуърд. – Съмнявам се, че ще се наложи да ви викам.

Тя остана невъзмутима.

– И още нещо: по пътя за Бахамските острови ще спрем за малко във Вашингтон. Вицепрезидентът ще се присъедини към нас.

– Вицепрезидентът на Съпранешънъл ли?

– Но какво говорите! – В очите ѝ се появиха подигравателни пламчета. – Вицепрезидентът на Съединените щати.

Около петнайсет минути по-късно Големия Джордж Куортърмейн попита Роскоу Хейуърд:

– Боже опази! Какво всъщност пиете вие? Мляко?

– Лимонада. – Хейуърд вдигна чашата си и се вгледа в съдържанието ѝ. – Много я обичам.

Шефът на Съпранешънъл сви широките си рамене.

– Всеки пие онова, което му харесва. А момичетата грижат ли се добре за вас двамата?

– Никакви оплаквания по тази линия – обади се достопочтеният Харолд Остин.

Всички се бяха разположили в богато подредения салон на самолета, а блондинката Рита бе седнала на килима пред краката на Остин.

– Стараем се колкото можем – изчурулика Аврил. Тя стоеше зад стола на Хейуърд и ръката ѝ леко галеше гърба му. Той усети как пръстите ѝ докоснаха врата му, задържаха се за миг, а след това продължиха да се движат.

Малко преди това Куортърмейн влезе в салона, загърнат в дълга червена хавлиена роба на бели райета, с огромно избродирано „K“. Като римски сенатор, той бе следван от свитата си – мълчалив грубоват мъж в спортни бели гащета, вероятно масажистът, и една стюардеса с нежни черти на японка в познатата вече бежова униформа. Масажистът и момичето помогнаха на Големия Джордж да се настани в широкия, подобен на трон стол, явно предназначен специално за него. Главният стюард се появи като с магическа пръчка с ледено мартини и постави чашата в ръката на Куортърмейн. Хейуърд го гледаше и си мислеше, че името „Големия Джордж“ наистина му подхожда. Домакинът беше висок не по-малко от шест фута и половина, а гърдите, ръцете и краката му бяха като на як селски ковач. Главата му беше един път и половина по-голяма от обикновена човешка глава, а чертите на лицето му напълно ѝ подхождаха – изпъкнали очи, които шареха нагоре-надолу, дебели устни, привикнали да изричат команди толкова често, колкото сержантите от флота по време на учение, с тази разлика, че командите на Куортърмейн бяха предназначени за доста по-широк кръг от хора. Изразът на лицето му понякога се променяше с невероятна бързина. Доброто настроение в миг изчезваше и се заменяше с явно недоволство.

И все пак видът му не беше груб. Куортърмейн не беше отпуснат, нито пълен. Мускулите му изпъкваха под хавлиената роба. Хейуърд забеляза, че по лицето на Големия Джордж нямаше никакви тлъстини, а под масивната му челюст липсваше обичайната за едрите хора в тази възраст двойна брадичка. Коремът му бе плосък и стегнат.

Що се отнася до големите дела, свързани с него, пресата пишеше всеки ден за огромния му обсег на действие и апетити. Животът, който

Куортърмейн водеше на този самолет на стойност около дванайсет милиона долара, бе несъмнено царски.

Масажистът и главният стюард незабелязано излязоха. На сцената се появи нов персонаж, главният готвач – блед, притеснен дребен човек, облечен в безупречно бяла кухненска престилка, с голяма шапка на главен готвач, която едва ли не стигаше до тавана. Хейуърд се питаше колко ли голям е персоналът на борда. По-късно разбра, че са шестнайсет души.

Главният готвач застана чинно до Големия Джордж с черната кожена папка с изписано златисто „К“, в която беше менюто. Но Големия Джордж не му обърна внимание.

– Тези неприятности във вашата банка – обърна се Куортърмейн към Роскоу Хейуърд, – демонстрациите и всичко останало... Уреди ли се всичко? Стабилна ли е банката ви?

– Ние винаги сме били стабилни – отговори Хейуърд. – Това никога не е било поставяно под въпрос.

– На борсата нещата не изглеждаха точно така.

– Борсата едва ли винаги е точният барометър.

Големия Джордж се усмихна, а след това се обърна към японката:

– Мунбийм, донеси ми последните сведения за Първа търговска американска банка.

– Веднага, господин К – каза момичето и излезе.

Големия Джордж кимна с глава след нея.

– Не може да си обърне езика и да произнесе Куортърмейн. Затова ме нарича „господин К“. Но в други отношения се справя много добре – усмихна се той.

Роскоу Хейуърд побърза да върне разговора към предишната тема.

– Информацията, която сте чули за нашата банка, е свързана с един незначителен инцидент без съществено значение. Всичко това се случи в периода, когато се сменяше ръководството на банката.

– Но вие не сте проявили никаква твърдост – настояваше Големия Джордж, – позволили сте на хората от улицата да получат това, което искат. Проявили сте слабост и сте отстъпили.

– Да, така е. На мен това решение също никак не ми хареса. Дори бях против него.

– Винаги трябва да им се противопоставяте! Тези копелета трябва непрекъснато да се притискат! И никога да не им се отстъпва!

Шефът на Събранешънъл пресуши на един дъх чашата с мартини. Главният стюард отново се появи, неизвестно откъде, взе празната чаша

и подаде нова чаша на Големия Джордж. Питието очевидно беше ледено, защото чашата се беше изпотила.

Главният готвач все още стоеше и чакаше. Но Куортърмейн продължаваше да не му обръща внимание. Той се беше отдал на приятни спомени:

– Един от моите заводи, близо до Денвър, непрекъснато ми създаваше проблеми. Настоявах за заплати, за каквито и дума не може да става. В началото на тази година профсъюзът организира стачка. Последната от цяла поредица подобни акции. Казах на нашите хора в управата така – предупредете тези кучи синове, че ще закрием завода. Никой не повярва. Но ние направихме проучвания, планирахме и подготвихме нов терен. Прехвърлихме машините в друго наше предприятие. Там се заеха с това производство, а в Денвър закрихме завода. Сега няма предприятие, няма работа, няма заплати. Вече и работниците, и синдикатът, и целият град, та и управниците на щата дори ни молят да открием отново завода. – Той отпи глътка от мартинито и добави великодушно: – Е, може би ще го направим. Може би ще създадем някакво друго предприятие, но този път ние ще поставяме условията. Както виждате, никога не се предаваме.

– Bravo, Джордж – каза достопочтеният Харолд. – Ние имаме нужда от повече хора, които да проявяват такава твърдост. Проблемът в нашата банка бе от по-друго естество. Ние все още се намираме в преходен период, който започна, както знаеш, със смъртта на Бен Розели. Но повечето от нас, членовете на управителния съвет, се надяват, че до пролетта Роскоу ще заеме ръководното място – ще бъде избран за президент.

– Радвам се да го чуя, защото не обичам да имам работа с хора, които не са на върха. Тези, с които правя бизнес, трябва да могат веднага да решават, а след това да се придържат към решенията си.

– Уверявам ви, Джордж – каза Хейуърд, – че каквито и решения да вземем тук с вас, те ще получат подкрепата на банката.

Хейуърд осъзна, че техният домакин майсторски съумя да постави и него, и Харолд Остин в ролята на просители, а това напълно противоречеше на традиционната роля, отреждана на банкера. Но истината беше, че всеки заем за Сънеко беше добра сделка, първо, защото нямаше да има проблеми с връщането, и второ, защото чрез такъв заем Първа търговска американска банка щеше да си спечели допълнителен престиж. Заемът щеше да бъде последван от други „важни“ заеми, тъй като корпорацията Събранешънъл служеше за пример.

– Е, кажи какво има! – Големия Джордж се обърна рязко към главния готвач.

Човекът в бяло тутакси се оживи и му подаде отворената кожена папка.

– Менюто за обяд, мосю. За вашето одобрение.

Големия Джордж дори не посегна към папката, а само хвърли поглед към листа и посочи с пръст.

– Замени тази валдорфова салата с цезарова.

– Да, мосю.

– И десертът също. Никакво „Гласе Мартиник“. Искам „Суфле Гранд Марни“.

– Разбира се, мосю.

Куортърмейн отпрати главния готвач, но в момента, в който той се насочи към вратата, го стрелна с очи и рече:

– А когато поръчвам стек, вече запомни как го искам, нали?

– Мосю – главният готвач направи умолителен жест с ръка, – снощи два пъти ви се извиних за това недоразумение...

– Нищо, повтори как го искам!

– Леко запечен от двете страни и приготвен на средно силен огън – издекламира главният готвач с френски акцент, сякаш повтаряше добре научен урок.

– Само да си забравил!

– Как бих могъл да забравя след всичко, което се случи снощи? – сепнато каза главният готвач.

– Има и още нещо, много важно – обърна се Големия Джордж към гостите си. – Не трябва да се разрешава на хората да правят каквото искат. Аз плащам на този жабар цяло състояние, за да знае *точно* какво обичам да ям. Снощи допусна пропуск – е, не чак кой знае колко голям, но достатъчен, за да си заслужи боя. Така че следващия път пропуск няма да има. Кажи, какво е положението? – Мунбийм се беше върнала и носеше цял куп документи.

– Акциите на Първа търговска американска банка се продават по четирийсет и пет и три четвърти – прочете тя със силен акцент.

– Ето – каза Роскоу Хейуърд, – изкачили сме се с още един пункт.

– Но все още не сте достигнали равнището, на което бяхте преди Розели да хвърли топа – заяви Големия Джордж с усмивка. – Но след като се разчуе, че подпомагате финансово Съпранешънъл, цените на акциите ви ще скочат.

Прав си, помисли Хейуърд. В сложния свят на финансите и борсите

ставаха необясними неща. На пръв поглед един заем може да изглежда като съвсем нормален факт, но пазарът тутакси реагира.

Важно беше и това, че този път Големия Джордж обяви, че предстоят някакви финансови операции между Първа търговска американска банка и Сънеко. Без съмнение, той щеше да ги запознае и с подробностите през следващите два дни. Хейуърд почувства, че нетърпението му нараства.

Над главите им се разнесе тих шум. Самолетът осезаемо намали скорост.

– О, Вашингтон! – възкликна Аврил. С нежни пръсти тя и останалите момичета започнаха да затягат предпазните колани на столовете на мъжете.

Престоят на летището във Вашингтон бе дори по-кратък от предишния престой. На борда щеше да се качи един четиринайсет-каратов пътник, който щеше да мине през ВИП-а – ето защо и кацането, и обслужването, и отлитането трябваше да бъдат с предимство и на висота.

След по-малко от двадесет минути те отново бяха във висините на път за Бахамските острови.

Вицепрезидентът беше удобно настанен, за него се грижеше брюнетката Криста и той очевидно бе много доволен.

Бодигардовете на вицепрезидента бяха отведени в задната част на самолета.

Скоро след това усмихнатият Куортърмейн, преоблечен в елегантен кремав копринен костюм без елек, поведе гостите от салона към трапезарията – луксозно обзаведена зала в сребристо и турско-синьо. Четиримата мъже се настаниха около кръглата дъбова маса, разположена под кристалния полилей, а Мунбийм, Рита, Аврил и Криста сновяха около тях. Обядът се състоеше от изискани, конкуриращи кухните и на най-луксозните ресторанти ястия.

Роскоу Хейуърд опита всички блюда, но отказа да пие от вината и трийсетгодишния коняк. Той забеляза, че върху тежките, позлатени по ръбовете конячни чаши вместо обичайното декоративно „Н“ на Наполеон стоеше познатото вече „К“.

7

Топлите слънчеви лъчи се сипеха от безоблачното лазурно небе

върху зеленото игрище за голф на Бахамас Фордли Кей Клъб. Игрището и луксозните клубни зали бяха сред най-изисканите в цял свят. Зеленото игрище преминаваше в красив пуст плаж с бял пясък, заобиколен с палми, който се губеше в далечината като пътека към рая. Морето се синееше, а малките вълнички тихо се разбиваха върху пясъка. На около половин миля от брега имаше вълнолом, заобиколен с ивица от пана.

Съвсем близо, непосредствено до игрището пъстрееха приказно красиви цветя – хибискуси, коледни звезди, жасмини, съчетани в невероятни цветове. Чистият въздух, непрекъснато освежаван от лекия бриз, носеше дъх на жасмин.

– Това е най-близкото място до рая, до което би могъл да стигне един политик – отбеляза вицепрезидентът на Съединените щати.

– Моята представа за рая изключва дори една-единствена пропуснатата топка – каза достопочтеният Харолд и нанесе поредния си забележителен удар. – Не може да няма начин човек да не овладее до съвършенство тази игра.

Четиримата мъже играеха голф на два отбора – Големия Джордж и Роскоу Хейуърд срещу Харолд Остин и вицепрезидента.

– Знаеш ли какво трябва да направиш, Харолд? – каза вицепрезидентът Байрън Стоунбридж. – Върни се в Конгреса, а след това се постарай да се докопаш до работа като моята, например. След като заемеш този пост, няма да имаш никакви други задължения, освен да играеш голф. Тогава ще можеш наистина да се отдадеш на спорта. Исторически потвърден факт е, че почти всеки вицепрезидент през последните петдесет години е бил по-добър играч на голф, когато е напускал поста си, отколкото, когато е встъпвал в длъжност.

Сякаш за да потвърди думите си, само миг по-късно той заби своя трети удар със забележителна точност.

Слаб и подвижен, Стоунбридж беше наистина отличен играч. Син на фермер, той бе работил от сутрин до вечер в семейното имение и така бе запазил добрата си физическа форма. На игрището за голф се чувстваше в свои води и очите му заблестяха от удоволствие, когато топката падна близо до целта, търкулна се и улучи дупката.

– Добър удар – призна Големия Джордж, след като отпрати своята топка с не по-малка точност. – Значи във Вашингтон не сте чак толкова заети, а Бай?

– Е, не би трябвало да се оплаквам. Миналия месец трябваше да направя една проверка на документите на администрацията. А имаше и изтичане на информация от Белия дом – твърде вероятно е в най-скоро

време да си имаме разправи.

Останалите се усмихнаха с разбиране. Обществена тайна беше, че Стоунбридж, бивш губернатор на щат и бивш лидер на малцинството в Сената, беше доста раздражителен и неспокоен на сегашния си пост. Преди изборите, в настъпващата нова ера след Уотъргейт, кандидатът за президент непрекъснато повтаряше, че *неговият* вицепрезидент ще играе значителна роля в управлението на страната. Както винаги, след успеха на изборите, това обещание остана неизпълнено.

Хейуърд и Куортърмейн успешно запратиха топките, но се наложи да почака известно време със Стоунбридж, защото достопочтеният Харолд направи няколко погрешни удара – преди да запрати топката, той се прицелваше дълго, променяше стойката си и пускаше шеги.

Четиримата мъже се различаваха твърде много един от друг. Джордж Куортърмейн, който се извисяваше над всички, беше в скъп спортен екип – кариран панталон, жилетка „Лакосте“ и сини велурени кецове. Червената му шапка за голф беше с емблемата, удостоверяваща, че притежателят ѝ има така желаните от всички статут на член на Фордли Кей Клуб.

Вицепрезидентът бе еталон за изискан стил – панталон от трико, риза в приятни светли тонове и специални обувки за голф в бяло и черно. Харолд Остин се открояваше с крещящото си облекло в яркорозово и лилаво. Роскоу Хейуърд бе с практичен спортен екип – тъмносиви панталони, бяла риза с къси ръкави и меки черни обувки. Дори на игрището за голф си личеше, че е банкер.

Придвижването им от площадката, където започна първият тур на играта, напомняше на кавалкада. Две електрокарчета караха стиковите им. Още шест електрокара бяха наети от хората, които охраняваха вицепрезидента. Те ги следваха по игрището като защитен ескадрон.

– Бай, ако можеше свободно да избираш някои от приоритетите на управлението, на какво би се спрял? – попита Роскоу Хейуърд.

Предния ден Роскоу се бе обърнал към Стоунбридж с официалното „господин вицепрезидент“, но веднага получи следния отговор:

– Забрави тези официалности, дотягат ми. Най-добре се чувствам, когато ме наричат Бай.

Хейуърд, който държеше на приятелствата с важни личности, бе приятно изненадан.

– Ако имах възможност да избирам – отговори Стоунбридж, – щях да концентрирам усилията си в икономиката – за възстановяване на финансовата стабилност и за балансиране на националния бюджет.

– Малцина бяха смелчаците, които се опитаха да го направят – обади се Куортърмейн. – И те се провалиха, Бай. Така че май си закъснял.

– Късно е, Джордж, но не и прекалено късно.

– Ще поговорим за това отново – каза Големия Джордж и нанесе поредния удар, като внимателно проследи с поглед пътя на топката. – След девет. Сега приоритетът е да спечелим играта.

Откакто бяха стъпили на игрището за голф, Куортърмейн бе някак напрегнат и не особено разговорлив. Той винаги играеше с максимално напрежение с цел победа. Куортърмейн твърдеше, че победата или неочакваното преобръщане на резултата му доставят такова удоволствие, каквото и прибавянето на още някоя компания към Съпранешънъл.

Хейуърд също проявяваше постоянство и упоритост в играта, като постигаше прилични, но не и завидни резултати.

След като преминаха на шестата площадка, Големия Джордж го предупреди:

– Роскоу, следи тези двамата с остроото си банкерско око! Политиците и специалистите по рекламата нямат навика да проявяват особена честност и акуратност.

– Самото ми положение в йерархията изисква да победа – подхвърли вицепрезидентът. – На всяка цена.

– О, запомнил съм добре всички резултати. – Роскоу Хейуърд се потупа по челото. – Всичко е запечатано тук. На първата площадка Джордж и Бай имаха по четири, Харолд – шест, а аз спечелих необходимия брой точки. Всички бяхме равни на втората, с изключение на Бай, който нанесе забележителен удар. Ние с Харолд също не се изложихме. С изключение на Харолд всички се справиха добре и на третата площадка, неговите точки там са шест. На четвъртата дупка ни провървя – четири за Джордж и мен – удара нанесох аз, пет за Бай, седем за Харолд. Последната дупка бе пълен провал за Харолд, но неговият партньор позаглади нещата с един добър удар. Що се отнася до резултата, в момента сме наравно.

Байрън Стоунбридж го гледаше с изумление:

– Забележително! Просто не мога да повярвам!

– Нещо греших за мен на първата площадка. Точките са пет, а не шест – обади се достопочтеният Харолд.

– Не е вярно, Харолд – заяви Хейуърд. – Спомни си, първия път заби топката в палмовата горичка, после удари слабо и топката едва стигна до края на зелената площ, така че трябваше да насочиш топката още веднъж, за да улучиш.

– Точно така беше – потвърди Стоунбридж. – И аз си спомням.

– Роскоу, ти чий приятел си всъщност? – намръщи се Харолд Остин.

– Мой, разбира се! – възкликна Големия Джордж. Той протегна ръка и прегърна Хейуърд. – Започваш да ми харесваш, Роскоу! Особено ми харесва хандикапът ти. – Хейуърд кимна доволно, а Големия Джордж сниши глас и го попита: – Добре ли прекара миналата нощ?

– Да, много, благодаря. И пътуването, и вечерта бяха много приятни. Спах отлично.

Всъщност съвсем не беше спал добре. Предишната вечер във вилата на Джордж Куортърмейн стана ясно, че Аврил, стройното и красиво червенокосо момиче, е наистина на негово разположение, и то за всичко, каквото пожелае. Това се виждаше от поведението на другите гости, а и от държанието на Аврил през деня и особено вечерта. Тя не пропусна нито един случай да се притисне към Хейуърд, косите ѝ често докосваха лицето му ѝ тя непрекъснато търсеше претекст, за да бъде близо до него. Той не я окуражаваше, ала не се и съпротивяваше.

Нямаше съмнение, че красивата Криста е на разположение на Байрън Стоунбридж, а очарователната блондинка Рига – на Харолд Остин. Съвършената в своята красота японка Мунбийм рядко се отделяше на повече от няколко крачки от Куортърмейн.

Вилата на Куортърмейн – една от няколко подобни вили, които шефът на Сънеко притежаваше в различни страни, беше построена на Просперо Ридж, високо над Насо и от нея се откриваше панорамна гледка към града и морето. Оградена от каменни стени, къщата беше построена в живописна местност. Стаята на Хейуърд беше на втория етаж. Аврил го настани в нея веднага след пристигането им. Изгледът беше чудесен. Скрита зад дърветата, се виждаше и част от къщата на съседа – министър-председателя, – която бе строго охранявана от кралската бахамска полиция.

Късно следобед гостите и домакинът седнаха да изпият по едно питие до заобиколения с високи колони басейн. После вечеряха на терасата, на маса, осветена от свещи. Момичетата бяха свалили униформите и издокарани в елегантни тоалети седяха на масата заедно с мъжете. Наоколо сновяха безупречни сервитьори с бели ръкавици, оркестърът от двама музиканти тихо свиреше. Чудесната обстановка предразполагаше към приятни разговори и добро настроение.

След вечерята вицепрезидентът Стоунбридж и Криста предпочетоха да останат във вилата, а останалите от компанията се качиха в три

ролсройса – същите, които ги посрещнаха на летището в Насо – ѝ се отправиха към казиното на Парадайз Айланд. Големия Джордж игра с големи залози и спечели. Остин се включи, заложи само няколко пъти, а Хейуърд въобще не игра. Хейуърд не одобряваше хазартните игри, но с интерес изслуша разясненията на Аврил за основните правила при залаганията – всичко това бе съвсем ново за него. Поради шума в залата Аврил бе прилепила лице до неговото и му шепнеше. Хейуърд отново усети, че това съвсем не му е неприятно.

По-късно той внезапно откри, че тялото му изпитва желание да опознае Аврил по-отблизо. Ставаше все по-трудно да се противопостави на някои желания и действия. Той усети, че Аврил долови вътрешната му борба, но тя явно я забавляваше. Момичето нехаеше за терзанията му. Когато го изпрати до вратата на спалнята в два часа през нощта, той прояви огромни усилия на волята и не я покани да влезе – макар тя да му показа, че с голямо желание би го сторила.

Преди да се насочи към своята стая, Аврил отметна назад червената си коса и му каза с усмивка:

– Точно до леглото има вътрешен телефон. Ако искаш нещо, каквото и да е то, натисни бутон номер седем и аз ще дойда.

Този път не остана никакво съмнение за какво „нещо“ говореше Аврил. Номер седем, изглежда, бе нейният код.

Кой знае защо, но гласът му стана някак по-плътен, а езикът му на тежа, когато каза:

– Благодаря ти, но няма нужда. Лека нощ.

Но вътрешната му борба продължи. Докато се събличаше, мислите му се въртяха все около Аврил и той забеляза, че дори тялото му откликна на тези мисли. Нещо, което не му се беше случвало от толкова много време, и то сега, когато не го желаше.

Той коленичи и отправи молитва към бога да го защити и да му помогне да се пребори с изкушението. Молитвата му, изглежда, бе чута. Тялото му се отпусна уморено и той заспа.

След като напуснаха шестата площадка, Големия Джордж предложи:

– Ей, момче, да ти изпратя ли Мунбийм довечера? Не можеш да си представиш какви трикове знае тази малка палавница.

Хейуърд пламна и реши да му отговори сериозно.

– Джордж, приятно ми е в твоята компания и бих искал да бъдем приятели. Но трябва да ти кажа, че нашите разбираня в някои области се различават.

– В кои области по-точно? – изглежда го Големия Джордж.

– Ами например в областта на морала.

Големия Джордж се замисли, лицето му стана непроницаемо. След това внезапно избухна в смях:

– Морал ли – какво пък е това?

Той спря електрокарчето, тъй като достопочтеният Харолд се приближаваше застрашително от страничния път.

– О'кей, Роскоу, действай, както си знаеш. Само ми кажи, ако случайно промениш решението си.

Въпреки твърдото си решение, Хейуърд с ужас установи, че през следващите два часа мислите му непрекъснато се връщаха към нежната и прелъстителна японка.

След като приключиха играта на деветата площадка и отидоха да пийнат в бара, Големия Джордж се обърна към Байрън Стоунбридж и отново подхвана темата от петата площадка.

– Американското правителство, както и някои други правителства, се ръководят от хора, които не могат или не искат да разберат основните правила на икономиката. Това е причината – единствената причина – за нарастващата инфлация. И за разпадането на световната парична система. Всичко, свързано с парите, отива на зле...

– Имаш право – отвърна Стоунбридж. – Конгресът харчи по такъв начин, сякаш парите никога не могат да се свършат. Уж хората в парламента и в Сената са разумни, но всички смятат, че на мястото на един похарчен долар идват нови четири или пет.

– Това го знае всеки бизнесмен – припряно рече Големия Джордж. – И от години. Въпросът е не дали, а кога ще се разпадне американската икономика.

– Но това съвсем не е сигурно. Все още можем да я спасим.

– Можем, но няма да го направим. Прекалено дълбоко започна да се вкоренява социализмът – а той на практика означава да се харчат пари, с каквито в действителност не разполагаш. Така ще се стигне до момента, в който правителството няма да получи кредит. Глупаците мислят, че това е невъзможно. Но това ще стане.

– Официално бих отрекъл подобно твърдение – въздъхна вицепрезидентът. – Но тук, в тесен кръг, не мога да го направя.

– Не е трудно да се предвидят последиците от всичко това – каза Големия Джордж. – Ще стане почти същото, както в Чили. Мнозина смятат, че Чили е нещо съвсем различно и далечно. Но не е така. Чили беше умален модел на Съединените щати – а също и на Канада, и на

Великобритания.

– Съгласен съм с разсъжденията ти за последиците – обади се замислено достопочтеният Харолд. – Първо демокрация – солидна, ефективна, призната и уважавана в цял свят. След това социализъм, в началото слаб, но набиращ постепенно сили. Лудо харчене на пари, докато не остане нищо. После финансова разруха, анархия, диктатура.

– Независимо колко сме затънали, аз не вярвам, че бихме могли да стигнем дотам – каза Байрн Стоунбридж.

– И не би трябвало – каза Големия Джордж. – То и не може да стане, ако хората като нас, които притежават достатъчно интелигентност и власт, виждат перспективата и планират предварително нещата. При финансова разруха Съединените щати могат да се опрат на големия бизнес. Имам предвид картелите и мултинационалните компании като моята, както и големите банки като твоята, Роскоу. Те биха могли да ръководят финансово страната и да наложат необходимата финансова дисциплина. Ние можем да предложим единственото решение, защото имаме влияние в световен мащаб, защото сме вложили собствените си ресурси там, където инфлацията няма да ги засегне. Другата здрава опора са армията и полицията. В сътрудничество с големия бизнес, те ще се грижат за реда.

– С една дума, полицейска държава – подхвърли вицепрезидентът. – Ще срещнем сериозна съпротива.

– Съпротива може би ще има, но не и сериозна – сви рамене Големия Джордж. – Хората ще трябва да приемат неизбежното. Особено след като така наречената демокрация се разпадне, паричната система се разклати и отделният човек загуби опорните си точки. Освен това американците вече не вярват в демократичните институции. Вие, политиките, значително подкопахте тази вяра.

Роскоу Хейуърд, който до този момент мълчаливо ги слушаше, каза:

– Това, което предвиждаш, Джордж, е разрастването на военно-промишления комплекс до такава степен, че да поеме ръководството на страната.

– Точно така! Промислено-военният комплекс – предпочитам да го наричам по този начин – става все по-силен, докато американската икономика отслабва. Ние си имаме организация. Тя не е още достатъчно силна, но непрекъснато укрепва.

– Айзенхауер беше първият, който заговори за военно-промишлената структура – каза Хейуърд.

– И предупреди за опасностите от нея – добави Байрън Стоунбридж.

– О, да – съгласи се Големия Джордж. – И постъпи глупаво. Защото именно той, по-добре от другите хора, би могъл да предвиди властта на силата. Не е ли така?

Вицепрезидентът отпи от пунша си.

– Е, аз не мога да се сравнявам с него. Но ти си прав донякъде...

– Искам да ти кажа – заяви Големия Джордж, – че ти си човек, който би трябвало да се присъедини към нас.

– Джордж, с колко време мислиш, че разполагаме? – попита достопочтеният Харолд.

– Според моите експерти осем-девет години. Дотогава разпадането на паричната система е неизбежно.

– Това, което ме привлича като banker – каза Роскоу Хейуърд, – е идеята за дисциплина, поне що се отнася до парите и управлението.

Куортърмейн подписа чека на бара и стана.

– Ще се уверите, че съм прав.

Те се насочиха към десетата площадка.

– Бай – извика Големия Джордж на вицепрезидента, – ти играеш добре, признавам. Но сега имам намерение да ти демонстрирам *дисциплиниран и икономичен* голф. Ти си само с една точка пред нас, а ни предстоят още девет дупки.

Големия Джордж и Роскоу Хейуърд чакаха на пътеката, докато Харолд Остин търсеше топката, изпратена към четиринайстата дупка. След малко в търсенето се включиха всички и най-накрая един от бодигардовете на президента намери топката под един храст. Големия Джордж се беше отпуснал, тъй като с Хейуърд водеха с една точка. Двамата седнаха в електрокара и той подхвана дългоочакваната от Хейуърд тема. Разговорът потръгна съвсем непосредствено.

– Значи вашата банка желае да осъществи бизнес със Съпранешънъл?

– Мина ни такава мисъл. – Хейуърд се стремеше да поддържа непринудения тон.

– Имам намерение да поразширя Сънеко в областта на комуникациите, като купя контролния пакет акции от малки, но възлови телефонни и радиопредавателни компании. Някои от тях са държавни, други – частни. Смятаме да действаме без много шум, като дори заплатим на

местните управници, ако това се налага. Така ще избегнем съпротивата на някои националисти. Сънеко осигурява приваждане към световните стандарти, най-съвременни технологии и ефективно използване – а това малките страни не могат да си позволят. Сделката е изгодна и за нас. Само след три години ще контролираме четирийсет и пет процента от комуникационните връзки в цял свят и ще надминем всякаква конкуренция. Това е важно за страната ни. Жизненоважно е и за един промишлено-военен комплекс, за каквото говорихме.

– Да – съгласи се Хейуърд. – Разбирам голямото значение на всичко това.

– От твоята банка ще искам кредит на стойност петдесет милиона долара. Разбира се, при най-изгодни условия.

– Естествено, че всичко, за което се споразумеем, ще бъде само при най-изгодни условия. – Хейуърд знаеше, че каквото и заем да бъде предоставен на Сънеко, той щеше да бъде с най-ниските лихви. Това беше аксиома в банкерството: най-богатите клиенти плащаха най-ниска лихва за заемите си. Високите лихви бяха за бедните. – Трябва само да видим какви са правните ограничения за нашата банка според федералния закон – добави той.

– Правни ограничения, какво говориш, за бога! Има толкова начини да бъдат заобиколени и това се прави всеки ден! Знаеш го много добре, както и аз.

– Да, знам, че има такива начини.

Това, за което говореха, бе едно разпореждане за банките в Съединените щати, с което им се забраняваше да дават заем, възлизащ на повече от десет процента от капиталите и активното салдо. Целта беше да се предпази банката от банкрут, както и да се защитят парите на вложителите. Ако Първа търговска американска банка предоставеше на Сънеко заем от петдесет милиона долара, това значително би надхвърлило предвидената законова граница.

– Един от начините да се избегнат тези ограничения – каза Големия Джордж, – е да се раздробят заемът между няколко филиала на компанията. А след това ще го прехвърлим там, където ни е необходим.

– Това би могло да се направи – усмихна се Роскоу Хейуърд. Той разбираше, че по този начин законът се нарушаваше отново, макар формално да се оставаше в неговите рамки. В същото време съзнаваше, че Големия Джордж бе напълно прав подобни методи се използваха всеки ден, и то от най-големите и най-престижните банки.

И все пак размерът на предложението заем пораждаше известни

колебания. Като начало той предвиждаше около двайсет, двайсет и пет милиона. Сумата би могла да се увеличи, след като укрепнат връзките между Сънеко и банката.

Сякаш прочел мислите му, Големия Джордж каза:

– Аз не се занимавам с дребни суми. Ако петдесет милиона са твърде много, нека забравим за този разговор. Ще се обърна към друга банка.

Като че ли за миг тази важна и обещаваща сделка, заради която Хейуърд всъщност бе дошъл до тук, се изплъзна между пръстите му.

– Не, не – твърдо каза той. – Не са прекалено много.

Хейуърд започна да си припомня на ум заемите, предоставени от Първа търговска американска банка. Нямаше друг човек, който да ги знае по-добре от него. Да, те можеха да дадат петдесет милиона на Сънеко. Щеше да се наложи да направят някои промени – драстично да намалят по-малките заеми, както и заемите за строителство на жилища, но това не беше чак толкова трудно. Един голям заем за клиент като Сънеко би бил значително по-изгоден, отколкото множество малки заеми, чието предоставяне и събиране изискваше допълнителни средства.

– Възнамерявам да препоръчам този заем на нашия управителен съвет – решително заяви Хейуърд. – И съм сигурен, че ще го одобри.

– Чудесно.

– Разбира се, позицията ми пред управителния съвет би била много по-силна, ако мога да съобщя на нашите директори, че банката ще има свои представители в ръководството на Сънеко.

Големия Джордж замълча, сякаш обмисляше отговора си.

– Това би могло да се уреди. Но тогава ще очаквам да закупите доста от нашите акции. Крайно време е да се вляят малко свежи пари при нас, това ще повиши и цените на акциите ни.

Хейуърд каза с още по-голяма увереност:

– Това би могло да се осъществи. По всичко личи, че Сънеко ще установи активни връзки с нас, така че се налага да намерим един взаимноизгоден баланс...

Хейуърд разбираше, че в момента водеха типичен разговор между банкиер и клиент. И двамата спазваха основното правило в отношенията между банките и корпорациите: дай ми, за да ти дам.

Куортърмейн извади от кожената си чанта стика за голф и каза раздразнено:

– Не ме занимавай с подробности. Моят финансист Инчбек пристига днес. Утре се връщаме заедно. Така че ще можете да се срещнете.

С това краткият делови разговор приключи.

А през това време непрекъснатите грешки в играта на достопочтения Харолд явно бяха раздразнили неговия партньор. „Ще ме побъркаш“ – оплакваше се Байрън Стоунбридж. Или: „По дяволите, Харолд, тези твои несполучливи удари сякаш са заразителни! Би трябвало да се ваксинирам.“ Може би раздразнението бе причината, но ударите на вице-президента също бяха станали неточни.

Но Остин не успя да нанесе по-добър удар, дори след отправените му упреци и до седемнайсетата дупка Големия Джордж и точният засега Роскоу продължаваха да водят с една точка. Това доставяше голямо удоволствие на Куортърмейн и той запрати топката на осемнайсетата площадка на цели двеста и седемдесет ярда, точно по средата, а след това с един лек допълнителен удар я насочи в целта и неговият отбор спечели играта.

Големия Джордж беше много доволен от победата и приятелски прегърна Байрън Стоунбридж.

– Предполагам, че това прави моят кредитен баланс във Вашингтон още по-стабилен.

– Зависи какво точно искаш – каза вице-президентът многозначително и добави: – И дали си достатъчно дискретен.

Докато си пиеха питиетата в съблекалнята, достопочтеният Харолд и Стоунбридж дадоха на Куортърмейн по сто долара – такава беше предварителната уговорка. Хейуърд не беше участвал в залагането, така че не получи нищо.

– Играта ми хареса – великодушно каза Големия Джордж и се обърна към останалите: – Смятам, че Роскоу трябва да получи някакво признание. Не сте ли съгласни?

Те кимнаха, а той удари с ръка по коляното си и рече:

– Сетих се какво! Място в управителния съвет на Сънеко! Как ви се струва тази награда?

– Шегуваш се, нали? – усмихна се Хейуърд.

Усмивката мигом изчезна от лицето на президента на Сънеко.

– Когато става дума за Съпранешънъл, аз никога не се шегувам.

Хейуърд разбра, че по този начин Големия Джордж слагаше завършек на предишния им разговор. Съгласеше ли се, това би означавало, че приема и останалите задължения...

Колебанието му продължи само секунди.

– Щом е така, приемам с удоволствие.

– Ще го обявим следващата седмица.

Предложението бе толкова неочаквано и смайващо, че Хейуърд не можеше да повярва. Той очакваше, че някой друг от директорите на Първа търговска американска банка ще бъде поканен да участва в управителния съвет на Съпранешънъл. Но че ще бъде избран точно той, и то лично от Куортърмейн, това беше наистина чудо на чудесата. Сегашните членове на управителния съвет на Сънеко бяха до един включени в раздела за бизнес и финанси на „Кой кой е“.

Сякаш прочел мислите му, Големия Джордж се засмя:

– Освен всичко друго, така ще можеш да следиш за парите на банката.

Хейуърд забеляза, че достопочтеният Харолд поглежда въпросително към него. Хейуърд кимна леко и колегата му директор-в Първа търговска американска банка направо засия от задоволство.

8

Втората вечер във вилата на Куортърмейн на Бахамските острови бе съвсем различна от първата. И мъжете, и момичетата се бяха отпуснали и сблизили. Роскоу Хейуърд веднага забеляза разликата. Причината беше ясна.

Интуицията му подсказваше, че Рита е прекарала предишната нощ с Харолд Остин, а Криста – с Байрън Стоунбридж. Той се надяваше, че те не мислят същото за него и Аврил. Домакинът явно знаеше истината – думите му тази сутрин бяха недвусмислени. Големия Джордж несъмнено бе подробно информиран за всичко, което ставаше или не ставаше в къщата му.

Вечерта беше прекрасна. След като пийнаха, насядали покрай басейна, те се преместиха на терасата, за да вечерят. Роскоу Хейуърд се развесели.

Той изпитваше съвсем искрено удоволствие от ухаждането на Аврил, която не проявяваше признаци на недоволство за това, че я бе отпратил предишната нощ. Хейуърд успя да устои на нейните невероятни изкушения и смяташе, че не е необходимо да се отказва от приятната й компания. Причина за еуфоричното му настроение бе и появилата се възможност за делови контакти на банката със Сънеко, както и неочакваното, зашеметяващо предложение да стане член на управителния съвет на Съпранешънъл. Всичко това щеше да издигне значително престижа му в Първа търговска американска банка. Избирането му за

президент на банката изглеждаше много по-сигурно.

Преди вечеря той проведе кратка среща с финансиста на Съпранешънъл Стенли Инчбек. Инчбек бе пооплешивял, преливащ от енергия нийоркчанин. Дватама решиха да уточнят подробностите около заема, докато летят на север на другия ден. Останалото време Инчбек прекара в кабинета на Куортърмейн. Той не се появи нито докато пиеха около басейна, нито на вечеря.

От прозореца на стаята си на втория етаж Роскоу Хейуърд беше забелязал, че Куортърмейн и Байрън Стоунбридж се разхождаха в градината близо час преди вечеря, увлечени в сериозен разговор. Те бяха далеч от вилата, за да дочуе темата на разговора им, но по всичко личеше, че Големия Джордж убеждаваше в нещо събеседника си. Вицепрезидентът го прекъсваше от време на време, като най-вероятно му задаваше въпроси. Хейуърд си спомни репликата на игрището за голф за „стабилния кредитен баланс във Вашингтон“ и се запита кой ли от многобройните интереси на Съпранешънъл бе обект на разговора им. Вероятно никога нямаше да узнае това.

След вечерята, в хладния, наситен с приятни ухания мрак, Големият Джордж се прояви още веднъж като чудесен домакин. Той обгърна с две ръце чашата с гравирано „К“ и обяви:

– Тази вечер няма да ходим никъде. Тържеството продължава тук.

Икономът, сервитьорите и музикантите се бяха оттеглили незабелязано.

Рита и Аврил, които пиеха шампанско, възкликнаха в един глас:

– Тържество тук?!

Бай Стоунбридж също прояви интерес:

– Какво по-точно тържество?

– Вихрено тържество – обяви Криста, като едва доловимо завалваше думите от изпитото вино и шампанско. – Тържество с къпане. Искам да плувам.

– Че какво те спира? – подхвърли Стоунбридж.

– Нищо, Бай, скъпи! Абсолютно нищо! – С няколко плавни движения Криста остави на масата чашата с шампанско, събу обувките си, откопча колана си и дългата зелена рокля се свлече в краката ѝ. Отдолу имаше само бикини. Тя ги свали и побутна с крак встрани. Повече нямаше какво да съблича.

Гола, усмихната, със свършени пропорции на тялото, стегнати гърди и дълга черна коса, тя приличаше на оживяла скулптура. Криста прекоси бавно терасата, слезе до осветения плувен басейн и се хвърли

във водата. Тя преплува басейна, обърна се и извика на останалите:

– Чудесно е! Идвайте!

– Господи – каза Стоунбридж, – кълна се, че ще го направя!

Той разкопча спортната си риза, събу панталоните и обувките си и гол като Криста, макар и не толкова привлекателен, слезе по стълбите и се хвърли в басейна.

С тих смях Мунбийм също се съблече, последвана от Рита.

– Чакайте! – извика Остин. – Идва още един смелчага!

Роскоу Хейуърд, който бе наблюдавал Криста със смесица от изненада и възхищение, забеляза, че Аврил е застанала точно до него.

– Роси, мили, разкопчай ми ципа – каза тя и се обърна с гръб.

Той се опита да достигне върха на ципа ѝ, както беше седнал.

– Изправи се, глупчо – каза Аврил.

Той стана, а тя опря гръб в него с леко извърната глава, излъчвайки топлина и благоухание.

– Готово ли е?

Роскоу не можеше да се концентрира.

– Не, изглежда че...

Аврил посегна към гърба си.

– Чакай, остави на мен.

Тя смъкна ципа до края, размърда рамене и роклята се смъкна в краката ѝ. После отметна назад червената си коса – един жест, който Роскоу вече бе забелязал.

– Е, какво чакаш? Разкопчай ми сутиена.

Ръцете му трепереха и той не можеше да откъсне очи от тялото ѝ. Сутиенът падна. Но ръцете му останаха там, където бяха...

С леко, грациозно движение Аврил се обърна към него. Наведе се и го целуна страстно по устните. Ръцете му докоснаха твърдите ѝ, изпъкнали гърди. Изглежда съвсем несъзнателно пръстите му се размърдаха, а след това се притиснаха към плътта ѝ. Топли вълни като електрически ток преминаха през тялото му.

– О – възкликна Аврил, – колко е хубаво. Идваш ли в басейна?

Той поклати отрицателно глава.

– Тогава ще се видим по-късно.

Прекрасна в голотата си, тя се обърна и тръгна като истинска гръцка богиня към останалите петима, които се плискаха в басейна.

Куортърмейн седеше встрани от масата, на която бяха вечеряли. Той отпи от коняка си и закачливо изгледа Хейуърд:

– И аз не съм по плуването. Макар че понякога човек може да си го

позволи, особено в компания на приятели.

– Така е. А аз наистина се чувствам сред приятели.

Хейуърд отново седна. Свали очилата си и започна да ги бърше. Беше се овладял. Мигът на ужасната слабост бе преминал.

– Единственият проблем е, че понякога човек отива по-далеч, отколкото е имал намерение. Но важното е да съумее да се овладее, нали?

Големия Джордж се прозя.

Мъжете и момичетата излязоха от басейна, избърсах се с големи хавлиени кърпи и заобличаха дрехите си, струпани накуп до басейна.

След около два часа Аврил придружи Роскоу Хейуърд до стаята му. Отначало смяташе да не ѝ позволява да идва с него, но след това промени решението си, защото беше убеден в силата на своята воля и в това, че няма да се поддаде на никакви еротични импулси. Чувстваше се достатъчно сигурен, за да каже закачливо:

– Лека нощ, мила. Да, знам, че телефонният ти номер е седем, но те уверявам, че няма да имам нужда от нищо.

Аврил го изгледа с дяволита усмивка, след това се обърна и си тръгна. Той веднага затвори и заключи вратата на стаята и тананикайки си под носа, заоправя леглото.

Когато си легна, разбра, че няма да може да заспи.

Лежа буден около час, отхвърлил всички завивки. През отворения прозорец до слуха му достигаше приспивно жужене и далечният шум от разбиващите се на брега вълни.

Независимо от положените усилия, всичките му мисли бяха насочени към Аврил.

Аврил... такава, каквато я бе видял и докоснал... толкова красива, че дъхът му спираше, гола и желана. Той несъзнателно мърдаше пръстите си и имаше чувството, че отново докосва с тях големите ѝ, стегнати, с изпъкнали зърна гърди.

А през цялото време тялото му... изпълнено със страст и желание... се надсмиваше над демонстрираната от него праведност.

Опитваше се да насочи мислите си към нещо друго – към банката, към заема за Съхранешънъл, към мястото в управителния съвет, което Куортърмейн му бе обещал. Но мислите за Аврил се връщаха по-силни от всякога и беше невъзможно да ги пропъди. Припомняше си краката ѝ, бедрата ѝ, устните ѝ, нежната ѝ усмивка, топлината ѝ, парфюма ѝ... и нейната достъпност.

Стана и почна да се разхожда, като се мъчеше да се разсее... Но нищо не се получаваше.

Спря до прозореца и забеляза, че на небето се е появила ярка луна, не пълен, а три четвърти кръг. Лунната светлина обливаше градината, плажа и морето с бяла, нереална светлина. Припомни си една отдавна забравена фраза: *Ноцта бе създадена за любов... от луната.*

Огново започна да се разхожда, после пак застана до прозореца.

На два пъти тръгва към масичката до леглото, върху която бе телефонът. И двата пъти намери сили и решителност да се върне.

Но третия път не се върна. Сграбчи слушалката в ръката си и от гърдите му се откъсна странен стон – някаква смесица от страдание, страх, самообвинение, върховно вълнение и божествено очакване.

Твърдо и решително, той натисна бутон номер седем.

9

Нищо от опита му в предишния, свободния живот, нито дори най-богатото въображение, не би могло да подготви Майлс Истън за безпощадния, унизителен ад на затвора. Това можеше да направи само реалността в Дръмонбъргския затвор.

Изминали бяха шест месеца от разобличаването му и четири месеца от процеса и присъдата.

В редките моменти, когато можеше да потисне мъката и страданието си и когато можеше да разсъждава логично, Майлс Истън си мислеше, че ако обществото бе искало да наложи жестоко, варварско наказание на човек като него, то безспорно бе успяло. Тези, които налагаха наказанието, нямаха ни най-малка представа за това брутално чистилице – затвора. Защото иначе щяха да разберат, продължаваше разсъжденията си той, че с това наказание те лишават едно човешко същество от човешките му качества и го превръщат в вяр с най-долни инстинкти. Ето как действаше машината на затвора. Това, което затворът не прави и никога не би могъл да направи, мислеше си Майлс Истън, е да помогне на човек да стане по-добър член на обществото. Колкото и малко да остане в затвора, човек би могъл само да деградира и да стане по-лош, омразата му към „системата“ се засилва, а вероятността да се превърне в полезен, подчиняващ се на законите гражданин, бива сведена до минимум. Колкото по-голяма е присъдата му, толкова по-малки са възможностите за моралното му спасение.

Времето, прекарано в затвора, ерозираше, а често и унищожаваше всякакво желание за промяна. Дори някой да успееше да се придържа към някакви морални норми, вкопчен в тях както удавникът се хваща за сламка, то беше благодарение на волята му, а не благодарение на затвора – затворът само би му попречил.

Майлс се бореше отчаяно да се задържи на повърхността и да запази най-доброто от предишния си облик, опитваше се да не се превръща в освирепяло, лишено от чувства, отчаяно и озлобено същество. Толкова лесно бе да се преобрази и да остане такъв до края на дните си. Повечето от затворниците се поддаваха на тази промяна. Някои идваха със закоравели души и по време на престоя ставаха още по-лоши, а другите унищожаваше затворът. Светът извън тези стени оставаше безразличен към ужасите на затвора, където липсваха най-елементарни условия за човешки живот. И всичко това в името на обществото!

Майлс имаше едно преимущество, което го крепеше и в най-тежките моменти, една силна надежда. Той беше осъден на две години затвор и само след четири месеца имаше право на помилване.

Не смееше да помисли за възможността да не получи помилване. Това би довело до ужасни последици. Той не можеше да си представи, че ще издържи две години в затвора, без да се превърне в една пълна и непоправима – и физически, и в духовно отношение – развалина.

Дръж се! – повтаряше си той и ден, и нощ. Дръж се, има надежда да бъдеш помилван!

След арестуването, докато чакаше процеса, той имаше чувството, че ще полудее в тази клетка. Бе чел някъде, че преди да бъде загубена, свободата рядко се цени. И наистина едва ли някой си дава сметка колко важна е свободата за човека – например възможността свободно да се движи, дори само от едната стая в другата, или да излезе на разходка... Замисляш се за свободата, едва след като ти е отнета.

В сравнение с условията в затвора, престоят в предварителния арест бе истински лукс.

Килията в Дръмонбърг бе шест на осем фута, сградата бе четириетажна, във формата на хикс. Затворът бе построен преди повече от половин век, като в началото във всяка килия настанявали по един човек. Сега, обаче, тук бе доста пренаселено и във всяка килия, включително и в тази на Майлс, имаше по четири души. Повечето дни затворниците прекарваха по осемнайсет часа в тези тесни килии.

Скоро след пристигането на Майлс имаше някакви вълнения и в продължение на цели седемнайсет дни и нощи затворниците бяха

заклучени в килиите. След първата седмица отчаяните кръсци на хиляда и двеста докарани почти до лудост мъже направи положението наистина неудържимо.

В килията на Майлс Истън имаше четири твърди легла, разположени на две нива, умивалник и тоалетна без седалка, която използваша и четиримата. Налягането в старите, ръждясали тръби беше слабо и водата – само студена – капеше едва-едва. А по-някога и спираше. Беше ужасно, че четиримата бяха принудени да използват тоалетната в ъгъла на тясното помещение, който дори не бе отделен с параван, но да се търпи по цели часове миризмата, докато най-накрая потечеше вода, това беше наистина отвратително и непоносимо!

Колкото и да пестяха тоалетната хартия и сапуна, те никога не достигаха.

Бе разрешено веднъж седмично да, се взима душ, но през останалото време телата се вмирисваха и съжителството в тесните килии ставаше още по-нетърпимо.

На втората седмица след пристигането си Майлс бе изнасилен от цяла банда в помещението с душовете. Това беше най-ужасното му преживяване в затвора.

Още от първите дни той забеляза, че затворниците се заглеждат в него. Може би причината бе младостта и приятният му външен вид. Когато отиваха в стола или на гимнастика в двора, по-агресивните хомосексуалисти успяваха да го заобиколят и се опитваха да го докосват, други му изпращаха въздушни целувки. Той се опитваше да се дистанцира и да ги пренебрегва, но това ставаше все по-трудно и по-трудно, а нервността му и страхът нарастваха. Стана ясно, че другите затворници няма да го защитят. Майлс забеляза, че пазачите, които наблюдаваха тези закачки, много добре разбираха какво става, но това сякаш ги забавляваше.

Макар че в затвора повечето мъже бяха цветнокожи, атаките идваха в еднаква степен както от тях, така и от белите.

Помещението с душовете беше едноетажна, неизмазана сграда, където водеха затворниците на групи по петдесет, придружени от охрана. Затворниците се събличаха, оставяха дрехите си в сандъци, а след това се гълпяха голи и треперещи в неотопленото помещение. Заставаха под душовете и чакаха пазачът да пусне водата.

Пазачът на банята стоеше на една висока платформа – в негови ръце беше контролът върху душовете и температурата на водата. Ако затворниците се движеха много бавно или пък бяха прекалено шумни,

пазачът пускаше ледена вода, която предизвикваше гневни крясъци, голите мъже подскачаха из помещението и се опитваха да избягат от студените струи. Така и не успяваха – помещението беше твърде тясно. Понякога пазачът пускаше гореща, почти вряла вода, и те отново хукваха и отново крещяха.

Една сутрин, когато поредната група от петдесет души, включително и Майлс, напускаше банята, а други петдесет чакаха вече съблечени, за да влязат, Майлс усети, че е плътно заобиколен от няколко мъже. Ръцете му бяха приклепени от няколко силни ръце. Повлякоха го напред. Един глас подвикна:

– Хайде, размърдай се, красавецо! И без това нямаме много време.
Чу се смях.

Майлс погледна към площадката. За да привлече вниманието на пазача, той започна да вика: „Господине, господине!“

Пазачът си чоплеше носа, гледаше в друга посока и се правеше, че не чува.

Майлс усети юмрук в ребрата. Някой изръмжа: „Млъквай!“

Той изкрещя от болка и страх, но юмрукът отново се стовари върху него. В миг изгуби дъх. Силна болка прониза тялото му. Извиха му ръцете така, че не можеше да помръдне. Влачеха го, а краката му едва докосваха пода.

Пазачът не реагираше. По-късно, когато си припомни всичко, Майлс стигна до заключението, че дежурният е знаел предварително, но е бил подкупен да мълчи. Пазачите получаваха малки заплати и подкупването бе станало начин на живот в затвора.

Точно до изхода, където се събличаха, имаше тясна отворена врата. Вкараха Майлс вътре и той осъзна, че около него се въртят бели и черни тела. Вратата бе блъсната и затворена.

Стаята беше малка, използваше се за склад. Метлите, парцалите и почистващите препарати бяха подредени и заключени в шкафове със стъклени витрини. В средата на стаята имаше дървена маса. Майлс бе завлечен и подпрян на масата с лицето надолу, устата и носът му се удариха силно в дървения плот. Зъбите му се разклатиха, очите му се напълниха със сълзи, а от носа му бликна кръв.

Ходилата му бяха опрени в пода, но краката му бяха грубо разтворени. Той се бореше отчаяно. Но десетки ръце му пречеха да се движи.

– Мирувай, красавецо – чу се дрезгав глас и Майлс усети твърдия penis. Секунда по-късно изкрещя от болка, отвращение и ужас. Този, който държеше главата му, го хвана за косата, повдигна лицето му

нагоре, удари главата му в масата и извика силно:

– Млък!

Болката, на вълни, го заливаше отвсякъде.

– Чудесно маце, нали? – Гласът му се стори далечен, приглушен и ехтящ.

Първият свърши. Но преди тялото му да успее да си откъдне, започна вторият. Въпреки че знаеше какви ще бъдат последствията, Майлс отново изкрещя. Главата му пак бе блъсната в масата.

Върволицата не спря през следващите няколко минути и Майлс усети, че губи разсъдък. Силите му намаляваха и той не можеше да оказва съпротива. Физическата му агония се увеличи – кожата му гореше от жестокото протъркване, засегнало хиляди чувствителни нервни клетки.

Напълно загубил съзнание, той отново дойде на себе си и чу свирката на пазача. Това бе сигнал да приключват с обличането и да побързат да се строят на двора. Ръцете му бяха свободни. Вратата беше отворена. Всички напуснаха склада.

Кървящ и премаял, Майлс се заклатушка към вратата. Всяко движение на тялото му причиняваше неопишуема болка.

– Хей, ти – изкрещя пазачът от площадката, – размърдай се бе, педераст такъв!

Влачейки се, Майлс стигна до дрехите си и започна да ги навлича. Другите от групата бяха вече в двора. Следващите петдесет души, преминали през душовете, бяха готови да се обличат.

Пазачът извика силно втори път.

– Казах ти да се размърдаш, лайно такова!

Докато обуваше грубите си затворнически панталони, Майлс се олюля и тъкмо щеше да падне, когато една ръка се протегна и го хвана.

– Спокойно, момче – каза гърлест глас. – Отпусни се, аз ще ти помогна.

Ръката продължаваше да го придържа, докато другата пък му помагаше да си обуе панталоните.

Пазачът продължаваше да надува свирката.

– Ей, негъра, чуваш ли ме! Излизайте с този педераст навън, или ще ви пратя да давате обяснение.

– Слушам, началник! Веднага изчезваме. Хайде да тръгваме, момче.

Майлс веднага забеляза, че мъжът до него е много висок и цветнокож. По-късно разбра, че името му е Карл и че излежава

доживотна присъда за убийство. Майлс не знаеше, дали Карл е бил в групата, която го изнасили. Подозираше, че е бил, но никога не го попита и никога не узна със сигурност.

Чернокожият гигант, независимо от своя ръст и непохватност, се държеше много мило, с почти женска състрадателност.

Подкрепян от Карл, Майлс провлачи крака и двамата излязоха от банята.

Някои подигравателно му се хилеха, но на повечето лица бе изписана омраза. Един възрастен затворник се изплю с отвращение и извърна глава.

През целия ден – първо до килията, после в трапезарията, където не можа да хапне от помията за разлика от друг път, когато я изяждаше, за да утоли глада си, и най-накрая отново до килията – Майлс ходеше, подкрепян от Карл. Тримата му съкилийници го избягваха, сякаш беше прокажен.

Изтерзан от болка и страдание, Майлс заспа. Мяташе се неспокойно в съня си, после се събуди, лежа буден в продължение на часове, измъчван от вонята в килията, после задряма и отново се събуди. С настъпването на новия ден и шума от отварянето на вратите на килиите, той бе обладан от нови страхове: кога ли ще се повтори всичко? Опасяваше се, че това щеше да е скоро.

По време на „упражненията“ в двора – два часа, през които затворниците се мотаеха безцелно – Карл се приближи към него.

– Как си, момче?

– Ужасно – поклати глава Майлс и добави: – Благодаря ти, че ми помогна.

Черният исполин го бе спасил от „даване на обяснение“ – пазачът в банята за малко да изпълни заканата си. Даването на обяснение означаваше няколко дни в карцер и отметка в досието, което утежняваше положението на затворниците и се вземаше пред-вид при помилване.

– Няма защо, момче. Но знай, че тези няма да се задоволят само с един път. Доста им се хареса на копелетата. И сигурно ще опитат пак.

– Но какво мога да направя? – Чул потвърждението на страховете си, Майлс се затресе, а гласът му започна да трепери. Карл го гледаше закачливо.

– На тебе, момче, ти трябва защитник. Някой, който да те пази. Харесваш ли ме за тази работа?

– А ти защо ще го правиш?

– За да ми бъдеш приятел. Аз ще се грижа за теб. Като видят, че си

постоянно с мен, няма да посмеят да те пипнат. Защото ще знаят, че ще си имат работа с мен. – Карл сви ръката си в голям като чук юмрук.

Макар че се досещаше за отговора, Майлс попита:

– А какво ще искаш в замяна?

– Сладкия ти бял задник, бейби. – Гигантът затвори очи и продължи замечтано: – Тялото ти ще бъде само мое. Винаги, когато пожелае. Ще намеря и място...

На Майлс Истън му се повдигна.

– Е, какво ще кажеш, бейби? Съгласен ли си?

За кой ли път Майлс си каза: каквото и да съм извършил преди, заслужавам ли наистина всичко това?!

Но той вече беше разбрал, че в затвора – тази долна и свирепа джунгла, в която нямаше справедливост – хората бяха лишени от елементарните си човешки права.

– Имам ли въобще някакъв избор? – горчиво рече той.

– Честно казано, мисля, че нямаш. – Последва пауза и нетърпелив въпрос: – Е, разбрахме ли се?

– Ами... – промълви Майлс.

Карл го прегърна радостно през рамото. Изпълнен с отвращение, Майлс успя да си наложи да не се дръпне.

– Сега ще трябва да уредя преместването ти, момче. На моя етаж. А може и в моята килия.

Килията на Карл бе на долния етаж в противоположното крило. Гигантът сладострастно облиза устни. Ръката му започна да опипва Майлс.

– Имаш ли мангизи? – попита Карл.

– Не. – Майлс знаеше, че ако има пари, би могъл да облекчи поне малко престоя си в затвора. Затворниците, които можеха да разчитат на финансова подкрепа, си спестяваха доста унижения.

– Е, аз имам нещичко – призна Карл. – Ще уредя и теб.

Майлс поклати с безразличие глава – вече бе започнал да приема отвратителната роля на „приятелка“. Но според законите на затвора дружбата с Карл му гарантираше пълна безопасност. Поне нямаше да има нови групови изнасилвания.

Оказа се, че е съвсем прав.

Нямаше повече закачки, нямаше опити да се притискат в него, нито пък въздушни целувки. Карл имаше репутация на човек, който знае как да използва огромните си юмруци. Носеше се слух, че преди години някакъв затворник го ядосал и той го убил с един удар, макар че според официалната версия убиецът не бил намерен.

Майлс бе преместен не само на етажа на Карл, но и в неговата килия. Явно това струваше доста пари. Майлс го попита откъде се е снабдил с тях.

– Момчетата от мафията Роу дадоха мангизите – ухили се черният гигант. – Те те харесват, бейби.

– Така ли?

От другите затворници Майлс знаеше за съществуването на мафията Роу, известна като италианската колония. Те бяха представители на така наречената организирана престъпност. Живееха отделно в специални килии и се радваха на изключително внимание поради външните си връзки и влияние. Някои казваха, че дори директорът на затвора се страхува от тях, а в Дръмонбърг те се ползваха с огромни привилегии.

Сред тези привилегии бяха най-хубавите работни места, по-свободен режим на движение в затвора и по-добра храна, която пазачите им внасяха или пък те откъкваха от склада с провизиите. Майлс беше чувал, че членовете на мафията Роу често хапват пържоли и други деликатеси, приготвени на грилове в работилницата. Те разполагаха и с допълнителни удобства в килиите – телевизори и кварцови лампи. Майлс никога не бе влизал в контакт с мафията Роу и въобще не предполагаше, че знаят за съществуването му.

– Те казват, че ти си мъжко момче – поясни Карл.

Част от загадката бе разкрита няколко дни по-късно, когато един затворник на име Ларока с лице на невестулка и провиснал корем се приближи към Майлс по време на разходката в двора на затвора. Ларока не беше член на мафията Роу, но беше известен като техен човек, който служеше за свръзка.

Той кимна на Карл, с което искаше да покаже, че уважава правото му на собственост върху Майлс, и каза:

– Вест за теб от Омински Руснака.

Майлс бе учуден и смутен. Игор Омински – Руснака, беше онзи мошеник лихвар; от когото бе взел пари и все още му дължеше няколко хиляди. Вероятно лихвата върху дълга му бе станала огромна. Заплахите на Омински преди шест месеца тласнаха Майлс към кражбата на шестте хиляди долара от банката. В резултат на това бяха разкрити и предишните му кражби.

– Омински знае, че си си затварял устата – каза Ларока. – Това му се понарави и той те смята за мъжко момче.

По време на разпитите Майлс не беше издал имената на своя партньор в хазарта и на лихваря от подземния свят, от които така много се

боеше. Не виждаше смисъл да ги издаде – нищо нямаше да спечели, би могъл само да загуби. Всъщност върху него не бе оказван и натиск да ги издаде, нито от страна на шефа по сигурността Уейнрайт, нито от хората от ФБР.

– Заради това, че си си държал езика зад зъбите – продължи Ларока, – Омински ми каза да ти предам, че спира часовника, докато си вътре.

Това означаваше, че лихвата върху дълговете му няма да се трупа, докато е в затвора. Майлс познаваше добре законите на лихварството в подземния свят и разбираше, че му се прави огромна отстъпка. Съобщението даваше и отговор на загадката откъде мафията Роу знаеше за съществуването на Майлс.

– Кажете на господин Омински, че му благодаря – отвърна Майлс. Всъщност той нямаше никаква представа как би могъл да върне сумата дори без лихвите, а и какво ли би работил, за да печели достатъчно...

– Ще се свържем с теб, преди да излезеш оттук – добави Ларока. – Може би ще ти намерим някаква работа.

Той кимна на Карл и се отдалечи.

През следващите седмици Майлс се виждаше често с невестулката Ларока. Срещаша се по време на разходката в двора. Ларока, а и другите затворници, се възхищаваха от познанията на Майлс за историята на парите. Това, което в миналото беше за него само хоби, сега му помогна да си спечели уважението на затворниците – на такава привилегия се радваха само хора със забележително минало и тънко изпипани престъпления зад гърба. Според класацията на затвора крадецът бе на най-ниското стъпало на социалната стълбица, а фалшификаторите и „умовете“ в престъпния свят бяха близо до върха.

Това, което особено много заинтригува Ларока, бяха познанията на Майлс за масовите, извършвани официално фалшификации на чужди парични знаци.

– Това са били най-големите фалшификации в историята – каза Майлс на заинтересованата аудитория от десетина души.

Той им разказа как правителството на Великобритания се разпоредило да се отпечатат големи количества френски пари с цел да провали френската революция. А в същото време, подобно престъпление, извършено от отделен човек, се наказва със смърт чрез обесване! Този закон останал в сила до 1821 година. Американската революция също започнала с официална фалшификация на английските лири. Но най-големите фалшификации ставали по време на Втората световна война. Тогава Германия отпечата английски лири на стойност 10 милиона долара и

неизвестно количество американски долари – първокласна изработка. Англичаните също печатали германски пари, а слуховете говорят, че същото правели и останалите държави от антифашистката коалиция.

– Боже господи – възмути се Ларока, – и сега тези мошеници ни съдят и ни бутат в затворите! А може би го вършат и в момента?

Ларока беше много доволен, защото съзнаваше, че и неговият престиж нараства покрай човек като Майлс. Той непрекъснато подчертаваше, че предава информация на мафията Роу.

– Излезеш ли, аз и хората ми ще се погрижим за теб – обяви той един ден, с което потвърди обещанието си. Майлс и Ларока щяха да бъдат освободени почти едновременно от затвора.

Разговорите за парите помагача на Майлс да не пада духом. Те изтикваха на заден план, макар и за момент, ужаса на настоящето. Той си повтаряше, че би трябвало да е доволен и задето поне спряха лихвите върху заема му. Но нито разговорите, нито тези мисли бяха в състояние да го накарат да забрави ужасното положение, в което се намираше. Той почти непрекъснато мислеше за самоубийство.

Особено се ненавиждаше заради връзката си с Карл. Гигантът беше казал: „*Желая сладкия ти бял задник, бейби. Тялото ти да бъде само мое. Винаги, когато пожелаеш*“. И той се ползваше от тялото на Майлс с несекващ апетит.

В началото се мъчеше да се успокои, като си казваше, че връзката му с Карл е за предпочитане пред груповото изнасилване. Пък и Карл беше така внимателен към него. И все пак отвращението и чувството на погнуса оставаха.

По-нататък, обаче, нещата се промениха.

На Майлс му беше трудно да проумее тази промяна, но фактът си беше факт: той започна да изпитва *удоволствие* от връзката с Карл. А по-късно чувствата му се задълбочиха. Привързаност? Може би да... Любов? *Не*. Поне засега – не!

Съзнанието за всичко това го потрисаше. И все пак той приемаше предложенията на Карл, дори когато утвърждаваха още повече ролята му на хомосексуалист.

След всеки нов контакт го преследваха едни и същи въпроси. Все още ли е мъж? Как можеше да разбере?!... Окончателно ли се бе превърнал в перверзен тип? И дали бе възможно връщане назад, ако се откаже напълно от всичко това? Ако ли не, заслужаваше ли си въобще да се живее? Като че ли не...

Обзе го пълно отчаяние и самоубийството му изглеждаше

единственият логичен край – един вид освобождение и спасение. Макар да бе трудно да се самоубиеш в такъв пренаселен затвор, все пак не бе невъзможно. Откакто бе пристигнал, Майлс бе чувал вече пет пъти виковете „Обесен!“ Обикновено това ставаше нощем – чуеха ли виковете, пазачите се спускаха със светкавична бързина, грабваха връвта с ключовете и, ругаейки, се стараеха възможно най-бързо да открият нужния им ключ. Отключваха вратите, водещи към етажа, след това килията, а после режеха въжето, на което висеше затворникът. В три от петте случая пристигнаха твърде късно, което предизвика подигравателни викове и смях у затворниците. Подобни инциденти създаваха неприятности на управата на затвора и водеха до подсилване на нощната охрана, но само временно.

Майлс знаеше какво трябва да направи. Навлажненият с вода – или за по-бързо и незабележимо с урина чаршаф (или одеяло) се накъсваше на дълги ивици и ивиците се завързваха една за друга. „Въжето“ се завързваше за таванската греда, до която можеше да се стигне от второто легло. Трябваше да се действа тихо, докато другите спят.

Спираше го едно-единствено нещо. Той искаше, след като изтече присъдата му да отиде при Хуанита Нунес и да ѝ каже, че много съжалява. Нищо друго не би могло да го отклони от мисълта за самоубийство.

Разкажанието на Майлс Истън по време на процеса бе съвсем искрено. Той изпитваше съжаление, че е откраднал пари от Първа търговска американска банка, където се отнасяха към него с уважение. Като си спомняше отново всичко, той не можеше да си обясни как му е позволила съвестта да постъпи по този нечестен начин. Сякаш е бил обзет от някаква треска... Залаганията, скъпите спортове и живот, които не бяха по неговата черга, безразсъдното взимане на заеми от съмнителни доброжелатели, кражбата – всичко това сега му изглеждаше налудничав кошмар. Сякаш напълно бе загубил разсъдък си и мозъкът му бе невъзвратимо поразен така, че чувството за почтеност и морал бе напълно заличено.

Как иначе би могъл да стигне до такова падение и да извърши такава мерзост, като прехвърли вината за престъпленията си върху Хуанита Нунес?

По време на процеса Майлс тънеше от срам и не смееше да погледне към нея.

Бяха изминали шест месеца и той все по-малко се притесняваше за банката. Беше постъпил нечестно с Първа търговска американска банка,

но в затвора бе изплатил вината си. Господи, как я беше изплатил!

Но преживените ужаси в Дръмонбърг не можеха да компенсират онова, което дължеше на Хуанита. Нищо не можеше да го компенсира. Ето защо беше длъжен да я намери и да я помоли да му прости.

Тази мисъл му помагаше да изтърпи всички унижения.

10

– Тук е Първа търговска американска банка – делово каза дилърът. Той беше поставил слушалката между рамото и лявото си ухо, така че ръцете му бяха свободни. – Искам шест милиона долара до довечера. Какъв е вашият процент?

– Тринайсет и пет осми – отговори с провлачен западен акцент колегата му от Банк ъф Америка в Калифорния.

– Много е – каза служителят на Първа търговска американска банка.

– Цената е твърда.

Дилърът от Първа търговска американска банка се поколеба, опитваше се да отгатне по гласа отсреща дали има някаква надежда за промяна в цената и каква е тя. Той бе свикнал с непрекъснатия шум, който изпълваше дилърския център на Първа търговска американска банка – един чувствителен и внимателно охраняван невралгичен пункт в централната сграда на банката, за съществуването на който знаеха малцина от клиентите, а само единици, най-привилегированите, го бяха виждали. В дилърските центрове на големите банки се осигуряваше – или губеше – значителна част от печалбата.

Според изискванията за минимален резерв всяка банка беше задължена да разполага с определено количество пари в брой, за да не се предизвиква напрежение при евентуално повишено търсене, но никоя банка не искаше да държи много пари, които не са в обръщение. Дилърите имаха за задача да поддържат необходимия баланс.

– Почакайте, моля – каза дилърът от Първа търговска американска банка на колегата си в Сан Франциско. Той натисна бутона за запазване на линията, а след това бутона непосредствено до него. Гласът отсреща каза:

– Ню Йорк, Манюфакчарърс Хановър Тръст.

– Трябват ми шест милиона до довечера. Какъв е вашият процент?

– Тринайсет и три четвърти.

По източното крайбрежие процентът се покачваше.

– Не, благодаря. – Дилърът прекъсна връзката с Ню Йорк и натисна бутона, за да продължи разговора със Сан Франциско. – Смятам да ги взема – каза той на колегата си.

– Шест милиона срещу тринайсет и пет осми – потвърди дилърът от Банк ъф Америка.

– Точно така.

Операцията отне двайсет секунди. Това беше една от хилядите сделки, които се сключваха всеки ден между конкурентните банки и която беше част от непрекъснатото състезание на нерви, бърз ум и съобразителност със залози от седемцифрени числа банковите дилъри бяха млади хора – около трийсетте, много умни и амбициозни, изключително съобразителни и издръжливи. Успехът в сделките можеше да спомогне за кариерата на тези млади хора, но грешките я проваляха и затова се смяташе, че те не трябва да се задържат повече от три години на дилърското бюро. След третата година натрупаното напрежение си казваше думата.

Сделката между Сан Франциско и Първа търговска американска банка бе веднага регистрирана в компютрите, а след това бе подаден и сигнал до Федералния резерв. Там също се отчиташе, че до вечерта резервите на Банк ъф Америка са намалели с шест милиона долара, а резервите на Първа търговска американска банка са нараснали. Първа търговска американска банка щеше да плати на Банк ъф Америка за времето, през което използваше тези пари. В цялата страна непрекъснато се извършваха подобни банкови операции.

Беше сряда, средата на април.

Алекс Вандервурт влезе в дилърския център, който беше част от банковите му владения, и кимна на дилъра. Неговото бюро бе върху платформа, заобиколено от бюрата на помощниците му, които предаваха информацията и вършеха книжната работа. Младият мъж вече се занимаваше с друга операция, но отвърна на поздрава с жизнерадостна усмивка и махане с ръка.

Залата бе голяма колкото аудитория и приличаше на контролния център на оживено летище – дилърите сновяха с телефон в ръка, заобиколени от своите помощници, счетоводители, секретари. Всички имаха за цел да пуснат в обръщение парите на банката – даваха заеми, получаваха заеми, инвестираха, продаваха, реинвестираха.

Освен дилърите в залата работеха и пет-шест финансови контролери, седнали зад по-големи, луксозни бюра.

Дилърите и контролърите седяха с лице към огромен екран, върху който се появяваха различни индекси, лихвени проценти и всякаква друга информация. Екранът се контролираше с дистанционно управление и данните бързо се променяха.

Един от дилърите се изправи на крака и обяви високо:

– Форд и Юнайтед Ото Уъркърс току-що обявиха, че сключват дву-годишен договор.

Няколко от колегите му веднага посегнаха към телефоните. Този, който научеше пръв някаква важна икономическа или политическа новина с несъмнено влияние върху курсовете на акциите или лихвените проценти, веднага я съобщаваше на останалите.

Само след няколко секунди зелената лампичка над информационния екран изгасна и на нейно място се появи яркочервена. Това бе сигнал, че дилърите трябва да почакаат, докато на екрана се появи нова важна информация, най-вероятно свързана с договореностите в автомобилната индустрия. Яркочервената светлина, която рядко се използваше, бе сигнал за още по-драматични промени. Дилърът, наблюдаван от Алекс, продължи своята интензивна работа.

Федералните разпоредби изискваха банките да разполагат с налични пари в размер на седемнайсет и половина процента от общия капитал. Тези, които нарушаваха това изискване, понасяха сериозни наказания. Но значителен пропуск беше и да не се инвестират големите суми, пък било то и за ден.

Затова банките осъществяваха непрекъснато наблюдение върху движението на парите. Съществуваше специален отдел, който следеше този поток, както лекарят следи пулса на болния. Ако в даден момент една банка разполагаше с повече пари от необходимите, тя – чрез своите дилъри – веднага предоставяше излишъка като заем на друга банка, на която пък в този момент не й достигаха изискваните количества пари. Имаше ли необичайно високо теглене на средства, тогава банката трябваше да взима на заем.

Положението в банката се изменяше с всеки час, така че ако сутринта е била длъжник, по обяд би могла да предоставя пари на заем, а вечерта отново да взима. По този начин една голяма банка разиграва около милиард долара дневно.

Биха могли да се добавят и още важни неща за банковото дело. Първо, банките са много по-загрижени да гарантират собствените си печалби, отколкото тези на своите клиенти. И второ, банките осигуряват за себе си многократно по-големи печалби, отколкото за аутсайдерите,

които им предоставят парите си.

Алекс Вандервурт беше дошъл в дилърския център, за да се запознае с движението на парите в банката и за да разговаря по някои обезпокоителни проблеми, възникнали през последните седмици.

Той беше с колегата си от финансовата комисия, вицепрезидента Том Строгън. Преди няколко месеца, през януари, младият Строгън се противопостави на намаляването на средствата за Форум Ист. Но сега одобряваше предлагания заем за Съпранешънъл.

Двамата разговаряха за Сънеко.

– Прекалено много се безпокоиш, Алекс – твърдеше Том Строгън. – Освен че не поемаме никакъв риск, този заем ще ни бъде полезен и в други отношения. Напълно съм убеден в това.

– Няма заем, който да не крие някакъв риск – припряно отвърна Алекс. – Но дори и да е така, аз не се безпокоя толкова за Съпранешънъл, колкото за проблемите, които ще възникнат допълнително.

И двамата знаеха за какви проблеми става дума. Преди няколко дни членовете на финансовата комисия получиха меморандум с предложението, подготвен от Роскоу Хейуърд и одобрен от президента на банката Джеръм Патергън. В него се настояваше да се намалят всички по-дребни заеми, както и заемите за закупуване на жилища и за строителство, и да се осигури кредит от петдесет милиона долара за Съпранешънъл.

– Ако приемем всичко това и направим необходимите съкращения на малките заеми – продължи Том Строгън, – след три месеца, а може би и по-рано, ще бъдем в състояние да отделяме за малки заеми точно толкова средства, колкото и сега.

– Не ми се вярва, Том.

Алекс беше в лошо настроение. Разговорът с младия Строгън го потисна още повече.

Предложенията Хейуърд-Патергън противоречаха не само на неговите разбирания, но и на финансовите му инстинкти. Той беше убеден, че е погрешно да насочва преобладаващата част от банковите средства в заем за индустрията, ощетявайки обществения сектор. Дори финансирането на индустрията да означаваше значително по-големи печалби. От финансова гледна точка беше обезпокоен от огромната обвързаност на банката със Съпранешънъл.

Но той разбираше, че е сам и няма поддръжници. Всички останали от ръководството на банката бяха удовлетворени от връзката със Съпранешънъл, а Роскоу Хейуърд получи шумни поздравления за постижението си. Ала тревогата на Алекс не стихваше, макар че и той самият не

можеше ясно да обясни какво точно го безпокои. Съхранешънъл изглеждаше финансово стабилна, балансът и документите показваха, че този гигантски конгломерат е в съвсем задоволително състояние. А що се отнася до престижа в деловия свят, Сънеко се нареждаше редом с Джерън Мотърс, Ай Би Ем, Ексон, Дюпон и Ю Ес Стийл.

Алекс допускаше, че тази потиснатост се дължеше и на намаляващото му влияние в банката през последните седмици.

Звездата на Роскоу Хейуърд грееше все по-ярко на небосклана. Той се ползваше с подкрепата и доверието на Патергън, доверие, значително нараснало след зашеметяващия успех на Хейуърд по време на двудневното му пътуване до Бахамските острови с Джордж Куортърмейн. Алекс знаеше, че неговият скептицизъм по отношение на този успех се свързваше от мнозина с поговорката за лисицата и гроздето.

Алекс усещаше, че е изгубил и личното си влияние върху Строгън и някои други колеги, които бяха негови привърженици.

– Трябва да признаеш – каза Строгън, – че тази връзка със Съхранешънъл е много изгодна. Нали чу, че Хейуърд ги убедил да се съгласят на компенсации в размер на десет процента?

Процентът на компенсациите бе въпрос, по който се стигаше до споразумение след продължително пазарене. Банката настояваше част от всеки заем да остане като депозит в текуща сметка, като по този начин парите не носеха никаква лихва на вложителя, а същевременно бяха на разположение на банката и тя ги използваше за собствени нужди и за инвестиране. Получателят на заема не можеше да го използва напълно и това правеше действителната лихва значително по-висока от договорената. В случая със Съхранешънъл в новооткритата текуща сметка на Сънеко щяха да останат пет милиона долара – а това беше голямо предимство за Първа търговска американска банка.

– Смятам, че си запознат и с някои други страни на този приятен договор – заяви Алекс.

Том Строгън се смути.

– Е, бях предупреден, че трябва да се прояви известно разбиране. Но не съм сигурен, че би трябвало да го наричаме „някои други страни“...

– А какво тогава? Какво? И двамата знаем, че от Сънеко са настоявали и Роскоу се е съгласил да купим значителен брой техни акции.

– Може и така да е, но все още няма нищо черно на бяло.

– Разбира се, че няма. Никой не би бил така глупав да го запише. – Алекс погледна младия мъж и каза: – Ти имаш достъп до съответната

информация. Колко сме купили досега?

Строгън се поколеба, след това се насочи към бюрото на един от контролорите. Върна се с лист хартия, на който беше написана една цифра.

– Деветдесет и седем хиляди акции само днес – каза Строгън. – Последните данни сочат, че курсът се е качил до петдесет и две.

– В Съпранешънъл сигурно потриват ръце от удоволствие – извистелно рече Алекс. – Ние повишихме курса на акциите им с пет долара. – Той пресметна нещо наум и добави: – Така че само през тази седмица сме прехвърлили близо пет милиона от парите на нашите вложители в Съпранешънъл. Защо?

– Това е прекрасна инвестиция – опита се да разведри обстановката Строгън. – Така ще увеличим капиталите на всички вдовици, сираци и образователни фондации, които са ни поверили парите си, за да се грижим за тях.

– А можем и да ги намалим – след като ограничаваме нашите резерви. Какво повече знаем днес за Сънеко? Нещо, което да не сме знаели преди две седмици? Защо до преди седмица не сме купили една-единствена акция на Съпранешънъл?

Младият мъж замълча за миг, а след това се опита да се защити:

– Вероятно Роскоу разчита, че след като стане член на управителния съвет, ще може да наблюдава компанията по-отблизо.

– Разочаровах ме, Том. Ти никога не си бил нечестен към себе си, особено когато знаеш истинското положение на нещата. Аз също го знам. – Строгън се изчерви, но Алекс продължи: – Представяш ли си какъв скандал ще се оформи, ако съответните служби се заинтересоват от всичко това? Нарушения с лихвения процент, незачитане на закона, ограничаващ размера на заемите, използване на вложенията, за да се облагодетелства личния бизнес на банката. Освен това за мен няма никакво съмнение, че целият заем ще премине на разположение на Съпранешънъл още на следващото годишно съвещание на Сънеко.

– И така да е, това не е първият подобен случай – рязко отвърна Строгън.

– За съжаление си прав. Но това не прави нещата по-безобидни.

Въпросът за етиката при инвестирането на вложените пари бе много стар и опираше до това: възможно ли бе банката да постави една вътрешна преграда – някои я наричаха Китайската стена – между своите собствени търговски интереси и инвестирането на вложенията. На практика подобно нещо не се случваше.

Щом банката разполагаше с милиарди долари за инвестиране – средства, които идваха от вложенията на клиентите – съвсем естествено бе тя да използва тези средства така, че да извлече съответните дивиденди. Очакваше се, че компаниите, които получаваха големи банкови кредити, ще отвърнат чрез съответно участие в банковия бизнес. Много често върху тях се оказваше натиск, за да приемат в управителните си съвети някой от банковите директори. Ако не се съобразяваха с това, банковите инвестиции се прехвърляха в друга посока; банката можеше да предизвика и рязко спадане на курса на акциите на тези компании чрез разпродаване на притежаваните от нея акции.

От брокерските къщи, които разполагаха с огромни количества пари от вложенията, се изискваше да поддържат сложните банкови баланси. Те обикновено го правеха. Но ако не успееш, така желаната брокерска дейност просто им се изплъзваше.

Въпреки старателно подготвяната от отделите за връзки с обществеността пропагандна информация, освен официално обявените лихви на вложителите, в това число на пословичните вдовици и сираци, техните пари винаги носеха и допълнителни печалби, които оставаха за банката. Това беше една от причините, поради която официалният лихвен процент по влоговете обикновено бе доста нисък.

Алекс разбираше, че сегашните договорености между Съпранешънъл и Първа търговска американска банка не бяха изключение. И все пак тези договорености никак не му харесваха.

– Алекс – обади се Строгън, – бих искал да ти кажа, че възнамерявам да подкрепя заема за Съпранешънъл на заседанието на финансовата комисия утре.

– Жалко.

Алекс очакваше да чуе това. И се запита колко ли време остава до мига, в който съвсем ще го изолират и оставането му в банката ще стане невъзможно. Това би могло да се случи в най-скоро време.

След заседанията на финансовата комисия, където предложенията, свързани със Съпранешънъл, щяха със сигурност да бъдат приети с мнозинство, предстоеше съвещание на управителния съвет. То бе насрочено за следващата сряда и в дневния му ред бе включен и въпросът на Съпранешънъл. Алекс беше сигурен, че и на двете заседания единствен той щеше да изрази несъгласие.

Огледа още веднъж оживения дилърски център, посветил дейността си на богатството и на печалбите, и принципно непроменен от времето на древните храмове на парите във Вавилония и Гърция. Да, мислеше

си Алекс, парите, търговията и печалбите си заслужаваха усилията. Алекс се беше посветил и на трите, но не сляпо, а с известни резерви, които включваха морални скрупули, справедливост при разпределянето на богатствата и етика в банковите операции. Но както показваше историята, в случаите, когато съществуваше перспектива за огромни печалби, тези, които проявяваха подобни резерви, биваха охулвани и елиминирани.

На какво всъщност би могъл да се надява един човек, ако застане сам срещу всемогъщата сила на големите пари и големия бизнес – в случая олицетворени от мнозинството в Първа търговска американска банка и Съпранешънъл?

Нямаше големи надежди, тъжно заключи Алекс Вандервурт. Може би дори и никакви...

11

Заседанието на управителния съвет на Първа търговска американска банка, което се състоя в третата седмица на април, бе знаменателно.

Двете главни точки, свързани с политиката на банката, бяха предмет на оживени дискусии – първата бе във връзка със заема за Съпранешънъл, а втората включваше предложението за разширяване на влоговата дейност на банката и откриване на нови банкови клонове в предградията.

Още преди да започнат разискванията беше ясно накъде вървят нещата. Хейуърд пристигна доста преди уречения час, необикновено радостен и спокоен, издокаран в модерен светлосив костюм. Той стоеше до вратата и поздравяваше членовете на управителния съвет. По вежливите отговори можеше да се съди, че повечето от банковите директори не само вече бяха научили по „вътрешния телеграф“ за споразумението със Съпранешънъл, но и безрезервно го подкрепяха.

– Моите поздравления, Роскоу – каза Филип Йохансън. – Ти наистина издигна банката до непознати висоти. Заслужаваш по-висок пост, драги.

– Благодаря ти за подкрепата, Фил – усмихнато отвърна Хейуърд. – Имам и други идеи.

– Действай тогава! Сигурен съм, че ще успееш.

Влезе Флойд Льобер, председателят на управителния съвет на Джернъл Кейбъл енд Суичгър Корпорейшън. Той идваше от друг щат.

Льобер никога не се бе държал особено любезно с Хейуърд, но сега стисна сърдечно ръката му и помръдна дебелиите си гъсти вежди.

– Моят търговски отдел също ще закупи акции на Сънеко. Бих искал в най-скоро време да поговорим за това.

– Да се уточним за другата седмица – съгласи се Хейуърд. – Можеш да бъдеш сигурен, че ще помогна с всичко, което е по силите ми.

Льобер се отдалечи с доволно изражение.

Харолд Остин дочу разговора им и намигна свойски на Хейуърд.

– Нашето пътешествие свърши добра работа. Издигаш се бързо.

Въпреки възрастта си достопочтеният Харолд приличаше на истински плейбой. Сакото му беше на шотландско каре в ярки цветове, панталонът – кафяв, а спортната риза на разноцветни райета с небесносиня папионка. Гъстата му бяла коса бе модерно подстригана и внимателно сресана.

– Харолд, кажи, ако има нещо, което бих могъл да направя в знак на благодарност... – започна Хейуърд.

– Ще има – увери го достопочтеният Харолд и се запъти към мястото си на масата в заседателната зала.

Дори Ленард Л. Кингзуд, енергичният президент на Нортам Стийл и пламенен защитник на Алекс Вандервурт в управителния съвет, намери добра дума за Хейуърд.

– Чух, че си привлякъл Съпранешънъл, Роскоу. Това се казва първокласна работа.

И другите директори не пропуснаха случая да изразят задоволството си.

Последни пристигнаха Джеръм Патертън и Алекс Вандервурт. Президентът на банката се насочи към председателското място на дългата елипсовидна маса. Както обикновено, видът му беше на богат фермер, а оплешивялата му глава с ивичка рядка бяла коса блестеше на светлината. С папка в ръка, Алекс зае мястото си в средата на лявата страна.

Патертън помоли за внимание и ги запозна с рутинните въпроси. След това обяви:

– Първа точка от дневния ред: Заеми, които подлежат на одобрение от управителния съвет.

Около масата запрелистваха документите в сините секретни папки със сведенията за заемите, достъпни единствено за директорите на Първа търговска американска банка.

– Както обикновено, господа, пред себе си имате документи, съдържащи подробности по предложението на ръководството. Това, което

специално ни интересува днес, както вече повечето от вас знаят, е нашата нова сделка със Съпранешънъл Корпорейшън. Лично аз съм много доволен от условията на споразумението и горещо ви го препоръчвам за одобрение. Ще предоставя думата на Роскоу, който осигури тази нова, важна сделка. Той ще направи допълнителни разяснения и ще отговори на въпросите ви, ако има такива.

– Благодаря ти, Джеръм – спокойно каза Роскоу Хейуърд, машинно лъскайки очилата си без рамки. Той се поизправи в стола си и заговори уверено, с приятен и някак смекчен тембър.

– Господа, когато се обсъжда предоставянето на такъв голям заем, разумно е да се потърсят финансовите гаранции за стабилността на длъжника, пък дори и да стои на върха в кредитните рейтинги, какъвто е случаят със Съпранешънъл. В приложение „Б“ на вашите сини папки – отново се разнесе шум от прелистване на страници, – ще намерите обобщени данни, изготвени лично от мен, за резултатите и прогнозираните печалби на групата Сънеко, включително и на всички филиали. Те се базират на официално публикувани сведения, както и на допълнителна информация, която бе предоставена по моя молба от финансиста на Съпранешънъл, господин Стенли Инчбек. Както виждате, цифрите са отлични. Рискът, който поемаме, е минимален.

– Не знам с каква репутация се ползва Инчбек – обади се Уолас Спери, собственикът на компания за научна литература, – но твоята ми е добре известна, Роскоу. И ако ти одобряваш тези цифри, то и аз ги одобрявам.

Обадиха се още няколко души, които бяха на същото мнение.

Алекс Вандервурт драскаше с молив върху лист хартия.

– Благодаря ти, Уоли, и на вас също, господа! – Хейуърд си позволи една лека усмивка и продължи: – Надявам се, че със същото доверие ще се отнесете и към цялостното ми предложение.

Макар че предложението бе подробно изложено в сините папки, той направи допълнителни разяснения за заема от петдесет милиона долара, който се предоставяше на Съпранешънъл и филиалите ѝ, и то веднага, със съответните финансови ограничения в други сфери, за да се осигурят тези средства. Хейуърд увери присъстващите директори, че ограниченията ще бъдат възстановени „колкото е възможно по-скоро – ако това е разумно“, но предпочете да не определя точно кога. Той завърши с думите:

– Препоръчвам тази сделка на управителния съвет и искам да ви уверя, че благодарение на нея нашите печалби ще бъдат наистина много

добри.

Хейуърд се облегна назад и Джеръм Патертън подкани присъстващите:

– Имате думата за въпроси и бележки.

– Честно казано – обади се Уолас Спери, – не виждам никаква нужда нито от едното, нито от другото. Всичко е ясно Мисля, че сме свидетели на един значителен удар в бизнеса на банката и предлагам одобрението му.

– И така – каза Джеръм Патертън, – готови ли сме да гласуваме? – Той дори бе вдигнал чукчето си.

– Не – тихо заяви Алекс Вандервурт и прибра молива и листа, върху който беше драскал. – Не смятам, че би трябвало да се гласува, преди да бъдат изяснени още някои неща.

Патертън въздъхна и остави чукчето върху масата. В знак на уважение, Алекс го беше предупредил за своите намерения, но Патертън се надяваше, че след като се увери в общото одобрение, Алекс ще промени решението си.

– Наистина съжалявам, че трябва да възразя на колегите Джеръм и Роскоу – каза Алекс Вандервурт. – Но задълженията, които имам, а и съвестта, не ми позволяват да скривам тревогата и възраженията си.

– Какъв е проблемът? Да не би приятелката ти да не харесва Събранешънъл?

Този язвителен въпрос бе зададен от Форест Ричардсън, дългогодишен директор в Първа търговска американска банка. Той беше с доста рязък характер и се ползваше с репутацията на педант по отношение на дисциплината.

Алекс се изчерви от гняв. Директорите не бяха забравили, че името му е свързано с това на Марго и със случая Форум Ист. Той не беше подготвен да разиска личния си живот. Успя да си наложи да не отговаря по същия язвителен начин и само каза:

– С госпожица Бракън рядко разговаряме по служебни въпроси. Уверявам ви, че не сме обсъждали предмета на нашето заседание.

– Какво точно не ти харесва в тази сделка, Алекс? – попита още един директор.

– Всичко.

Около масата се разнесе глух шепот, последваха възклицания на раздражение и учудване. Лицата, обърнати към Алекс, съвсем не бяха приятелски настроени.

– Изясни подробно какво мислиш – рязко рече Джеръм Патертън.

– Така и ще направя – отговори Алекс, посегна към папката и взе листа с бележките си. – Първо, възразявам срещу обема на заема, който ще бъде предоставен на една-единствена компания. Това е един изключително голям риск, наказуем по точка 23А от Разпоредбата за федералния резерв.

Роскоу Хейуърд скочи на крака.

– Категорично възразявам срещу думата „наказуем“.

– Възраженията не могат да променят законите – спокойно отвърна Алекс.

– Но в случая не се нарушават никакви закони! Ние ясно заявяваме, че целият заем няма да се даде само на Съпранешънъл Корпорейшън, но и на нейните филиали. Става дума за Хепълуайт Дистилърс, Грийнапейсчърс Ланд, Атлас Джет Лийзинг, Карибиан Файнанс и Интърнешънъл Бейкърис. – Хейуърд сграбчи синята папка. – Всичко е описано подробно.

– Всички тези компании са под контрола на Съпранешънъл, те са нейни филиали.

– Но те са и компании, които съществуват от години, със самостоятелна структура и със свои собствени права.

– Тогава защо винаги сме говорили и говорим само за Съпранешънъл?

– За удобство и улеснение – погледна го гневно Хейуърд.

– Ти знаеш много добре – настояваше Алекс, – че след като парите на банката бъдат прехвърлени в тези филиали, Куортърмейн може да ги използва, както си пожелае. Което и ще направи.

– Хайде, стига! – намеси се Харолд Остин и удари силно с юмрук по масата, за да привлече вниманието им. – Големия Джордж Куортърмейн е мой добър приятел. Няма да се да и да слушам несправедливите обвинения в нелоялност, които му се отпавят.

– Никой не го обвинява в нелоялност – отвърна Алекс. – Аз говоря за взаимоотношенията, които съществуват в рамките на един конгломерат. От балансите им личи, че между филиалите на Съпранешънъл непрекъснато се прехвърлят огромни суми пари. А това е потвърждение, че ще дадем парите си на една-единствена компания.

– Искам да повторя това, което знам за Куортърмейн, а също и за Съпранешънъл – каза Остин, като се обърна с гръб към Алекс и огледа останалите членове на управителния съвет. – Повечето от вас знаят, че срещата на Бахамските острови, по време на която Роскоу и Големия Джордж се договориха за този заем, бе организирана от мен.

Преценявам всичко и ви уверявам, че това е една изключително добра сделка за банката.

Настъпи тишина. Филип Йохансън взе думата:

– Алекс – подхвана той, – да не би да си малко ядосан на Роскоу за това, че не ти, а той е бил поканен на тази игра на голф на Бахамските острови?

– Не, моите възражения нямат никакви лични подбуди.

– Всеки случай, не си личи – подхвърли иронично някой.

– Господа, господа! – Джеръм Патертън удари с чукчето, за да въдвори ред.

Алекс очакваше подобна реакция. Но запази самообладание и продължи:

– Отново повтарям, че това е твърде голям заем. Опитите да бъде представен като множество малки заеми, предоставени на различни компании, са една умела маневра, за да се заобиколи закона. Всички в тази зала го знаем. – Той хвърли предизвикателен поглед към насядалиите около масата.

– Аз пък не знам, че е така – каза Роскоу Хейуърд. – И твърдя, че интерпретацията ти е злонамерена и погрешна.

Ситуацията беше безпрецедентна. Винаги, когато разрешавах някои по-заплетени въпроси, директорите си разменяха учтиви, възпитани бележки, както бе прието между джентълмени. Гневните и язвителни подмятания бяха напълно непознати.

За първи път се обади Ленард Л. Кингзуд. Гласът му прозвуча умиротворяващо:

– Алекс, аз приемам, че до известна степен имаш основание за всичко, което казваш. Но предлаганият вариант се използва непрекъснато от големите банки и корпорации...

Намесата на ръководителя на Нортам Стийл бе много важно. На заседанието на управителния съвет през миналия декември Кингзуд беше начело на тези, които настояваха Алекс да бъде назначен на главния ръководен пост на Първа търговска американска банка.

– Честно казано – добави той, – ако това може да се смята за финансово престъпление, то и моята компания би могла да бъде обвинена.

– Съжалявам, Лен – тихо каза Алекс, защото разбираше, че губи един приятел. – И все пак, аз не вярвам, че това ще бъде правилен ход. Особено като се има предвид и съмнителният пост, който Роскоу ще заеме – член на управителния съвет на Съпранешънъл.

Ленард Кингзуд сви устни и не каза нищо повече.

Но Филип Йохансън не премълча. Той се обърна към Алекс:

– Ти си луд, ако си мислиш, че след тази забележка някой ще повярва на изявленията за липса на лични подбуди!

Роскоу Хейуърд се опита да прикрие усмивката си, но не можа.

На лицето на Алекс бе изписана упорита непреклонност. Дали това не беше последното заседание на управителния съвет на Първа търговска американска банка, на което присъстваше? Последно или не, той не искаше да се предаде. Пренебрегвайки последната забележка на Йохансън, Алекс каза:

– Ние не сме новаци в банковото дело и все пак има от какво да се учим. Отвсякъде ни атакуват за това, че предизвикваме конфликти чрез размените на директори в управителните съвети. Подобни обвинения получаваме от Конгреса, от потребителите, от нашите собствени клиенти, от пресата. Ако сме честни пред себе си, ще признаем, че тези обвинения са до известна степен справедливи. Всички знаем колко свързани са големите нефтени компании, именно защото работят съвместно в управителните съвети на банките. И това е само един пример. Ние продължаваме да разширяваме тази практика: ти ще бъдеш член на моя управителен съвет, аз – на твоя. След като Роскоу стане директор на Съпра-нешънъл, чии интереси ще защитава той най-напред? Тези на Съпра-нешънъл? Или на Първа търговска американска банка? И дали, повлиян от личните си интереси, няма да се опита на заседанията на нашия управителен съвет да облагодетелства по някакъв начин Сънеко за сметка на други компании? Притежателите на акции от двете компании очакват отговорите на тези въпроси, обществеността и властите – също. Ще ви кажа и още нещо. Ако ние не сме в състояние да представим убедителни отговори в най-скоро време и ако не престанем да пускаме пипалата си, банковото дело ще бъде ограничено от строги закони. Ние напълно ги заслужаваме.

– Ако следваме тази логика – възрази Форест Ричардсън, – то половината от членовете на този управителен съвет биха били обвинени в подобни лични интереси.

– Точно така. Наближава времето, когато банката ще бъде принудена да признае тази ситуация и да наложи промени.

– Сигурно съществуват и други мнения по този въпрос. – Ричардсън му хвърли гневен поглед. Неговата компания за месни продукти дължеше големи заеми на Първа търговска американска банка. Форест Ричардсън бе участвал в заседанията на управителния съвет винаги, когато тези заеми бяха одобрявани.

Без да обръща внимание на открито изразената враждебност, Алекс продължи:

– Този заем за Съпранешънъл ме безпокои с друго. За да осигурим тези пари, ние ще трябва да съкратим средствата за малки заеми и за заеми за жилища. Но това значи банката да наруши обществените си задължения.

– Но нали се посочва, че тези съкращения са временни – каза раздразнено Джеръм Патертън.

– Да – съгласи се Алекс. – Само че никой не се наема да каже колко точно временни или пък какво ще стане с клиентите и с репутацията на банката, докато са в сила тези ограничения. Общинските облигации, за които все още не сме говорили, също ще бъдат засегнати от съкращенията. – Той отвори папката с документите и извади втори лист с бележки. – През следващите шест седмици в щата трябва да бъдат пуснати в обръщение единайсет вида облигации за подпомагане на районните училища и някои провинциални селища. Ако нашата банка не участва, най-малко половината от тези облигации ще останат непродадени. – Алекс повиши леко глас. – Нима намерението на управителния съвет е да се откаже, *толкова скоро след смъртта* на Бен Розели, от една традиция, към която са се придържали цели три поколения от рода Розели?

За първи път от началото на заседанието директорите си размениха смутени погледи. Основателят на банката, Джовани Розели бе установил преди много години практиката Първа търговска американска банка да заема ръководно място в продажбата на облигации в помощ на различните обществени сфери. Без подобно съдействие от страна на най-голямата банка в щата, тези облигации – които не бяха големи, не носеха кой знае каква печалба и не се ползваха с особена популярност – биха останали непродадени, а с това и финансовите нужди в обществения сектор – незадоволени. Тази традиция бе върно следвана от сина на Джовани, Лоренцо, и от внука му Бен. Това не беше никаква особено печеливша дейност, макар че не носеше и загуби. Но тя имаше значителна стойност за обществото, пък и чрез нея се връщаха в общините част от средствата, които техните жители влагаха в Първа търговска американска банка.

– Джеръм, може би трябва да се направи преоценка на ситуацията – предложи Ленард Кингзуд.

Чуха се и други гласове в подкрепа на предложението.

Роскоу Хейуърд бързо осмисли всичко и се обърна към Патертън:

– Джеръм, мога ли да кажа нещо?

Президентът на банката кимна.

– Тъй като виждам, че този факт смущава членовете на управителния съвет – спокойно рече Хейуърд, – искам да ви уверя в това, че при една нова оценка, ние бихме могли да възстановим част от средствата за общинските облигации, като това няма да попречи на уговорката ни със Събранешънъл. Бих предложил управителният съвет да остави на Джеръм и на мен подготовката на детайлите за благоприятното разрешаване на този въпрос.

Хейуърд изобщо не спомена Алекс, и то съвсем преднамерено.

Чуха се одобрителни възгласи.

– Но това няма да помогне да се възстановят средствата за малките заеми и заемите за жилища – възрази Алекс.

Думите му не получиха подкрепата на останалите членове на управителния съвет.

– Предполагам, че вече чухме всички гледни точки – намеси се Джеръм Патергън. – Може би е време да гласуваме предложението.

– Не – упорстваше Алекс. – Има още един проблем.

Патергън и Хейуърд си размениха погледи, в които се четеше пририеност да понесат и това.

– Аз вече говорих за кръстосването на интереси – подчерта Алекс. – Сега искам да предупредя управителния съвет за нещо много по-сериозно. От началото на преговорите по заема със Събранешънъл до вчера нашата банка е изкупила – той погледна бележките си, – три хиляди акции на Събранешънъл. Поради повишените продажби, за които се използват парите на нашите вложители, цените на акциите на Сънеко са се повишили със седем и половина пункта. Аз съм сигурен, че всичко това е било предварително договорено...

Гласът му се изгуби сред шумните протести от страна на Роскоу Хейуърд, Джеръм Патергън и неколцина от директорите.

Хейуърд отново скочи на крака, очите му гневно блестяха.

– Това е преднамерено изопачаване на фактите!

– Закупените акции са реален факт – не се предаваше Алекс.

– Но интерпретацията на този факт е изопачена. Сънеко е прекрасен вложение!

– А защо така *внезапно* изгря на небосклона?

Патергън разгорещено протестира:

– Алекс, закупуването на акции не е предмет на дискусията ни.

– Напълно съм съгласен – отсече Филип Иохансън.

– И аз, и аз – обадиха се Харолд Остин и още няколко директори.

– Не знам дали е предмет или не – упорстваше Алекс, – но искам да ви предупредя, че това, което става в момента, противоречи на закона Глас-Стигад от 1933 година и директорите могат да бъдат привлечени под отговорност...

Прекъсна го хор от ядосани гласове. Алекс знаеше, че е докоснал една деликатна тема. Членовете на управителния съвет се досещаха за всички машинации и все пак предпочитаха да не знаят конкретните факти. Знанието ги задължаваше да се намесят и да поемат отговорност. А те не желяеха нито едното, нито другото.

Е, помисли си Алекс, сега вече знаят достатъчно, независимо дали го искат или не.

– Предупреждавам управителния съвет, че ще съжаляваме, ако приемем заема за Съхранешънъл – вече ни е известно какви последици може да донесе той. – Алекс се облегна назад и заключи: – Това е всичко.

Джеръм Патертън удари с чукчето, гласовете в залата утихнаха и той обяви леко прелебдял:

– Ако няма повече изказвания, можем да пристъпим към гласуване.

Предложението бе одобрено. Единствен Алекс Вандервурт беше против.

12

На следобедното заседание всички директори се държаха подчертано резервирано с Алекс. Двата часа сутрешно заседание обикновено бяха достатъчни, за да изчерпят дневния ред. Днес, обаче, поради продължителните дискусии, времето на заседанието бе удължено.

Усещайки настроението на членовете на управителния съвет, Алекс помоли Джеръм Патертън да разгледат предложенията му на заседанието през следващия месец. Но Патертън бе рязък:

– Не се и надявай! Сам си виновен за настроението на директорите. Ще си поемеш последствията и толкова.

Това беше неочаквано рязка реплика от страна на благодушния Патертън, която недвусмислено отразяваше неприязънта на управителния съвет към Алекс. Той си даде сметка, че следващият час или два ще бъдат напълно безрезултатни за неговата кауза. Предложенията му щяха да бъдат отхвърлени и то не поради някаква друга причина, а заради създаването се сутринта настроение.

Директорите заемаха местата си, а Филип Йохансън даде израз на

общото недоволство като погледна часовника си.

– Бях принуден да отложам една важна среща – промърмори той. – Но имам и други ангажименти. Така че да караме по-накратко.

Няколко души кимнаха в знак на съгласие.

– Ще бъда колкото може по-кратък, господа – заяви Алекс, след като Джеръм Патертън му предостави думата. – Ще говоря по четири точки. – Той сгъна един от пръстите си, с което обяви началото на точка първа. – Първо, нашата банка понася значителни загуби поради това, че не може да осигури повишаване на вложенията. Второ, увеличаването на влоговете ще подсили стабилността на банката. Трето, колкото повече се бавим, толкова по-трудно ще ни бъде да се преборим с конкуренцията. И четвърто, съществува възможност да застанем начело на една кампания – в която без съмнение ще се включат и други банки – за възвръщането на личната, обществена и национална пестеливост, нещо, което беше пренебрегвано в продължение на години.

Той описа методите, които биха могли да се използват, за да може Първа търговска американска банка да изпревари конкурентите си – високи лихвени проценти за спестяващата до най-високите, разрешени от закона, по-благоприятни условия за влоговете със срок от една до пет години, улеснения при ползването на чекове, парични насърчения за тези, които откриват нови влогове, мащабна рекламна кампания, която да включва програмата по спестяванията и откриването на девет нови клона.

Преди да изложи предложенията си, Алекс застана начело на масата. Патертън бе преместил стола си встрани. Алекс беше извикал и главния икономист на банката Том Строгън, който беше подготвил специални схеми за допълнителна информация.

Роскоу Хейуърд се беше облегнал на лакти и слушаше с непроницаемо лице.

Алекс замълча за миг и Флойд Лъобер каза:

– Искам да отбележа нещо.

Джеръм Патертън си беше възвърнал предишното спокойствие и любезност.

– Готов ли си да изслушаш бележките и въпросите, Алекс, или да оставим това за края? – попита той.

– Може и сега.

– Всъщност не става дума за въпрос – строго рече председателят на Дженеръл Кейбъл. – Искам да отбележа нещо важно. Аз съм против увеличаването на обема на спестяванията. Направим ли го, само ще си

забием нож в гърба. Не забравяйте, че имаме огромни депозити и влогове от някои банки...

– Осемнайсет милиона долара от спестовни и заемни служби – каза Алекс. Той очакваше възражението на Льобер, в него имаше голяма доза истина. Малко банки съществуваха самостоятелно. Повечето поддържаха постоянни финансови връзки с другите банки и Първа търговска американска банка не беше изключение. Няколко местни спестовни и заемни служби влагаха голяма част от средствата си в Първа търговска американска банка. Опасенията, че тези средства могат да бъдат изтеглени, бяха довели до отхвърлянето на някои предложения за разширяване на дейността на банката в областта на спестяванията.

– Имам предвид и това – добави Алекс.

Льобер не остана доволен от отговора.

– А предвидил ли си, че ако започнем да конкурираме нашите собствени клиенти, ние ще ги загубим и те ще отидат другаде?

– Някои да. Но вярвам, че не всички. Във всеки случай, новият бизнес, който ще започнем, ще ни донесе повече печалба от онова, което ще загубим.

– Това е твоето мнение.

– Смятам, че рискът е приемлив – настоя Алекс.

– Но, Алекс, ти беше против каквото и да е риск със Събранешънъл – подхвърли Ленард Кингзуд.

– Аз не съм против поемането на риск. Освен това тук става дума за малък риск. Не можем да сравняваме едното с другото.

Повечето директори гледаха скептично.

– Бих желал да чуя мнението на Роскоу – каза Льобер.

– Да, нека чуем Роскоу – обади се още двама души.

Всички обърнаха глави към Хейуърд, който бе забил поглед в стиснатите си длани.

– Не би трябвало да нанасям удари по колега – любезно каза той.

– Защо не? – обади се някой. – Точно това се опита да направи той с теб.

– Предпочитам да се издигна над това – усмихна се Хейуърд. След това лицето му отново стана сериозно. – Съгласен съм с Флойд. Активната дейност в областта на спестяванията ще доведе до загубването на важни клиенти. Не смятам, че трябва да го правим в името на някакви теоретични, потенциални печалби. – Той посочи към една от графиките на Строгън, на която бяха отбелязани новите клонове – Членовете на управителния съвет сигурно вече са забелязали, че пет от предлаганите

клонове ще бъдат разположени в непосредствена близост до спестовни и заемни служби, големи вложители в Първа търговска американска банка. Можем да бъдем сигурни, че и те ще забележат тази близост.

– Разположението на клоновете е направено след внимателно проучване на броя на населението – каза Алекс. – Те ще бъдат там, където са и хората. Вярно е, че спестовните и заемните служби са ни изпреварили. В много отношения те са проявили по-голяма далновидност от банки като нашата. Но това не означава, че трябва да останем извън играта завинаги.

– Вече казах мнението си – сви рамене Хейуърд. – Но ще добавя още нещо – въобще не ми харесва идеята за създаването на нови клонове.

– Това ще бъдат магазини за правене на пари – заяви Алекс. – Един вид банки на бъдещето.

Той разбираше, че нещата не се развиват така, както беше очаквал. Алекс смяташе да постави по-късно въпроса за клоновете. Но вече нямаше никакво значение.

– Доколкото разбирам – обади се Флойд Льобер, който преглеждаше информационната справка на Том Строгън, – тези клонове ще приличат на автоматичните перални за самообслужване.

Хейуърд поклати глава и каза:

– Това съвсем не е в нашия стил. Падаме под нивото си.

– Може би е време да се откажем в известна степен от стила и нивото и да се стремим към повече делова активност – заяви Алекс. – Клоновете може и да приличат на автоматични перални за самообслужване. Но точно така ще изглеждат банковите клонове в бъдеще. Моето предвиждане е, че в бъдеще и ние, и нашите конкуренти, няма да можем да си позволим да изграждаме такива внушителни мавзолеи, каквито са банковите клонове сега. При цените на земята и на строителството в момента това е безсмислено. Само след десетина години половината от нашите банкови клонове няма да са такива, каквито са сега. Ние ще запазим само няколко клона с ключово място и значение. Останалите ще бъдат в много по-евтини, непретенциозни сгради, но затова пък напълно автоматизирани, касиерите ще бъдат заместени от машини и телевизионни монитори, ще отговарят на въпросите и ще дават всякаква информация, а всичко това ще бъде свързано с един компютърен център. Когато планираме създаването на нови клонове – включително и тези девет, които предлагам сега, – трябва да имаме предвид тези нови условия.

– Алекс е съвсем прав за автоматизирането на процесите в клоновете – каза Ленард Кингзуд. – Повечето от нас виждат това в своя собствен бизнес, където автоматизацията настъпва с доста по-бързи темпове, отколкото сме очаквали.

– Има и още нещо, което е много важно – изтъкна Алекс. – Ако действаме бързо, ние имаме шанс да надминем значително нашите конкуренти, но трябва да вдигнем достатъчно шум около себе си. Рекламната кампания трябва да бъде с голям обхват. Господа, погледнете цифрите! Спестовните ни вложения са много по-ниски, отколкото би трябвало да бъдат...

Той продължи, сочейки схемите, а от време на време се допитваше до мнението на Том Строгън. Алекс знаеше, че цифрите и предложенията, които бяха подготвили със Строгън, бяха изложени ясно и логично. И все пак той усещаше несъгласието на част от членовете на управителния съвет и липсата на интерес у други. В долния край на масата един от директорите едва потули с ръка прозявката си.

Ясно беше, че ще загуби. Планът му за увеличаване на спестовните влогове и за изграждане на нови банкови клонове щеше да бъде отхвърлен. Това щеше да бъде и израз на недоверие към самия него. Колко ли му оставаше да заема поста вицепрезидент в Първа търговска американска банка... Така или инак, той не можеше да си представи как би работил под ръководството на Хейуърд.

Алекс реши да не губи повече време.

– Ще спра дотук, господа. Въпроси?

Всъщност той не очакваше никакви въпроси. А още по-малко подкрепа. Но какво беше учудването му, когато чу гласа на Харолд Остин, който каза с усмивка и любезен тон:

– Алекс, бих искал да ти изкажа похвала. Аз съм приятно изненадан. Твоята обосновка е наистина убедителна. Харесва ми идеята ти за създаване на нови банкови клонове.

Хейуърд го погледна изумено. Достопочтеният Харолд се направи, че не го забелязва и се обърна към останалите присъстващи:

– Смятам, че трябва да обсъдим предложението, като се абстрахираме от несъгласията си сутринта.

Ленард Кингзуд кимна, кимнаха и още няколко Директори. Членовете на управителния съвет набързо се отърсиха от следобедната си сънливост и заследиха с интерес новото развитие на нещата. Не случайно Остин беше най-дългогодишният член на управителния съвет на Първа търговска американска банка. Той се ползваше със значително влияние.

Освен това притежаваше забележителната способност да обръща нещата в своя полза.

– Алекс, в началото на изложението ти говори за необходимостта от възвръщане на личната пестеливост и за приноса, който могат да дадат за това банки като нашата – продължи той.

– Точно така.

– Би ли могъл да се спреш по-подробно на този въпрос?

Алекс замълча за миг и отвърна:

– Да.

Дали да го направи? Трябваше бързо да обмисли всичко. Вече не се чудеше на внезапната подкрепа на Остин. Беше му ясно защо постъпва така.

Рекламата. Когато спомена за „рекламна кампания с голям мащаб“ Алекс забеляза, че Остин веднага вдигна глава и се заслуша с интерес. Не беше трудно да се досети какви мисли се въртяха в главата му. Рекламната агенция на Остин, заради която достопочтеният Харолд бе получил директорското място в банката и се ползваше с такова влияние и уважение, притежаваше монопол върху рекламната дейност на банката. Рекламната кампания, която предвиждаше Алекс, щеше да донесе големи печалби на агенцията на Остин.

Поведението на Остин бе чудесен пример за кръстосване на интересите – същото това кръстосване, което Алекс критикува сутринта. На предиобедното заседание Алекс попита: чии интереси ще защитава Роскоу – тези на Съпранешънъл или на Първа търговска американска банка? Същият въпрос можеше да бъде зададен и на Остин.

Отговорът бе ясен. Остин си гледаше собствените интереси. Първа търговска американска банка бе на второ място. Подкрепата – явно поради егоистични съображения – беше нечестна и неетична.

Трябваше ли да каже всичко това на глас, мислеше Алекс. И дали не би предизвикал по-голямо възмущение и от сутрешното? Ще загуби отново... Директорите проявяваха изключителна солидарност в подобни случаи. Една такава конфронтация със сигурност би означавала край на ангажиментите му към Първа търговска американска банка. Заслужаваше ли си? Налагаше ли се? Задължително ли бе да се превръща в будната съвест на управителния съвет? Съвсем не беше сигурен... Директорите го гледаха в очакване на отговор.

– Аз наистина се позовах на пестеливостта и необходимостта да започнем кампания в тази насока – каза той. После отново погледна към бележките, от които преди минута се беше отказал. – Често се казва, че

правителството, промишлеността и търговията от всякакъв вид съществуват благодарение на кредитите. Без кредит, без да взема заеми – малки, средни или големи – бизнесът ще се разпадне, а цивилизацията ще загине. Банкерите най-добре знаят това. Но увеличаващите се мащаби на кредитирането карат хората да мислят, че вземането на заеми и дефицитът във финансирането са достигнали до опасни размери и са прехвърлили всякаква разумна граница. Това е особено вярно за правителството. Правителството на Съединените щати е натрупало такова огромно количество дългове, че никога не би било в състояние да ги върне. Други страни са в същото, дори и в по-лошо положение. Това е главната причина за инфлацията и подкопаването на стабилността на валутата в страната и в света.

– Зашеметяващият правителствен дълг представлява в значителна степен един огромен дълг към обществото – продължи Алекс. – Милиони хора на по-ниско финансово равнище следват примера, установен в национален мащаб и са се натоварили с дългове, които не са в състояние да изплатят. Общата задлъжня-лост на Съединените щати възлиза на два и половина трилиона долара. А общата стойност на индивидуалните дългове наближава двеста милиарда. През последните шест години повече от шест милиона американци са банкрутирали. Някъде по пътя – в национален, обществен и индивидуален план – ние сме загубили тази древна добродетел, пестеливостта, както и уменията да балансираме между това, което печелим и това, което харчим, като спазваме определени граници при вземането на заеми.

Всички бяха наострили уши. Алекс усещаше, че вниманието расте, затова заяви:

– Бих искал да кажа, че се полагат усилия това да се промени. Но аз не съм убеден, че е така. И все пак усилията могат да започнат с активни действия. Защо да не положим началото? И то сега? Като се има предвид характерът на нашето време, спестовните влогове – повече от всякакъв друг вид парична дейност – представляват една разумна финансова стъпка. Ние се нуждаем от повече разум и в национален, и в индивидуален мащаб. За да го постигнем, трябва да увеличим значително спестяванията. А това е напълно възможно – ако се включим активно в тази дейност, ако положим усилия. И макар че личните спестявания няма да могат да възстановят напълно финансовата стабилност, това ще бъде една важна крачка напред. Ето защо смятам, че съществува добра възможност да проведем тази кампания, и вярвам, че нашата банка може да се заеме с тази задача.

Алекс седна. Само след секунда се сети, че не бе казал нищо по повод на причините, които караха Остин да подкрепи тази идея.

Ленард Кингзуд наруши тишината.

– Човек рядко има възможност да чуе толкова смислено и логично изложение. Току-що имахме това удоволствие.

Филип Йохансън въздъхна и каза неохотно:

– Би могло да се приеме в известна степен.

– Не в известна степен, а изцяло – заяви достопочтеният Харолд. – Според мен управителният съвет трябва да приеме плана за спестяванията и новите банкови клонове така, как го е предложен. Аз смятам да гласувам за него. И ви препоръчвам да направите същото.

Този път Роскоу Хейуърд успя да прикрие шева си, макар лицето му да беше доста изопнато. Алекс разбра, че и Хейуърд се е досетил какви са мотивите на Харолд Остин.

Дискусията продължи още петнайсетина минути, след това Джеръм Патертън удари с чукчето и обяви, че пристъпват към гласуване. Предложението на Алекс Вандервурт бе прието с огромно мнозинство. Против бяха само Флойд Лъобер и Роскоу Хейуърд.

Докато излизаше от заседателната зала, Алекс усети, че враждебно отношение към него все още не е изчезнало. Някои от директорите не скриваха недоволството си от яростната му съпротива тази сутрин срещу заема за Съпранешънъл. Последната, доста неочаквана победа, му вдъхна сила и той не беше чак толкова песимистично настроен по отношение на бъдещата си роля в банката.

Харолд Остин го пресрещна до вратата:

– Алекс, кога ще започне работата по спестовния план?

– Веднага – отговори той и понеже не искаше да бъде неблагоприятен, добави: – Благодаря ти за подкрепата.

Остин кимна.

– Бих искал да изпратя двама-трима души от моите хора, за да уточните детайлите около рекламната кампания.

– Много добре. Следващата седмица.

С това Остин потвърди – без никакво бавене или неудобство – предишните подозрения на Алекс. Макар че, помисли си той, рекламната агенция на Остин вършеше професионално работата си и напълно заслужаваше да получи тази поръчка.

Но Алекс осъзнаваше, че това е търсене на разумни аргументи, за да оправдае себе си. С мълчанието си преди няколко минути той бе нарушил един свой принцип, но това му осигури крайната победа. Какво

ли би казала Марго за това отстъпление?

– До скоро виждане – любезно се сбогува достопочтеният Харолд.

Роскоу Хейуърд напусна заседателната зала миг преди Алекс. В коридора го спря банковият куриер и му предаде запечатан плик. Хейуърд го разпечата и извади един сгънат лист. Докато четеше, лицето му засия, той погледна часовника си и се усмихна. Алекс го изгледа учудено.

13

Съобщението беше кратко, изпратено от старшата секретарка на Роскоу, Дора Калахан. Тя известяваше, че се е обадила госпожица Девъру, която би искала да го види колкото може по-скоро. Отдолу бе написан телефонният ѝ номер в хотела – хотел Кълъмбия Хилтън. Госпожица Девъру беше Аврил.

Те се бяха срещали два пъти след пътешествието до Бахамските острови преди месец и половина. И двата пъти в Кълъмбия Хилтън. И всеки път, както и през онази нощ в Насо, когато натисна бутон номер седем, за да извика Аврил в стаята си, тя го отвеждаше в истинския рай, и той се отдаваше на такъв сексуален екстаз, за какъвто не бе мечтал и на сън. Аврил беше невероятно изобретателна и през онази първа нощ той бе едва ли не шокиран, но скоро се отпусна, завладян от удоволствието. Уменията ѝ докоснаха гълбините на неговата чувствителност и той нададе вик на задоволство, произнасяйки думи, каквито не предполагаше, че знае. Аврил продължи да бъде внимателна, нежна и любяща, докато, за негово огромно учудване и радост, всичко се повтори още веднъж.

Роскоу постепенно започна да разбира колко много от радостите и страстите на живота са били напълно непознати за него и Беатрис – тази взаимна близост, удоволствието, изпитвано от двама души, радостта да получиш и да дадеш.

За Роскоу и Беатрис това откритие идваше твърде късно, а може би за нея то би било и нежелано. Но животът беше пред Роскоу и Аврил. Срещите им след Насо го потвърдиха. Той погледна часовника си и се усмихна – усмивката, която Вандервурт беше забелязал.

Роскоу бързаше да отиде при Аврил. Трябваше да промени графика си за следобед и вечерта. Но това нямаше никакво значение. Мисълта, че ще я види, го вълнуваше, обзе го възбуда, сякаш беше двайсетгодишен хлапак.

Съвестта го беше тревожила само няколко пъти, след като започна

връзката с Аврил. Последните няколко недели в църквата очите му попадаха непрекъснато на онзи текст в библията, който беше прочел преди да замине за Бахамските острови: *Праведният човек се боготвори от цялата нация, ала грехът си е грях за всеки един от нас*. В такива моменти се успокояваше с думите на Христос от евангелието на свети Йонан: *Който от вас е без грях, нека пръв хвърли камък...* И по-нататък: *Вие съдите по плът; Аз не съдя никого*. Хейуърд дори си позволяваше да мисли – нещо, което съвсем до скоро би го ужасило – че и библията, както статистиката, може да бъде използвана като доказателство за всяка теза.

Но във всеки случай това бяха само разсъждения. А обаянието на Аврил беше много по-силно от всякакви терзания на съвестта.

Роскоу вървеше към кабинета си, отдаден на приятни мисли – срещата с Аврил щеше да бъде достоен завършек на един триумфален ден, в който бе одобрен заемът за Съпранешънъл, а неговият професионален престиж в управителния съвет достигна връхната си точка. Роскоу, обаче, бе разочарован от развитието на следобедните събития и особено разгневен от предателството на Харолд Остин, макар да разбирате егостичните му подбуди. Хейуърд се съмняваше, че идеите на Вандервурт ще доведат до реален резултат. Печалбите, които щяха да дойдат от деловите контакти със Съпранешънъл, всякак щяха да бъдат значително по-големи.

Това му припомни, че трябва да вземе решение и за допълнителния заем от половин милион, за който беше помолил Големия Джордж.

Настроението му помръкна. Роскоу усещаше, че в цялата тази операция с филиалите на Съпранешънъл има нещо нередно, макар че погледнато на фона на отношенията между банката и Съпранешънъл, нещата не изглеждаха чак толкова сериозни.

Той беше поставил този въпрос в поверително писмо до Джеръм Патертън от преди около месец.

„Джордж Куортърмейн ми телефонира два пъти от Ню Йорк във връзка с един личен проект, наречен вложения «К». Куортърмейн (Големия Джордж) е начело на едно малко дружество. Член на дружеството е нашият директор Харолд Остин. Групата вече е закупила огромно количество акции от предприятията на Съпранешънъл на изгодни цени. Планирани са и нови покупки.

Това, което Големия Джордж иска от нас, е да предоставим за вложенията «К» заем от един милион и половина – при същата

лихва като заема за Съпранешънъл, но без допълнителното изискване за компенсиращ баланс. Той подчертава, че компенсиращият баланс на Сънеко ще бъде достатъчен за покриването на този личен заем – и това е вярно, но в случая липсват гаранциите.

Бих искал да спомена, че Харолд Остин ми телефонира с настойчивото искане заемът да бъде отпуснат.“

Всъщност достопочтеният Харолд направо му бе напомнил за задължението, което Хейуърд имаше към него в знак на благодарност за получената силна подкрепа след смъртта на Бен Розели. Тази подкрепа щеше да му е необходима и когато Патертън, временният владетел, се оттегли след осем месеца.

По-нататък в писмото се казваше:

„Честно казано, лихвеният процент на предлагания заем е твърде нисък и без компенсиращ баланс той се превръща направо в отстъпка от наша страна. Но като имам предвид нашите разширяващи се връзки със Съпранешънъл, към които Големия Джордж е благосклонен, смятам, че ще бъде разумно да направим този компромис.

Аз препоръчвам този заем. Съгласен ли си?“

Джеръм Патертън беше върнал писмото, след като бе написал с мολив само едно лаконично „Да“. Хейуърд се съмняваше, че Патертън бе прочел внимателно текста. По-скоро му бе хвърлил едно око и го бе подписал.

Хейуърд не смяташе, че е необходимо да информира и Алекс Вандервурт, а и заемът не беше толкова голям, та да изисква одобрението на финансовата комисия. И така, след няколко дни Роскоу Хейуърд постави резолюция за одобрение на заема.

Но това, за което не беше информирал никого и на което нямаше право, беше личното му участие в групата на Джордж Куортърмейн.

По време на втория телефонен разговор във връзка със заема за вложенията „К“, Големия Джордж каза:

– Разговаряхме с Харолд Остин за теб, Роскоу. И двамата мислим, че е крайно време да се включиш в нашата инвеститорска дейност. Бихме искали и ти да си сред нас. Предоставяме ти акции на стойност две хиляди долара, за които смятаме, че си се издължил. Те са под формата на специални документи, подписани от подставено лице и без уточнение на съдържанието – така е по-дискретно. Ще ти ги изпратя.

– Благодаря ти, Джордж, но не мисля, че ще приема – възрази Хейуърд.

– Защо, за бога?

– Би било неетично.

Големия Джордж се изсмя гръмогласно.

– Това е реалният свят, Роскоу. Такива са реалните отношения между клиенти и банкери. И ти го знаеш. И аз го знам.

Да, но не беше точно така. Хейуърд никога не би допуснал да се забърка в подобна ситуация.

Преди да успее да отговори, Куортърмейн настоя:

– Слушай, драги, не се прави на наивен. Ако ще се чувстваш по-добре, можем да го минем и като заплащане за съвет в инвестирането.

Но Хейуърд никога не беше давал никакъв съвет за инвестиране.

След един-два дни акциите от вложенията „К“ пристигнаха с въздушна поща, в старателно залепен плик с печати, на който беше написано: СТРОГО ЛИЧНО И СЕКРЕТНО. Дори Дора Калахан не бе посмяла да го отвори.

Когато се прибра вечерта, Хейуърд внимателно проучи финансовите документи на вложенията „К“, които намери в плика – беше ясно, че в момента неговите акции имат покритие от две хиляди долара. При добри обстоятелства след време стойността на акциите щеше значително да се повиши.

Отначало реши да върне акциите на Джордж Куортърмейн. След това направи повторна оценка на финансовото си състояние, което не беше по-добро, отколкото преди няколко месеца, и започна да се колебае. Най-накрая се поддаде на изкушението и вложи акциите на своя сметка в главния градски клон на Първа търговска американска банка. Хейуърд се опитваше да се убеди, че в никакъв случай не засяга интересите на банката. Дори напротив – като се има предвид приносът му за сделката със Събранешънъл. Щом Големия Джордж бе решил да му направи този малък приятелски подарък, той едва ли би трябвало да проявява предразсъдъци и да се отказва от него.

И все пак приемането на подаръка го безпокоеше, особено след като в края на седмицата Големия Джордж отново му се обади по телефона – този път от Амстердам – и настоя за още половин милион долара заем за вложенията „К“.

– Откри се уникална възможност да закупим акции в Скандинавия – твърдя със сигурност, че това е изключително изгодна сделка. Не мога нищо повече да ти кажа по телефона, Роскоу, но бъди спокоен, всичко е

наред.

– Не се съмнявам, Джордж. Но от банката ще искат някои подробности.

– Ще ги получиш утре по куриер. Не забравяй, че си вече един от нас – наблегна Големия Джордж.

След този случай у Хейуърд се появи още едно подозрение: може би Джордж Куортърмейн се занимаваше много повече със собствените си вложения, а управлението на Съпранешънъл бе на втори план. На другия ден се успокои – в „Уолстрийт Джърнъл“, а и в други вестници бе отделено значително място на мощното индустриално нашествие на Куортърмейн и Сънеко в Европа. Нашествието, определено като истински търговски преврат, покачи изключително много цените на акциите на Съпранешънъл на борсите в Ню Йорк и Лондон, а заемът на гигантската корпорация към Първа търговска американска банка изглеждаше съвсем стабилен.

Хейуърд влезе в кабинета си и госпожа Калахан го посрещна с обичайната усмивка.

– Другите съобщения са на бюрото ви – каза тя.

Той кимна. Безпокойството не го напускаше. Колебаеше се дали да подпише документите за допълнителния заем за вложенията „К“. Накрая реши да не се терзае и набра по директната външна линия телефона на рая.

– Роси, миличък – шепнесе Аврил, а върхът на езика ѝ докосваше ухото му. – Бързаш прекалено много! Почакай, стой мирно! Отпусни се.

Тя погали голото му рамо, след това ръката ѝ се плъзна надолу по гърба, той усети острите ѝ нокти и потръпна от удоволствие.

Хейуърд изстена – изпитваше и удоволствие, и болка, и нетърпение, макар че се подчини на Аврил и се отпусна.

– Обещавам ти, че си заслужава да почакаш малко – пошепна му отново тя.

Той знаеше, че си заслужава. Беше се уверил в това. За кой ли път се питаше как е възможно едно толкова младо и красиво момиче да знае толкова много, да е толкова еманципирано и без никакви морални задръжки, но и така невероятно разумно.

– Не *още*, Роси. Скъпи, не *още*. Така, добре. Почакай *още* малко.

Ръцете ѝ, умели и знаещи, продължаваха да обгръщат тялото му. Той престана да мисли за какво го и да било, от опит знаеше, че е най-

добре да прави всичко... точно както... казва тя.

– О, *много добре*, Роси. Не е ли чудесно?

– Да, да – едва пое дъх той.

– След малко, Роси. *Съвсем скоро*.

Червената коса на Аврил се бе разстлала върху събраните една до друга възглавници. Целувките ѝ го бяха довели до пълен екстаз. Той вдъхваше дълбоко благоуханието на тялото под него – това прекрасно, гъвкаво, изпълнено с желание тяло. Този миг, крещеше всичко в него, бе най-хубавият миг в живота му на земята, а сигурно и в рая.

Единствен тъжен и горчив се оказваше фактът, че бе чакал толкова дълго, за да изпита всичко това.

– *Сега*, Роси – каза тя нетърпеливо. – *Сега*, мили! *Сега!*

Спалнята беше в типичния стил на хотелите Хилтън – чиста, семпла, с всички удобства. Холът не беше по-различен. Аврил винаги наемаше апартамент.

Срещнаха се късно следобед. Любиха се, подремнаха, после се събудиха и отново се любиха – този път не съвсем успешно – а след това поспаха около час.

Беше време да се обличат. Часовникът на Хейуърд показваше осем. Той беше напълно изтощен. Повече от всичко на света му се искаше да си отиде вкъщи и да си легне в леглото – сам. Трябваше дискретно да се измъкне.

Аврил беше в хола, говореше по телефона. След като се върна, каза:

– Поръчах вечеря, мили. Ще дойде всеки момент.

– Чудесно, скъпа.

Аврил obu прозрачните си бикини и чорапогащника. Тя не носеше сутиен. Започна да реши дългата си, разрошена коса. Той седеше в леглото и я наблюдаваше с умиление. Забравил за умората, Хейуърд следеше чувствените ѝ плавни движения. В сравнение с Беатрис, която виждаше всеки ден, Аврил беше толкова млада. Внезапно се почувства потискащо стар.

Отидоха в хола и Аврил каза:

– Хайде да отворим шампанското!

То беше в кофа с лед на бюфета и ги чакаше от няколко часа. Повечето лед се беше стопил, но бутилката беше все още студена. Той започна да върти неумело телта.

– Не пипай тапата – каза Аврил. – Наклони бутилката под ъгъл четирийсет и пет градуса, след това хвани тапата и върти бутилката!

Оказа се съвсем лесно. Тя знаеше толкова много.

Аврил взе бутилката и наля в две чаши. Той поклати глава:

– Нали знаеш, че не пия, мила моя.

– От това ще се почувстваш по-млад – заяви тя и му подаде чашата. Той я взе и я погледна – дали не беше прочела мислите му...

След като си наля още два пъти, докато пристигна и поръчаната по телефона вечеря, той наистина се чувства по-млад.

Келнерът си отиде и Хейуърд каза:

– Трябваше да ми разрешиш аз да платя. – Преди минута той извади портфейла си, но тя го спря с ръка и подписа сметката.

– Защо, Роси?

– Защото и аз би трябвало да участвам във всички тези разходи, които правиш – хотела, самолетните билети от Ню Йорк и обратно. – Аврил живееше в Гринич Вилидж. – За теб е прекалено много да харчиш толкова...

Тя го погледна учудено и звънко се засмя.

– Ти наистина ли мислиш, че аз плащам за всичко това? – И тя посочи масата. – Роси, скъпи, ти трябва да си луд.

– Кой плаща тогава?

– Съпранешънъл, разбира се! Всичко е за тяхна сметка, глупчо, – апартаментът, вечерята, билетите ми, времето, което прекарвам тук. – Тя стана, приближи се и го целуна, устните ѝ бяха чувствени и влажни. – Така че не се тревожи.

Той седеше неподвижен, мълчалив и слисан, като се мъчеше да осъзнае чутото. Тялото му бе отпуснато от шампанското, но умът му бе напълно свеж.

„Времето, което прекарвам тук.“ Това го нарани най-силно. А той смяташе, че Аврил му се е обадила след пътешествието до Бахамските острови и му е предложила да се срещнат, само защото го е харесала и защото и на нея ѝ е било приятно...

Как е могъл да бъде толкова наивен? Разбира се, че всичко е било организирано от Куортърмейн и заплатено от Съпранешънъл. Нима беше толкова трудно да се досети? А може би нарочно си е затварял очите, просто защото не е искал да знае? Но след като на Аврил ѝ се плаща за времето, което прекарва с него, то каква е тя тогава? Проститутка? И ако е така, то какъв е Роскоу Хейуърд?! Той затвори очи. Свети Лука 18:13: „Боже, бди милостив към мене, грешника!“

Имаше нещо, което би могъл да направи. И то веднага. Да разбере каква е изхарчената до този момент сума и след това да изпрати до Съхранешънъл чек на тази стойност. Той започна да пресмята, но веднага осъзна, че всъщност няма никаква представа каква е цената на Аврил. Нещо му подсказваше, че тя съвсем не е малка.

Така или иначе, едва ли беше разумно да действа според първия си импулс. Мозъкът му на икономист започна да щрака. Надали би могъл да научи точните разходи, тъй като Съхранешънъл ги отчиташе в друго перо. Освен това той не разполагаше с достатъчно пари, които би могъл да предложи. А и какво в края на краищата щеше да стане, когато поискаше да се срещне отново с Аврил? А той бе убеден, че ще изпита такава желание.

Телефонът извъня и го сепна. Обади се Аврил.

– За тебе е – каза тя.

– За мен?

Той взе слушалката и чу познатия енергичен глас:

– Здравей, Роскоу!

– Откъде се обаждаш, Джордж? – рязко попита Хейуърд.

– От Вашингтон. Има ли някакво значение? Искам да ти съобща една добра новина за Сънеко. Балансът за печалбите през тримесечието. Ще прочетеш за това утре във вестниците.

– И затова ли ми се обаждаш?

– Може би моментът е неподходящ?

– О, не.

– Обадих се ей така, по приятелски – засмя се Големия Джордж. – Исках да се уверя, че всичко е наред.

Хейуърд си помисли, че ако ще изразява негодувание, то моментът бе сега. Но за какво всъщност би могъл да негодува? За това, че щедро му е предоставена Аврил? Или за своето собствено дълбоко заблуждение?

Боботещият глас по телефона прекъсна терзанията му.

– Какво става с този кредит за „К“? Дали вече е уреден?

– Не съвсем.

– Нещо много се проточи.

– Заради някои формалности.

– Ами придвижи нещата, иначе ще бъда принуден да се обърна към друга банка, а може и да се наложи да прехвърля част от бизнеса другаде...

Заплахата беше ясна. Нищо ново за Хейуърд, тъй като натискът и

отстъпките бяха основен елемент в банкерството.

- Ще направя всичко, каквото мога, Джордж.
- Аврил още ли е там? – промърмори той.
- Да.
- Дай ми я. Искам да говоря с нея.

Хейуърд подаде слушалката на Аврил. Тя го изслуша внимателно, каза „Добре“, усмихна се и затвори.

Аврил отиде в спалнята, отвори куфара си и след миг се появи с голям кафяв плик.

- Джордж каза, че трябва да ти дам това.

Пликът беше същият като оня, с който му бяха изпратени акциите от вложенията „К“.

– Джорджи ми поръча да ти предам, че това е спомен за прекрасното време, прекарано в Насо.

Още акции? Едва ли. Помисли си дали да не откаже да го вземе, но любопитството му надделяваше.

– Не трябва да го отваряш тук – каза Аврил. – Отвори го, когато си сам.

Той реши да се възползва от тази възможност и погледна часовника си.

- Аз и без това трябва да тръгна, скъпа.
- Аз също. Тази вечер се връщам в Ню Йорк.

Благодарение на обиграните маниери на Аврил, двамата се сбогуваха без следа от смущение.

Тя обви ръцете си около него, те се притиснаха един към друг и тя прошепна:

- Толкова си сладък, Роси. Ще се видим скоро.

Независимо от всичко, което току-що бе научил, и от огромната си умора, гой все още я желаше. Независимо каква бе цената на „времето, което прекарвам тук“, едно нещо поне бе сигурно: Аврил вършеше наистина качествена работа.

Роскоу Хейуърд взе такси от хотела до централната сграда на Първа търговска американска банка. Във фоайето на главния приземен етаж остави бележка, че ще му трябва колa и шофьор, за да го откарат вкъщи след петнайсет минути. Взе асансьора до трийсет и шестия етаж и тръгна по тихите коридори, покрай пустите стаи, към своя кабинет.

Седна на бюрото си, разпечата плика, който му беше дала Аврил, и

извади няколко увити в тънка хартия увеличени снимки.

Оказа се, че втората нощ на Бахамските острови – когато момичетата и мъжете се бяха къпали голи в басейна на Големия Джордж – бе запечатана на лента от дискретно прикрит фотограф. Вероятно бе използван телеобектив, замаскиран сред многобройните храсти. Филмите бяха качествени, нямаше нито един лош кадър. Всъщност това не беше от значение. Важното е, че той – или тя? – е бил там през цялото време.

На снимките се виждаха Криста, Рита, Мунбийм, Аврил и Харолд Остин в процес на разсъбличане и накрая съвсем голи. Имаше го и Роскоу Хейуърд – с грейнало лице сред голите момичета. На няколко от снимките Хейуърд се виждаше как разтваря ципа на роклята на Аврил и разкопчава сутиена ѝ, как тя го целува, а той държи гърдите ѝ в ръцете си. Дали случайно, или съвсем съзнателно, но на всички снимки се виждаше само гърбът на вицепрезидента Стоунбридж.

В техническо и композиционно отношение качеството на всички снимки беше много високо, личеше си, че не са правени от аматьор. Работа на Джордж Куортърмейн, помисли си Хейуърд, той плащаше само за най-доброто.

Естествено, Големия Джордж не се виждаше на нито една от снимките.

Хейуърд бе ужасен. Защо му ги бяха изпратили? Може би като заплаха? Или глупава шега? Къде ли бяха негативите? Той за първи път започна да осъзнава, че Куортърмейн е доста своенравен, а може би дори и опасен човек.

Независимо от шока, Хейуърд беше очарован. Докато разглеждаше снимките, той несъзнателно облиза устните си с език. И бързо забрави за първоначалното си импулсивно желание да ги унищожи.

С учудване установи, че е останал в кабинета си почти половин час.

Не можеше да занесе снимките вкъщи. Как да постъпи тогава? След като ги опакова внимателно, той постави плика в едно от чекмеджетата, в което държеше папките с личните документи.

Изведнъж реши да погледне и в горното чекмедже, където госпожа Калахан слагаше текущите документи. Най-отгоре бяха документите за искания допълнителен заем за вложенията „К“. Защо да отлага? Защо се колебае? Наистина ли беше нужно да се консултира повторно с Патертън? Заемът беше стабилен, стабилни бяха и Джордж Куортърмейн, и Съпранешънъл. Хейуърд извади документите, написа „одобрено“ и сложи подписа си.

След няколко минути беше във фойайето. Шофьорът и колата го

чакаха.

14

Напоследък Нолан Уейнрайт посещаваше рядко моргата. За последен път му се наложи преди три години, когато трябваше да идентифицира трупа на един служител от банковата охрана, убит по време на нападение на крадци. Докато беше полицейски детектив, посещенията на моргата и срещата с жертвите на жестоки престъпления бяха неизбежни и често повтарящи се елементи от работата му. Но дори и тогава не можеше да свикне. Моргата, с нейния специфичен дъх на смърт, го депресираще и винаги нещо се обръщаше в стомаха му. Същото се случи и сега.

Шефът на градските детективи, с когото се бе срещнал по предварителна уговорка, вървеше редом с Уейнрайт по мрачните коридори и стъпките им отекваха силно в стария, напукан под. Служителят от моргата, който ги водеше, имаше вид на едва ли не поредния клиент. Обувките му бяха с гумени подметки и той безшумно пристъпваше напред.

Детективът Тимбъруел беше млад, доста пълен, чорлав и брадясал. Много неща са се променили през дванайсетте години, откакто напусна полицията, мислеше Нолан Уейнрайт.

– Ако мъртвият е наистина вашият човек – каза Тимбъруел, – вие кога сте го виждали за последен път?

– Преди седем седмици. В началото на март.

– Къде?

– В един малък бар. Казва се „Разтуха“.

– Знам го. Обаждал ли ви се е след това?

– Не.

– Имате ли представа къде живее?

– Той не искаше аз да знам – поклати глава Уейнрайт. – И аз се съгласих.

Нолан Уейнрайт не беше сигурен за името му. Това, с което му се беше представил, сигурно беше фалшиво. Честно казано, той не бе правил и усилия, за да го разбере. Всичко, което знаеше, бе, че „Вик“ е бивш затворник и се нуждае от пари. Затова бе готов да стане таен информатор.

Миналия октомври по настояване на Уейнрайт, Алекс Вандервурт му бе разрешил да наеме информатор, който да се опита да издири

източника на често появяващите се фалшиви банкови кредитни карти Кийчардж. Уейнрайт пусна в действие някои свои връзки в подземния свят, така че не след дълго, с помощта на множество посредници, бе организирана среща между него и Вик и нещата бяха уговорени. Това беше през декември. Шефът по сигурността добре си спомняше времето на срещата, защото през същата седмица бе и процесът срещу Майлс Истън.

За няколко месеца Вик и Уейнрайт се срещнаха още два пъти – на различни места, в тихи, безлюдни барове, като и двата пъти Уейнрайт му даваше пари с надеждата, че в замяна на това ще получи ценна информация. Възможността за връзка бе едностранна. Вик би могъл да му телефонира, да определи време и място на среща по свой избор, а Уейнрайт не разполагаше с никакви възможности да влезе в контакт с него. Но така бе по-разумно.

Уейнрайт не харесваше Вик, но и не очакваше, че би могъл да намери за тази работа някой, когото да харесва. Бившият затворник имаше вид на мошеник, непрекъснато подсмърчаше, а имаше и други белези, по които веднага се познаваше, че е наркоман. Той се отнасяше с омраза към всичко, включително и към Уейнрайт, устните му бяха постоянно свити. Но на третата им среща, през март, той като че ли бе попаднал на важна следа.

Вик му докладва, че пласборите и посредниците в най-скоро време ще получат за разпространение голямо количество фалшиви банкноти от двайсет долара. Според мълвата, някъде отзад, в сянка, съществувала мощна организация, която разполагала с много добри фалшификатори, но не само на нари, а и в други области, включително и на кредитни карти. Информацията за кредитните карти бе доста мъглява и Уейнрайт подозираше, че е измишльотина на Вик, за да изкопчи още пари. Но може би грешеше.

Вик го информира, че са му обещали малко количество от фалшивите пари. Пласираше ли ги, той щеше да спечели доверието им и да проникне по-дълбоко в организацията. Един-два детайла, които Вик не би могъл да си съчини, гъй като нямаше необходимите качества и ум, убедиха шефа по сигурността, че главната част от информацията отговаря на истината. Предложеният план за действие също не будеше подозрения.

Уейнрайт винаги бе смятал, че този, който произвежда фалшивите кредитни карти Кийчардж, е замесен и в друга фалшификаторска дейност. Още миналия октомври го бе споделил с Алекс Вандервурт. Той

знаеше че е изключително опасно да се правят опити за проникване в организацията, а ако информаторът беше разкрит, неминуемо го очаква смърт. Смяташе се задължен да предупреди Вик, но като награда за загрижеността си получи само една презрителна усмивка.

Това бе последната им среща. След нея Вик изчезна.

Вчера вниманието му бе привлечено от една малка информация за тяло на убит мъж, намерено в реката. Тя бе поместена в „Таймс Реджистър“.

– Трябва да ви предупредя – каза детективът сержант Тимбъруел, – че от този приятел не е останало кой знае какво. Според експертизата тялото му е било във водата в продължение на седмица. Освен това по реката има доста интензивно движение и изглежда, че моторите на някои лодки са засегнали тялото.

Следвайки възрастния служител в моргата, те влязоха в ярко осветена дълга стая с нисък таван. Вътре беше студено. Носеха се миризми на дезинфектанти. Стената точно срещу тях представляваше шкаф с множество големи чекмеджета от неръждаема стомана, всяко от тях с номер. От шкафа се чуваше бученето на хладилно устройство.

Служителят се взря с късогледите си очи в една тетрадка, след това се насочи към едно от чекмеджетата в средата на шкафа. Дръпна го и чекмеджето излезе учудващо лесно. Под книжния чаршаф се виждаха очертанията на човешко тяло.

– Това са останките, които искахте, господа – каза старецът.

Без ни най-малко смущение, сякаш откриваше шанд с краставици, той вдигна горната част на чаршафа.

На Уейнрайт му се повдигна. Хич да не беше идвал...

Тялото нямаше лице. От продължителния престой във водата и от още нещо – може би от моторите на лодките – тук-таме бе останала някаква тъкан, под която се подаваха бели кости.

Те разгледаха мълчаливо трупа и детективът попита:

– Смятате ли, че можете да го познаете?

– Да – каза Уейнрайт. Той се взираше в долната част на това, което бе останало от лицето, встрани под брадата. Там все още ясно се виждаше червен белег с ябълковидна форма – явно от рождение. Опитното око на Уейнрайт бе забелязало белега по време на срещите им. От устните, които се усмихваха така презрително, нямаше и следа, но без съмнение това беше тялото на неговия таен агент. Той го потвърди пред Тимбъруел, който кимна.

– Ние също го разпознахме по отпечатъците. Те не бяха съвсем

ясни и все пак нямаше спор в установяването на самоличността. – Детективът извади бележника си и го отвори. – Истинското му име е Кларънс Хюго Левинсън. Има още няколко имена, които е използвал, а престъпната му биография е доста богата.

– Във вестника пишеше, че не е умрял от удавяне, а от нанесени му с остър предмет рани.

– Това показва аутопсията. Преди това е бил измъчван.

– Как разбрахте?

– От тестисите му. В доклада на патолога пише, че най-вероятно са били поставени в менгеме и притискани силно... Искате ли да видите?

Без да дочака отговор, служителят повдигна долната част на книжния чаршаф.

Независимо от деформациите бяха останали достатъчно потвърждения на казаното от Тимбъруел. На Уейнрайт отново му се повдигна.

– За бога! – обърна се той към стареца. – Покрийте го!

И веднага подкани Тимбъруел:

– Да се махаме оттук!

Докато пиеха силно кафе в малкия ресторант на ъгъла до моргата, сержант Тимбъруел мърмореше под нос:

– Горкият! Каквото и да е направил, никой не заслужава подобна участ.

Той извади кутия с цигари, запали и предложи на Уейнрайт. Уейнрайт поклати отрицателно глава.

– Така е – съгласи се Уейнрайт, замислен за своята собствена отговорност и за всичко, което се бе случило с Кларънс Хюго Левинсън или Вик.

– Ще ни трябват писмени показания, господин Уейнрайт. Ще трябва да опишете всичко, което ми казахте за срещите си с убийтия. Ако нямате нищо против, бих ви предложил да отидем до управлението и да се заемем с това.

– Добре.

Полицаят издуха няколко кръгчета цигарен дим и отпи от чашата с кафето.

– Какво е положението с фалшивите кредитни карти?

– Използват се все повече и повече. Като истинска епидемия са. А това струва много пари на банките.

– Искате да кажете, че струва много пари на обществото –

подметна Тимбъруел. – Банките просто ни прехвърлят тези загуби. Не вярвам вашите ръководители да се безпокоят кой знае колко...

– Не бих могъл да споря по този въпрос. – Уейнрайт не беше забравил многобройните си неуспешни опити да получи повече средства за борбата със засягащите банката престъпления.

– Добро ли е качеството на фалшификатите?

– Отлично.

Детективът се замисли.

– Същите данни получаваме и от секретните служби за фалшивите пари, които се разпространяват в града. И те са доста. Предполагам, че знаете.

– Да, знам.

– Може би убитият е бил прав, като е твърдял, че фалшификаторите са едни и същи.

Двамата замълчаха, а след това детективът каза:

– Бих искал да ви предупредя за нещо. Може би вече се досещате?

Уейнрайт не отговори.

– Тези изтезания са принудили мъртвия да проговори. Вие го видяхте. Просто не е възможно да не го е направил. Така че, както се досещате, той е изпял всичко, включително и връзката си с вас.

– Да, мислих за това.

Тимбъруел кимна и продължи:

– Не мисля, че ви грози някаква опасност, но за хората, които са убили Левинсън, вие сте истинска отрова. Всеки техен човек, който е дишал или ще диша един и същ въздух с вас, е осъден.

Уейнрайт искаше да каже нещо, но Тимбъруел продължи:

– Не искам да кажа, че не трябва да изпращате нов агент в техните среди. Това си е ваша работа и не желая да зная каквото и да било. Поне засега. Но ви казвам: ако предприемете нещо, бъдете изключително внимателен и стойте настрана от агента. И за него ще е по-добре.

– Благодаря за предупреждението – каза Уейнрайт. Пред очите му все още беше обезобразеното тяло на Вик. – Съмнявам се, че ще имам друг агент.

ТРЕТА ЧАСТ

1

Макар да беше много трудно да живее със седмична заплата деветдесет и осем долара (от които след удържките оставаха осемдесет и три), Хуанита все пак успяваше да издържа себе си и Естела и да плаща таксите за детската градина. До август бе успяла дори да намали задължението си към финансовата компания. Задължението, с което я бе натоварил съпругът ѝ Карлос. Компанията промени договора и намали месечните вноски. Но затова пък изплащането на заема щеше да се проточи цели три години.

В банката нямаше близки приятели, макар че всички се държаха добре с нея, особено след несправедливите обвинения, които ѝ бяха отправени миналия октомври, а някои от служителите бяха подчертано мили с нея. Ала Хуанита трудно се сближаваше. Тя се отнасяше с предпазливост към хората. Това бе вродена, но също и придобита от жизнения ѝ опит черта. Единственото, към което се стремеше през целия ден, бяха вечерните часове, които прекарваха с Естела.

Хуанита приготвяше вечерята в кухнята на техния малък, но удобен апартамент във Форум Ист, а тригодишната Естела ѝ помагаше – или по-точно пречеше. Двете месеха специален вид тесто, Хуанита, за да направи пай с месо, а Естела, за да изработи с малките си пръстчета питка с такава форма, каквато ѝ подсказе въображението.

– Мамо, погледни! Това е вълшебен дворец!

Двете се засмяха.

– Браво, мъничката ми – нежно каза Хуанита. – Ще сложим двореца в печката заедно с пая. Така и паят ще стане вълшебен.

Хуанита сложи в пая говежда кайма, лук, картофи, пресни моркови и една консерва с грах. Зеленчуците, разбира се, бяха повече от месото, но Хуанита притежаваше вроден усет на добър готвач и паят всякак щеше да стане вкусен.

Той се печеше вече двацет минути, оставаха му още десет. Хуанита четеше на Естела Андерсен на испански, когато на вратата се почука. Хуанита прекъсна четенето и се ослуша. У тях рядко идваше някой, особено вечер. Почукването се повтори. Обзета от тревога, Хуанита каза на Естела да остане на мястото си и бавно се приближи към вратата.

Друг апартамент на площадката нямаше. Той бе реконструиран от някогашно голямо жилище, впоследствие разделено на малки апартаменти. Архитектите бяха запазили апартаментчетата и само ги бяха ремонтирали и модернизирани. Реконструкцията на квартала промени само външния му облик. Форум Ист създаваше благоприятна почва за престъпни действия, особено за нападения на хора и обири на жилища. Беше достатъчно оживено, празни апартаменти нямаше и въпреки това жителите здраво заключваха вратите си вечер. Към крилото, в което се намираше апартаментът на Хуанита, водеше солидна външна врата, но другите наематели често забравяха да я заключат.

Точно пред вратата на Хуанита имаше малка площадка, а встрани от нея бяха стълбите. Тя допря ухо до вратата и попита:

– Кой е?

Не получи отговор, само почукването – леко, но настойчиво – се повтори.

Вътрешната верига бе на мястото си и затова тя отключи вратата. Открехна я няколко инча, толкова, колкото позволяваше веригата.

Светлината беше слаба и тя едва различи очертанията на едно лице. Човекът попита:

– Хуанита, мога ли да говоря с теб? Много те моля! Ще ми разрешиш ли да вляза?

Не вярваше на очите си! Майлс Истън! Ала нито гласът, нито лицето бяха на онзи Истън, когото познаваше. Лицето му беше бледо и измъчено, а гласът – умолителен.

Чудеше се какво да му отговори.

– Мислех, че си в затвора.

– Излязох. Днес. – Той бързо добави: – Освободиха ме условно.

– И защо дойде тук?

– Спомни си къде живееш.

Тя поклати глава, но не посегна към веригата.

– Не те питам това, искам да знам защо дойде тук?

– Защото единственото нещо, за което мислих през всичките тези месеци, през цялото време, докато бях вътре, бе да те видя, да разговарям с теб, да ти обясня...

– Няма нищо за обясняване.

– Има, Хуанита. Моля те! Нека вляза!

Зад нея се чу звънкото гласче на Естела:

– Мамо, кой е?

– Хуанита, няма от какво да се страхуваш – нито за себе си, нито за

момиченцето си. Нямам нищо друго, освен това. – Той повдигна един малък, сплескан куфар. – Тук са нещата, които ми върнаха, когато ме пуснаха.

– Е, добре... – отстъпи Хуанита. Въпреки съмненията, любопитството ѝ надделя. Защо ли беше дошъл? Обзета от колебания, тя притвори вратата и освободи веригата.

– Благодаря ти. – Той пристъпи нерешително, сякаш се страхуваше, че Хуанита може да промени решението си.

– Здравей – каза Естела, – ти приятел на мама ли си?

Майлс се смути, но каза:

– Не съмсем, особено в миналото. Макар че ми се иска да ѝ бъде добър приятел.

Малкото, тъмнокосо дете го изгледа:

– Как се казваш?

– Майлс.

– Много си слаб – усмихна се Естела.

– Знам.

Хуанита огледа Майлс и се слиса от промените, които бяха настъпили с него. За последните осем месеца гоѝ бе отслабнал толкова много, че скулите на лицето му бяха изпъкнали, а вратът и тялото му бяха съвсем мършави. Широкият му костюм висеше от всички страни. Майлс имаше измъчен и уморен вид.

– Мога ли да седна?

– Да. – Хуанита посочи плетения стол. Тя остана права, с лице към него. – Не си се хранил добре в затвора – каза тя, без да съзнава нелогичността на своето обвинение.

Той кимна и за първи път се усмихна.

– Там не беше много луксозно... Предполагам, че си личи.

– Si, me di cuenta.⁶ Личи си.

– Ти на вечеря ли си дошъл? – попита Естела. – Мама е приготвила пай.

– Не – отвърна той след кратко колебание.

– Ял ли си нещо днес? – попита Хуанита.

– Сутринта. Хапнах на автобусната спирка. – От кухнята се разнасяше миризма на печен пай. Майлс неволно обърна глава нататък.

– Тогава ще хапнем заедно – каза Хуанита и сложи още един прибор на малката маса, където се хранеха с Естела. Да споделиш храната с

---

6. Да, виждам. (исп.) – Б.пр.

внезапно дошъл гост бе традиция за всеки пуерторикански дом – дори и за най-бедния.

Докато вечеряха, Естела задаваше въпроси, а Майлс ѝ отговаряше. Той се поотпусна и огледа скромно обзаведения, но приятен апартамент. Хуанита явно имаше добър домакински усет и вкус. Тя обичаше да шие и боядисва. За купеното на старо канапе бе ушила калъф от памучен плат на ярки райета в бяло, жълто и червено. Освен сламения стол, в който се бе настанил Майлс, в стаята имаше още един сламен стол – Хуанита ги бе купила съвсем евтино и ги бе боядисала в яркочервено. Пердетата също бе ушила сама – от обикновен, светложълт плат. Стените бяха боядисани с обикновена боя и тук-там украсени с рекламни афиши на туристически компании.

Хуанита внимателно следеше разговора между Естела и Майлс и почти не се обаждаше. Тя все още таеше подозрения към тази неочаквана визита. Защо бе дошъл Майлс? Дали отново няма да ѝ причини някакви неприятности? Опитът ѝ подсказваше, че това бе напълно възможно. В момента той изглеждаше съвсем безопасен – слаб, смутен, напълно съкрушен. Хуанита безпогрешно разпознаваше симптомите на това състояние.

Тя не изпитваше никаква неприязън. Майлс се бе опитал да прехвърли върху нея вината за откраднатите от него пари, но ето, че време го бе поизличило спомена за тази подлост. Още навремето, когато го разобличиха, тя изпита единствено облекчение, а не омраза. Хуанита не искаше нищо друго освен спокойствие за себе си и Естела.

Майлс Истън въздъхна и каза:

- Благодаря ти. Отдавна не бях вкусвал такова хубаво ядене.
- Какво ще правиш сега? – попита Хуанита.
- Не знам. Утре ще започна да търся работа. – Той си пое дълбоко въздух и сякаш се канеше да каже нещо, но тя му направи знак да почака.

– Vamos, Естела, amoreito, време е за лягане.

След малко Естела дойде да каже лека нощ – измита, сресана и облечена в розова пижамка. Големите ѝ влажни очи гледаха тъжно Майлс.

– Моят татко си отиде, ги също ли ще си отидеш?

– Да, след малко...

– Така си и мислех. – Тя подаде бузката си и той я целуна.

След като зави Естела, Хуанита излезе от спалнята и затвори вратата след себе си.

– Така. Сега вече можеш да говориш.

Той помълча, след това навлажни устните си. Моментът беше дошъл, но той не можеше да намери подходящите думи.

– През цялото време – започна той, – докато бях затворен... непрекъснато исках да ти кажа колко много съжалявам. Съжалявам за всичко, което направих, но най-много за това, което причиних на теб. Срамувам се. От една страна ми се струва, че не съм разбирал какво всъщност върша. Но от друга, мисля, че сам съм виновен за всичко...

Хуанита сви рамене.

– Това, което се случи, е минало. Има ли вече някакво значение?

– За мен има значение. Моля те, Хуанита, нека ти разкажа всичко така, както беше.

Думите му се лееха като река. Той заговори за угризенията на съвестта си, за неразумната игра на комар предишната година, за дълговете, за онази особена треска, която разрушава всякакви морални категории и ценности. Сякаш друг човек бил обсебил ума и тялото му. Говори и за вината си за кражбата в банката. Но най-лошото, повтори Майлс, бе това, което бе сторил на нея, или по-точно се бе опитал да стори. Срамът за тази недостойна постъпка го преследвал всеки ден и час по време на престоя в затвора, преследвал го и сега.

Хуанита го слушаше, обзета от подозрения. Животът ѝ бе поднасял достатъчно неприятности, подлости и изненади, за да си позволи да се довери напълно на някого. Но кой знае защо постепенно започна да си мисли, че това, което казва Майлс, би могло да се приеме и за истина. Обхвана я чувство на съжаление.

Тя осъзна, че сравнява Майлс с Карлос, изчезналият ѝ съпруг. И двамата бяха слабохарактерни. И все пак, желанието на Майлс да се върне и да признае вината си говореше за сила и мъжественост, които Карлос не притежаваше.

Хуанита си мислеше, че по някаква ирония на съдбата мъжете в нейния живот – свързани с нея по един или друг начин – бяха нестабилни, на тях не можеше да се разчита. А в живота често губеха, както и тя самата. Това откритие я развесели, но тя съдържа усмивката си, защото реши, че Майлс никога не би могъл да я разбере.

– Хуанита, искам да те попитам нещо – сериозно каза той. – Ще ми простиш, ли?

Тя го погледна.

– И ако ми простиш, ще ми го кажеш ли?

Напиращата усмивка съвсем замря. Сълзи изпълниха очите ѝ. Тя разбираше чувствата му. Беше родена в католическо семейство и макар

че напоследък рядко ходеше на църква, Хуанита познаваше облекчението, което носи изповедта и опрощаването на греховете. Тя се изправи на крака и каза:

– Майлс, стани и ме погледни в очите.

Той стана и я погледна.

– *Has sufrido bastante.*⁷ Да, прощavam ти – каза тя.

По лицето му се четеше огромно вълнение. Той се отпусна на рамото ѝ и заплака.

Майлс се успокои, двамата седнаха отново и Хуанита смени темата.

– Къде ще прекараш нощта?

– Не знам. Все ще измисля нещо.

Тя помълча за миг, след това каза:

– Остани тук, ако искаш. – Забеляза учудването му и бързо добави: – Можеш да спиш в тази стая. Аз ще легна в спалнята с Естела. Ще заключа вратата – отсеке накрая Хуанита, тъй като не искаше да оставя никакво място за недоразумения.

– Бих останал, ако наистина нямаш нищо против. И няма защо да се безпокоиш.

Майлс премълча причините, които изключваха всякакво място за тревога от нейна страна – те бяха и психологически, и сексуални, и той нямаше никаква представа как ще се справи с тях. Едно беше сигурно – вследствие на хомосексуалните контакти с покровителя си Карл, той не изпитваше никакво влечение към жените. Кой знае, може би това беше невъзвратно и може би никога вече нямаше да бъде истински мъж.

Беше късно, умората ги завладя и Хуанита отиде да спи при Естела.

Сутринта Хуанита чу, че Майлс стана рано. Половин час по-късно, когато излезе от спалнята, той си беше тръгнал.

На масата в хола имаше бележка.

„Хуанита,
Благодаря ти от все сърце!
Майлс“

Докато приготвяше закуската, тя с учудване установи, че съжалява за това, че си е тръгнал.

---

7. Страдал си доста. (исп.) – Б.пр.

Влиянието на Алекс Вандервурт нарасна значително през четирите месеца и половина, след като управителният съвет на Първа търговска американска банка одобри плана за увеличаване на спестовните влогове и разкриване на нови банкови клонове. Почти всеки ден се организираха съвещания за планиране на дейността или за обсъждане на конкретните проблеми, в които взимаха участие и служители от банката, и външни консултанти или съдружници. Работата продължаваше и през уикендите, и през празниците. Алекс смяташе, че програмата трябва да влезе в действие преди края на лятото, за да бъде в апогея си към средата на есента.

Най-лесна беше реорганизацията на спестовните влогове. Главното, включително въвеждането на четири нови типа спестовни влогове с увеличен лихвен процент и за различни нужди, бе предварително проучено и подготвено по нареждане на Алекс Оставаха детайлите. За да се привлечат повече хора, бе необходима активна рекламна кампания. Агенцията на Остин, независимо от преплитането на интересите, свърши бърза и компетентна работа. Лайтмотивът на кампанията беше:

ПЪРВА ТЪРГОВСКА АМЕРИКАНСКА ПЛАЦА ЗА ВАШАТА ПЕСТЕЛИВОСТ

В началото на август повечето вестници отделиха доста място на предимствата на спестяванията в Първа търговска американска банка. Към рекламите, които заемаха по две вестникарски страници, имаше и карта с местоположението на осемдесетте банкови клона в щата, където на всеки, който си открива нов влог, предлагаша сувенири, кафе и „приятелски финансов съвет“. Сувенирът се определяше в зависимост от размера на първоначалната вноска и срока на депозита. Кампанията вървеше и по телевизията, и по радиото, и така влизаше във всеки дом.

Що се отнася до деветте нови клона – или „магазините за пари“, както ги наричаше Алекс, два бяха разкрити в последната седмица на юли, три в първите няколко дни на август, а останалите четири щяха да заработят преди началото на септември. Сградите бяха взети под наем и се налагаше само да ги ремонтират, така че клоновете можеха да заработят и по-рано.

Магазините за пари, чието име бе реклама само по себе си, правеха

огромно впечатление. Те придобиха дори по-голяма популярност, отколкото Алекс Вандервурт, а и отделът за връзки с обществеността и рекламната агенция на Остин бяха предполагали. Алекс ръководеше цялата дейност, свързана с кампанията, и популярността му растеше със скоростта на устремена към висините комета. Това бе съвсем неочаквано за него.

Една от репортерките на сутрешния вестник „Таймс Реджистър“, която отразяваше откриването на новите банкови клонове, се порови в документацията на вестника в търсене на интересни минали факти и се натъкна на информацията за Алекс и февруарската кампания на жителите на Форум Ист. С редактора на уводния материал решиха, че от случая Алекс може да излезе голям, интересен материал. Така и стана.

В статията се казваше: „Когато мислите за съвременните банкери, не бива да си представяте сериозни и строги финансисти в двуредни тъмносини костюми, които често казват «не» с присвити устни. Да вземем например господин Александър Вандервурт.

Господин Вандервурт е изпълнителен вицепрезидент на Първа търговска американска банка и външният му вид с нищо не подсказва, че е banker. Костюмите му са последен модел «Ескуайър», а маниерите му са а ла Джони Карсън. И когато става дума за заеми, особено за малки, той с незначителни изключения е склонен да каже «да». Господин Вандервурт вярва в пестеливостта и смята, че повечето от нас не използват парите така разумно, както са го правили родителите и прародителите ни.

Александър Вандервурт стана известен и с една съвременна идея за развитието на банковото дело, която тази седмица намери своята реализация в крайните квартали на нашия град.

Новата идея в областта на банковото дело ще се осъществява в клонове, които не приличат на банки, а това изглежда съвсем естествено, след като главният инициатор за създаването им е Александър Вандервурт – както вече споменахме, той съвсем не прилича на banker.“

Срещата бе организирана от Дик Френч като официален говорител на банката. Репортерката беше на средна възраст, яркоруса и се казваше Джил Пийкок. Госпожа Пийкок съвсем не беше величие в журналистиката, но темата ѝ допаднаше и тя се държеше добронамерено.

Алекс и госпожа Пийкок посетиха един от новите банкови клонове, разположен в търговската част на краен квартал. Клонът беше голям

колкото обикновен магазин за хранителни стоки, ярко осветен и с приятен дизайн. Клиентите се самообслужваха с помощта на двете автоматични, изработени от неръждаема стомана каси на фирмата Докътел. Алекс обясни, че автоматичните каси са свързани директно с компютрите в централното управление на Първа търговска американска банка.

– Хората искат по-добро обслужване – продължи той, – затова би било добре банките да бъдат отворени по-дълго. Магазините за пари като този ще бъдат отворени по двайсет и четири часа в денонощието, и през седемте дни на седмицата.

– С персонал през цялото време? – попита госпожа Пийкок.

– Не. През деня ще имаме един служител, който да дава необходимата информация. Вечер няма да има никой друг освен клиентите.

– Не ви ли е страх от обири?

– Автоматичните каси са истински крепости, е всички видове алармени системи, познати на човека – усмихна се Алекс. – А телевизионните скенери предават образа в контролния център. Проблемът ни в момента не е сигурността, а това как да накараме клиентите да приемат новата идея.

– Както виждам, някои вече са я приели.

Беше рано, около 9,30 сутринта, но в малката банка имаше около десетина посетители, пристигаха и още. Повечето бяха жени.

– Проучванията показаха – продължи Алекс, – че жените възприемат промените в търговията по-бързо. Може би затова големите магазини правят чести промени. Мъжете са по-инертни, но жените постепенно ги убеждават.

Пред автоматичните каси се образуваха малки опашки, които се придвижваха бързо. Клиентът поставяше пластмасовата си лична карта и натискаше няколко копчета. Някои внасяха пари и чекове, други теглеха пари. Един-двама плащаха сметките си по банковите кредитни карти – вноската за електричество и някои други видове услуги. Машината поглъщаше чековете и парите или светкавично ги изплюваше.

Госпожа Пийкок посочи към автоматичните каси:

– Лесно ли се научиха хората да боравят с тези машини? Или по-трудно от очакванията ви?

– О, много по-лесно. Трудно беше, докато ги убедим да опитат. Но след като опитаха, те бяха наистина възхитени.

– Обикновено се счита, че човек предпочита да има работа с друг човек, а не с машини. Защо решихте да нарушите това правило?

– Защото проучванията, за които ви споменах, показаха, че хората

предпочитат финансовите им операции да са тяхна, лична работа.

„Това наистина е една лична работа, писа Джил Пийкок в статията си в неделното издание на вестника, само ти и франкенщайнските чудовища-каси.

Аз си открих сметка и след това склучих заем насаме с телевизионната камера и с екрана. Винаги, когато съм взимала заем от някоя банка, аз съм се чувствала някак неудобно. Този път, обаче, не беше така, защото срещу мен нямаше човек. Аз не виждах служителя, не знаех името му, пък и той беше на няколко мили от мен.“

– Седемнайсет мили, за да бъдем точни – бе споменал Алекс. – Банковият служител, с когото разговаряха, е в контролната зала на нашето централно управление. Оттам влизаме в контакт с всички банкови клонове чрез телевизионни уредби.

– Бързо ли се променя банковото дело? – попита госпожа Пийкок.

– В технологично отношение ние се развиваме дори по-бързо и от космонавтиката. Това, което виждате тук, е най-важната промяна след въвеждането на чековото разплащане и само след десет, а може би и след по-малко години, банковите операции ще се осъществяват главно по този начин.

– А какво ще стане с касиерите?

– Ами броят им ще намалява. Защо трябва да чака човек някой друг да му брои парите, като може бързо да се обслужи и сам? Касите в банките ще се превърнат в една отживелица, каквато отживелица е някогашният бакалин, който мереше захарта, маслото, граха и ни ги слагаше в хартиени пликосе.

– Всичко това е доста тъжно – каза госпожа Пийкок.

– Такава е цената на прогреса.

Беше още рано да се прецени дали магазините за пари допринесоха за увеличаването на спестяванията или не. Но затова пък беше ясно, че дори най-оптимистичните предвиждания на Първа търговска американска банка за размера на спестовните влогове бяха достигнати с невероятна бързина и значително зад-минати.

Алекс сподели с Марго Бракън, че акцията на Първа търговска американска банка явно бе улучила подходящия момент на общественото настроение.

– Стига си се надувал, а си изпий портокаловия сок – каза Марго.

Неделните сутрини в апартамента на Марго бяха истинско удоволствие. Все още по пижама и халат, Алекс четеше материала на Джил Пийкок в „Сънди Таймс Реджистър“, а Марго приготвяше своя яйчен специалитет.

Докато закусваха, Алекс сияеше от удоволствие. Марго прочете статията в „Сънди Таймс Реджистър“ и заяви:

– Много добре. – Наведе се напред, целуна го и добави: – Радвам се за теб.

– Тази реклама е май по-добра от онази, която дължа на теб, Бракън.

– Знае ли човек? – весело каза тя. – Пресата много дава, но и много взима. И ти, и твоята банка можете още утре да станете обект на атаки.

– Толкова често си права – въздъхна той.

Ала този път тя не се оказа права.

Още на другия ден съкратеният вариант на материала бе публикуван във вестниците на още четирийсет града. След като забеляза големия интерес към темата, Асошиейтед Прес подготви свой репортаж и го разпространи в национален мащаб. Същото направи и Юнайтед Прес Интърнешънъл. „Уолстрийт Джърнъл“ изпрати свой репортер и след няколко дни на първа страница показа Първа търговска американска банка и Алекс Вандервурт над обширния материал за автоматичните каси. Ен Би Си също изпрати екип, който интервюира Алекс в един от магазините за пари и видео-репортажът бе излъчен във вечерните новини.

Всяка нова публикация даваше подтик на кампанията за спестяванията и бизнесът в магазините за пари процъфтяваше.

Без да бърза и подobaващо на неговата тежест и величие, „Ню Йорк Таймс“ размисли и си взе бележка. В средата на август, на своята неделна страница за бизнес и финанси, вестникът писа: „Един банков радикал, който може би ще стане известен“.

Интервюто с Алекс в „Ню Йорк Таймс“ се състоеше от въпроси и отговори. То започваше с автоматичните каси и продължаваше към по-обща теми.

ВЪПРОС: Коя е най-голямата грешка в банковото дело днес?

ВАНДЕРВУРТ: Ние, банкерите, карахме както си знаем от години. Бяхме толкова завладени от мисълта за по-големи печалби, че мислехме твърде малко за интересите на нашите клиенти.

ВЪПРОС: Бихте ли дали някакъв пример?

ВАНДЕРВУРТ: Да. Клиентите на банката би трябвало да получават много повече пари под формата на лихва, отколкото им се дава в момента.

ВЪПРОС: По какъв начин?

ВАНДЕРВУРТ: По няколко начина. Това се отнася преди всичко за спестовните влогове, а също и при продължителност на вложенията. Би трябвало да даваме лихва и за чековите сметки.

ВЪПРОС: Нека да поговорим за спестяванията. Доколкото знам, съществува федерален закон, който определя тавана на лихвения процент на спестовните влогове в търговските банки.

ВАНДЕРВУРТ: Да, и целта му е да защитава банките, специализирани в спестовни вложения и предоставяне на заеми. В същото време има друг закон, който забранява на този вид банки да предоставят на своите клиенти чекове. Това се прави с цел да се защитят търговските банки. Какво всъщност трябва да стане? Законите трябва да престанат да защитават банките, а да бъдат насочени към интересите на хората.

ВЪПРОС: Под „интересите на хората“ вие може би разбирате да се позволи на тези, които спестяват повече, да получават максималния лихвен процент и всякакви привилегии в банката?

ВАНДЕРВУРТ: Да, точно така.

ВЪПРОС: Споменахте и за по-големи лихви в съответствие с продължителността на вложенията.

ВАНДЕРВУРТ: Американският Федерален резерв е забранил на големи банки като нашата да приемат дългосрочни депозити при по-високи лихви. Тези видове вложения са особено благоприятни за хора, на които им предстои пенсиониране, и които биха искали да си осигурят малко по-високи доходи в по-далечното бъдеще. За тази своя забрана Федералният резерв измисля какви ли не извинения. Но истинската причина за нея е желанието да се защитят малките банки от големите, които биха могли да привлекат повече клиенти като предложат по-изгодни договори. Както виждате, и тук интересите на хората не се взимат предвид и те са тези, които губят.

ВЪПРОС: Нека да изясним всичко това. Вие твърдите, че нашата централна банка – Федералният резерв – се грижи повече за малките банки, отколкото за населението?

ВАНДЕРВУРТ: Да, така е.

ВЪПРОС: Да преминем към чековите сметки. Някои банкери казват, че те биха изплащали лихва върху чековите сметки, но това е забранено от федерален закон.

ВАНДЕРВУРТ: Следващия път, когато някой banker ви каже това, вие пък го попитайте кога за последен път нашето могъщо bankerско лоби във Вашингтон е правило опит да промени този закон. Във всеки случай, аз не съм чувал да са полагани усилия в тази насока.

ВЪПРОС. Искате да кажете, че повечето банкери всъщност не желаят законът да се променя?

ВАНДЕРВУРТ: Не, не искам да кажа, аз знам, че е така. Законът, забраняващ изплащането на лихви върху чековите сметки, е много удобен, стига вие да сте собственик на банка. Той е бил въведен през 1933 година, веднага след депресията, с цел да се стабилизируют банките, след като много от тях бяха банкрутирали през предишните няколко години.

ВЪПРОС: Но това е било преди повече от четирийсет години, нали?

ВАНДЕРВУРТ: Точно така. Необходимостта от подобен закон отдавна е отминала. Бих искал да кажа още нещо. Ако точно в този момент се съберат всички чекови сметки в страната, те ще бъдат на стойност повече от двеста милиарда долара. Няма съмнение, че банките печелят добри лихви от тези пари, но вложителите – клиентите на банките – не получават нито цент.

ВЪПРОС: След като вие самият сте banker и вашата собствена банка печели от този закон, за който говорим, защо препоръчвате той да бъде променен?

ВАНДЕРВУРТ: На първо място, защото вярвам в честността. Освен това, банковото дело не се нуждае от такава подкрепа. Според мен ние бихме могли да се справим и без подобни закони – като работим за подобряването на общественото обслужване, но и за повишаването на печалбите.

ВЪПРОС: Има ли от страна на Вашингтон някакви препоръки за промени от този род?

ВАНДЕРВУРТ: Да, това е докладът на Комисията Хънт от 1971 година и предложеното от него законодателство, което би облагодетелствало клиентите. Но всичко това заседна в конгреса, където поради различни интереси, включително и на нашето bankerско лоби, придвижването му е спряно.

ВЪПРОС: Не се ли страхувате, че сегашната ви искреност може да породи недоволство сред останалите банкери?

ВАНДЕРВУРТ: Не съм се замислял върху това.

ВЪПРОС: Освен за банковото дело, имате ли и някакви други общи идеи за съвременното икономическо развитие?

ВАНДЕРВУРТ: Да, но тези общи идеи не се ограничават само в областта на икономиката.

ВЪПРОС: Тогава, моля, изложете ги, без да се ограничавате.

ВАНДЕРВУРТ: Най-значителният ни проблем и най-опасният ни недостатък като нация е това, че почти всичко в днешно време е насочено против човека, в полза на големите институции – големите корпорации, големия бизнес, големите съюзи, големите банки, голямото правителство. Така че в тази обстановка отделният индивид не само има трудности в издигането си нагоре, но и в задържането си там. Той трудно оцелява. В случай на кризи – инфлация, девалвация, депресия, недостиг на различни суровини, по-високи данъци, дори война – най-значителните удари понасят не големите институции, а отделният човек, от начало до край.

ВЪПРОС: Някакви исторически паралели?

ВАНДЕРВУРТ: Да, може би ще прозвучи малко странно, но най-близкият, според мен, е Франция преди революцията. Независимо от неспокойната обстановка и трудностите в икономиката, всички смятали, че нещата ще се оправят, както ставало преди. Но вместо това, разбунтувалата се тълпа свалила тираните и потисниците. Не искам да кажа, че нашите условия са точно същите, но в много отношения те са доста близко до тиранията, насочена срещу индивида. И да се казва на хората, които не могат да изхранват семействата си поради инфлацията: „Вие никога не сте били по-добре“ е също толкова неподходящо, колкото и прословутото „Ами тогава нека ядат пасти“. Затова твърдя, че ако искаме да запазим нашия така наречен начин на живот и индивидуалната свобода, която претендираме, че ценим, най-добре е да започнем отново да мислим и да действаме в името на интересите на индивида.

ВЪПРОС: Във вашия конкретен случай вие започвате да го правите, като помагате банките да служат по-добре на индивида.

ВАНДЕРВУРТ: Точно така.

– Скъпи, прекрасно си го казал! Гордея се с теб и те обичам повече от всякога – увери го Марго, след като прочете предварителния вариант на интервюто, един ден преди да бъде публикувано. – Това е най-искреното нещо, което някога съм чела. Но останалите банкери ще те намразят. Ще искат да те схрускат за закуска.

– Някои да – каза Алекс, – но може би не всички. Въпреки това въпросите и отговорите го обезпокоиха, независимо че в момента се намираше на върха на успеха и славата си.

3

– Единственото нещо, което те спасява от разпъване на кръст, Алекс, е, че изявлението ти е пред „Ню Йорк Таймс“ – заяви Луис Д'Орси. – Ако беше казал същото нещо пред някой друг вестник, банковите директори щяха да те изхвърлят като парий. Но това е „Ню Йорк Таймс“! Този вестник придава значителна тежест и респект, макар че, честно казано, не ми е ясно точно защо.

– Луис, скъпи – каза Едуина Д'Орси, – не би ли могъл да прекъснеш речта си и да налееш малко вино?

– Но аз не държа реч. – Съпругът ѝ стана от масата и донесе втора бутилка „Кло де Вужо“, реколта 1962 година. Кльошавият Луис продължи: – Аз говоря спокойно и обстойно за „Ню Йорк Таймс“, който, по мое мнение, е безплодна дрипа във висша степен. Неоправданият му с нищо престиж е паметник на американското слабоумие!

– Все пак има по-голям тираж от твоето списание – намеси се Марго Бракън. – Може би затова не го харесваш?

С Алекс бяха на гости на Луис и Едуина Д'Орси в елегантния им дом в Кейман Мейнър. На масата, осветена от свещи, блестяха кристални чаши и излъскани сребърни прибори върху ленена покривка. През широкия прозорец на голямата трапезария се виждаха трепкащите светлини на далечния град. На фона на светлините една криволичеща тъмна ивица очертаваше пътя на реката.

Беше изминала една седмица, откакто бе отпечатано породилото противоречиви реакции интервю на Алекс.

Луис си отрязва парченце от телешкия медальон и отговори любезно на Марго:

– Моето списание, което излиза два пъти в месеца, е продукцията от

високо качество на висшия интелект. Докато повечето всекидневници, включително и „Таймс“, наблягат на долнопробното количество.

– Стига сте спорили вие двамата – каза Едуина и се обърна към Алекс. – Поне десет души в банковия клон ми казаха, че са прочели интервюто и са във възторг от твоята искреност. Каква беше реакцията в центъра?

– Смесена.

– Обзалагам се, че знам поне един човек, който е възмутен.

– Права си – усмихна се Алекс – Роскоу не беше сред тези, които ръкопляскаха.

Отношението на Хейуърд към Алекс бе станало по-ледено и от преди. Алекс подозираше, че Хейуърд го мразеше не само заради нарасналия му авторитет, но и от завист – дейността със спестовните влогове и магазините за пари, на която Роскоу се беше противопоставил, процъфтяваше.

Другото несбъднато предвиждане на Хейуърд и поддръжниците му в управителния съвет, бе свързано с осемнайсетте милиона долара, вложени от спестовни и заемни служби. Макар че ръководствата на тези служби повдигнаха пушилка по повод на новата политика на банката, те не изтеглиха депозитите си. И нямаха намерение да го направят.

– Като изключим Роскоу и компанията му, чувам, че получаваш все по-широка подкрепа сред служителите – каза Едуина.

– Може би ще бъде на мода за сезона. Като райето.

– А може и да се пристрастиш към делото – обади се Марго. – Забелязвам, че започваш доста да се вживяваш.

Той се усмихна. Беше му много приятно да получава поздравления от хора, които уважаваше – Том Строгън, Орвил Йънг, Дик Френч, Едуина, а и от неколцина от по-младите служители, които преди не познаваше по име. Някои от директорите специално му телефонираха, за да го похвалят. Ленард Кингзуд му каза:

– Ти помогна наистина много за създаването на добър имидж на банката.

Появата на Алекс в коридорите на банката наподобяваше триумфално шествие, чиновници и секретари го заобикаляха, поздравяваха го и му се усмихваха сърдечно.

– Като говорим за персонала, Алекс – каза Луис Д'Орси, – не ти ли се струва, че нещо в централното управление липсва? Например Едуина? Време е да я издигнете. Губите много, като не го правите.

– Луис, как можа?! – Дори на светлината на свещите се виждаше,

че Едуина цялата пламти. – Събрали сме се да се видим и да вечеряме заедно – протестираше тя. – Но дори да водехме делови разговор, подобни реплики са съвсем недопустими. Алекс, моля да ни извиниш.

Луис я погледна невъзмутимо над полукръглите си очила.

– Ти можеш да се извиняваш, скъпа. Но не и аз. Познавам добре възможностите и качествата ти. Нима някой би могъл да си съперничи с мен в това отношение? Освен това имам навика да обръщам внимание на другите върху всяко забележително нещо, което видя.

– Е, браво на теб, Луис! – възкликва Марго. – Алекс, какво ще кажеш? Кога моят така високо ценена братовчедка ще се прехвърли в централното управление?

Едуина съвсем се ядоса.

– Спрете, моля ви! Ужасно ме притеснявате!

– Няма защо да се притесняваш. – Алекс отпи с удоволствие от виното си. – О, 1962 година явно е била добра година за бургундското вино. Толкова добра, колкото и 1961, не мислиш ли?

– Да – съгласи се домакинът. – За щастие си купих доста и от двете.

– Ние четиримата сме добри приятели – каза Алекс. – Можем да си говорим съвсем откровено като знаем, че всичко ще остане между нас. Ще ви кажа, че вече съм мислил за повишението на Едуина и дори имам предвид точно определена работа за нея. Кога ще успее да го осъществи, заедно с някои други промени, ще зависи от развитието на събитията през следващите месеци. Едуина добре знае това.

– Да – каза тя, – така е.

Едуина знаеше, че личната ѝ привързаност към Алекс е добре известна в банката. След смъртта на Бен Розели, а дори и преди това, тя разбираше, че ако Алекс станеше президент, това почти със сигурност щеше да повлияе положително на нейната кариера. Успее ли Роскоу Хейуърд, за нея бе почти невъзможно да се издигне служебно.

– Освен това бих искал да видя Едуина член на управителния съвет – добави Алекс.

Марго грейна.

– Браво на теб! Това би било стъпка напред по пътя към женското равноправие.

– Не – веднага реагира Едуина, – не ме цитирай във връзка с женското равноправие. Всичко, което съм постигнала, си е било благодарение на мен самата, в честно състезание с мъжете. Винаги, когато става дума за равноправието на жената, имам чувството, че се поставят някакви изисквания за фаворитизиране, за предоставяне на някакви

предимства, защото се касае за слабия пол. И с всичко това равноправието между двата пола някак се връща назад, а не върви напред.

– Говориш глупости! – възкликна Марго. – Но ти е позволено да ги говориш, защото ти си едно изключение, ти си късметлийка.

– Не става дума за късмет – каза Едуина. – Аз просто съм работила.

– И никакъв късмет?

– Е, поне не кой знае какъв.

– Трябва да си имала късмет все пак, защото си жена, а откакто се помним, знаем, че банкерството е територия изключително за мъжете – макар че не бих могла да Кажа защо е така.

– Нима опитът не е достатъчна причина? – попита Алекс.

– Не, това са сапунени мехури, които мъжете пускат, за да държат жените настрана. Не виждам нищо изключително мъжко в банкерството. То изисква мозък и жените го имат, понякога в по-качествена форма, отколкото у мъжете. Всичко Останало съществува или като писмен документ, или пък се научава и запомня. Единственият физически труд в тази област е внасянето и изнасянето на парите от бронирани коли, което без съмнение също би могло да се върши от жени.

– Няма да спора с теб – каза Едуина, – а ще ти кажа само, че мъжката „изключителност“ е вече победена – от хора като мен – и все повече губи позиции. Кой тогава има нужда от всичките тези приказки за равноправие? Аз самата нямам.

– Съвсем не е победена и не губи позиции – не ѝ остана длъжна Марго. – Иначе ти вече щеше да бъдеш в централното управление и нямаше да обсъждаме този въпрос, нали?

Луис Д'Орси тихичко се изсмя.

– Точно тъй, мила.

– Тези, които са в банковото дело, имат нужда от приказки за женското равноправие – каза в заключение Марго. – И още дълго време ще бъде така.

Алекс се облегна назад – както винаги, и сега му беше приятно да слуша спорове, в които участваше Марго.

– Може всичко да се говори за нашите съвместни вечери – отбеляза той, – но в никакъв случай не може да се каже, че са скучни.

Луис кимна в знак на съгласие.

– Нека кажа в заключение – защото аз всъщност започнах разговора – че се радвам за твоите намерения по отношение на Едуина.

– Добре, Луис – все още ядосано каза съпругата му, – и аз ти благодаря, Алекс. Но мисля, че това е напълно достатъчно. Нека да спрем

дотук.

Точно това и направиха.

Марго им разказа за поредната си битка срещу един голям супермаркет, където мамели клиентите в сметките. Пресмятанията за дължимото в края на месеца винаги били с няколко долара повече. Ако някой направел оплакване, обяснявало му се, че е станала грешка. Но малцина се оплаквали.

– Хората виждат сметката си за месеца напечатана на машина и смятат, че тя е точна. Това, което забравят, или пък не знаят, е, че машините могат да бъдат програмирани така, че да допускат грешка. – Марго добави, че супермаркетът спечелил десетки хиляди долара и че възнамерявала да докаже това в съда.

– Ние не програмираме грешки в банката – каза Едуина, – но грешки все пак стават. Затова винаги подканям хората да проверяват получените суми.

Марго им разказа, че в разследванията около супермаркета ѝ помогнал един частен детектив на име Върнън Джакс. Оказал се много усърден и находчив. Тя просто нямаше думи, за да изкаже задоволството си от него.

– Познавам го – каза Луис Д'Орси. – Той е правил разследвания и за Комисията по ценните книжа и обмена на валута. Свърши добра работа.

Като приключиха с вечерята, Луис каза на Алекс.

– Нека за малко да подишаме свободно. Искаш ли да изпусим но една пура и да пийнем по чашка коняк в моя кабинет? Едуина не обича мириса на пури.

След като се извиниха на дамите, мъжете слязоха на долния етаж – жилището на семейство Д'Орси заемаше два етажа – в светлата светих на Луис Алекс се огледа с любопитство.

Стаята беше просторна, двете стени бяха заети с шкафови с книги, а на третата, върху полица, бяха подредени вестници и списания. И шкафове, и полиците бяха препълнени. Имаше и три бюра. Едното бе заето от електрическа пишеща машина и отрупано с вестници, книги и документи.

– Когато стане невъзможно да се работи на едното бюро-обясни Луис, – веднага се прехвърлям на друго.

Кабинетът му бе свързан със стаята на секретарката. Луис влезе вътре и се върна с две чаши за коняк и бутилка „Курвоазие“.

– Често съм се питал – каза замислено Алекс, какво стои в основата на успеха на едно финансово списание...

– Бих могъл да ти разкажа за моето, което според мнението на специалистите е най-доброто. – Луис подаде на Алекс пълната чаша и посочи към отворената кутия с пури. – Почерпи се, пури „Маканудос“, подобри няма. При това не ми струват почти нищо.

– И как успяваш?

Луис се усмихна.

– Виж тази тънка лентичка, която обвива пурата Срещу незначителна сума аз махам оригиналната и поставям специална, на която е написано „Списание на Д'Орси“. Това вече си е чиста реклама – или бизнес разходи, така че всеки път, когато пуша от тези пури, с удоволствие си мисля, че това е за сметка на Чичо Сам.

Алекс взе една пура и я помириша – качеството ѝ бе безспорно. Отдавна бе престанал да прави морални преценки за данъчните лупинги, с които често се сблъскваше. Самият Конгрес ги бе издигнал в ранг на закони – защо да се обвиняват хората, че се възползват от всичко това?

– В отговор на твоя въпрос – започна Луис, – ще ти кажа, че не крия целта на моето списание. – Той запали пурата на Алекс, след това своята и с удоволствие дръпна. – А тя е да помогне на елита да стане още по-богат, или поне да не загуби вече придобитото.

– Да, забелязал съм.

Всяко списание от подобен род съдържаеше съвети как да се правят пари – как да се купуват или продават ценни книжа, даваше указания за най-изгодната, валута, за някои банкови операции и за чуждите борсови пазари. Списанието съветваше как да се заобиколят данъчните закони от хората с големи доходи и как да се осъществяват сделки чрез сметки в швейцарски банки, сочеше политическите събития, които биха могли да се отразят върху печалбите, предричаше предстоящи катаклизми, от които по-умните и добре информираните биха могли да извлекат печалба. Изобщо – дълъг списък от съвети в авторитарен и нетърпящ възражения стил. Рядко имаше проблем, който да не е категорично решен.

– За съжаление в бизнеса с финансови списания започнаха да се появяват разни глупаци и шарлатани, които много вредят на репутацията ни – добави Луис. – Някои така наречени финансови списания са по-скоро част от вестници и затова нямат никаква стойност. Други пък рекламират разни стоки, като взимат за това пари от брокери и посредници, но в края на краищата всички тези комбинации се разкриват. Сериозните финансови издания са пет-шест, като начело е моето.

Алекс си мислеше, че подобно самоизтъкване би го подразнило, ако ставаше дума за някой друг. Но самочувствието на Луис имаше

покритие. Луис изповядваше прекалено десни политически разбирания, ала Алекс бе забелязал, че когато ставаше дума за финансови въпроси, той напълно се дистанцираше от разбиранията си и получаваше само чист финансов дестилат нещо като чай прекаран през цедка.

– Ти нали си един от моите абонати? – попита Луис.

– Да – чрез банката...

– Ето ти последния брой. Служебния ще получиш в понеделник с пощата.

– Благодаря. – Алекс взе бледосиньото литографско издание – четири страници с непретенциозна външност. Оригиналът бе написан на машина, след това сниман и умален. Онова, което липсваше на изданието като външен вид, многократно се компенсираше от съдържанието му. Луис се хвалеше, че тези, които следват съветите му, биха могли да увеличат капитала си с една четвърт, че дори и наполовина за една година, понякога не беше изключено да го удвоят и утроят.

– Каква е твоята тайна? – попита Алекс. – Как става така, че винаги излизаш прав?

– Мозъкът ми е като компютър, в който са влагани данни в продължение на трисет години. – Луис издуха дима от пурата и се потупа по челото е кокалестия си пръст. – Цялата финансова информация, която съм поел през това време, се пази тук, вътре. Свързвам фактите и сравнявам миналото с бъдещето. Освен това притежавам качество, чуждо на компютъра – страхотен инстинкт.

– Защо тогава се занимаваш с това списание? Защо ти самият не натрупаш състояние?

– О, това не би ми донесло удовлетворение. Ще ми липсва конкуренцията, състезанието с другите. Освен това – Луис се усмихна, – аз съвсем не съм зле материално.

– Доколкото си спомням, цената на абонамента за изданието ти е...

– Триста долара за година. Но също и две хиляди долара на час за лични консултации.

– Чудил съм се понякога, колко абонати всъщност имаш?

– И други се чудят, но това е тайна, която не споделям с никого.

– О, извинявай, не бих искал да любопитствам.

– Няма нищо. И аз на твоё място бих се позаинтересувал.

Луис беше в необикновено добро настроение.

– Може би ще ти кажа тайната си – започна той. – На всеки човек му се иска да се похвали малко. Имам повече от пет хиляди абонати.

Алекс веднага пресметна сумата и подсвирна. Списанието носеше

на Луис повече от милион и половина долара годишно.

– Освен това – допълни Луис, – всяка година публикувам по една книга и давам около двацет консултации месечно. Хонорарите за консултациите и за книгата покриват всичките ми разходи, така че парите, които получавам от списанието, са чиста печалба.

– Но това е изумително – възкликна Алекс и в същото време си каза, че може би пък няма нищо странно във всичко това. Онези, които се обръщаха за съвет към Луис, получаваха много повече, отколкото му плащаха. Освен това издаването на списание и даването на консултации се ползваха с данъчни облекчения.

– А има ли някакъв универсален съвет, който даваш на хората? – попита Алекс.

– Разбира се, че има – грижи се сам за парите си!

– Но ако става дума за някой, който не е достатъчно информиран...

– Тогава да се информира. Това не е чак толкова трудно. А да се грижиш сам за парите си е истинско удоволствие. Човек, разбира се, би могъл да чуе различни съвети, но трябва да подхожда с известен скептицизъм и с резерви, и добре да си помисли, преди да реши кой съвет да последва. След известно време човек се научава на кого да вярва и на кого – не. Трябва много да се чете, включително и такива финансови списания като моето. Никога не трябва да предоставяш на друг правото да взима решения вместо теб. Особено на някакви брокери – това е най-бързият начин, по който можеш да изгубиш вече спечеленото. Или пък на кредитните отдели в банките.

– Значи не одобряваш кредитните отдели?

– Но, Алекс, ти отлично знаеш, че състоянието на тези отдели както във вашата банка, така и в останалите, е ужасно. Някои по-крупни вложители наистина се ползват със специално внимание. Но средните и по-дребните или попадат в общия кюп, или пък с тях се занимават ниско платени и некомпетентни служители, които не могат да различат спекулативния пазар от борсовия спекулант.

Алекс направи гримаса, но не каза нищо. Той знаеше много добре, че Луис е прав – с някои много малки и забележителни изключения.

Двамата мъже мълчаха и отпиваха от чашите с коняк в изпълнената с дим от пури стая. Алекс разгръщаше страниците на последния брой на списанието и разглеждаше материалите, които по-късно щеше внимателно да изучи. Както обикновено, в него имаше и съвсем конкретна финансова информация.

„Статистиката сочи, че отново сме трети на борсовия пазар. За това говорят данните от последните 200 дни според усреднените стойности на индекса Дау Джоунс. Очаква се и по-нататъшно понижение на индекса.

Или казано по-просто:

Валути, в които се препоръчва да държите авоарите си:

Швейцарски франкове – 40%

Датски гулдени – 25%

Германски марки – 20%

Канадски долари – 10%

Австрийски шилинги – 5%

Американски долари – 0%“

Луис съветваше читателите да продължават да държат около 40% от авоарите си в златни кюлчета, златни монети или акции от златни мини.

Цялата колона съдържаше съвети за акциите на световните концерни. Алекс проследи с поглед графите „купуване“, „задръжане“ и „продажби“. В графа „продажби“ очите му моментално се спряха на следното: „Съпранешънъл – продавайте веднага на пазара!“

– Луис, искам да те питам за Съпранешънъл – защо трябва да се продават акциите й? И то „веднага“? Тази компания от години е в графата ти с препоръка „Задръжете за дълго време“.

Домакинът се замисли, преди да отговори.

– Знаеш ли, имам известни подозрения за Сънеко. Вече няколко пъти получавам неблагоприятна информация за нея, и то от съвсем различни източници. Чуват се слухове за огромни загуби. Някои от филиалите на компанията имат доста сериозни финансови затруднения. Разполагам с непотвърдена информация от Вашингтон, че Големия Джордж Куортърмейн се опитва да откопчи от правителството субсидия, подобна на тази, която бе дадена на Локхийд. Като се има предвид всичко това, може да се твърди, че предстоят трудни дни. Е, може и да не е така. Но като предпазна мярка, аз бих искал моите хора да си спестят евентуални неприятности.

– Но всичко, което ми изброи, бяха слухове и непотвърдени данни. Такива неща се чуват за всички компании. Може би има нещо по-съществено.

– Не, няма. Моята препоръка да се продават акциите се основава преди всичко на собствения ми инстинкт. Понякога се ръководя именно

от него. И в този случай е така. – Луис угаси пурата в пепелника и остави празната чаша. – Не е ли време вече да се върнем при дамите?

– Да – съгласи се Алекс и го последва. Но мислите му все още бяха насочени към Събранешънъл.

4

– Просто не мога да повярвам – ядосано каза Нолан Уейнрайт, – че си дръзнал да се появиш отново тук.

– И аз не смятах, че ще мога да го направя. – Гласът на Майлс Истън издаваше вътрешното му напрежение. – Мислех да дойда вчера, но имах чувството, че няма да мога. И днес се въртах повече от половин час, докато събера кураж, за да вляза.

– Ти може да го наричаш кураж, но за мен е чисто нахалство. Ала след като си дошъл, очаквам да чуя какво по-точно искаш.

Двамата мъже бяха застанали един срещу друг в кабинета на Нолан Уейнрайт. Те бяха толкова различни: стройният, тъмнокож, красив вице-президент по сигурността и бившият затворник – окаян, блед и така променен в сравнение с онзи симпатичен помощник-оперативен управител, който работеше в Първа търговска американска банка преди малко от година.

Кабинетът бе доста скромно обзаведен в сравнение с останалите кабинети в банката. Сивите метални мебели и бюрото на Уейнрайт се открояваха на фона на бледите стени. Подът бе покрит с тънък и евтин килим. Банката отпускане доста пари за обзавеждане и дори за украса, но главно на онези отдели, които носеха добри печалби. Отделът по сигурността не беше сред тях.

– Казвай какво искаш – повтори Уейнрайт.

– Дойдох да попитам дали няма да ми помогнете.

– Защо да ти помагам?

Младият мъж се поколеба и смутено каза:

– Вие знаете, че ме изиграхте със самопризнанието. В нощта, когато бях арестуван. Адвокатът ми каза, че то било незаконно и не би било възможно да се използва пред съда. Вие сте знаели това. Но нищо не ми казахте, оставихте ме да си мисля, че признанието е направено и аз подписах второто признание за ФБР, без да знам истината...

Уейнрайт присви подозрително очи.

– Преди да ти отговоря, искам да знам имаш ли оръжие у себе си?

– Не.

– Как бих могъл да ти вярвам?

Майлс сви рамене и вдигна двете си ръце на тила по начина, които беше научил, докато беше под предварителен арест и в затвора.

Уейнрайт се поколеба, но след това бързо и професионално го потупа по джобовете и опипа дрехите му. Майлс си смъкна ръцете.

– Аз съм стара лисица – каза Уейнрайт. – Някои юнаци като теб си въобразяват, че могат лесно да ме изиграят, а след това да се правят на невинни. Ти май си станал истински адвокат в затвора, а?

– Не. Това е единственото нещо, което разбрах.

– Добре, след като си подхванал този разговор, ще ти кажа направо. Аз знаех, че всичко това не е съвсем законно и наистина те изиграх. Но при подобни обстоятелства пак бих постъпил така. Ти беше виновен, нали? И беше готов да изпратиш онова момиче Нунес в затвора! Има ли значение как съм успял да те пипна?

– Мислех си, че...

– Знам какво си мислел. Ти си мислел, че ще дойдеш тук и ще намериш един човек, изпълнен с угризения, който веднага ще се втурне, за да направи всичко онова, което искаш. Е, нещата не стоят така.

– Не, съвсем не съм си представял подобно нещо – смънка Майлс Истън – Съжалявам, че дойдох.

– Какво *точно* искаш?

Последва пауза. След това Майлс каза.

– Искам работа.

– Тук? Ти трябва да си луд!

– Защо? Ще бъда най-честният служител, когото някога сте имали.

– Докато някой те притисне и откраднеш отново.

– Това няма да стане! – В миг като че ли припламна искра от предишния характер на Майлс Истън. – Никой ли не може да повярва, че наистина съм се променил? Вече знам какво може да му се случи на човек, ако открадне. Научих, че никога повече не трябва да правя подобно нещо. Не можете ли да разберете, че сега бих могъл да устоя пред всякакви изкушения само при мисълта, че отново ще се окажа в затвора?

– Всъщност няма никакво значение в какво точно вярвам и в какво не – каза съдържано Уейнрайт. – Банката си има своя политика. Хора с криминално минало не се приемат на работа. Дори и да исках, не бих могъл да променя този ред.

– Но бихте могли да опитате. В банката има и дейности, за които няма никакво значение дали си бил в затвора – просто защото нищо не

можеш да откраднеш. Не мога ли да получа такава работа?

– Не – беше отговорът. Но след това като че ли любопитството надделя. – Защо настояваш толкова да се върнеш тук?

– Защото другаде не мога да си намеря работа. Никаква работа, разбираете ли? Толкова дълго търсих, нямам никакви шансове. – Гласът на Майлс потрепери. – А и защото съм гладен.

– Какво?

– Господин Уейнрайт, от три седмици съм излязъл от затвора. Повече от седмица нямам пукната пара в джоба си. Не съм ял от три дни. Чувствам се напълно отчаян. – Гласът, който потреперваше, се изпълни с плачевни нотки. – Дойдох тук... трябваше да се видя с вас... макар и да предполагам какъв ще бъде вашият отговор... но това беше единственото...

Суровият израз изчезна от лицето на Уейнрайт. Той посочи стола в другия край на стаята.

– Седни.

После излезе, даде пет долара на секретарката си и каза:

– Иди до кафенето, вземи два сандвича със салам и бутилка мляко.

Когато се върна, Майлс Истън продължаваше да седи на стола с отпуснати ръце и безнадежден поглед.

– Офицерът от затвора не ти ли помогна?

– Каза ми, че е страшно претоварен – отвърна Майлс, – отговарял за сто и седемдесет затворника. Така че може да се среща с Всеки от нас по веднъж месечно. Но и какво ли би могъл да направи за мен? Няма никакви работни места. Той само ни се заканва и ни предупреждава.

Уейнрайт знаеше от опит какво съдържат тези предупреждения: да не се среща с други престъпници и да не посещава места, известни като свърталища на престъпни елементи. При нарушение на тези забрани следваше връщане в затвора. Тези предупреждения бяха колкото нереалистични, толкова и нелепи. Един затворник, лишен от всякакви средства за съществуване, няма друг избор, освен да се събира с други като него. Това беше и причината за високата степен на рецидивизъм сред бившите затворници.

– Наистина ли търсиш работа? – попита Уейнрайт.

– Търсих навсякъде. При това не съм проявявал никакви претенции.

През трите седмици на непрекъснато търсене, Майлс почти беше намерил работа като кухненски работник в един треторазреден италиански ресторант. Мястото беше свободно и собственикът, дребен и пъргав като хрътка, беше склонен да го наеме. Но когато Майлс показа

документа от затвора – беше длъжен да го направи – собственикът ту-такси хвърли бърз поглед към касата. Италианецът се поколеба, но жена му заяви с леден тон:

– Не! Не можем да си позволим такъв риск!

Молбите не помогнаха.

Фактът, че идва от затвора, оказваше мигновено въздействие и ликвидираше всякаква възможност за работа.

– Ако имах възможност да направя нещо за теб, може би бих го сторил. – Тонът на Уейнрайт бе значително по-мек в сравнение с началото на разговора. – Но не мога. Тук няма нищо за теб. Повярвай ми.

– Така и предполагам – кимна тъжно Майлс.

– И какво ще правиш по-нататък?

В този миг влезе секретарката. Тя остави сандвичите, млякото и рестото и излезе. Уейнрайт подаде млякото и сандвичите на Истън и той облиза устни.

– Изяж ги, ако искаш.

Майлс се спусна бързо, махна салфетката на първия сандвич и започна да яде. Сандвичът изчезна за секунди и всичките съмнения на Уейнрайт за истинността на думите му се изпариха. Точно в този миг на шефа по сигурността му хрумна една идея.

Майлс изпи до дъно млякото и избърса устни. От сандвичите не остана и троха.

– Не отговори, на въпроса ми – каза Уейнрайт. – Какво смяташ да правиш отсега нататък?

Истън каза примирено:

– Не знам.

– Мисля, че знаеш. Излъга ме, че не знаеш.

– Има ли някакво значение? – сви рамене Майлс.

– Предполагам, че досега си избягвал хората, с които си се запознал в затвора – каза Уейнрайт, като остави без отговор последния въпрос на Майлс. – Но след всички перипетии може би вече си решил да отидеш при тях. И се надяваш, че никой няма да разбере за това.

– Нима имам някакъв друг шанс? А и след като знаете толкова много, защо ме питате?

– Значи *наистина* имаш такива намерения?

– Ако кажа да, първото нещо, което ще направите, след като изляза от тук, е да се обадите в затвора – каза с омраза Истън.

– Не – поклати глава Уейнрайт. – Каквото и да решим, обещавам ти, че няма да направя подобно нещо.

– Какво означава това? Какво ще решаваме?

– Може би ще успеем да измислим нещо, но само при условие, че си готов да се изложиш на риск. И то голям.

– Какъв риск?

– По-нататък ще ти обясня. Първо ми разкажи с какви хора се запозна в затвора и с кои можеш да установиш контакт. – Уейнрайт усети недоверчивостта и колебанието на Майлс и добави: – Давам ти честната си дума, че няма да се възползвам без твое съгласие от това, което ще ми кажеш.

– Как бих могъл да съм сигурен, че това не е поредният ви трик? Веднъж вече ме изиграхте.

– Гаранция няма, просто трябва да ми повярваш. Ако можеш, направи го, ако не – тръгвай си и не се връщай вече тук.

Майлс седеше мълчаливо, мислеше, като от време на време навлажняваше с език устните си, един нервен жест, който му бе станал навик. Съвсем внезапно, без да покаже по някакъв начин, че е взел решение, той започна да говори.

Разказа за пратеника на мафията Роу в затвора Дръмонбърг. Обясни на Уейнрайт, че тази връзка е била осъществена по препоръка на човек отвън – от лихваря Игор, Руснака Омински, който смятал Истън за „мъжко момче“, тъй като не бил разказал при арестуването, а след това и пред съда, за връзките си с шайката, на която дължал пари. В знак на благодарност лихвите върху заемите му били замразени за времето, докато е в затвора.

– Пратеникът на мафията ми каза, че Омински спира часовника, докато съм вътре.

– Но ти вече не си вътре – отбеляза Уейнрайт. – Така че часовникът отново цъка.

– Да, знам това – смутено каза Майлс.

Той се беше опитвал да не мисли по този въпрос и докато търсеше работа, старателно избягваше местата, където знаеше, че може да се натъкне на лихваря Омински и останалите. По-специално ставаше дума за „Дъбъл Севън Хелт Клъб“, за който бе научил няколко дни, преди да излезе от затвора. Клубът се намирал в центъра на града. Майлс спомена името му пред Уейнрайт.

– Не го знам къде точно е този „Дъбъл Севън“ – замислено каза шефът по сигурността, – но съм го чувал. Има репутацията на място, където се мотаят всякакви съмнителни типове.

Майлс бе уведомен в Дръмонбърг, че след като установи

съответните контакти, ще се намерят начини да изкарва хляба си, а и да припечелва, та да започне да връща дълговете си. Не беше нужно кой знае колко да му се обяснява, за да се досети, че тези „начини“ са незаконни. Този факт, а и ужасът, който изпитваше при мисълта, че може да се върне обратно в затвора, го накараха да не припарва до „Дъбъл Севън“. Сега обаче...

– Значи правилно съм се досетил. Оттук щеше да се запътиш направо там.

– Не, господин Уейнрайт, не съм искал да отида там, уверявам ви! И все още не искам.

– Би могло, между нас казано, хем да отидеш, хем да не си свързан с тях.

– Как така?

– Знаеш ли какво е това таен информатор?

Майлс го погледна учудено и каза:

– Да.

– Тогава слушай внимателно.

Преди четири месеца, когато видя удавеното и обезобразено тяло на своя информатор Вик, Уейнрайт беше почти сигурен, че повече никога няма да се реши да изпрати човек за събиране на информация. Шокиран и изпълнен с чувство за вина, той бе убеден, че това не бива да се повтаря и не бе правил никакви опити, за да намери нов човек. Но Истън, в неговото отчаяно положение и с неговите връзки, представляваше чудесен случай, който не беше за изпускане.

Все повече и повече фалшиви кредитни карти Кийчардж заливаха района, а фалшификаторите оставаха неизвестни. Традиционните методи за залавяне на фалшификаторите и разпространителите бяха безрезултатни. Имаше и един факт, който пречеше на разследването – според федералните закони фалшифицирането на кредитни карти не се смяташе за криминално престъпление. Измамата трябваше да бъде доказана, а само намерението да се осъществи измама не можеше да бъде преследвано. Поради тези причини правозащитните органи проявяваха по-голям интерес към други форми на фалшификация, а с кредитните карти се занимаваха от време на време, съвсем инцидентно. Банките – за голямо разочарование на професионалисти като Нолан Уейнрайт – не правеха никакви сериозни опити да променят това положение.

Шефът по сигурността разясни всичко това на Майлс Истън. Изложи му и простия си план. Майлс трябваше да отиде в „Дъбъл Севън Хелт К्लъб“, да се свърже с колкото се може повече хора, и да се опита

да стане техен човек, като използва всички предоставени му възможности, за да спечели пари.

– Това носи сериозни рискове в две главни направления – каза Уейнрайт. – Ако извършиш криминално престъпление, ще бъдеш арестуван, съден и никоой няма да може да ти помогне. Другият риск е, че дори и да не си извършил престъпление, до управата на затвора могат да достигнат слухове за твоите връзки. Това ще бъде достатъчна причина, за да те върнат обратно в затвора. Но ако всичко върви благополучно и няма никакви провали, ти, Майлс, би могъл да разшириш контактите си, да се ослушваш внимателно и да събираш информация. В началото трябва да избягваш всякакви прояви на любопитство. Прави се на безгрижен, не задавай въпроси – съветваше го Уейнрайт. – Не бързай, спокойно изчаквай. Нека хората те опознаят, да се чуе за теб, а след това те сами ще те потърсят за по-специална работа.

Веднъж приет като техен човек, Майлс би могъл да се опита да научи нещо повече, да проучи кои са фалшификаторите на кредитни карти, да прояви личен интерес и да се постарее да се сближи с тези, които ги дават на разпространителите.

– В тези среди винаги има някой – продължи Уейнрайт, – който познава някой друг, който пък познава човека, развиващ подобна дейност. Това е начинът да се промъкнеш вътре.

Истън трябваше да докладва периодично. Но не биваше да се срещат.

Като спомена за докладването, Уейнрайт се сети, че е длъжен да му разкаже за Вик. Направи го в общи линии и пропусна някои детайли. Докато говореше, той забеляза, че Майлс Истън пребледня и си спомни за онази нощ в апартамента, когато го разобличи и когато така ясно бе усетил, че младият мъж изпитва страх от физическо насилие.

– Каквото и да се случи – твърдо каза Уейнрайт, – не бих искал да казваш или пък да мислиш, че не съм те предупредил за опасностите. – Той замълча, а после добави: – А сега за парите.

Шефът по сигурността заяви, че ще гарантира на Майлс заплащане от петстотин долара месечно, докато – по един или друг начин – споразумението им не бъде прекратено. Парите ще бъдат изплащани чрез посредник.

– Ще се водя ли на работа в банката?

– Не.

Отговорът беше недвусмислен, категоричен, окончателен: официалното ангажиране на банката бе невъзможно. Ако Майлс Истън

приемеше предложената роля, той трябваше да се справя съвсем сам и да понесе всички възможни последствия. Ако му се случеше някаква беда и се опиташе да замеси името на Първа търговска американска банка, управата на банката категорично щеше да отрече връзката си с него, пък и кой ли щеше да му повярва.

– След като беше осъден и пратен в затвора, повече нито сме те чули, нито видели – предупреди го Уейнрайт.

– Не е точно така – отвърна Майлс с намръщено лице.

– Съвсем прав си. Но помни, че ти дойде тук, а не аз съм те търсил. Така че какъв е отговорът ти – да или не?

– Ако бяхте на моето място, бихте ли приели подобно предложение?

– Не съм на твоето място, нито пък има вероятност да бъда. Но ще ти кажа какво мисля. В твоето положение нямаш кой знае какъв избор.

За миг сякаш се появи предишният Майлс Истън:

– Ако заложа на ези – ще загубя, ако заложа на тура – пак същото – усмихна се той. – Явно такава ми е съдбата. Но все пак бих искал да попитам нещо.

– Какво?

– Ако цялата тази работа свърши успешно, ако успея да получа – ако вие получите – доказателствата, от които се нуждаете, ще ми помогнете ли след това да си намеря работа в банката?

– Не мога да ти обещаю това. Вече ти казах, че не аз определям правилата тук.

– Но вие имате достатъчно влияние, за да помогнете те да бъдат заобиколени.

Уейнрайт се замисли, преди да отговори. Ако нещата се развиват добре, той би могъл да отиде при Алекс Вандервурт и да се застъпи за Истън. Заслужаваше си, стига да успеят.

– Ще се опитам – рече той. – Това е всичко, което мога да ти обещаю.

– Труден човек сте вие – каза Майлс Истън. – Както и да е, отговорът ми е – да.

– Отсега нататък не трябва да се срещаме – предупреди го Уейнрайт. – Прекалено опасно е. Можем да бъдем следени. Имаме нужда от някой, който да поддържа връзката помежду ни и да предава съобщенията и парите и в двете посоки. Това трябва да бъде човек, на когото напълно да се доверяваме.

– Предлагам Хуанита Нунес – промълви Майлс. – Разбира се, ако

тя е съгласна.

Уейнрайт го погледна изумен.

– Касиерката, която ти...

– Да, но тя ми прости. – В гласа му се долавяха нотки на вълнение.
– Отидох при нея и, слава богу, тя ми прости.

– Не мога да повярвам.

– Можете да я попитате. Не е сигурно, че ще се съгласи, но все пак мисля, че ще го направи.

5

Доколко верни бяха предчувствията на Луис Д'Орси за Съпранешънъл Корпорейшън? Достатъчно стабилна ли беше Съпранешънъл? Тревогите и съмненията на Алекс Вандервурт продължаваха.

Разговорът между Алекс и Луис за Сънеко беше в събота вечерта. В неделя Алекс непрекъснато мислеше за препоръката в списанието на Д'Орси: да се продават акциите на Съпранешънъл на каквато и да било цена. Припомняше си съмненията на Луис за стабилността на компанията.

Този въпрос беше изключително важен, дори жизненоважен за банката. Но ситуацията бе доста деликатна и Алекс разбираше, че трябва да действа много внимателно.

От една страна, Съпранешънъл бе един от най-големите им клиенти и компанията съвсем основателно би протестирала, ако банката разпространява неблагоприятни, особено пък неверни слухове. Алекс ясно разбираше: започне ли да задава въпроси, този негов интерес няма да остане незабелязан.

Но дали слуховете бяха неверни? Според Луис, те не се основаваха на нищо конкретно. Но именно по този начин, вследствие на подобни слухове започнаха огромните неблагоприятия в бизнеса на Пен Сентрал, Екуити Фъндинг, Франклин Нашънъл Банк, Секюрити Нашънъл Банк, Американ Банк енд Тръст, ЮС Нашънъл Банк ъф Сан Диего и много други. Локхийд наистина не се разори напълно, но бе близо до това, ако американското правителство не я бе подпомогнало. Алекс с тревога се замисли, че Луис Д'Орси спомена за президента на Сънеко Куортьрмейн, който използвал връзките си във Вашингтон, за да издейства на компанията заем, подобен на този, предоставен на Локхийд. Само дето Луис използва думата „субсидия“, която изглежда беше по-

точна.

А може би Съпранешънъл изпитваше временни затруднения в осигуряването на свободни средства – това понякога се случваше и на най-стабилните компании. Алекс се надяваше, че става дума за нещо такова или изобщо за нещо не толкова сериозно. Но като служител на Първа търговска американска банка нямаше право да бездейства. Петдесет милиона долара от парите на банката бяха предоставени на Сънеко. Използвайки парите на вложителите, за които бе задължена да се грижи, банката бе инвестирала значителни средства, за да закупи акции на Съпранешънъл. Само като си спомнеш за това, Алекс се разтреперваше.

За да бъде честен, той реши, че първото нещо, което би трябвало да направи, е да информира Роскоу Хейуърд.

В понеделник сутринта Алекс излезе от кабинета си и тръгна към кабинета на Хейуърд по постлания с килим коридор на трийсет и шестия етаж на банката. Със себе си взе последния брой на списанието на Д'Орси.

Хейуърд още не беше дошъл. Като кимна приятелски на секретарката госпожа Калахан, Алекс влезе в кабинета и остави списанието на бюрото на Хейуърд. Той обгради с молив информацията за Съпранешънъл и прикачи следната бележка:

Роскоу,
Мисля, че трябва да видиш това.

А.

След това се върна в кабинета си.

След около половин час Хейуърд нахълта със зачервено лице. Той размахваше списанието.

– Ти ли остави на бюрото ми това отвратително и обидно списание?

Алекс посочи написаната на ръка бележка.

– Мисля, че е съвсем ясно.

– Тогава ще те помоля за една услуга – не ми изпращай повече безсмислиците, написани от този надут невежа.

– Е, хайде, стига. Луис Д'Орси наистина има огромно самочувствие и аз също не харесвам някои от надутите му писания. Но той не е невежа и си заслужава да се вслушаме в някои от неговите схващания.

– Може би ти мислиш така, но не и другите. Защо по-добре не прочетеш това? – Хейуърд тупна с ръка другото списание, което бе донесъл.

Алекс погледна към списанието, силно учуден от бурната реакция на колегата си.

– Това съм го чел – каза той.

Списание „Форбс“ бе поместило статия от две страници, която яростно атакуваше Луис Д'Орси. Алекс смяташе, че в нея има прекалено много обвинения и твърде малко факти. Но тя беше още едно потвърждение за честите нападки на финансовите кръгове срещу списанието на Д'Орси.

– И „Уолстрийт Джърнъл“ беше писал нещо подобно преди година – отбеляза Алекс.

– Чудя се защо не искаш да приемеш факта, че Д'Орси няма нито достатъчно опит, нито квалификация, за да дава съвети за инвестиране. Съжалявам, че съпругата му работи при нас.

Алекс реагира остро.

– Едуина и Луис Д'Орси работят напълно самостоятелно, всеки в своята сфера. Знам го със сигурност. Що се отнася до твоите квалификации, искам да ти припомня, че много изтъкнати експерти са се проваляли във финансовите си прогнози. А пък Луис Д'Орси доста често се е оказвал прав.

– Не и когато става дума за Съпранешънъл.

– Все още ли мислиш, че Сънеко е стабилна компания?

Алекс зададе въпроса съвсем спокойно и неумишлено, просто искаше да получи допълнителна информация. Но реакцията на Роскоу Хейуърд бе съвсем неочаквана. Очите му яростно заблестяха дори през очилата, а лицето му стана още по-червено.

– Сигурен съм, че нищо няма да ти достави по-голямо удоволствие от затрудненията на Сънеко и съответно моят провал.

– Но аз съвсем не исках...

– Остави ме да довърша! – Мускулите по лицето на Хейуърд трепяха, гласът му бе гневен. – Омръзна ми твоето долно заговорничене, твоите съмнения и „загриженост“, която се изразява в това да ми подхвърляш разни боклуци като този. – Той размаха списанието на Д'Орси. – Предупреждавам те да престанеш с всичко това. Съпранешънъл беше и е солидна, просперираща компания с високи печалби и с добро управление. Аз лично осигурих сътрудничеството със Сънеко – и ти още ми завиждаш за това постижение. Отново те предупреждавам: стой настрана от тази работа!

Хейуърд се въртна и излезе.

В продължение на няколко минути Алекс остана замислен.

Преценяваше всичко чуто. Това избухване доста го учуди. През двете и половина години, откакто се познаваха и работеха заедно, двамата с Роскоу наистина не се харесваха, имаха големи различия и понякога не успяваха да прикрият взаимната си антипатия. Но Хейуърд никога не бе губил контрол върху себе си.

Алекс смяташе, че знае причината за това избухване – Роскоу Хейуърд се опитваше да прикрие собствената си тревога. Следваше естественият въпрос: дали и Хейуърд е разтревожен за Сънеко? И ако е така, какво трябва да се направи?

Докато разсъждаваше, Алекс внезапно се сети за един фрагмент от скорошен разговор. Натисна копчето на вътрешния телефон и каза на секретарката си:

– Виж дали ще можеш да откриеш госпожица Бракън.

Бракън се обади след около петнайсетина минути.

– Браво на теб! – весело каза тя. – Наложил се да ме извикат от съдебната зала.

– Бракън, наистина е спешно. – Той не искаше да губи никакво време. – Става дума за вашата акция в супермаркета – тази, за която говорихме в събота вечерта. Ти каза, че сте използвали частен детектив.

– Да, Върнън Джакс.

– Струва ми се, че и Луис го познава.

– Точно така.

– Луис спомена, че е добър професионалист и е работил за Комисията по ценните книжа и обмена на валута.

– Да. Вероятно са го взели, защото Върнън има научна степен по икономика.

Алекс добави и този факт към бележките, които си водеше.

– Достатъчно дискретен ли е Джакс? Може ли да се разчита на него?

– Напълно.

– Къде бих могъл да го намеря?

– Аз ще го намеря. Ти ми кажи къде и кога искаш да се срещнеш с него.

– В кабинета ми, Бракън, и то още днес – надявам се, че ще успееш.

Алекс изучаваше неугледния, оплешивял човечец, седнал срещу него на заседателната маса. Беше към средата на следобед.

Джакс беше някъде около петдесетте и приличаше на дребен

градски бакалин. Обувките му бяха мръсни, а върху самото му имаше мазно петно. Преди да започне самостоятелен бизнес, Джакс бе работил като финансов инспектор.

– Разбрах, че имате научна степен по икономика – каза Алекс.

Джакс сви рамене.

– Вечерен университет, знаете как са нещата там. Всичко зависи от времето... – Той не довърши мисълта си и млъкна.

– А как сте със счетоводството? Имате ли достатъчно познания в тази област?

– Да, точно сега се готвя за едни изпити.

– Пак вечерен университет, предполагам.

– Да – отвърна Джакс с едва доловима усмивка.

– Господин Джакс... – започна Алекс.

– Повечето хора ме наричат Върнън.

– Върнън, бих искал да се заемете с едно проучване. Но всичко трябва да бъде направено дискретно, а и бързо – това е важно. Чували ли сте за Съпранешънъл Корпорейшън?

– Разбира се.

– Искам финансови сведения за тази компания. Но всичко трябва да бъде – не знам дали може да се намери някакво поточно определение – внимателно изпитано, без да се вдига излишен шум.

Джакс отново се усмихна.

– Господин Вандервурт – този път тонът му беше по-сериозен, – на мен точно това ми е работата.

Споразумяха се, че ще е необходим един месец за цялостното проучване, като Алекс ще получава междинна информация за по-съществените данни. Фактът, че банката финансира това проучване, щеше да се пази в пълна тайна. Няма да се използват никакви незаконни методи. За своята работа Джакс щеше да получи петнайсет хиляди долара плюс допълнителните разходи, свързани с проучването, но в разумни граници, като половината от сумата ще му бъде дадена веднага, а останалата – след като е предал доклада си. Алекс щеше да се погрижи заплащането да стане от оперативните фондове на Първа търговска американска банка. Той си помисли, че щеше да му се наложи да дава обяснения за тези разходи, но реши, че ще мисли за това, когато му дойде времето.

По-късно следобеда, когато Джакс си бе отишъл, се обади Марго.

– Нае ли го?

– Да.

– Как ти се видя?

– Не ми направи особено впечатление – каза Алекс.

– Ще ти направи по-късно – засмя се Марго. – Ще видиш.

Но Алекс по-скоро се надяваше, че това няма да стане. Много му се искаше Луис Д'Орси да греши и Върнън Джакс да не открие нищо, така че слуховете за Съхранешънъл да си останат само слухове и нищо повече.

Същата вечер Алекс направи едно от редовните си посещения при Силия в Оздравителния център. Вече ненавиждаше тези визити, защото винаги си тръгваше силно потиснат, но продължаваше да ходи там, воден от някакво чувство за дълг. Или може би чувство за вина? Кой знае...

Сестрата го придружи до стаята на Силия. След като излезе, Алекс седна и започна да говори, бърбореше за какво ли не и всъщност това беше нещо като монолог. Подхващаше най-различни теми, всичко, което му дойдеше на ума, но Силия сякаш не го чуваше, тя не даваше никакъв знак, че е забелязала присъствието му. При едно от посещенията си, Алекс реши да говори нелепости само защото му се искаше да разбере дали отнесеното изражение на лицето ѝ ще се промени. Това не стана. Той изпита срам от постъпката си и повече не посяга да го повтори.

Говореше ѝ, като почти не слушаше какво казва, а част от съзнанието му бе заето със свършено други мисли. Тази вечер той ѝ каза:

– Хората си имат какви ли не проблеми, Силия. Проблеми, за каквито никой дори не е помислял преди няколко години. Всяко постижение на човечеството е сподиряно от десетки въпроси и проблеми, каквито никога преди не сме имали. Да вземем за пример електрическата отварачка за консерви. Купуваш си я – аз имам такава – и веднага възниква проблемът къде да я включиш, кога да я използваш, как да я почистиваш, какво да я правиш, когато се повреди. Всички тези проблеми не биха съществували, ако я нямаше електрическата отварачка. И защо ли въобще са я измислили, кой в края на краищата има нужда от нея? Като заговорих за проблеми, ще ти кажа, че и аз си ги имам: и в банката, и лични. Днес възникна един голям проблем. Може би за теб е по-добре, че си седиш тук откъсната...

Алекс млъкна, защото усети, че говори ако не глупости, то пълни безсмислици. Никой не би могъл да бъде добре, щом води такава тъжно и затворено съществуване.

Но състоянието на Силия беше такава, че друг избор нямаше.

Особено през последните месеци. Може би преди около година, в нея все още се виждаха следи от предишната ѝ нежна красота. Сега всичко това беше изчезнало. Буйната руса коса беше мръсна и сплъстена, кожата – посивяла и тук-там наранена от ноктите ѝ по време на нервен пристъп.

Докато преди се свиваше на леглото само от време на време, сега позата ѝ бе неизменна. Макар че Силия беше десет години по-млада от Алекс, тя приличаше на старица, поне двайсетина години по-стара от него.

Силия бе постъпила в Оздравителния център преди близо пет години. Лекарите смятаха, че състоянието ѝ се е влошило и че би могла да живее само в лечебно заведение.

Алекс я гледаше, обзет от състрадание и тъга, но вече не изпитваше нито привързаност, нито любов. Мрже би трябваше да изпитва такива чувства, но той беше честен пред себе си и си даваше сметка, че това вече не е възможно. И все пак той беше свързан със Силия, и тази връзка нямаше да се прекъсне, докато бяха живи.

Той си спомняше разговора с доктор Макартни, проведен преди около единайсет месеца – един ден, след като Бен Розели така драматично оповести приближаващата си смърт. По повод ефекта, който един развод и друга женитба на Алекс биха имали върху Силия, лекарят бе казал: „Това би означавало прекъсване и на малката ѝ останала връзка с външната действителност“.

А по-късно същата вечер Марго категорично му бе заявила: „Не мога да обременя съвестта си, нито да натоваря твоята, с вината за окончателното загубване на разсъдъка на Силия“.

И ето че Алекс гледаше Силия и се чудеше дали не бе загубила окончателно разсъдъка си. Дори да беше така, това едва ли щеше да го накара да пусне в ход безмилостната машина на развода.

Той все още не живееше у Марго Бракън, нито пък тя у него. Марго като че ли бе съгласна на всякакъв вариант, а Алекс все още искаше брак – но това очевидно бе невъзможно, без да се разведе със Силия. Той беше усетил, че Марго изпитва притеснение от това, че нещата стоят все така нерешени.

Колко странно, наистина – той, който бе свикнал да взима непрекъснато важни решения в Първа търговска американска банка и то на мига, проявяваше такава нерешителност в личния си живот.

Алекс осъзнаваше, че в основата на всичко стои чувството за вина. Би ли могъл с повече усилия, любов и разбиране да спаси своята млада

и чувствителна съпруга от състоянието, в което бе изпаднала и в което се намираше? Може би да, но за това трябваше да е по-всеотдаен съпруг и не толкова пристрастен банкер.

Точно затова идваше тук, пък било то и напразно.

Когато дойде време да си тръгва, той стана и се приближи към нея, за да я целуне по челото, както правеше в случаите, когато тя бе склонна да приеме целувката. Но тази вечер Силия се извърна, съвсем се сви, а в очите ѝ се появи внезапен страх. Той въздъхна и каза:

– Лека нощ, Силия.

Не последва никакъв отговор и той остави съпругата си в самотния свят, в който се бе пренесла.

На следващата сутрин Алекс помоли да повикат Нолан Уейнрайт. Каза му, че хонорарът за проучването на Върнън Джакс ще бъде изплатен от бюджета на неговия отдел и че той ще подпише разходите. Алекс не спомена нищо за специфичния характер на проучването на Джакс, а и Уейнрайт не зададе никакви въпроси. Колкото по-малко хора знаеха, толкова по-добре.

Нолан Уейнрайт докладва на Алекс за споразумението с Майлс Истън. Алекс реагира остро:

– Не, не искам този човек да получава пари от нас.

– Но той няма да бъде наш служител – възрази Уейнрайт. – Аз му обясних, че що се отнася до банката, той не може да разчита на нищо. Парите, които ще получава, ще бъдат в брой, и няма да има никакъв документ, който да показва откъде идват.

– Нолан, по един или друг начин, той всъщност е нает от нас и аз не мога да се съглася с това.

– Ако не се съгласите – отвърна Уейнрайт, – вие направо ми връзват ръцете и не ми позволяват да си гледам работата.

– Нима да си гледате работата означава да наемете лежал в затвора крадец?

– Не сте ли чували, че понякога се използват престъпници, за да бъдат заловени други престъпници?

– Тогава използвайте някой, който да не е кран от нашата банка.

Двамата поспориха доста разпалено. В края на краищата Алекс отстъпи, макар и без желание. След това попита:

– Истън дава ли си сметка за риска?

– Да, обясних му всичко.

– Казахте ли му за убития? – Алекс беше научил за Вик преди няколко месеца.

– Да.

– И все пак тази идея никак не ми харесва.

– Не ви харесва, но загубите от фалшиви кредитни карти все повече се увеличават.

Алекс въздъхна.

– Добре, това си е работа на вашия отдел и вие имате право да решавате как да действате. Затова и се съгласих. Но категорично настоявам за едно ако разберете, че Истън е в опасност, веднага го измъкнете от играта.

– Точно това възнамерявам да направя.

Уейнрайт бе доволен от разговора с Алекс, макар че се разгоря по-сериозен спор, отколкото бе очаквал. При всички случаи бе неразумно да споменава за Хуанита Нунес като евентуален посредник в операцията. Но в края на краищата, бе успял да уточни най-главното. Защо да заемава Алекс с подробности?

6

Хуанита Нунес се разкъсваше от съмнения и любопитство. Съмнения, защото тя не харесваше, а и не изпитваше доверие към шефа по сигурността Нолан Уейнрайт. Любопитство, защото се чудеше по какъв ли повод иска да се види с нея, при това тайно.

Уейнрайт увери Хуанита по телефона, че не става дума за нещо, свързано с нея. Обади ѝ се предишния ден в главния градски клон. Каза ѝ, че трябва да проведат важен конфиденциален разговор.

– Става дума за това, дали бихте желали да помогнете на някого.

– На вас?

– Не точно.

– Тогава на кого?

– Предпочитам да ви кажа, когато се видим.

Хуанита усети по гласа му, че той се опитва да се държи приятелски. Но не се поддаде на тази добронамереност, тъй като все още помнеше безчувствеността му, когато я подозираха в кражба. Дори извинението му по-късно не можа да заличи този спомен. Винаги щеше да помни отношението му.

Но така или иначе, той беше висш служител в Първа търговска

американска банка, а тя – най-обикновена касиерка.

– Добре – съгласи се Хуанита, – аз съм тук, а тунелът е отворен.

Тя предполагаше, че или Уейнрайт ще отскочи при нея, или пък тя ще отиде при него. Но той я учуди с предложението си.

– Най-добре ще бъде, ако не се срещаме в банката, госпожо Нунес. След като ви обясня, ще разберете защо. Мога да ви взема от къщи тази вечер с колата и да си поговорим, докато сме в нея.

– Няма да мога – смутено каза тя.

– Искате да кажете, че не можете тази вечер?

– Да.

– А утре?

Хуанита се чудеше какво да отговори.

– Ще ви се обадя – рече тя.

– Добре, обадете ми се утре. Колкото може по-рано и моля ви, не казвайте на никого за нашия разговор.

На другата сутрин, вторник, третата седмица на септември, Хуанита бе неспокойна и си даваше сметка, че ако не се обади до обед на Уейнрайт, то сигурно той ще я потърси.

Беше доста притеснена. Понякога човек усеща предстоящата беда, предчувстваше я и тя сега. В началото се питаше дали да не се посъветва с госпожа Д'Орси. Но не посмя да го направи, защото помнеше предупреждението на Уейнрайт да не казва на никого за разговора. Това възрастност най-много провокираше нейното любопитство.

Днес Хуанита работеше на гишето за откриване на нови сметки. До нея имаше телефон. Тя го погледна, взе слушалката и набра вътрешния номер на отдела по сигурността. Само след миг плътният глас на Нолан Уейнрайт попита:

– Ще можете ли тази вечер?

Любопитството победи.

– Да, но не за дълго. – Обясни му, че не може да остави Естела за повече от половин час.

– Напълно достатъчно. По кое време и къде?

Мустангът на Нолан Уейнрайт зави и спря сред облак прах точно пред сградата във Форум Ист, където живееше Хуанита Нунес. Миг по-късно тя се показа на вратата на приземния етаж и я затвори внимателно след себе си. Уейнрайт се пресегна и отвори предната врата.

Той ѝ помогна да си сложи колана и каза:

- Благодаря ви, че дойдохте.
- Само за половин час – напомни му Хуанита.

Тя не направи никакви усилия да се държи любезно с него, а и вече се притесняваше, че е оставила Естела сама.

Шефът по сигурността кимна, колата потегли и се вля в движение-то. Мълчаха известно време, след това завиха наляво и поеха по най-на-товарения, двупосочен път с ярко осветени кафенета и магазини. Уейн-райт каза:

- Разбрах, че младият Истън е идвал да ви види.
- Как разбрахте? – сепна се тя.
- Той ми каза. Съобщи ми също, че сте му простили.
- Щом ви е казал, значи знаете истината.
- Хуанита... нали мога да ви наричам така?
- Това ми е името, така че...
- Хуанита – въздъхна Уейнрайт, – веднъж ви казах, че много съжалявам за начина, по който се развиха нещата. Не мога да ви се сърдя, ако все още сте настроена лошо към мен.

Тя се отпусна.

- Всичко е ясно, по-добре ми кажете какво точно искате от мен.
- Искам да знам дали сте съгласна да помогнете на Истън.
- А, значи за него става дума.
- Да.
- А защо трябва да му помагам? Не е ли достатъчно, че му простих?
- Ако питате мен, това дори е повече от достатъчно. Но той ми каза, че може би вие...

- За каква помощ става дума? – прекъсна го тя.
- Преди да ви кажа, искам да ми обещаете, че всичко, което си кажем сега, ще остане между нас двамата.
- И без това нямам на кого да го казвам – сви рамене тя. – Но – имате обещанието ми.

– Истън ще направи едно разследване. В полза на банката, но неофициално. Ако успее, това може да помогне за реабилитирането му, а той се стреми към това. – Уейнрайт замълча, тъй като задминаваше един бавно движещ се трактор. След това продължи: – Работата е доста рискована. А още по-рисковано става, ако Истън ми докладва директно. Така че двамата имаме нужда от човек, който да осъществява връзката между нас, да предава съобщенията и в двете посоки. Посредник.

- И решихте, че това трябва да бъда аз?

– Никой нищо не е решавал. Въпросът е дали имате желание за това. Ако се съгласите, ще помогнете на Истън да си помогне сам.

– Това само в полза на Майлс ли ще е?

– Не – призна Уейнрайт. – Той ще помогне и на мен, а и на банката.

– Така си и мислех.

Пътят с бляскавите витрини бе останал назад. Пресякоха един от мостовите. Съвсем се беше свечерило и реката изглеждаше черна. В края на моста имаше отбивка за междушатския път. Уейнрайт пое по нея.

– Бихте ли ми разказали по-подробно за това разследване – каза Хуанита със спокоен глас.

Тонът ѝ беше равен, не издаваше никакви чувства.

Уейнрайт ѝ описа какво се очаква от Истън – да използва връзките си от затвора, за да се добере до някои факти. Той знаеше, че няма смисъл да крие истината от нея – тя и без това ще я разбере. Спомена и за убийството на Вик, но без подробности.

– Не казвам, че същото ще се случи и с Истън – заключи Уейнрайт. – Ще направя всичко възможно, за да го предпазя от подобна опасност. Но го споменавам, за да разберете огромния риск, който поема. Ако се съгласите да му помогнете, ще бъде много по-безопасно за него.

– А безопасно ли ще е и за мен?

– За вас практически няма никакъв риск. Вие ще общувате само с Истън и с мен и ще бъдете вън от всякакви подозрения. Ще се постарая да уредя всичко както трябва.

– Щом сте толкова сигурен, защо бяха нужни тези предохранителни мерки за срещата ни?

– От предпазливост. Трябваше да съм сигурен, че никой няма да ни види заедно и няма да ни подслуша.

Хуанита замълча, а после попита:

– Това ли е всичко? Нищо повече ли няма да ми кажете?

– Общо взето това е – отвърна Уейнрайт.

Бяха на междушатското шосе. Уейнрайт караше бавно в страничната лента, а другите коли профучаваха с висока скорост покрай него. Върволицы от коли се нижеха в трите насрещни платна и шосето беше доста шумно. Следваше отбивката, по която щяха да се върнат обратно. Хуанита седеше мълчаливо и гледеше право напред.

Уейнрайт се чудеше за какво ли мисли Хуанита и какъв ли ще бъде отговорът ѝ. Надяваше се, че ще каже да. Както и преди, той усети, че тази дребничка жена, всъщност още момиче, излъчва нещо

провокационно, някакъв спотаен сексапил. Това се дължеше на нейната упоритост и непреклонност и на особения аромат, който се носеше около нея. Този приятен женствен аромат изпълваше колата. След развода Нолан Уейнрайт не беше имал много жени и при други обстоятелства може би щеше да опита късмета си. Но това, което искаше от Хуанита, бе много важно и в никакъв случай не би си позволил да ѝ се натрапва.

Тъкмо се готвеше да наруши тишината, когато Хуанита обърна лице към него. Дори на оскъдната светлина той успя да забележи, че очите ѝ направо искряха.

– Вие трябва да сте *луд, луд, луд!* – извика тя. – Нима мислите, че съм такава глупачка? *Una boba! Una tonta!* Нямамо никакъв риск за мене, така ли казахте? Разбира се, че има риск и аз мога здравата да си изпатя. И в името на какво? За славата на господина по сигурността Уейнрайт и на неговата банка.

– Чуйте ме...

Тя веднага го прекъсна и продължи вихрено да го напада, а гневът ѝ го засипваше като същинска лава.

– Нима ме смятате за толкова лесна плячка? Може би защото съм сама и съм пуерториканка? И само затова трябва да изтърпя всичките обиди на този свят? Има ли за вас някакво значение кого използвате и по какъв начин? Веднага ме върнете въщи! Що за *Pendejada* е това?

– Успокойте се – каза Уейнрайт. Той беше направо изумен от реакцията ѝ. – Какво значи *Pendejada!*

– Идиотщина! Идиотщина е, че вие сте готов да рискувате един човешки живот заради глупавите си кредитни карти. Идиотщина е, че Майлс се е съгласил да ви сътрудничи.

– Той дойде при мен да моли за помощ. Не съм го търсил аз, нито пък съм го карал насила да върши нещо.

– И вие наричате това *помощ!*

– Ще му се плати за всичко! Той има нужда от пари. Именно той ви предложи за посредник.

– Тогава защо не дойде при мен да ме попита дали съм съгласна? Да не би да си е глътнал езика? Или може би го е срам и се крие зад гърба ви?

– Добре, добре – опита се да я успокои Уейнрайт. – Всичко е ясно, ще ви закарам въщи.

Той зави по отбивката, обърна и пое обратно към града.

Хуанита седеше, все още изпълнена с ярост.

Тя се опита да обмисли спокойно всичко, което ѝ предложи

Уейнрайт. Но още докато го слушаше, я обзеха сериозни съмнения, възникнаха много въпроси. Тя се замисли и страшно се разгневи, докато най-накрая избухна. Испита още по-голяма омраза и отвращение към мъжа, който седеше до нея. Старите чувства на неприязън възкръснаха с още по-голяма сила. Бе възмутена не само заради себе си, но и заради това, което Уейнрайт и банката бяха готови да направят с Майлс.

Хуанита беше страшно ядосана на Майлс. Защо не беше дошъл да разговаря откровено с нея? Толкова ли му липсваше смелост? Само преди три седмици се бе възхищавала на куража му да дойде при нея, да се разкае за постъпката си и да я помоли да му прости. Но този негов опит да ѝ въздейства чрез друг човек ѝ напомни за предишните му действия, когато хвърли върху нея вината за собственото си престъпление. Съвсем внезапно мислите ѝ се насочиха в друга посока. Може би беше прекалено безсърдечна и несправедлива? Хуанита се опитваше да бъде съвсем искрена пред себе си и се питаше: дали пък раздражението ѝ не се дължи на разочарованието, че Майлс не ѝ се обади повече след срещата им онази вечер? Може би това разочарование се бе подсилило от факта, че разговаряше с Нолан Уейнрайт, когото едва понасяше, вместо с Майлс, когото харесваше въпреки всичко.

Както винаги, гневът ѝ бързо стихна. Не знаеше какво да каже и за това попита Уейнрайт:

– Какво ще правите сега?

– Каквото и да реша, нямам никакво намерение да го споделям с вас – тонът му беше суров, предишната приятелска нотка се беше изпарила.

С известна тревога Хуанита си помисли, че може би бе проявила прекалена войнственост. Би могла да отклони предложението, без да си пе обиди. Дали пък Уейнрайт няма да потърси някакъв начин да ѝ отмъсти? Дали не бе рискувала работата си с това избухване – работата, от която зависеха двете с Естела? Тревогата на Хуанита нарастваше. Имаше чувството, че са я изиграли.

Имаше и още нещо: ако бе честна пред себе си – а тя винаги се опитваше да бъде честна – трябваше да признае, че взетото решение означаваше да не се вижда повече с Майлс, а тя не искаше това...

Колата намали скоростта си. Бяха близо до завоя, който щеше да ги изведе на моста.

Като в унес, Хуанита се чу да казва със слаб, равен глас:

– Добре, ще го направя.

– Какво?

– Съгласна съм да бъда – как се казваше там...
– Посредник. – Уейнрайт я погледна право в очите. – Сигурна ли сте?

– Да, сигурна съм. *Si, estoy segura.*

Той въздъхна за втори път през тази вечер.

– Наистина не може да ви разбере човек.

– Нали съм жена.

– Да – каза той и в гласа му отново се завърна онази приятелска нотка. – Забелязах това.

Близко до Форум Ист Уейнрайт спря колата, без да изключва мотора. Извади два плика от вътрешния джоб на самото си – единият дебел, а другият – по-тънък – и даде дебелия на Хуанита.

– Това са парите за Истън. Дайте му ги, когато се свърже с вас.

В плика имаше четиристотин и петдесет долара в банкноти – договореното месечно заплащане на Майлс без петдесетте долара, които Уейнрайт му беше дал миналата седмица.

– Майлс ще ми се обади към края на седмицата – добави той. – Използваме парола, за която сме се договорили. Няма да използваме вашето име. Той ще ви се обади скоро след това.

Хуанита кимна, като се опитваше да запомни всичко.

– Това ще бъде последният ни директен контакт с Истън Оттук нататък ще се свързваме чрез вас. Най-добре ще бъде, ако не записвате, а запомняте съобщенията ни. Както вече знам, паметта ви е много добра.

Уейнрайт се усмихна, а Хуанита най-неочаквано се разсмя. Каква ирония на съдбата, наистина. Ето че забележителната й памет, станала причина за огромните неприятности в банката и лично с Нолан Уейнрайт, се превърна в нейно предимство, и то чрез същия човек.

– Между другото – каза той, – трябва да знам номера на домашния ви телефон. Не можах да го открия в указателя.

– Не сте го открили, защото нямам телефон. За мен това е прекален лукс.

– Да, но сега ще ви е необходим. Истън може да иска да ви се обади, а и аз също. Ако си прекарате веднага телефон, ще се погрижи банката да плаща таксата.

– Ще се опитам. Но съм чувала, че във Форум Ист е доста трудно да се сдобиеш с телефонен пост.

– Тогава аз ще се заема с това. Още утре ще се обадя на телефонната компания. И веднага ще го уредя.

– Много добре.

Уейнрайт отвори по-тънкия плик.

– Когато давате на Истън парите, дайте му и това.

Той подаде банкова кредитна карта Кийчардж на името на Х. Е. Линколп. Мястото за личен подпис на задната страна на картата беше празно.

– Истън трябва да подпише картата, но да има пред вид името, което е напечатано. Кажете му, че името е фалшиво, но ако внимателно се вгледа в Инициалите и в последната буква, ще види, че те оформят Х-Е-Л-П.⁸ В това се крие и тайният код.

Шефът по сигурността обясни, че компютърът в отдела за кредитни карти е програмиран така, че тази карта дава разрешение за покупка на стойност до сто долара, но същевременно задейства и автоматичната алармена инсталация на банката. Така Уейнрайт веднага ще разбере, че Истън има нужда от помощ, а и къде се намира в момента.

– Той може да използва картата, ако е попаднал на някакви важни следи и има нужда от подкрепа, а и когато се намира в опасност. В зависимост от това как са се развивали нещата до този момент, аз ще реша какво да правя. Кажете му да пазарува на стойност повече от петдесет долара, защото в този случай от магазина със сигурност ще се обадят за проверка на кредитната карта. След позвъняването той трябва да се забави колкото е възможно по-дълго, за да имам време да се придвижа до мястото.

След кратка пауза Уейнрайт добави:

– Може би никога няма да му се наложи да използва тази карта. Но ако го направи, това ще е сигнал, за който никои друг няма да знае.

По молба на Уейнрайт Хуанита повтори дума по дума указанията. Той я гледаше с възхищение.

– Вие сте наистина невероятна.

Тя отвърна нещо на испански.

– Какво означава това?

Хуанита се поколеба, а след това преведе:

– Дали това ще ми помогне да не бъда убита?

– Престанете да се тревожите! – Той се протегна и ласкаво докосна ръката ѝ. – Обещавам ви, че всичко ще бъде наред.

Неговата увереност я успокои. Но по-късно, когато Естела беше заспала, Хуанита отново беше обзета от предчувствия за приближаваща беда.

---

8. Помощ. (англ) – Б.пр.

В „Дъбъл Севън Хелт Клуб“ лъхаше на пот, алкохол и тоалетна. Човек постепенно свикваше с тази остра миризма и, странно или не, тя се оказваше съвсем приемлива. Случваше се да нахлуе свеж въздух, но той сякаш нарушаваше атмосферата на клуба.

Клубът представляваше четириетажна квадратна тухлена сграда, разположена в задънена улица в покрайнините на центъра. По запуснатата фасада, надраскана с рисунки и надписи, личеше, че това е сграда, строена преди половин век. На покрива стърчеше прекършен пилон за знаме – никой не си спомняше да го е виждал цял. Единствената солидна врата, над която нямаше табела, водеше към тунела, в който се въргяха какви ли не боклуци и кучешки изпражнения. В ярко боядисаната барачка до вратата стоеше натряскалият се до козирката пазач. Той пускаше членовете на клуба и гонеше непознатите.

Майлс Истън влезе съвсем спокойно, защото пазачът липсваше и нямаше кой да го спре. Беше малко предиобед, по средата на седмицата. От дъното на клуба се чуваха различни по сила и тембър гласове. Майлс тръгна по коридора на приземния етаж, който не се отличаваше с особена чистота. По стените висяха пожълтели снимки от професионални боксови състезания. В края на коридора имаше отворена врата, водеща към полутъмния, шумен бар. Майлс влезе.

В първия момент той не можа да види почти нищо в полумрака. Докато се оглеждаше, един забързан келнер с табла се блъсна в него. Келнерът изруга, но успя да задържи чашите. Двата мъже, седнали на високите столчета пред бара, извърнаха глави. Единият подхвърли:

– Това е частен клуб, драги. Ако не си член – вълн.

А другият каза:

– Този мързеливец Педро пак не си е стоял на мястото. И това ако е пазач! Хей, кой си ти? Какво искаш?

– Търся Джулс Ларока – отвърна Майлс.

– Търси го другаде. Не познаваме човек с такова име.

– Хей, Майлс, скъпи! – Една ниска, тумбеста фигура с издут корем изплува от мрака. Лампата освети познатото лице на невестулка. Ларока, същият, който в затвора Дръмонбърг дойде при него като пратеник на мафията Роу, а след това се присламчи към Майлс и неговия благодетел Карл. Карл все още беше вътре и най-вероятно щеше да си остане там завинаги. Джулс Ларока бе освободен малко преди Майлс Истън.

– Здравсти, Джулс – каза Майлс.

– Ела, да те запозная с момчетата. – Ларока сграбчи ръката на Майлс в кокалестите си пръсти. – Един приятел – каза той на двамата мъже на бара, а те му обърнаха с безразличие гръб.

– Виж сега – каза Майлс, – не мога да седна, нямам пукната пара, празен съм. – Той с лекота започна да използва изразите, които беше научил в затвора.

– Ще пийнеш няколко бири за моя сметка. – Докато се промъкваха между масите, Ларока го попита: – Къде се губи досега?

– Търсих работа. Но ме изхвърлиха отвсякъде, Джулс. Здравата съм закъсал. Трябва ми помощ. Нали обеща да ми помогнеш.

– Да, разбира се, спомням си. – Те спряха до една маса с двама мъже. Единият беше съвсем слаб, с унила физиономия, а по лицето му се виждаха белези от едра шарка. Другият беше с дълга руса коса, каубойски ботуши и тъмни очила. Ларока придърпа още един стол. – Това е един приятел отвътре. Майлси.

Мъжът с тъмните очила измърмори нещо, а другият каза:

– Този, който знае разни неща за парите ли?

– Точно той. – Ларока поръча бира и се обърна към мъжа, който се обади пръв. – Попитай го нещо.

– Какво например?

– Ами нещо за пари, какво! – рече онзи с тъмните очила. Помисли малко и попита: – Къде е отпечатан първият долар?

– Това е лесно – отвърна Майлс. – Повечето хора смятат, че доларът е измислен в Америка. Но той идва от Бохемия, една област в Германия, само че в началото се наричал талер. За европейците било трудно да произнасят тяхното особено „т“ и го преименували на долар. Още в „Макбет“ се споменава за долара – „десет хиляди долара за общи нужди“.

– Мак... кой?

– Мак глупака – заяви Ларока. – Искаш ли писмено доказателство?
– След това каза гордо: – Нали ви казах, това момче знае невероятни неща.

– Не е точно така – обади се Майлс. – Ето например в момента не знам как бих могъл да изкарам малко пари.

Келнерът стовари две бири. Ларока му плати.

– Преди да правиш пари – каза Ларока на Майлс, – ще трябва да платиш на Омински. – Той се наведе и му пошепна на ухото, за да не чуят другите: – Руснака знае, че си навън. Питаше за теб.

Само при споменаването на алчния лихвар, на когото все още дължеше около три хиляди долара, Майлс усети, че започва да се изпотпява. Имаше и още един дълг – приблизително същата сума – към букмейкъра, и вероятността да изплати тези пари му изглеждаше съвсем далечна. Щом знаеха, че е излязъл от затвора, те щяха да искат да си оправят сметките, щяха да го заплашват и притискат.

– Как мога да платя дълговете си, след като нямам никаква работа? – попита той.

Мъжът с големия корем поклати глава.

– Трябваше да се обадиш на Руснака, веднага щом излезе навън.

– Къде да го намеря? – Майлс знаеше, че Омински няма постоянна работа.

Ларока кимна към чашата му.

– Изпий я, а след това ще отидем да го потърсим.

– Погледни на нещата от моя ъгъл – каза елегантният мъж и продължи да яде. Пръстите му бяха обсипани с диамантени пръстени. – Между нас има делово споразумение, с което бяхме съгласни както ти, така и аз. Аз изпълних моя ангажимент. Но ти нето направи. Питам те, какво според теб би трябвало да направя аз в подобна ситуация?

– Ти знаеш какво се случи с мен и аз съм ти много благодарен, че спря часовника, докато бях вътре – започна умолително Майлс. – Но не мога да ти платя сега. Искам, но не мога. Моля те, дай ми малко време.

Игор Омински – Руснака поклати модно подстриганата си глава и подпря длан в гладко обръснатата си буза. Ноктите му бяха поддържани от маникюрист. Той беше изключително суетен и винаги се обличаше елегантно.

– Времето е пари – рече той. – Предоставих ти прекалено много и от двете.

Седнал срещу Омински в ресторанта, в който го бе довел Ларока, Майлс имаше чувството, че е дребно мишле, преследвано от кобра. Пред него нямаше никаква храна, нямаше дори чаша вода, която му бе така нужна – устните му бяха пресъхнали, а стомахът му се бе свил от страх. Ако можеше да отиде при Нолан Уейнрайт и да се откаже от споразумението, което го бе поставило в това отвратително положение, той веднага би го сторил. Но това беше невъзможно, трябваше да седи и да се поти тук, докато Омински ядеше бавно „Бон Фам“. Джулс Ларока дискретно се бе отдалечил в бара на ресторанта.

Майлс имаше основания да се страхува. Той се досещаше в кои области се простира дейността на Омински и си даваше сметка, че разполага с огромна власт.

Преди време Майлс бе гледал едно предаване по телевизията, в което специалистът по американския подземен свят Ралф Салерно бе запитан: „Ако трябва да живеете с незаконни средства, с какъв вид престъпления бихте се занимавали?“ Експертът веднага отговори: „С лихварство“. Всичко, което Майлс научи от контактите си в затвора, а и всичко, което знаеше преди това, потвърждаваше предимствата на лихварството.

Руснака Омински бе истински banker, той прибираще солидните печалби при минимален риск и раздаваше заеми, без да се подчинява на каквито и да било закони. Клиентите сами идваха при него. Той не поддържаше скъпи офиси, извършваше сделките в колата си или в някой бар, а понякога докато обядваше – както сега. Регистрираше клиентите си по най-простия начин – под кодов номер и предоставяше парите на ръка, в банкноти, така че да не остават никакви следи. Загубите от неизплатените дългове бяха незначителни. Той не плащаше нито федерални, нито щатски, нито градски данъци и такси. А лихвеният процент, който взимаше, беше сто на сто, а понякога и повече.

Майлс предполагаше, че Омински има на разположение поне два милиона долара, които пуска „в обръщение“. Част от тези пари раздаваше като заем срещу лихва, а останалите инвестираше в разни тъмни дела чрез босовете на организираната престъпност и получаваше от тях големи печалби. Вложен в лихварството, началният капитал от сто хиляди долара ставаше за пет години милион и половина долара – с други думи 1400 процента печалба. Никакъв друг бизнес на този свят не може да донесе подобна печалба.

Между клиентите имаше и известни личности и бизнесмени. Те прибъгваха до услугите на лихварите акули, когато другите източници за кредитиране бяха вече използвани. Понякога длъжниците предлагаша на лихваря да им стане партньор – или пък собственик – на някое предприятие. Устите на лихварите са огромни – като устите на морските акули.

Главните разходи на лихварите акули бяха свързани с принуждаването на длъжниците да върнат взетото назаем. Те разполагаша с достатъчно хора, които осъществяваха тази принуда и винаги действаха внимателно – счупените ребра и обезобразените лица на клиентите едва ли можеха да върнат дълговете им. Акулите знаеха, че най-сигурният

помощник в събирането на заемите е страхът.

Но този страх трябваше да има реални измерения. Ако някой длъжник се опитваше да хитрува, наказанието от специално наетите гангстери беше незабавно и жестоко.

Що се отнася до рисковете, които поемаха акулите, те бяха значително по-малко, отколкото в която и да било друга незаконна дейност. Малцина от тях биват подвеждани под съдебна отговорност, а още по-малко са осъдените. Главната причина за това е липсата на доказателства. Клиентите си затварят устата – отчасти поради страх, отчасти от срам, че са били принудени да прибегнат към подобен род услуги. А тези, които са подлагани на физически изтезания, никога не се оплакват, защото знаят, че ако го направят, ще последва нещо още по-лошо.

Майлс седеше и мислеше върху всичко това, а Омински довършваше обяда си.

Съвсем неочаквано лихварят каза:

– Можеш ли да водиш счетоводни книги?

– Счетоводни книги? Разбира се, когато работех в банката...

Омински му направи знак да мълчи, а студентите му очи го преценяваха внимателно.

– Може би ще имам нужда от теб. Трябва ми човек, който да води счетоводните книги в „Дъбъл Севън“.

– В клуба ли? – Майлс не знаеше, че Омински е собственикът на клуба. – Бях там днес, преди да...

Омински го прекъсна.

– Когато говоря аз, ще мълчиш и ще слушаш. Отговаряй на въпросите, когато те питат. Ларока ми каза, че искаш да работиш. Ще ти дам работа, но всичко, което изкараш, ще отива за погасяване на заема и лихвите. С една дума, ти си *мой*. Искам ясно да го разбереш.

– Да, господин Омински. – Майлс се успокои. Поне получи някаква отсрочка. Как и защо, това сега нямаше значение.

– Ще получаваш храна, ще имаш стая. Но едно нещо искам да те предупредя – стой далеч от касата. Ако разбере, че не си ме послушал, горчиво ще съжаляваш, че не си отишъл да откраднеш отново от банката, а си посегнал на моето.

Майлс потрепери, но не защото имаше намерение да краде каквото и да било, а защото разбираше какво го очаква, ако Омински научи, че е помогнал на един Юда.

– Джулс ще те заведе и ще те настани. Ще ти обясни какво трябва да правиш. Това е всичко. – Омински направи знак на Майлс, че е

свободен и кимна с глава на Ларока, който ги наблюдаваше от бара. Докато Майлс чакаше до вратата на ресторанта, лихварят даде инструкции на Ларока, а той кимна утвърдително с глава.

Ларока се приближи до Майлс и каза:

– Успя да получиш отсрочка, приятел. Хайде, размърдай си задника.

След като си тръгнаха, Омински се зае с десерта, а на мястото срещу него седна следващият клиент, който търпеливо бе чакал реда си.

Стаята на Майлс в „Дъбъл Севън“ беше на последния етаж, тясна и отвратително мебелирана. Но за него това нямаше значение – той започваше отначало и се опитваше да спечели отново нещо от онова, което беше изгубил. Майлс знаеше, че за това се изисква време, огромен риск и непрекъснати усилия. Опитваше се да не се замисля за двойствената си роля, а да си наложи да се постарее да бъде добре приет в новата среда – нали така го бе посъветвал Нолан Уейнрайт.

Най-напред се запозна с разположението на помещенията в клуба. По-голямата част от приземния етаж – с изключение на бара, където беше попаднал при първото си посещение – беше зает от гимнастически салон и игрище за хандбал. На втория етаж бяха сауните и стаите за масажи. Третият беше етажът на офисите – там имаше и няколко стаи, но за тяхното предназначение научи по-късно. На четвъртия етаж, който бе по-нисък от останалите, имаше няколко стаички кутийки като неговата. Понякога там преспиваха някои от членовете на клуба.

Майлс свикна бързо с воденето на счетоводните книги. Той беше добър в сметките, бързо свършваше изчисленията и дори поправи някои грешки, допуснати при предишното небрежно водене на книгите. Майлс направи и някои предложения на шефа си за подобряване на счетоводната дейност. Вършеше работата си много старателно и внимаваше само да не се изтъква.

Шефът, бивш организатор на боксови мачове на име Нейтансън, мразеше счетоводната работа и бе благодарен на Майлс. Още по-доволен беше, когато младежът предложи да поеме и някои допълнителни всекидневни задължения, свързани с клуба – реорганизирането на снабдяването с продукти, а също и инвентаризацията на имуществото. От своя страна Нейтансън разреши на Майлс да използва салона за хандбал през свободното си време, което беше една допълнителна възможност да опознае членовете на клуба.

Майлс забеляза, че членовете на клуба бяха разделени на две големи групи. Първата идваше в клуба, за да ползва игрищата, сауната и масяжите. Тези хора идваха и си отиваха един по един, малцина се познаваха помежду си и Майлс постепенно се убеди, че това са сравнително добре платени работници и дребни чиновници или хора от малкия бизнес, които идваха в „Дъбъл Севън“ само за да се поддържат в добра форма. Той подозираше, че представителите на тази група осигуряваха удобното и така необходимо прикритие за дейността на представителите на втората група. Те никога не използваха спортните съоръжения и рядко се отбиваха в сауната.

Тези от втората група прекарваха времето си предимно в бара или на третия етаж. Те се появяваха късно вечер, когато членовете, които идваха, за да спортуват, бяха малцина. Майлс разбра, че Нолан Уейнрайт бе имал предвид втората група, когато определи „Дъбъл Севън“ като място, „където се мотаят съмнителни типове“.

Майлс Истън разбра и друго – стаите горе се използваха за нелегални игри на зар и игри на карти с високи залагания. След като поработи в клуба около седмица, редовните клиенти започнаха да го приемат най-спокойно и без подозрения, още повече, че Джулс Ларока ги беше уверил, че Майлс е „наше момче“.

В усилията си да бъде колкото може по-полезен, Майлс започна да носи напитки и сандвичи на третия етаж. Първия път таблата бе поета от ръцете му от един от недружелюбните мъже, които се въртяха пред вратите на стаите за хазартни игри като пазачи. От следващата вечер натък му разрешаваха да влиза в стаите. Майлс с удоволствие приемаше и поръчки за купуване на цигари. Вземаше ги от бара и ги носеше на играчите и на пазачите.

Личеше си, че започват да го харесват. Една от причините за това беше неизменното му желание да обслужи. Освен това той постепенно си възвърна предишната жизнерадостност и добронамереност, независимо от проблемите и страховете, които пораждаше у него сегашното му положение. Не беше маловажен и фактът, че Джулс Ларока, който явно държеше всичко в ръцете си, бе станал истински покровител на Майлс. Само дето понякога го караше да се чувства като участник в подъл водевил.

Познанията на Майлс Истън за произхода на парите бяха източник на безкрайни възхищения от страна на Ларока и приятелите му. Любимата им история беше отпечатването на фалшиви пари от правителствата, която Майлс бе разказал за първи път в затвора. През първите си

седмици в клуба той я повтори по настояване на Ларока поне двайсети-на пъти. Тя винаги пораждаше интерес и коментари по адрес на правилствата: „Ах, какви гадни лицемери!“ или „Мошеници с мошеници“.

За да се снабди с допълнителни факти, Майлс прескочи до апартамента, в който бе живял преди да влезе в затвора. Взе някои от книгите си. Повечето от малкото вещи, които притежаваше, бяха разпродадени, за да бъде платен наемът на собствениците. Но посредникът бе запазил книгите и разреши на Майлс да си ги вземе. Преди години Майлс притежаваше и богата колекция от монети и банкноти, но я беше продал, за да уреди поредния си дълг. Въпреки неясните перспективи той се надяваше, че един ден отново ще стане колекционер.

След като прегледа книгите, Майлс разказа на Ларока и на приятелите му за някои странни стари форми на парични знаци. Разказа им за най-тежките парични единици – кръгли плоски камъни, които се използвали на тихоокеанския остров Яп до началото на Втората световна война. Повечето от тези камъни били широки близо един фут, но по-големите стойности достигали и до двайсет фута. Когато пазарували с тях, трябвало да ги превозват с количка.

– А как им връщали ресто? – попита някой сред всеобщия смях, а Майлс ги увери, че им връщали камъни с по-малък размер.

Най-леките пари били един рядък вид пера, използвани на Хебридските острови. В продължение на векове солта била използвана като парична единица, особено в Етиопия; римляните също използвали солта, за да плащат на работниците си. Оттук произлязла и думата заплата.⁹ А в Борнео, продължаваше да разказва Майлс, човешките скалпове били огромна ценност до края на деветнайсети век, защото се използвали като разменни монети.

Обсъждаха ли темата пари, разговорът завършваше с въпроса за фалшификациите.

Веднъж един от яките шофьори-телохранители, който се мотаеше в клуба, докато шефът му играеше на карти, издърпа Майлс настрана и му каза:

– Хей, момче, ти много разбираш от фалшификати. Я погледни това. – И той извади една нова двайсетдоларова банкнота.

Майлс взе банкнотата и я разгледа. Той имаше доста опит. Докато работеше в Първа търговска американска банка, често му носеха банкноти, за да провери дали са фалшиви или не. Беше известен с

---

9. Salary (англ.) – заплата. Salt. (англ.) – сол. – Б.пр.

познанията си по фалшификатите.

– Чудесна работа, нали? – захили се юначагата.

– Ако това е фалшификат – каза Майлс, – то той е най-добрият, който съм виждал досега.

– Защо не си купиш малко? – Шофьорът извади от вътрешния си джоб още девет банкноти по двайсет долара. – Дай ми четирийсет истински долара и тези двеста са твои.

Майлс знаеше, че доброкачествените фалшификати вървят на такава цена. Той забеляза, че и останалите банкноти бяха толкова качественни, колкото и първата.

Канеше се да откаже, но се поколеба. Нямаше намерение да пласира фалшиви пари, но се досети, че би могъл да ги изпрати на Уейнрайт.

– Почакай – каза той и се качи в стаята си, където бе скрил малко повече от четирийсет долара. Част от парите бяха останали от петдесетте долара, които му бе дал в предплата Нолан Уейнрайт, а останалите бяха от бакшишите, които получаваше в игралните стаи. Той взе парите, слезе долу и ги размени срещу фалшивите долари. По-късно скри фалшивите пари в стаята си.

На следващия ден Джулс Ларока му каза, като се подхилваше:

– Чух, че си започнал някакъв бизнес.

Майлс седеше на бюрото си на третия етаж и преглеждаше счетоводните книги.

– Да, дребно нещо – призна той.

Ларока подпря дебелото си шкембе върху бюрото и понижи глас:

– А искаш ли да свършиш нещо по-голямо?

– Зависи за какво става дума – тихо каза Майлс.

– Ами за едно пътуване до Луисвил. Ще откараш малко от парите, които си купи снощи.

Майлс усети, че стомахът му се свива. Той знаеше, че ако се съгласи и го хванат, не само че ще бъде върнат обратно в затвора, но че ще остане там значително по-дълго. Но ако пък не поемаше рискове, как щеше да успее да научи нещо и как щеше да спечели доверието на хората от клуба?

– Цялата работа е да откараш колата оттук до там. Ще получиш две стотачки.

– Но ако случайно ме спрат? Знаеш, че съм освободен преждевременно и все още нямам право на шофьорска книжка.

– Шофьорската книжка не е проблем – трябва ти само една снимка.

– Нямам, но мога да си направя.

– Побързай.

По време на обедната почивка Майлс отскочи до автобусната спирка и си направи една моментална снимка на близкия апарат. Даде я на Ларока следобед.

Два дни по-късно, докато работеше на бюрото, една ръка внимателно постави малка четвъртита книжка точно пред него. Той с учудване установи, че това е разрешително за шофиране в щата със снимката, която беше дал.

Обърна се и видя, че зад него стои захиленият Ларока.

– По-добро обслужване, отколкото в бюрото за разрешителни, а?

– Искаш да кажеш, че е фалшива? – попита Майлс.

– Можеш ли да я различиш от истинската?

– Не, не мога. – Той се взираше внимателно в шофьорската книжка, но не откриваше никаква разлика с истинските. – Откъде я взе?

– Няма значение.

– Прав си – каза Майлс, – но все пак бих искал да знам. Знаеш колко много се интересувам от подобни неща.

Лицето на Ларока потъмня, за първи път в очите му се появи подозрителност.

– Защо искаш да знаеш?

– От любопитство, нали ти казах. – Майлс се надяваше, че ще успее да прикрие нервността си.

– Не бива да се прекалява с въпросите. Когато някой задава прекалено много въпроси, хората стават подозрителни. И човек може да си изпати. Много зле да си изпати.

Майлс млъкна, а Ларока го наблюдаваше. След това, някак внезапно, подозрителността му изчезна.

– Тръгваш утре вечер – информира го Джулс Ларока. – Ще ти обясня какво да правиш и кога.

Привечер на следващия ден получи подробни инструкции от неизменния посредник Ларока. Той му връчи ключовете за колата, пропуск за близкия паркинг и билет за самолет в една посока. Майлс трябваше да намери колата на паркинга – кафяв шевролет „Импала“, и да отпътува с нея за Луисвил. После трябваше да я паркира на летището в Луисвил, да остави под предната седалка ключовете и билета за паркинга, а преди да си тръгне, внимателно да избърше колата, за да заличи отпечатците си. После взимаше първия самолет и се прибираще обратно.

За Майлс най-ужасният момент беше, когато изкарваше колата от градския паркинг. През цялото време си мислеше: дали пък шевролетът

не е под полицейско наблюдение? Дали този, който го беше паркирал, не е бил заподозрян и проследен? Майлс разбираше, че тази работа е много рискована, иначе нямаше да му предложат да бъде куриер. Макар че не знаеше със сигурност, гой предполагаше, че фалшивите пари – вероятно в голямо количество – са в багажника.

Всичко мина нормално, но Майлс започна да се успокоява едва когато градският паркинг остана далеч зад гърба му и той беше във от пределите на града.

Забележеше ли патрулни полицейски коли по шосето, сърцето му започваше да бие учестено. Но никой не го спря и той стигна до Луисвил малко преди разсъмване без никакви произшествия.

Случи се само едно нещо, което не беше предвидено в плана. На трийсетина мили преди Луисвил, Майлс се отклони от шосето и в тъмнината, като си помагаше само с джобно фенерче, отвори багажника на колата. Видя два големи и добре заключени куфара. В първия момент се замисли дали да не се опита да отвори единия, но разумът му подсказа, че това може да му създаде доста сериозни неприятности. След това затвори багажника, записа си номера на колата и продължи по-нататък.

Без никакви затруднения намери летището на Луисвил и след като изпълни останалите инструкции, взе първия обратен самолет. В 10 часа сутринта бе в „Дъбъл Севън Хелт К्लъб“.

През останалата част от деня се чувстваше доста изморен, тъй като не беше спал през цялата нощ, но беше доволен, че успя да се справи със задълженията си. Ларока пристигна следобед с дебела пура в уста.

– Свършил си добра работа, Майлси. Всичко е наред. Всички са доволни.

– Чудесно – каза Майлс. – Кога ще си получа доларите?

– Вече си ги получи. Взе ги Омински. За сметка на това, което му дължиш.

Майлс въздъхна. Очакваше, че може да се случи нещо подобно, макар да бе нелепо да рискува толкова много, а лихварят да прибере всичко. Той попита Ларока:

– Но откъде знаеше Омински за това?

– Той знае всичко.

– Преди малко ми каза, че всички са доволни. Кои са тези „всички“? Ако ще върша работа като вчерашната, все пак бих искал да знам за кого всъщност я върша.

– Вече ти казах, че има неща, за които нито трябва да знаеш, нито да питаш.

– Ясно. – За Майлс беше очевидно, че повече нищо няма да научи и той се опита да се усмихне, за да, не предизвика нови подозрения у Ларока, макар че точно днес жизнерадостността му съвсем се бе изпарила. Нощното пътешествие го бе изтощило, пък и осъзнаваше, че въпреки огромните си усилия, все още не беше научил почти нищо.

Четирийсет и осем часа по-късно, все още изморен и обезсърчен, той сподели несполуките си с Хуанита.

8

Майлс Истън и Хуанита се бяха срещали два пъти през последния месец или откакто бе започнал работа в „Дъбъл Севън Хелт Клъб“.

Първата среща – няколко дни след вечерта, когато Хуанита излезе с колата на Нолан Уейнрайт и даде съгласието си да стане посредник – беше една ужасна среща, изпълнена с несигурност и за двамата. Майлс не знаеше, че в апартамента на Хуанита има вече телефон, и пристигна с автобуса, без да я уведоми. След като надникна през полуотворената врата, Хуанита махна веригата и го пусна да влезе.

– Здравей – зарадва му се Естела. Малкото, тъмнокосо дете – миниатюрно повторение на Хуанита – беше вдигнало големите си влажни очи от блокчето и го наблюдаваше внимателно. – Ти си слабият мъж, който идва преди. Сега си станал по-дебел.

– Знаем – каза Майлс. – Дебелея, защото ям вълшебна храна за великани.

Естела се засмя, но лицето на Хуанита беше сериозно. Той се опита да ѝ се извини:

– Нямахме как да те предупредя, че ще дойда. Но господин Уейнрайт ми каза, че ще ме очакваш.

– Този лицемер!

– Ти май не го харесваш?

– Мразя го.

– Е, наистина е далеч от представите ми за Дядо Коледа – каза Майлс, – но пък не бих казал, че го мразя. Той просто си гледа работата.

– Тогава нека да си я гледа сам. А не да използва останалите.

– Щом смяташ така, тогава защо се съгласи...

– Да не мислиш, че и аз не се питам същото – отсече Хуанита. – *Maldito sea el día que lo conocí.*¹⁰ Това обещание бе някаква моментна

---

10. Проклет да е денят, в който го срещнах. (исп.) – Б.пр.

проява на глупост, за която ще съжалявам.

– Защо пък? Все още можеш да се откажеш. – Гласът му беше нежен и внимателен. – Аз ще обясня всичко на Уейнрайт. – И той се запъти към вратата.

– А какво ще стане с теб? – разпалено извика тя. – На кого ще предаваш съобщенията си? – Тя поклати глава и си пое дъх. – Полуудял ли си, че се съгласяваш на подобно безумие?

– Не – каза Майлс, – просто видях в него някакъв шанс за себе си. Но това не значи, че и ти трябва да бъдеш замесена. Когато те предложих, явно не бях преценил достатъчно добре нещата. Съжалявам.

– Мамо, защо се ядосваш? – попита Естела.

Хуанита протегна ръка и погали дъщеря си.

– Ядосвам се на този живот, малката ми. *No te preocupes, mi cielo.*¹¹

И на това, което хората си правят един на друг. – После се обърна към Майлс и му каза с остър тон: – Седни, седни!

– Сигурна ли си?

– Сигурна в какво? Че трябва да седнеш ли? Не, дори в това не съм сигурна. Но *седни!*

Той се подчини.

– Харесвам характера ти, Хуанита. – Майлс се усмихна и тя си помисли, че в този момент той изглежда точно такъв, какъвто беше преди, в банката. – Харесвам и толкова други неща у теб. Ако искаш да знаеш истината, предложих те за посредник, защото благодарение на това щях да имам възможност да те виждам.

– Ето, сега имаш такава възможност – сви рамене тя. – Предполагам, че така ще бъде и в бъдеще. Предай ми съобщенията си, а аз ще ги занеса на господин Уейнрайт да си плете мрежите.

– Съобщението ми е, че засега няма нищо за съобщаване. Поне до този момент.

Майлс ѝ разказа за „Дъбъл Севън Хелт Клъб“, за непрекъснатото разнасящите се миризми в него. Тя сбърчи нос от погнуса. Описа ѝ и срещата си с Джулс Ларока, а след това и посещението при Руснака Омински. Накрая ѝ обясни, че са го наели в клуба да води счетоводните книги. Майлс бе работил в „Дъбъл Севън“ само няколко дни и това бе всичко, което знаеше.

– Важното е, че съм вече в играта – увери я той. – Нали това искаше господин Уейнрайт.

11. Не се притеснявай, мила. (исп.) – Б.пр.

– Понякога е лесно да влезеш, но значително по-трудно да се измъкнеш – каза тя.

Естела слушаше мълчаливо. Накрая тя попита Майлс:

– А ще дойдеш ли пак?

– Не знам. – Той погледна въпросително към Хуанита, която обърна очи първо към единия, после към другия и въздъхна.

– Да, amogcito – каза тя. – Ще дойде.

Хуанита отиде в спалнята и се върна с двата плика, които Нолан Уейнрайт ѝ бе дал.

– За теб са.

В по-големия от пликовете бяха парите, а в другия – кредитната карта с името Х. Е. Линколп. Обясни му и целта на картата – сигнал за опасност и нужда от помощ.

Майлс сложи в джоба си пластмасовата кредитна карта, но парите върна обратно в плика и го подаде на Хуанита.

– Това нека остане при теб. Ако някой разбере, че имам толкова пари, могат да възникнат подозрения. Използвай ги за теб и Естела. Дължа ти го.

Хуанита се поколеба. След това каза мило:

– Ще ти ги пазя до момента, в който ще имаш нужда от тях.

На следващия ден, щом отиде в банката, Хуанита се обади на Нолан Уейнрайт по вътрешния телефон и му докладва всичко. Тя внимателно избягваше споменаването на каквото и да било име – нито своето, нито на Майлс, нито на „Дъбъл Севън Хелт К्लъб“. Уейнрайт я изслуша, благодари ѝ и това беше всичко.

Втората среща между Хуанита и Майлс беше седмица и половина по-късно, в един съботен следобед. Този път Майлс се бе обадил предварително и Хуанита и Естела го очакваха, доволни, че го виждат. Тримата отидоха на пазар. Разходиха се из открития пазар и Хуанита купи полски кренвирши и зеле.

– Това е за вечеря. Нали ще останеш? – попита тя.

Той се съгласи, като ѝ обясни, че трябва да се върне в клуба късно през нощта, а може и сутринта.

Докато се разхождаха, Естела неочаквано му каза:

– Много ми харесваш! – След това сложи малката си ръчичка в неговата. Хуанита се усмихна.

Вечерята мина много приятно. Естела си легна, като преди това

целуна Майлс за лека нощ. Майлс докладва на Хуанита сведенията за Нолан Уейнрайт. Бяха седнали един до друг на канапето. След като свърши, тя се обърна към него и му каза:

– Ако искаш, можеш да останеш тук през нощта.

– Миналия път ти спа вътре.

– Този път ще остана при теб. Естела спи дълбоко. Никой няма да ни безпокои.

Той протегна ръка и я погали, а тя нетърпеливо се притисна към него. Леко отворените ѝ устни бяха топли, влажни и чувствени и обещаваха още по-приятни изживявания. Езикът ѝ се впи възбуждащо между устните му. Той усети учестеното ѝ дишане, а малкото ѝ, почти момичешко тяло трепереше от страст в отговор на неговите ласки. Ръцете му я обгърнаха и тя въздъхна, предчувствайки приятни мигове. Отдавна не се беше любила и не скриваше своето вълнение и нетърпение. Обзети от страстно желание, те разтвориха набързо канапето.

И тогава стана нещо ужасно. Майлс желаше Хуанита и с разума си, и – поне така мислеше – с тялото си. Но когато дойде моментът, когато един мъж трябва да покаже, че е наистина мъж, той се почувства напълно безсилен. Майлс правеше отчаяни усилия, опитваше се да се концентрира, затваряше очи и си мислеше колко силно я желае, но нищо не помагаше. Твърдият меч на мъжествеността си оставаше бездеен и отпуснат. Хуанита се опитваше да го успокои и да му помогне.

– Не се притеснявай, Майлс, скъпи. Отпусни се, всичко ще бъде наред.

Опитваха отново и отново. Накрая разбраха, че нищо не помага. Майлс лежеше отчаяно по гръб и сълзи напиреха в очите му. Той осъзна, че главната причина за импотентността му бяха хомосексуалните контакти в затвора. Майлс бе вярвал, бе се надявал, че те няма да повлияят върху отношенията му с жените, но ето, че се бе излъгал. Обзе го ужас, защото се увери, че вече не беше никакъв мъж.

Най-накрая заспаха – изтощени, нещастни, незадоволени.

През нощта Майлс се събуди, повъртя се известно време и след това стана. Хуанита го чу и запали лампата, която беше близо до канапето.

– Какво има? – попита той.

– Мисля разни неща – отвърна тя, – и не мога да спя.

– За какво мислиш?

И тогава той ѝ разказа всичко. Седнал встрани от нея, с обърната към стената глава, за да не среща погледа ѝ. Разказа ѝ за груповото изнасилване, за „приятелските“ си връзки с Карл – единственият начин да

се спаси, за общата килия, за близостта. Призна ѝ, че е започнал да изпитва и известно удоволствие от тази връзка. Разказа за обърканите си чувства към Карл, чиято дружелюбност и нежност все още си спомняше, спомена ѝ, че изпитва към него... привързаност... или може би... любов? Не можеше да каже със сигурност.

Точно в този момент Хуанита го прекъсна.

– Стига толкова! Стига! Повръща ми се!

– А какво мислиш, че изпитвам аз?

– No quiero saber, не знам и не ме интересува. – В гласа ѝ се долавяше ужас и отвращение.

Щом започна да просветлява, той се облече и си тръгна.

Две седмици по-късно. Отново събота следобед – това беше най-удобното време, в което можеше да се измъкне незабелязано от клуба. Майлс беше все още уморен от изпълненото с нервно напрежение пътуване до Луисвил предишната нощ, както и напълно потиснат от липсата на каквото и да било напредък в мисията си.

Безпокоеше го и въпросът дали да отиде отново у Хуанита и дали тя ще пожелае да го види. Но все пак реши, че ще е необходима още една, било то и последна визита.

Хуанита се държеше доста, естествено, но по-делово от преди и по-всичко личеше, че се е постарала да обърне гръб на онази нощ.

Тя изслуша внимателно разказа му.

– Не откривам нищо важно. Вярно, че успях да се свържа с Джулс Ларока и с този шофьор, който ми предаде фалшивите пари, но всичките са дребни риби. Реша ли да поразпитам Ларока – като например откъде се е сдобил с онова разрешително за шофиране – той веднага се мръщи и става много подозрителен. Още не съм научил нищо повече за тези, които дърпат конците, за големите игри, които се играят под прикритието на „Дъбъл Севън“.

– Не можеш да откриеш всичко само за месец – каза Хуанита.

– Може би въобще няма какво да се разкрива – поне във връзка с това, от което се интересува Уейнрайт.

– Може би. Но дори да е така, ти нямаш никаква вина. Вероятно си разкрил много повече неща, отколкото предполагаш. Фалшивите пари, които ми даде, номерът на разрешителното за шофиране...

– То сигурно е било откраднато.

– Остави на господин Шерлок Холмс Уейнрайт да се занимава с

този въпрос. А какво стана със самолетния билет? Този, който са ти дали, за да се върнеш обратно?

– Използвах го.

– Нали остава и един екземпляр за теб?

– Да, един момент... – Майлс започна да опипва джобовете на сако-то си. Носеше същия костюм, с който бе пътувал до Луисвил. Самолетният плик с копие от билета беше там.

Хуанита прибра всичко.

– Може и това да подсказе нещичко. Трябва да ти върна четирийсетте долара, които си дал за фалшивите двайсетачки.

– Добре се грижиш за мен.

– А защо не? Все някой трябва да го прави.

В този момент влезе Естела, която беше на гости у приятелка в съседния апартамент.

– Здравсти – каза тя. – Ще останеш ли пак с нас?

– Днес няма да мога – отвърна той. – Трябва да си тръгвам.

– Защо бързаш? – попита Хуанита.

– Всъщност няма причина. Просто си мислех, че...

– Тогавя ще останеш за вечеря. Естела ще се зарадва.

– О, чудесно – каза момиченцето След това попита Майлс: – А ще ми прочетеш ли една приказка?

Той се съгласи, тя донесе книжката и се настани щастлива на коляното му.

След вечеря той ѝ почете още малко.

– Много си мил, Майлс – каза Хуанита на излизане от спалнята. Докато слагаше Естела в леглото, той се беше приготвил да си тръгва.

– Остани – спря го тя. – Искам да ти кажа нещо.

Както преди, те седяха един до друг на канапето в хола. Хуанита говореше бавно и внимателно подбираще думите си.

– Онази нощ, след като си отиде, аз съжалих за лошите неща, които си помислих и ти наговорих. Аз не бива да бъда твой съдник и да те съдя толкова строго, а ето, че го направих. Толкова си страдал в затвора. Не съм била там, но мога да си представя колко ужасно е всичко. Не бих могла да предвидя – а и едва ли някой, който не е бил вътре, би могъл да предвиди – как бих постъпила на твоето място. След като този човек, Карл, е бил добър към теб, а всичко останало е било ужасно, няма нищо чудно, че нещата са се развили така.

Хуанита млъкна, замисли се и продължи:

– За една жена е трудно да разбере как двама мъже могат да се

обичат по начина, за който ми разказа, и как могат да правят всичко онова, за което спомена. Има и жени, които се обичат по този начин и може би тази любов е за предпочитане пред липсата на любов въобще. За предпочитане е и пред омразата. Забрави, моля те, обидните думи, които ти казах, и не забравяй твоя Карл. Признай пред себе си, че си го обичал. – Тя вдигна глава и го погледна право в очите. – А ти наистина го обичаше, нали?

– Да – промълви той. – Обичах го.

Хуанита кимна.

– Може би отсега нататък ще обичаш и друг и мъже. Не знам. Не ги разбирам тези неща, но съм убедена, че тази любов е също добра, щом е истинска.

– Благодаря ти, Хуанита – рече Майлс и видя, че тя плаче. Неговото лице също бе мокро от сълзи.

Поседяха мълчаливи, заслушани в долитащия отвън шум от коли и гласове. След това си поговориха като добри приятели, като близки хора, какви го не се бяха чувствали досега. Говореха, забравили за времето и за мястото, където се намираха. Говориха до късно през нощта за себе си, за своя жизнен опит, за поуките, които са си взели, за мечтите, които някога са имали, за сегашните си надежди и за трудностите, които вероятно им предстоят. Разговаряха, докато ги налегна сънят. Заспаха един до друг, хванати за ръце.

Майлс се събуди през нощта. Беше легнал неудобно и тялото му се бе схванало... но имаше и още нещо, което го изпълни с вълнение.

Той събуди нежно Хуанита, помогна ѝ да се прехвърли от канапето върху килимчето и свали възглавниците. Внимателно и с любов съблече дрехите ѝ, след това съблече и своите, целуна я и я притисна силно. Уверено и страстно я облада, а тя го притискаше в обятията си и мълвеше:

– Обичам те, Майлс! Carino mio, обичам те!

Той осъзна, че благодарение на нея си бе възвърнал мъжествеността.

9

– Ще ви попитам две неща – каза Алекс Вандервурт. Гласът му беше някак променен, лишен от традиционната решителност. Чувстваше се като замаян от това, което току-що беше прочел. – Първо, как за бога

сте събрали цялата тази информация? И второ, може ли наистина да се разчита на нея?

– Ако нямате нищо против, ще ви отговоря, но в обратен ред – отвърна Върнън Джакс.

В късния следобед те седяха в кабинета на Алекс в централното управление на Първа търговска американска банка. Навън, беше тихо. Повечето от служителите на 36-ия етаж си бяха тръгнали.

Специалистът по частни проучвания, когото Алекс беше наел преди месец, за да направи независима оценка на Съпранешънъл Корпорейшън, изчака със следобедния вестник в ръка, докато Алекс прегледа доклада му от 70 страници, включващ приложените фотокопия на важни документи. Джакс бе донесъл лично доклада си.

Този път Върнън Джакс изглеждаше още по-зле. Светлосивият му костюм бе достоен единствено за благотворителната Армия на спасението. Но твърде вероятно бе и там да не го приемат. Чорапите му бяха смъкнати около глезените, а обувките му, бяха от мръсни по-мръсни. Малкото останала коса стърчеше безразборно. Ала едно беше ясно – липсата на каквото и да било стил в облеклото се компенсираше от изключителните умения и професионализъм на Джакс.

– Колкото за достоверността на информацията – каза той, – ако ме питате дали фактите, които са изброени, могат да се използват като доказателство пред съда, отговорът ми е не. Но ви уверявам, че информацията е напълно автентична, не съм посочил нищо, което да не е проверено поне чрез два независими и сигурни източници, а в някои от случаите източниците са три. Освен това искам да ви напомня, че репутацията ми на човек, който умее да се добира до истината, е на ниво. Имам доста добра репутация и възнамерявам да я запазя. А сега няколко думи за това как успех да събере тази информация. Хората, за които работя, често ми задават този въпрос. Предполагам, че имате право да получите известни разяснения, но откровено ще ви призная, че няма да ви кажа всичко. Има неща, които смятам за „тайна на професията“ и „източници за защита“. Работил съм в Министерството на финансите на САЩ в продължение на двайсет години. Почти през цялото време съм правил разследвания за Комисията по ценните книжа и обмена на валута, и все още поддържам създадените тогава връзки – и не само там, но и на много други места. Господин Вандервурт, малцина знаят, че един от главните методи на работа при разследванията е търговията с доверителна информация. В моя бизнес човек никога не може да знае кога ще му потрябва този или онзи, нито пък кой и кога ще има нужда от теб.

Веднъж ти помагаш, после на теб помагат. Така човек събира дългове, набира кредити, дава предплати или отлага плащанията – става дума за информация, разбира се, но всичко е в непрекъснато движение. Така че това, което ви продавам, не е само плод на моите усилия и познания. То е резултат от дейността на цяла мрежа от контакти. Подобен начин на действие е съвсем честен, защото рано или късно всичко се връща. Благодарение на контактите си, човек понякога научава учудващи неща.

– Да, това тук е една учудваща информация – каза Алекс и посочи доклада на бюрото си.

– Ето това е начинът, по който получих по-голямата част от информацията в доклада – каза Джакс. – Останалото е резултат на черна, неблагодарна работа, търпение и придобит опит.

– Разбирам.

– Има още нещо, което бих искал да ви обясня, господин Вандервурт. Смятам го за свое лично постижение. Наблюдавах как ме гледате и двата пъти, когато се срещнахме. Външността ми явно не ви направи впечатление. Аз искам да изглеждам невзрачно, защото един човек с непретенциозна външност и с незапомнящи се черти не привлича вниманието на околните и те не го забелязват. С други думи, тази външност ми позволява спокойно да провеждам разследванията. Хората, с които разговарям, не ме смятат за важна личност и не проявяват излишна предпазливост. Ако изглеждах като вас, нещата щяха да бъдат съвсем различни. Ето това е. Но ако един ден ме поканите на годиша на дъщеря си, аз ще изглеждам безупречно, не по-лошо от който и да е друг гост.

– Ако някога имам дъщеря – каза Алекс, – непременно ще си спомня за нашия разговор.

Джакс си тръгна и Алекс отново прочете изумителния му доклад. В него бяха предречени огромни проблеми за Първа търговска американска банка. Внушителният колос Съпранешънъл Корпорейшън – Сънеко – се беше разклатил и всеки момент можеше да се срути.

Алекс си спомни, че Луис Д'Орси бе споменал за някакви слухове относно големи загуби, които се пазят в тайна, за трудности в паричните преводи между филиалите, за опитите на Джордж да измъкне субсидия, подобна на тази за компанията Локхийд. Върнън Джакс даваше потвърждение на всички тези слухове, като бе разкрил и много, много повече.

Денят си беше отишъл. Беше твърде късно да се предприема каквото и да било. Алекс реши да обмисли как да използва получената информация.

Руменото лице на Джеръм Патертън стана кървавочервено.

– По дяволите! – запротестира той. – Това, което искаш, е направо смешно.

– Аз не само искам! – Гласът на Алекс Вандервурт издаваше насъб-ралия се гняв. – Аз ти казвам – *направи го!*

– Искаш, казваш – каква е разликата? Караш ме да стана арбитър, без да имам каквато и да било информация.

– Ще ти дам информация по-късно И то доста богата. Но точно сега нямаме време.

Те бяха в кабинета на президента на банката. Алекс бе изчакал пристигането му тази сутрин.

– Нюйоркската борса е отворена от петнайсет минути – предупреди го Алекс. – И без това сме изгубили доста време, не бива да губим повече! Ти си единственият човек, който може да даде разпореждане на от-дела по ценните книжа за разпродаване на всички акции на Съпранешънъл.

– Няма да го направя. – Патертън повиши тон. – Какво, по дяволи-те, е всичко това? За какъв ме смяташ ти, че нахълтваш тук и раздаваш заповеди?!

Алекс все обърна и погледна през рамо. Вратата на кабинета беше отворена. Той я затвори и се върна обратно.

– Ще ти кажа кой съм, Джеръм. Аз съм човекът, който лично те предупреди, предупреди и целия управителен съвет, че банката не бива да предоставя такъв огромен заем на Сънеко. Воювах и против масовото изкупуване на акциите на компанията, но никоой – включително и ти са-мият – не искаше да ме послуша. Сега Съпранешънъл пропада! – Алекс се наведе над бюрото и удари с юмрук по него. Очите му искряха от гняв. – Не можеш ли да разбереш? Съпранешънъл може да повлече и нашата банка след себе си.

Патертън беше потресен. Той се отпусна тежко на стола.

– Наистина ли Сънеко е в такава беда? Сигурен ли си?

– Ако не бях сигурен, мислиш ли, че щях да нахълтам при теб и че бих се държал по този начин? Не разбираш ли, че ти давам шанс да спа-сиш поне нещо, за да избегнем някак катастрофата? – Алекс посочи ча-совника. – Мина цял час, откакто борсата е отворена. Джеръм, вдигни телефона и дай разпореждания!

Мускулите на лицето на президента трепкаха нервно. Той не беше нито силен, нито решителен човек, и вместо да избягва проблемите, предпочиташе да търси решението им, след като бяха възникнали. Ако не друго, то поне се поддаваше на влиянието на силни личности като Алекс.

– За бога, Алекс, надявам се, че знаеш какво правиш. – Патертън посегна към един от двата телефона, поставени до бюрото му, поколеба се за миг и вдигна слушалката.

– Свържете ме с Мичъл... Не, ще почакам... Мич? Джеръм е. Слушай ме внимателно. Искам да дадеш заповед веднага да започне разпродаването на всички акции на Съпранешънъл, които притежаваме... Да, разпродаване! На всички акции! – Патертън изслуша отговора и каза нетърпеливо: – Да, знам какво ще предизвика тази стъпка, знам, че цените ще спаднат, видях и вчерашния бюлетин и знам, че цените вече са спаднали. Ще понесем загуби. Но независимо от това, продавай... Да, знам, че става дума за извънредни обстоятелства. – Той потърси с поглед очите на Алекс, сякаш за да придобие по-голяма сигурност. Ръката, с която държеше слушалката, потрепери: – Няма време да се свикват заседания. Така че прави, каквото ти казвам! Не губи... – Патертън направи гримаса и добави: – Да, аз поемам отговорността.

След като постави обратно слушалката, Патертън си наля една чаша вода и я изпи.

– Чу какво казах – обърна се той към Алекс, – акциите и без това са вече с по-ниска цена. С нашето продаване цените ще спаднат още повече. Ще понесем огромни загуби.

– Грешиш – заяви Алекс. – Нашите клиенти, вложителите, хората, които са ни повярвали и са ни доверили парите си, ще понесат загуби. И тези загуби щяха да бъдат още по-големи, ако бяхме изчакали. Всъщност още не сме се измъкнали. А след седмица Комисията по ценните книжа и обмена на валута ще забрани разпродажбата на тези акции.

– Ще забрани? Защо?

– Могат да ни обвинят, че сме имали достъп до секретна вътрешна информация, която би трябвало да оповестим и която би довела до забрана на продажбите на тези акции.

– Каква информация?

– Че Съпранешънъл е пред банкрут.

– Господи! – Патертън стана от бюрото и се разходи из стаята. През цялото време си мърмореше под носа: – Сънеко! Боже господи! Сънеко! – След това се обърна към Алекс и го попита: – А какво ще стане с

нашия заем? *Петдесет милиона!*

– Проверих. Почти цялото количество от кредита е вече изтеглено.

– А компенсиращият баланс?

– Той е по-малко от един милион.

Двамата замълчаха, Патертън само въздъхна дълбоко. След това някак внезапно се успокои.

– Каза ми, че имаш основателни причини. Ти вероятно знаеш нещо. По-добре ми го кажи веднага.

– Може би ще бъде по-просто, ако прочетеш това. – Алекс остави доклада на Джакс върху бюрото на президента.

– Ще го прочета по-късно – каза Патертън. – А сега ми кажи какво пише в него.

Алекс обясни за слуховете за Съпранешънъл, които бе чул от Луис Д'Орси, и за своето решение да наеме Върнън Джакс да проучи нещата.

– Това, което е написал в доклада, напълно потвърждава слуховете – заяви Алекс. – Снощи и тази сутрин звънях на няколко места, за да се уверя във верността на част от неговите твърдения. Всичко се оказа напълно вярно. Истината е, че голяма част от това, което разбрахме, би могло да се разкрие и по-рано – само трябваше да се проучи по-сериозно всичко, но никой не го направи. Освен това Джакс е успял да се снабди с поверителна информация, включително и с документи, които показват, че...

– О'кей, о'кей – прекъсна го нервно Патертън. – Подробностите нямат значение. Кажи ми главното.

– Ще ти го кажа само с няколко думи: Съпранешънъл няма пари. През последните три години корпорацията е понесла огромни загуби и се е държала само благодарение на кредитите и на престижа си. Вземала е назаем големи суми, за да плаща предишните си дългове. После отново заеми и така нататък. На тях всъщност непрекъснато не са им достигали пари.

– Но в докладите на Сънеко – запротестира Патертън, – са изнесени данни за чудесни печалби, дивидентите им винаги са били добри...

– Както стана ясно, последните им дивиденти са били изплатени от сумите, взети назаем. А останалото е майсторство в счетоводството. Всички знаем как би могло да се постигне това. Значителна част от големите компании с най-добра репутация използват същите методи.

Президентът на банката помисли, а след това каза тъжно:

– Имаше време, когато одобрението от счетоводителя на някакъв финансов документ даваше пълни гаранции за сигурността му. Но явно

вече не е така.

– Тук – Алекс докосна доклада, който лежеше на бюрото между двамата, – има доста примери за това, което каза. Може би най-лошият от тях е случаят с Грийнапасчърс Ланд Девелопмънт, един от филиалите на Сънеко.

– Знам, знам.

– Тогава би трябвало да знаеш също, че Грийнапасчърс разполага със земя в Тексас, Аризона и Канада. Но повечето от тези владения са занемарени, изостанали с години от съвременното развитие. Всъщност Грийнапасчърс се е занимавал главно с разпродажби на земи на спекуланти, като е приемал по-ниско заплащане, но е сключвал и подсигурителни споразумения, които са му давали възможност по-късно да получи цялата сума. По два от договорите окончателните плащания в размер на осемдесет милиона долара трябва да бъдат изплатени след четирийсет години – в двайсет и първия век. Тези плащания може никога да не се осъществят. Но в балансните документи на Грийнапасчърс и на Съпранешънъл тези осемдесет милиона присъстват като текущи приходи. И това е само един пример. Има още множество такива примери, някои по-невнушителни, при които се използва китайското счетоводство. Това, което се прави в един от филиалите на Сънеко, се прави и от останалите.

Алекс замълча, после добави:

– В резултат на всичко това нещата на книга са изглеждали прекрасно и без никакви реални основания цените на акциите на Съпранешънъл непрекъснато са се покачвали.

– Някой е спечелил цяло състояние – горчиво каза Патертън. – Но за съжаление това не сме ние. Имаме ли някаква представа какво е количеството на взетите от Сънеко заеми?

– Да. Изглежда, че Джакс се е докопал до никакви данъчни документи, от които се виждат намаленията в лихвения процент. По негова оценка краткосрочните дългове на Сънеко и филиалите й възлизат общо на един милиард долара. Петстотин милиона от тях са заеми към банки. Останалите са главно деветдесетдневни търговски ценни книжа, които се пускат в разпродажба.

Търговските ценни книжа носеха известен лихвен процент. Срещу тях съответната компания получаваше заем, който й се предоставяше само на основата на репутацията й. Печатането на повече такива книжа осигуряваше връщането на предишните заеми плюс лихвите.

– Но те почти са стигнали до пределната граница на взиманията –

каза Алекс. – Поне така смята Джакс. Лично аз направих проверка и се убедих, че купувачите на тези книжа са съвсем малко.

– Точно по този начин пропадна Пен Централ – размишляваше Патертън. – Всички вярваха, че железниците са напълно стабилни – най-сигурните акции, които може да купи човек, заедно с Ай Би Ем и Дженеръл Мотърс. И един ден, най-внезапно, Пен Централ се провали, прес-тана да съществува, изчезна.

– Същото се случи по-късно и с други големи имена – напомни му Алекс.

В този миг и двамата си мислеха за едно и също: дали след Съпранешънъл и Първа търговска американска банка няма да се нареди в този списък?

Руменото лице на Патертън пребледня.

– Какво е нашето положение? – Предишните му претенции за лидерство се бяха изпарили. Президентът на банката разчиташе единствено на своя по-млад колега.

– Всичко зависи от това, колко дълго ще се задържи Съпранешънъл. Ако успеят да се закрепят за още няколко месеца, може би сегашната продажба на акциите им от нас няма да бъде забелязана. Така че вероятно ще избегнем сериозното разследване във връзка със заема, който сме предоставили в нарушение на Федералния закон по резервния фонд. Но ако Сънеко се провали бързо, очакват ни сериозни неприятности и от Комисията по ценните книжа и обмена на валута затова, че не сме съобщили информацията, която сме знаели, и от контролните органи по вложенията а, защото сме ощетили нашите клиенти, а освен това и заради заема, който е в нарушение на федералния закон. Едва ли трябва да ти напомням, че ще изгубим петдесет милиона долара, така че разбираш какво ще стане с печалбата ни в края на годината. Тогава разгневените акционери неминуемо ще ни искат сметка. На всичкото отгоре напълно е възможно да започнат и някои процеси срещу директори от банката.

– *Господи!* – възкликна Патертън. – Боже господи! – Той измъкна носната си кърпа и избърса лицето и яйцевидната си глава.

Алекс продължи безмилостно:

– Има още нещо, за което не бива да забравяме – публичния скандал. Ако Съпранешънъл се провали, ще започнат разследвания. Но преди това пресата ще научи и ще започне да рови. Някои от финансовите репортери са много добри в тази област. Когато започнат въпросите, невъзможно е вниманието да не се насочи към нашата банка, ще станат известни размерите на загубите ни и всичко това ще се публикува. Тази

новина вероятно ще разтревожи нашите вложители. Могат да се очакват масови тегления на пари.

– Но това ще съсипе банката. Просто немислимо!

– Напротив, съвсем логично! Обикновено се случва точно така. Спомни си за Франклин в Ню Йорк. Ако ти си вложител, единственото нещо, което те интересува, е парите ти да бъдат на сигурно място. Ако подозираш, че не е така, изтегляш ги – и то бързо.

Патертън отново пи вода и се отпусна тежко на стола. Беше дори по-блед, отколкото преди.

– Предлагам да свикаш веднага финансовата комисия и главната ни цел през следващите няколко дни да бъде осигуряването на максимално количество свободни парични средства – каза Алекс. – Така ще сме готови в случай, че започнат масови тегления на пари.

– Добре – кимна Патертън.

– Едва ли бихме могли да направим нещо друго. Можем само да се молим. – За първи път, откакто бе влязъл в кабинета, Алекс се усмихна. – Вероятно ще трябва да възложим тази работа на Роскоу.

– *Роскоу!* – извика Патертън, сякаш внезапно се бе сетил за нещо. – Той проучва документите на Съпранешънъл, препоръча заема и ни увери, че това е голям успех.

– Роскоу не беше сам – подчерта Алекс. – Ти и управителният съвет го подкрепихте. А и други са проучвали данните за състоянието на Съпранешънъл и са стигали до същите изводи като него.

Патертън вдигна слушалката.

– Кажу ми на господин Хейуърд да дойде при мен. – Последва пауза, а след това Патертън отсече: – Не ме интересува дали Господ е при него. Трябва ми веднага! – Той тресна слушалката и избърса потта от лицето си.

Вратата на кабинета се отвори. Влезе Хейуърд.

– Добро утро, Джеръм – каза той и кимна студено на Алекс.

– Затвори вратата – промърмори Патертън.

Доста учуден, Хейуърд изпълни нареждането.

– Казаха ми, че е спешно. Ако не е, бих искал...

– Кажу ми за Съпранешънъл, Алекс – прекъсна го Патертън.

Лицето на Хейуърд замръзна.

С тих глас, като наблягаше на отделните факти, Алекс повтори най-важното от доклада на Джакс. Гневът, който беше изпитал снощи и тази сутрин – гняв от късогледата наивност и лакомията, които бяха докарали банката до ръба на пропастта – вече го беше напуснал. Той

изпитваше само съжаление, че трябва да понесат такава голяма загуба и че толкова много усилия бяха отишли на вятъра. С болка си припомни как бяха отхвърлили други, разумни проекти, за да осигурят парите за заема за Съпранешънъл. Добре поне, че Бен Розели не доживя да види всичко това.

Поведението на Роскоу Хейуърд доста го учуди. Алекс очакваше открит антагонизъм, дори гневни изблици. Но това не се случи. Хейуърд слушаше мълчаливо и от време на време задаваше въпроси, без да прави допълнителни коментари. Алекс предположи, че Хейуърд вече има някаква информация или че се е досещал за истината около Сънеко.

Когато свърши, настъпи гробна тишина.

Патертън, който до известна степен се бе възстановил след първоначалния шок, каза:

– Днес следобед ще има заседание на финансовата комисия, за да решим въпроса с наличните пари. Междувременно, Роскоу, свържи се със Съпранешънъл и виж дали не е възможно да си приберем част от заема.

– Според договора това е заем, който може да бъде поискан обратно по всяко време – каза Хейуърд.

– Тогава го поискай. Първо устно, после напиши писмо. Не ми се вярва Сънеко да разполага с петдесет милиона долара на ръка. Дори една солидна компания не си позволява да държи свободни толкова много пари. Но може би все пак им се намира някаква сума, въпреки че надеждата ми не е много голяма. Както и да е, трябва да се опита.

– Веднага ще се обадя на Куортърмейн – каза Хейуърд. – Мога ли да взема доклада?

Патертън погледна към Алекс.

– Нямам нищо против – каза Алекс, – но предлагам да не правим повече копия от него. Колкото по-малко хора знаят, толкова по-добре.

Хейуърд кимна в знак на съгласие. Имаше разтревожен вид и бързаше да си тръгне.

11

Алекс Вандервурт бе донякъде прав в предложението, че Роскоу Хейуърд разполага с някаква собствена информация. Хейуърд бе чул слуховете, че Съпранешънъл има проблеми, а през последните дни беше научил, че търговските ценни книжа на Сънеко се избягват от

вложителите. На заседанието на управителния съвет на Съпранешънъл – това беше първото му заседание с тях – Хейуърд усети, че информацията, която се предоставя на директорите, не е нито пълна, нито съвсем вярна. Като „ново момче“ той се въздържа и не зададе никакви въпроси. Възнамеряваше да изучи всичко по-късно. Почти веднага след заседанието забеляза, че цените на акциите на Съпранешънъл спадат. Но едва вчера реши, че трябва да посъветва инвестиционния отдел на банката да продаде известна част от акциите на Сънеко – просто за по-голяма сигурност. Но за съжаление все още не бе осъществил това свое намерение, когато Патертън го извика. Това, което беше чул или предполагаше, съвсем не даваше основание да смята, че нещата са толкова спешни или толкова трагични, както бяха очертани в доклада, представен от Вандервурт.

Все пак като чу главното от този доклад, Хейуърд не се опита да оспори нищо. Колкото и зловещо и шокиращо да беше всичко, инстинктът му подсказваше, че изложените от Вандервурт факти са съвсем логични и вероятно верни. Затова мълча почти през цялото време в кабинета на Патертън. И какво ли можеше да направи... Умът му трескаво работеше, в него припламваха тревожни сигнали, докато преценяваше различните възможности и спасителни пътища. Имаше няколко неща, които трябваше да свърши незабавно, но преди всичко се налагаше да се осведоми за ситуацията и да проучи доклада на Джакс. Като се върна в кабинета, Хейуърд набързо приключи деловия разговор с един посетител и се зае веднага с доклада.

Скоро осъзна, че Алекс Вандервурт бе обобщил главните моменти от доклада, както и основните доказателства, подкрепени с документи. Единственото нещо, което Вандервурт не бе споменал, бе свързано с опитите на Джордж Куортърмейн да намери подкрепа във Вашингтон, за да получи гарантиран от правителството заем, с който би могъл да спаси Съпранешънъл. Молбите за заема са били отправяни към членове на Конгреса, към Министерството на търговията и към Белия дом. На едно място в доклада се споменаваше, че Куортърмейн е завел вицепрезидента Стоунбридж на пътешествие до Бахамските острови с цел да си осигури неговата подкрепа за получаване на заема. По-късно Стоунбридж е направил предложение за това в кабинета, но повечето от членовете са били против.

Хейуърд си помисли с горчивина: да, ясно за какво си бяха говорили Големия Джордж и вицепрезидентът през онази вечер, когато се разхождаха и оживено дискутираха в градината на вилата на Бахамските

острови. Оказа се, че политическата машина във Вашингтон е постъпила по-разумно, като е отказала заем на Съпранешънъл. Затова пък по настояване на Роскоу Първа търговска американска банка на бърза ръка бе предоставила парите.

Големия Джордж беше показал, че е майстор в пазаренето. Хейуърд си спомняше как го бе предупредил, че ако петдесет милиона са прекалено много за банката, щял да се обърне към Чейс Манхатън. Това бе изпитана маневра, стара като света. И Хейуърд, проницателният, опитният banker, се хвана на въдицата.

И все пак имаше нещо, което го зарадва. В доклада липсваха каквито и да било подробности за пътуването на вицепрезидента до Бахамските острови, което го караше да мисли, че се знае съвсем малко за него. За голямо негово облекчение, в доклада нямаше и дума за вложенията „К“.

Хейуърд се чудеше дали Джеръм Патертън си спомня за допълнителния заем на стойност два милиона долара, който бе предоставен от Първа търговска американска банка за вложенията „К“ или за частната спекулативна група, ръководена от Големия Джордж. Навярно не. Алекс Вандервурт въобще не знаеше за заема, но вероятно скоро щеше да научи. Най-важното беше да не се разкрие, че Хейуърд притежава акции от вложенията „К“. Така му се искаше да е изпълнил намеренията си и да ги е върнал на Джордж Куортърмейн. Но беше вече късно. Единственото нещо, което можеше да направи, бе да измъкне акциите от депозитната си каса и да ги унищожи. За щастие това бяха номинални дялове и не бяха регистрирани на негово име.

Хейуърд осъзна, че дори не мисли за съперничеството си с Алекс Вандервурт, интересуваше го единствено как да се спаси. Нямаше никакви илюзии относно последиците, които щеше да му докара банкрутът на Съпранешънъл. Той щеше да се превърне в парий – прицелна точка на всякакви обвинения и нападки. Кой знае, дори в тази отчаяна ситуация бързите действия и късметът може би щяха да му помогнат. Съмееше ли да върне взетите назаем пари, той би могъл да се превърне и в герой.

Най-напред трябваше да се свърже със Съпранешънъл. Той нареди на секретарката госпожа Калахан да го свърже по телефона с Джордж Куортърмейн.

След няколко минути тя докладва:

– Господин Куортърмейн е извън страната. В кабинета му не знаят къде е. Не дават друга информация.

Началото не беше много обнадеждаващо. Хейуърд отсече:

– Тогава ми намери Инчбек.

Той вече бе разговарял няколко пъти с главния финансист на Съпранешънъл. Първата им среща бе на Бахамските острови.

Скоро чу в слушалката дрезгавия глас на Инчбек с познатия носов нийоркски акцент:

– Какво мога да направя за теб, Роскоу?

– Опитвам се да открия Джордж. Вашите хора изглежда...

– Той е в Коста Рика.

– Бих искал да говоря с него. Знаеш ли номера му?

– Не. Оставил е бележка никой да не го безпокои.

– Спешно е.

– Тогава го кажи на мен.

– Добре. Искаме си заема обратно. Съобщавам ти го сега, а с вечерната поща ще получиш и съответното писмено искане.

Последва кратка пауза.

– Сигурно се шегуваш – каза Инчбек.

– Говоря напълно сериозно.

– Но *защо*?

– Мисля, че не ти е трудно да се досетиш. Вярвам също така, че едва ли би искал да ти излагам причините по телефона.

Инчбек отново замълча. Този път паузата бе по-продължителна.

– Вашата банка се държи наистина неразумно и нелепо. Миналата седмица Големия Джордж ми каза, че възнамерява дори да увеличи с петдесет процента заема.

Това безочие напълно изуми Хейуърд, но той си припомни, че именно по такъв безочлив начин Съпранешънъл беше измъкнала и преди заема от неговата банка. Този път нямаше да се поддаде.

– Ако получим бързо парите си – каза Хейуърд, – ще запазим в тайна информацията, с която разполагаме. Лично ти го гарантирам.

Всичко се свеждаше до това дали Големия Джордж, Инчбек и останалите, които знаеха истината за Сънеко, искаха да печелят време. Ако беше така, Първа търговска американска банка имаше определено преимущество в сравнение с останалите кредитори.

– Петдесет милиона долара! – възкликна Инчбек. – Ние никога не държим свободно такова количество пари.

– Нашата банка би се съгласила и на плащане на няколко етапа, стига да са в кратък срок.

Истинският въпрос беше: откъде би могла Сънеко да намери

петдесет милиона при това изключително затруднено положение? Хейуърд усети, че се изпотява – и от притеснение, но и от гризящите го съмнения.

– Ще разговарям с Големия Джордж – каза Инчбек. – Но съм сигурен, че това няма да му хареса.

– Като се свържеш с него, кажи му, че бих искал да поговорим и за нашия заем за вложенията „К“.

Докато затваряше, на Хейуърд му се стори, че чу как Инчбек изруга. Но не беше съвсем сигурен.

Роскоу Хейуърд се отпусна в тапицирания въртящ се стол и се опита да се успокои. Всичко, което научи през последния час, бе истински шок. Преценявайки отново ситуацията, той се почувства самотен и отритнат. Искаше му се да избяга от всичко. Единственият човек, с когото би искал да бъде, бе Аврил. Но тя отдавна не му се беше обаждала, последната им среща беше преди повече от месец. Винаги тя се обаждаше. Той никога не го беше правил.

Ръководен от внезапното желание, той отвори джобното тefтерче, което носеше винаги в себе си, и започна да търси един телефонен номер, записан с молив. Номерът на Аврил в Ню Йорк. Набра номера по директната линия.

Чу се свободен сигнал, а след това мекият и приятен глас на Аврил.

– Ало?

Усети, че сърцето му подскочи.

– Здравей, Роси – каза тя, след като чу гласа му.

– От доста време не сме се виждали, скъпа. Чудех се кога ли ще ми се обадиш.

– Но Роси, скъпи, ти не си вече в списъка.

– Какъв списък?

– Може би не трябваше да ти го казвам – отвърна с несигурен глас Аврил.

– Не, кажи ми, това ще си остане между нас.

– Е, това е един таен списък на хората, които могат да бъдат забавлявани за сметка на Събранешънъл.

Хейуърд почувства, че нещо силно стяга гърлото му.

– Кой разполага с този списък?

– Не знам. Момичетата го имат. Но кой друг, не мога да ти кажа.

Той млъкна. Трескаво разсъждаваше и накрая реши, че би трябвало да е доволен, след като не е в този списък. С известна нотка на завист се питаше кой ли е все още в него. Надяваше се, че предишните копия са

унищожени.

– Означава ли това, че не можеш да идваш тук и да се срещаш с мен?

– Не съвсем. Ако си платиш, Роси...

– Колко ще струва? – Зададе въпроса, но сякаш не можеше да повярва, че наистина изрича тези думи.

– Билетът за самолет от Ню Йорк и обратно – започна Аврил, – след това стаята в хотела. И за мен – двеста долара.

Хейуърд се беше питал каква ли сума бе изхарчила за него Съпранешънъл. Сега знаеше. Като отдалечи слушалката от ухото си, той пресметна набързо. Дали да прояви разум или да се подчини на чувствата си? Съвестта му се бореше с изкушението за удоволствието, което знаеше, че ще изпита с Аврил. Парите бяха повече, отколкото можеше да си позволи. Но той я желаше. Много.

Вдигна отново слушалката.

– Кога можеш да дойдеш?

– Следващия вторник.

– Чак тогава?

– Съжалявам, скъпи.

Разбираше, че е истински глупак и че до вторник щеше да чака ред на опашката, пред него имаше други мъже, които се ползваха с предимство. Но не можеше да устои на изкушението и накрая каза:

– Добре, до вторник.

Разбраха се, че тя ще му се обади от „Хилтън“.

Хейуърд едва ли не предчувстваше удоволствието, което го очакваше.

След това си спомни за още нещо, което трябваше да направи – да унищожи акциите от вложенията „К“.

Взе експресния асансьор от трийсет и шестия етаж, спусна се в главното фоайе, след това мина през тунела и отиде в главния градски клон. След няколко минути отвори личния си сейф и извади четирите акции, всяка от които за петстотин дяла. Занесе ги горе, където възнамеряваше да ги пусне в машината за раздробяване на хартия.

Но когато се върна в кабинета, промени решението си. Последния път, когато направи проверка, дяловете струваха по двайсет хиляди долара. Дали не бързаше? Ако се наложеше, винаги можеше да унищожи акциите.

Реши, че е по-добре да ги заключи в чекмеджето на бюрото, където държеше личните си документи.

Успехът дойде, когато Майлс Истън най-малко го очакваше.

Само преди два дни, затормозен и депресиран, Майлс беше убеден, че работата му в „Дъбъл Севън Хелт Клъб“ няма да доведе до нищо друго, освен до по-нататъшното му затъване в криминалния свят. Мисълта за повторно влизане в затвора го преследваше непрекъснато и го изпълваше с ужас. Майлс сподели опасенията си с Хуанита и макар че се разведри от прекрасната нощ, която прекараха заедно, настроението му не се промени особено.

С Хуанита се среща в събота. В понеделник вечерта Нейт Нейтансън, управителят на „Дъбъл Севън“, изпрати да повикат Майлс, който, както обикновено, помагаше в разнасянето на сандвичи и напитки за играчите на карти и други хазартни игри на третия етаж.

Когато влезе в кабинета на управителя, вътре освен Нейтансън имаше още двама души. Единият беше лихварят, Руснака Омински. Другият беше здравеняк с груби черти. Майлс го беше виждал вече няколко пъти в клуба и знаеше, че му викат Тони Марино Мечката. Прякорът Мечката му подхождаше. Марино имаше тежко и силно тяло, движенията му бяха бавни, а изражението му подсказваше, че в него се крие нещо свирепо. Беше съвсем ясно, че Мечката е босът, всички се отнасяха с уважение към него. Всеки път пристигаше с луксозен кадилак, придружен от шофьор и телохранител.

Нейтансън изглеждаше малко нервен.

– Майлс, току-що казах на господин Марино и на господин Омински колко полезен си тук. Те биха искали да свършиш нещо за...

– Почакай отвън – обърна се към управителя Омински.

– Да, сър. – Нейтансън бързо се измъкна.

– В колата ми чака един старец – каза Омински на Майлс. – Ще вземеш някой от хората на господин Марино, за да ти помага. Ще вкарате човека вътре, но без да ви забележат. Ще го настаните в стаята близо до твоята и ти ще се грижиш да не я напуска. Не го оставяй дълго сам, ако се наложи да излезеш, ще го заключваш. Ти отговаряш за този човек.

– Ако се налага, мога ли да използвам сила, за да го задържа? – неуверено попита Майлс.

– Няма да се наложи.

– Старецът знае как стоят нещата. Няма да създава неприятности – каза Тони Мечката. За човек с неговия ръст гласът му беше учудващо

фалцетов. – Помни, че той е важен за нас, така че се отнасяй с него както трябва. Не му разрешавай да пие. Той ще иска, но не му давай *никакъв* алкохол. Разбра ли?

– Да – отвърна Майлс. – Да не искате да кажете, че в момента не е в съзнание?

– Мъртво пиян е – отговори Омински. – Цяла седмица се е наливал. Твоята задача е да се грижиш за него така, че да изтрезнее напълно. Тези три-четири дни, докато е тук, няма да се занимаваш с нищо друго. – После добави: – Ако свършиш тази работа както трябва, ще получиш нов кредит.

– Ще се постарая – каза Майлс. – А как е името на стареца? Все пак трябва да се обръщам към него по някакъв начин.

Двамата мъже се спогледаха.

– Дани – каза Омински. – Това е всичко, което ти е необходимо.

Няколко минути по-късно шофьорът на Мечката се изплю с отвращение пред страничния вход на клуба:

– Господи! Това дърто магаре вони като кенеф!

На задната седалка на колата имаше проснат мъж. Вратата на колата беше отворена.

– Ще се опитам да го поизмия – каза Майлс и сбърчи нос от силната воня. – Най-напред ще трябва да го внесем вътре.

– Хайде по-бързо да свършваме – подкани ги телохранителят.

Тримата се пресегнаха и вдигнаха стареца. Улицата бе зле осветена и той не се виждаше ясно. Успяха да различат побелялата му коса, хлътнолите брадясали бузи, затворените очи и зяпналата, беззъба уста. Дрежите на стареца бяха мръсни и парцаливи.

– Мислиш ли, че е мъртъв? – попита телохранителят, когато измъкнаха тялото от колата.

Точно в този момент, вероятно поради раздвижването, старецът отново повърна. Бълвочът заля Майлс.

Шофьорът се изкили.

– Очевидно не е мъртъв – каза той, а след това се обърна към Майлс, на който му се повдигаше – Дръж се, момче!

Внесоха стареца в клуба и го качиха на четвъртия етаж. Майлс отключи стаята. Тя беше малка като неговата, с легло, шкаф, два стола, умивалник и няколко полички Ламперията стигаше на един фут под тавана. Майлс каза на другите двама, които държаха стареца:

– Почакайте малко!

Изтича долу и взе от гимнастическия салон една гумена постелка.

Постави я върху леглото и едва тогава стовариха стареца.

– Оттук нататък е изцяло твой, Майлси – каза шофьорът.

Като потискаше отвращението си, Майлс разсъблече стареца, изми го и го избърса. Успя да измъкне гумената постелка, която беше сложил отдолу, и настани сравнително чистото и не толкова вонящо тяло върху леглото. Старецът мърмореше нещо неразбрано, понечи и да повърне, но този път от устата му излезе само слюнка, която Майлс изтри. След това го покри с чаршаф и одеяло и той заспа.

Майлс вдигна дрехите от пода и ги натъпка в две найлонови торби. В един от джобовете на самото бяха изкуствените челюсти на стареца. От другите извади гребенче, очила с дебели стъкла, комплект позлатени писалка и молив, няколко ключа, закачени на обща халка, а от вътрешния джоб – три кредитни карти Кийчардж и портфейл, натъпкан с пари.

Майлс взе изкуствените зъби, почисти ги и ги постави до леглото в чаша с вода. Очилата сложи наблизко. След това разгледа внимателно кредитните карти и портфейла.

Кредитните карти бяха на имената на Фред У. Риордан, Р. К. Бенет и Алфред Шоу. Всяка бе подписана на обратната страна, но въпреки че имената бяха различни, подписът бе един и същ. Майлс обърна отново картите, огледа датите на издаването и периода на валидността им. И трите бяха валидни. Доколкото можеше да прецени, това бяха съвсем редовни карти.

След това разтвори портфейла. От едната страна се подаваше разрешително за шофиране. Пластмасовата обложка бе пожълтяла и през нея трудно се виждаше, затова Майлс извади разрешителното и установи, че под него има още едно и още едно. Имената съответстваха на имената върху кредитните карти, но снимките и на трите бяха едни и същи. Той се вгледа по-внимателно. На снимката беше старецът, който лежеше на леглото. Но явно се бе фотографирал преди доста време и промените в чертите бяха осезателни.

Майлс извади парите и ги преброи. Смяташе да ги даде на Нейт Нейтансън, за да ги прибере в сейфа на клуба, но искаше да знае точната сума. Тя се оказа неочаквано голяма – четиристотин и двавет долара, половината – съвсем нови дваветдоларови банкноти. Точно това събуди подозренията на Майлс. Той разгледа и опипа внимателно няколко от банкнотите. След това погледна към човека на леглото, който спеше дълбоко. Излезе съвсем тихо от стаята и тръгна по коридора към своята стая. Върна се след малко с джобна лупа и започна да разглежда банкнотите. Предполагането му се оказа вярно. Те бяха фалшиви, но от

същото добро качество като онези, които беше купил преди седмица тук, в „Дъбъл Севън“.

Парите, или поне част от тях, бяха фалшиви. Вероятно и разрешителните за шофиране бяха фалшиви. Изглежда идваха от същия „маистор“, който бе изработил и неговото фалшиво разрешително. Може би и кредитните карти не бяха редовни? Може би в края на краищата, той беше близо до източника на фалшивите кредитни карти Кийчардж, от който Нолан Уейнрайт се интересуваше! Майлс се развълнува, сърцето му започна силно да бие.

Трябваше веднага да съобщи новата информация. Записа върху тоалетна хартия подробностите от кредитните карти и разрешителните за шофиране, като непрекъснато поглеждаше към леглото, за да се увери, че старецът не мърда.

Скоро след това изгаси лампата, заключи вратата от външната страна и занесе портфейла и кредитните карти на Нейт.

Спа неспокойно, беше оставил вратата на стаята си открената и нито за миг не забравяше отговорността си за наемателя в малката стаячка. Когато беше буден, Майлс правеше догадки за стареца и ролята му във фалшифицирането. В мислите си го наричаше Дани и вече свикна с това име. Каква ли бе връзката между Дани, Омински и Тони Марино Мечката? Защо го бяха довели тук? Тони Мечката беше казал: той е много важен за нас. Защо?

На разсъмване се събуди и погледна часовника: 6,45. Стана, изми се набързо, избърсна се и се облече. Откъм коридора не се чуваха никакви звуци. Отиде до вратата, завъртя тихо ключа и надникна вътре. Дани се беше обърнал на другата страна, но все още спеше и похъркваше. Майлс взе двете найлонови торби с дрехите, заключи вратата и слезе долу.

Върна се след двайсетина минути с поднос, върху който бе сложил закуската – силно кафе, препечени филийки и бъркани яйца.

– Дани! – Майлс разтърси тялото на стареца. – Дани, събуди се!

Не последва отговор. Майлс опита отново. Най-накрая двете очи се отвориха предпазливо, огледаха го внимателно, а след това бързо се затвориха.

– Отивай си – неясно промърмори старецът. – Отивай си. Не съм готов още за ада.

– Аз не съм дяволът – каза Майлс. – Аз съм приятел. Тони Мечката и Руснака Омински ми поръчаха да се грижа за тебе.

Старецът отново отвори сълзящите си очи.

– Тези кучи синове са ме открили, а? Пресметливи хора, няма що. Винаги успяват. – Лицето на стареца се изкриви от болка. – О, господи! Горката ми глава!

– Донесох ти кафе. Да видим дали няма да помогне. – Майлс протегна ръка над рамото на стареца, като се опитваше да му помогне да седне в леглото, а след това му подаде кафето. Старецът отпи една глътка и направи кисела физиономия.

Внезапно се оживи.

– Слушай, момчето ми. Единственото нещо, което може да ми помогне, е чаша уиски. Вземи малко пари... – Той се огледа наоколо.

– С парите ти всичко е наред – каза Майлс. – Те са в сейфа на клу-ба. Сложих ги там снощи.

– Това „Дъбъл Севън“ ли е?

– Да.

– Значи пак са ме довели тук. Е, тогава знаеш, че мога да платя, момчето ми, така че отскочи до бара...

– Никъде няма да отскоча – твърдо каза Майлс. – Нито пък ти ще отидеш там.

– Добре ще ти платя. – Очите на стареца предизвикателно проблясваха. – Четирийсет долара за двеста грама. Как ти се струва?

– Съжалявам, Дани. Имам категорична заповед. – Майлс внимателно преценяваше това, което възнамеряваше да каже и накрая реши да рискува. – Освен това, ако използвам твоите двайсетачки, може и да ме арестуват.

Думите му имаха поразителен ефект. Дани скочи на крака, на лице-то му бе изписана тревога и подозрителност.

– Какво каза, че може... – спря на средата на изречението, от устата му се отрони само болезнен вик, а ръката му се вдигна към главата, която очевидно много го болеше.

– Някой трябваше да преброи парите. Аз го направих.

– Тези двайсетачки са си наред – тихо каза старецът.

– Да – съгласи се Майлс, – най-добрите, които съм виждал. Почти толкова добри, колкото тези от Монетния двор на САЩ.

Дани вдигна очи. В тях се четеше подозрителност и любопитство.

– Откъде знаеш толкова много?

– Работех в една банка, преди да вляза в затвора.

Тишина. След това старецът попита:

– А защо беше в затвора?

– Измама. В момента съм пуснат под гаранция.

– Знаех си, че с теб всичко е наред. – Дани явно се успокои. – Иначе нямаше да работиш за Тони Мечката и за Руснака.

– Прав си – каза Майлс, – о'кей съм. Работата е и ти да се почувстваш така. Затова веднага да тръгваме към сауната.

– Нямам нужда от сауна. Трябва ми само глътка уиски. Само една глътчица, момчето ми – каза умолително Дани. – Кълна се, че това ще бъде всичко. Няма да откажеш на стария човек една толкова малка услуга.

– Заедно с потта в сауната ще излезе и част от това, което вече си изпил. После можеш да си оближеш пръстите.

– Безсърдечен човек, безсърдечен – мърмореше старецът с плачевен глас.

Към него трябваше да се проявят същите грижи, както към малко дете. Като пренебрегна протестите му, Майлс облече Дани в дълъг халат и го поведе надолу, след това го съблече и го вкара в сауната, изтри го с хавлиена кърпа, когато излезе оттам, помогна му да легне върху масата за масажи и го разтри. В този ранен час гимнастическият салон и сауните бяха напълно празни, малцина от персонала на клуба бяха пристигнали. Не срещнаха никого, докато се качваха към стаята.

Майлс оправи леглото, сложи чисти чаршафи и Дани, притихнал и примирен, легна. Заспа почти веднага и за разлика от предишната нощ изглеждаше спокоен като ангел. Странно, Майлс не го познаваше добре, но го харесваше. Докато старецът спеше, Майлс постави една хавлиена кърпа под главата му и го избърсна.

По-късно същата сутрин, когато си четеше в стаята, Майлс задряма.

– Хей, Майлси! Размърдай си задника, драги! – сепна го дрезгавият глас на Джулс Ларока.

Стреснат, Майлс скочи на крака и видя познатата фигура с издут корем на прага на стаята. Ръката му инстинктивно потърси ключа на отсрещната стаичка. За щастие, той си беше на мястото, там, където го беше оставил.

– Разбрах за старото магаре – каза Ларока, издокаран в раиран костюм. – Омински ми съобщи, че са го връчили на теб.

Ларока, вездесъщият посредник!

– Всичко е о'кей – Майлс се протегна, отиде до умивалника и написка лицето си със студена вода. След това, следван от Ларока, отключи вратата на отсрещната стая. Завариха Дани удобно изтегнат върху леглото. Макар че все още бе посьрнал и блед, той изглеждаше по-добре, отколкото когато пристигна. Беше си сложил зъбите и очилата.

– Ах, ти, стари негоднико! – каза Ларока. – Непрекъснато създаваш неприятности на околните.

Дани седна в леглото и го изгледа с неприязън.

– Аз съвсем не съм негодник. Всички го знаете. Що се отнася до неприятностите, всеки човек си има своите малки слабости. – Той посочи към куфара. – Ако са те изпратили да ми донесеш дрехите, свърши си работата докрай и ги закачи.

Ларока се изхили невъзмутимо.

– Добре ми изглеждаш, стари мошенико. Ясно е, че Майлси се е справил със задачата.

– Джулс – обади се Майлс, – ще останеш ли тук, докато изтичам долу да взема една нагревателна лампа. Струва ми се, че ще е добре да понагреем Дани.

– Разбира се.

– Но първо, искам да поговоря с теб. – Майлс кимна на Ларока и той го последва навън.

– Джулс, какво е всичко това? Кой е всъщност той?

– Просто един стар дядка. От време на време изчезва и потъва в пианство. Тогавя някой трябва да го намери и да се погрижи за него, докато изтрезнее.

– И откъде по-точно изчезва?

Ларока млъкна и очите му се изпълниха с подозрителност, точно както преди седмица.

– Отново задаваш много въпроси, драги. Какво ти казаха Тони Мечката и Омински?

– Нищо, освен че името на стареца е Дани.

– Ако е трябвало да ти кажат още нещо, щели са да ти го кажат. Няма защо да разпитваш.

След като Ларока си отиде, Майлс включи лампата и половин час държа Дани под нея. През останалата част от деня старецът лежеше кротко в леглото или дремеше. По-късно Майлс му донесе вечеря и Дани изяде почти всичко. Това бе първото му истинско ядене, откакто бе дошъл преди двайсет и четири часа.

На следващата сутрин – сряда – Майлс повтори процедурите в сауната и с лампата, а по-късно двамата поиграха на шах. Старецът имаше бърз, пъргав ум и те бяха равностойни партньори. Дани вече се отнасяше приятелски с Майлс, беше се отпуснал и даваше ясно да се разбере, че му е приятна неговата компания, както и вниманието, което проявява към него.

На втория ден следобед старецът подхвана разговор.

– Това влечуго Ларока ми каза вчера, че знаеш много неща за парите.

– Той го разправя на всеки. – Майлс му обясни за хобито си и за голямия интерес, който е предизвикало в затвора.

Дани му зададе още няколко въпроса, а после обяви:

– Ако нямаш нищо против, ще отида да си взема парите.

– Аз ще свърша тази работа. Но преди това ще трябва пак да те заключа.

– Ако се опасяваш, че ще се нафиркам, страховете ти са напразни. Скоро Няма да ми се случи. След подобно пиянство доста време не посягам към чашата. Сигурно ще Минат месеци преди да се случи подобно нещо.

– Радвам се да го чуя – каза Майлс, но заключи вратата след себе си.

Когато получи парите, Дани ги нареди върху леглото, след това ги раздели на две купчинки. В едната бяха новите двайсетачки, а останалите, повечето изпоцапани, дълго употребявани банкноти бяха в другата. Дани избра три десетдоларови банкноти от втората купчина и ги подаде на Майлс.

– Това е в знак на благодарност за дребните ти услуги, моето момче – за това, че се погрижи за зъбите ми, че ме избърсна и ме нагря с лампата. Ценя високо всичко, което направи.

– Нямахше нужда...

– Вземи ги. Това, между другото, са истински пари. Сега искам да ми отговориш на един въпрос.

– Стига да мога.

– Как разбра, че тези двайсетачки са фалшиви?

– В началото дори не подозирах. Но след това взех една лупа и видях, че някои от линиите на лика на Андрю Джаксън са леко размазани.

Дани поклати мъдро глава.

– Точно там проличава разликата между истинските отливки и офсетовия метод. Макар че и с офсета може да се постигне страхотно качество.

– В случая си успял – каза Майлс. – Инак банкнотите са почти свършени.

Върху лицето на стареца се появи усмивка.

– А какво ще кажеш за хартията?

– Точно тя ме заблуди. Обикновено усещам фалшивата банкнота,

като я пипам. Но тези ме подлъгаха.

– По двайсет и четири лири опаковката – тихо каза Дани. – Нишката е сто процента памук. Хората си мислят, че няма откъде да се снабдиш с подходяща хартия. Но не е така. Просто трябва да потърсиш.

– Ако това те интересува, аз имам няколко книги за парите в стаята отсреща – каза Майлс. – Едната е издание на тайните служби на САЩ.

– Да не би да говориш за „Опознай парите“? – Майлс го погледна изненадано, а старецът се засмя. – Това е настолната книга на фалшификаторите. В нея подробно е описано как да разпознаем фалшивата банкнота. Изброени са всички грешки на фалшификаторите. Показани са дори и снимки!

– Да – каза Майлс. – Знам.

– И правителството я раздава – продължи да се подхилква Дани. – Всеки, който желае, може да пише във Вашингтон – и те ще му я изпратят. Имаше един известен фалшификатор Майк Ландрес. Той написа книга, в която се казваше, Че нито един добър майстор в този занаят не би могъл да мине без „Опознай парите“.

– Ландрес беше заловен – напомни му Майлс.

– Да, защото работеше с глупаци. Нямаха никаква организация.

– Изглежда си добре запознат с всичко.

– Е, знам нещичко. – Дани млъкна, взе една истинска и една фалшива банкнота и ги сравни. След това се усмихна, явно доволен от резултата. – Знаеш ли, момчето ми, че американските долари са едни от най-лесните за прекопиране и печатане пари в света? Истината е, че те са били създадени така, че да не могат производителите през миналия век да ги печатат с техниката, с която са разполагали. Но днес нещата са съвсем различни. Вече съществуват модерни машини, фотоофсет, така че ако един добър майстор разполага с модерна техника и проявява достатъчно търпение, той би могъл да измайстори такива банкноти, че и експертите биха се затруднили да ги различат.

– Знам това – каза Майлс. – Но дали такива банкноти се пускат в обръщение?

– Ще ти кажа нещо. – Дани говореше с явно удоволствие. Без съмнение, това бе една от любимите му теми. – Никой не може да каже точно колко фалшиви банкноти се отпечатват всяка година и колко се пускат в обръщение, без да бъдат разкрити, но те със сигурност са *много*. Правителството твърди, че са трийсет милиона, като само една десета част от тях са в обръщение. Но това са официалните цифри, а единственото нещо, което трябва да знаеш за тях, е, че те са винаги силно

завишени или занижени в зависимост от това какво точно иска да докаже правителството. В конкретния случай Вашингтон предпочита занижените цифри. Предполагам, че всяка година се печатат фалшиви пари на стойност около седемдесет милиона, а може би и значително повече.

– Напълно възможно – каза Майлс. Той си спомни какво голямо количество фалшиви пари се разкриваше в банката, а колко ли не бяха забелязали.

– Знаеш ли кои пари са най-трудни за възпроизвеждане?

– Не.

– Пътническите чекове на Америкън Експрес. Досещаш ли се защо?

Майлс поклати отрицателно глава.

– Защото са отпечатани в синьозелен цвят, който много трудно може да се постигне след фотографиране и отпечатване на оф-сет. Така че чековете на Америкън Експрес са по-сигурни дори от американските долари.

– Говори се – каза Майлс, – че както в Канада, така и у нас шели да отпечатат долари в различни цветове според стойността им.

– Това не са слухове – отвърна Дани. – А реален факт. Една голяма част от тези долари са вече отпечатани и се съхраняват в трезора. Подправянето им ще бъде наистина много трудно. – Той се усмихна дяволично. – Но старите банкноти ще останат още дълго в обръщение. Поне докато съм жив.

Майлс седеше мълчалив и внимателно обмисляше всичко, което бе чул. Най-накрая каза:

– Ти ми зададе много въпроси, Дани. И аз ти отговорих. Сега имам един въпрос към теб.

– Не обещавам, че ще ти отговоря, момчето ми. Но ще се опитам.

– Кой си ти и какъв си?

Старецът се замисли и потърка брадичката си, докато преценяваше въпроса на Майлс. На лицето му ясно се отразяваха противоречивите мисли, които го измъчваха: желанието за откровеност се бореше с предпазливостта, гордостта – с необходимостта да запази тайната. Най-внезапно Дани каза:

– Аз съм на седемдесет и три години и съм майстор в занаята. Целия си живот съм бил печатар. И все още съм най-добрият. Трябва да знаеш, че освен занаят, печатарството е и изкуство. – Той посочи два-сетдоларовите банкноти, разпръснати по леглото. – Това е моя работа. Аз подготвих фотографските плаки. Аз ги отпечатах.

– А разрешителните за шофиране и кредитните карти? – попита

Майлс.

– В сравнение с печатането на пари това е проста работа. Проста като фасул. Нея също я умея.

13

Обзет от трескаво нетърпение, Майлс търсеше начин Да съобщи на Нолан Уейнрайт това, което беше научил. За съжаление беше невъзможно да напусне „Дъбъл Севън“, а по телефона в клуба беше рисковано да съобщава такава важна информация.

В четвъртък сутринта – един ден след откровенията си – Дани изглеждаше напълно възстановен от алкохолните поражения. Той с голямо удоволствие прекарваше времето си с Майлс и партиите им шах продължиха. Разговаряха доста, но Дани беше много по-сдържан, отколкото предишния ден.

Не беше ясно дали Дани възнамерява да офейка. С нищо не показваше, че има такива намерения – изглеждаше напълно доволен от затворничеството си в малката стаичка на четвъртия етаж.

По време на следващите им разговори Майлс се опита да изкопчи повече информация за фалшификаторската дейност на Дани, помъчи се да разбере и къде точно работи. Но старецът категорично избягваше въпросите му и инстинктът подсказваше на Майлс, че Дани съжالياва за предишната си откровеност. Като си припомни съвета на Уейнрайт – не бързай, бъди внимателен – Майлс реши, че е по-добре да не настоява.

Една мисъл помрачаваше радостта му. Всичко, което бе разкрил, щеше да доведе до арестуването на Дани и изпращането му в затвора. Майлс харесваше стареца и съжالياваше, че ще му причини такива неприятности. Но това бе единственият шанс да получи някаква реабилитация.

Все още не му беше ясно по какъв начин, но Омински, лихварят, и Тони Мечката бяха свързани с Дани. Майлс не изпитваше ни най-малко съчувствие нито към Руснака, нито към Тони Мечката, но го обземаше вледеняващ страх само при мисълта, че ще научат – това рано или късно щеше да стане – за предателската му роля.

Ларока се появи в четвъртък следобед.

– Нося ти съобщение от Тони. Утре сутрин изпраща кола за теб.

Дани кимна с глава, а Майлс попита:

– Къде ще го карат?

Дани и Ларока само го стрелнаха с поглед и нищо не отговориха. Майлс съжали, че е попитал.

Същата вечер реши да рискува и да се обади на Хуанита. Към полунощ заключи Дани в стаичката и й се обади от обществения телефон на долния етаж на клуба. Сложи монета и набра номера. Още след първото извънпяване чу тихия й глас.

– Ало?

Телефонът беше закачен на стената близо до бара и Майлс говореше шепнешком, за да не го чуе някой.

– Знаеш кой е. Не споменавай имена.

– Да – каза Хуанита.

– Кажу ми нашия общ приятел, че съм разкрил нещо важно. Наистина важно. Точно това, което искаше да знае. Не мога да ти кажа нищо повече, но ще дойда утре вечер.

– Добре.

Майлс закачи слушалката. Едновременно с това автоматично се изключи и магнетофонът в мазето на клуба, който се бе включил също така автоматично с вдигането на слушалката.

14

Една фраза от божественото битие натрапчиво се въртеше в съзнанието на Роскоу Хейуърд: „... *от всяко дърво в градината ще ядеш; а от дървото за познаване на добро и зло, да не ядеш от него; защото в който ден вкусиш от него, без друго ще умреш.*“

През последните дни Хейуърд непрекъснато си задаваше с тревога един и същ въпрос: дали тайната му сексуална връзка с Аврил, която започна през онази лунна нощ на Бахамските острови, не се бе превърнала в дърво на злото, от което ще трябва да изяде най-горчивите плодове? Тази внезапна нестабилност на Съпранешънъл, която погребва амбициите му за лидерство в банката – не беше ли това някакво възмездие, изпратено като наказание от Бога?

Питаше се дали ако прекъсне всичките си връзки с Аврил, решително и веднага, и ако я отхвърли дори от мислите си, дали Господ ще му прости? Дали Той, след като разбере за усилията му, ще възвърне стабилността на Съпранешънъл и по този начин ще даде нови надежди за преуспяване на слугата си, Роскоу? Той си припомни Неемия... „Ти си Господ, готов да простиш, щедър и милостив, укроти гнева си и прояви

благородство...“ Хейуърд вярваше, че той би могъл да направи това.

Лошото беше, че нямаше никакви гаранции.

Пък и Аврил щеше да дойде във вторник, както се бяха разбрали миналата седмица. Въпреки многобройните си проблеми, Хейуърд мечтаеше да я види.

В понеделник и във вторник сутринта дълго се колеба, защото знаеше, че може да ѝ се обади по телефона в Ню Йорк и да отмени срещата. Но по обяд във вторник, след като прегледа разписанието-на самолетите, разбра, че е прекалено късно и с облекчение си помисли, че повече нищо не може да направи.

Аврил му се обади късно следобед по директния телефон.

– Ало, Роси. В хотела съм. Апартамент 32. Шампанското е ледено. Но аз горя от желание по теб.

Съжали, че не ѝ е предложил да наеме стая вместо апартамент – колко ли щеше да му струва... По същата причина и шампанското му се стори ненужен лукс. Дали щеше да е твърде неприлично, ако я помоли да се откаже от него? Реши, че не трябва да го прави.

– Скоро ще бъда при теб, скъпа – каза той.

Направи една малка икономия, като използва колата и шофьора на банката, за да стигне до хотела.

– Не ме чакай – каза Хейуърд на шофьора.

Щом влезе в апартамент 32, ръцете ѝ веднага се увиха около врата му и устните ѝ се впиха в неговите. Той я притисна силно и тялото му веднага реагира на възбудата, която изпита. Познатата вече божествена възбуда. През панталона си чувстваше дългите слаби бедра и крака на Аврил, които се притискаха обещаващо към неговите, и цялата сила на неговото тяло се концентрираше в слабините му. Само след минута тя се освободи от прегръдката му и го целуна леко по бузата.

– Роси, искаш ли да уредим нашите делови въпроси? След това ще можем да се отпуснем и няма да се безпокоим повече за нищо.

Тази внезапна проява на практичност го изуми. Дали винаги постъпваше така – първо парите, после работата? Всъщност това бе доста логично. Веднъж задоволил желанието си, клиентът може да откаже да плати.

– Добре – каза той и извади плика с двеста долара. Подаде ги на Аврил. Тя извади парите и започна да ги брои.

– Не ми ли вярваш? – попита той.

– Да, но ако занеса пари в твоята банка и искам да ги вложа там, няма ли да ги преброят?

– Разбира се, че ще ги преброят.

– Тогава не смяташ ли, че както банките, така и хората имат право да се грижат за своите интереси? – Тя свърши с броенето и добави: – Двеста долара за мен. Към тях трябва да се добавят парите за самолетните билети и такситата, което прави сто и петдесет, цената на апартамента е осемдесет и пет, за шампанското дължим двайсет и пет. Да закръглим цифрата на двеста и петдесет долара. Те ще покрийт всичко.

– Това са много пари – възрази той, като чу крайната цифра.

– Но ги заслужавам, нали? Точно толкова плащаше и Съпранешънъл, но тогава ти не възразяваше. Ако искаш да имаш най-доброто, трябва да си плащаш.

Гласът ѝ беше категоричен, без ни най-малка нотка на колебливост. Той осъзна, че пред него стои една съвсем друга Аврил, твърда и непреклонна, съвсем различна от милото същество, което гори от желание да доставя удоволствие. Хейуърд неохотно измъкна двеста и петдесет долара и ѝ ги подаде.

Аврил сложи парите във вътрешната преградка на портфейла си.

– Така. С това деловата част приключи. Сега можем да се отдадем на любов.

Тя се обърна към него и го целуна горещо, като в същото време галеше косата му с дългите си пръсти. Позамрялото му желание да я притежава пламна с нова сила.

– Роси, скъпи – пошепна Аврил, – когато влезе, изглеждаше уморен и разстроен.

– Имам проблеми в банката.

– Тогава ще ти помогна да се отпуснеш. Да пийнем шампанско, а след това ще имаш и мен. – Тя отвори сръчно бутилката и наля в двете чаши. Отпиха от шампанското, като Хейуърд не се и опита да ѝ обяснява, че не пие. После Аврил го съблече, съблече и себе си.

Докато бяха в леглото, тя не спря да шепне ласкателствата си.

– О, Роси, толкова си голям и силен!... Какъв мъж си само!... Побавно, скъпи, по-бавно!... С теб човек се чувства наистина като в рая!... Ако това можеше да продължи вечно!

Аврил притежаваше уменията не само да го възбужда, но и да му вдъхва самочувствие, да го кара да се чувства истински мъж. По време на редките си сексуални контакти с Беатрис, той не би могъл и да мечтае за такова дълбоко усещане, за това чувство на пълна задоволеност, което изпитваше всеки път с Аврил.

– След малко, Роси... Още мъничко... Да, скъпи... Ето, сега!

Може би Аврил се преструваше, че изпитва удоволствие. Може би, но това нямаше никакво значение. Единственото, което го вълнуваше, беше това дълбоко и богато, изпълващо с радост и щастие чувство, което бе изпитал благодарение на нея.

Върховният миг отмина. Роскоу Хейуърд си мислеше, че този миг ще остане в паметта му като спомен. Лежаха един до друг, приятно отпуснати, а навън бе започнало да се стъмнява и първите лампи бяха запалени. Аврил стана, отиде до хола и се върна с две чаши шампанско.

– Роси, искам да се посъветвам с теб за нещо – каза след малко тя.

– За какво става дума? – Хейуърд се чудеше каква ли женска тайна ще научи.

– Да продам ли акциите си от Съпранешънъл?

– Имаш ли много? – попита той учуден.

– Петстотин дяла. Знам, че не е кой знае колко за теб. Но това е една, трета от всичките ми спестявания.

Хейуърд набързо пресметна, че „спестяванията“ на Аврил са около седем пъти по-големи от неговите.

– Може би си чула нещо за Сънеко? Защо ме питаш?

– Защото изведнъж съкратиха средствата за развлечения. Чух, че нямат пари и не си плащат сметките. Някои от момичетата бяха посъветвани да продадат акциите си. Аз не го направих, защото цената сега е много по-ниска, отколкото когато ги купих.

– Говори ли с Куортърмейн?

– Никой не го е виждал напоследък. Мунбийм... Помниш ли Мунбийм?

– Да. – Хейуърд си спомни, че Големия Джордж му бе предложил прелестната японка за през нощта.

– Мунбийм казва, че Джорджи е отишъл в Коста Рика и може би ще остане там. Преди да замине, продал всичките си акции от Сънеко.

Защо ли не бе използвал Аврил като източник на информация преди няколко седмици?

– Ако бях на твоето място – каза той, – щях да продам акциите си още утре. Дори на загуба.

– Колко трудно се печелят пари – въздъхна тя, – а още по-трудно е да запазиш спечеленото.

– Скъпа, ти току-що изрече една от най-важните истини в областта на финансите.

Двамата замълчаха, а след малко Аврил каза:

– Ще те запомня като добър човек, Роси.

– Благодаря ти. И аз никога няма да те забравя.

– Искаш ли да опитаме пак? – каза тя и го прегърна нежно.

Той затвори очи и Аврил се притисна в него. Прекрасна, както винаги. Хейуърд си мислеше, че това бе последната им среща. Една от причините бе материална – той не можеше да си позволи да плаща на Аврил. Освен това и двамата предчувстваха, че предстоят някакви важни събития, някакви големи промени и усещаха, че върху главите им ще се стоварят сериозни проблеми. А знаеше ли някой какво ще стане след това?

Точно преди да се любят, Хейуърд се замисли за тревогите си около божия гняв. Е, може би Господ, бащата на Христос, който е познавал човешкото непостоянство, който се е движил между грешници и е разговарял с тях, който е умрял заедно с крадци – може би той ще го разбере. Ще разбере и ще му прости за това, че малкото красиви мигове на истинско щастие в живота му са били свързани с една проститутка.

Като си тръгваше от хотела, Хейуърд си купи вечерния вестник. Вниманието му бе привлечено от заглавието, което заемаше половината първа страница:

СЪТРЕСЕНИЯ В СЪПРАНЕШЪНЪЛ ЩЕ ИЗДЪРЖИ ЛИ СВЕТОВНИЯТ ГИГАНТ?

15

Никой не можеше да каже каква бе конкретната причина за разпадането на Съпранешънъл. И дали въобще е имало такава. Може би това бе случайност. Или пък естествен резултат от натрупването на много обстоятелства, всяко от които предизвиква известно подкопаване на сигурността – така както струпуването на прекалено големи тежести върху една повърхност, в края на краищата предизвиква счупването ѝ.

Финансовите затруднения или банкрут на всяка голяма компания, се предшества от седмици, та дори и от месеци, в които се появяват изолирани факти, подсказващи приближаването на кризата. Само най-големите експерти, такива като Луис Д'Орси, успяват да забележат тези факти, да направят съответните изводи, да предупредят когото трябва.

Вътрешните хора, включително и Джордж Куортърмейн (разпродад всичките си акции от Сънеко още когато цените на борсата били доста високи) – знаеха какво ги очаква и се бяха спасили навреме. Някои

външни хора бяха предупредени от доверени лица или от приятели, които им се отплащаха за направени услуги. Без да вдигат много шум, те също бяха продали акциите си.

Следващите във веригата бяха служители от ранга на Алекс Вандервурт – представителят на Първа търговска американска банка. Той бе получил някаква информация и искаше бързо да продаде акциите на Сънеко с надеждата, че в настъпилата суматоха продажбите ще останат незабелязани. Другите институции – банки, инвеститорски къщи, фондове – виждайки, че цените на акциите падат, и познавайки механизма на действие, също бързаха да се освободят от акциите, които губят стойност.

Съществуват федерални закони, които забраняват на вътрешните служители да търгуват с акции – но това е само на книга. На практика тези закони се нарушават всеки ден, а и липсва механизъм, който да контролира изпълнението им. От време на време, когато избухне скандал около някои фрапиращ случай, се издава малка присъда, колкото да се успокои общественото мнение. Но това става доста рядко.

А вложителите – изпълнените с надежди и доверие наивни хорица, които най-често понасят загуби – научават последни, че нещо не е наред.

Първото съобщение, в което се наемкваше за евентуални трудности на Сънеко, бе пуснато от АП и се появи в следобедните вестници – това бе съобщението, което Роскоу Хейуърд видя на излизане от „Хилтън“. На следващата сутрин журналистите се бяха добрили до повече подробности и в сутрешните вестници, включително и във вестник „Уолстрийт Джърнъл“, се появиха конкретни материали. Но фактите бяха малко и повечето хора не можеха да повярват, че една толкова могъща (и сигурна) компания като Съспранешънъл Корпорейшън може изведнъж да изпадне в тежко положение.

Но доверието им бе разколебано.

В десет сутринта акциите на Съспранешънъл не бяха пуснати за продажба на Нюйоркската борса. Обяснението бе, че има „дисбаланс в исканията“. Това означаваше, че специалистът, който се занимава с купуване и продаване на акциите на Сънеко, бе получил твърде много нареждания за продажба и нито едно за покупка, и следователно не би могъл да се поддържа изисквания баланс на пазара.

Акциите на Сънеко бяха пуснати в оборот едва в 11 часа, когато постъпи искане за купуване на 52 000 акции. Но дотогава цената им, която миналия месец бе 48 1/2, бе паднала на 19. До затваряне на борсата

тя стигна 10.

Нюйоркската борса възнамеряваше да забрани търговията с акциите на Сънеко, но решението ѝ бе изпреварено от съобщението на Комисията по ценните книжа и обмена на валута, че започва разследване на състоянието на Съпранешънъл. До завършване на проучването се забраняваше всякаква търговска дейност с акции на компанията.

Следващите петнайсет дни бяха доста тревожни за вложителите и кредиторите на Сънеко – парите на вложителите и сумите на заемите за компанията надхвърляха пет милиарда долара. Шокирани и притеснени бяха и висшите служители, и директорите на Първа търговска американска банка.

Съпранешънъл не успя да се задържи и няколко месеца, както се надяваха Алекс Вандервурт и Джеръм Патертън. Разкритието на крупната продажба на акции на Сънеко от страна на Първа търговска американска банка бе напълно възможно. Това би могло да стане по два начина – или чрез сигнал и съответна заповед на Комисията по ценните книжа и обмена на валута, или чрез съда, ако закупилите акции се оплачат и настояват, че Първа търговска американска банка е разполагала с информация за истинското положение на Съпранешънъл, но не я е съобщила, а е продала акциите. При подобно разкритие банката щеше да понесе още по-сериозни загуби, тъй като вложителите, загубили доверие в нея, щяха да се оттеглят.

Съществуаше и още една почти неизбежна заплаха. Щеше да се разгласи, че Първа търговска американска банка е дала на Сънеко заем от петдесет милиона долара, който щеше да загуби. За първи път в своята история, банката щеше да приключи годината на загуба. Акционерите на Първа търговска американска банка нямаше да получат никакви дивиденди. Също за първи път.

Висшите служители на банката бяха объркани и се чудеха как да постъпят.

Вандервурт беше предрекъл, че когато се разбере истината за Съпранешънъл, журналистите ще започнат своите разследвания и всякак ще стигнат и до Първа търговска американска банка. И се оказа прав.

Репортерите Бърнстайн и Удуърд, въодушевени от примера на колегите си от „Вашингтон Пост“, които разкриха аферата Уотъргейт, се заеха сериозно с въпроса. Скоро усилията им бяха възнаградени. Само за няколко дни репортерите намериха източници за информация както в

Съпранешънъл, така и извън нея, което позволи да се разкрият многобройните машинации на Куортърмейн, както и тъмното „китайско счетоводство“ на конгломерата. Не останаха скрити и финансовите връзки на компанията, включително и фактът, че Първа търговска американска банка ѝ е предоставила заем от петдесет милиона долара.

Щом новината за връзките между Съпранешънъл и Първа търговска американска банка достигна до информационните служби на Дау Джоунс, шефът по връзките с обществеността и официален говорител на банката Дик Френч настоя да бъде свикана среща на ръководството. Присъстваха Джеръм Патертън, Роскоу Хейуърд, Алекс Вандервурт и самият Френч, който се открояваше с едрата си фигура, а в единия ъгъл на устата му висеше традиционната незапалена пура.

Солидните банкери представляваха доста любопитна гледка – Патертън, потиснат и тъжен, какъвто беше през последните няколко дни, Хейуърд – уморен, разсеян и напрегнат, и Алекс, разгневен пред приближаващата катастрофа, която бе предвидил и която бе резултат на непорочно лекомислие.

– След час, а може би и по-скоро – започна вицепрезидентът по връзките с обществеността, – ще бъда засипан с въпроси за обвързаността ни със Сънеко. Искам да знам какво е нашето официално отношение и какви отговори трябва да давам.

– Длъжни ли сме да даваме отговор? – попита Патертън.

– Не – отвърна Френч. – Както знаете, никой не може да бъде принуден да си направи хакари, и все пак...

– Не можем ли просто да признаем, че Съпранешънъл ни дължи пари – предложи Роскоу Хейуърд, – и да спрем дотук?

– Имайте предвид, че пред нас няма да стоят глупаци. Въпросите ще ни задават опитни репортери, които познават добре законите в областта на bankerството. Така че веднага ще ни зададат и втори въпрос: защо вашата банка е предоставила такова голямо количество от парите на своите вложители на един-единствен длъжник?

– Това не беше единственият ни длъжник – заяви Хейуърд. – Заемът беше разпределен между Съпранешънъл и пет от филиалите ѝ.

– Ако кажа това – отвърна Френч, – ще трябва доста да се потрудя, за да ги накарам да повярват, че и аз самият мисля така. – Той извади пурата от устата си, постави я пред себе си, отвори бележника си и се обърна към останалите. – Добре, кажете ми фактите. Но искам да ви предупредя, че в края на краищата всичко ще се разбере. Тогава за нас нещата ще бъдат много по-лоши и по-болезнени – все едно, че ти вадят

зъб на два пъти.

– Преди да продължим – обади се Хейуърд, – искам да ви напомня, че ние не сме единствената банка, на която Съпранешънъл дължи пари. В подобно положение са Фърст Нашънъл Сити, Банк ъф Америка и Чейс Манхатън.

– Да, но всички те са начело на цели консорциуми – подчерта Алекс. – По този начин загубите им се разпределят и между други банки. Доколкото знам, нашата банка е единствената, самостоятелно предоставила такава голяма сума.

Нямаше смисъл да им напомня, че ги беше предупреждавал, включително и в управителния съвет, че този заем е прекалено голям риск, който може да донесе загуби на Първа търговска американска банка. Беше им казал, че операцията е незаконна. Сега продължаваше с горчивина да премисля всичко това.

В края на краищата решиха, че трябва да се направи съобщение, в което да се признае дълбоката финансова обвързаност на Първа търговска американска банка със Съпранешънъл и да се изрази тревога по повод сегашното състояние на компанията. Съобщението ще изрази надежда, че огромният конгломерат би могъл да бъде спасен с помощта на едно по-умело ръководство, за каквото Първа търговска американска банка ще настоява. Първата задача бе да се намалят до минимум загубите. Това бяха доста мъгляви надежди и всички добре го разбираха.

На Дик Френч бе поставена задача да оформи съобщението. Решиха той да бъде единственият говорител на банката.

– Репортерите ще се опитват да се докопат до всеки от вас – предупреди ги Френч. – Ако искате банката да има обща позиция, отпрашайте ги към мен и предупредете подчинените си да правят същото.

По-късно през деня Алекс Вандервурт направи преглед на предварително подготвените от него планове за спешни ситуации.

– Отвратително! – възмути се Едуина Д'Орси – Колко бързо привлича вниманието една банка, която се намира в затруднено положение!

Тя преглеждаше вестниците върху заседателната маса в кабинета на Алекс в централната сграда на Първа търговска американска банка. Беше четвъртък, един ден след пресконференцията, която бе дал Дик Френч.

Местният „Таймс Реджистър“ бе изпълнил цялата страница с материал под заглавие:

МЕСТНА БАНКА ПРЕД ОГРОМНИ ЗАГУБИ СЛЕД РАЗКРИТИЯТА ЗА НЕСТАБИЛНОСТТА НА СЪНЕКО

„Ню Йорк Таймс“ информираше малко по-въздържано своите читатели:

ПЪРВА ТЪРГОВСКА АМЕРИКАНСКА БАНКА ТВЪРДИ, ЧЕ Е СТАБИЛНА ВЪПРЕКИ СЛОЖНИТЕ СИ ПРОБЛЕМИ.

Новината не бе пропусната и в информационните емисии на телевизията.

Съобщенията бяха придружени с мнения на експерти от Федералния резерв, които твърдяха, че независимо от трудностите, Първа търговска американска банка е стабилна и вложителите няма защо да се безпокоят. Но въпреки тези уверения банката веднага бе поставена в „проблемния списък“ на Федералния резерв и в нея пристигнаха група експерти. Без много шум започна първата проверка, вероятно щяха да последват и други проверки от различните отдели на Федералния резерв.

Икономистът на банката Том Строгън отговори на Едуина: – Тук не става дума дали е отвратително или не. Според мен този интерес към всяка банка, намираща се в беда, е израз на страх. Вложителите се страхуват, че банката може да фалира и тогава те ще изгубят парите си. А съществуват и опасения, че когато една банка фалира, и други могат да се заразят от същата болест и цялата система да се разпадне.

– Аз пък лично се страхувам от ефекта, който може да окаже върху хората тази публичност – каза Едуина.

– И мен ме притеснява това – обади се Алекс. – Трябва да продължаваме да следим настроенятията и ефекта от тях.

Същия ден на обяд Алекс бе свикал съвещание. Сред поканените бяха ръководителите на отделите, отговарящи за банковите клонове. Всички знаеха, че ако се разклати общественото доверие, с което се ползваше Първа търговска американска банка, то това най-напред ще се почувства в клоновете. Том Строгън докладва, че в края на вчерашния ден и сутринта тегленията на пари са били по-интензивни от обикновено, а вложенията – значително по-малко. Все още беше рано да се правят

изводи. Засега не се забелязваше паника сред клиентите на банката. Но директорите на всички осемдесет и четири клона на Първа търговска американска банка получиха указания да съобщят веднага, щом забележат подобни признаци. Всяка банка съществуваше благодарение на своята репутация и доверието на клиентите – а това бяха крехки растения, които загиваха от превратностите на съдбата и от обществените компрометации.

Една от целите на съвещанието бе да се създаде пълна яснота относно действията, които трябва да се предприемат в случай на криза, а също и да се уточнят механизмите за поддържането на непрекъснатата връзка. Всичко беше направено.

– Това е засега – заключи Алекс. – Ще се срещнем утре по същото време.

Но това не стана.

В 10,15 следващата сутрин, петък, директорът на клона в Тайлърсвил телефонира в централното управление и веднага го свързаха с Алекс Вандервурт.

Директорът – Фъргъс У. Гатуик – се представи и Алекс припряно го попита:

– Какъв е проблемът?

– Масови тегления, сър! Целият клон е пълен с хора. Повече от сто от нашите редовни клиенти са се наредили на опашка с паспортите и чеките си книжки. Непрекъснато прииждат нови хора. Теглят всичко и закриват сметките си, искат си и последния долар. – Гласът на директора издаваше пълната му паника, въпреки че правеше усилия да изглежда спокоен.

Алекс замръзна на мястото си. Масовите тегления са истински кошмар за всеки banker. През последните няколко дни и той, и останалите ръководители на банката, се бяха страхували най-много от това. Такива тегления обикновено предизвикваха масова паника и по законите на психологията на тълпата довеждаха до пълна загуба на доверие към съответната банка. Най-лошото беше, че новината за подобни събития в един клон се разпространяваше и същото можеше да се случи и в другите клонове на банката. Тези тегления, подобно на пълзящ стихийен огън, можеха да доведат до пълна катастрофа. Нито една банка – дори най-голямата и най-стабилната – не би могла да изплати вложенията на повечето от своите клиенти – ако, разбира се, си ги поискат едновременно. Наличните пари скоро щяха да се свършат и Първа търговска американска банка щеше да бъде принудена да затвори вратите си може би

завинаги.

Това се беше случвало и преди, с други банки. При съвпадение на неподходящо ръководство, неблагоприятен момент и лош късмет, това би могло да стане навсякъде.

Алекс знаеше, че хората, които искат парите си, се нуждаят от уверение, че ще могат да си ги вземат. След това се налагаше да локализируют това опасно явление.

Указанията му към директора на клона в Тайлърсвил бяха кратки и ясни:

– Фъргъс, вие и служителите ви трябва да се държите така, сякаш нищо не се е случило. Плащайте, без да задавате въпроси – колкото ви поискат и колкото имат в сметките си. И не се разхождайте разтревожено наоколо. Бъдете весел и безгрижен.

– Това няма да е лесно, сър. Но ще се опитам.

– Не опитвайте, а го направете. В момента съдбата на цялата банка зависи от вас.

– Да, сър.

– Ще изпратим помощ при първа възможност. Как сте с наличните средства?

– Имаме около сто и петдесет хиляди долара в трезора – каза директорът. – Струва ми се, че в положението, в което се намираме; можем да издържим около час, не повече.

– Веднага ще ви докараме пари – увери го Алекс Междувременно извадете парите, които имате, и ги наредете до гишетата и до касите, така че всички да могат да ги виждат. Разходете се между клиентите, разговаряйте с тях. Кажете им с уверен глас, че нашата банка е стабилна, независимо от това, което са прочели. Обяснете им, че ще получат парите си.

Алекс затвори и веднага се обади на Строгън.

– Том – каза Алекс, – най-лошото се случи. В Тайлърсвил Клонът има нужда от пари – и то бързо. Започнете изпълнението на План номер едно за извънредни обстоятелства.

Районът на Тайлърсвил, както и повечето райони в околността, бе съвсем нов и още търсеше своя облик. Той беше нещо като комбинация между оживено търговско градче и фермерско предградие, постепенно

завладяван от разширяващия се град, но все още запазил нещо от предишната си атмосфера.

Жителите също бяха комбинация от стари и нови. Едните – консервативни и дълбоко привързани към фермерския бит или към търговията, а другите – наскоро заселили се пришълци, които бягаха от опошления градски начин на живот. Новите заселници опитваха да приобщат себе си и семействата си към сравнително тихия и спокоен живот на местните жители, който пък вследствие на всичките тези промени беше почти на изчезване. Обстоятелствата бяха оформили такова население, което не одобряваше големия бизнес и градския стил на живот и не се доверяваше на банките.

Важна роля за създаването на кризата в банковия клон в Тайлърсвил изигра и един бързив пощальон. Целия предишен ден, в четвъртък, той раздаваше писмата и пратките и не преставаше да дърдори:

– Чухте ли за проблемите на Първа търговска американска банка? Казват, че всеки, който има вложени пари в нея и не си ги изтегли, утре ще ги изгуби.

Малцина, които чуха приказките на пощальона, им повярваха. Но слухът се разпространяваше и подхранваше и от новините във вестниците, и във вечерната емисия по телевизията. След като мислиха през нощта, в петък сутринта фермерите, търговците и новите пришълци стигнаха до едно и също заключение: Няма да-рисуваме! Ще си приберем парите веднага!

Всеки малък град има свой собствен вътрешен телеграф. Новините за постъпките и решенията на хората се разпространяват бързо. И така, към обед все повече и повече хора се тълпяха пред клона на Първа търговска американска банка в Тайлърсвил. Ето как понякога от нищо става нещо.

За приближаващата криза в Тайлърсвил се разчу и в централното управление на Първа търговска американска банка. План номер едно на Вандервурт, предназначен за критични ситуации, бе готов да влезе в действие и тогава вече всички щяха да научат за Тайлърсвилския клон.

По нареждане на Том Строгън най-напред бе направена консултация с банковия компютър. Програмистът изписа следния въпрос: *Какъв е общият размер на спестяванията и вложенията в клона в Тайлърсвил?* Последва моментален отговор, тъй като клонът бе включен в общата компютризирана информационна система на банката:

СПЕСТОВНИ ВЛОГОВЕ: 26 170 627,54 долара
ДЕПОЗИТНИ СМЕТКИ: 15 042 767,18 долара
ОБЩО: 41 213 394,72 долара

След това компютърът получи нова задача – да извади от общата сума стойността на сметките, по които не са осъществявани никакви операции напоследък, а също така и средствата, вложени от общината (тези сметки нямаше да бъдат пипани, дори при сериозна криза).

Компютърът отговори:

ОБЩИНСКИ И СМЕТКИ БЕЗ ДВИЖЕНИЕ: 21 430 964,61
долара
ОСТАТЪК: 19 782 430,11 долара

Ако всички пожелаеха да изтеглят парите си, бяха необходими около двацет милиона.

Един от помощниците на Строгън сигнализира в Централния трезор, подземната крепост, разположена под главната сграда на Първа търговска американска банка. Директорът на трезора получи следните указания:

– Двацет милиона да бъдат веднага доставени на клона в Тайлърсвил!

Сумата бе по-голяма от необходимата, но според предварително подготвения план на Алекс Вандервурт, главната цел бе да се покаже сила и стабилност от страна на банката.

– Когато се гаси огън, винаги трябва да има повече вода – каза Алекс.

В очакване на такава криза, през последните четирийсет и осем часа паричният запас в Централния трезор на банката бе чувствително увеличен с помощта на Федералния резерв. Ръководството на Федералния резерв бе уведомено и одобряваше плановете на Първа търговска американска банка в случай на критична ситуация.

Банкнотите и монетите бяха преброени и поставени в чували със съответно обозначение. Докато ги товареха в предназначения за това пикап, полицаите внимателно охраняваха, подредени в редица. Щяха да използват шест коли, някои специално извикани от други клонове. Всеки пикап щеше да бъде придружаван от полицейски ескорт – това бяха специални предохранителни мерки поради необичайно голямото количество пари, което щеше да се превозва. Всъщност само в три от колите щеше да има пари. Останалите щяха да бъдат празни – това бе една

допълнителна предпазна мярка срещу грабежи.

Само двацет минути след обаждането на Гатуик, първият охраняван пикап бе готов да потегли от централното управление и да поеме по оживеното шосе към Тайлърсвил.

Към банковия клон в Тайлърсвил веднага тръгнаха няколко леки коли със служители на банката. Сред тях бе и Едуина Д'Орси. Тя отговаряше за операцията, която току-що беше започнала.

Едуина напусна работното си място, след като предупреди заместника си и подбра трима души от своя състав, които щяха да я придружават – един служител от заемната служба, Клиф Касълман, и две касиерки. Едната от касиерките бе Хуанита Нунес.

В същото време в Тайлърсвил бяха изпратени и служители от други два градски клона. Те щяха да помагат на Тайлърсвилския клон под ръководството на Едуина. Според предварителната стратегия нито един от банковите клонове не биваше да остава без достатъчно служители в случай, че и другаде възникне подобна критична ситуация. Съществуваха още няколко плана за действие в критични ситуации, но имаше и ограничения – повече от два-три не биваше да влизат в действие.

Водени от Едуина, четиримата служители от главния градски клон преминаха с бързи крачки през тунела, който свързваше клона с централното управление. От приземния етаж на главната сграда взеха асансьора към гаража на банката, където ги чакаше колата. Клиф Касълман седна на шофьорското място.

Докато се качваха в колата, покрай тях изтича Нолан Уейнрайт и се насочи към мустанга си. Шефът по сигурността бе информиран за операцията в Тайлърсвил и след като ставаше дума за пренасянето на двацет милиона долара, той реши лично да се погрижи за охраната по доставянето на парите. Недалеч от него щеше да пътува камион с десетина въоръжени полицаи. Местната полиция в Тайлърсвил и управлението на щатската полиция в града също бяха предупредени.

Алекс Вандервурт и Том Строгън останаха в централното управление. Кабинетът на Строгън беше близо до дилърския център и се превърна в нещо като команден пост. А от своя кабинет на трийсет и шестия етаж Алекс трябваше да следи състоянието в банковите клонове, за да сигнализира при възникнал проблем.

Алекс беше информирал Патертън, двамата седяха и чакаха, изпълнени с напрежение. Мислеха само за едно: дали ще успеят да се справят със ситуацията в Тайлърсвил? Дали Първа търговска американска банка ще приключи работния ден без кризисни ситуации и в някой друг клон?

Фъргъс У. Гатуик, директорът на банковия клон в Тайлърсвил, си беше мислил, че ще изкара няколкото години до пенсия в спокойна обстановка и без проблеми. Той приближаваше шейсетте, беше червендалест, с розови бузи, сини очи и прошарена коса. На младини беше доста амбициозен, но това бе далечно минало. По-късно реши, че истинската му роля в живота е да бъде опора на другите, той бе роден да следва някого, а не да блести със собствена светлина. Управлението на един малък банков клон напълно съответстваше на амбициите и на възможностите му.

В Тайлърсвилския клон той бе имал една-единствена неприятност. Преди години една жена, вероятно разгневена за нещо на банката, бе наела сейф в клона. След като бе оставила някакъв предмет, завит във вестник, тя бе заминала за Европа, без да остави адрес. След няколко дни целият клон се изпълни с неприятна миризма. Най-напред помислиха, че миризмата идва от отводнителните канали, направиха проверка и установиха, че причината не е там. Вонята ставаше все по-силна. Клиентите се оплакваха, а служителите направо не можеха да я търпят. Най-накрая се разбра, че миризмата идва от сейфовете. Веднага възникна трудният въпрос: от кой сейф?

Извикаха Фъргъс У. Гатуик, той се разходи покрай сейфовете и спря пред един от тях. През следващите четири дни бяха направени съответните постъпки и съдът издаде заповед, с която се разрешаваше на банката да отвори сейфа. Вътре имаше риба, костур, която бе започнала да се разлага. Спомнеше ли си този случай, Гатуик имаше чувството, че отново усеща отвратителната миризма.

Но сегашната ситуация беше много по-сложна от случая с рибата. Гатуик погледна часовника си. Преди час и десет минути беше телефонирал в централното управление. Четирите касиерки изплащаха непрекъснато пари, но хората се тълпяха, пристигаха един подир друг, а мощ все още нямаше.

– Господин Гатуик! – извика го една от касиерките.

– Да? – Той се насочи към нея. От другата страна на гишето, най-отпред на опашката стоеше Стийв, собственик на птицеферма, редовен клиент на клона.

– Добро утро, Стийв – весело го поздрави директорът.

Стийв кимна съдържано. Касиерката му показа чековете по двете сметки на фермера. Той току-що ѝ ги бе представил. Общата сума бе 23

000 долара.

– Всичко е наред – каза Гатуик. Взе чековете и се подписа и на двата.

– Вече нямаме достатъчно пари, за да плащаме такива големи суми – шепнешком каза касиерката, но все пак думите ѝ бяха чути от другата страна на гишето.

Как не се досети за това! От сутринта непрекъснато изплащаха пари, и то големи суми. Но касиерката не трябваше в никакъв случай да го споменава. Думите ѝ бяха повторени и от уста на уста стигнаха чак до края на опашката. Последваха гневни възгласи от всички страни.

– Чухте ли? Нямали повече пари!

– По дяволите! – Стийв се облегна разгневено върху гишето и размаха свития си юмрук. – По-добре веднага да ми изплатиш чековете, Гатуик, или ще изляза навън и ще разруша тази проклета банка!

– Няма нужда да правиш това, Стийв. Престанете с тези крясъци и заплахи! – Фъргъс У. Гатуик също повиши глас, като се опитваше да надвика опашката и да предотврати надигашия се скандал. – Дами и господа, в момента изпитваме временни затруднения с наличните пари поради масовите тегления от сутринта. Но ви уверявам, че към нас пътува голямо количество пари!

Последните думи потънаха сред протестните викове и не бяха чути.

– Как може една банка да няма пари?... Веднага ги извадете!... Стига с тези номера! Къде са парите?... Ще стоим тук, пред банката, докато ни се издължи.

– Още веднъж ви уверявам... Гатуик вдигна ръка, като се мъчеше да привлече вниманието.

– Не ме интересуват вашите евтини уверения – обади се една елегантна жена, очевидно от новите заселници. – Искам си парите веднага!

– Точно така – подкрепи я мъжът, който стоеше зад нея. – Всички искаме същото!

Чуха се и други гласове, мнозина се опитаха да се придвижат към гишето, а на лицата им бяха изписани гняв и тревога. Някой хвърли цигарена кутия и удари Гатуик. В този миг той осъзна, че обикновената група граждани, повечето от които той познаваше, се превръща във враждебно настроена тълпа. Главната причина, естествено, бяха парите, парите, които оказваха странен ефект върху човешките същества, превръщаха ги в алчни, несигурни, понякога лишени от разум създания. Някои изпитваха истински ужас, защото според тях съществуваше възможност да загубят всичко, което притежават, а заедно с това и своята

сигурност. Насилието, което преди няколко минути изглеждаше немислимо, сега бе едва ли не неизбежно. За първи път в живота си Гатуик изпита силен страх.

– Моля ви! – каза с умолителен глас той. – Моля ви, изслушайте ме!

Но гласът му заглъхна сред надигащата се глъч.

Съвсем неочаквано врявата стихна. Изглежда нещо ставаше на улицата, защото тези, които бяха отзад на опашката, излязоха бързо навън. Сред радостните възгласи на тълпата външната врата на банката се отвори и се зададоха представителите на централното управление.

Начело беше Едуина Д'Орси. Следваха я Клиф Касълман и двете млади касиерки (едната бе дребничката Хуанита Нунес). След тях идваха полицаи с тежки чували, преметнати през рамо, охранявани от колегите си със заредени автомати в ръце. Най-накрая вървяха банковите служители, изпратени от други клонове. Последен в колоната – като предпазлив и бдителен ангел-хранител – се движеше Нолан Уейнрайт.

Едуина заговори и думите ѝ се чуваха ясно в претъпканата с хора, но вече притихнала зала:

– Добро утро, господин Гатуик. Съжалявам, че закъсняхме, но имаше голямо движение. Разбрах, че може би ще имате нужда от двайсет милиона долара. Носим ви едната трета. Останалите са на път.

Докато говореше, Клиф Касълман, Хуанита и полицаите от охраната застанаха зад гишетата. Един от новодошлите банкови служители се зае с проверката на парите в чувалите. Броеше пачките и касиерите си ги разпределяха.

Около Едуина се събра плътен кордон от хора.

– Вярно ли е, че имате достатъчно пари, за да се разплатите с всички нас? – попита някой.

– Разбира се, че е вярно. – Едуина огледа хората и каза високо: – Аз съм Едуина Д'Орси и съм вицепрезидент на Първа търговска американска банка. Независимо от слуховете, нашата банка е солидна и платежоспособна, пред нея няма неразрешими проблеми. Разполагаме с големи резерви от пари в наличност и веднага можем да се разплатим с нашите вложители. В Тайлърсвил и където и да било другаде.

– Може и да е вярно – каза елегантната жена, която се бе обадила по-рано, – но може и нарочно да ни успокоявате, като се надявате, че ще ви повярваме. Както и да е, аз ще си изтегля парите още днес.

– Това е ваше право – заяви Едуина.

Фъргъс У. Гатуик наблюдаваше всичко с облекчение, доволен, че

вече не е в центъра на вниманието. Грозните страсти, бушували преди малко, бяха стихнали. Като видяха чувалите с пари, по лицата на някои клиенти се появиха усмивки. Но независимо, че тревогата попремина, хората не се отказваха от първоначалното решение да изтеглят парите си. Изплащането продължаваше с бърз ритъм и ставаше все по-ясно, че проблемът пред банката си остава открит.

Докато работата в банковия клон продължаваше, полицаите преминаха като легионите на Цезар още веднъж през залата. Те носеха чували с пари, а след тях вървяха охраняващите ги колеги със заредено оръжие.

Всички, които бяха през този ден в Тайлърсвилския банков клон, запазиха незабравим спомен за огромното количество пари, което се разпределяше пред очите им. Дори служителите на Първа търговска американска банка не бяха виждали толкова много пари накуп. По нареждане на Едуина и според плана на Алекс Вандервурт, голяма част от двайсетте милиона долара, предназначени за предотвратяването на кризата в клона, се внесоха пред очите на клиентите. Бюрата на касиерките бяха опразнени, от канцелариите донесоха още бюра и маси, върху които разпределиха на високи купчини пачки с банкноти и пликчетата с монети. Касиерите от другите клонове имаха за задача да следят каква част от парите са изразходвани.

След време Нолан Уейнрайт характеризира цялата операция като „мечтата на специалистите по банкови грабежи и кошмара на охраната“. Но за щастие всичко бе организирано много бързо, така че крадците трудно биха могли да се възползват.

С помощта на Фъргъс У. Гатуик Едуина ръководеше внимателно и компетентно цялата операция. Тя разпореди на Клиф Касълман да потърси сред тълпата желаещи да получат заем.

Малко преди обед, когато банката бе все още изпълнена с хора, а опашката продължаваше да нараства, Касълман стъпи на един стол, за да го виждат по-добре.

– Дами и господа – обяви той, – искам да ви се представя. Аз съм служител в градския заемен отдел, което означава, че имам право да одобрявам по-големи заеми, отколкото можете да получите в този клон. Ако някой иска заем и желае да получи по-бърз отговор, сега имате тази възможност. Ще ви изслушам с удоволствие и ще се опитам да помогна на всички, които имат някакви проблеми. Господин Гатуик, който в момента е зает, беше така любезен да ми отстъпи бюрото си. Ще ме намерите там. Чакам ви!

– Ще дойда веднага, щом си получа парите – извика един мъж с

гипсиран крак. – Ако тази банка наистина фалира, добре ще е да имам заем към нея. Тогавя никога няма да се наложи да го връщам.

– Нищо подобно няма да се случи – отвърна Клиф Касълман и попита: – А какво се е случило с крака ви?

– Паднах в тъмното.

– Явно все още не можете да се измъкнете от тъмнината. Уверявам ви, че състоянието на банката е завидно! Така че ако вземете назаем пари от нея, ще трябва да ги върнете, иначе може да пострада и другият ви крак!

Няколко души се засмяха и Касълман слезе от стола. Една група от хора се струпа пред директорското бюро, за да разговаря с него за отпускане на заем. Тегленията на пари, обаче, продължаваха. Паниката понамаля, но по всичко личеше, че нито демонстрираната стабилност, нито уверенията, нито психологическите похвати бяха в състояние да спрат хората в Тайлърсвил.

В ранния следобед отговорните служители на Първа търговска американска банка си задаваха един-единствен въпрос: след колко време този опасен вирус ще се разпространи и в другите клонове.

По-късно следобед, след като бе разговарял няколко пъти по телефона с Едуина, Алекс Вандервурт тръгна към Тайлърсвил. Беше много разтревожен – тегленият явно не преставаха. Алекс се опасяваше, че през уикенда паниката ще обхване и останалите вложители и те ще се насочат в понеделник към другите клонове на банката.

До този момент и в някои други клонове бяха изтеглени сравнително повече пари, но никъде другаде не бе възникнала ситуация като тази в Тайлърсвил. Но на подобен късмет не можеше дълго да се разчита.

Алекс замина за Тайлърсвил с кола на банката. Придружи го Марго Бракън. Марго бе приключила с делото си в съда и се отби при Алекс, за да обядват заедно. Той ѝ предложи да го придружи, като ѝ разказа за паниката, обхванала трийсет и шестия етаж на централното управление.

Алекс се бе облегнал назад и се наслаждаваше на краткия миг спокойствие.

– Тази година бе доста трудна за теб – каза Марго.

– Личи ли си?

Тя протегна ръка и пръстите ѝ нежно погалиха челото му.

– Тук има повече линии. А косата ти започна да се прошарва.

– Просто остарявам – каза той и направи тъжна гримаса.

– Е, не съвсем...

– Това е цената, която плащаме, за да живеем в охолство. Ти също я

плащаш, Бракън.

– Да – съгласи се тя. – Въпросът е дали си заслужава човек да се тревожи толкова много за всичко.

– За спасяването на банката си заслужава да се потруди човек – рязко отвърна Алекс. – Ако не успеем да се справим сега, много хора ще пострадат съвсем незаслужено.

– А няма ли да има и такива, които си го заслужават?

– В критична ситуация човек се опитва да спаси всички. С разплати и отмъщения ще се занимаваме по-късно.

Бяха изминали половината път до Тайлърсвил.

– Алекс, наистина ли нещата са толкова сериозни?

– Ако паническото теглене на пари продължи и в понеделник, ще бъдем принудени да затворим банката. Тогава консорциум от други банки може да се съгласи да ни откупи – на определена цена. Те ще вземат това, което е останало, и след известно време вложителите ще могат да си получат обратно парите. Но с Първа търговска американска банка ще бъде свършено завинаги.

– Наистина е невероятно, че подобно нещо може да се случи така изведнъж.

– Работата е в това – подчерта Алекс, – че много хора не могат да разберат едно: банките и паричната система, със своите вложения и заеми, са точна машина, поддържана в деликатно равновесие. Ако с нея се работи неумело, ако поради алчност, политически съображения или просто глупост от строя излезе един-единствен компонент, това разрушава цялата машина. Ако веднъж си поставил системата или някоя банка в опасност, това не остава в тайна, а кризата в доверието свършва останалото. Точно това се случва в момента.

– От това, което казваш, и от всичко онова, което знам отпреди, имам чувството, че алчността е главната причина за сегашното състояние на вашата банка.

– Да, а също и наличието на много идиоти в управителния съвет – горчиво каза Алекс. Той бе по-откровен от обикновено и изпита известно облекчение от това.

Настъпи кратка тишина, а след това Алекс възкликна:

– Господи! Как ми липсва той!

– Кой?

– Бен Розели.

– Вероятно Бен щеше да предприеме точно същата спасителна операция, каквато започна ти. – Марго стисна нежно ръката му.

– Може би – въздъхна той. – Само че моят план не доведе до нищо. Ето защо бих искал Бен да е тук сега.

Шофьорът смъкна стъклото, което отделяше предната седалка от пътниците.

– Пристигнахме в Тайлърсвил, сър – каза той през рамо.

– Желая ти успех, Алекс – промълви Марго.

Опашката пред банката се виждаше отдалеч. Все нови и нови хора се редяха. В момента, в който колата спря пред банката, на отсрещната страна на улицата паркира малък автобус, от който изскочиха няколко младежи и едно момиче. От едрите букви, изписани на автобусчето, ставаше ясно, че е на телевизията.

– Господи – каза Алекс, – само това липсваше!

Докато Марго се оглеждаше любопитно, Алекс влезе в клона и размени няколко думи с Едуина и с Фъргъс У. Гатуик. Очевидно нищо повече не можеха да направят. На Алекс му мина през ума, че е дошъл напразно, но желанието му да помогне бе непреодолимо. Той реши да поговори с чакащите хора. Разходи се сред тези, които бяха вътре в салона, и тихо им се представи.

Бяха най-малко двеста души – разнородна тълпа от млади и стари хора, някои по-заможни, други очевидно доста бедни, жени с малки деца, мъже в работни дрехи, имаше и клиенти, които явно се бяха облекли по-специално за случая. С изключение на неколцина, повечето се държаха дружелюбно. Имаше само един-двама, които бяха враждебно настроени. Но почти всички бяха доста изнервени. По лицата на тези, които бяха получили парите си и си тръгваха, бе изписано облекчение. Една възрастна жена заговори Алекс, без да има ни най-малка представа, че е банков служител.

– Благодаря на бога, всичко свърши. Това беше най-напрегнатият ден в живота ми. Тук са спестяванията ми – всичко, което имам. – В ръцете си държеше около дузина банкноти по петдесет долара.

След като поразговаря с хората, Алекс се убеди, че всички мислят по един и същ начин: Първа търговска американска банка може и да е стабилна, но може и да не е. Никой не искаше да рискува и да остави парите си в банка, която може да фалира. Непрекъснатото свързване на Първа търговска американска банка със Съпранешънъл беше изиграло ролята си. Първа търговска американска банка щеше да загуби огромна сума пари – самото ръководство го бе признало. И никой не се интересуваше от подробностите. Хората, на които Алекс спомена, че вложенията са застраховани, почти не обърнаха внимание на думите му. Някои

споменаха, че вероятно застраховките са доста малки и едва ли биха били достатъчни, за да покрият такива огромни загуби.

Имаше още нещо, и Алекс си даваше сметка, че то е много важно: хората не вярваха повече на това, което им се казваше, беше им омръзнало да ги заблуждават и лъжат. Тях непрекъснато ги лъжеха – лъжеше ги президентът, висшите правителствени служители, политиците, бизнесмените, индустриалците. Лъжеха ги работодателите им и синдикалните дейци. Заблуждаваха ги чрез различни реклами. Мамеха ги чрез финансови операции, включително и при закупуването на акции и други ценни книжа, мамеха ги и в годишните доклади за акционерите и „официалните“ изявления на корпорациите. Не рядко бяха заблуждавани и от средствата за масова информация, които просто „пропускаха“ да съобщят нещо важно. Нямахше край списъкът на измамите. Те се трупаха безпощадно една върху друга, и така лъжата, или в най-добрия случай изощаването и премълчаването се бяха превърнали в начин на живот.

Как биха могли да повярват на Алекс, който ги уверяваше, че Първа търговска американска банка не е потъващ кораб и че парите им ще бъдат на сигурно място, ако решат да ги оставят в нея? Следобедните часове се изнизваха и ставаше все по-ясно, че никой не вярва на това.

Късно следобед Алекс бе готов да се предаде. Това, което беше писано да става, щеше да стане и нищо повече не можеше да се направи. Реши, че има неща, които са неминуеми и че трябва да се приемат такива, каквито са – и от хората, и от институциите. В пет и половина, когато ранната октомврийска вечер бе започнала вече да се спуска, при него дойде Нолан Уейнрайт и го уведоми за новата тревога, обзела тълпата отвън.

– Притесняват се, че ще затворим в шест, когато свършва работното време. А дотогава няма да успеем да обслужим всички, които чакат.

Алекс сви рамене. Нямахше нищо по-просто от това да затворят банковия клон в посочения час. Всичко щеше да е съвсем законно и никой не би могъл да протестира. Изнервен и изтощен от напрежението, Алекс изпита желание да постъпи точно така. Искаше му се да каже на тези, които чакаха отвън: „Вие не искате да ми повярвате, тогава живеете в напрежение до понеделник и вървете по дяволите“! Но Алекс се колебаеше, искаше му се да остане и верен на себе си. Припомни си думите на Марго за Бен Розели. Марго бе казала: „Бен щеше да предприеме точно същата спасителна операция, каквато започна и ти“. Как ли би постъпил Бен в този миг? Алекс знаеше отговора.

– Ще направя изявление – каза той на Уейнрайт, потърси Едуина и

й даде разпорежданията си.

Алекс застана на вратата, за да го чуят и вътре, и във Усети, че телевизионните камери са насочени право към него. Телевизионните екипи бяха два. Преди около час Алекс направи изявление и за двете телевизионни станции, но екипите останаха. Един от журналистите обясни, че искат да заснемат повече материал за новините в края на седмицата – подобни събития не се случвали всеки ден.

– Дами и господа – гласът на Алекс бе силен, ясен и отчетлив, – разбрах, че някои от вас се безпокоят, че работното ни време скоро ще свърши. Моля да запазите спокойствие. От името на ръководещото на банката ви съобщавам, че клонът в Тайлърсвил ще остане отворен, докато обслужим последния клиент. Последваха възгласи на задоволство и спонтанни ръкопляскания.

– Искам да ви кажа още нещо. – Хората отново притихнаха и насочиха вниманието си към Алекс. Той продължи: Препоръчвам ви да не държите големи суми в себе си или в домовете си през уикенда. Това съвсем не е безопасно. Препоръчвам ви да изберете някоя друга банка и да внесете там парите си. Моята колежка госпожа Д'Орси разговаря по телефона с някои банки в района и ги помоли да останат отворени до по-късно, за да могат да ви обслужат.

Последваха нови възгласи на одобрение.

Нолан Уейнрайт се приближи до Алекс, пошепна му нещо и Алекс обяви:

– Информираха ме, че две банки вече са се съгласили да изпълнят молбата ни. Ще се свържем и с други.

– Можете ли да ни препоръчате някоя банка? – чу се мъжки глас от опашката на улицата.

– Да – каза Алекс. – Лично аз бих избрал Първа търговска американска банка. Нея познавам най-добре, в нея съм най-сигурен, тя съществува от години и се ползва с добра репутация. Много бих искал и вие да мислите така – За първи път в гласа му се долови нотка на вълнение. Някои от хората се усмихнаха, други се изсмяха, но повечето останаха сериозни, вперили поглед в Алекс.

– И аз доскоро мислех така – обади се някой зад него. Той се обърна. Беше възрастен човек, вероятно към осемдесетте, побелял, сбръчкан, прегърбен и подпрян на бастун. Но очите на стареца бяха ясни, а гласът му – твърд. До него стоеше жена на същата възраст. И двамата бяха спретнато облечени, макар че дрехите им бяха старомодни и доста износени. Жената държеше пазарска чанта, пълна с пачки банкноти. Двамата

току-що бяха напуснали гишето на банката.

– Съпругата ми и аз държахме парите си в Първа търговска американска банка повече от трийсет години – каза старецът, – и никак не ни се искаше да ги теглим.

– Тогава защо го направихте?

– Не можем да пренебрегнем слуховете. Щом толкова много се говори, все има някаква истина.

– Да, има някаква истина и ние я признахме – каза Алекс. – Банката ни беше предоставила заем на Съпранешънъл Корпорейшън и понесе загуби. Но тя може и ще издържи на тези загуби.

Старецът поклати глава.

– Ако бях по-млад и работех, може би щях да рискувам. Но не и сега. Тук, вътре – той посочи към пазарската чанта, – е всичко, което ни е останало, докато сме живи. Не е кой знае колко. Може би е два пъти по-малко, отколкото когато работехме. С тези пари не може да се купи кой знае какво...

– Така е – каза Алекс. – Инфлацията засяга най-много добри хора като вас. Но смяната на банката няма да ви помогне.

– Искам да те попитам нещо, млади човече. Ако беше на моето място и това тук бяха твоите пари, щеше ли да постъпиш по същия начин?

Алекс забеляза, че хората следяха внимателно разговора им. Видя, че Марго е наблизил, през няколко човека от него. Точно зад нея бяха телевизионните камери, включени в момента. А един от журналистите бе протегнал микрофона си.

– Да – призна той. – Предполагам, че щях да постъпя като вас.

Старецът се учуди.

– Поне си честен. Чух съвета ти да отидем и да вложим парите си в друга банка. Мисля, че това е добър съвет и аз ще го последвам.

– Почакайте – каза Алекс, – имате ли кола?

– Не. Живеем тук наблизил. Ще отидем пеша.

– Но не и с толкова пари. Могат да ви ограбят. Ще накарам някой да ви закара до банката. – Алекс направи знак на Нолан Уейнрайт да се приближи и му обясни какъв е проблемът. Това е нашият шеф по сигурността – обясни той на старите хора.

– Не се тревожете – каза Уейнрайт, – с удоволствие ще ви закарам.

Старецът не помръдна. Той гледаше ту единия, ту другия.

– Вие правите всичко за нас? След като току-що изтелихме парите си от вашата банка? И след като съвсем ясно ви казахме, че ви нямаме доверие?

– Е, приемете го като добър жест от наша страна – каза Алекс. – Освен това, след като цели трийсет години сте държали парите си в нашата банка, ние трябва да се разделим като приятели.

– А може би ние трябва... – Старецът млъкна и след малко каза: – Искам да те попитам още нещо, но ще ми отговориш мъжки. – Чистите му, прями и честни очи гледаха право в Алекс.

– Кажете.

– Ти веднъж ми каза истината. Искам отново да ми отговориш честно, като не забравяш за това, което ти казах, че съм стар и това са всичките ми пари. Знаеш какво означават тези пари за мен. Нашите пари на сигурно място ли са във вашата банка?

За броени секунди Алекс прецени въпроса и всички възможни последиствия от отговора. Знаеше, че освен възрастната двойка го наблюдават и много други хора. Телевизионната камера продължаваше да работи. Срещна погледа на Марго, тя също го гледаше очаквателно. Помисли си за хората, събрани тук, и за другите, които кризата би могла да засегне, за тези, които разчитаха на него – Джеръм Патертън, Том Строгън, управителния съвет, Едуина и много други. Мислеше и за това, какво щеше да стана, ако Първа търговска американска банка фалира, за огромните проблеми, които щяха да възникнат не само тук, в Тайлърсвил, но и на много други места. Той успя да потисне съмненията си и отговори тихо, но с глас, внушаващ доверие:

– Давам ти честната си дума. Тази банка е съвсем стабилна.

– Е, Фрида – каза старецът на жена си, – напразно сме се тревожили. Хайде да върнем тези проклетите пари обратно.

По време на всички разговори и дискусии през следващите седмици един факт се признаваше като неоспорим: кризата в Тайлърсвил бе приключила в мига, когато старецът и съпругата му върнаха обратно парите си в клона на Първа търговска американска банка. След този миг хората на опашката, станали свидетели на разговора между стареца и висшия банков служител, избягваха да се погледнат в очите или се усмихваха някак виновно и си тръгваха. Слухът за разговора се разнесе от уста на уста до края на опашката. За броени минути хората започнаха да се разпръскват и опашката изчезна бързо и мистериозно, точно както се беше появила. Задейства същото стадно чувство, само че с обратен резултат. Малкото останали клиенти бяха обслужени и банковият клон бе затворен само десетина минути след определения час. Някои от

служителите в Първа търговска американска банка, в Тайлърсвил и в централното управление, все още се тревожеха какво ще стане в понеделник. Ще се натрупат ли отново хора пред банката, ще се повтори ли същата критична ситуация? За радост нищо подобно не се случи.

В понеделник обстановката беше спокойна и в останалите клонове на банката. След направените анализи се стигна до общия извод, че главната причина бе вълнуващата и искрена сцена на разговора между възрастната двойка и симпатичния и откровен банков вицепрезидент, която бе показана по телевизията през уикенда. След като бе монтиран, филмът се оказа толкова добър, че различните станции го излъчиха по няколко пъти в информационните си емисии. Той бе добър пример за интимното и силно въздействащо *cinema verité*, чиято техника се владее добре от телевизията, но рядко се използва. Много от зрителите бяха развълнувани до сълзи.

Алекс Вандервурт видя филма по телевизията, но се въздържа от каквито и да било коментари. Една от причините бе, че той си даваше сметка за отговора на въпроса за сигурността на банката. Освен това Алекс знаеше, че на Първа търговска американска банка тепърва предстоят сериозни проблеми.

Марго също не коментира случая, не го спомена и в неделя, когато остана в апартаментата на Алекс. Тя искаше да му зададе един важен въпрос, но реши, че моментът не е подходящ.

Сред висшите служители на банката, които видяха предаването, бе и Роскоу Хейуърд. Но той не го гледа до края. Хейуърд пусна телевизора в неделя вечерта, след като се прибра от събрание на църковното настоятелство. Но бързо го изключи, изпълнен със завист и гняв, като видя част от филма. Хейуърд и без това си имаше достатъчно сериозни проблеми, които трябваше да решава и нямаше никакво желание да си припомня за успехите на Вандервурт. Освен сериозната криза в банката, имаше още няколко проблема, които можеха да изскочат на повърхността през следващата седмица и Хейуърд бе доста изнервен.

Петък вечерта в Тайлърсвил бе важна и за Хуанита Нунес.

Хуанита видя Марго Бракън, когато пристигна следобед. Напоследък все се питаше дали да не потърси Марго и да се посъветва с нея. В петък реши, че трябва да го направи. Но не искаше Нолан Уейнрайт да ги забележи.

Такава възможност се появи, след като кризата в банката приключи. Уейнрайт беше зает с проверката на съоръженията по сигурността на банковия клон. Хуанита приключи работата на гишето, където

помагаше на касиерката и се отправи към бюрото на директора. Марго седеше там и чакаше господин Вандервурт.

– Госпожице Бракън – каза тихо Хуанита, – вие ми казахте веднъж, че ако имам някакъв проблем, бих могла да все обърна за помощ към вас.

– Разбира се, Хуанита. Какво има?

– Ами... – Малкото ѝ лице издаваше тревога.

– За какво става дума?

– Можем ли да поговорим някъде другаде, ако нямате нищо против? – Хуанита следеше с очи Уейнрайт, който беше близо до трезора, в срещуположния ъгъл на залата. Той като че привършваше разговора си.

– Тогава ела в моя офис – каза Марго. – Когато имаш възможност.

Уговориха се за понеделник вечерта.

17

Лентата с магнетофонния запис на телефона в „Дъбъл Севън Хелт Клъб“ лежеше от шест дни на полицата.

Уизард Уонг няколко пъти поглеждаше към нея и нито му се искаше да я изтрие, нито се решаваше да съобщи за записаните разговори. В днешно време бе доста рисковано да се записват каквито и да било телефонни разговори. А още по-рисковано бе да се търгува с тях.

Уизард знаеше, че Марино много би искал да чуе част от този запис и би заплатил добре за подобна услуга. Какъвто и да беше Тони Марино Мечката, той бе много щедър, когато трябваше да се плати за добре свършена работа. Ето защо Уизард му правеше от време на време разни услуги.

Той знаеше, че Марино е професионален престъпник. Уонг не беше такъв.

Уизард (истинското му име всъщност беше Уайн, но никой от познатите му не го наричаше така) беше умен младеж, второ поколение от смесен брак между китаец и американка. Той беше експерт по аудио-електроника, беше се специализирал в разкриването на всякакъв вид подслушване и следене със съвременни елек-тронни средства. Славеше се като отличен специалист.

Уонг имаше много клиенти, на които гарантираше, че работните помещения и домовете им не се претърсват, телефоните им не се подслушват и личният им живот не е подложен на интервенция с помощта

на тайни електронни съоръжения. Той откриваше скритите подслушвателни устройства, а клиентите му благодаряха по подобаващ начин. Всъщност следенето и подслушването в Съединените щати бяха доста разпространени, те дори процъфтяваха въпреки официалните опровержителни декларации, включително и на най-високо равнище.

Шефовете на много индустриални компании се ползваха от услуги на Уонг. Сред клиентите му имаше банкери, издатели на вестници, кандидати за президенти, някои от най-известните адвокати, един-двама чуждестранни посланици, американски сенатори, трима губернатори и един съдия от Върховния съд. Той работеше и за шефа на една от мафиотските фамилии, за непосредствените му помощници, а и за някои други с по-нисък ранг – сред тях беше и Тони Марино.

На клиентите, които се занимаваха с криминални престъпления, той даваше да се разбере, че не желае да бъде въвличан в тяхната дейност. Осигуряваше си съвсем приличен доход и със законни средства. И все пак той не виждаше никакви основания да им отказва услугите си, тъй като подслушването и следенето си бяха незаконни действия, а криминалните престъпници също имаха право да се защитават със законни средства. Уизард се ръководеше от това правило и работите му вървяха добре.

Клиентите от подземния свят му бяха дали да разбере, че ще бъде богато възнаграден, ако им предоставя полезна информация. От време на време Уизард наистина им съобщаваше по нещичко, а те му плащаха. И той като всички хора не можеше да устои на най-старото и най-често срещано изкушение – алчността.

Ето че отново бе изпаднал в негова власт.

Преди около седмица и половина Уизард Уонг бе направил рутинната си проверка за подслушване на телефоните на местата, посещавани от Марино. Сред тях бе и „Дъбъл Севън Хелт К्लъб“, където Марино имаше финансови интереси. По време на проверката, която показа, че всичко е наред, Уизард реши да се позабавлява, като подслуша за известно време разговорите по един от телефоните на клуба. Един вид – собствена експертиза. За тази цел избра обществения телефон на приземния етаж на клуба. Уизард монтира записващо устройство за четирийсет и осем часа. Магнетофонът бе скрит в мазето в „Дъбъл Севън“. Той се включваше всеки път, когато се използваше телефонът.

Това бе напълно незаконна операция, но според Уизард тя не може да се смята за нарушение, тъй като само той щеше да прослуша ролката. Един от разговорите силно го заинтригува.

В събота следобед, той взе ролката от полицата в обширната си лаборатория и отново прослуша разговора.

Пускане на монета. Набиране на номер. Всичко това бе записано на магнетофона. Телефонен звън. Само един.

Женски глас (тих, с лек акцент): Ало?

Мъжки глас (шепнешком): Знаеш кой е. Не споменавай имена.

Женският глас: Да.

Първият глас (все още шепнешком): Кажу ми на нашия общ приятел, че съм разкрил нещо важно. Наистина важно. Точно това, което искаше да знае. Не мога да ти кажа по телефона. Ще дойда утре вечер.

Женският глас: Добре.

Лек шум и прекъсване на разговора. Този, който бе позвънил от „Дъбъл Севън Хелт Клуб“ бе сложил слушалката.

Уизард Уонг не можеше да си отговори на въпроса защо бе сигурен, че Тони Марино Мечката ще прояви интерес към този разговор. Някакъв вътрешен инстинкт му подсказваше, че разговорът е важен, а този вътрешен инстинкт почти никога не го лъжеше. Най-накрая се реши, извади бележника си, отиде до телефона и набра номера.

Оказа се, че Тони Мечката не може да му отдели време преди понеделник следобед. След като вече бе решил да действа, Уизард се зае да уточнява информацията от магнетофона. Пренави ролката и я прослуша внимателно още няколко пъти.

– Боже господи! – грубите, едри черти на Тони Марино Мечката му придаваха вид на див звяр. Фалцетовият му глас бе по-силен от обикновено. – Да имаш тази касета и да седиш на проклетия си задник цяла седмица, без да ми я дадеш!

– Аз съм само един техник, господин Марино – опитваше се да се защити Уизард Уонг. – Повечето от нещата, които чувам, не са моя работа. Но след като помислих върху този запис, реших, че може би става дума за нещо важно. – Той беше доволен, тъй като не му вдигнаха скандал, че си е позволил да подслушва разговорите в „Дъбъл Севън“.

– Следващия път – изръмжа Марино, – мисли по-бързо!

Двамата бяха в офиса на Марино, който се помещаваше в едно депю. Беше понеделник. На бюрото се мъдреше касетофона, който Уонг току-що бе изключил. Преди да дойде, той беше презаписал важната част от магнетофонната лента и я бе прехвърлил върху касета – останалото изтри.

С навити ръкави на ризата в задушната и гореща стая Тони Марино Мечката изглеждаше отвратително. Раменете му бяха широки като на шампион по борба, а китките и бицепсите – огромни. Столът под него изглеждаше съвсем малък. Марино не беше дебел, но мускулите му бяха яки. Уизард Уонг се мъчеше да не мисли за физическата сила на Марино, нито пък за славата му на жесток човек. Но дали от горещината в стаята или по някаква друга причина, той усети, че започва да се поти.

– Аз съвсем не съм пропилял всичкото това време, господин Марино – опитваше се да се оправдае той. – Открих и някои други неща, които мислех, че ще поискате да знаете.

– Какви неща?

– Мога да ви кажа номера, на който се обадиха. Използвах хронометър и измервах времето, необходимо за завъртането на всяка цифра, а след това сравних...

– Карай по-накратко. Дай ми номера!

– Ето го. – Уизард постави едно листче на бюрото.

– Провери ли го? На кого е?

– Искам да ви кажа, че една такава проверка съвсем не е лесна работа. Особено в случаи като този, когато номерът не е в указателя. За щастие, имам някои връзки в телефонната компания...

Тони Мечката избухна. Той удари с длан по бюрото, и то изгърмя.

– Не ме разигравай, копеле такова! Ако знаеш нещо, казвай го веднага!

– Исках само да ви обясня – не се предаваше плувналия в пот Уизард, – че всичко това струва пари. Трябваше да заплатя на моя човек в компанията.

– Платил си дяволски малко в сравнение с това, което ще измъкнеш от мен. Така че давай нататък.

Уизард въздъхна с облекчение, вече знаеше, че е казал каквото трябва и Тони Мечката ще си плати исканата сума, защото и двамата не забравяха, че може отново да се наложи да си правят услуги.

– Телефонът е на госпожа Х. Нунес. Ето номерът на къщата и апартамента във Форум Ист. – Уонг постави другото листче върху бюрото. Марино го взе и погледна адреса.

– Има още нещо, което може би ви интересува. Според сведенията ми телефонът е поставен преди месец по бързата процедура. Обикновено във Форум Ист се чака дълго за телефон, списъкът от желаещи е голям, но това име не е било в него. Било е сложено допълнително най-отгоре.

Марино го погледна намръщено, с което изразяваше както нетърпение, така и раздражение от всичко, което бе чул.

– Изясни се, – продължи бързо Уизард Уонг, – че е бил упражнен натиск. Моят човек ми съобщи, че до телефонната компания е пристигнало специално писмо, подписано от Нолан Уейнрайт, който е шеф по сигурността в Първа търговска американска банка. В писмото се казвало, че телефонът е нужен спешно за дейността на банката. Сметките се плащат от нея.

За пръв път от идването на Уизард Тони Мечката изглеждаше наистина разтревожен. За един миг на лицето му се изписа учудване, след това учудването бе заменено с безразличие. Макар че успя да се овладее, той трескаво мислеше, като свързваше току-що чулото с някои факти, които знаеше отпреди. Името Уейнрайт беше свързващото звено. Марино беше информиран за опита преди шест месеца да им пробутат един доносник, един престъпник на име Вик. Докато го измъчваха, той бе казал едно име – Уейнрайт. Марино знаеше за миналата слава на шефа по сигурността на банката. Подробно се беше информирал за него.

Дали не им бяха изпратили друг доносник? Тони Мечката беше съвсем наясно от какво би се интересувал той. А в „Дъбъл Севън“ имаше още куп неща, които не бяха за разкриване. Тони Мечката нямаше намерение да губи време в предположения. Този, който се бе обадил от клуба, шепнеше, така че не можеха да разпознаят гласа. Затова пък знаеха коя е жената и биха могли да измъкнат от нея всичко, което ги интересува. На Марино не му и минаваше мисълта, че тя може и да не иска да им сътрудничи. Окажеше ли се толкова глупава, те имаха достатъчно начини, за да я принудят да проговори.

Марино се разплати набързо с Уонг, седна и се замисли. И този път спази традиционния си начин на действие – не избърза с взимането на решение, а изчака няколко часа, за да подреди мислите си. Беше изгубена цяла седмица...

По-късно същата вечер той извика двама здравеняци, даде им адреса във Форум Ист и им заповяда:

– Доведете ми тук тази Нунес.

18

– Ако всичко това се окаже истина – заяви Алекс, – лично аз ще се погрижа Нолан Уейнрайт да бъде изхвърлен от банката.

– Разбира се, че е вярно – каза Марго. – Да не мислиш, че госпожа Нунес ще вземе да си измисля подобно нещо? И защо би могла да го прави?

– Да – напълно си права – призна той.

– Ще ти кажа още нещо, Алекс, аз ще искам много повече от главата на този ваш Уейнрайт, поднесена на тепсия. Значително повече.

Двамата бяха в апартамента на Алекс. Марго беше пристигнала преди половин час, след като се бе срещнала с Хуанита Нунес. Това, което научи от Хуанита, я възмути и вбеси. Хуанита ѝ бе разказала за договорната, според която изпълняваше ролята на връзка между Уейнрайт и Майлс Истън. Довери ѝ, че напоследък е започнала все повече да осъзнава големия риск, и че опасенията ѝ са нараснали – не само за нея самата, но и за Естела. Марго внимателно изслуша всичко, разпита я за някои подробности и след това отиде направо при Алекс.

– Аз знаех, че Истън ще бъде използван като нелегален информатор. – На лицето на Алекс бе изписана тревога. Той отиде във всекидневната и донесе едно неотваряно шише с уиски. – Нолан ме информира за плановете си. В началото не одобрявах, но после се съгласих, защото аргументите му звучаха доста убедително. Кълна ти се, обаче, че не ми е споменавал за въвличането на Нунес в тази работа.

– Вярвам ти – каза Марго. – Не ти е казал, защото е знаел, че ще забраниш.

– Едуина знаела ли е?

– Очевидно не.

Алекс се ядоса: значи Нолан бе вършил всичко на своя глава! Как е могъл да постъпи така необмислено, дори глупаво! Някои шефове на отдели като Уейнрайт се ръководеха единствено от своите задачи и забравяха за общите интереси на банката.

– Преди минута спомена, че ще искаш „значително повече“... – Той спря да се разхожда и попита: – Какво означава това?

– Първото, което искам, е да се осигури незабавно безопасност на моята клиентка и детето ѝ. Тя трябва да бъде преместена някъде, където да е въвн от опасност. След това ще говорим за компенсациите.

– Твоята клиентка?

– Тази вечер предложих на Хуанита правната си защита. И тя се съгласи.

Алекс се усмихна и отпи от уискито си.

– Значи ние с теб сме противници, Бракън.

– В известен смисъл, да – каза Марго и добави любезно: – Но ти

знаеш, че аз няма да използвам информацията, която получих в личния ни разговор.

– Да, знам. Затова като продължение на личния ни разговор ти казвам, че още утре ще направим нещо за госпожа Нунес. Ако е необходимо, ще я изпратим за известно време извън града. Нямам възражения за това. Що се отнася до компенсациите, трудно ми е да ти отговоря. Но след като проуча всичко, ще помислим и по този въпрос.

Алекс не й каза, но реши, че още утре сутринта ще извика Нолан Уейнрайт и ще му заповяда да приключи връзката с нелегалния информатор. Това означаваше да се погрижат за безопасността на момичето, както бе обещал на Марго, а също и да плати на Истън. Защо ли се бе съгласил на всичко това! Вътрешният му инстинкт се съпротивляваше против подобен начин на действие и той съжаляваше, че се бе поддадал на убежденията на Уейнрайт. Рисковете бяха прекалено големи. Но за щастие грешката все още можеше да се поправи – още нищо лошо не се беше случило нито с Истън, нито с Нунес.

– О, господи! – въздъхна Алекс и разклати леда в чашата си, – защо точно сега, когато имаме толкова много проблеми трябваше да ни се стовари и това?!

19

Само още едно-единствено нещо беше необходимо и цялата загадка щеше да се разреши. Трябваша им съвсем малко сведения, за да научат къде е базата на фалшификаторите.

Когато Нолан Уейнрайт се зае с организирането на втората операция с нелегалния информатор, той не разчиташе на забележителни резултати. По-скоро я оценяваше като акция с далечен прицел, допускаше, че Майлс Истън може би ще успее да даде някаква незначителна информация, но след много време, може би след месеци. Вместо това Истън едва ли не скачаше от едно разкритие към друго. Уейнрайт се питаше дали самият Истън си дава сметка за тези изключителни успехи.

Във вторник сутринта Уейнрайт беше в скромния си кабинет и отново преглеждаше информацията.

С първия си доклад Истън съобщаваше, че е успял да проникне в „Дъбъл Севън Хелт К्लъб“. Като се има пред вид всичко, което се бе случило по-късно, това беше много важно. Следваше потвърждение, че „Дъбъл Севън“ е свърталище на престъпници, включително и на такива

като акулата Омински и Тони Марино Мечката.

След това Истън бе стабилизирайл позициите си в клуба и бе получил достъп до стаите, в които се играеха нелегално хазарт игри.

Майлс Истън бе успял да купи десет фалшиви двайсетдоларови банкноти. След като Уейнрайт и другите ги провериха се оказа, че те са от същото високо качество като онези, които от месеци бяха в обръщение. Явно източникът бе един и същ. Истън съобщи името на пласъора и те вече го следяха.

Следваха още важни доказателства: фалшивото разрешително за шофиране, номерът на шевролета „Импала“, с който Истън беше пътувал до Луисвил с товар от фалшиви банкноти, бланката от самолетния билет. И той като много други самолетни билети бе купен с кредитна карта Кийчардж. Естествено, фалшива. Тук шефът по сигурността на банката за първи път се докопа до нещо, свързано с главния въпрос – нелегалното производство на фалшиви кредитни карти в огромни количества. Това производство продължаваше. А подправеното разрешително за шофиране само потвърждаваше, че е създадена доста добра, гъвкава организация, чийто ръководител очевидно беше бившият затворник Джулс Ла-рока. Както показваха разследванията, „Импалата“ е била открадната. Няколко дни след пътуването на Истън, тя била намерена изоставена в Луисвил.

Последният и най-важен факт бе разкриването на самоличността на фалшификатора Дани и богатата информация за дейността му. Източникът на фалшивите кредитни карти Кийчардж бе разкрит.

След като натрупа толкова много информация чрез нелегалния си агент Майлс Истън, Уейнрайт се почувства задължен да сподели основните факти със съответните служби. Затова преди седмица извика на среща в банката агенти от ФБР и американските секретни служби. Секретните служби трябваше да се включат, тъй като ставаше дума за фалшифициране на пари, а тяхно конституционно задължение беше да се грижат за защитата на американската парична система. От ФБР дойдоха същите агенти, които бяха в банката и преди година за разследването на изчезналите пари, същите, които арестуваха Майлс Истън – Инес и Далримпъл. С хората от секретните служби – Джордан и Кимби – Уейнрайт не се бе срещал.

Инес и Далримпъл бяха много благодарни на Уейнрайт за информацията. Но не и хората от секретните служби. Те смятаха, че Уейнрайт е трябвало да ги предупреди по-рано – в момента, в който получил първите фалшиви банкноти от Истън. А също, че чрез Уейнрайт Истън е

трябвало да ги уведоми предварително за пътуването си до Луисвил.

Агентът от секретните служби Джордан бе намръщен, с мрачен поглед и непрекъснато му свиреха червата. Той мърмореше недоволно:

– Ако ни бяхте казали по-рано, можехме да направим хайка на пътя. А сега вашият човек Истън може да бъде обвинен, че е извършил углавно престъпление, а вие сте негов съучастник.

– Вече ви обясних, че Истън не е имал възможност да предупреди когото и да било – спокойно подчерта Уейнрайт. – Дори аз не знаех нищо. Той сам е поел риска и добре го е разбирал. Все пак си мисля, че е постъпил правилно. Що се отнася до углавното престъпление, никой не би могъл да докаже, че в колата е имало фалшиви пари.

– Имало е, сигурни сме – намръщи се Джордан. – Ние открихме фалшиви пари в Луисвил. Единственото нещо, което не знаехме, е кой ги е доставил.

– Е, сега знаете – намеси се агентът от ФБР Инес. – И благодарение на Уейнрайт всички се придвижваме доста напред в разследванията си.

– Ако бяхте направили хайка на пътя – добави Уейнрайт, – вие наистина щяхте да приберете куп фалшиви пари. Но всичко щеше да спре дотук и Истън нямаше да може да свърши нищо повече.

До известна степен Уейнрайт влизаше в положението на хората от секретните служби. Те бяха претоварени и преуморени, служителите бяха малко на брой, а напоследък количеството на фалшиви пари в обръщение растеше ли растеше. Те се бореха с многоглав змей, с един змей с десетки глави. Още не ликвидирали поредния център за печатане на фалшиви пари, и ето, че се появяваше друг. Някои продължаваха да работят необезпокоявани в продължение на месеци и години. Пред обществеността съзнателно се лансираше тезата, че фалшификаторите винаги биват залавяни, че не е възможно такъв род престъпление да остане неразкрито. Но Уейнрайт знаеше, че всъщност не е така.

Независимо че имаха известни различия, привличането на съответните служби помогна в разследването. Бе разкрита самоличността на хората, за които Истън бе съобщил. За тях бяха събрани необходимите факти в случай, че по-късно се наложи да бъдат арестувани. Изясни се, че фалшификаторът Дани е Даниъл Кери-ган, на седемдесет и три години.

– Кериган е бил арестуван три пъти, два пъти е съден за измама и фалшификация – съобщи Инес. – Но от петнайсет години не бяхме чували нищо за него. Или не се е занимавал с нищо незаконно, или пък е бил достатъчно умен и е имал късмет.

Уейнрайт се припомни думите на Дани пред Истън – че този път работел със стабилна организация, и ги сподели с останалите.

– Възможно е – отвърна Инес.

След първата среща Уейнрайт и четиримата агенти поддържаха постоянна връзка помежду си. Той обеща веднага да ги информира, щом получи нова информация от Истън. Всички бяха на едно мнение: най-важното беше да се установи къде точно работят фалшификаторите. Засега никой нямаше представа за това. Но съществуваше надеждата, че Истън ще успее да се добере до някаква следа и тогава ФБР и секретни-те служби щяха да се намесят.

Както се беше замислил, Нолан Уейнрайт чу звъна на телефона. Секретарката му съобщи, че господин Вандервурт би искал да го види колкото може по-скоро.

Уейнрайт беше изумен. Той седеше срещу Алекс Вандервурт от другата страна на бюрото му.

– Това не може да бъде сериозно! – заяви Уейнрайт. – Вие се шегувате.

– Говоря съвсем сериозно – каза Алекс, – макар че ми беше трудно да повярвам, че вие също сте били сериозен, след като, сте използвали по такъв начин Нунес. По-неразумен ход от този не виждам.

– Разумен или не, той даде резултат.

– Поставили сте младата жена в голяма опасност – каза Алекс, без да обръща внимание на думите му. – Не сте се консултирали с никого. В резултат на това ще трябва специално да се погрижим за сигурността ѝ, а може би ще се наложи да отговаряме за това и пред съда.

– Постъпих така, защото смятах, че колкото по-малко хора знаят с какво се занимава, толкова по-добре ще бъде за нейната сигурност – не се предаваше Уейнрайт.

– Не! Вие просто се опитвате да се измъкнете, Нолан. Знаели сте, че ако науча аз или Едуина Д'Орси, ние няма да позволим подобно нещо. Аз знаех за Истън, нали? Нима мислите, че щях да проявя недискретност, ако ми бяхте казали за момичето?

– Е, може би сте прав. – Уейнрайт потърка брадата си с ръка.

– Прав и още как!

– И все пак, Алекс, това не е достатъчно основание, за да се откажем от тази операция. За пръв път, откакто правим опити да открием фалшификаторите на Кийчардж, сме близо до важни разкрития. Добре, решението ми да използвам Нунес е било погрешно, признавам. Но що се отнася до Истън, аз съм напълно прав и получените резултати го

потвърждават.

– Нолан, веднъж вече се поддадох на убежденията ви – поклати глава Алекс, – този път не разчитайте на това. Ние се занимаваме с банкерство, а не с преследване на криминални престъпници. Ще търсим помощ и защита от съответните служби и ще им съдействаме, с каквото можем. Но няма да създаваме наши собствени програми за борба с престъпността. Затова ви казвам – ако е възможно, още днес прекратете ползването на услугите на Истън.

– Слушайте, Алекс...

– Вече слушах, и това, което чух, никак не ми хареса. Не съм съгласен Първа търговска американска банка да носи отговорност за живота на хората – дори и за живота на Истън. Решението ми е окончателно и няма смисъл да губим време за по-нататъшни спорове.

Уейнрайт мълчеше. Алекс продължи:

– Искам освен това още днес следобед да се срещнем тримата – Едуина Д'Орси, вие и аз, за да решим какво да правим с госпожа Нунес. Трябва да измислим нещо. Може би ще е необходимо...

На вратата се появи секретарката.

– Оставете ни – ядосано каза Алекс.

– Господин Вандервурт, на телефона е госпожица Бракън – каза момичето. – Било много спешно и моли да прекъснете работата си, за да говорите с нея.

Алекс въздъхна и взе слушалката.

– Да, Бракън?

– Алекс – каза Марго, – отнася се за Хуанита Нунес.

– Какво се е случило?

– Изчезнала е.

– Почакай – Алекс натисна един бутон, така че да чува и Уейнрайт.
– Кажй сега!

– Ужасно съм разтревожена. Снощи, когато се разделихме с Хуанита, се разбрахме, че ще ѝ се обадя днес в работата. Ей така, за кураж.

– И?

– Алекс, тя не е отишла на работа! – Гласът на Марго бе разтревожен.

– Може би...

– Обаждам ти се от Форум Ист. Дойдох тук, след като разбрах, че не е в банката, а и никой не отговаряше на домашния ѝ телефон. Разговарях с някои от хората, които живеят в същата сграда. Двама от тях ми казаха, че както обикновено, Хуанита излязла тази сутрин с дъщеря си

Естела. По пътя за банката Хуанита оставя Естела в детската градина. Обади се в детската градина. Нито Естела, нито майка ѝ са се появявали тази сутрин.

Настъпи тишина. След малко се чу гласът на Марго:

– Алекс, чуваш ли ме?

– Да.

– След това се обади отново в банката, този път разговарях с Едуина. Тя лично провери, но Хуанита все така я нямаше. Не се е обадила и по телефона, което е доста необичайно. Затова съм разтревожена. Сигурна съм, че се е случило нещо наистина ужасно.

– Имаш ли представа какво?

– Да – същото, за което мислиш и ти.

– Нолан е при мен – каза Алекс.

Уейнрайт се бе навел напред и слушаше внимателно.

– Отвлекли са я – промълви той. – Няма никакво съмнение.

– Кой я е отвлякъл?

– Някой свързан с бандата в „Дъбъл Севън“. Сигурно са разкрили и Истън.

– Мислите ли, че са я закарали в клуба?

– Не. Това е последното място, където ще отидат.

– Имате ли представа къде може да е?

– Не.

– Отвлекли са и детето, така ли?

– Вероятно да. – Уейнрайт беше ужасно притеснен. – Съжалявам, Алекс.

– Вие забъркахте тази каша – повиши тон Алекс. – Сега, за бога, трябва да направите всичко, за да измъкнете Хуанита и детето ѝ!

– Първото нещо, което трябва да направим, е да видим дали има някаква възможност да предупредим Истън. – Уейнрайт мислеше трескаво, докато говореше. – Ако успеем да се свържем с него и да го предупредим, може би той ще може да ни каже нещо, което да ни наведе на следите на момичето.

Уейнрайт извади малкия си черен бележник и бързо набра един номер.

едва след като вратите на колата бяха затворени и голямата черна лимузина хвърчеше по шосето. Макар да съзнаваше, че е твърде късно, Хуанита извика няколко пъти „Помощ! Помощ!“, но един юмрук се стовари върху лицето ѝ, а след това ръка в ръкавица запуши устата ѝ. Тогава тя чу изпълнения с ужас писък на Естела и продължи да се бори. Същият юмрук отново се стовари върху нея, пред очите ѝ притъмня, и тя изпадна в несвоят.

Денят започна съвсем нормално. Беше безоблачна, свежа сутрин в началото на ноември. Хуанита и Естела станаха навреме, закусиха и гледаха сутрешните новини на Ен Би Си на портативния черно-бял телевизор. Излязоха точно в 7,30 – Хуанита имаше достатъчно време да заведе Естела в детската градина, а след това да се качи на автобуса и да пристигне в банката навреме. Тя много обичаше сутрините, за нея бе истинско удоволствие, че денят ѝ започва с грижи за Естела.

Когато излязоха от сградата, Естела хукна напред, като от време на време се обръщаше и викаше:

– Мамо, аз прескачам всички линии!

Хуанита се усмихна – прескачането на линиите и дупките по тротоара бе една от игрите, на които често играеха. Точно в този момент Хуанита забеляза, че пред тях е паркирана кола с тъмни стъкла, а задната ѝ врата беше отворена към бордюра. Естела се приближи. В този миг една ръка се протегна и момиченцето изчезна вътре. Хуанита се затича към вратата на колата. Някакъв човек, който Хуанита не бе забелязала, я сграбчи и напъха в колата. Преди да осъзнае какво става Хуанита лежеше притисната към пода, заедно с Естела. Вратата се трясна зад нея. Миг след това се затвори и предната врата и колата потегли.

Когато дойде в съзнание и главата ѝ започна да се прояснява, тя чу някой да казва:

– По дяволите, защо прибра и детето?

– Ако не го бяхме взели, то щеше да вдигне такъв шум, че цял куп ченгета щяха да долетят на минутата. Така поне се измъкнахме чисто, бързо и без проблеми.

Хуанита се размърда. Остра болка като нож проряза главата ѝ, явно от ударите, които беше получила. Тя простена.

– Слушай, кучко – обади се трети глас, – ако ни създаваш проблеми, ще те смелим от бой. И не се надявай, че някой ще те види. През тези стъкла нищо не се вижда.

Хуанита лежеше и се опитваше да се успокои и да обмисли разумно нещата. В колата имаше трима души, двама на задната седалка над

нея и един отпред. Тя вече беше забелязала тъмните стъкла на колата. Нямаше никакъв смисъл да вика, за да привлече вниманието. Защо ги бяха отвлекли? Защо? Хуанита не се съмняваше, че причината е Майлс. Това, от което се беше страхувала, стана. Даваше си сметка, че се намираща в страшна опасност. Но *Господи! – защо и Естела!* Двете бяха плътно притиснати към пода на колата, телцето на Естела се тресеше от безпомощни ридания. Хуанита се размърда, като се опитваше да я докосне и да я успокои.

– Чакай, миличкото ми. Успокой се, моето момиче.

– Млъквай! – заповяда единият от мъжете.

Друг глас, вероятно този на шофьора, се разпореди:

– По-добре им запуши устата и им вържи очите!

Хуанита усети, че двамата мъже отзад се размърдаха, дочу и звук от разкъсване на плат. Тя започна настоятелно да го моли:

– Не, моля ви! Аз ще...

Но тя не можа да продължи, защото в устата ѝ Напъхаха парче плат. Миг по-късно очите ѝ бяха вързани с тъмен парцал. Извиха ръцете ѝ и ги завързаха на гърба. Въжетата прерязваха китките ѝ. По пода на колата имаше прах, който пълнеше носа и гърлото ѝ. Принудена да стои неподвижно, без да вижда, Хуанита усети, че започва да се задушава. Не можеше да си поеме дъх през запушената уста, затова се мъчеше да се изкашля, и да прочисти поне носа си. От движенията, които усещаше около себе си, разбра, че на същото мъчение е подложена и Естела. Това я изпълни с ужас. Сълзи на гняв и безсилие изпълниха очите ѝ. *„Върви по дяволите, Уейнрайт! И ти, Майлс! Къде сте и двамата сега? О, защо ли се съгласих... защо не предвидих, че това може да се случи. Защо?... Моля те, помогни ми, Богородице! Ако не на мен, поне на Естела!“*

Колкото повече време минаваше, толкова повече се засилваше болката и усещането за безпомощност. Хуанита чувстваше, че не е в състояние да събере мислите си. Усещаше като насън движението на колата – забавяне, спиране, тръгване – явно имаше много коли. Редяха се завой подир завой.

Струваше ѝ се, че пътуването няма край. След около час, а може би повече или по-малко? – Хуанита усети рязкото натискане на спирачките. Моторът изрева и спря. Чу тихия шум от автоматичното отваряне на предната врата, след това трясъкът от затварянето. Вратите явно бяха доста големи. Задната врата се отвори, пантите изскърцаха, някой грубо я дръпна и изправи на крака, а след това я блъснаха да върви напред.

Хуанита се олюля, краката я боляха от ударите при вкарването в колата. За миг щеше да падне на земята, но две ръце я сграбчиха. Единият от гласовете ѝ заповяда:

– Хайде, върви напред!

Все още с вързани очи, тя се движеше неуверено, а мислите ѝ бяха насочени единствено към Естела. Усещаше как стъпките-нейните собствени и на останалите – отекват върху цимента. Внезапно подът пропадна, тя отново залитна и познатите вече ръце я сграбчиха, за да не падне. Заслизаха по някакви стълби. Стигна до края им и продължиха напред. След това я бутнаха назад и загубила отново равновесие, тя се стовари върху твърд дървен стол. Същият глас даде разпореждания:

– Свалете превръзката от очите и отвържете ръцете ѝ!

Парцалът, с който бе запушена устата ѝ, бе грубо издърпан. Махнаха и превръзката и Хуанита премигна на силната светлина.

– *Por dios!* Боже господи! Къде е... – Но тя не успя да довърши, защото силен юмрук се стовари върху лицето ѝ.

– Престани да дрънкаш – каза един от познатите ѝ вече гласове, – ще казваш само това, за което те питаме.

Тони Марино Мечката си имаше любими занимания. Едно от тях бе еротичният секс – за него еротичен секс означаваше секса, в който жените бяха унижавани по най-различни начини, докато той самият показваше превъзходството си. Побоите бяха другото му любимо занимание – колкото по-кървави бяха те, толкова по-добре. Той с удоволствие слушаше подробните разкази за побоите, нанесени по негова заповед, особено случаите, когато бяха предизвикали нечия смърт. (Мечката избягваше да се замесва лично в подобни действия.) Тони Мечката имаше още една, по-безобидна слабост – тъмните, непрозрачни стъкла. С такива стъкла бяха колите му, помещенията в офиса, любимият му „Дъбъл Севън Хелт К्लъб“, а също и строго охраняваната къща. Цялата стена на една от баните в дома му, която използваша посещаващите го жени, беше в такива стъкла. От страната на банята стената имаше вид на голямо, красиво огледало. Тони Мечката се настаняваше от другата страна, запалваше пура и се наслаждаваше на гледката, докато жената в банята изобщо не подозираше, че е наблюдавана.

Заради това негово пристрастие на една от стените в центъра за фалшификации бе инсталирано голямо непрозрачно стъкло. Той беше предпазлив и рядко ходеше там, но днес се отдаде на удоволствието да наблюдава Нунес незабелязан. Стъклото заемаше половината от стената и приличаше на екран. Мечката виждаше жената, вързана за стола.

Лицето ѝ беше насинено и разкървавено, а косата – разрошена. До нея седеше детето ѝ, вързано за друг стол. Лицето на момиченцето беше бяло като платно. Когато разбра, че са довели и дете, Марино страшно се разяри. Не защото обичаше децата, съвсем не. А защото чувстваше, че детето може да им създаде допълнителни проблеми. Един възрастен човек може да „изчезне“, това не носи кой знае какъв риск. Но убийството на дете бе нещо друго. То би могло да предизвика отрицателни реакции дори у собствените му хора, да не говорим за реакцията на обществото, ако подобно нещо се разчуе. Убийството на дете бе свързано с голям риск. Тони Мечката взе решение да не се стига до крайности. Поне се бяха сетили да завържат очите на жената и детето. Пък и зад това стъкло те не го виждаха.

Той запали пурата си и се загледа.

Анжело, един от телохранителите на Тони Мечката, който беше участвал в отвличането на жената, се бе надвесил над нея. Анжело приличаше на носорог и беше бивш неуспял състезател по бокс. Устните му бяха дебели и бърнести, беше грубиян и с удоволствие вършеше работата си.

– Хайде, мръснице, почвай да говориш!

Хуанита, която правеше усилия да погледне към Естела, извърна глава.

– De que? Да говоря, но за какво? – попита тя.

– Казвай името на този, който ти се обади по телефона от „Дъбъл Севън“!

Лекото трепване на лицето ѝ показва, че тя разбира за какво става дума. Тони Мечката забеляза това потръпване, което означаваше, че всичко бе въпрос на време – рано или късно щяха да получат нужната им информация.

– Ах ти, животно такова...! – Хуанита заплю Анжело. – Canalla!¹² Не знам за никакъв „Дъбъл Севън“!

Анжело я удари силно и от носа ѝ потече кръв, а също и от ъгълчето на устата ѝ. Главата на Хуанита увисна. Той сграбчи косата ѝ и я изпрати на крака, като повтори въпроса си:

– Кой е човекът, който ти се обади от „Дъбъл Севън“?

– Magíson,¹³ няма да кажа нищо, преди да пуснеш момиченцето ми. – Гласът ѝ бе променен, тя едва отваряше набъбналите си устни.

---

12. Негодник. (исп.) – Б.пр.

13. Педераст. (исп.) – Б.пр.

Не се предава лесно, помисли си Тони Мечката. Би опитал да се справи с нея по друг начин, но не беше негов тип. Беше прекалено дребничка – бедрата ѝ бяха нищо и никакви, задникът – колкото дланта му, а гърдите – много малки.

Анжело замахна и я удари силно в корема. Хуанита извика и се преви. Естела, която виждаше и чуваше всичко, започна да крещи истерично. Тези писъци раздразниха Тони Мечката. Разпитът се беше проточил. Имаше и по-бърз начин. Той направи знак на втория телохранилел, Луи, и му пошепна нещо. Луи като че ли не хареса това, което му каза, но кимна. Тони Мечката му подаде пурата.

Луи мина от другата страна и започна да обяснява нещо на Анжело. Тони Марино Мечката се огледа наоколо. Намираха се в мазето и всички врати бяха плътно затворени, така че никакъв шум не би могъл да проникне навън. Но дори и да се чуеше, къщата, в която се намираха, бе строена преди петдесет години, намираше се в богаташкия квартал и около нея имаше огромна градина, охранявана като истинска крепост. Организацията на Тони Марино Мечката я бе купила преди осем месеца и тук се осъществяваше работата по фалшифицирането. За да бъдат в пълна безопасност, те възнамеряваха в най-скоро време да продадат къщата и да се преместят на друг адрес. Новото място бе вече избрано. Къща, подобна на тази, в изискан квартал, вън от всякакво съмнение. Тони Мечката често си мислеше с удоволствие, че строгите предохранителни мерки бяха причина за продължителната им успешна дейност. Те се местеха от едно място на друго в тихи, богаташки квартали, като ограничаваха до минимум влизането и излизането от къщата. Тази изключителна предпазливост имаше две главни преимущества – съседите не подозираха нищо, а и броят на хората, които знаеха къде се намира центърът, бе сведен до минимум. Имаха специален план за преместване от едно място на друго. Изработени бяха дървени покрития с формата на мебели, които създаваха впечатление за съвсем обикновено домашно преместване. Използваха камиона на една от легално действащите компании на организацията. Наложеше ли се, имаха план и за спешно пренасяне.

Идеята за маскировка с мебелни плоскости бе на Дани Кериган. Старецът беше предложил и други интересни идеи, а през шестте години, откакто Тони Марино Мечката го бе довел в организацията, доказва, че е ненадминат фалшификатор. Тони Мечката беше дочул за способностите на Кериган, както и за това, че е станал алкохолик. По негова заповед старецът беше открит, изведен от състоянието на непрекъснат

алкохолен унес, след което му дадоха възможност да се прояви – резултатите бяха забележителни.

Тони Мечката се увери, че Дани е в състояние да възпроизведе, и то с невероятна точност, и пари, и пощенски марки, и акции. Той фалшифицираше всякакви ценни книжа, чекове, разрешителни за шофиране, карти за социални осигуровки и какво ли не още. Производството на хиляди фалшиви кредитни карти бе негова идея. Чрез един внимателно планиран обир успяха да се сдобият с материала, от който правеха кредитните карти Кийчардж. Този материал щеше да им стигне за години напред. Печалбите, които вече бяха получили, бяха огромни.

Единственият проблем беше, че от време на време старецът здрава се натрякваше и не можеше да работи по цяла седмица, а понякога и по-дълго. Тогава имаше опасност да се раздрънка и те се грижеха да е на сигурно място. Той обаче беше доста хитър и в някои случаи успяваше да се измъкне. За щастие, това се случваше много рядко напоследък, тъй като Дани старателно събирал своя дял от печалбата в сметката си в швейцарска банка и мечтаеше след година-две да си вземе мангизите и да се оттегли. Ала Тони Мечката съвсем не възнамеряваше да му даде тази възможност. Той смяташе да използва стареца, докато бе в състояние да работи. Освен това Дани знаеше прекалено много, така че не можеше да го пуснат просто ей така.

Докато Дани Кериган работеше, организацията се грижеше за сигурността му и реализираше всичко, което произвеждаше. Без отлична организация за разпределение на „продукцията“ старецът би се провалил за кратко време, както всички останали в този бранш. Тони Мечката се тревожеше поради опасността, надвиснала над организацията. В нея изглежда беше проникнал някакъв шпионин и мерзавец. Откъде ли бе дошъл? И какво бе успял той – или тя – да научи досега?

Вниманието му отново се насочи към това, което ставаше от друга страна на стъклото. Анжело държеше димящата пура. Дебелите му устни бяха разпънати в злобна усмивка. С края на крака си той бе обърнал двата стола така, че жената и копеленцето й седяха една срещу друга. Анжело дръпна няколко пъти от пурата и върхът ѝ припламна. След това се приближи към детето.

Естела го гледаше и трепереше цялата, а очите ѝ бяха изпълнени с ужас. Без да бърза, Анжело взе малката ѝ дясна ръчичка, повдигна я и огледа дланта. Бавно извади пурата от устата си и започна да я гаси в ръката на детето като в пепелник. Естела изпищя – това бе отчаян, болезнен писък. Със сълзи на очи, ужасената Хуанита се бореше, за да се

измъкне от възетата, с които бе прикована към стола.

Пурата все още не беше загаснала. Анжело дръпна още няколко пъти, върхът ѝ отново припламна, и той посегна към другата ръка на детето.

– Не, не... *dejela quieta*,¹⁴ ще ви кажа – изкрещя Хуанита. Анжело продължаваше да държи пурата близо до ръката на детето.

– Човекът, когото търсите... – каза тихо Хуанита, – е Майлс Истън.

– За кого работи?

Гласът ѝ премина в отчаян шепот, но все пак отговори:

– За Първа търговска американска банка.

Анжело пусна пурата на пода и я загаси с пета. Погледна въпросително към стената, зад която стоеше Тони Марино Мечката и се запъти към него.

Лицето на Тони Мечката бе изопнато.

– Намерете го – тихо каза той. – Намерете този мерзавец. И го доведете тук.

21

– Майлси – каза Нейт Нейтансън, който бе в обичайното си лошо настроение, – обясни на този твой приятел, дето непрекъснато те търси по телефона, че ние сме тук не за да обслужваме персонала, а за да се грижим за членовете на клуба.

– Какъв приятел? – учуди се Майлс Истън, който беше цяла сутрин във от клуба по поръчки.

– Откъде, по дяволите, бих могъл да знам? Един и същ човек те търси четири пъти. Не си остави името. Къде е книгата със сметките? – попита Нейтансън нетърпеливо.

Майлс му я подаде. Една от поръчките му тази сутрин бе да депозира чекове в една банка.

– Пратката с консерви току-що пристигна – каза Нейтансън, – погрижи се да ги приберат в склада. Провери дали всичко е наред. – Той подаде на Майлс ключа и документите.

– Разбира се, Нейт, и съжалявам за обажданията.

Управителят беше вече тръгнал към кабинета си на третия етаж. Майлс изпитваше симпатии към него. Знаеше, че Тони Мечката и Руснака Омински, които бяха собственици на „Дъбъл Севън“, напоследък

---

14. ...не я пипайте. (исп.) – Б.пр.

често притискат Нейтансън, недоволни от управлението на клуба.

Докато отиваше към склада, разположен на приземния етаж в дъното на сградата, Майлс мислеше за телефонните обаждания и се чудеше кой ли би могъл да го търси? И то така упорито? Само трима души, свързани с предишния му живот, знаеха къде се намира: офицерът, който отговаряше за него след пускането му под гаранция, Хуанита и Нолан Уейнрайт. Офицерът? Почти невероятно. Последният път, когато Майлс бе при него за редовния месечен доклад, той бе съвсем безразличен. Единственото нещо, което го интересуваше, бе да не му се създават неприятности. Попита го дали работи и какво. Записа си и нищо повече. Тогава Хуанита? Не, тя добре знаеше, че не бива да звъни тук. Освен това Нейтансън каза, че бил мъж. Оставаше Уейнрайт.

Но Уейнрайт също не би се обадил... Може би само в случай, че се е появило нещо *наистина спешно... може би е искал да го предупреди!*

Да го предупреди за какво? Че съществува някаква опасност? Че е разкрит като шпионин или има вероятност да го разкрият? Изведнъж Майлс се вледени от страх. Сърцето му заби силно. Напоследък се бе държал доста безразсъдно, защото смяташе, че сигурността му е гарантирана. Но всъщност той нямаше никаква сигурност, а и никога не беше имал. Бе заобиколен от доста големи опасности, тъй като знаеше прекалено много.

Когато стигна до склада, Майлс усети, че ръцете му треперят. Трябваше да направи усилие да се успокои, за да пхне ключа в ключалката. Главата му трескаво работеше: дали пък не си внушаваше, дали не се плашеше от сянката си? Може би. И все пак вътрешният му инстинкт му подсказваше, че е в опасност. Какво да прави тогава? Кой е звънил, може би ще опита отново. Но дали е разумно да чака? Рисковано или не, Майлс реши да позвъни на Уейнрайт.

Той затвори вратата, за да отиде до близкия телефон – този, от който се бе обадил на Хуанита преди седмица и половина. В този миг чу шум в другия край на коридора. Влязоха няколко души. Те, изглежда, доста бързаха. Майлс се върна бързо назад, промъкна се в склада и се скри там. Чу няколко гласа, единият от които каза:

– Къде е този никаквец Истън?

Позна гласа. Беше Анжело, телохранителят на Марино.

– Сигурно е горе в офиса – отговори Джулс Ларока и попита: – За какво...

– Тони Мечката иска...

Мъжете се качваха по стълбите и гласовете им заглъхнаха. Майлс

беше чул достатъчно и вече знаеше, че това, от което се страхуваше, се оказва истина. Само след минута Нейт Нейтансън ще каже на Анжело и на останалите къде се намира и те ще пристигнат тук.

Усети, че цялото му тяло се тресе, но успя да си наложи да мисли. Невъзможно бе да се измъкне през предната врата. Дори да не се сблъска с Анжело и компанията му. Те сигурно бяха оставили някой да пази отпред. Тогава през задния вход? Той се използваше рядко и водеше до една изоставена сграда. След това имаше празно място, а по-нататък бе насипът на железопътната линия. В края на линията се преплитаха множество малки улички. Можеше да опита да се измъкне по тези улички, макар че шансовете му да избяга бяха незначителни. Сигурно щяха да го преследват с кола, а може би и с няколко коли. Той беше безпомощен. Не трябваше да губи време, а да тръгва веднага. Той заключи вратата на склада и взе ключа. Надяваше се, че преследвачите му ще изгубят ценни минути, докато разбиват вратата, защото ще мислят, че е вътре.

Затича се.

През малката задна врата, заключена с райбер... Излезе, после се спря и затвори внимателно вратата, не трябваше да оставя знак откъде е минал... Прекоси празното място до изоставената сграда – бивша фабрика, заобиколена от какви ли не боклуци – кашони, тенекиени кутии, изоставен рждясал камион и кран. Като че ли бягаше с препятствия. Оттук-оттам притичваха мишки. Трябваше да прескача купища боклуци... На едно място стъпи накриво и си изкълчи глезена, заболя го силно, но продължи напред... Не чуваше никакъв шум зад себе си – все още никой не го преследваше... Точно когато стигна до железопътната линия и му оставаше съвсем малко до спасителните улички, Майлс чу стъпки зад себе си. Някой извика:

– Ето го кучият син!

Затича се по-бързо. Почти беше стигнал до уличките. На първото кръстовище зави наляво, после надясно и веднага след това отново наляво. Все още чуваше тежките стъпки след себе си. Не беше идвал тук преди, уличките бяха съвсем непознати, но чувството за ориентация му подсказваше, че отива към центъра на града. Ако успееше да се добере до центъра, щеше лесно да изчезне сред тълпите от хора. Тогава щеше да има време да помисли и да се обади на Уейнрайт, за да го помоли за помощ. Засега тичаше колкото имаше сили и се надяваше на късмета си. Глезенът още го наболяваше. Добрата форма, в която се намираще, след дългите часове прекарани на игрището за хандбал в „Дъбъл Севън“, му

беше от полза.

Преследващите го стъпки заглъхнаха, но това не го успокояваше. Докато прекосяваше отрупаното с боклуци място около необитаемата сграда, те го гонеха без кола. Сега вече можеха да го подгонят и с кола. Ако заобиколеше няколко сгради, за да излезе отново на железопътната линия, това щеше доста да го забави. Но може би си заслужаваше да мине оттам. Нищо чудно да го дебнеха с кола, като се опитваха да предугадят откъде ще мине, за да го засекат. Отново направи няколко завоя ту наляво, ту надясно, като се надяваше да се натъкне на автобусна спирка. Или пък да хване някое такси, което беше за предпочитане. Не минаваше и такси. Когато най-много се нуждаеш от такси, то не се появява. Не срещна и полицаи. Добре би било да има повече хора по улиците, по които минаваше. Тичаше и така привличаше вниманието, но не можеше да си позволи да върви бавно и спокойно. Малкото хора, с които се разминаваше, го заглеждаха с любопитство, но жителите на този район бяха свикнали да не се занимават с проблемите на другите.

Кварталът постепенно измени облика си. Вече не приличаше на гето. Майлс протича покрай няколко доста привлекателни магазина. Пред себе си виждаше по-големи сгради, а в далечината се рееха очертанията на небостъргачите. До тях имаше още две кръстовища. Първото беше пред него – широко, с доста интензивно движение, с разделителна линия по средата. Точно в този миг съзря един голям черен кадилак с тъмни стъкла, който пълзеше бавно напред. Колата на Марино. Тя подмина уличката, в която се бе прикрил Майлс, шофьорът се поколеба за миг, а след това даде газ и колата изчезна сред автомобилния поток. Не бе успял дори да се скрие както трябва. Дали колата нямаше да завие и да се върне обратно? Може би бе имал късмет и не го бяха забелязали. Обзе го парализиращ страх. Макар че бе плувнал в пот, Майлс трепереше като лист. Продължи напред. Нищо друго не му оставаше. Вървеше съвсем бавно, плътно до сградите. Само след минута, на около петдесетина крачки от него, се показа носът на кадилака.

Този път с него беше свършено. Който и да беше в кадилака – а в него най-вероятно беше Анжело, нямаше начин да не го беше забелязал. Имаше ли смисъл да се съпротивлява? Дали да не се предаде, пък да става каквото ще? Не! Той познаваше хората на Тони Марино Мечката, беше ги виждал и в затвора, и вън от затвора и знаеше как постъпват с онези, които се опитват да ги изиграят. Черната кола намали скорост. Бяха го видели! Ужас!

Майлс зави рязко наляво, бутна стъклената врата на близкия

магазин и влезе. Магазинът беше за спортни стоки. Бледият, слаб и висок продавач бе на негова възраст. Той се приближи.

– Добър ден, сър. Какво ще обичате?

– Интересуват ме топките за боулинг. – Това беше първото нещо, което му дойде на ум.

– Разбира се. Колко тежки и на каква цена?

– Искам от най-скъпите. Около шестнайсет фунта.

– Цвят?

– Няма значение.

Майлс наблюдаваше тротоара пред вратата на магазина. Минаха няколко души. Никой не спря и не се загледа във витрината.

– Елате, ще ви покажа с какво разполагаме.

Майлс последва продавача. Минаха покрай щанд със ски и покрай стъклени витрини, в които бяха подредени ловни пушки. Майлс се обърна и видя един самотен силует, който надничаше през витрината. После силуетите станаха два. Стояха един до друг и наблюдаваха. Майлс реши да опита да се измъкне през задния вход. Но веднага отхвърли тази мисъл. Мъжете, които го преследваха, не биха повторили два пъти една и съща грешка. Пред задния вход сигурно вече стоеше човек.

– Ето, това е една отлична топка. Струва четирийсет и два долара.

– Ще я взема.

– Трябва да измерим хватката на ръката, за да...

– Няма нужда.

– Както желаете, сър. А какво ще кажете за една чанта за топката? Или може би обувки за боулинг?

– Да – каза Майлс. – Да, разбира се.

Той отлагаше мига, в който трябваше да се появи на улицата. Без да осъзнава какво прави, започна да разглежда саковете, избра един напосоки, а след това седна, за да мери обувките. Точно когато ги събуваше, той се сети за кредитната карта. Кредитната карта Кийчардж, която Уейнрайт му бе изпратил по Хуанита... картата на името на Х. Е. Линколп... Х-Е-Л-П.

Той кимна към топката за боулинг, сака и обувките.

– Колко?

– Осемдесет и шест долара и деветдесет и пет цента – каза продавачът.

– Бих искал да платя с кредитна карта – каза Майлс, извади портфейла си и подаде на продавача кредитната карта на името на Линколп, като се опитваше да владее ръцете си, за да не треперят.

– Добре, но...

– Знам, че трябва да проверите сметката. Ще почакам да се обадите.

Продавачът взе картата и влезе в преградения със стъкло офис. Забави се няколко минути, след това се върна.

– Готово ли е? – нетърпеливо попита Майлс.

– Разбира се. Всичко е наред, господин Линколп.

Майлс се чудеше какво ли става сега в центъра за кредитни карти Кийчардж в главната сграда на Първа търговска американска банка. Дали да му помогнат? Възможно ли бе да дойдат навреме? Той си спомни напътствията, които му бе предала Хуанита: след като използва картата, да се забави колко го може по-дълго, за да има възможност Уейнрайт да пристигне и да се намеси.

– Подпишете, моля, господин Линколп.

Продавачът бе попълнил бланката със сумата. Майлс се наведе над щанда, за да се подпише.

Когато се изправи, усети, че една ръка леко докосва рамото му. Чу тих глас.

– Майлси!

Докато се обръщаше, Ларока каза.

– Не вдигай шум, няма да ти помогне, само ще пострадаш още повече!

Зад Ларока с непроницаеми лица стояха Анжело, Луи и още един мъж, когото Майлс не беше виждал, но който имаше също вид на горила. Четиримата го заобиколиха, стиснаха ръцете му и го повлякоха напред.

– Размърдай се, лайно такова! – тихо заповяда Анжело.

Майлс помисли, че би могъл да извика, но какво ли щеше да му помогне това? Слабичкият продавач, който гледаше с отворена от почуда уста, едва ли би могъл да направи нещо за него. Преследването беше приключило. Чувстваше ръцете си като в клещи. Усети, че го повличат към външната врата.

Изуменият продавач се затича след тях.

– Господин Линколп! Забравихте си топката!

– Остава за теб, драги – отвърна Ларока. – Този юнак вече няма нужда и от собствените си топки!

Черният кадилак бе паркиран наблизко. Набутаха Майлс в колата и веднага тръгнаха.

За автоматичния център Кийчардж това бе най-натовареният час. В полутъмната зала на центъра, голяма като аудитория, работеха петдесетина оператори, които не отделяха очи от екрана пред себе си.

Младата операторка, която прие запитването за кредитната карта Кийчардж на името на Х. Е. Линколп, не му обърна особено внимание. За нея то беше едно от хилядите, които получаваше през работния ден. Името нямаше никакво значение. Нито тя, нито колегите ѝ имаха представа откъде идват запитванията – дали са от друг град или от друг щат. Исканият кредит можеше да се използва за плащането на сметката в бакалията на някоя домакиня в Ню Йорк, за нови дрехи на някой канзаски фермер, за скъп ненужен накит на богата вдовица от Чикаго, за поредната такса на студент в Принстън, или пък за покупката на каса уиски от някой алкохолик в Кливланд, която вероятно щеше окончателно да го довърши. Никой не занимаваше оператора с подробности. Ако беше необходимо, можеше да се направи справка за характера на покупката, но това се случваше много рядко. Никой не се интересуваше от подобни детайли. Само парите имаха значение, парите, които сменяха своя собственик, а също и платежоспособността на купувача, който трябваше да върне кредита.

При запитване светваше една сигнална лампичка. Операторката я изключи и каза в микрофона:

– Кой е търговският ви номер, моля?

Продавачът на спортни стоки съобщи номера. Операторката го набра и той веднага се появи на екрана пред нея.

– Стойност на покупката?

Операторката натисна копчето, за да прехвърли данните в компютър, който се намираше няколко етажа по-долу.

Само за секунди компютърът прие информацията, направи необходимата справка и даде отговор:

ОДОБРЕНО

НОМЕР 7416984

БЪРЗО. СПЕШНО.

ПРЕДУПРЕДЕТЕ ТЪРГОВЕЦА! СЪОБЩЕТЕ НА
ДЕЖУРНИЯ РЪКОВОДИТЕЛ!

ВКЛЮЧЕТЕ ВЕДНАГА ВАРИАНТ 17 ЗА СПЕШНИ
СЛУЧАИ!

– Покупката е потвърдена – каза операторката на продавача. –

Номер...

Говореше по-бавно от обикновено. Междувременно подаде сигнал до кабината на дежурната ръководителка – млада жена, която тутакси въведе информацията на своя екран. Тя посегна към един бутон, за да пусне в действие указанията по програма за критични ситуации номер 17.

Операторката в залата нарочно се запъна при обявяването на номера на кредитната карта и го повтори. Сигналите за критична ситуация се подаваха много рядко, но когато това се случеше, операторите бяха задължени да действат според инструкцията. Те трябваше да забавят колкото е възможно повече отговора. Благодарение на това забавяне след подаден сигнал за тревога бяха залавяни убийци, бяха спасявани жертви от похитителите им, бяха намирани отвлечени хора и откраднати ценности, а един син успя да види жива тежкоболната си майка... В такива моменти операторът задържа линията за няколко минути, а останалите вършат своята работа.

Инструкция 17 гласеше, че вицепрезидентът по сигурността трябва да бъде незабавно информиран, ако някъде бъде представена кредитна карта Кийчардж на името на Х. Е. Линколп. Искаше се и мястото, където е използвана кредитната карта. Като натисна няколко бутона пред себе си, дежурната ръководителка получи допълнителната информация СПОРТНИ СТОКИ „ПИЙТС“, а също и улицата, и номера. Тя вече набираше телефонния номер на господин Уейнрайт. Момичето усети, че информацията, която му предаде, го разтревожи. Той разпита накратко за подробностите и си ги записа.

Само след секунда критичната ситуация беше приключила за дежурната ръководителка, за операторката и за компютъра.

Но не и за Нолан Уейнрайт.

След разправията с Алекс Вандервурт преди час и половина, когато разбра, че Хуанита Нунес и детето ѝ са изчезнали, Уейнрайт непрекъснато звънеше по телефона, а от време на време използваше едновременно и двата апарата върху бюрото си. Четири пъти се опита да се свърже с Майлс Истън, за да го предупреди за грозящата опасност. Консултира се с хората от ФБР и от специалните служби. От ФБР започнаха интензивно разследване по отвлечането на Хуанита Нунес. Градската и щатска полиция бяха предупредени, че се издирват млада жена и дете, дадоха и описанията им. Договориха се, че от ФБР ще бъде изпратен екип, който да следи посетителите в „Дъбъл Севън“. Но тъй като в момента нямаша хора, това най-вероятно щеше да стане следобед.

– Ако нахълтаме в „Дъбъл Севън“ и започнем да задаваме въпроси – обясни специалният агент на ФБР Инес, – само ще се издадем, че знаем за връзките на клуба с подземния свят. Но понеже не разполагаме с никакви доказателства, ние не бихме могли дори да претърсим като хората. Освен това, според данните, които имаме от твоя човек Истън, клубът се използва само като място за срещи и в него не се прави нищо незаконно, освен хазартните игри, но това е дреболия.

Също като Уейнрайт, Инес бе убеден, че няма смисъл да търсят Нунес и дъщеря ѝ в клуба.

Макар че разполагаша с по-малки възможности от ФБР, секретните служби се заеха да търсят скривалището на фалшификаторите. Там би могла да бъде отвличената жена и детето ѝ. Те се свързаха с тайните си агенти и информатори, като се мъчеха да се доберат до някакви конкретни данни, или поне до някакъв слух, който би могъл да ги насочи на следа. Всички действаха съвместно. Необичайно наистина, но в този момент сякаш забравиха за непрестанното съперничество и дразгите помежду си.

След като Уейнрайт получи информация за използването на кредитната карта на името на Х. Е. Лйнколп, той незабавно се обади във ФБР. Съобщиха му, че агентите Инес и Далримпъл не са в управлението, но могат да се свържат с тях. Той продиктува спешното съобщение и зачака. Скоро получи отговор: агентите са в града, недалеч от посочения магазин. Вече се насочват към него. Чакаат го на мястото.

Уейнрайт въздъхна с облекчение и забърза към колата си.

Когато пристигна, Инес разпитваше насъбралите се хора около магазина за спортни стоки „Пийтс“. Далримпъл беше вътре и разпитваше продавача. Инес разбута хората, приближи се до шефа по сигурността и каза намръщено.

– Птичките са изхвъркнали. Когато дойдохме, всичко беше приключило. – И той му разказа малкото, което беше научил.

– Някакви описания? – попита Уейнрайт.

Агентът поклати глава.

– Продавачът така се уплашил, че не може да каже със сигурност дали мъжете са били трима или четирима. Всичко станало страшно бързо и не би могъл да ги опише или разпознае. Никой, нито вътре в магазина, нито отвън, си спомня да е виждал кола.

Лицето на Уейнрайт бе покрусено, личеше си, че преживява огромно напрежение и тревога.

– Какво ще правим сега?

– Ти си бил ченге – каза Инес, – и всичко ти е ясно. Все пак ще почакаме още малко. Може и да се доберем до някаква полезна информация.

22

Чу шум и гласове. Разбра, че са хванали Майлс и го водят.

Хуанита бе загубила всякаква представа за времето. Не знаеше колко часа бяха минали от момента, когато изрече името на Майлс Истън и го предаде, за да спаси Естела от нечовешкото мъчение. После отново запушиха устата ѝ и пристегнаха въжетата, с които бе вързана към стола. След това мъжете отидоха някъде.

Вероятно беше задрямала – или по-точно тялото ѝ се беше отпуснало след ужасното напрежение. Отново нащрек, тя чувстваше, че цялото тяло я боли, искаше ѝ се да извика, но устата ѝ беше запушена. Хуанита се мъчеше да се успокои, да превъзмогне обхваналата я паника и да не се опитва да се бори с въжетата, тъй като това беше напълно безсмислено и само щеше да утежни положението ѝ.

Поне Естела бе пред очите ѝ. Столовете, на които бяха вързани, стояха един срещу друг. Очите на момиченцето бяха затворени, то спеше с клюмнала глава и явно не чу шума, който разбуди Хуанита. Устата на детето беше също запушена. Хуанита се молеше пълното изтощение, до което беше доведена Естела, да продължи по-дълго, така че да не вижда какво става около нея.

Върху дясната ѝ ръчичка се виждаше дълбока червена рана от изгарянето с пурата. Скоро след като мъжете си тръгнаха, единият, когото Хуанита бе чула да наричат Луи, се върна с тубичка мехлем. Той намаза изгореното място върху ръката на Естела и хвърли бърз поглед към Хуанита, сякаш искаше да ѝ каже, че това е единственото, което би могъл да направи за детето. След това бързо излезе.

Естела подскочаше от болка, докато мажеше ръчичката ѝ, след това се помъчи да каже нещо, но кърпата в устата ѝ пречеше, и в края на краищата заспа.

Звуците, които чуваше Хуанита, идваха откъм гърба ѝ – вероятно съседна стая, с отворена врата. Чу гласа на Майлс, след това тъп удар, глух вопъл и тишина.

Мина около минута. Отново чу гласа на Майлс, този път много по-ясен от преди.

– Не! О, за бога, не! Моля ви! Аз ще...

Хуанита чу някакъв звук, сякаш метален чук удари върху друг метал. Майлс не каза нито дума повече, последва силен, нечовешки, изпълнен с ужас писък. След това втори, трети, това бяха най-ужасните писъци, които някога бе чувала.

Ако Майлс можеше да се самоубие, докато пътуваха с колата, би го направил без колебание. Още когато се съгласи да работи за Уейнрайт, той знаеше, че естествената смърт е нещо съвсем невинно в сравнение с това, което очаква разкрития информатор. През цялото време се страхуваше, че това може да се случи и с него. Но дори и най-ужасните му предположения бяха нищо в сравнение с жестокото наказание, на което беше подложен.

Краката му бяха здраво вързани един към друг. Разпериха ръцете му върху груба дървена маса. След това започнаха да ги заковават с пирони... с истински големи пирони... удряха силно с чук... Забиха един пирон в лявата китка, други два между китката и пръстите, така че тя бе неподвижно прикована към масата. Последните няколко удара раздробиха костите му. В дясната му ръка също вече имаше един пирон, а другият беше поставен така, че да разкъса мускула. Не би могъл да си представи по-жестоката болка, просто не може да съществува болка, която... о, господи!... която да бъде по-голяма. Майлс скимтеше, викаше, молеше се, крещеше отново. Но ръцете, които го държаха, не отслабваха хватката. А ударите с чука започнаха отново.

– Май не вика достатъчно силно – каза Марино на Анжело, който удряше с чука. – След като приключиш с дланта, опитай да заковеш и няколко от пръстите на това копеле.

Тони Мечката пушеше пурата си и наблюдаваше, но този път не си беше направил труда да се скрие зад стъклото. Истън просто нямаше да има възможност да го издаде, защото скоро щеше да умре. Но първо трябваше да му се покаже – на него и на онези, които щяха да дойдат по-късно и да разберат какво се е случило, че за предателя не може да има лесна смърт.

– Така е май по-добре – рече Тони Мечката. Неистовите писъци на Майлс се засилиха, когато започнаха да забиват пирон в средния пръст на лявата му ръка. Костта на пръста отхвъркна встрани. Анжело се готвеше да повтори същата операция и със средния пръст на дясната ръка, но Тони Мечката го спря:

– Почакай!

– Престани да вдигаш шум – обърна се той към Истън, – а ни изпей нещичко за себе си.

Виковете на Майлс преминаха в ридания, от които цялото му тяло се тресеше. Ръцете, които го държаха, се дръпнаха. От тях нямаше повече нужда.

– О'кей – каза Тони Мечката на Анжело. – Щом не спира да вие, продължавай!

– Не! Не! Ще говоря! Още сега! Веднага! – Майлс успя да овладее риданията си. Най-силният звук, който издаваше, бе тежкото му дишане.

Тони Мечката даде знак с ръка на Анжело да се отдръпне. Мъжете бяха наобиколили масата: Луи, Панч Кланси, телохранителят, който беше единият от четиримата мъже, измъкнали преди час Майлс от магазина, Ларока, намръщен и притеснен, защото очакваше, че ще го обвинят, че е препоръчал Майлс и старият печатар Дани Кериган, също доста разстроен и изнервен. Намираха се в стаята, където се печатаха фалшивите банкноти и документи. Макар да бе едва ли не негово владение, Дани дойде с неохота – нямаше как, Тони Мечката бе изпратил да го извикат.

– Значи през цялото време си шпионирал за тази гадна банка! – викаше Тони Мечката.

– Да – едва промълви Майлс.

– За Първа търговска?

– Да.

– И на кого докладваше?

– На Уейнрайт.

– Какво по-точно си му казал?

– За клуба... за хазартните игри... за тези, които го посещават.

– Включително и за мен?

– Да.

– Ах, ти, гадняр такъв! – Тони Мечката удари силно Майлс с юмрук по лицето.

Майлс залитна назад, но ужасната болка в прикованите ръце го накара бързо да се наведе напред и да заеме предишното си положение. Последва тишина, в която се чуваха само отчаяните му ридания и стонове. Тони Мечката дръпна няколко пъти от пурата и продължи разпита.

– Какво снесе още, копеле?

– Нищо... нищо! – тялото на Майлс се тресеше и той не можеше да

го овладее.

– Лъжеш! – Тони Мечката се обърна към Дани Кериган. – Я донеси от онази киселина, която използваш при гравирането.

Старият печатар гледаше Майлс с омраза.

– Разбира се, господин Марино, – каза с готовност той.

Дани отиде до полицата и извади оттам бутилка с пластмасова запушалка. Върху него имаше етикет с надпис АЗОТНА КИСЕЛИНА. *Използвай само за гравирание!* Дани отвинти капачката и внимателно отля от течността в стъклена колба. Като внимаваше да не я разлее, той я донесе до масата и я постави пред Тони Мечката. След това взе една четка за гравирание и я сложи до колбата.

Тони Мечката взе четката и я потопи в азотната киселина. След това се пресегна и я прокара по едната страна на лицето на Майлс. През първите една-две секунди, докато киселината проникне през повърхността на кожата, нямаше никаква реакция. След това Майлс издаде нов отчаян вик, а парещата болка ставаше все по-силна. Под смаяните погледи на околните тъканта буквално се стопяваше от лицето на Майлс и на мястото на кожата зейна кафеникава рана.

Тони Мечката потопи отново четката.

– Ще те попитам още веднъж, гадино! И ако не получа от-говор, ще те намажа и от другата страна. Какво още разкри и им изпя?

Очите на Майлс бяха като на диво животно, хванато в капан.

– За фалшивите... пари – заекна той.

– Какво за тях?

– Купих от тях... и ги пратих в банката... казах им и за колата, която закарах до Луисвил...

– И?

– За кредитните карти... за разрешителните за шофиране.

– Знаеш ли кой ги е правил? Кой е печатал фалшивите пари?

Майлс кимна едва-едва.

– Дани.

– Кой ти каза?

– Той... самият.

– И ти издрънка всичко на ченгето в банката, така ли?

– Да.

Тони Мечката изгледа свирепо Кериган.

– Ах, тъпо пиянде такова! И ти не си по-добър от него.

Старецът се тресе от страх.

– Аз не бях пиян, господин Марино. Аз просто си мислех, че той...

– Млъквай! – Тони Мечката явно изпитваше желание да цапардоса стареца, но се въздържа. После се обърна отново към Майлс: – Какво още знаят?

– Нищо!

– Знаят ли къде се печатат парите?

– Не.

Тони Мечката натопи четката в киселината и я извади. Майлс следеше внимателно всяко негово движение. Досегашният опит му подсказва правилния отговор.

– Да! Да, знаят! – извика той.

– И това ли каза на она нехранимайко, ченгето от банката?

– Да, да – лъжеше отчаяно Майлс.

– А ти самият откъде разбра? – Четката стоеше приготвена над киселината.

Майлс знаеше, че трябва да намери отговор. *Някакъв* отговор, който би могъл да задоволи Марино.

– Той ми каза – отвърна Майлс и посочи с глава към Дани.

– Лъжец, подъл, гаден лъжец! – Скулите по лицето на стареца играеха, а челюстта му така се тресеше, че чак потракваше. Той се обърна умолително към Тони Мечката: – Господин Марино, това е лъжа! Кълна се, че е лъжа! Лъжа!

Това, което прочете в очите на Марино, само увеличи отчаяния му страх. Тогава Дани се нахвърли върху Майлс.

– Кажи му истината, копеле мръсно! Кажи му я! – Полудял от ужас при мисълта за наказанието, което го очакваше, старецът трескаво търсеше начин да си отмъсти. Погледът му се спря върху колбата с киселина. Той я сграбчи и я плисна в лицето на Майлс.

Чу се нов отчаян вик, който бързо заглъхна. Разнесе се миризма на киселина и изгоряла човешка плът, а Майлс се стовари безжизнен върху масата, към която бяха приковани кървящите му ръце.

Макар че не разбираше какво точно става с Майлс, Хуанита се измъчваше от неговите писъци и молби. Когато гласът му заглъхна, тя реши, че е мъртъв. Но тази мисъл не породила у нея очакваното страдание, защото се чувстваше като смазана и не беше в състояние да се вълнува. Едва ли не с безразличие се питаше кога същата съдба ще сполети и нея, и Естела. Беше сигурна, че ще умрат.

Хуанита беше благодарна, че въпреки невъобразимия шум, Естела

не се беше събудила. Да можеше да поспи още, за да си спести ужасите, които вероятно ги очакваха преди смъртта. Макар че не го беше правила от години, Хуанита отправи молитва към Дева Мария да спести на Естела страданията преди смъртта.

Хуанита усети някакво раздвижване в съседната стая. Като че ли местеха мебели, отваряха шкафове, вадеха чекмеджета. По едно време нещо метално се стовари върху циментовия под, чуха се гневни ругатни.

За нейно голямо учудване в стаята влезе Луи и започна да я развързва. Тя предположи, че ще я заведат някъде другаде, за да я убият. След като я развърза, мъжът се обърна и започна да развързва и Естела.

– Ставайте – заповяда той и на двете. Естела, която току-що се бе събудила, изпълни нареждането, но все още имаше сънен вид. Тя започна да плаче, ала от запушената ѝ уста почти не излизаше звук. Хуанита понечи да приближи до нея, но не можеше да помръдне. Подпираше се на стола, за да не падне, и цялото тяло я болеше, особено там, където се бяха връзали въжетата.

– Слушай сега – каза Луи, – имаш късмет, защото си с дете. Шефът реши да те освободи. Ще ти завържем очите, на теб и на детето, ще ви качим в една кола и ще ви закараме на едно място. Там ще ви оставим. Не знаеш къде си била и не можеш да доведеш никого тук. Само опитай да проговориш – ще те намерим, където и да си, и ще убием детето ти. Разбра ли?

Хуанита кимна с глава, макар че ѝ беше трудно да повярва на това, което чу.

– Да тръгваме тогава – Луи посочи към вратата. Засега явно нямаше намерение да завързва очите ѝ с кърпа. Пълното безразличие, което я бе обзело, като че ли се изпари и тя усети, че силите ѝ се възвръщат.

Но за кратко. Едва се добра до стената на стълбището и усети, че ѝ прилошава – беше зърнала Майлс във вътрешната стая, през която току-що бяха минали. Или по-точно това, което беше останало от Майлс. Тялото му лежеше безжизнено върху масата, ръцете му бяха целите в кръв, а лицето и косата му бяха така обгорени, че човек трудно би могъл да го познае. Луи ги беше превел бързо през стаята, но все пак даде възможност на Хуанита да види какво се бе случило с Майлс. Тя забеляза, че Майлс е все още жив, но сигурно не му оставаше много. Той се раздвижи и простена.

– Върви – подкани я Луи.

Заизкачваха се по стълбите.

Хуанита бе изпълнена с ужас от това, което току-що бе видяла. Дали би могла да направи нещо, за да помогне на Майлс? Тук не, разбира се. Но ако все пак двете с Естела бъдат освободени, дали нямаше да може да направи нещо, за да му помогне? Нямаше ни най-малка представа къде се намират. Не виждаше как би могла да открие мястото. И все пак трябваше да направи нещо! Нещо, с което да компенсира ужасното чувство за вина, което изпитваше. Тя предаде Майлс. Независимо какви бяха обстоятелствата, тя беше тази, която каза името му, той беше заловен, докаран тук и измъчван така жестоко.

Внезапно ѝ хрумна една идея и тя започна трескаво да я обмисля. В този момент не мислеше за нищо друго, дори за Естела. Може би съществуваше някакъв малък шанс – успехът зависеше от съсредоточеността и от паметта ѝ. Дано само не ѝ завързват очите, докато се качи в колата.

След като изкачиха стълбите, завиха надясно и влязоха в гаража – един съвсем обикновен гараж за две коли, с бетонни стени. Като всеки гараж в жилищна или служебна страда. Хуанита си припомни звуците, които бе чула при пристигането им и заключи, че бяха влезли през същия гараж. Вътре имаше само една кола – не голямата, с която бяха пристигнали сутринта, а един тъмнозелен форд. Искаше ѝ се да види номера, но не успя.

Хуанита хвърли поглед наоколо и една от степите привлече вниманието ѝ. До нея имаше скрин от тъмно, полирано дърво, доста различен от скриновете, които бе виждала. Той беше разделен вертикално на две половини – виждаше се, че е празен. До него се мъдреше нещо като салонен бюфет, разделен на две по същия странен начин. Двама мъже, единият от които бе зад вратата, а другият с гръб към нея, вдигаха една-та половина на бюфета.

Луи отвори задната врата на форда.

– Влизайте – заповяда той. В ръката си държеше превръзките за очите им.

Хуанита влезе първа. Тя нарочно се спъна, политна и, за да запази равновесие, се хвана за предната седалка. Така постигна това, което искаше, погледна скалата, която сочеше километража и запомни цифрите – 25714,8. Затвори очи и ги повтори на ум.

Естела я последва. След нея влезе и Луи, завърза очите им и седна до тях на задната седалка. После натисна рамото на Хуанита.

– Хайде, долу! И двете! Не създавайте проблеми, защото ще си изпатите!

Хуанита се прилепи до пода и притисна до себе си Естела. Но

застана така, че да е с лице по посока на движението. Някой се качи в колата и включи мотора. Вратите на гаража се отвориха и те потеглиха.

От мига, в който колата потегли, Хуанита направи усилия максимално да се концентрира. Нещо, което не беше правила никога досега. Искеше да запомни времето и посоката на движение. Ако успееше, разбира се. Един приятел фотограф я беше учил как да брой секундите. Хиляда и ЕДНА. Хиляда и ДВЕ. Хиляда и ТРИ. Хиляда и ЧЕТИРИ. Усети, че колата намали скорост, след това зави. Изброи осем секунди, в които се движиха напред. След това шофьорът намали и почти спря. Дали не беше кръстовище? Вероятно. Голямо? Колата тръгна бавно, може би за да завие в някоя от пресечките... Завой наляво. Отново бързо напред. Започна да брой. Десет секунди. Намаляване. Завой надясно... Хиляда и ЕДНА, хиляда и ДВЕ, хиляда и ТРИ... Завой наляво... Ускоряване... Хиляда и ЧЕТИРИЙСЕТ и ПЕТ, хиляда и ПЕТДЕСЕТ... Равномерна скорост... Намаляване... Изчакване четири секунди, след това отново напред. Вероятно светофар... Хиляда и ОСЕМ...

Господи! Помогни ми да запомня всичко, за да спася Майлс!

... Хиляда и ДЕВЕТ, хиляда и ДЕСЕТ, завой надясно...

Забрави за всичко друго! Следи всяко движение на колата. Отчитай времето по секунди. Тя се молеше силната памет, която ѝ помагаше да следи парите в банката... и която я спаси от предателството на Майлс... да ѝ помогне сега да спаси него.

... Хиляда и ДВАЙСЕТ. Хиляда и двайсет долара. Ох, не!... Господи! Помогни ми да се концентрирам единствено върху колата...

Продължително пътуване напред, равен път, висока скорост... Почувства, че тялото ѝ се накланя на едната страна... Пътят зави наляво, голям, плавен завой... Спиране. Значи шейсет и осем секунди... Завой надясно. Пак напред. Хиляда и ЕДНА, хиляда и ДВЕ...

И така нататък, и така нататък.

Колкото повече време минаваше, толкова повече ѝ се струваше невъзможно да запомни всичко, за да го възпроизведе.

23

– Сержант Гладстоун от Централното бюро за свръзка на градската полиция – обяви по телефона равен, носов глас. – Заповядано ми е да съобща веднага, ако някъде бъдат открити Хуанита Нунес и детето ѝ Естела Нунес.

Специалният агент Инес инстинктивно притисна слушалката до ухото си.

– Какво имате да ми кажете, сержант?

– Току-що получихме сигнал по радиовръзката. Жена и дете, които по външен вид и име отговарят на описанието, са били намерени на кръстовището на Чевийт Тауншир и Шони Лейк Роуд. Дежурните ги карат към 12-то районно управление на полицията.

Инес сложи длан на слушалката и тихо каза на Уейнрайт, който беше седнал от другата страна на бюрото в кабинета му във ФБР.

– Градската полиция! Намерили са Нунес и детето ѝ!

Уейнрайт стисна силно ръба на бюрото. – Питай ги какво е състоянието им.

– Добре ли са? – попита Инес.

– Шефе, казах ви всичко, което знам. Ако искате да научите повече, позвънете в 12-ти участък.

Инес набра номера на 12-ти участък. Свързаха го с лейтенант Фейзакърли.

– Да, получихме сведения – потвърди Фейзакърли. – Ще ви прочета всичко, което е съобщено по телефона, току-що ми го предадох.

Агентът от ФБР се заслуша внимателно.

– Според нашите момчета жената е била бита – каза Фейзакърли. – Има синини и рани по лицето. На едната ръка на детето има дълбока рана от изгаряне. За нищо друго не се споменава.

Инес предаде сведенията на Уейнрайт и той покри лицето си с длани.

– Има и още нещо – каза лейтенантът.

– Казвайте!

– Жената не желаела да говори. Поискала молив и лист и започнала да пише някакви цифри, които били в паметта ѝ и трябвало да се освободи от тях.

– Господи! – Инес си пое дълбоко въздух. Той си припомни за изчезването на парите от банката и за невероятната точност, с която Нунес запечатваше всичко в паметта си.

– Слушайте – каза той, – пазете внимателно този лист, ще ми трябва. Останалото ще ви обясня по-късно, тръгваме към вас. Обадете се на вашите хора в колата. Кажете им да не говорят на госпожа Нунес, да не ѝ пречат, а да и помагат по всякакъв възможен начин. Същото направете и вие, когато пристигне в управлението. Оставете я спокойно да пише. Дръжте се с нея внимателно!

Той замълча и след това добави:

– Много внимателно!

Лек завой. От гаража.

Напред. 8 сек. Намаляване (Кръстовище)

Завой наляво. 10 сек. Средна скорост.

Завой надясно. Три сек.

Завой наляво. 55 сек. Равномерна скорост. Увеличаване на скоростта.

Спиране. 4 сек. (Може би светофар?)

Напред. 10 сек. Средна скорост.

Завой надясно. Лош път (за кратко), след това равен. 18 сек.

Забавяне. Спиране. Потегляне. Плавен завой надясно. Спиране – тръгване. 25 сек.

Завой наляво. Напред. Равномерна скорост. 7 сек.

Забавяне. Завой надясно...

Данните, представени от Хуанита, изпълваха седем страници, изписани на ръка.

Повече от час работиха усилено в една от стаите на полицейското управление. Използваха мащабни карти, но все още нямаше резултат.

Всички – Инес, Далримпъл, Джордан, Кимби, а също и Уейнрайт – бяха изумени от писмените бележки на Хуанита. Те бяха невероятно подробни, а според твърденията на Хуанита и съвсем точни. Тя им обясни, че винаги, когато успявала да възпроизведе запомненото, била сигурна, че то е и съвършено точно.

Освен бележките ѝ, разполагаха и с още нещо много важно – разстоянието, отбелязано на километража.

Превръзките на очите на Хуанита и Естела бяха свалени малко преди да ги изхвърлят от колата на пустия път в предградията. Хуанита успя да хвърли поглед върху километража. 25738,5. Бяха изминали 23,7 мили.

Но дали разстоянието бе изминато в една посока или колата се бе въртяла и връщала, за да изглежда пътуването по-дълго и да я заблуди? Трудно можеше да се прецени, дори при наличието на бележките. Разиграха различни варианти с маршрута, но всички разбираха, че

предположенията им са до голяма степен неточни: не знаеха скоростта на колата, а Хуанита, с вързани очи, би могла лесно да се заблуди. Може би предположенията им бяха чиста загуба на време. Шансът да открият района, в който се намираше къщата, бе почти минимален.

Джордан от секретните служби правеше окончателните преценки. Той нанасяше върху една карта пътищата, по които вероятно бе минала колата, и ги заграждаше в кръг.

– Ето тук – посочи с пръст Джордан. – Тук някъде трябва да се търси.

Коремът му отново свиреше. Уейнрайт се питаше какво ли прави Джордан, когато му се възлага да следи някого и трябва да остане незабелязан. А може би заради корема не му възлагат такава работа?

– Но това са най-малко пет квадратни мили – обади се Далримпъл.

– Ще разделим района на части – отвърна Джордан, – и ще го обходим с няколко коли. От нашите, от вашите, а можем да поискаме помощ и от градската полиция.

– И какво по-точно ще търсим, господа? – запита лейтенант Фейзърли, който се бе присъединил към тях.

– Честно казано, и аз не знам – отговори Джордан.

Хуанита пътуваше в една от колите на ФБР заедно с Инес и Уейнрайт. Караше Уейнрайт, Инес се занимаваше с двете радиовръзки. Едната осъществяваше с помощта на портативно радио, едно от петте, с които разполагаше ФБР. Чрез него можеше да се свързва директно с всички останали коли. Другата беше традиционната радиовръзка с главното управление на ФБР.

Под ръководството на лейтенанта от градската полиция районът беше разпределен между пет коли, които претърсваха всяко ъгълче в своята част. Две от колите бяха на ФБР, една на секретните служби и две на градската полиция. Хората бяха също разпределени. Джордан и Далримпъл бяха в различни коли, като към всеки беше причислен по един детектив от градската полиция. Докато обикаляха района, те обясняваха на новодошлите подробностите около операцията. Ако се наложеше, щяха да извикат още няколко от дежурните патрулни коли.

Всички бяха убедени, че Хуанита е била отведена в къщата, където се печатат фалшивите пари. Потвърждаваха го описанието на мястото и някои подробности, които беше забелязала. На всички коли бяха дадени едни и същи указания да се следи за необичайно раздвижване, да се

търси място, което би могло да е средище за производство на фалшиви пари. Указанията бяха доста мъгляви, но никой не можеше да измисли нещо по-конкретно.

– Не знаем много, но трябва да действаме – бе казала Инес преди да тръгнат.

Бяха минали почти два часа от момента, в който Хуанита и Естела бяха изхвърлени от колата. Заповядаха им да се обърнат с гръб, тъмнозеленият форд даде газ и бързо се отдалечи. След него остана само миризма на изгоряла гума. Хуанита отказа да бъде откарана в болница. Оказаха ѝ първа помощ за раните по лицето и краката. Тя знаеше, че изглежда ужасно. Дрехите ѝ бяха изпоцапани и разкъсани. Но единственото нещо, което я интересуваше, бе да намери и спаси Майлс. Всичко друго можеше да почака. Хуанита не придружи дори Естела, която бе веднага откарана в болница за преглед и лечение на дълбоката рана. Докато помагаше на полицаите, Марго Бракън успокояваше Естела. Тя беше пристигнала в полицейския участък малко след Уейнрайт и хората от ФБР.

Беше около три часа следобед.

След като записа цялата информация, която бе складирана в паметта ѝ като тежък товар, Хуанита се почувства доста изтощена. Трябваше да отговори и на безкрайните въпроси на хората от ФБР и от секретните служби, които се надяваха, че ще успеят да измъкнат някаква дребна, незначителна подробност, та да се ориентират по-точно за мястото, където е била откарана Хуанита. Това беше най-главното. И едва ли не невъзможното.

Седнала зад Уейнрайт и Инес, Хуанита мислеше единствено за Майлс – такъв, какъвто го видя в последния миг. Картината се беше запечатала в съзнанието ѝ вероятно за цял живот и пораждаше у нея чувство на вина и ужас. Непрекъснато я измъчваше един въпрос: дори да открият центъра за фалшиви пари, дали не бяха закъснели със спасяването на Майлс? Дали вече не беше късно за това?

Районът, ограден от Джордан, бе близо до източния край на града и бе доста разнороден. Част от него беше търговска, имаше няколко фабрики, складове, както и голямо предприятие за изделия на леката промишленост. Полицаяте решиха, че именно в този район е центъра за фалшиви пари и затова в тази част патрулираха най-много коли. Освен търговските центрове, имаше и жилищни сгради – от бедни схлупени

къщички до внушителни богаташки къщи.

Екипите, които обикаляха и внимателно следяха района, докладваха едно и също – всичко беше спокойно и обстановката в района бе съвсем обичайна. Съобщенията за инциденти не бяха тревожни. В търговския център един мъж, който купувал статив за рисуване, се спънал и си счупил крака. Една кола с малко ремарке, вероятно поради загубване на управлението от шофьора, се бе разбила в празно театрално фойе. И това беше всичко.

– Решил да използва фойето за гараж – пошегува се Инес, но никой не се засмя.

В индустриалната част бе възникнал малък пожар в един от заводите, но противопожарната служба се намеси бързо и той бе угасен. В завода се произвеждаха гумени дюшеци. Един от детективите от градската полиция отиде да провери случая. Всичко беше наред. В жилищния квартал настъпи времето за следобеден чай. Пред една от къщите стоеше камион на „Алайанс Ван Лайнс“, натоварен с мебели. Група работници поправяха водопроводна тръба сред бедняшкия квартал. Двама съседи се бяха скарали и се биеха на тротоара. Агентът от секретните служби Джордан слезе от колата, за да ги разтърве.

И така нататък, и така нататък.

Мина още час. Все още не бяха открили нищо.

– Изпитвам някакво странно чувство – каза Уейнрайт. – Така се чувствах в полицията, когато бях пропуснал нещо важно.

– Знам какво искаш да кажеш – Инес се огледа и добави: – Струва ти се, че някъде съвсем близо, буквално под носа ти, има нещо важно, но ти просто не можеш да го видиш.

– Хуанита, има ли нещо, макар и съвсем незначително, което да не сте ни казали?

– Казах ви всичко – заяви тя.

– Да обиколим още веднъж.

След малко Уейнрайт отново заговори:

– Вие споменахте, че след като Майлс престанал да крещи, сте чули някакъв шум в другата стая.

– Не само шум, но и движение – хора се движеха насам-натам, преместваха някакви предмети, отваряха и затваряха шкафове.

– Може би са търсели нещо – предположи Инес, – но какво?

– Когато минахте през тази стая, не видяхте ли какво правят там?

Хуанита поклати глава.

– Казах ви, че бях така шокирана от вида на Майлс, че не забелязах

нищо. – Хуанита помълча, а после добави: – Но след това, в гаража, сно-
вяха неколцина мъже и пренасяха някакви странни мебели.

– Да – обади се Инес, – вие ни казахте за това. Доста странно наистина, и все още не можем да си обясним какво се крие зад всичко това.

– Мисля, че се досещам!

Инес и Хуанита погледнаха към Уейнрайт. Сбърчил чело, той сякаш се опитваше да се концентрира.

– Тази суматоха, за която говори Хуанита... Може да са търсили нещо, но може и да са прибирали нещата, да са се готвили за преместване...

– Възможно е – съгласи се Инес, – но тогава би трябвало да се пренасят машини. Печатарски и други съоръжения. А не мебели.

– Да, но мебелите биха могли да бъдат прикритие? – каза Уейнрайт.
– *Кухи* мебели.

Те се спогледаха. И двамата мислеха за едно и също.

– Боже господи! – извика Инес. – Камионът с мебелите!

Уейнрайт вече обръщаше колата. Направи рязък завой, а Инес грабна портативното радио и започна да предава:

„Ръководителят на операцията до всички екипи. Веднага да се обградят голямата сива къща, разположена близо до края на Ърлхам Авеню. Търсете камион на «Алайанс Ван Лайнс». Спрете го и арестувайте хората в него. Да се включат всички коли на градската полиция. Код 10-13“.

Код 10-13 означаваше максимална скорост, светлини и сирени. Инес включи сирената и на тяхната кола. Уейнрайт натисна здравата газта.

– Господи! – каза Инес, а гласът му звучеше така, сякаш всеки момент щеше да се разплаче, – минахме покрай тях два пъти, последния път почти бяха приключили с товаренето!

– Като излезеш оттук – инструктиреше Марино шофьора на камиона, – ще тръгнеш направо към западното крайбрежие. Ще караш спокойно да не будиш подозрение. Ще дремваш всяка нощ. Но ще ни държиш в течение, знаеш къде можеш да ни намериш. Ако не получиш нови заповеди, действаш според плана.

– О'кей, господин Марино – каза шофьорът. Той беше човек, на когото можеше да се разчита. Отдавна беше в бизнеса, пък и знаеше, че ще получи добри пари за поетия риск. Беше вършил тази работа и друг път, когато поради надвиснала опасност се наложи да пренасят машините за печатане на фалшиви пари извън града. Обикновено ги откарвах на някое по-безопасно местенце в провинцията, докато бурята отmine.

– Е – каза шофьорът, – всичко е натоварено. Май ще трябва да тръгвам. Довиждане, господин Марино.

Тони Мечката кимна и въздъхна с облекчение. Този път беше разпревожен повече от обикновено. Макар да знаеше, че не бива да го прави, той остана лично, докато траеше опаковането и товаренето на машините. Винаги гледаше да стои встрани от тези операции, за да не бъде замесено името му в случай на провал. Плащаше на достатъчно хора, които можеха да поемат подобни рискове – че и последствията от тях. Работата бе в това, че фалшифицирането на пари и други документи, започнало като не особено надеждна дейност, се превърна в такъв огромен източник на средства, че измести по важност всички други дейности, с които се занимаваше Марино. Затова полагаха толкова усилия за добра организация, затова взимаха ултрапредохранителни мерки – Тони Мечката обичаше много това определение. Последното преместване бе елемент от тези мерки.

Честно казано, на Тони Мечката не му се вярваше, че това местене бе наистина наложително. Поне засега. Беше сигурен, че Истън лъже като казва, че е научил за центъра от Дани Кериган. Тони Мечката вярваше по-скоро на Кериган, макар че старият глупак доста се беше поразприказвал. Тони Мечката му бе пригответил няколко неприятни изненади, така че да го научи да си държи езика зад зъбите. Ако Истън знаеше къде е центърът, ченгетата и детективите от банката вече щяха да са долетели. Но тази лъжа не учудваше Тони Мечката. Той познаваше психологията на хората, подложени на мъчения. Беше се убедил, че в такива случаи те бяха готови да кажат всякаква лъжа, която мислеха, че мъчителят им иска да чуе. Беше му интересно да ги наблюдава и да се опитва да открие кое е лъжа и кое – истина. Тони Мечката го правеше с удоволствие.

И все пак добре, че на бърза ръка се подготвиха и използваха връзките си с тази компания за превози, та да преместят машините на друго място. Щом има някакво макар и минимално съмнение, трябва веднага да се действа. С товаренето приключиха, оставаше само да се отърват от това, което бе останало от мерзавеца Истън. От този боклук. Анжело щеше да се заеме с него. Тони Мечката реши, че е крайно време да изчезва – *ултракрайно* време, каза си наум той и се усмихна. Беше в отлично настроение.

– Давай по-бързо, Хари – извика младият санитар на шофьора на

линейката. – На този май не му остава много да живее.

– Честно казано, като го гледам, имам чувството, че с нищо няма да му навредим, ако се отбием и пийнем по една бира – каза шофьорът, като продължаваше внимателно да гледа напред. Той бе пусал светлините и сирената, за да може по-лесно да си пробива пътя през оживените улици.

– Стига, Хари – санитарят погледна към Хуанита. Тя се бе надигнала от мястото си и се опитваше да види Майлс. Лицето ѝ беше напрегнато, а устните ѝ шепнеха нещо неразбираемо. – Извинете, госпожо. Ние май забравихме, че и вие сте тук. Покрай тази работа човек става доста коравосърдечен.

В първия миг тя дори не разбра думите му. След това попита:

– Как е той?

– Зле. Няма смисъл да ви лъжа. – Младият санитар, който беше изкарал курс и имаше правоспособност на медицинска сестра, би на Майлс инжекция с голяма доза морфин. Непрекъснато мереше кръвното му налягане и пръскаше лицето му с вода. Въпреки морфина Майлс, който беше в полусъзнание, продължаваше да стене от болка. Санитарят продължи да обяснява: – Намира се в шок, това би могло да го убие, ако смъртта не настъпи от раните му. С водата, която пръскам, искам да измия киселината от лицето му, макар че е твърде късно. А за очите му, трябва да ви кажа... Какво са го правили той човек...

Хуанита само поклати глава, нямаше никакво желание да говори, а и това щеше да ѝ коства доста усилия. Тя се пресегна, искаше да погали Майлс, макар и през одеялото. Сълзи изпълниха очите ѝ.

– Прости ми, о, прости ми – каза умолително тя, макар че не беше сигурна, че я чува.

– Мъж ли ви е? – попита санитарят и започна да превързва ръцете на Майлс.

– Не.

– Приятел?

– Да. – Тя не можеше повече да удържа сълзите си и те се застичаха по бузите ѝ. Дали все още беше негова приятелка? Трябваше ли да го предаде? Ето, че го молеше да ѝ прости така, както той я беше молил преди. Всичко това ѝ изглеждаше толкова далечно... Знаеше, че няма никакъв смисъл да го моли, той просто не я чуваше.

– Дръжте това – каза санитарят. Той сложи маска върху лицето на Майлс и ѝ подаде подвижната бутилка с кислород. Тя чу свистенето при излизането на кислорода от бутилката и я стисна още по-силно сякаш

можеше да помогне с това. Толкова ѝ се искаше да направи нещо за Майлс още от мига, в който го намериха – безжизнен, целия в кръв обгорял, с ръце приковани към масата.

Хуанита и Нолан Уейнрайт влязоха в голямата сива къща след федералните агенти и местните полицаи. Уейнрайт я накара да изчака от вън, докато се увери, че няма да има съпротива и стрелба. Хората се предадоха веднага, предполагайки, че са обградени отвсякъде и че полицайте са много повече от тях.

Внимателно и колкото може по-леко Уейнрайт измъкна пи-роните и освободи натрошените китки на Майлс. Хуанита никога не беше виждала лицето му толкова напрегнато. Пребледнелият Далримпъл държеше Истън, докато вадеха пироните един по един. От време на време агентът тихо ругаше. Наоколо имаше и други хора, които бяха арестувани и с белезници, но Хуанита просто не ги забелязваше. Когато пристигна линейката, тя застана плътно до носилката, на която положиха Майлс. Вървеше неотклонно до нея и никой не се опитваше да я спре.

Хуанита започна трескаво да се моли. Макар че отдавна не го бе правила, думите на молитвата сякаш сами нахлуха в главата ѝ. О, Дево Марийо... знам, че няма човек, който да е молил за помощта ти и ти да си отказала да го защитиш. Водена от тази вяра, аз се обръщам към теб...

В този миг внезапно се сети за нещо, което санитарят бе подхвърлил, но тя не му беше обърнала внимание. Очите на Майлс. Както останалата част от лицето му, те бяха също силно засегнати от киселината.

– Ще ослепее ли? – попита тя и гласът ѝ леко потрепери.

– Специалистите ще кажат. Скоро ще стигнем в болницата и ще му окажат спешна помощ. Повече от това не мога да направя за него.

И тя не би могла да направи нищо повече. Освен да остане при него – само така можеше да изрази любовта и привързаността си. Ще остане при него, докато той пожелае и докато има нужда от нея. Да, трябваше и да се моли... О, Дево Марийо, ти безгрешната... При теб идвам и коленича пред теб, аз, грешната и изпълнена с мъка. О, майко на всички, не ме кори за моите грешки, а ме чуй и ми отговори. Амин.

Минаха покрай някакви сгради с колони пред фасадата.

– Почти пристигнахме – каза санитарят. Той опипа пулса на Майлс и добави: – Все още е жив.

През петнайсетте дни, необходими на Комисията по ценните книжа и обмена на валута да проведе официалното разследване на финансовите операции на Съпранешънъл, Роскоу Хейуърд се молеше да стане чудо и да бъде избегната катастрофата. Той лично участваше в съвещанията с останалите кредитори на Сънеко. Целта им беше да съживят и стабилизират положението на международния гигант. Оказа се, че това е невъзможно. Колкото повече напредваха с финансовата ревизия, толкова по-безнадеждно изглеждаше положението на корпорацията. Стана ясно, че към някои от висшите служители на Съпранешънъл ще бъдат предявени обвинения в измама и ще се стигне до съд. На първо място беше Джордж Куортърмейн, но ако се върне от Коста Рика. А това беше малко вероятно.

Банкрутът на Съпранешънъл Корпорейшън бе обявен в началото на ноември, на основание член 77 от Закона за банките. Макар да не бяха неочаквани, последиците от банкрута бяха големи не само в САЩ, но и в целия свят. Няколко от големите кредитори на корпорацията, както и някои свързани с тях компании и личности също щяха да бъдат повлечени към дъното. Все още не беше ясно дали и Първа търговска американска банка ще бъде сред тях, или ще успее да се измъкне макар и с огромни загуби.

Затова пък около бъдещата кариера на Хейуърд вече не стояха въпросителни. След като бе станал причина за най-голямото сътресение на банката в нейната стогодишна история, той добре разбираше, че за него вече няма място в Първа търговска американска банка. Не беше ясно дали и той няма да бъде подведен под отговорност за нарушаване на разпоредбите на Федералния резерв и на Комисията по ценните книжа и обмена на валута. Такава вероятност наистина съществуваше. Един служител в Комисията по ценните книжа, когото Хейуърд познаваше много добре, го посъветва:

– Роскоу, като приятел искам да ти кажа, че е най-добре да се свържеш с адвокат.

Седнал в кабинета си в началото на работния ден, Хейуърд се разрепери като прочете в „Уолстрийт Джърнъл“ подробностите около заявлението за фалит на Съпранешънъл. В този момент влезе госпожа Калахан.

– Господин Хейуърд, господин Остин е тук.

Харолд Остин влезе, без да чака да го поканят. За разлика от обичайния си вид на застаряващ плейбой, той по-скоро приличаше на натруфен старец. Лицето му бе посърнало, сериозно и бледо, под очите му имаше дълбоки кръгове – от годините, но и от недоспиване.

– Успя ли да се свържеш по някакъв начин с Куортърмейн? – запита той, без да губи време за поздравии.

Хейуърд кимна към „Уолстрийт Джърнъл“.

– Само чета за него.

През последните две седмици той се бе опитвал няколко пъти да се свърже по телефона с Големия Джордж в Коста Рика, но без резултат. Президентът на Сънеко бе в пълна неизвестност. Според малкото информация, която стигаше до САЩ за него, Големия Джордж живееше в разкош, заобиколен от охрана и нямал никакво намерение да се връща в Съединените щати. Коста Рика нямаше да го екстрадира, дори САЩ да настояваха за това. Всички предишни искания за екстрадиране бяха оставени без последствие.

– Пълен крах – заяви достопочтеният Харолд с леко треперящ глас. – Вложих почти всички пари на семейството си в акции на Сънеко, напъравих и страхотни заеми за вложенията „К“.

– Какво стана с тези вложения?

Хейуърд вече се бе опитвал да разбере какво е положението с компанията на Куортърмейн, която дължеше два милиона долара на Първа търговска американска банка, освен петдесетмилионния заем на Съпранешънъл.

– Да не искаш да кажеш, че не си чул?

– Ако знаех, защо ще те питам? – избухна Хейуърд.

– Научих снощи от Инчбек. Този мошеник е продал всичките си акции от вложенията „К“ – а те бяха главно във филиалите на Сънеко – още докато цените им били най-високи. Представи си колко парички е прибрал!

Да, включително и двата милиона на Първа търговска американска банка, помисли си Хейуърд.

– А какво е станало с тези пари? – попита той.

– Това мръсно копеле ги е прехвърлило в собствените си нефтени компании в чужбина, след това е изтеглил парите, така че сега за вложенията „К“ са останали само някакви акции от нефтени компании, които нямат никаква стойност. – Хейуърд с отвращение видя, че Остин започва да се тресе в неударжими ридания. – Всъщност парите... истинските пари... сигурно са в Коста Рика, на Бахамските острови, или в

Швейцария... Роскоу, ти трябва да ми помогнеш да си ги върна... Иначе с мене е свършено... аз съм напълно разорен.

– Не мога да ти помогна по никакъв начин – заяви Хейуърд. Имаше си достатъчно проблеми около вложенията „К“ и съвсем не му беше до Остин.

– Но ако чуеш нещо ново... Ако има някаква надежда...

– Ако чуя нещо, ще ти се обадя.

Хейуърд се опита да се освободи от Остин колкото може по-бързо. Достопочтеният Харолд си тръгна и госпожа Калахан му позвъни по вътрешния телефон:

– Обажда се един репортер от „Нюсдей“. Казва се Ендикот. Отнася се за Съпранешънъл, казва, че е много важно и иска да разговаря лично с вас.

– Нямам какво да му съобщя, нека се обърне към шефа на отдела за връзки с обществеността. – Хейуърд спазваше указанията на Дик Френч – при опит за личен контакт всички журналисти да бъдат препращани към него. Една грижа по-малко!

Но само след миг чу отново гласа на госпожа Калахан:

– Извинявайте, господин Хейуърд...

– Какво има?

– Господин Ендикот е все още на телефона. Помоли ме да ви попитам следното: С шефа на отдела за връзки с обществеността ли да разговаря за госпожица Аврил или вие предпочитате лично да му кажете нещо по този въпрос?

Хейуърд ядосано грабна слушалката:

– Кажете какво има!

– Добро утро, сър – каза тих глас, – моля да ме извините за безпокойството. Казвам се Брус Ендикот от „Нюсдей“.

– Казали сте на секретарката ми...

– Казах й, че има някои въпроси, които бихте предпочели да уточните с мен, вместо да ги излагам пред Дик Френч.

Хейуърд не беше сигурен, но му се стори, че журналистът специално наблегна на „излагам“.

– Много съм зает. Мога да ви отделя само няколко минути – каза той.

– Благодаря ви, господин Хейуърд. Ще бъда кратък. Вестникът ни прави собствено разследване около Съпранешънъл Корпорейшън. Както знаете, много хора се интересуват от това, така че утре искаме да поместим голям материал на тази тема. Разбрахме между другото, че вашата

банка е предоставила голям заем на Сънеко. Разговарях с Дик Френч за това.

– Значи разполагате с информацията, която ви е нужна.

– Не съвсем, сър. От други източници научихме, че вие лично сте се занимавали със сключването на споразумението за заема на Съпранешънъл. Въпросът ми е кога за първи път стана дума за този заем. Кога по-точно Сънеко поиска парите? Спомняте ли си случайно?

– Струва ми се, че няма да мога да ви помогна. Аз се занимавам с толкова много заеми.

– Но едва ли много от тях са на стойност петдесет милиона долара.

– Мисля, че отговорих вече на въпроса ви.

– Може би ще мога да ви помогна, сър. Възможно ли е това да е станало по време на пътуването ви до Бахамските острови през март? Пътуването ви заедно с Куортърмейн, вицепрезидента Стоунбридж и някои други?

Хейуърд се поколеба, после каза:

– Да, възможно е.

– Можете ли да кажете със сигурност, че е така? – Тонът на репортера бе любезен, но по всичко личеше, че той няма да се задоволи с неясни отговори.

– Да, сега си спомням. Точно така беше.

– Благодаря ви, сър. Точно тогава, струва ми се, сте пътували с частния реактивен самолет на Куортърмейн 707?

– Да.

– В компанията на няколко млади дами?

– Не бих казал... Спомням си бегло, че на борда имаше няколко стюардеси.

– Може би една от тях е била госпожица Аврил? Срецахте се с нея по време на пътуването и през дните, които прекарахте на Бахамските острови?

– Може и да съм се срещал. Името, което споменахте, ми изглежда доста познато.

– Господин Хейуърд, извинете, че ви задавам този въпрос, но не ви ли беше предложена – за секс – госпожица Аврил, за да бъде спечелена вашата благосклонност по отношение на заема за Съпранешънъл?

– Разбира се, че не! – Хейуърд започна да се изпотпява, а ръката, с която държеше слушалката, направо се тресеше. Какво ли точно знаеше този инквизитор с равен и спокоен глас... Би могъл веднага да прекъсне разговора, но тогава нямаше да узнае докъде се простира

осведомеността му и щеше да се измъчва още повече.

– И все пак, след това пътуване до Бахамските острови, не станяхте ли приятели с госпожицата?

– Да, би могло да се каже. Тя е приятна и очарователна.

– Значи си спомняте за нея?

Хейуърд разбра, че са го хванали натясно.

– Да – съгласи се той.

– Благодаря ви, сър. Между другото, срещали ли сте се с госпожица Аврил и след това?

Въпросът бе зададен с небрежен тон, но по всичко личеше, че Ендикот *знае всичко*. Като се опитваше да овладее гласа си, Хейуърд каза:

– Мисля, че отговорих на достатъчно въпроси. Както ви казах, много съм зает.

– Добре, сър. Трябва обаче да ви съобщя, че ние разговаряхме с госпожица Аврил и тя с готовност ни помогна.

Помогна?! Да, Аврил би го направила. Особено, ако са й платили, което вероятно бяха сторили. Хейуърд не я осъждаше. Аврил си беше Аврил и нищо не можеше да помрачи спомена за приятните часове, които бе прекарал с нея.

– Тя ни каза и някои подробности за срещите си с вас, успяхме да намерим и няколко сметки от „Кълъмбия Хилтън“ – вашите сметки, плащани от Събранешънъл. Може би сега вече ще си признаете, сър, че всичко това има нещо общо със заема, който Първа търговска американска банка отпусна на Събранешънъл?

Хейуърд млчеше. Какво би могъл да каже? Проклети да са всички тези вестници и журналисти, които така упорито се ровеха в личните работи на хората и непрекъснато търсеха, търсеха! Очевидно някой вътрешен човек от Сънеко е бил принуден да проговори и да им даде документи или копия. Аврил беше споменала за „списъка“ – тайния списък на тези, които могат да се забавляват за сметка на Събранешънъл. Известно време и неговото собствено име бе в този списък. Всъщност Аврил ни най-малко не бе повлияла на решението му за заема за Сънеко. Той бе взел решение да препоръча този заем още преди да се запознае с нея. Но кой би му повярвал?

– Искам да ви попитам още нещо, сър. – Ендикот беше разбрал, че няма да получи отговор на предишния въпрос. – Мога ли да ви попитам за частната инвестиционна компания с вложения „К“? За да ви спестя времето, ще ви кажа, че ние успяхме да се сдобием с копия на някои от дяловете, от които се вижда, че вие също притежавате такива дялове.

Вярно ли е това?

– Нищо не мога да ви кажа по този въпрос.

– Господин Хейуърд, не бяха ли тези дялове своеобразен подкуп за заема на Съхранешънъл и за другите заеми на стойност два милиона долара за вложенията „К“?

Роскоу Хейуърд бавно сложи слушалката на мястото ѝ, без да каже нито дума.

Утрешният вестник. Щяха да отпечатат всичко това, вече имаха и нужните доказателства. А това, което се появи в един вестник, се подемаше и от всички останали. Не хранеше никакви илюзии, нито съмнения за онова, което щеше да последва. Една такава история във вестниците означаваше позор – пълен позор. Не само в банката, но и сред приятелите му, в семейството. В неговата църква, навсякъде. Престижът, влиянието му, положението му – всичко щеше да се стопи в един миг и да изчезне. За първи път си даде сметка колко крехко нещо е животът. Сигурно щяха да го съдят, че е приемал подкупи, което беше още по-лошо. Мисълта, че може да получи присъда и да лежи в затвора, му се стори непоносима.

Някога се беше чудил какво ли чувстват високопоставените мъже от обкръжението на Никсън, подведени под съдебна отговорност – вземаха отпечатъци от пръстите им и ги унижаваха по какъв ли не начин, а след това ги съдеха съдии, чието мнение доскоро бяха едва ли не преоблегвали. Сега вече знаеше или поточно – скоро щеше да узнае.

Припомни си една мисъл от Битието: *Наказанието ми е по-голямо, отколкото бих могъл да понеса.*

Телефонът иззвъня. Той не му обърна никакво внимание. Нямаше работа повече тук. Това беше краят.

Без да съзнава какво прави, той стана, излезе от кабинета, мина покрай госпожа Калахан, която го изгледа с почуда и го попита нещо. Но той не чу въпроса ѝ, пък и надали щеше да ѝ отговори. Мина по коридора на трийсет и шестия етаж, покрай заседателната зала, където доскоро така непримиримо се бе борил за собствените си амбиции. Няколко души го заговориха. Не им обърна никакво внимание. Близо до заседателната зала имаше малка врата, която използваша много рядко. Той я отвори. Изкачи се по стръмните извити стълби без да бърза, но и без да спира и да си почива.

Преди доста време, наскоро след построяването на централната сграда на Първа търговска американска банка, Бен Розели бе повел по тази стълба своите най-близки сътрудници. Хейуърд беше между тях и

още помнеше с какво вълнение отвориха вратата, която сега виждаше пред себе си. Отвори я и излезе на малката тераса на върха на сградата – от нея се виждаше едва ли не целият град.

Посрещна го остър, пронизващ ноемврийски вятър. Той се наведе, а в същото време имаше чувството, че вятърът го обгръща и го понася напред. Спомни си, че първия път, когато бяха дошли тук, Бен Розели бе посочил към града и бе казал:

– Господа, това, което виждате пред себе си, е било за моя дядо обетованата земя. Сега тя е наша. Помнете, както помнеше той, че не трябва само да взимаме от нея, трябва също да ѝ даваме от себе си.

Всичко това му изглеждаше толкова далечно. Хейуърд погледна надолу. Сградите изглеждаха съвсем малки, реката като тънка нишка се виеше през целия град, движението, както обикновено, бе много натоварено, а хората по площад Розели приличаха на мравки. Градският шум достигаше до него приглушен, смесен със свистенето на вятъра.

Той прекрачи с единия крак железните перила, които отделяха терасата от тесния, необезопасен перваз. След това прехвърли и другия си крак. До този миг не беше изпитал никакъв страх, но ето, че цялото му тяло се разтреса от ужас и ръцете му инстинктивно се вкопчиха в перилата.

Дочу разтревожени гласове и шум от стъпки по стълбите. Някой извика:

– Роскоу!

Припомни си една фраза от „Първа книга на царствата“: *Иди, нека Господ бъде с тебе! Последната му мисъл бе за Аврил. О, ти, най-хубавата сред жените... Стани, моя мила, моя хубавице, излез!...*

В този миг на вратата се появиха няколко души. Хейуърд затвори очи и пристъпи напред.

25

Има дни в човешкия живот, мислеше си Алекс Вандервурт, които остават завинаги болезнено запечатани в паметта. Такъв беше денят, в който Бен Розели обяви, че скоро ще умре. Това беше преди малко повече от година. Днешният също бе от дните, които никога нямаше да забрави.

Свечеряваше се. Алекс си беше вкъщи, все още потресен от това, което се беше случило сутринта. Беше ужасно потиснат. Чакаше Марго,

която трябваше да дойде всеки момент. Наля си за втори път уиски и сода и сложи дърва върху жарта в камината.

Сутринта беше дотичал пръв до вратата към терасата. След като чу от другите за състоянието, в което бе изпаднал Хейуърд, той веднага попита накъде е тръгнал. Алекс беше този, който извика името му. Извика го в мига, когато стъпи на терасата. Но беше твърде късно.

Остана потресен от вида на Роскоу, който сякаш за миг се задържа във въздуха, а след това бързо изчезна, надавайки ужасен и тутакси заглъхнал вик.

Алекс стоеше втрещен, целият трепереше и не можеше да каже нищо дума. По стълбите след него тичаше Том Строгън. Той тутакси се распореди да опразнят терасата – нещо, което Алекс не бе в състояние да направи.

Веднага след това долната врата, която водеше към терасата, беше заключена. Макар че вече нищо не можеше да се промени.

След като се смъкна на трийсет и шестия етаж, Алекс дойде на себе си и веднага отиде да съобщи на Джеръм Патертън. Следващите часове от деня бяха изключително напрегнати. Събитията течаха едно след друго, трябваше да се взимат важни решения, възникваха и разни подробности, които непрекъснато изменяха ситуацията. Всичко се обърка, дори не остана време да погледне текста на некролога, тази работа остана за следващия ден. Все пак успя да се обади на жената и на сина на Роскоу и да им изкаже съболезнованията си. Отговори на въпросите на полицията. Погрижи се и за подготовката на погребението. Тялото бе обезобразено и ковчегът щеше да бъде затворен със съгласието на следователя. Дик Френч подготви изявление за пресата и Алекс го одобри. Много въпроси бяха решени, но и много отложени.

Алекс си изясни доста неща, след като в късния следобед по препоръка на Дик Френч прие в кабинета репортера от „Нюздей“ Ендикот. Журналистът изглеждаше доста потиснат. Той обясни, че само преди няколко минути е прочел от телекса новината за самоубийството на Роскоу Хейуърд. Ендикот описа подробно разговора си с Хейуърд тази сутрин.

– Ако можех само да предположа... – завърши той унило.

Алекс не се опита да го успокои. Моралните норми бяха задължителни и за журналистическата професия, но всеки сам решаваше как да постъпи в определена ситуация. И все пак Алекс го попита:

– Ще отпечатате ли статията след всичко това?

– Да, сър. Ще изменим само началото. Иначе всичко ще се появи

утре, както го бяхме планирали.

– Тогава защо се обаждате?

– Просто изпитвах потребност да кажа на някого, че съжалявам.

– Аз също съжалявам – каза Алекс.

Когато се прибра вечерта, Алекс отново се замисли над този разговор. Обзе го съжаление към Роскоу и ужасните му терзания в последните минути.

Публикацията във вестника със сигурност щеше да им навлече големи неприятности. Тези дни се трупаха неприятности подир неприятност. Алекс успя да спре масовите тегления в Тайлърсвил. Подобни проблеми не последваха в другите клонове на банката и все пак доверието към Първа търговска американска банка бе силно подкопано, депозитите бяха сведени до нула. Само през последните десетина дни бяха изтеглени близо четирийсет милиона долара, а постъпилите средства бяха доста под традиционното равнище. Цените на акциите им на Нюйоркската борса рязко спаднаха.

Всъщност не само Първа търговска американска банка преживяваше трудни дни. Новината за безнадеждното положение на Съпранешънъл предизвика объркване и сред инвеститорите, и сред целия делови свят, включително и сред bankerите. Тя предизвика също така сериозни Сътресения на борсите не само в САЩ, но и в цял свят, които пък дадоха повод за всеобща съмнения относно стабилността на долара. Някои започнаха да говорят, че това е сигурен признак за приближаващата нова депресия в световната икономика.

Ето как рухването на един гигант поражда съмнения, че и другите, макар солидни гиганти също могат да рухнат. Нито един човек, нито една корпорация и нито едно правителство не бива да пренебрегват най-простия финансов закон – дължиш ли нещо, един ден ще трябва да върнеш дълга си.

Луис Д'Орси, който в продължение на две десетилетия бе защитавал тази теза, отново ѝ бе посветил аргументирана статия в последния брой на списанието си. Тази сутрин Алекс получи списанието по пощата. Прегледа го набързо, мушна го в джоба си. Чак вечерта му остана време да го прочете по-внимателно.

„Не вярвайте на фалшивия мит (пишеше Луис), че във финансите на една корпорация, национална или интернационална, има нещо особено сложно и заплетено, нещо неподатливо на елементарния и точен анализ.

Финансите са домакински сметки, само че в по-големи мащаби.

Всички твърдения за невероятна сложност и неразгадаемост са сътворени от въображението. В действителност те въобще не съществуват, тях просто са ги измислили хитрите политици (кое-то означава *всички* политици), разни манипулатори и «икономисти» с болен мозък. И знаете ли защо? За да могат да прикриват зад тази мистична сложност всичко, което правят и което вече са направили.

Онова, от което тези некъдърници се страхуват най-много, е, че някой ще успее да надникне в тяхната дейност и ще й даде оценка от позициите на здравия разум.

Защото тогава ще стане ясно, че единственото нещо, което са свършили – особено политиците, е да натрупат планини с дългове, които нито ние, нито нашите пра-пра-пра-правнуци ще успеят да изплатят. От друга страна, те са печатали пари в такива количества, сякаш не става дума за нещо ценно, а за тоалетна хартия, например. За няколко години те разрушиха нашата парична единица – онзи солиден долар със златно покритие, който американците някога притежаваха.

Още веднъж повтаряме: Касае се за обикновени домакински сметки – но водени по най-некомпетентния и нечестен начин в цялата човешка история.“

Статията продължаваше в този дух. Луис обикновено използваше прекалено много думи, дълги описания и никога не се ограничаваше с кратки фрази.

Освен това, както винаги, предлагаше и решение на финансовите проблеми.

„Решението на този проблем е готово, то просто ни е поднесено на тепсия. Трябва само да отворим очи и да го видим. Така е било преди, така е сега, така ще бъде и утре.

Златото.

Златото като основа на световната парична система.

Златото, най-старият и единственият гарант за стабилността на тази система. Златото, което изисква строга финансова дисциплина.

Златото, което политиците няма да могат да печатат, произвеждат, фалшифицират или да компрометират стойността му по някакъв друг начин.

Златото, което поради твърде ограничените източници за получаване, има своя *истинска* трайна стойност.

Ако заради тези свои качества, златото бъде поставено в основата на парите, то ще защитава честните спестявания на всички хора от разни мошеници и шарлатани, от некомпетентни личности и мечтатели, занимаващи се с обществена дейност.

В продължение на векове златото е доказало, че:

- ако не е поставено в основата на паричната система, инфлацията е неизбежна, а след нея идва и анархията;

- само с негова помощ може да бъде ограничена и излекувана инфлацията и да се възстанови стабилността.

Златото е създадено от Бога в миг на върховна мъдрост, за да може човекът да съхранява излишъците, плод на неговия труд.

Някога американците с гордост са заявявали, че техният долар е «толкова добър, колкото и златото».

Крайно време е американците отново да се върнат към стандартите на миналото и да издигнат златото в култ. Защото с всеки изминал ден става все по-ясно, че другата алтернатива е финансов и национален крах. За щастие, независимо от скептицизма и наред с фанатичните врагове на златото, вече се забелязват позрели възгледи у някои представители на правителството. Може би разумът се връща...“

Алекс остави списанието на Д'Орси. Както мнозина от bankerите, а и от представителите на останалия делови свят, той също се отнасяше с присмех към яростните защитници на златото – Луис Д'Орси, Хари Шулц, Джеймс Дайнс, конгресмена Крейн, Екстър, Браун, Пик и още неколцина. Напоследък, обаче, доста често си мислеше: дали пък тяхната съвсем простичка теория няма да се окаже правилна. Освен златото, те вярваха в свободната инициатива, в неограничавания пазар, на който неспособните компании се проваляха, а добрите успяваха. Естествено, провалилите се можеха да отидат по дяволите, от тях никой повече не се интересуваше. От другата страна на барикадата стояха теоретичите, които мразеха златото и вярваха в скърпването на икономиката чрез прилагане на бързи мерки в една или друга област. Те наричаха всичко това „добър усет“. Може би тези теоретичи бяха еретиците, а Д'Орси, Шулц

и останалите – истинските пророци, мислеше си Алекс. И в други епохи пророците са били самотници, неразбрани от обществото, но някои доживяваха да видят пророчествата си като реалност. Алекс определено споделяше една от тезите, застъпвани от Д'Орси и останалите – че наблюдават такива времена. За Първа търговска американска банка те вече бяха настъпили.

Чу шум от отключване на външната врата. След това вратата се отвори и влезе Марго. Тя махна колана на палтото си от камилска вълна и го хвърли на един стол.

– О, господи, Алекс. Този Роскоу не ми излиза от ума. Как е могъл да го направи? И *защо*?

Марго се запъти към бара и си наля уиски.

– Изглежда е имал причини – промълви той. – Някои неща започнаха да се изясняват. Но ако не възразяваш, Бракън, нямам никакво желание да говоря за това сега.

– Разбирам. – Марго се приближи към него. Той я притисна до себе си и я целуна.

– Разкажи ми за Истън, Хуанита и момиченцето – каза той след малко.

От вчера Марго се бе заела да направи всичко необходимо и за тримата.

Тя седна срещу него и отпи от чашата си.

– Всичко е доста объркано...

– Обикновено става точно така – отвърна Алекс, като се чудеше какво ли още има да му се случва преди този ужасен ден да свърши.

– Първо за Майлс – започна Марго. – Животът му е във от опасност, а най-добрата новина е, че по някакво чудо очите му са спасени и няма да бъде, спял. Лекарите смятат, че е успял да затвори очи миг преди да ги залее киселината и че клепачите са ги предпазили. Ужасно обгорели са, както и останалата част от лицето, така че дълго време ще трябва да му се правят пластични операции.

– А ръцете му?

Марго извади един бележник от чантата си и го отвори.

– От болницата се свързаха с един хирург от Западното крайбрежие. Д-р Джек Тъпър от Оукланд. Той се слави като най-добрият в страната хирург по операции на ръцете. Направиха консултация по телефона. Съгласи се да пристигне и да оперира Майлс в средата на следващата седмица. Предполагам, че банката ще плати за това.

– Да – каза Алекс, – ще платим.

– Разговарях и с Инес от ФБР – продължи Марго. – Той каза, че ако Истън се съгласи да се яви като свидетел в съда, те ще му осигурят охрана, а след това ще му помогнат да се установи в друг град под ново име. – Тя остави бележника и попита: – Нолан разговаря ли с теб днес?

Алекс поклати глава.

– Предполагам, че просто не е успял да ме открие.

– Ще разговаря с теб за Майлс. Иска да използва твоето влияние, за да му помогне да получи работа. Нолан каза, че е готов да се заключи с теб в кабинета ти и да не излезе оттам, докато те убеди да го направиш.

– Няма да е необходимо – каза Алекс. – Една от нашите холдингови компании има поделения в Тексас и Калифорния. Ще намерим нещо и за Истън, на едното или на другото място.

– Тогава ще трябва да осигурят работа и на Хуанита. Тя каза, че ще го последва, където и да отиде. С Естела.

Алекс въздъхна. След всичките ужаси – най-после някакъв хепи енд.

– А какво каза Тим Макартни за детето? – попита той.

Алекс беше предложил Естела Нунес да бъде отведена на преглед при Тим Макартни, психиатъра в Оздравителния център. Той се безпокоеше да не би детето да е получило нервно разстройство, след всичко, което бе преживяло.

Мисълта за Оздравителния център отново му напомни за Силия.

– Честно да ти кажа – отвърна Марго, – ако ние двамата с теб бяхме толкова разумни и уравновесени колкото малката Естела, сигурно всички щяха да ни завиждат. Д-р Макартни каза, че Естела няма да се чувства подсъзнателно затормозена и ще си спомня преживяното като един ужасен кошмар, и нищо повече.

Алекс усети, че очите му се изпълват със сълзи.

– Толкова се радвам – каза тихо той. – Наистина.

– Ах, какъв напрегнат ден! – Марго протегна крака и изрита обувките си. – Между другото разговарях във вашия правен отдел и за компенсациите, които трябва да се изплатят на Хуанита. Мисля, че ще успеем да се договорим, без да стигаме до съд.

– Благодаря ти, Бракън. – Той взе чашите, за да ги напълни отново. Телефонът извънтя. Марго вдигна слушалката.

– Ленард Кингзуд. За теб.

Алекс взе слушалката:

– Да, Лен?

– Знам, че не би трябвало да те безпокоя след такъв тежък ден –

започна президентът на Нортам Стийл. – Аз също съм потресен, горкият Роскоу... Но работата, за която те търся, не търпи отлагане.

– Казвай – събърчи чело Алекс.

– Беше проведена среща на директорите. Освен това разговаряхме по телефона с тези, които не присъстваха. Договорихме се да бъде свикано съвещание на управителния съвет на банката утре по обяд.

– И?

– На първо място ще приемем оставката на Джеръм като президент. Някои от нас настояха за това. Джеръм е съгласен. Всъщност, струва ми се, това е истинско облекчение за него.

Да, помисли си Алекс, Патергън с радост ще се откаже от този пост. Той не беше в състояние да се справи с многобройните проблеми, които се стовариха върху банката, нито пък можеше да взима разумни решения в сегашната критична ситуация.

– А след това – каза Кингзуд с характерната за него прямота и откритост, – ти ще бъдеш избран за президент. Назначението ти ще влезе в сила веднага.

Докато говореше, Алекс бе закрепил слушалката върху рамо-то си и запалил лулата си. Като чу последните думи, той дръпна от лулата и издуха дима.

– Но аз съвсем не съм сигурен, че искам тази работа, Лен.

– Допускахме, че ще кажеш нещо такова, затова и ти се обаждам. По-точно съм упълномощен да те помоля да приемеш – от свое име и от името на управителния съвет. – Кингзуд замълча и Алекс усети, че е доста смутен. Да моли и да убеждава някого съвсем не беше в стила на човек с положението на Ленард Л. Кингзуд. Но ето, че той го правеше: – Много добре помним, че ни предупреди за Съпранешънъл, но тогава мислехме, че правите сме ние. Оказа се, че не е така. Пренебрегнахме съвета ти, а сега всичко, което предрече, се сбъдна. Затова, макар и със закъснение те молим да ни помогнеш и да ни измъкнеш от това ужасно положение. Много от директорите съзнават своята лична отговорност. Добре помним, че ти ни предупреждаваше и за това.

– Мисля, че трябва да си помисля, Лен.

– Разбира се, това е твое право.

Алекс си помисли, че може би трябва да изпитва известно удовлетворение и чувство на превъзходство, защото се бе оказал прав. Сега можеше да каже: Аз ви предупреждавах! Може би трябваше да се чувства силен, защото държеше в ръцете си печелившите карти.

Но той не изпитваше нищо подобно. Изпълваше го дълбока тъга за

напрасно пропилените усилия и за изгубените позиции. Дори да успееше като президент, най-доброто, което можеше да направи за банката през следващите години, беше да ѝ помогне да се възстанови до положението, в което беше преди Бен Розели да я напусне.

Заслужаваше ли си да хаби толкова сили? Струваше ли си да положи тези нечовешки усилия, да направи безброй лични жертви и да се подложи на толкова тревоги и напрежение? И за какво всичко това? За да спаси от провал една банка, един магазин за пари, една машина за пари. Не беше ли работата на Марго, например, в помощ на бедните и онеправданите много по-важна от неговата работа, не допринасяше ли тя значително повече за обществото? И да, и не, защото банките все пак бяха необходими, в известен смисъл те бяха толкова важни, колкото и хлябът. Без паричната система цивилизацията би се разпаднала. А банките, макар че не бяха свършени, все пак позволяваха на тази система да действа.

Всичко това бяха абстрактни разсъждения. Имаше и един съвсем практически въпрос. Дори Алекс да приемеше ръководството на Първа търговска американска банка, на сегашния етап вече нямаше никакви гаранции за успех. Той можеше да се окаже начело на банката точно в оня миг, когато тя щеше да загине или пък щеше да бъде погълната от някоя друга банка. Тогава името му щеше да бъде завинаги свързано с този факт, а това означаваше край на кариерата му като banker. От друга страна, Алекс знаеше, че той е единственият човек в момента, който би могъл да спаси Първа търговска американска банка. Освен че притежаваше необходимите качества, той отлично познаваше обстановката вътре в банката. Един външен човек не би имал време да се запознава с подробностите. Имаше и още нещо независимо от тежките проблеми, той твърдо вярваше, че банката може да бъде спасена.

– Ако приема, Лен, ще настоявам и за широки пълномощия да правя промени, включително и в управителния съвет – каза Алекс.

– Ще ги имаш – отвърна Кингзуд. – Лично ти го гарантирам.

– Нека помисля до утре – каза Алекс, загледан в лулата си. – Сутринта ще имаш отговора ми.

Той затвори телефона и се пресегна за питието си.

Марго го гледаше въпросително с чаша в ръка.

– Защо не прие веднага? И двамата знаем, че ще се съгласиш.

– Значи разбра за какво става дума?

– Разбира се.

– Защо си толкова сигурна, че ще приема?

– Защото не можеш да устоиш на изкушението. Защото банката е целият ти живот. Всичко останало е на второ място.

– Не съм сигурен, дали ми се иска това да е вярно – заяви той. И си каза, че навремето, когато се ожени за Силия, банката наистина бе на преден план. Дали все още беше така? Може би да, може би Марго беше права. Всъщност кой ли е в състояние да промени природата си...

– Има нещо, което много бих искала да те попитам – каза Марго. – Може би моментът е подходящ.

– Питай – кимна Алекс.

– Онази вечер в Тайлърсвил, възрастните хора с пазарската чанта, в която бяха всичките им спестявания, те попитаха дали парите им са на сигурно място във вашата банка. Ти им отговори положително. Сигурен ли беше, че е така?

– Питал съм се много пъти за това – отвърна Алекс. – Същата тази вечер, а и По-късно. Честно казано, не бях съвсем сигурен.

– Но ти трябваше да спасяваш банката, нали? Това беше най-важното. А онези възрастни хора, както и всички останали, бяха на втори план. Дори честността не беше толкова важна, защото бизнесът, както обикновено, е над всичко. – Неочаквано гласът на Марго потрепери от възмущение. – Ти ще продължаваш да се бориш за спасяването на банката, Алекс. Това за теб е най-важното. Така е било през годините, когато си живял със Силия. Така ще бъде и с мен, ако някога ти се наложи да правиш избор – добави тя.

Алекс мълчеше. Какво би могъл да каже, какво въобще би могъл да каже човек пред истината?

– Така че в края на краищата – каза Марго, – ти не се отличаваш кой знае колко от Роскоу. Или пък от Луис. – Тя направи гримаса и взе списанието на Д'Орси. – Стабилен бизнес, солидни пари, злато, високи цени на акциите. Всичко това е на първо място. А хората – особено обикновените хорица – са много по-назад. В това се изразява огромната разлика между нар, Алекс. И тя винаги ще съществува.

Алекс видя, че Марго плаче.

В този момент иззвъня домофонът.

– Кой може да е, по дяволите! – избухна той и вдигна слушалката.

– Какво има?

– Господин Вандервурт, една госпожа пита за вас. Госпожа Калахан – каза портиерът.

– Не познавам никак... – Той спря на средата на думата. Секретарката на Хейуърд? – Попитай я дали е от банката.

Последва кратка пауза.

– Да, сър, от банката е.

– Добре тогава, пусни я да се качи.

Алекс обясни на Марго. И двамата бяха озадачени. Като чу, че асансьорът спира на неговия етаж, Алекс отиде до вратата на апартамента и я отвори.

– Заповядайте, госпожо Калахан.

Дора Калахан беше привлекателна, добре поддържана жена, която приближаваше шейсетте. Тя бе работила дълго в банката, а през последните десет години бе секретарка на Роскоу Хейуърд. Обикновено бе спокойна и самоуверена, но тази вечер изглеждаше нервна и уморена. Беше с велурено палто, гарнирано с кожа. Носеше кожено куфарче – от служебните.

– Господин Вандервурт, съжалявам, че ви досаждам...

– Сигурен съм, че имате сериозна причина, за да дойдете. – Той я запозна с Марго, а след това каза: – Ще пийнете ли нещо?

– С удоволствие.

Марго ѝ приготви мартини. Алекс взе палтото ѝ. И тримата седнаха близо до огъня.

– Можете да говорите съвсем свободно пред госпожица Бракън – каза Алекс.

– Благодаря. – Дора Калахан отпи голяма глътка от мартинито, след това го остави пред себе си. – Господин Вандервурт, днес следобед разчиствах бюрото на господин Хейуърд. Мислех си, че може би ще има неща, които трябва да бъдат изхвърлени, а други да се изпратят където трябва. – Гласът ѝ затрепери и тя млъкна. – Извинете... – промълви тя.

– Моля, не се безпокойте. Не бързае за никъде – тихо каза Алекс.

Тя направи усилие да се успокои и продължи:

– Имаше няколко заключени чекмеджета. Само двамата с господин Хейуърд имахме ключове от тях, но аз рядко използвах моите. Днес, когато ги отключих...

Последва нова пауза.

– В едно от чекмеджетата... Господин Вандервурт, чух, че утре сутрин започва разследване. Помислих си... че ще е по-добре да знаете какво намерих, вие бихте могли да решите какво трябва да се направи.

Госпожа Калахан отвори коженото куфарче и извади два големи плика. Докато ги подаваше на Алекс, той забеляза, че и двата са били вече распечатвани. Изпълнен с любопитство, Алекс извади съдържанието им.

В първия бяха четири акции, всяка за петстотин дяла от вложенията „К“. Подписани бяха от Джордж Куортърмейн. Без съмнение те бяха принадлежали на Хейуърд. Свърза акциите с намеците, които правеше днес следобед репортерът от „Нюсдей“. Ако започнеха разследвания, щяха да бъдат необходими още доказателства. Но засега едно бе сигурно. Хейуърд, един уважаван, висш служител на банката, бе приел подкуп. Ако беше жив, оповестяването на този факт щеше да бъде последвано от разследвания и вероятно съд.

Алекс се почувства още по-потиснат. Той никога не бе харесвал Хейуърд. Те бяха противници, дори врагове, още от момента, в който Алекс постъпи в банката. И все пак нито веднъж до този миг той не се бе усъмнил в почтеността на Роскоу. Но очевидно човек никога не може да е сигурен, че познава добре хората, с които общува. Колкото и да му се струва, че това е така.

Алекс искаше по-бързо да приключи с пликите и извади съдържанието на втория плик. Бяха снимки в едър план на група хора край плувен басейн. Четирите жени и двамата мъже бяха голи, само Роскоу Хейуърд беше облечен. Алекс веднага си помисли, че вероятно тези снимки са спомен от прочутото пътешествие на Хейуърд до Бахамските острови с Куортърмейн. Бяха дванайсет и той ги нареди на масичката пред себе си, докато Марго и госпожа Калахан го наблюдаваха. Погледна към Дора Калахан. Лицето ѝ пламтеше. Бузите ѝ бяха червени. Тя се бе изчервила! А той мислеше, че вече никой не се изчервява. Алекс гледаше снимките и едва се съдържаше да не се засмее. Виждаха му се като някаква пародия. Да, това беше точната дума. На една от снимките Роскоу гледаше слисано голите жени, на друга една жена го целуваше, а той бе обгърнал с ръце гърдите ѝ. Харолд Остин беше същинска карикатура – с отпуснато тяло, провиснал penis и глупава усмивка. Имаше и още един мъж, с гръб към камерата, който също гледаше жените. Що се отнася до дамите, може и да бяха привлекателни. Но Алекс предпочиташе Марго, дори облечена, всеки ден.

Той не се изсмя от уважение към Дора Калахан, която пресуши картините си и стана.

– Господин Вандервурт, мисля, че е по-добре да си тръгвам.

– Съвсем правилно постъпихте, като ми донесохте тези неща – каза той. – Много ви благодаря и бъдете спокойна.

– Ще ви изпратя – каза Марго. Тя донесе палтото на госпожа Калахан и я изпрати до асансьора.

Когато Марго се върна, Алекс стоеше до прозореца, загледан в

светлините на града.

– Добра жена – каза тя, – и лоялна.

– Да – отвърна Алекс Каквито и промени да направеше в банката, трябваше непременно да се погрижи за работата на госпожа Калахан. Имаше и други хора, за които трябваше да помисли. На своето вицепрезидентско място ще назначи Том Строгън. А за мястото на Хейуърд подхождаше Орвил Йънг. Едуина Д'Орси също ще стане вицепрезидент, на нея ще даде отдела по вложени-ята, отдавна бе решил, че тя е точно за този пост. В скоро време вероятно щеше да се издигне още повече. Трябваше веднага да стане и член на управителния съвет.

Внезапно осъзна, че гради планове, сякаш вече е приел поста президент. Марго му каза, че ще стане точно така. Явно беше права.

Алекс се отдръпна от прозореца и от тъмнината, която царстваше навън. Марго седеше до масичката и разглеждаше снимките. Изведнъж се разсмя и той най-после се отпусна и се засмя заедно с нея.

– О, господи! – каза Марго. – Хем смешно, хем тъжно.

Алекс се наведе, събра снимките и ги прибра обратно в плика. Искаше му се да хвърли плика в огъня, но знаеше, че не бива да го прави. Щеше да се смята за унищожаване на може би необходими доказателства. Най-доброто, което можеше да направи засега, бе на никого да не показва снимките.

– Хем смешно, хем тъжно – повтори Марго, – но не е ли и животът такъв?

– Да – отвърна Алекс и в този миг почувства, че се нуждае и че винаги ще се нуждае от нея.

Взе ръцете ѝ в своите, припомняйки си какво говореха преди да дойде госпожа Калахан.

– Независимо от различията между нас – заяви той, – ние сме изградили и толкова мостове, които ни свързват. Ние двамата си подхождаме. Нека от днес нататък живеем заедно, Бракън.

– Може би нищо няма да се получи – възрази тя. – Обстоятелствата са против нас.

– Тогава ще се борим с обстоятелствата.

– Ние обаче имаме едно предимство – Очите на Марго светнаха дяволито. – Повечето двойки, които се заклеват, че „ще се обичат и уважават, докато смъртта ги раздели“, само след година стигат до съдебната зала за развод. Може би ако започнем без големи надежди и очаквания, ще бъдем по-добре от останалите.

Докато я прегръщаше нежно, той каза:

– Понякога банкерите и адвокатите говорят твърде много.

КРАЙ

© 1975 Артър Хейли
© 1992 Правда Игнатова, превод от английски

Arthur Hailey
The Moneychangers, 1975

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2008

Издание:
Артър Хейли. Банкери
Издавателство „Свят“, 1992
с/о Jusautor, Sofia
ISBN 954-415-023-4

Arthur Hailey. The Moneychangers
Pan Books London and Sydney, 1975
ISBN 0-330-24603-8

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9220>]